

Raport Banku Światowego

Doing Business

2009

PORÓWNIANIE REGULACJI GOSPODARCZYCH W 181 KRAJACH

Wydanie raportu
finansuje

GIEŁDA PAPIERÓW
WARTOŚCIOWYCH
w Warszawie

Doing Business

2009

PORÓWNIANIE REGULACJI GOSPODARCZYCH W 181 KRAJACH

Wspólna publikacja Banku Światowego, Międzynarodowej Korporacji Finansowej oraz Palgrave Macmillan wydana we współpracy z Narodowym Bankiem Polskim, Giełdą Papierów Wartościowych w Warszawie oraz Fundacją Forum Obywatelskiego Rozwoju

PORÓWNANIE REGULACJI GOSPODARCZYCH W 181 KRAJACH

DOING BUSINESS 2009

Wspólna publikacja Banku Światowego, Międzynarodowej Korporacji Finansowej oraz Palgrave Macmillan wydana we współpracy z Narodowym Bankiem Polskim, Giełdą Papierów Wartościowych w Warszawie oraz Fundacją Forum Obywatelskiego Rozwoju

© 2008 The International Bank for Reconstruction and Development / The World Bank

1818 H Street NW

Washington, D.C. 20433

Telefon: 202-473-1000

Internet: www.worldbank.org.

e-mail: feedback@worldbank.org.

All rights reserved / Wszelkie prawa zastrzeżone.

1 2 3 4 08 07 06 05

Tłumaczenie: Narodowy Bank Polski

Redakcja: Jarosław Kantorowicz we współpracy z Janem Domanikiem, Moniką Borowską-Massalską, Jarosławem Beldowskim

Niniejszy raport został opracowany przez pracowników Grupy Banku Światowego. Przedstawione w nim ustalenia, interpretacje i wnioski nie muszą odzwierciedlać poglądów Dyrektorów Wykonawczych Banku Światowego lub rządów, których są oni przedstawicielami. Bank Światowy nie gwarantuje prawidłowości danych zamieszczonych w niniejszej publikacji.

Prawa autorskie i zezwolenia

Raport jest chroniony prawami autorskimi. Powielanie oraz rozpowszechnianie niniejszej publikacji w całości lub w części bez stosownej zgody może stanowić naruszenie obowiązującego prawa. Bank Światowy zachęca do upowszechniania swoich prac i na ogół szybko udziela wymaganych w tym celu zezwoleń.

W celu uzyskania zezwolenia na wykonanie kserokopii lub reprintu dowolnej części niniejszej pracy, należy przesłać wniosek zawierający wszystkie niezbędne informacje na adres: Copyright Clearance Center Inc., 222 Rosewood Drive, Danvers, MA 01923, USA; tel.: 978-750-8400; faks: 978-750-4470; adres WWW: www.copyright.com.

Wszelkie pozostałe pytania dotyczące praw autorskich i licencji, w tym praw zależnych, należy kierować na adres: Office of the Publisher, The World Bank, 1818 H Street NW, Washington, DC 20433, USA; faks: 202-522-2422; e-mail: pubrights@worldbank.org.

Dodatkowe egzemplarze Doing Business 2009, Doing Business 2008, Doing Business 2007: How to reform, Doing Business in 2006: Creating Jobs, Doing Business in 2005: Removing Obstacles to Growth oraz Doing Business in 2004: Understanding Regulation można nabyć przez Internet na stronie www.doingbusiness.org.

ISBN: 978-0-8213-7609-6

E-ISBN: 978-0-8213-7610-2

DOI: 10.1596/978-0-8213-7609-6

ISSN: 1729-2638

W tekście wykorzystano dane katalogowe (Cataloging-in-Publication) Biblioteki Kongresu Stanów Zjednoczonych.

Doing Business 2009 jest szóstym z serii corocznych raportów opisujących regulacje gospodarcze, które wspomagają lub ograniczają przedsiębiorczość. Raport zawiera wskaźniki ilościowe umożliwiające porównanie przepisów prawa gospodarczego oraz ochrony własności w 181 krajach — od Afganistanu po Zimbabwe, a także śledzić zachodzące w tym zakresie zmiany.

Wskaźniki odnoszą się do 10 obszarów działalności gospodarczej: rozpoczęcia działalności, uzyskiwania pozwoleń budowlanych, zatrudniania i zwalniania pracowników, rejestrowania własności nieruchomości, uzyskiwania kredytu,

ochrony inwestorów, płacenia podatków, obrotu międzynarodowego, dochodzenia należności z umów oraz zakończenia działalności gospodarczej. Raport przedstawia dane na dzień 1 czerwca 2008 r. Wskaźniki te umożliwiają analizę skutków decyzji gospodarczych oraz uzyskanie odpowiedzi na pytanie, czy, gdzie i dlaczego reformy przyniosły oczekiwane rezultaty.

Metodologia w zakresie praw przysługujących pożyczkobiorcom i pożyczkodawcom stanowiąca część wskaźników uzyskania kredytu zmieniła się w przypadku raportu Doing Business 2009. Szczegółowe informacje przedstawiono w rozdziale „Metodologia”.

AKTUALNOŚCI

Aktualności na temat projektu Doing Business <http://www.doingbusiness.org>

RANKINGI

Ranking państw — od 1 do 181 <http://www.doingbusiness.org/economy-rankings>

REFORMATORZY

Krótkie podsumowanie reform DB2009, listy reformatorów od DB2004 oraz urządzenie do symulacji rankingów <http://www.doingbusiness.org/reformers>

SZEREGI CZASOWE DANYCH

Zbiór danych zamieszczonych w raportach, od DB2004 <http://www.doingbusiness.org/customqueries>

METODOLOGIA

Metodologia oraz dokumentacja stanowiące podstawę przygotowania Doing Business <http://www.doingbusiness.org/MethodologySurveys>

BLOG

Dziennik on-line koncentrujący się na reformach regulacji gospodarczych <http://blog.doingbusiness.org>

PLIKI DO ŚCIAĞNIĘCIA

Raporty Doing Business oraz raporty regionalne, krajowe i lokalne oraz studia przypadków <http://www.doingbusiness.org/downloads>

PROJEKTY REGIONALNE

Różnice w regulacjach gospodarczych na poziomie regionalnym <http://www.doingbusiness.org/subnational>

BIBLIOTEKA PRAWNA

Zbiór on-line przepisów i regulacji prawa gospodarczego <http://www.doingbusiness.org/lawlibrary>

PARTNERZY LOKALNI

Ponad 6 700 specjalistów w 181 krajach uczestniczących w Doing Business <http://www.doingbusiness.org/LocalPartners>

KLUB REFORMATORÓW

Wyróżnienie 10 czołowych reformatorów <http://www.reformersclub.org>

BUSINESS PLANET

Interaktywna mapa swobody prowadzenia działalności gospodarczej <http://www.doingbusiness.org/map>

Spis treści

O Doing Business	V
Streszczenie	1
Rozpoczęcie działalności gospodarczej w formie spółki z o.o.	9
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych	14
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników	19
Rejestracja własności nieruchomości	24
Uzyskiwanie kredytu	29
Ochrona inwestorów	34
Płacenie podatków	39
Obrót międzynarodowy	44
Dochodzenie należności z umów	49
Zakończenie działalności gospodarczej w formie spółki z o.o.	54
Bibliografia	58
Metodologia	61
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej	78
Tabele wskaźników	84
Podstawowe standardy pracy MOP	146
Podziękowania	150

O Doing Business

W 1664 r. William Petty, doradca króla Anglii Karola II, stworzył pierwszy znany rachunek narodowy i dokonał czterech księgowości. Po stronie wydatków ujął kwotę 40 milionów funtów w kategorii „wydatki na żywność, mieszkanie, odzież i inne niezbędne potrzeby”. Przychody państwa zostały podzielone na trzy źródła: 8 milionów funtów z dochodów z ziemi, 7 milionów funtów z innych nieruchomości osobistych oraz 25 milionów funtów przychodów z pracy.

W ostatnich wiekach szacunki krajowych przychodów i wydatków oraz istotnych wpływów i wypływów stały się bardziej złożone. Jednakże dopiero w latach 40. XX wieku, pod przewodnictwem brytyjskiego ekonomisty Johna Maynarda Keynesa, stworzono jednolite zasady pomiaru przychodów i wydatków narodowych. Ponieważ zasady te stały się międzynarodowym standardem, możliwe było porównywanie pozycji finansowej poszczególnych krajów. Obecnie wskaźniki makroekonomiczne dotyczące rachunków narodowych stanowią standard w każdym kraju.

Rządy włożywszy istotny wkład w zapewnienie zdrowej kondycji gospodarczej swych państw i możliwości dla swoich obywateli, koncentrują się obecnie na czymś więcej niż tylko wskaźnikach makroekonomicznych. Zwracają one także uwagę na przepisy prawa, regulacje oraz uzgodnienia instytucjonalne kształtujące bieżącą aktywność gospodarczą.

Do niedawna nie istniał jednak żaden ogólnodostępny wskaźnik służący monitorowaniu czynników makroekonomicznych oraz analizowaniu ich istotności. Pierwsze

podejmowane w tym zakresie próby w latach 80. XX wieku bazowały głównie na opiniach ekspertów oraz danych gospodarczych. Badania te stanowią przydatne wskaźniki dla badania warunków ekonomicznych i politycznych, ale fakt oparcia ich na subiektywnych opiniach oraz powierzchowna analiza krajów ubogich ograniczają ich przydatność dla celów analitycznych.

Zapoczątkowany przed siedmiu laty projekt Doing Business, idzie o krok dalej. Zwraca on uwagę na krajowe przedsiębiorstwa małej i średniej wielkości oraz bada regulacje mające wpływ na ich funkcjonowanie.

Doing Business oraz model kosztu standardowego (początkowo rozwinięty i zastosowany w Holandii) stanowią obecnie jedyne uniwersalne i szeroko stosowane narzędzia do pomiaru wpływu reform na działalność gospodarczą¹.

Pierwszy raport Doing Business opublikowany w 2003 r. obejmował pięć grup wskaźników mających zastosowanie dla 133 państw. Tegoroczny raport obejmuje 10 grup wskaźników dla 181 państw. Przy rozwijaniu projektu wykorzystywano informację zwrotną od rządów, środowiska akademickiego, praktyków oraz analityków². Pierwotnym celem projektu nadal pozostaje zapewnienie obiektywnej podstawy dla zrozumienia oraz poprawy otoczenia regulacyjnego biznesu.

CO OBEJMUJE DOING BUSINESS?

Doing Business dostarcza metodologii służącej ilościowym pomiarom regulacji w zakresie rozpoczęcia działalności gospodarczej, uzyskiwania pozwoleń budowlanych, zatrudniania i zwalniania pracowników, rejestracji własności nieruchomości, uzyskiwania kredytu, ochrony inwestorów, płacenia podatków, obrotu międzynarodowego, dochodzenia należności z umów oraz zakończenia działalności gospodarczej, w zakresie, w jakim powyższe działania dotyczą małych i średniej wielkości przedsiębiorstw krajowych.

Fundamentalną przesłanką, wynikającą z raportu Doing Business jest fakt, że działalność gospodarcza wymaga dobrych zasad jej prowadzenia. Należą do nich zasady, które tworzą i wyjaśniają istotę prawa

własności oraz zmniejszają koszty rozwiązywania sporów, zwiększają przewidywalność interakcji ekonomicznych, a także zasady zapewniające stronom umowy podstawową ochronę przed nadużyciami. Regulacje powinny być przede wszystkim skuteczne, dostępne dla wszystkich oraz proste w realizacji. Co za tym idzie, w przypadku niektórych wskaźników Doing Business ich ocena jest wyższa, gdy istnieje więcej regulacji – np. pozytywnie oceniane są bardziej restrykcyjne wymagania w zakresie jawności dotyczących transakcji z podmiotami powiązanymi. Z kolei inne wskaźniki kładą nacisk na łatwiejszą realizację istniejących regulacji, jak np. załatwianiu procedur związanych z uruchomieniem działalności gospodarczej w „jednym okienku”.

Projekt Doing Business łączy w sobie dwa typy danych. Pierwszy z nich wynika z treści ustaw i regulacji. Drugi stanowią wskaźniki time and motion mierzące wydajność w osiągnięciu celu regulacyjnego (takiego jak przyznanie przedsiębiorstwu osobowości prawnej).

W ramach wskaźników time and motion szacunki kosztowe są oparte na oficjalnych taryfikatorach opłat, o ile istnieją. W tym zakresie, Doing Business bazuje na pionierskiej pracy Hernando de Soto w zakresie zastosowania metody time and motion po raz pierwszy użytej przez Fredericka Taylora dla zrewolucjonalizowania produkcji Forda Model T. De Soto wykorzystał to podejście w latach 80. XX wieku dla przedstawienia barier dla utworzenia fabryki odzieży na przedmieściach Limy.³

CZEGO NIE OBEJMUJE DOING BUSINESS?

Równie ważna co posiadanie wiedzy na temat tego, czym jest Doing Business, jest wiedza na temat tego, czym Doing Business nie jest — zrozumienie ograniczeń, jakich należy być świadomym interpretując dane zawarte w raporcie.

OGRANICZONY ZAKRES

Doing Business koncentruje się na 10 tematach ze szczególnym akcentem na pomiar regulacji dotyczących małych lub średniej wielkości przedsiębiorstw krajowych.

W związku z powyższym:

- Doing Business nie mierzy wszystkich aspektów otoczenia biznesowego mających znaczenie dla firm lub inwestorów, ani też wszystkich czynników wpływających na konkurencyjność. Na przykład, nie mierzy on bezpieczeństwa, stabilności makroekonomicznej, korupcji, umiejętności pracowniczych ludności, jakości instytucji ani infrastruktury⁴. Ponadto nie koncentruje się on na szczegółowych regulacjach dotyczących inwestycji zagranicznych.
- Doing Business nie obejmuje wszystkich regulacji ani też wszystkich celów regulacyjnych w gospodarce. W miarę rozwoju gospodarki oraz technologii, regulacji państwa poddawany jest coraz większy zakres działalności gospodarczej – przykładowo, dorobek prawny Unii Europejskiej (*acquis communautaire*) rozrósł się do nie mniej niż 14 500 regulacji. Doing Business mierzy regulacje wpływające na zaledwie 10 etapów cyklu życia przedsiębiorstwa za pomocą 10 specjalnych grup wskaźników.

OPARCIE NA STANDARYZOWANYCH SCENARIUSZACH ZDARZEŃ

Wskaźniki Doing Business zostały skonstruowane w oparciu o standaryzowane scenariusze zdarzeń przy przyjęciu właściwych założeń takich jak lokalizacja działalności w największym gospodarczo mieście danego kraju. Zazwyczaj podobnie buduje się wskaźniki ekonomiczne. Przykładowo, statystyki inflacyjne są często oparte na cenach towarów konsumpcyjnych w kilku obszarach miejskich.

Przyjęcie uproszczonych założeń pozwala na globalne spojrzenie na regulacje gospodarcze oraz zwiększa zakres ich porównywalności. Jednakże odbywa się to za cenę ogólnikowości. Prawo gospodarcze oraz jego egzekwowanie różni się w zależności od gospodarki, zwłaszcza w państwach federalnych oraz dużych gospodarkach. Naturalnie, wyzwania i szanse największego gospodarczo miasta – czy jest to Mumbai, Sao Paulo, Nuku'alofa czy Nassau – różnią się istotnie zależnie od gospodarki. Uznając zainteresowanie rządów takimi badaniami Doing Business uzupełnił swe wskaźniki globalne o regionalne studia w krajach takich jak Brazylia, Chiny, Meksyk,

Nigeria, Filipiny i Rosja.⁵ W ramach Doing Business rozpoczęto także program roboczy koncentrujący się na małych krajach wyspiarskich.⁶

Na obszarach, gdzie regulacje gospodarcze mają charakter złożony i są wysoce zróżnicowane, wystandaryzowany przypadek użyty w celu stworzenia wskaźnika Doing Business wymaga starannego zdefiniowania. Gdzie to konieczne, wystandaryzowany przypadek zakłada spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. Ten wybór po części wynika z tego co, możemy obserwować w rzeczywistości – prowadzenie działalności jako osoba fizyczna oraz spółka z ograniczoną odpowiedzialnością stanowią najczęściej spotykane formy prowadzenia działalności gospodarczej w większości państw na świecie. Odzwierciedla on również jeden z obszarów Doing Business: zwiększenie szans przedsiębiorców na rozwój. Inwestorzy chętniej finansują przedsiębiorstwa, gdy ich potencjalne straty są ograniczone do wysokości udziału w kapitale zakładowym.

KONCENTRACJA NA SEKTORZE FORMALNYM

Przy konstrukcji wskaźników Doing Business przyjęto założenie, że przedsiębiorcy posiadają wiedzę na temat wszystkich obowiązujących przepisów prawa i faktycznie ich przestrzegają. W rzeczywistości przedsiębiorcy mogą potrzebować wyraźnie więcej czasu na wyszukanie miejsca, do którego należy się zgłosić oraz jakie dokumenty należy złożyć. Mogą oni także unikać stosowania wymaganych procedur — np. nie rejestrując się w zakresie ubezpieczenia społecznego.

W przypadku istnienia szczególnie uciążliwych regulacji poziom szarej strefy jest wyższy. Należy pamiętać, że szara strefa przynosi dodatkowe koszty – przedsiębiorstwa działające w sektorze nieformalnym na ogół rozwijają się wolniej, mają utrudniony dostęp do kredytu i zatrudniają mniej pracowników, którzy dodatkowo pozostają poza ochroną, jaką daje prawo pracy.⁷ Doing Business uwzględnia jedną grupę wskaźników pomagających wyjaśnić istnienie szarej strefy oraz udziela osobom kształtującym politykę porad w zakresie potencjalnych obszarów reform. Uzyskanie

większego zrozumienia dla tego problemu przez środowiska gospodarcze oraz szerszej perspektywy w zakresie wyzwań przed jakimi stoi polityka, wymaga powiązania wyników zawartych w raporcie Doing Business z danymi płynącymi z innych źródeł takich jak np. World Bank Enterprise Surveys.⁸

DLACZEGO WŁAŚNIE TAKI OBSZAR TEMATYCZNY?

Doing Business pełni charakter testu na poziom cholesterolu dla środowiska regulacyjnego przedsiębiorstw krajowych. Taki test nie mówi nam wszystkiego o stanie naszego zdrowia, ale mierzy coś, co ma na nie istotny wpływ. Ponadto skłania on nas do zmiany nawyków w sposób, który nie tylko zmniejszy poziom cholesterolu, ale również nasze ogólne zdrowie.

Jednym ze sposobów na zbadanie, czy Doing Business ma charakter reprezentatywny dla szerszego środowiska biznesowego oraz konkurencyjności, jest spojrzenie na korelacje występujące pomiędzy rankingami Doing Business a innymi ważnymi raportami ekonomicznymi. Grupę wskaźników najbliższą Doing Business w zakresie przedmiotu pomiaru stanowią wskaźniki Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) dotyczące regulacji rynku produktów; poziom korelacji wynosi w tym przypadku 0,80. Globalny Wskaźnik Konkurencyjności (GCI) Światowego Forum Ekonomicznego oraz Światowy Rocznik Konkurencyjności IMD posiadają szerszy zakres, ale oba są silnie skorelowane z Doing Business (odpowiednio 0,80 i 0,76). Te korelacje sugerują, że w przypadku sytuacji pokojowej oraz stabilności makroekonomicznej, krajowe regulacje gospodarcze mają istotne znaczenie dla konkurencyjności gospodarek.

Istotnym pytaniem jest to, czy kwestie na których koncentruje się Doing Business mają znaczenie dla rozwoju oraz redukcji ubóstwa. W ramach badania Banku Światowego zatytułowanego Głosy Ubogich (*Voices of the Poor*) zadano pytanie 60 000 ubogim ludziom na świecie o sposób na wyjście z ubóstwa.⁹ Odpowiedzi były jednoznaczne: zarówno kobiety, jak i mężczyźni wiążą swe nadzieje z dochodami związanymi z własną działalnością gospodarczą lub wynagrodze-

nieniem z tytułu zatrudnienia. Umożliwienie wzrostu oraz zapewnienie ubogim ludziom możliwości uczestnictwa w korzyściach związanych ze wzrostem wymaga takiego otoczenia, w którym nowi przedsiębiorcy wchodzący na rynek z ambitnymi i dobrymi pomysłami, niezależnie od ich pochodzenia etnicznego i płci, mogą rozpocząć działalność gospodarczą, oraz w którym firmy mogą inwestować i rozwijać się tworząc nowe miejsca pracy.

Małe i średnie przedsiębiorstwa stanowią kluczowe podmioty napędzające konkurencję, wzrost gospodarczy oraz tworzenie nowych miejsc pracy, zwłaszcza w krajach rozwijających się. Jednakże w tych gospodarkach aż do 80 proc. działalności gospodarczej ma miejsce w szarej strefie. Wynika to z faktu, że firmy mogą mieć problem z prowadzeniem legalnej działalności w związku z nadmierną biurokracją i regulacjami.

W przypadku uciążliwych regulacji oraz ograniczonej konkurencji sukces wydaje się w większym stopniu zależeć od tego, kogo się zna, aniżeli od tego, co się robi. Z kolei, gdy regulacje są przejrzyste, efektywne i proste, aspirującym przedsiębiorcom, niezależnie od posiadanych znajomości, łatwiej jest prowadzić działalność zgodną z prawem oraz korzystać z ochrony zapewnianej przez prawo.

W tym sensie Doing Business promuje dobre zasady jako kwestię o kluczowym znaczeniu dla integracji społecznej. Ponadto stanowi on podstawę dla badania efektów regulacji i ich zastosowania. Przykładowo, Doing Business 2004 stwierdził, że szybsze dochodzenie należności z umów wiązało się z pojęciem większej sprawiedliwości sądów, sugerując, że opóźnienia w egzekwowaniu sprawiedliwości oznaczają jej zaprzeczenie.¹⁰ Inne przykłady zostały przedstawione w kolejnych rozdziałach.

DOING BUSINESS JAKO ANALIZA PORÓWNAWCZA

Doing Business, poprzez ujęcie pewnych kluczowych wymiarów reżimu regulacyjnego, stał się przydatny dla zastosowania analizy porównawczej. Analiza porównawcza – osób, firm czy państw – ma charakter niekompletny: ma zna-

czenie i jest przydatna jako dodatek dla ukształtowania oceny, ale jej znaczenie maleje w przypadku zastosowania jako środka zastępczego dla oceny.

Doing Business prezentuje zebrane dane w dwóch ujęciach: przedstawia wskaźniki „absolutne” dla każdej gospodarki w zakresie każdego z 10 obszarów regulacyjnych, których dotyczy, a także przedstawia rankingi państw, zarówno według poszczególnych wskaźników, jak i w ujęciu sumarycznym. Ocena jest wymagana dla interpretacji tych środków w zakresie każdej gospodarki oraz ustalenia rozsądnej i politycznie wykonalnej ścieżki reform.

Rozpatrywanie rankingów Doing Business w oderwaniu od innych kryteriów może prowadzić do uzyskania nieoczekiwanych rezultatów. Pewne państwa mogą zajmować nieoczekiwanie wysokie miejsce według określonych wskaźników. Równocześnie inne kraje, które wykazują się szybkim wzrostem lub które przyciągnęły znaczne inwestycje, mogą być sklasyfikowane na niższych pozycjach, aniżeli gospodarki uchodzące za mniej dynamiczne.

Wyższy ranking Doing Business jest z reguły związany z lepszymi wynikami w dłuższej perspektywie. Gospodarki zajmujące miejsca w czołowej dwudziestce to gospodarki z wysokim dochodem na głowę mieszkańca i produktywnością oraz wysoce rozwiniętymi systemami regulacyjnymi.

Jednak dla reformatorskich rządów, poprawa miejsca w rankingu ma często większe znaczenie niż pozycja, którą zajmuje ich kraj. W miarę rozwoju gospodarki wzmocnieniu ulegają także przepisy mające na celu ochronę inwestorów i ich praw majątkowych. W międzyczasie przeprowadzające reformy rządy znajdują bardziej efektywne drogi prowadzące do egzekwowania istniejących regulacji oraz usuwają przestarzałe przepisy. Jednym ze spostrzeżeń dokonanych przez Doing Business jest to, że państwa rozwijające się stale reformują i aktualizują swe systemy regulacyjne, podczas gdy wiele ubogich krajów nadal funkcjonuje z systemami datowanymi na późne lata XIX wieku.

DOING BUSINESS - PORADNIK UŻYTKOWNIKA

Dane ilościowe oraz analiza porównawcza mogą być przydatne dla ożywienia debaty politycznej, zarówno poprzez eksponowanie potencjalnych wyzwań, jak i identyfikację obszarów, w zakresie których tworzący politykę mogą szukać wzorców i dobrych praktyk. Dane zawarte w raporcie dostarczają również podstawowych informacji do analizowania, w jaki sposób różne podejścia i reformy polityczne przyczyniają się do osiągnięcia pożądaných rezultatów, takich jak konkurencyjność, wzrost gospodarczy oraz wzrost zatrudnienia i dochodów.

Dane zebrane w okresie sześciu lat przez Doing Business umożliwiają rozszerzenie zakresu badań nad stopniem, w jakim wyniki wskaźników Doing Business oraz reformy charakterystyczne dla wskaźników danych obszarów są powiązane z pożądanymi skutkami społecznymi i ekonomicznymi. Opublikowano ok. 325 artykułów w dziennikach akademickich oraz udostępniono ok. 742 dokumenty robocze poprzez Google Scholar.¹¹ Wśród spostrzeżeń znajdują się następujące:

- niższe bariery rozpoczęcia działalności gospodarczej są związane z mniejszymi rozmiarami szarej strefy,¹²
- niższe koszty wejścia mogą zachęcać przedsiębiorców do prowadzenia legalnej działalności gospodarczej oraz ograniczać skalę korupcji,¹³
- większa swoboda w rozpoczęciu działalności gospodarczej może stworzyć większe możliwości w zakresie zatrudnienia.¹⁴

W jaki sposób rządy korzystają z Doing Business? Standardową pierwszą reakcją jest wątpliwość dotycząca jakości i reprezentatywności danych Doing Business. Jednakże debata zazwyczaj kieruje się ku szerszej dyskusji badającej reprezentatywność danych dla gospodarki oraz obszary, w których reforma może być uzasadniona.

Większość reformatorów rozpoczyna od poszukiwania przykładów, a Doing Business im w tym pomaga. Przykładowo, Arabia Saudyjska skorzystała z prawa spółek obowiązującego we Francji jako modelu zmiany jej własnego prawa. Wiele gospodarek w Afryce podpatruje Mauritius

– najsilniejszą gospodarkę regionu według wskaźników Doing Business jako źródło dobrych praktyk dla przeprowadzenia reform. Według słów Dr. Mahmoud Mohieldin, egipskiego ministra ds. inwestycji:

W Doing Business podoba mi się... to, że stonowi on forum wymiany wiedzy. Nie przesadzę, gdy stwierdzę, że sprawdziłem czołową dziesiątkę państw pod względem każdego wskaźnika i zapytałem każde z tych państw „Jak tego dokonaliście?” Jeżeli rozpoczynanie z opóźnieniem posiada jakąś zaletę, jest to fakt, że można uczyć się na przykładach innych.

W ciągu ostatnich sześciu lat rządy prowadziły istotne działania w celu zreformowania otoczenia regulacyjnego przedsiębiorstw. Większość reform dotycząca obszarów opisywanych w Doing Business wiązała się z szerszymi programami reform ukierunkowanymi na zwiększenie konkurencyjności gospodarczej. Dokonując strukturyzacji swych programów reformatorskich rządy korzystają z wielu źródeł danych i wskaźników oraz odpowiadają na propozycje wielu zainteresowanych stron i podmiotów, z których każda wnosi istotne kwestie i uwagi do debaty o reformach.

Grupa Banku Światowego wspierająca procesy reform zachęca do istotnego korzystania z danych, kształtowania ocen oraz unikania zawężania spojrzenia jedynie do poprawy rankingów Doing Business.

METODOLOGIA I DANE

Doing Business obejmuje swym zakresem 181 państw, w tym kraje małe oraz niektóre z najuboższych, dla których w zakresie pewnych grup danych dostępne są jedynie szczętkowe informacje lub też brak ich w ogóle. Dane Doing Business opierają się na ustawach i regulacjach gospodarczych oraz wymogach administracyjnych w poszczególnych krajach. (W celu uzyskania szczegółowego wyjaśnienia metodologii Doing Business proszę sięgnąć do rozdziału „Metodologia”)

ŹRÓDŁA DANYCH

Większość wskaźników bazuje na ustawach i regulacjach gospodarczych. Ponadto

większość wskaźników opiera się na oficjalnych taryfikatorach opłat. Autorzy Doing Business wypełniają pisemne ankiety i podają odnośniki do właściwych ustaw, regulacji oraz taryfikatorów opłat, pomagając w weryfikacji danych oraz zapewnieniu jakości.

W zakresie niektórych wskaźników część komponentu kosztowego (gdy brak jest taryfikatorów opłat) oraz komponentu czasowego jest oparta w większym stopniu na faktycznych praktykach aniżeli „podręcznikowych” przepisach, co wprowadza pewien stopień subiektywności. W związku z tym podejście Doing Business polega na pracy z praktykami prawa i specjalistami regularnie przeprowadzającymi dane transakcje. Zgodnie ze standardowym podejściem metodologicznym w zakresie czasu i przebiegu procesów, Doing Business dzieli każdy proces lub transakcję taką jak rozpoczęcie i prowadzenie działalności gospodarczej zgodnie z prawem na odrębne etapy pozwalające na lepsze oszacowanie czasu potrzebnego na ich realizację. Szacunek dla każdego etapu jest budowany na podstawie danych podawanych przez praktyków posiadających znaczące i długoletnie doświadczenie w przeprowadzaniu określonych transakcji.

W okresie ostatnich sześciu lat ponad 10 000 specjalistów ze 181 państw wzięło udział w dostarczeniu danych dla ustalenia wskaźników Doing Business, a tegoroczny raport bazuje na informacjach przekazanych przez ponad 6 700 specjalistów. Strona internetowa Doing Business podaje liczbę respondentów dla każdego kraju i dla każdego obszaru (tabela 12.1 w rozdziale „Metodologia – liczba respondentów dla grupy wskaźników”). W związku z koncentracją na ustawach i regulacjach gospodarczych większość respondentów stanowią prawnicy. Badanie informacji kredytowej opiera się na odpowiedziach udzielonych przez pracowników biur i agencji informacji kredytowej. Przewoźnicy, księgowi, architekci i inni specjaliści udzielają informacji dla badań w zakresie obrotu międzynarodowego, podatków oraz pozwoleń na budowę.

Podejście Doing Business do pozyskiwania danych kontrastuje z podejściem reprezentowanym przez badania opinii, które często przedstawiają jednorazowe

poglądy i doświadczenia przedsiębiorstw. Prawnik korporacyjny rejestrujący rocznie ok. 100–150 przedsiębiorstw jest bardziej obeznany z procesem aniżeli przedsiębiorca, który dokonuje rejestracji jedynie raz lub dwa razy. Sędzia orzekający w sprawach upadłościowych rozpatrujący dziesiątki spraw rocznie posiada większą wiedzę na temat upadłości aniżeli spółka, która może stać się uczestnikiem tego procesu.

ROZWÓJ METODOLOGII

Metodologia będąca podstawą raportu i każdego wskaźnika w nim zawartego jest przejrzysta, obiektywna i łatwa do zastosowania, a czołowi przedstawiciele nauki współpracują w zakresie rozwoju wskaźników, zapewniając utrzymanie wysokiej akademickiej jakości. Sześć spośród dokumentów leżących u podstaw wskaźników zostało opublikowanych w wiodących dziennikach ekonomicznych, a kolejne dwa znajdują się na zaawansowanym stadium publikacji.

Doing Business wykorzystuje proste podejście uśredniające w zakresie wag poszczególnych wskaźników częściowych oraz obliczania rankingów. Zbadano także pozostałe podejścia, w tym wykorzystanie składowych głównych oraz składowych ukrytych.¹⁵ Podejście oparte na komponentach głównych oraz komponentach ukrytych daje niemal identyczne rezultaty co podejście oparte na prostym uśrednianiu. Testy wykazują, że każda grupa wskaźników dostarcza nowych informacji, a podejście oparte na prostym uśrednianiu jest z tego względu wystarczająco stabilne dla tych testów.

ULEPSZENIA METODOLOGII ORAZ WERYFIKACJI DANYCH

Metodologia ulega stałym ulepszeniom na przestrzeni lat. Zmiany są dokonywane przede wszystkim w odpowiedzi na sugestie płynące ze strony państw objętych raportem Doing Business. Dla przykładu, w zakresie dochodzenia należności z umów wysokość roszczeń spornych w scenariuszu zdarzeń wzrosła z 50 proc. do 200 proc. dochodu na mieszkańca po pierwszym roku, gdy okazało się, że roszczenia mniejszej wartości nie były ujmowane w obliczeniach.

Inna ze zmian dotyczy rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej. Mini-

malne wymogi kapitałowe mogą stanowić przeszkodę dla potencjalnych przedsiębiorców. Początkowo, Doing Business mierzył wymagalny kapitał minimalny niezależnie od tego, czy podlegał on obowiązkowi opłacenia z góry w pełnej wysokości, czy też nie. W wielu gospodarkach jedynie część kapitału minimalnego musi zostać opłacona z góry w pełnej wysokości. W celu odzwierciedlenia potencjalnej bariery wejścia, od 2004 r. stosuje się kryterium opłaconego kapitału minimalnego.

Tegoroczny raport zawiera jedną zmianę w metodologii podstawowej. Dotyczy ona wskaźnika zakresu uprawnień, odnoszącego się do uzyskiwania kredytu.

Wszystkie zmiany w metodologii zostały wyjaśnione w raporcie oraz na stronie internetowej Doing Business. Dodatkowo na stronie internetowej udostępniono szeregi czasowe danych dla każdego wskaźnika oraz kraju, począwszy od pierwszego roku ujęcia wskaźnika lub państwa w raporcie. W celu dostarczenia porównywalnych szeregów czasowych dla celów badawczych, grupy danych są obliczane wstecz w celu dopasowania do zmian w metodologii oraz weryfikacji danych w związku z korektami. Ponadto, strona internetowa zawiera wszystkie oryginalne grupy danych użyte w dokumentach źródłowych.

Informacje o korektach danych są zamieszczone na stronie internetowej (patrz również rozdział „Metodologia”). Co więcej, przejrzysta procedura reklamacyjna pozwala na kwestionowanie danych. W przypadku potwierdzenia faktu popełnienia błędów w efekcie przeprowadzenia procesu weryfikacji, błędy są niezwłocznie korygowane.

PRZYPISY

1. Model kosztu standardowego opiera się na ilościowym oszacowaniu kosztów obciążeń administracyjnych nakładanych na przedsiębiorstwa przez regulacje. Ta metoda może być stosowana do pomiaru efektów poszczególnych ustaw lub wybranych obszarów legislacyjnych, bądź też do prowadzenia podstawowego pomiaru legislacji w danym kraju.
2. W ciągu ostatniego roku obejmowało to kontrolę dokonaną przez Niezależną Grupę Badawczą (IEG) Grupy Banku Światowego (2008).
3. De Soto (2000).
4. Wskaźniki związane z obrotem międzynarodowym oraz uzyskiwaniem pozwoleń na budowę uwzględniają ograniczone aspekty infrastruktury gospodarczej, w tym transport wewnętrzny towarów oraz podłączenia przedsiębiorstw do mediów.
5. <http://www.doingbusiness.org/subnational>.
6. <http://www.doingbusiness.org>.
7. Schneider (2005).
8. <http://www.enterprisesurveys.org>.
9. Narayan i inni (2000).
10. Bank Światowy (2003).
11. <http://scholar.google.com>.
12. Na przykład, Masatlioglu i Rigolini (2008), Kaplan, Piedra i Seira (2008) oraz Djankov, Ganser, McLiesh, Ramalho i Shleifer (2008).
13. Na przykład, Alesina i inni (2005), Perrotti i Volpin (2004), Klapper, Laeven i Rajan (2006), Fisman i Sarria-Allende (2004), Antunes i Cavalcanti (2007), Barseghyan (2008) oraz Djankov, Ganser, McLiesh, Ramalho i Shleifer (2008).
14. Na przykład, Freund i Bolaky (w opracowaniu), Chang, Kaltani i Loayza (w opracowaniu) oraz Helpman, Melitz i Rubinstein (2008).
15. Patrz Djankov i inni (2005).

Streszczenie

Rozpoczęcie działalności gospodarczej w formie spółki z o.o.

Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych

Zatrudnianie i zwalnianie pracowników

Rejestracja własności nieruchomości

Uzyskiwanie kredytu

Ochrona inwestorów

Płacenie podatków

Obrót międzynarodowy

Dochodzenie należności z umów

Zakończenie działalności gospodarczej w formie spółki z o.o.

Po raz piąty z rzędu Europa Wschodnia i Azja Środkowa przodują na świecie w rankingach Doing Business dotyczących reform. Dwadzieścia sześć spośród 28 państw regionu wprowadziło w sumie 69 reform. Od 2004 r. Doing Business analizuje reformy podejmowane w celu uproszczenia regulacji gospodarczych, wzmocnienia ochrony praw własności, zapewnienia szerszego dostępu do kredytu oraz dochodzenia należności z umów mierząc wpływ wprowadzonych zmian na 10 grup wskaźników.¹ Zidentyfikowano niemal 1 000 reform oddziaływujących na te wskaźniki, z czego 1/3 została wprowadzona w Europie Wschodniej oraz Azji Środkowej.

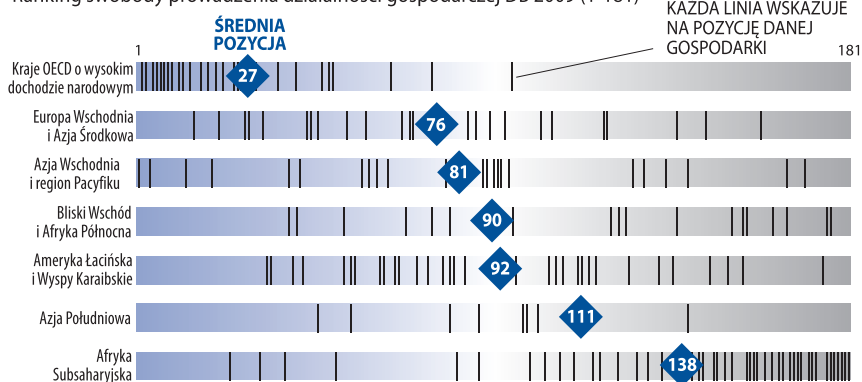
Region Europy Wschodniej i Azji Środkowej wyprzedził Azję Wschodnią i region Pacyfiku w średniej dla swobody prowadzenia działalności gospodarczej w 2007 r. i utrzymał swoją pozycję w bieżącym roku (wykres 1.1).

Cztery państwa regionu – Gruzja, Estonia, Litwa i Łotwa – znajdują się w czołowej trzydziestce ogólnego rankingi Doing

WYKRES 1.1

Regiony o najbardziej przyjaznych dla przedsiębiorców regulacjach

Ranking swobody prowadzenia działalności gospodarczej DB 2009 (1-181)

Źródło: Baza danych Doing Business.

Business.

Rankingi w zakresie swobody prowadzenia działalności gospodarczej nie mówią wszystkiego o otoczeniu gospodarczym danego kraju. Wskaźnik nie uwzględnia wszystkich czynników o istotnym znaczeniu dla prowadzenia działalności gospodarczej np. warunków makroekonomicznych, infrastruktury, potencjału ludzkiego ani bezpieczeństwa. W związku z powyższym poprawa rankingu nie oznacza, że rząd danego państwa tworzy otoczenie regulacyjne bardziej sprzyjające prowadzeniu działalności gospodarczej. W Europie Wschodniej i Azji Środkowej wiele państw nadal kontynuuje reformy. Z tego względu gospodarki tego regionu dominowały na liście czołowych reformatorów Doing Business także w latach 2007-2008. Nowością w tym roku jest to, że reformy w tym regionie rozszerzają się w kierunku wschodnim, gdyż do czołowej dziesiątki weszły cztery nowe kraje: Azerbejdżan, Albania, Kirgizja i Białoruś (tabela 1.1).

Wiele innych państw również przepro-

wadziło reformy. W skali światowej 113 krajów przeprowadziło w okresie od czerwca 2007 r. do czerwca 2008 r. 239 reform ułatwiających prowadzenie działalności gospodarczej. Jest to najwyższa jak dotąd liczba reform zanotowana w ciągu jednego roku od początku realizacji projektu Doing Business. W poprzednim roku reformatorzy skoncentrowali się na ułatwieniach w zakresie rozpoczynania prowadzenia działalności gospodarczej, zapewnienia przejrzystości systemu podatkowego, uproszczenia regulacji importowych i eksportowych oraz poprawy funkcjonowania systemów informacji kredytowej. Wśród poszczególnych regionów, Azja Wschodnia zanotowała najwyższe przyspieszenie tempa reform.

2/3 krajów regionu zreformowało swoje otoczenie regulacyjne, co oznacza istotny wzrost względem roku ubiegłego, gdy odsetek ten wynosił poniżej 50 proc. (wykres 1.2).

Bliski Wschód i Afryka Północna znajdują się nadal w trendzie wzrostowym, przy czym 2/3 państw tego obszaru doko-

TABELA 1.1

Dziesięciu największych reformatorów w latach 2007-2008

Kraj	Rozpoczęcie działalności gospodarczej	Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych	Zatrudnianie i zwalnianie pracowników	Rejestracja własności nieruchomości	Uzyskanie kredytu	Ochrona inwestorów	Płacenie podatków	Obrót międzynarodowy	Dochodzenie należności z umów	Zakończenie działalności gospodarczej
Azerbejdżan	✓		✓	✓	✓	✓	✓		✓	
Albania	✓				✓	✓	✓			
Kirgizja	✓	✓				✓				
Białoruś	✓	✓		✓	✓		✓	✓		
Senegal	✓			✓				✓		
Burkina Faso		✓	✓	✓			✓			
Botswana	✓					✓		✓		
Kolumbia	✓	✓					✓	✓		✓
Dominikana	✓			✓			✓	✓		
Egipt	✓	✓		✓	✓	✓		✓		

Uwaga: Ranking gospodarek na podstawie liczby reform i ich oddziaływania. Doing Business wskazuje przede wszystkim na kraje, które przeprowadziły reformy w co najmniej trzech badanych obszarach. Po drugie, ranking uwzględnia awans pod względem swobody prowadzenia działalności gospodarczej w porównaniu z zeszłym rokiem. Większy wzrost w tym zakresie oznacza wyższe miejsce w rankingu reformatorów.

Źródło: Baza danych Doing Business.

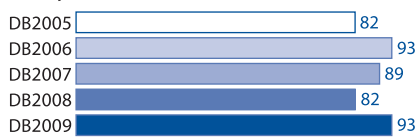
WYKRES 1.2

Gospodarki Europy Wschodniej i Azji Środkowej — liderzy reform według *Doing Business*

Kraje, które przeprowadziły przynajmniej jedną reformę ułatwiającą prowadzenie działalności gospodarczej w ciągu ostatnich 5 lat (%) według poszczególnych raportów rocznych *Doing Business*

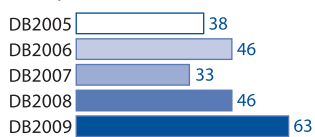
Europa Wschodnia i Azja Środkowa

(28 krajów)

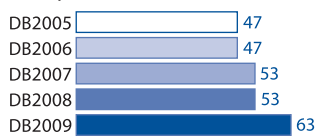
Azja Wschodnia i region Pacyfiku

(24 kraje)

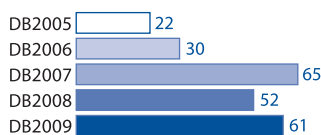
Bliski Wschód i Afryka Północna

(19 krajów)

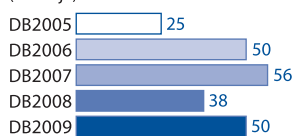
Afryka Subsaharyjska

(46 krajów)

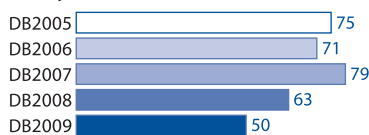
Ameryka Łacińska i Wyspy Karaibskie

(32 kraje)

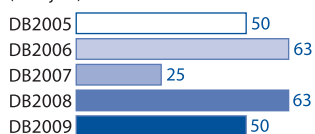
Kraje OECD o wysokim dochodzie narodowym

(24 kraje)

Azja Południowa

(8 krajów)

nuje reform. W regionie znanym niegdyś z restrykcyjnych barier wejścia, dwa kraje – Tunezja i Jemen – zniosły minimalne wymogi kapitałowe w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej, podczas gdy Jordania zmniejszyła ich wysokość z 30 000 do 1 000 dinarów jordańskich.

Afryka Subsaharyjska również znajduje się w trendzie wzrostowym, jeśli chodzi o reformy: 28 państw wprowadziło 58 reform, więcej niż w każdym innym roku od chwili rozpoczęcia analizowania reform przez *Doing Business*. Prekursorami były dwa kraje zachodnioafrykańskie – Senegal i Burkina Faso. W Ameryce Łacińskiej, Kolumbia i Dominikana były najbardziej aktywnymi reformatorami. Dla odmiany kraje OECD o wysokim dochodzie narodowym charakteryzowało spowolnienie reform, takie samo zjawisko wystąpiło w Azji Południowej.

Azerbejdżan był liderem reform w latach 2007-2008. Zasada „jednego okienka” w ramach procesu rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej zaczęła tam funkcjonować w styczniu 2008 r., obniżając o połowę czas, koszty i liczbę procedur związanych z założeniem przedsiębiorstwa. Wzrost liczby rejestracji nowych przedsiębiorstw wyniósł 40 proc. w ciągu pierwszych sześciu miesięcy. Zmiany kodeksu pracy uczyniły prawo w zakresie zatrudnienia bardziej elastycznym zezwalając na korzystanie z umów o pracę na czas określony dla realizacji zadań o charakterze stałym, zmniejszając poziom ograniczeń w zakresie godzin pracy oraz eliminując potrzebę zmiany stanowiska pracy w przypadku zwolnienia z przyczyn ekonomicznych. Ponadto przeniesienie prawa własności może być obecnie dokonane w ciągu 11 dni – wobec 61 dni poprzednio – dzięki ujednoliconemu rejestrowi transakcji, których przedmiotem są nieruchomości gruntowe i budynkowe.

Dodatkowo, Azerbejdżan zniósł wymóg minimalnej kwoty pożyczki w wysokości 1 100 USD w rejestrze pożyczek, co doprowadziło do ponad dwukrotnego zwiększenia liczby zarejestrowanych pożyczkobiorców. Udziałowcy mniejszościowi korzystają z większej ochrony dzięki zmianom kodeksu cywilnego oraz nowym regulacjom w zakresie transakcji z podmiotami powiązаныmi. Te transakcje są obecnie przedmiotem surowszych wymagań lub obowiązków w zakresie dokonywania ujawnień wobec rady nadzorczej oraz w sprawozdaniu finansowym. Ponadto, zainteresowane strony uczestniczące w transakcjach szkodliwych

dla spółki z podmiotami powiązаныmi muszą pokryć straty oraz zwrócić otrzymane korzyści osobiste.

Podatnicy w Azerbejdżanie korzystają obecnie z możliwości wypełniania deklaracji podatkowych oraz możliwości zapłaty podatku on-line, oszczędzając średnio ponad 500 godzin rocznie na „pracy papierkowej”. Nowy sąd gospodarczy w Baku pomógł przyspieszyć procedury dochodzenia należności z umów. Wraz ze wzrostem liczby sędziów zajmujących się sprawami gospodarczymi z pięciu do dziewięciu, średni czas rozstrzygnięcia spraw zmalał o 30 dni.

Drugim największym reformatorem jest Albania, która przeprowadziła reformy w czterech obszarach badanych przez *Doing Business*. Nowe prawo spółek wzmocniło ochronę praw udziałowców mniejszościowych. Uściślono wymagania w zakresie zatwierdzeń i jawności dla transakcji z podmiotami powiązаныmi oraz, po raz pierwszy, podano definicję obowiązków członków zarządu. Ponadto, wprowadzono ulepszone środki dochodzenia kontroli w zakresie tego, czy dana transakcja z podmiotem powiązаныm jest dla spółki szkodliwa. Albania ułatwiła proces rozpoczynania działalności gospodarczej poprzez wyodrębnienie rejestracji działalności z sądu i stworzenie „jednego okienka”. Spółki mogą obecnie rozpocząć działalność w ciągu ośmiu dni – podczas gdy wcześniej zabierało to ponad miesiąc. Otwarto pierwszy krajowy rejestr informacji kredytowej dla przedsiębiorstw. Dzięki reformie podatkowej stopa podatku dochodowego od osób prawnych uległa obniżce o połowę do poziomu 10 proc.

AFRYKA – WIĘKSZA SKALA REFORM NIŻ KIEDYKOLWIEK

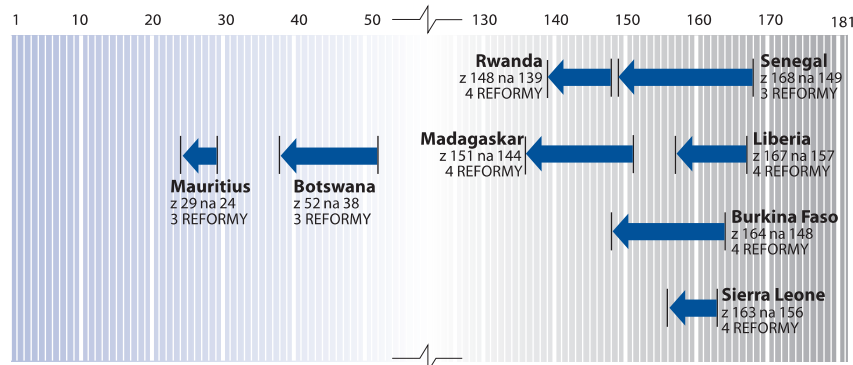
Według danych *Doing Business* gospodarki afrykańskie przeprowadziły więcej reform w latach 2007-2008 aniżeli w każdym innym poprzednim roku objętym badaniem. Trzech spośród 10 najlepszych reformatorów to kraje afrykańskie: Senegal, Burkina Faso oraz Botswana. Trzy kraje, które mają za sobą konflikty zbrojne – Liberia, Rwanda i Sierra Leone – również przeprowadzają szybkie reformy (wykres 1.3). Mauritius, kraj posiadający najbardziej korzystne regulacje w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej w regionie, kontynuuje reformy i w bieżącym roku dołączył do grona czołowych 25 reformatorów w zakresie swobody prowadzenia działalności gospodarczej.

Ta koncentracja na reformach nadeszła

WYKRES 1.3

Kraje, które w latach 2007-2008 przeprowadziły najwięcej reform

Zmiana miejsca w rankingu swobody prowadzenia działalności gospodarczej DB2008-DB2009

Źródło: Baza danych Doing Business.

po okresie kilku lat wzrostu gospodarczego w Afryce. Średnie tempo wzrostu w poprzedniej dekadzie wyniosło ok. 6 proc., dzięki lepszym warunkom makroekonomicznym oraz bardziej pokojowej sytuacji na kontynencie. W perspektywie większych szans gospodarczych ograniczenia regulacyjne przedsiębiorstw stały się bardziej odczuwalne. Rządy coraz bardziej koncentrują się na zmniejszaniu skali tych ograniczeń. Reformatorzy uznają, że większa aktywność gospodarcza w regionie w sektorze rejestrowanym – poprzez tworzenie przedsiębiorstw i miejsc pracy – stanowi najbardziej obiecujący sposób na ograniczenie ubóstwa.²

Rwanda stanowi przykład korzyści jakie przynosi pokój i dobra polityka makroekonomiczna. Kraj ten należy do najbardziej aktywnych reformatorów regulacji gospodarczych na świecie w obecnej dekadzie. W 2001 r. wprowadził on nowe prawo pracy jako część narodowego programu odbudowy, a w 2002 r. rozpoczął reformę prawa własności. Rok 2004 to okres uproszczeń prawa celnego, poprawy rejestrów informacji kredytowej oraz reform sądownictwa. W 2007 r. Rwanda kontynuowała prace nad reformami w zakresie rejestracji majątku oraz regulacji celnych. Pewne reformy trwały jednak dłużej. Przykładowo, reformy sądownictwa zostały zapoczątkowane w 2001 r., ale dopiero w 2008 r. zostały uchwalone niezbędne ustawy i powstały nowe sądy gospodarcze.³

Większość reformatorów afrykańskich koncentruje się na zwiększeniu swobody zakładania przedsiębiorstw oraz na zmniejszaniu kosztów związanych z importem i eksportem. Można jednak zrobić znacznie więcej. Przykładowo przedsiębiorcy w Afryce w dalszym ciągu zmagają się z większymi obciążeniami regulacyjnymi

i administracyjnymi oraz niższym poziomem ochrony prawa własności i praw inwestorskich aniżeli w innych regionach świata. Wniosek: reforma prowadzona w takich uwarunkowaniach może wysłać silny sygnał zaangażowania rządu w zapewnienie zdrowych instytucji i polityk, zwiększając zainteresowanie inwestorów.

UŁATWIENIE ROZPOCZĘCIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ – W DALSZYM CIĄGU NAJBARDZIEJ POPULARNA REFORMA

Zwiększenie swobody rozpoczęcia działalności gospodarczej stanowi w dalszym ciągu najbardziej popularną reformę według Doing Business w latach 2007-2008. Czterdzieści dziewięć państw uprościło proces zakładania przedsiębiorstw oraz zmniejszyło związane z tym koszty (wykres 1.4).

Państwa te znajdują się w gronie 115 innych krajów (ponad połowa wszystkich gospodarek świata), które przeprowadziły reformy w tym obszarze w okresie ostatnich pięciu lat. Drugą pod względem popularności reformą jest uproszczenie podatków i administracji podatkowej, a trzecią są ułatwienia w handlu. We wszystkich trzech obszarach możliwe jest uzyskanie istotnych rezultatów dzięki reformom administracyjnym. Reformy w innych obszarach mogą być trudniejsze do przeprowadzenia, zwłaszcza jeżeli wymagają zmian prawnych lub zawarcia trudnych układów politycznych. Dla przykładu, jedynie 12 państw przeprowadziło reformy systemów sądowniczych. Siedem z nich dokonało zmian w zakresie prawa dotyczącego zabezpieczenia, sześć w regulacjach prawa pracy w celu zwiększenia ich elastyczności, dziewięć z kolei zdecydowało się na ich zaostrzenie. Pod-

sumowując, trzy najistotniejsze reformy prowadzące do największych awansów we wskaźnikach Doing Business przedstawiają się następująco (tabela 1.2):

- wzrost poziomu ochrony inwestorów w Albanii,
- ułatwienia w rozpoczynaniu działalności gospodarczej w Jemenie,
- reforma podatkowa na Dominikanie.

NAJLEPSI KONTYNUUJĄ REFORMY

Singapur nadal znajduje się na czele państw o największej swobodzie prowadzenia działalności gospodarczej, przed Nową Zelandią, Stanami Zjednoczonymi i Hongkongiem (Chiny) (tabela 1.3).

W większości państw reformy są kontynuowane. Pięć spośród czołowych 10 gospodarek wprowadziło reformy oddziałujące na poziom wskaźników Doing Business w latach 2007-2008. Dla przykładu, Singapur w dalszym ciągu upraszczał proces rozpoczęcia działalności gospodarczej on-line, Nowa Zelandia wprowadziła ujednoliczoną procedurę rozpoczęcia działalności gospodarczej on-line i obniżyła podatek dochodowy od osób prawnych oraz uchwaliła nowe prawo upadłościowe. Hongkong (Chiny) dokonał zmian w zakresie uzyskiwania pozwoleń na budowę w ramach szerszej reformy systemu przyznawania zezwoleń, Dania przeprowadziła reformy podatkowe, a przedsiębiorcy w Toronto (Kanada) mogą obecnie rozpocząć prowadzenie działalności po dopełnieniu zaledwie jednej procedury.

Trwający proces reform nie jest niczym zaskakującym. Wiele państw o wysokim dochodzie zinstytucjonalizowało reformę regulacyjną, powołując programy prowadzące systematyczne usprawnienia w działaniu biurokracji. Przykłady obejmują pro-

TABELA 1.2

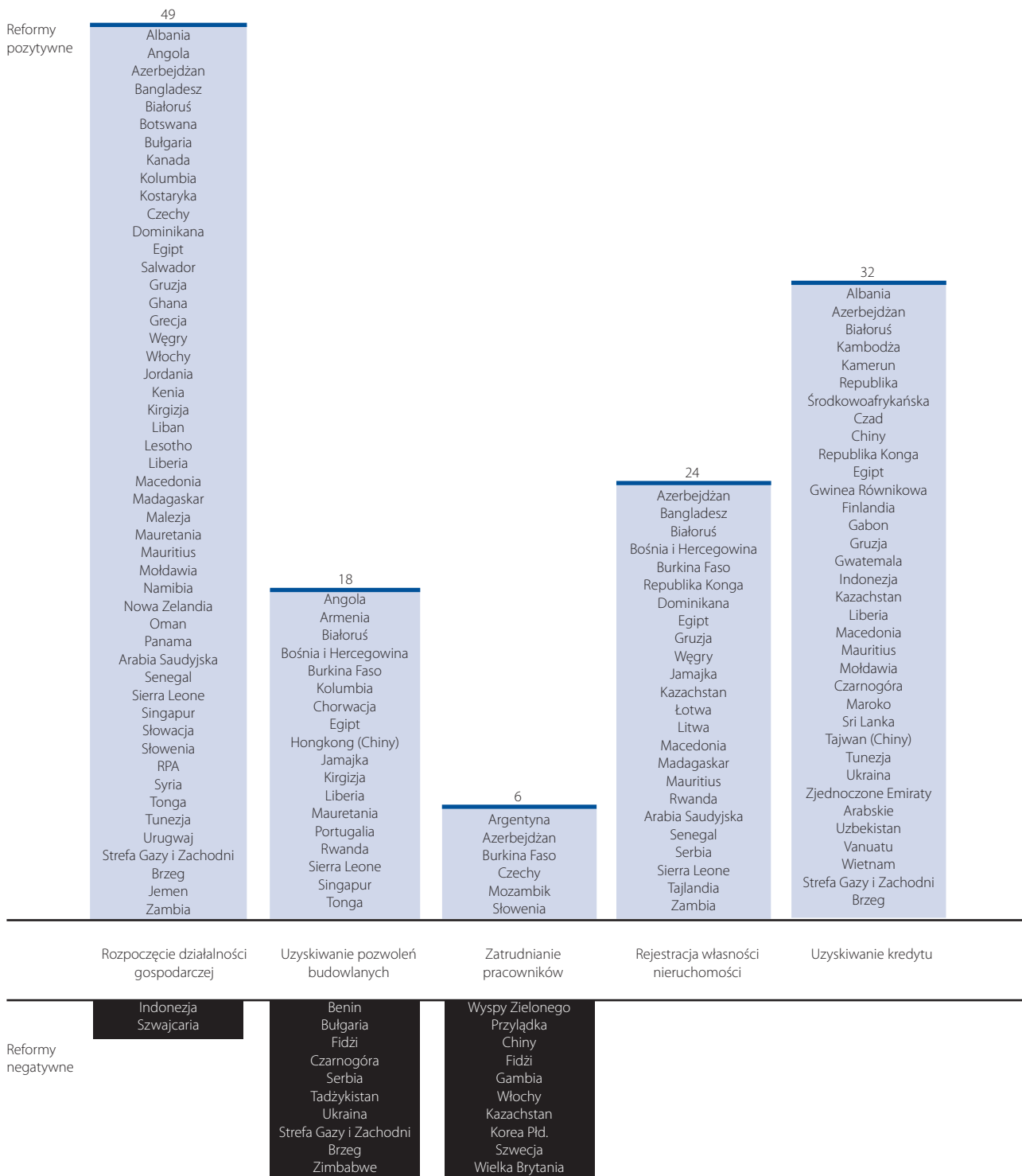
Najlepsi reformatorzy w latach 2007-2008 według grup wskaźników

Rozpoczęcie działalności gospodarczej w formie spółki z o.o.	Jemen
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych	Kirgizja
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników	Burkina Faso
Rejestracja własności nieruchomości	Białoruś
Uzyskiwanie kredytu	Kambodża
Ochrona inwestorów	Albania
Płacenie podatków	Dominikana
Obrót międzynarodowy	Senegal
Dochođenje należności z umów	Mozambik
Zakończenie działalności gospodarczej w formie spółki z o.o.	Polska

Źródło: Baza danych Doing Business.

WYKRES 1.4

239 reform w latach 2007-2008 ułatwiło, a 26 utrudniło prowadzenie działalności gospodarczej

Źródło: Baza danych Doing Business

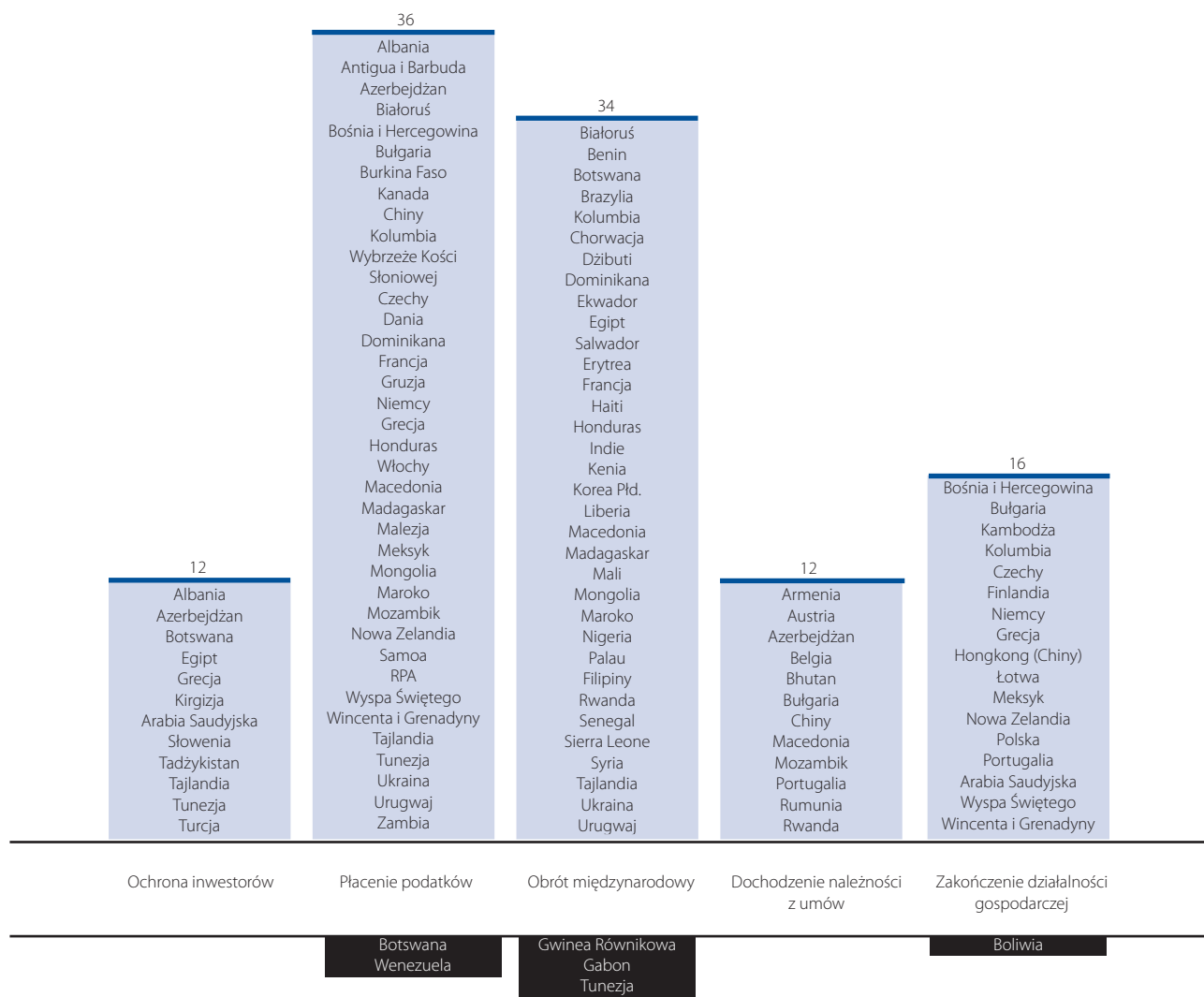

TABELA 1.3

Ranking swobody prowadzenia działalności gospodarczej

Pozycja 2009	Pozycja 2008	Gospodarka	Pozycja 2009	Pozycja 2008	Gospodarka	Pozycja 2009	Pozycja 2008	Gospodarka
1	1	Singapur	62	53	Peru	122	120	Indie
2	2	Nowa Zelandia	63	62	Jamajka	123	119	Lesotho
3	3	Stany Zjednoczone	64	56	Samoa	124	122	Bhutan
4	4	Hongkong (Chiny)	65	59	Włochy	125	126	Brazylia
5	5	Dania	66	61	Wyspa Świętego Wincenta i Grenadyny	126	121	Mikronezja
6	6	Wielka Brytania	67	63	Federacja Saint Kitts i Nevis	127	124	Tanzania
7	7	Irlandia	68	99	Kirgizja	128	129	Maroko
8	8	Kanada	69	68	Malediwy	129	127	Indonezja
9	10	Australia	70	80	Kazachstan	130	128	Gambia
10	9	Norwegia	71	79	Macedonia	131	132	Strefa Gazy i Zachodni Brzeg
11	11	Islandia	72	77	Salwador	132	130	Algieria
12	12	Japonia	73	81	Tunezja	133	134	Honduras
13	19	Tajlandia	74	70	Dominika	134	131	Malawi
14	13	Finlandia	75	65	Czechy	135	150	Kambodża
15	21	Gruzja	76	72	Polska	136	133	Ekwador
16	24	Arabia Saudyjska	77	74	Pakistan	137	140	Syria
17	14	Szwecja	78	69	Belize	138	145	Uzbekistan
18	17	Bahrajn	79	75	Karibati	139	148	Rwanda
19	16	Belgia	80	71	Trynidad i Tobago	140	136	Filipiny
20	25	Malezja	81	76	Panama	141	139	Mozambik
21	15	Szwajcaria	82	78	Kenia	142	138	Iran
22	18	Estonia	83	90	Chiny	143	137	Wyspy Zielonego Przylądka
23	22	Korea Płd.	84	73	Grenada	144	151	Madagaskar
24	29	Mauritius	85	115	Białoruś	145	144	Ukraina
25	20	Niemcy	86	135	Albania	146	141	Surinam
26	27	Holandia	87	82	Ghana	147	142	Sudan
27	23	Austria	88	85	Brunei	148	164	Burkina Faso
28	28	Litwa	89	83	Wyspy Salomona	149	168	Senegal
29	26	Łotwa	90	84	Czarnogóra	150	149	Boliwia
30	30	Izrael	91	88	Palau	151	143	Gabon
31	32	Francja	92	87	Wietnam	152	146	Irak
32	35	RPA	93	86	Wyspy Marshalla	153	153	Dżibuti
33	97	Azerbejdżan	94	91	Serbia	154	147	Haiti
34	33	Wyspa Świętej Łucji	95	89	Papua Nowa Gwinea	155	152	Komory
35	31	Portoryko	96	106	Grecja	156	163	Sierra Leone
36	37	Słowacja	97	110	Dominikana	157	167	Liberia
37	38	Katar	98	123	Jemen	158	154	Zimbabwe
38	52	Botswana	99	98	Liban	159	156	Tadżykistan
39	34	Fidżi	100	101	Zambia	160	166	Mauretania
40	36	Chile	101	94	Jordania	161	155	Wybrzeże Kości Słoniowej
41	50	Węgry	102	103	Sri Lanka	162	161	Afganistan
42	40	Antigua i Barbuda	103	92	Moldawia	163	159	Togo
43	39	Tonga	104	93	Seszele	164	158	Kamerun
44	41	Armenia	105	95	Gujana	165	162	Laos
45	44	Bułgaria	106	107	Chorwacja	166	160	Mali
46	54	Zjednoczone Emiraty Arabskie	107	96	Nikaragua	167	165	Gwinea Równikowa
47	47	Rumunia	108	100	Suazi	168	169	Angola
48	43	Portugalia	109	113	Urugwaj	169	157	Benin
49	46	Hiszpania	110	104	Bangladesz	170	170	Timor Wschodni
50	45	Luksemburg	111	105	Uganda	171	172	Gwinea
51	48	Namibia	112	116	Gwatemala	172	171	Niger
52	49	Kuwejt	113	102	Argentyna	173	173	Erytrea
53	66	Kolumbia	114	125	Egipt	174	175	Wenezuela
54	64	Słowenia	115	108	Paragwaj	175	176	Czad
55	51	Bahamy	116	109	Etiopia	176	177	Wyspy Św. Tomasza i Książęca
56	42	Meksyk	117	118	Kostaryka	177	174	Burundi
57	57	Oman	118	114	Nigeria	178	178	Republika Konga
58	55	Mongolia	119	117	Bośnia i Hercegowina	179	179	Gwinea Bissau
59	60	Turcja	120	112	Rosja	180	180	Republika Środkowoafrykańska
60	67	Vanuatu	121	111	Nepal	181	181	Demokratyczna Republika Konga
61	58	Tajwan (Chiny)						

Uwaga: Rankingi dla wszystkich krajów są ustalane na czerwiec 2008 r. i zamieszczone w tabelach wskaźników dla poszczególnych krajów. Ranking swobody prowadzenia działalności gospodarczej jest średnią z rankingów uzyskanych w 10 obszarach badanych przez Doing Business 2009. Wyniki zeszlortocznego rankingu zostały oznaczone kursywą. Zostały one dostosowane do zmiennej metodologii, korelacji danych oraz dla trzech nowych krajów.

gram „Be the Smart Regulator” w Hongkongu (Chiny), „Simplex” w Portugalii, „Better Regulation Executive” w Wielkiej Brytanii, „Actal” w Holandii oraz „Kafka” w Belgii. W celu identyfikacji priorytetów rządy te rutynowo proszą przedsiębiorstwa o wskazywanie obszarów wymagających reform. Belgia zreformowała swój proces rejestracji działalności po tym jak 2 600 przedsiębiorstw określiło go jako istotny problem w 2003 r. Rozpoczęcie działalności gospodarczej obejmowało kiedyś obowiązek wypełnienia siedmiu procedur i trwało prawie dwa miesiące. Obecnie istnieją trzy procedury, a wymagany czas to jedynie cztery dni. Liczba nowych rejestracji przedsiębiorstw wzrosła o 30 proc. w ciągu dwóch lat. W Portugalii 86 spośród 257 inicjatyw programu „Simplex” powstało w efekcie dyskusji z przedsiębiorstwami. Uproszczenie regulacji pomaga przedsiębiorstwom i rządcom. W Portugalii formularz rejestracji „natychmiastowej” pozwolił zaoszczędzić przedsiębiorcom łącznie 230 000 dni oczekiwania na załatwienie procedury rocznie.⁴ Ponadto rząd oszczędza pieniądze. Wielka Brytania szacuje, że roczne obciążenie administracyjne przedsiębiorstw w 2005 r. wyniosło 13,7 miliarda funtów. Ułatwienia w zakresie tych obciążeń pozwoliłyby przedsiębiorstwom na szybszy rozwój i generowanie oszczędności, które rządy mogłyby wykorzystać na zwiększenie zakresu usług publicznych.

PIĘĆ LAT REFORMY DOING BUSINESS

Co jest kluczem w reformie regulacji? Jest to zaangażowanie. Dla wielu państw reformy ujęte w Doing Business odzwierciedlają szerokie, trwałe zaangażowanie w poprawę ich konkurencyjności. Wśród systematycznych reformatorów są: Azerbejdżan, Gruzja i Macedonia w Europie Wschodniej i Azji Środkowej oraz Francja i Portugalia wśród krajów OECD o wysokim dochodzie narodowym, Egipt i Arabia Saudyjska na Bliskim Wschodzie i Afryce Północnej, Indie w Azji Południowej, Chiny i Wietnam w Azji Wschodniej, Kolumbia, Gwatemala i Meksyk w Ameryce Łacińskiej oraz Burkina Faso, Ghana, Mauritius, Mozambik i Rwanda w Afryce. Każde z tych państw dokonało reformy w ciągu ostatnich pięciu lat w obszarach objętych badaniem przez Doing Business, wprowadzając w sumie do 22 reform.

Kilku reformatorów podjęło te działania pod wpływem rosnącej konkurencyjności związanej z przystąpieniem do wspólnych

rynków lub do porozumień handlowych, takich jak Unia Europejska (UE) czy Porozumienie o Wolnym Handlu pomiędzy Stanami Zjednoczonymi a Ameryką Środkową (Gwatemala). Inni dostrzegli potrzebę uproszczenia wymogów względem lokalnej przedsiębiorczości (Azerbejdżan, Kolumbia, Egipt) lub dywersyfikacji gospodarczej (Mauritius, Arabia Saudyjska). Jeszcze inne kraje znalazły się w pilnej potrzebie restrukturyzacji swych gospodarek po latach konfliktu (Rwanda).

Wielu spośród reformatorów rozpoczęło od nauki od pozostałych. Egipt wzorował się na Indiach w zakresie rozwiązań dotyczących technologii informacyjnej. Kolumbia postawiła sobie za wzór Irlandię – jak ujął to minister handlu Kolumbii, Luis Guillermo Plata, „to nie przypomina pieczenia ciasta, gdzie wystarczy stosować się do przepisu. Nie, wszyscy jesteśmy inni. Niemniej jednak możemy skorzystać z pewnych lekcji, zastosować je i zobaczyć jak one będą funkcjonować w naszym otoczeniu”.

Kilka państw stało się wzorem do naśladowania dla innych. Reformatorzy z Azerbejdżanu odbyli wizyty w Gruzji i na Łotwie. Angola zwróciła się o pomoc prawną i techniczną do Portugalii w zakresie reformy dotyczącej rozpoczęcia działalności gospodarczej.

Najbardziej aktywni reformatorzy nie bali się przeprowadzać szeroko zakrojonych zmian. Od 2005 r. Gruzja wprowadziła nowe prawo spółek oraz kodeks celny, nowy rejestr własności (który zastąpił budzący zastrzeżenia system wymagający podwójnego zatwierdzenia przez wiele agencji), pierwsze krajowe biuro informacji kredytowej oraz szeroko zakrojone reformy sądownictwa. Egipt wprowadził zasadę „jednego okienka” dla importu i eksportu oraz rozpoczęcia działalności gospodarczej, podjął się także niezbędnych reform podatkowych, stale ulepszał swoje systemy informacji kredytowej i dokonał zmian w zakresie zasad notowania na giełdzie w Kairze. Kolumbia wzmocniła ochronę inwestorów poprzez bardziej restrykcyjne zasady ujawnień w sprawozdaniu finansowym, dokonała zmian prawa upadłościowego oraz zreformowała system ceł. Jej system „jednego okienka” w zakresie rozpoczęcia działalności gospodarczej stanowi inspirację dla innych państw w regionie.

Wśród reformatorów na rynkach wschodzących Indie skoncentrowały się na technologii wprowadzając elektroniczną formę rejestracji nowej działalności gospodarczej, elektroniczny rejestr zabezpieczeń oraz

możliwość składania deklaracji celnych i dokonywania płatności w wersji on-line. Chiny skupiły się na ułatwieniach w dostępie do kredytu. W 2006 r. nowy rejestr informacji kredytowej umożliwił po raz pierwszy ponad 340 milionom obywateli uzyskanie historii kredytowej. Nowe prawo spółek obniżyło minimalne wymogi kapitałowe oraz wzmocniło ochronę inwestorów, a w 2007 r. nowe prawo własności rozszerzyło zakres aktywów, które mogą być wykorzystywane jako zabezpieczenie. Meksyk skoncentrował się na wzmocnieniu ochrony inwestorów poprzez nowe prawo dotyczące obrotu papierami wartościowymi jednocześnie kontynuując proces redukcji biurokracji na szczeblu państwowym

REFORMA REGULACYJNA – JAKIE SĄ KORZYŚCI?

Spośród szacowanych na 25 milionów własności miejskich Egiptu jedynie 7 proc. było formalnie zarejestrowanych w 2005 r. Sześć miesięcy po dokonaniu reform rejestru własności poziom rejestracji tytułów własności wzrósł o 39 proc.⁵ Po dokonaniu reform rejestru własności w Tegucigalpie (Honduras), do rejestru wpłynęło 65 proc. więcej wniosków o rejestrację w okresie od lipca do grudnia 2007 r. aniżeli w analogicznym okresie 2006 r.

Podobnie obniżenie minimalnych wymogów kapitałowych doprowadziło do zwiększenia liczby nowych rejestracji działalności o 55 proc. w Gruzji i o 81 proc. w Arabii Saudyjskiej. W Gruzji istnieją obecnie 15 zarejestrowanych przedsiębiorstw na 100 mieszkańców, czyli liczba porównywalna z takimi gospodarkami jak Malezja czy Singapur.

Powyższe przykłady pokazują, że reformy często prowadzą do fundamentalnych zmian. Potwierdzają to wyniki coraz większej ilości badań korzystających z danych Doing Business w zakresie przeprowadzania analizy wpływu obciążeń regulacyjnych na takie czynniki jak szara strefa, tworzenie miejsc pracy, produktywność, wzrost gospodarczy i obniżenie poziomu ubóstwa.⁶

Badania zasadniczo stwierdzają, że kraje posiadające uciążliwe regulacje posiadają większą szarą strefę, wyższe bezrobocie oraz niższy poziom wzrostu gospodarczego. Ostatnio przeprowadzone badania dają pierwszy wgląd w efekty reform. Jedno z nich przedstawia korzyści z reform podjętych w Meksyku: liczba zarejestrowanych przedsiębiorstw wzrosła o niemal 6 proc., zatrudnienie wzrosło o 2,6 proc. a ceny spa-

dły o 1 proc. dzięki konkurencji ze strony nowych podmiotów wchodzących na rynek.⁷ Inne badanie stwierdza, że zwiększenie elastyczności regulacji pracowniczych w Indiach zmniejszyłoby szarą strefę w zakresie pracy w sektorze detalicznym o 1/3.⁸

Jednak najważniejsze są opinie osób, które miały osobistą styczność ze skutkami reform. Janet, prowadząca przedsiębiorstwo produkujące koszyki w Kigali (Rwanda) mówi: „W mojej firmie są ludzie, którzy ocalili z wojny, wdowy, kobiety, których mężowie znajdują się w więzieniu. Możliwość widzenia ich siedzących razem pod jednym dachem tkających i „robiących biznes” wspólnie to spore osiągnięcie... te kobiety obecnie razem zarabiają na życie”.⁹

PRZYPISY

1. Doing Business rejestruje jedynie reformy dotyczące 10 grup wskaźników. Zmiany prawne są uwzględniane, gdy dana legislacja i dekrety ją wprowadzające, o ile zostały wydane, weszły w życie. Reformy administracyjne takie jak wprowadzenie limitów czasowych muszą zostać w pełni zrealizowane.
2. Narayan i inni (2000).
3. Hertveldt (2008).
4. Ramos (2008).
5. Haidar (2008).
6. Dane na temat regulacji dotyczących np. rozpoczęcia działalności zostały wykorzystane w 168 artykułach opublikowanych w przywołanych dziennikach i ponad 200 roboczych pracach badawczych. Dane dotyczące skuteczności postępowań sądowych zostały wykorzystane w 54 artykułach oraz 86 dokumentach roboczych. Razem, dane wygenerowane przez projekt Doing Business zostały użyte w 325 opublikowanych artykułach i 742 dokumentach roboczych.
7. Bruhn (2008).
8. Amin (w opracowaniu).
9. Przykład zaczerpnięty z publikacji Doing Business Banku Światowego: Women in Africa (2008a), zbiór studium przypadków przedsiębiorców afrykańskich.

Rozpoczęcie działalności gospodarczej w formie spółki z o.o.

Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników
Rejestracja własności nieruchomości
Uzyskiwanie kredytu
Ochrona inwestorów
Płacenie podatków
Obrót międzynarodowy
Dochodzenie należności z umów
Zakończenie działalności gospodarczej w formie spółki z o.o.

Julian rozpoczęła swą karierę zawodową od pracy dla swych braci. Cały czas jednak gromadziła oszczędności, aby założyć swoje własne przedsiębiorstwo. Zaczęła handlować podróżując z Ugandy do sąsiedniej Kenii w celu zakupu towarów do odsprzedaży. „Jadę autobusem nocnym i stoję przez całą drogę, aby uzyskać 50 proc. zniżkę” – wspomina. „Moim celem było założenie przedsiębiorstwa zajmującego się przetwórstwem soku, prawdziwej fabryki.” Po zgromadzeniu wystarczających środków finansowych Julian rozpoczęła produkcję. Nie mogąc pozwolić sobie na transport, musiała nieść swe produkty idąc pieszo do rządowego chemika w celu przeprowadzenia testów. „Moim jedynym środkiem transportu była moja taczka i całą firmę stanowiłam ja sama.” Julian pamięta również, jak karkołomne było zarejestrowanie jej przedsiębiorstwa. „Było tak wiele do zrobienia i tak wiele różnych miejsc, do

TABELA 2.1

Kraje, w których najłatwiej i najtrudniej rozpocząć działalność gospodarczą w formie spółki z o.o.

Najłatwiej	Miejsce	Najtrudniej	Miejsce
Nowa Zelandia	1	Kamerun	172
Kanada	2	Dzibuti	173
Australia	3	Gwinea Równikowa	174
Gruzja	4	Irak	175
Irlandia	5	Haity	176
Stany Zjednoczone	6	Gwinea	177
Mauritius	7	Erytrea	178
Wielka Brytania	8	Togo	178
Portoryko	9	Czad	180
Singapur	10	Gwinea Bissau	181

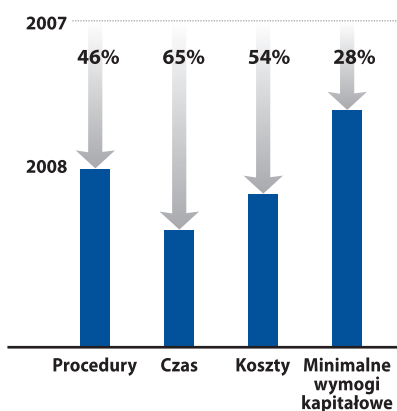
Uwaga: „Miejsce” odzwierciedla Średnią ze wskaźników cząstkowych danego kraju dotyczących procedur, czasu, kosztów i minimalnych wymogów kapitałowych wymaganych do rozpoczęcia działalności gospodarczej. Odnosiłki do szczegółowych informacji na ten temat znajdują się w rozdziale „Metodologia”.

Źródło: Baza danych Doing Business.

WYKRES 2.1

Dziesięciu największych reformatorów w zakresie rozpoczęcia działalności gospodarczej

Średnia poprawa wyników

1. Jemen
2. Słowenia
3. Senegal
4. Albania
5. Liberia
6. Azerbejdżan
7. Syria
8. Węgry
9. Oman
10. Sierra Leone

Źródło: Baza danych Doing Business.

których musiałam się udać w celu dokonania rejestracji przedsiębiorstwa, zarejestrowania się w charakterze podatnika, uzyskania różnych zezwoleń udzielanych przez różne władze, złożenia oświadczenia przed komisarzem przysięgłym, uzyskania pieczęci firmowej, kontroli mego zakładu przez władze gminne i zdrowotne. Pamiętam, że zapłaciłam prawnikowi kwotę 500 000 USh [279 USD], która wydawała mi się gigantyczną opłatą.”

Przedsiębiorcy tacy jak Julian mają obecnie łatwiej. Reformy w Ugandzie i wielu innych krajach uprościły proces rozpoczęcia działalności gospodarczej w ostatnich pięciu latach.

Spójrzmy na Azerbejdżan. W 2004 r. rząd wyznaczył tam maksymalny okres czasu na przeprowadzenie procesu rejestracji, w 2005 r. wprowadził on zasadę „milczącej zgody” dla rejestracji podatkowej, a rok później po raz kolejny skrócił limit czasu na rejestrację działalności. W 2007 r. zniósł on obowiązek posiadania pieczęci firmowej. Wreszcie, w latach 2007–2008 wprowadził zasadę „jednego okienka”. Okres rozpoczęcia działalności trwający kiedyś 122 dni uległ skróceniu do zaledwie 16 dni (wykres 2.3).

Legalne utworzenie przedsiębiorstwa posiada kilka zalet. Podmioty prawne istnieją dłużej niż ich założyciele, zasoby są często gromadzone wspólnie, a udziałowcy łączą siły w celu uruchomienia działalności przedsiębiorstwa. Spółki mają dostęp do usług i instytucji począwszy od sądów po banki.

Jednakże wiele państw czyni rozpoczęcie i prowadzenie działalności gospodarczej zgodnie z prawem tak trudnym, że przedsiębiorcy decydują się na prowadzenie działalności w szarej strefie.

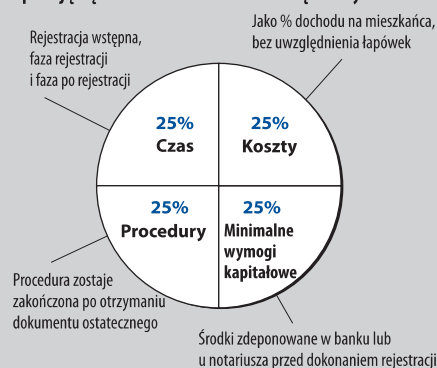
Łatwiejsze wejście na rynek zachęca do tworzenia nowych spółek. Przykładem może być Senegal, który dokonał reformy rejestracji działalności gospodarczej w lipcu 2007 r.

Do maja 2008 r. przedsiębiorcy zarejestrowali 3 060 nowych firm, tj. o 80 proc. więcej niż przed rokiem. Badania przeprowadzone w Meksyku, Indiach, Brazylii i Rosji prowadzą do wniosków stwierdzających, że prostsze mechanizmy wejścia na rynek przyczyniają się do rejestracji większej ilości nowych firm. Badanie przeprowadzone w Meksyku analizuje efekt uproszczenia procedury uzyskania licencji gminnej, jednej z wielu procedur wymaganych dla rozpoczęcia działalności gospodarczej. Efekt: ułatwienie wejścia przedsiębiorstwa na rynek przyczyniło się do zwiększenia liczby nowych rejestracji o ok. 4 proc.²

Łatwiejsze rozpoczęcie działalności gospodarczej jest także skorelowane z wyższą produktywnością istniejących firm. Analiza przeprowadzona w 97 państwach, wykazując, że zmniejszenie kosztów rozpoczęcia działalności gospodarczej o 80 proc. dochodu na mieszkańca zwiększa całkowitą produktywność o ok. 22 proc. Badanie przeprowadzone w 157 państwach stwierdza, że taka sama redukcja kosztów rozpoczęcia działalności gospodarczej prowadzi do wzrostu produkcji

WYKRES 2.2

Rankingi w zakresie rozpoczęcia działalności gospodarczej opierają się na czterech wskaźnikach cząstkowych

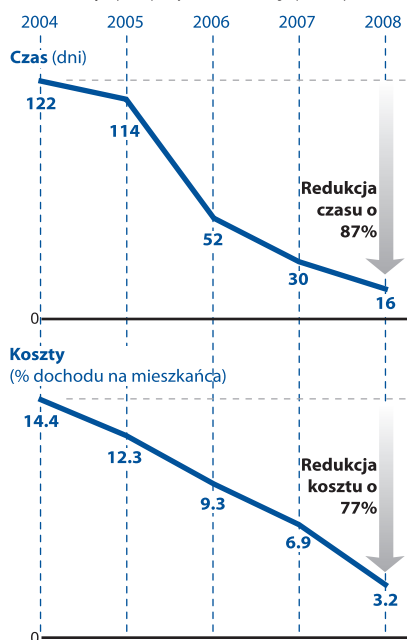

Uwaga: Dane szczegółowe w rozdziale „Metodologia”

WYKRES 2.3

Rozpoczęcie działalności gospodarczej w Azerbejdżanie odbywa się w krótszym czasie, a jego koszty są niższe.

Czas i koszt związany z rozpoczęciem działalności gospodarczej

Źródło: Baza danych Doing Business.

na jednego pracownika o ok. 29 proc.³ Jedną z przyczyn może być fakt, że zmniejszenie kosztów rozpoczęcia działalności gospodarczej prowadzi do wzrostu presji związanej z wejściem, zmuszając firmy o niższej produktywności do opuszczenia rynku. Faktycznie, badanie rozpoczęcia działalności gospodarczej przedsiębiorstw na rynku w Meksyku wykazało, że konkurencja ze strony nowych podmiotów wchodzących na rynek doprowadziła do obniżki cen o 1 proc. i do spadku dochodu istniejących przedsiębiorstw o 3,5 proc.⁴

Prostsze i szybsze wejście na rynek ułatwia pracownikom i kapitałowi swobodny przepływ pomiędzy sektorami, gdy gospodarki doznają szoków ekonomicznych. Ostatnie badanie 28 sektorów w 55 państwach porównuje sektorową realokację zatrudnienia w latach 80. i 90. XX wieku. W wyniku badania ustalono, że realokacja jest łagodniejsza w państwach, które wymagają krótszego czasu na rozpoczęcie działalności gospodarczej.⁵ To stwierdzenie zostało potwierdzone przez wiele badań na temat skutków regulacji w zakresie rozpoczęcia działalności gospodarczej w państwach otwierających swe rynki na handel.⁶

Wyjaśnienie jest proste: wraz z wysokimi stałymi kosztami rozpoczęcia działalności gospodarczej firmy nie mogą łatwo prze-

mieszczać się do sektorów korzystających najbardziej z otwartości handlu. To powoduje obniżenie znaczenia większego otwarcia.

Uznając korzyści z tego płynące państwa na całym świecie starają się ułatwić wejście na rynek nowym firmom. Jak stwierdziła jedna z osób dokonujących rejestracji spółki, „w końcu wszyscy mamy ten sam cel”.

Jednakże, jak pokazuje Doing Business, rejestracja spółki jest często jednym z elementów większej układanki. W wielu państwach przedsiębiorcy muszą złożyć wizytę w co najmniej siedmiu agencjach przed uzyskaniem pozwolenia na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Najbardziej wydajne gospodarki koncentrują się na tworzeniu „łączy” pomiędzy rządem a przedsiębiorcami w celu zadbania o wszelkie niezbędne wymogi rejestracyjne oraz zawiadomienia, zwłaszcza w zakresie rejestracji handlowej i podatkowej. Przykładowo, przedsiębiorcy w Nowej Zelandii muszą wypełnić wszystkie informacje niezbędne jedynie raz ponieważ agencje są powiązane w ramach ujednoczonej bazy danych. Dodatkowo brak jest minimalnych wymogów kapitałowych, a ponadto żaden sędzia nie musi zatwierdzać utworzenia spółki.

KTO PRZEPROWADZAŁ REFORMY W LATACH 2007-2008?

W latach 2007-2008 49 państw zwiększyło swobodę rozpoczęcia działalności gospodarczej – co stanowi najwyższą liczbę reform w ostatnich latach (tabela 2.2).

Najważniejsza reforma w ubiegłym roku: przedsiębiorcy w Kanadzie i Nowej Zelandii mogą obecnie rozpoczynać działalność gospodarczą w ramach jednej procedury dokonywanej on-line.

Jemen w największym stopniu zreformował proces rozpoczęcia działalności gospodarczej. W 2007 r. obowiązywały na

jego terytorium drugie najwyższe na świecie minimalne wymogi kapitałowe – 15 225 USD (2 003 proc. dochodu na mieszkańca). Obecnie jest to już historia, gdyż wymóg dotyczący posiadania minimalnego kapitału został zniesiony. Jemen uruchomił również własną procedurę „jednego okienka”, umożliwiając przejście przez wszystkie etapy – od zastrzeżenia nazwy firmy poprzez otrzymanie zezwolenia na uzyskanie osobowości prawnej po ogłoszenie utworzenia spółki – w ramach jednej lokalizacji. Ułatwiło to uzyskanie zezwoleń od gmin oraz zarejestrowanie w izbie handlowej i urzędzie podatkowym. Ponadto Jemen zniósł obowiązek posługiwania się pieczęcią firmową. Reformy doprowadziły do zmniejszenia liczby procedur koniecznych do rozpoczęcia działalności gospodarczej o 5 oraz czasu ich realizacji o 50 dni.

Słowenia była liderem w zakresie reform dotyczących procesu rozpoczęcia działalności gospodarczej. Uprościła rejestrację przedsiębiorstw poprzez wprowadzenie jednego punktu dostępu, udostępniając informacje o spółce w wersji on-line oraz eliminując opłaty sądowe i wymóg rejestracji w urzędzie statystycznym. Zmiany ograniczyły liczbę procedur o 4, czas ich realizacji o 41 dni oraz ich koszty o 8,4 proc. dochodu na mieszkańca.

Senegal znajduje się wśród 14 państw, które uczyniły Afrykę regionem wiodącym w zakresie reform dotyczących rozpoczęcia działalności gospodarczej. „Jedno okienko” połączyło siedem procedur rozpoczęcia działalności gospodarczej w jedną. Czas wymagany na rozpoczęcie działalności gospodarczej uległ skróceniu z 58 dni do 8. Również Liberia uprościła rejestrację działalności gospodarczej, skracając ten proces o trzy miesiące, przedsiębiorstwa mogą być obecnie zakładane w okresie krótszym niż jeden miesiąc. Również Liberia sprawiła, że proces ten stał się bardziej dostępny, czyniąc korzystanie

TABELA 2.2

Uproszczenia procedur rejestracyjnych – najbardziej popularny temat reformy w latach 2007-2008.

Uproszczenie procedur rejestracyjnych (pieczęć, publikacje, notariusz, kontrole, pozostałe wymogi)	Bangladesz, Botswana, Bułgaria, Kostaryka, Salvador, Gruzja, Ghana, Węgry, Kenia, Kirgizja, Liberia, Macedonia, Mołdawia, Namibia, Arabia Saudyjska, Syria, Jemen
Stworzenie lub usprawnienie „jednego okienka”	Albania, Angola, Azerbejdżan, Białoruś, Bułgaria, Czechy, Włochy, Liban, Lesoto, Macedonia, Oman, Senegal, Słowacja, Słowenia, Jemen, Zambia
Stworzenie lub usprawnienie procedur rejestracji on-line	Bułgaria, Kanada, Kolumbia, Dominikana, Węgry, Włochy, Macedonia, Malezja, Mauritius, Nowa Zelandia, Panama, Senegal, Singapur
Zniesienie lub ograniczenie minimalnych wymogów kapitałowych	Białoruś, Egipt, Salvador, Gruzja, Grecja, Węgry, Jordania, Tunezja, Urugwaj, Jemen
Anulowanie lub uproszczenie procedur po rejestracji	Kolumbia, Madagaskar, Mauretania, Sierra Leone, RPA, Tonga, Strefa Gazy i Zachodni Brzeg

Źródło: Baza danych Doing Business

z usług prawników fakultatywnym. Koszty stanowią obecnie zaledwie 1/4 poziomu notowanego w przeszłości. Również Madagaskar skoncentrował się na obniżeniu kosztów rozpoczęcia działalności, znosząc podatek od usług specjalistycznych.

Sierra Leone i RPA zniosły obowiązek korzystania z usług prawników. RPA wprowadziło także środki elektroniczne poświadczania i publikowania dokumentów spółek. W Botswanie i Namibii przedsiębiorcy korzystają obecnie z systemów rejestracji skomputeryzowanej. Zambia ukształtowała na nowo rejestr spółek oraz utworzyła „jedno okienko”. Podobnie postąpiło Lesotho, skracając czas niezbędny na rozpoczęcie działalności gospodarczej o 33 dni. Burkina Faso kontynuowała reformy w formie „jednego okienka”, CEFORE. Ghana oficjalnie wyeliminowała wymóg posiadania przez spółkę pieczęci firmowej. Angola, Kenia, Mauretania i Mauritius również przeprowadziły reformy.

Europa Wschodnia i Azja Środkowa były świadkiem reform w 10 krajach. Sześć z nich skróciło okres oczekiwania przedsiębiorców poprzez stworzenie „jednego okienka”. Albania wydzieliła rejestrację z jurysdykcji sądów i dokonała połączenia rejestracji spółki, w zakresie ubezpieczenia społecznego, pracy i podatków. Wcześniej przedsiębiorcy musieli czekać ponad miesiąc na rozpoczęcie działalności gospodarczej, obecnie czas ten wynosi zaledwie osiem dni. „Jedno okienko” w Azerbejdżanie skróciło czas oczekiwania o dwa tygodnie, w Słowenii o sześć. Bułgaria, Kirgizja i Macedonia podjęły reformy podobne do Azerbejdżanu. Podczas gdy przedsiębiorcy czeszy wciąż muszą uzyskać wiele dokumentów, nowy „Project Czech Point” pozwala im na dokonanie tego w jednym miejscu.

Białoruś aktywnie ujednoliciła bazę danych rejestracji oraz zmniejszyła o połowę minimalne wymogi kapitałowe. Gruzja wyeliminowała w całości minimalne wymogi kapitałowe. Ponadto zmniejszyła też wymogi w zakresie stosowania pieczęci firmowej oraz uczyniła opcjonalnym korzystanie z usług notariuszy. Mołdawia uchwaliła dwie nowe ustawy dotyczące spółek z ograniczoną odpowiedzialnością oraz rejestracji spółek, a także skróciła limity czasowe. Z drugiej jednak strony Bośnia i Hercegowina wydłużyła okres czasu niezbędny dla rozpoczęcia działalności gospodarczej zastrzegając wymogi notarialne.

Bliski Wschód i Afryka Północna poczyniły duże postępy w zakresie reform. Syria, zaraz za Jemenem, była drugim co do skali reform reformatorem w regionie. Nowe prawo spółek i kodeks handlowy pozwoliły na wydzielenie

TABELA 2.3

Kraje o najbardziej i najmniej restrykcyjnych przepisach dotyczących rozpoczęcia działalności gospodarczej

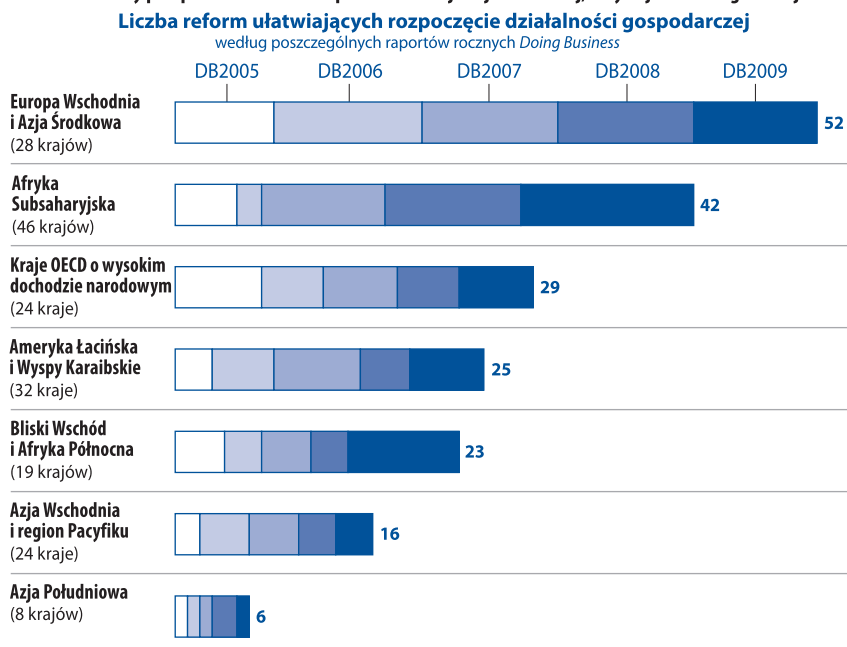
Procedury (liczba)			
Najmniej		Najwięcej	
Kanada	1	Grecja	15
Nowa Zelandia	1	Czarnogóra	15
Australia	2	Filipiny	15
Belgia	3	Wenezuela	16
Finlandia	3	Gwinea Bissau	17
Gruzja	3	Brazylia	18
Szwecja	3	Brunei	18
Bułgaria	4	Uganda	18
Dania	4	Czad	19
Singapur	4	Gwinea Równikowa	20
Czas (dni)			
Najmniej		Najwięcej	
Nowa Zelandia	1	Laos	103
Australia	2	Brunei	116
Gruzja	3	Gwinea Równikowa	136
Belgia	4	Wenezuela	141
Singapur	4	Wyspy Św. Tomasza i Książęca	144
Kanada	5	Brazylia	152
Węgry	5	Demokratyczna Republika Konga	155
Islandia	5	Haiti	195
Dania	6	Gwinea Bissau	233
Mauritius	6	Surinam	694
Koszt (% dochodu na mieszkańca)			
Najniższy		Najwyższy	
Dania	0,0	Benin	196,0
Słowenia	0,1	Angola	196,8
Irlandia	0,3	Dżibuti	200,2
Nowa Zelandia	0,4	Burundi	215,0
Kanada	0,5	Republika Środkowoafrykańska	232,3
Bahrajn	0,6	Togo	251,3
Szwecja	0,6	Gambia	254,9
Stany Zjednoczone	0,7	Gwinea Bissau	257,7
Singapur	0,7	Zimbabwe	432,7
Wielka Brytania	0,8	Demokratyczna Republika Konga	435,4
Minimalne wymogi kapitałowe			
Najwyższe	% dochodu na mieszkańca	USD	
Burkina Faso	459	1 973	
Oman	461	51 282	
Gwinea	477	1 907	
Republika Środkowoafrykańska	514	1 953	
Dżibuti	514	5 602	
Togo	560	2 016	
Etiopia	694	1 526	
Niger	702	1 966	
Gwinea Bissau	1 015	2 030	
Syria	4 354	76 627	

Uwaga: 69 państw nie posiada minimalnych wymogów kapitałowych

Źródło: Baza danych Doing Business.

WYKRES 2.4

Czołowe reformy przeprowadzone w Europie Wschodniej i Azji Środkowej, Afryka jest na drugim miejscu

Uwaga: Dana reforma jest liczona jako jedna reforma przeprowadzona przez jedną gospodarke w danym roku
Źródło: Baza danych Doing Business.

rejestracji spod jurysdykcji sądów i wprowadziły statutowe limity czasowe. Korzystanie z usług prawników stało się opcjonalne. Jednakże wraz z reformą ułatwiającą rozpoczęcie działalności gospodarczej nadeszła reforma utrudniająca ten proces – 33 proc. wzrost minimalnych wymogów kapitałowych.

Liban i Oman zwiększyły wydajność „jednego okienka”. O ile w przeszłości procedury zabierały w Libanie 46 dni, obecnie czas ten został skrócony do 11 dni. Po wcześniejszym zmniejszeniu swych minimalnych wymogów kapitałowych, Tunezja ostatecznie zniosła je zupełnie. Jordania natomiast zmniejszyła minimalne wymogi kapitałowe o ponad 96 proc. Po przeprowadzeniu ubiegłorocznych reform Egipt dokonał kolejnej redukcji kosztów rejestracji oraz minimalnych wymogów kapitałowych. Arabia Saudyjska kontynuowała upraszczanie swych procedur w zakresie rejestracji handlowej i zmniejszyła związane z tym opłaty o 80 proc. Komputeryzacja rejestru w Strefie Gazy i Zachodnim Brzegu pozwoliła na dalsze skrócenie czasu rejestracji.

Spśród krajów OECD o wysokim dochodzie sześć państw przeprowadziło reformy. Kanada oraz Nowa Zelandia umożliwiły rozpoczęcie działalności gospodarczej w ramach jednej procedury. Przedsiębiorcy w Toronto (Kanada) mogą założyć własną spółkę on-line i otrzymują numer rejestracyjny automatycznie w ciągu pięciu dni. Przedsiębiorcy z Nowej Zelandii mogą się za-

rejestrować dla celów podatkowych jednocześnie zakładając spółkę on-line. Grecja i Węgry zmniejszyły minimalne wymogi kapitałowe o ok. 80 proc. Węgry wprowadziły również elektroniczne składanie wniosków rejestracyjnych i publikację on-line oraz uczyniły opcjonalnym korzystanie z usług notariusza. Włochy zreformowały swój system rejestracji elektronicznej, umożliwiając przedsiębiorstwom wypełnienie wszystkich procedur za jednym razem. „Jedno okienko” na Słowacji połączyło cztery procedury w jedną i ograniczyło koszty z tym związane. Przedsiębiorcy w Szwajcarii nie mieli tyle szczęścia, muszą oni złożyć obecnie dwukrotnie wyższy depozyt kapitałowy w banku (niemal 20 000 USD) przed dokonaniem rejestracji spółki.

Salwador był czołowym reformatorem w regionie Ameryki Łacińskiej i Wysp Karaibskich, kontynuując reformy trzeci rok z rzędu. Nowy kodeks handlowy zmniejszył minimalne wymogi kapitałowe, uprościł proces rejestracji ksiąg rachunkowych i zmniejszył wymogi w zakresie publikacji. Urugwaj zniósł minimalne wymogi kapitałowe. Kolumbia skoncentrowała się na zmianach o charakterze administracyjnym, istotnie obniżając koszty oraz upraszczając wymogi w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych. Kolejnym istotnym trendem w reformach była komputeryzacja. Dla przykładu Kostaryka skróciła o 17 dni okres rejestracji działalności gospodarczej poprzez komputeryzację rejestracji podatkowej. Panama uprościła procedury

licencyjne, z kolei Dominikana obniżyła koszty związane z rozpoczęciem działalności gospodarczej oraz wprowadziła weryfikację nazw firm on-line.

W Azji Wschodniej, Malesja skróciła okres rejestracji działalności gospodarczej o 11 dni poprzez wprowadzenie systemu rejestracji on-line. Singapur połączył wyszukiwanie nazwy firmy z rejestracją działalności gospodarczej. Tonga zaoszczędziło czas i koszty poprzez zreformowanie procesu przyznawania zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej. Indonezja skróciła okres rejestracji działalności gospodarczej z 105 dni do 76, ale równocześnie niemal podwoiła minimalne wymogi kapitałowe.

W Azji Południowej, jedynie Bangladesz realizował reformy – uczestnictwo prawników w procesie rejestracji spółki stało się opcjonalne.

JAKIE SĄ TENDENCJE W ZAKRESIE REFORM?

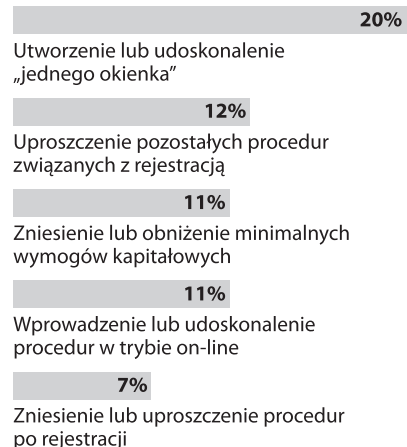
W okresie ostatnich pięciu lat 115 państw na świecie uprościło swe procedury w zakresie rozpoczęcia działalności gospodarczej w drodze 193 reform (wykres 2.4).

Wiele państw zdecydowało się na reformy administracyjne o niskich kosztach wymagające nieznacznych zmian w regulacjach lub nie wymagając ich w ogóle. Inne poszły dalej, wprowadzając nową lub zmieniając istniejącą legislację. W tym obszarze znajdują się najbardziej istotne reformy, w trakcie których państwa zebrały cenne lekcje (wykres 2.5).

WYKRES 2.5

Pięć głównych tematów reform w zakresie rozpoczęcia działalności gospodarczej

Reformy wraz z ich tematyką od DB 2005 (w %)

Uwaga: Dana reforma może obejmować kilka tematów reform
Źródło: Baza danych Doing Business.

WPROWADZENIE „JEDNEGO OKIENKA”

W ciągu pięciu ostatnich lat 39 krajów utworzyło lub udoskonało „jedno okienko”: 16 w Europie Wschodniej i Azji Środkowej, siedem w Afryce, sześć w krajach OECD o wysokim dochodzie narodowym, pięć w Ameryce Łacińskiej oraz pięć w regionie Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej. „Jedno okienko” może stanowić szybką drogę do stworzenia podstaw dla reformy. Azerbejdżan, Salwador, Gwatemala i Maroko utworzyły „jedno okienko” w okresie krótszym niż sześć miesięcy. Stworzenie „jednego okienka” przynosi obiecujące wyniki. W Omanie liczba rejestrowanych przedsiębiorstw w ciągu miesiąca wzrosła z ok. 733 w 2006 do 1 306 miesięcznie w 2007 r. W Azerbejdżanie liczba rejestracji zwiększyła się o 40 proc. w okresie pomiędzy 1 stycznia a majem 2008 r. Liczba nowozakładanych przedsiębiorstw w Chorwacji, w Zagrzebiu i Splicie, wzrosła o ponad 300 proc. w ciągu trzech lat.

Jednakże utworzenie „jednego okienka” nie jest magicznym rozwiązaniem wszystkich bolączek. Przedsiębiorcy muszą często zmagać się z procedurami w innych obszarach (wykres 2.6).

Przykładowo, w Gwatemali, w „jednym okienku” możliwe jest załatwienie wszelkich spraw związanych z rejestracją handlową, podatkową oraz w zakresie ubezpieczenia społecznego w ciągu 2-3 dni. Jednakże zanim urzędnik zakończy rejestrację konieczne jest opublikowanie zawiadomienia w ciągu ośmiu dni, w którym to okresie strony trzecie mogą wnieść zastrzeżenia. Pomimo istnienia „jednego okienka” w dalszym ciągu wymagane jest spełnienie 11 procedur, na co potrzeba zwykle ok. 26 dni. Reformatorzy także ponoszą ryzyko utworzenia „jednego wieloetapowego okienka” lub „skrzynki pocztowych”, które jedynie służą przyjęciu wniosków o rejestrację, podczas gdy są one dalej przekazywane właściwym ministerstwom do zatwierdzenia, a opóźnienia nie uległy zmniejszeniu.

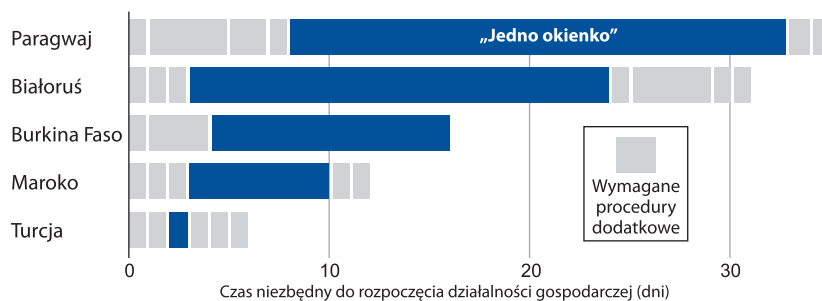
OBNIŻENIE MINIMALNYCH WYMOGÓW KAPITAŁOWYCH

W 69 państwach pozwala się przedsiębiorcom na rozpoczęcie działalności gospodarczej bez konieczności wniesienia wkładu kapitałowego w ustalonej wysokości przed zarejestrowaniem działalności. Pozwalają one przedsiębiorcom na określenie właściwego dla ich przedsiębiorstwa poziomu kapitału w oparciu o typ firmy i strukturę kapitału. Dwadzieścia dwie gospodarki obniżyły lub zniosły zupełnie minimalne wymogi kapitałowe w ciągu ostatnich pięciu lat, w tym Egipt, Finlandia, Francja, Gruzja, Węgry, Japonia, Jordania,

WYKRES 2.6

„Jedno okienko” – ta sama nazwa, inne wyniki

Czas i procedury niezbędne do rozpoczęcia działalności gospodarczej

Źródło: Baza danych Doing Business.

Urugwaj i Jemen. Ta grupa państw charakteryzuje się największą dynamiką nowych rejestracji spółek. Po tym jak Madagaskar obniżył swe minimalne wymogi kapitałowe o ponad 80 proc. w 2006 r., wskaźnik nowych rejestracji wzrósł gwałtownie z 13 proc. do 26 proc. Po tym jak Tunezja obniżyła swe wymogi, nowe rejestracje wzrosły o 30 proc. w okresie od 2002 r. do 2006 r.⁷ To zachęciło państwo do zupełnego zniesienia wymogów w latach 2007-2008.

WYKORZYSTANIE TECHNOLOGII

Wprowadzenie rejestracji elektronicznej stanowi jeden z najbardziej skutecznych sposobów przyspieszenia procesu utworzenia spółki. Siedem państw o najkrótszym czasie rejestracji działalności gospodarczej oferuje rejestrację elektroniczną – Australia, Kanada, Dania, Estonia, Nowa Zelandia, Portugalia i Singapur. Ponad 20 krajów wprowadziło rejestrację elektroniczną w ciągu ostatnich pięciu lat. Klienci nie są jedynymi, którzy oszczędzają czas i pieniądze. Gdy Belgia wprowadziła rejestrację elektroniczną i elektroniczny system składania wniosków, jej koszty administracyjne spadły o 1,7 miliarda euro.

Rejestracja elektroniczna jest możliwa w ponad 80 proc. zamożnych państw, ale jedynie w ok. 30 proc. ubogich. Nie dziwi to oczywiście, gdy weźmie się pod uwagę różnice w dostępie do internetu i związane z tym koszty.⁸

Rejestracja elektroniczna jest bardziej skomplikowana niż by się to mogło wydawać. W Szwecji wnioski o rejestrację spółki, podatkową oraz pracowniczą, mogą być wypełniane on-line. Jednakże większość formularzy musi zostać wydrukowana i podpisana ręcznie. Filipiny zezwalają przedsiębiorcom na zastrzeżenie nazwy i rejestrację on-line, ale dokonanie opłat musi nastąpić osobiście. Belgia zezwala na elektroniczne składanie wniosków rejestracyjnych, ale jedynie przez notariusza lub prawnika. W Argentynie me-

nedżerowie korporacyjni muszą uzyskać kod podatkowy przed skorzystaniem z systemu podatkowego on-line i uzyskaniem numeru identyfikacji podatkowej. Rządy państw muszą także zapewnić niezbędną legislację zezwalającą na przeprowadzanie transakcji elektronicznych.

Jednakże wiele można zyskać, zarówno jeśli chodzi o czas, jak i koszty, a także bezpieczeństwo, poprzez skomputeryzowanie formularzy rejestracyjnych lub oferowanie pewnych usług on-line, np. sprawdzania nazw. Poza tym każdy musi gdzieś zacząć – jeszcze nie tak dawno, 13 lat temu, jeden z rejestrów w Stanach Zjednoczonych gromadził akta w tak wielkim magazynie, że pracownicy używali rolek, aby dojechać do dokumentów, a uzyskanie zaświadczenia trwało około miesiąca. Na szczęście nie wybuchł żaden pożar.

PRZYPISY

1. Przykład zaczerpnięty z publikacji Doing Business Banku Światowego: Women in Africa (2008a), zbioru studium przypadków przedsiębiorców afrykańskich.
2. Kaplan, Piedra i Seira (2008) na temat Meksyku, Chari (2008) na temat Indii, Monteiro i Assunção (2008) na temat Brazylii oraz Yakovlev i Zhuravskaya (2008) na temat Rosji.
3. Barseghyan (2008).
4. Bruhn (2008).
5. Ciccone i Papaioannou (2007).
6. Freund i Bolaky (w opracowaniu), Chang, Kaltani i Loayza (w opracowaniu), Cunat i Melitz (2007), Helpman i Itskhoki (2007) oraz Helpman, Melitz i Rubinstein (2008).
7. Klapper i inni (2008).
8. Entrepreneurship Database publikacja Grupy Banku Światowego, 2008.

Streszczenie

Rozpoczęcie działalności gospodarczej w formie spółki z o.o.

Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych

Zatrudnianie i zwalnianie pracowników
Rejestracja własności nieruchomości
Uzyskiwanie kredytu
Ochrona inwestorów
Płacenie podatków
Obrót międzynarodowy
Dochodzenie należności z umów
Zakończenie działalności gospodarczej w formie spółki z o.o.

W 2007 r. gmina Niamey (Niger) wydała zaledwie 300 pozwoleń na budowę. Nie dowiedzieliby się tego Państwo patrząc na miasto, gdzie budynki powstają bardzo szybko. „Pozwolenie na budowę? A kto tego potrzebuje? Wystarczy wynająć wykonawcę, powiedzieć mu, czego się oczekuje i wkrótce wyrasta budynek.” – mówi lokalny deweloper.

To podejście do budowania spowodowało powstanie miasta w sprzeczności z pierwotnymi planami architektonicznymi: wszędzie widać kręte rurociągi, a budynki wystają poza przydzielone im działki gruntu. Powód: uzyskanie wszystkich zgód związanych z budową i podłączeniem mediów może zabrać przedsiębiorcom niemal dziewięć miesięcy, a koszt tego wynosi 2 694 proc. dochodu na mieszkańca.

Ta sytuacja może się jednak wkrótce zmienić. W marcu 2008 r., po zawaleniu się dwóch budynków w centrum Niamey, Niger uchwalił nowe prawo budowlane.

TABELA 3.1

Kraje, w których najłatwiej i najtrudniej uzyskać pozwolenia na budowę

Najłatwiej	Ranking	Najtrudniej	Ranking
Wyspa Świętego Wincenta i Grenadyny	1	Tanzania	172
Singapur	2	Burundi	173
Nowa Zelandia	3	Zimbabwe	174
Belize	4	Kazachstan	175
Wyspy Marshalla	5	Chiny	176
Federacja Saint Kitts i Nevis	6	Liberia	177
Dania	7	Tadżykistan	178
Maledivy	8	Ukraina	179
Kenia	9	Rosja	180
Gruzja	10	Erytrea	181

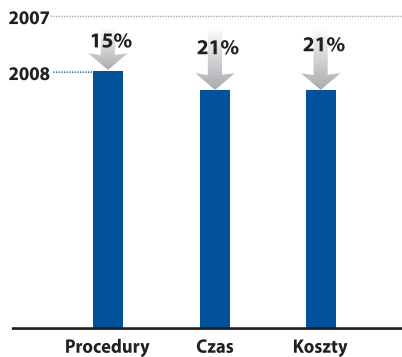
Uwaga: „Miejsce” odzwierciedla średnią ze wskaźników dla danego kraju dotyczących liczby procedur, czasu i kosztów potrzebnych do wybudowania magazynu. Szczegółowe informacje na ten temat znajdują się w rozdziale „Metodologia”.

Źródło: Baza danych Doing Business.

WYKRES 3.1

Dziesięciu największych reformatorów w zakresie uzyskiwania pozwoleń na budowę

Średnia poprawa

1. Kirgizja
2. Burkina Faso
3. Hongkong (Chiny)
4. Rwanda
5. Armenia
6. Białoruś
7. Jamajka
8. Chorwacja
9. Bośnia i Hercegowina
10. Angolia

Źródło: Baza danych Doing Business.

W Ałma-Acie (Kazachstan) budujący cierpią z powodu obciążenia nadmiernymi regulacjami. Podjęcie budowy magazynu wymaga przejścia przez labirynt 38 procedur w 18 agencjach, co zabiera 231 dni.

Osiągnięcie równowagi w zakresie regulacji budowlanych stanowi prawdziwe wyzwanie. Dobre regulacje zapewniają zachowanie standardów bezpieczeństwa chroniących obywateli jednocześnie czyniąc proces wydawania pozwoleń na budowę sprawnym, przejrzystym i dostępnym dla władz budowlanych oraz specjalistów z sektora prywatnego, którzy z tego korzystają. Jeżeli procedury są zbyt skomplikowane lub kosztowne, budynki są wznoszone bez wymaganych zezwoleń.

W celu osiągnięcia równowagi między bezpieczeństwem a kosztami, Bawaria wprowadziła w 1994 r. zróżnicowane podejście budowlane. Projekty o niskim stopniu ryzyka wymagają okazania przez architekta projektującego budynek dowodu potwierdzającego jego kwalifikacje oraz przypisują odpowiedzialność za przeprowadzenie budowy. Projekty o średnim stopniu ryzyka wymagają zatwierdzenia planów przez niezależnego certyfikowanego rzeczoznawcę. Jedynie projekty o wysokim stopniu ryzyka i projekty kompleksowe muszą być w pełni poddane przeglądowi przeprowadzanemu przez władze budowlane.¹ Do 2002 r. budujący zaoszczędzili ok. 154 milionów euro na samych opłatach budowlanych, a władze budowlane miały na utrzymaniu 270 pracowników mniej. To podejście zostało spopularyzowane w całym Niemczech.

Państwa uzyskujące dobre wyniki z tytułu ułatwień w zakresie uzyskiwania pozwoleń na budowę mają zwykle wciąż rygorystyczny, ale jednocześnie sprawny i przejrzysty proces wydawania pozwoleń (tabela 3.1).

Szybkość ma znaczenie. Ostatnie badanie

przeprowadzone w Stanach Zjednoczonych pokazuje, że przyspieszenie wydawania pozwoleń na budowę o trzy miesiące w ciągu 22-miesięcznego cyklu może prowadzić do zwiększenia przychodów z tytułu podatku od nieruchomości o 16,15 proc. oraz wydatków budowlanych na rzecz samorządów lokalnych o 5,7 proc.² Jednak w 80 spośród 181 państw objętych badaniem Doing Business, zapewnienie zgodności z procedurami budowlanymi zajmuje więcej czasu aniżeli standardowy projekt budowlany o długości 30 tygodni.

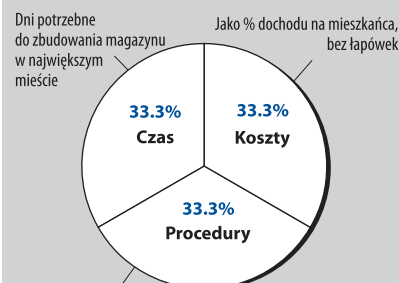
Władze budowlane Singapuru zapewniają łatwy dostęp do informacji niezbędnych do uzyskania pozwolenia na budowę. Ich strona internetowa zawiera wszystkie formularze, jakie muszą zostać wypełnione, a także ich kopie w formie gotowej do ściągnięcia oraz umożliwia użytkownikom elektroniczne złożenie wszystkich dokumentów papierowych.

Deweloperzy w Austrii, Danii, Islandii, Malezji i Stanach Zjednoczonych również składają swe wnioski w trybie on-line.

Dwadzieścia siedem państw, w tym Fran-

WYKRES 3.2

Rankingi w zakresie uzyskiwania pozwoleń na budowę opierają się na trzech wskaźnikach cząstkowych

Dni potrzebne do zbudowania magazynu w największym miesiącu

Jako % dochodu na mieszkańca, bez łapówek

Procedura zostaje zakończona w momencie otrzymania dokumentu; z uwzględnieniem pozwoleń na budowę, kontroli i podłączenia mediów

Uwaga: Dane szczegółowe w rozdziale „Metodologia”

TABELA 3.2

Upraszczenie procedur związanych z pozwoleniami na budowę – popularny temat reformy w latach 2007-2008

Uproszczenie procedur związanych z wydawaniem pozwoleń na budowę	Angola, Kolumbia, Chorwacja, Hongkong (Chiny), Jamajka, Kirgizja, Rwanda, Tonga
Wprowadzenie maksymalnych terminów na wydawanie pozwoleń	Białoruś, Bośnia i Hercegowina, Kolumbia, Jamajka, Liberia, Singapur
Przyjęcie nowych regulacji budowlanych	Chorwacja, Egipt, Mauretania, Portugalia, Tonga
Obniżenie opłat	Armenia, Bośnia i Hercegowina, Burkina Faso, Hongkong (Chiny), Liberia
Udoskonalenie reżimu kontrolnego w zakresie projektów budowlanych	Burkina Faso, Hongkong (Chiny), Sierra Leone

Źródło: Baza danych Doing Business.

cja i Hongkong (Chiny), zapewnia terminowe zatwierdzenie pozwoleń budowlanych poprzez zasadę „milczącej zgody”, gdzie limity czasowe wynoszą od dwóch do czterech tygodni.

Finlandia i Singapur (należące do grona 10 krajów najszybciej przyznających pozwolenia na budowę) czynią architekta lub inną osobę posiadającą stosowne uprawnienia zawodowe odpowiedzialnym za nadzór nad budową i zapewnienie jej jakości.

KTO PRZEPROWADZIŁ REFORMY W LATACH 2007-2008?

Osiemnaście państw ułatwiło przedsiębiorstwom wypełnienie procedur związanych z budową w latach 2007-2008 (tabela 3.2).

Afryka przeprowadziła najwięcej reform ułatwiających uzyskanie pozwolenia na budowę - w sześciu państwach: Angoli, Burkina Faso, Liberii, Mauretani, Rwandzie i Sierra Leone. Europa Wschodnia i Azja Środkowa zajęły drugą pozycję, a reformy przeprowadzały: Armenia, Białoruś, Bośnia i Hercegowina, Chorwacja oraz Kirgizja.

W Azji Wschodniej i regionie Pacyfiku, takie państwa jak Hongkong (Chiny), Singapur i Tonga uprościły procedury. W Ameryce Łacińskiej i na Wyspach Karaibskich, Kolumbia i Jamajka skróciły czas niezbędny na rozpatrzenie wniosków o wydanie pozwoleń na budowę. Wśród krajów OECD o wysokim dochodzie, Portugalia była jedynym państwem przeprowadzającym reformy. Na Bliskim Wschodzie i w Afryce Północnej jedynie Egipt przeprowadzał reformy. Żadnych istotnych reform nie odnotowano natomiast w Azji Południowej.

Kirgizja była czołowym reformatorem w zakresie pozwoleń na budowę w latach 2007-2008. Nowe „jedno okienko” zostało uruchomione w celu wydawania warunków planowania architektonicznego oraz pozwoleń na budowę. Regulacje pozostałe po czasach sowieckich wymagały od budu-

jących uzyskania oddzielnych zgód wstępnych od każdego dostawcy mediów. Obecnie wszystkie zgody są wydawane w „jednym okienku”.

Kirgisy reformatorzy nie poprzestali tylko na tej kwestii. Na mocy dekretu prezydenckiego zniesiono pozwolenie lokalizacyjne, które wymagało podpisu burmistrza Bishkeku, co wiązało się z 60-dniowym okresem oczekiwania. „To był koszmar. Nigdy nie wiedziało się, jakie dodatkowe dokumenty okażą się wymagane” mówi Bekbolot, właściciel średniej wielkości firmy budowlanej. Urząd burmistrza nie zajmuje się już także wydawaniem pozwoleń na zamieszkanie. „Przed reformami aż sześć miesięcy zajęła mi cała procedura i w dalszym ciągu nie mogłem uzyskać podpisu burmistrza. Po przeprowadzeniu reform w ciągu zaledwie nieco powyżej tygodnia otrzymałem podpisane i ostemplowane pozwolenie.”

Po usunięciu dziewięciu procedur i skróceniu czasu oczekiwania o 173 dni, rząd koncentruje się obecnie na obniżce kosztów, które przy poziomie 405 proc. dochodu na mieszkańca są nadal dość wysokie.

Burkina Faso po raz kolejny znalazła się w czołowej dziesiątce państw ocenianych pod względem kryterium łatwości uzyskiwania pozwoleń na budowę i była drugim reformatorem pod względem tempa przeprowadzanych zmian. Wszechstronny program reform pozwolił na skrócenie o 12 dni okresu oczekiwania oraz obniżyć koszty o 25 proc. Na wstępie dekret rządowy ograniczył liczbę kontroli na miejscu przeprowadzanych przez Krajowe Laboratorium Budynków i Prac Publicznych. To wyeliminowało przeprowadzane co dwa tygodnie kontrole losowe będące zmorą budujących w Ouagadougou. „Wciąż możemy oczekiwać kontroli na pewnych etapach o krytycznym znaczeniu, ale nie może się to równać z nawet 15 kontrolami jakie nas czekały w przeszłości” mówi jeden z architektów. W maju 2008 r. rząd wprowadził „jedno okienko”. Pozwoliło to uzyskać pewne rezultaty. Opłaty za badanie gleby zostały ob-

niżone o połowę, a ponadto zmniejszyły się także opłaty z tytułu uzyskania zgody gminy oraz badań przeciwpożarowych. Ponadto wnioskujący o pozwolenie na budowę mogą dokonywać wszystkich płatności w jednym miejscu.

Reformatorzy byli szczególnie aktywni w Afryce. W Liberii Ministerstwo Prac Publicznych zaangażowało się w wydawanie pozwoleń na budowę w terminie zaledwie 30 dni, wobec 90 dni przed zmianą. Ministerstwo ogłosiło 30-dniowy statutowy limit czasowy i sporządziło przyjazną użytkownikowi listę kontrolną wszystkich dokumentów, jakie są wymagane. Ponadto wyeliminowało ono potrzebę uzyskania podpisu ministra na pozwoleniu na budowę dla prostszych prac poprzez delegowanie tego uprawnienia na personel średniego szczebla.

Zastępca ministra ds. prac publicznych Liberii obniżył o połowę opłaty za wydanie pozwolenia na budowę z 1 400 USD do 700 USD dla pobudzenia budownictwa zgodnego z przepisami w Monrowii. „Uznałem, że ludzie decydują się na nielegalne budowy z powodu zbyt wysokich kosztów, więc zdecydowałem się na obniżkę opłat.” W kraju, w którym samo uzyskanie pozwolenia na budowę kosztowało niegdyś 10 razy więcej aniżeli wynosi dochód na mieszkańca, pozostałe koszty budowy są wysokie, taka decyzja ma sens (tabela 3.3).

Sierra Leone złagodziło swój system kontrolny. Istniejące regulacje przewidywały kontrole po każdym etapie budowy, jednak kontrolerzy mogli pojawić się na wyrwkowej kontroli raz lub nawet dwa razy w tygodniu. Od 2007 r. Ministerstwo Gruntów, Mieszkalnictwa, Planowania Przestrzennego i Środowiska zatrudniło nowe kadry profesjonalnych kontrolerów i rozpoczęło egzekwowanie regulacji.

Rwanda wprowadziła uproszczenia drugi rok z rzędu poprzez połączenie wniosków o oczyszczenie terenu z pozwoleniami na budowę w ramach jednego formularza. Przedsiębiorstwa muszą obecnie jedynie złożyć jeden wniosek o przyłącza wody, kanalizacji i energii elektrycznej. Angola wprowadziła wnioski o przyłącza energii elektrycznej i wody do procesu wydawania pozwolenia na budowę, co zmniejszyło liczbę procedur z 14 do 12.

Mauretania uchwaliła swój pierwszy kodeks budowlany. Upraszcza on wymogi w zakresie małych projektów budowlanych i obejmuje wszystkie prace w ramach „jednego okienka” dla uzyskania pozwolenia na budowę.

W Zimbabwie i Beninie uzyskanie pozwo-

TABELA 3.3

Kraje, w których uzyskanie pozwoleń jest najłatwiejsze i najtrudniejsze

Procedury (liczba)			
Najmniej		Najwięcej	
Dania	6	Azerbejdżan	31
Nowa Zelandia	7	Węgry	31
Vanuatu	7	Brunei	32
Szwecja	8	Gwinea	32
Czad	9	Tadżykistan	32
Malediwy	9	Salwador	34
Wyspa Świętej Łucji	9	Czechy	36
Grenada	10	Chiny	37
Jamajka	10	Kazachstan	38
Kenia	10	Rosja	54
Czas (dni)			
Najkrótszy		Najdłuższy	
Korea Płd.	34	Kamerun	426
Finlandia	38	Surinam	431
Singapur	38	Ukraina	471
Stany Zjednoczone	40	Lesotho	601
Vanuatu	51	Wybrzeże Kości Słoniowej	628
Wyspy Marshalla	55	Iran	670
Bahrajn	56	Rosja	704
Wyspy Salomona	62	Kambodża	709
Nowa Zelandia	65	Haiti	1 179
Belize	66	Zimbabwe	1 426
Koszt (% dochodu na mieszkańca)			
Najniższy		Najwyższy	
Katar	0,8	Ukraina	1 902
Zjednoczone Emiraty Arabskie	1,5	Tanzania	2 087
Federacja Saint Kitts i Nevis	5,1	Serbia	2 178
Brunei	5,3	Rosja	2 613
Trynidad i Tobago	5,5	Gwinea Bissau	2 629
Palau	5,9	Niger	2 694
Malezja	7,9	Burundi	8 516
Wyspa Świętego Wincenta i Grenadyny	8,4	Afganistan	14 919
Tajlandia	9,4	Zimbabwe	16 369
Węgry	10,3	Liberia	60 989

Źródło: Baza danych Doing Business.

leń na budowę stało się trudniejsze. W stolicy Zimbabwe, Harare, pracownicy odchodzą z administracji budowlanej. Z uwagi na małą liczbę wykwalifikowanych specjalistów rozpatrujących wnioski uzyskanie zgody dla planu budowy wydanej przez radę miejską może obecnie wydłużyć się do roku.

W Cotonou (Benin) uzyskanie pozwolenia na budowę wymaga oczekiwania ok. 180 dni, co oznacza wydłużenie tego okresu o trzy mie-

siące z powodu zatorów administracyjnych. Nowa regulacja przyjęta w czerwcu 2007 r. wyznacza statutowy limit czasowy długości 120 dni na uzyskanie pozwolenia na budowę. Jednakże te limity czasowe muszą być jeszcze wprowadzone. Europa Wschodnia i Azja Środkowa przeprowadziły szereg reform, przy czym jedynie połowa z nich prowadziła do redukcji obciążeń administracyjnych. W Chorwacji nowy kodeks budowlany wyeliminował

konieczność stosowania pozwoleń na budowę dla mniejszych projektów oraz uprościł wymogi dla projektów dużych. Obecnie średniej wielkości projekty budów obiektów handlowych nie wymagają już oświadczeń złożonych przez władze przeciwpożarowe, ds. zaopatrzenia w wodę i kanalizację, firmy świadczącej usługi telefoniczne, inspektora pracy oraz władz sanitarnych, co pozwoliło wyeliminować pięć procedur. W Bośni i Hercegowinie udoskonalenia administracyjne ułatwiły uzyskanie wyciągów katastralnych wymaganych do uzyskania pozwolenia na budowę oraz do zarejestrowania nowych budynków w rejestrze nieruchomości oraz rejestrze gruntów. To skróciło okres oczekiwania z 467 dni do 296 dni. Na Białorusi nowy ustawowy limit czasowy dla procedur poprzedzających wydanie pozwolenia na budowę oraz samych pozwoleń skrócił wymagany okres oczekiwania o 140 dni. W Armenii spółki nie muszą już płacić „darywizny charytatywnej” w celu uzyskania stosownego uprawnienia. Pozwoliło to na obniżenie kosztów o 383,3 proc. dochodu na mieszkańca. Kilka państw poszło jednak odmienną drogą. W Serbii okres oczekiwania na pozwolenie na budowę wzrósł średnio o 75 dni. Na Ukrainie regulacja wprowadzona w 2007 r. wymaga od przedsiębiorstw zapłaty „wkładu” w rozwój infrastruktury wynoszącego 15 proc. kosztów budowy. Obecnie budujący w Kijowie mogą oczekiwać konieczności dokonania zapłaty w kwocie równej 1 902 proc. dochodu na mieszkańca w celu uporania się z procedurami związanymi z budową.

W Azji Wschodniej, Hongkong (Chiny) przeprowadził szeroki program eliminujący osiem procedur i skrócił tym samym okres oczekiwania na wydanie pozwolenia na budowę o ponad pięć tygodni, co pozwoliło na uzyskanie jednej z czołowych pozycji w rankingu globalnym. W 2006 r. rząd we współpracy z sektorem prywatnym utworzył międzysektorowy zespół doradczy dla identyfikacji sposobów poprawy procedur w zakresie wydawania pozwoleń na budowę. Grupy robocze powołane do współpracy z agencjami i spółkami z sektora budowlanego zidentyfikowały zbędne procedury, polepszyły komunikację oraz schematy koordynacji działań oraz zidentyfikowały regulacyjne „ułatwienia” mogące zwiększyć skuteczność procedur. „Jest to bardzo inteligentne i pragmatyczne podejście – coś blisko związanego z naszą kulturą” – komentuje właściciel lokalnej firmy budowlanej. Singapur skrócił czas związany z wydawaniem pozwoleń na budowę o 2/3 w latach 2007-2008 – więcej niż jakiegokolwiek inne państwo na

świecie. Agencje odpowiedzialne za wydawanie pozwoleń skróciły swe wewnętrzne limity czasowe o połowę. Aby zaoszczędzić więcej czasu władze budowlane wprowadziły nowy system zarządzania danymi ułatwiający przetwarzanie danych i czyniący je bardziej przyjaznym dla użytkownika. Obecnie budujący otrzymują regularnie aktualizacje statusu realizacji ich wniosków o wydanie pozwolenia na budowę za pomocą poczty elektronicznej i wiadomości tekstowych.

Ameryka Łacińska i Wyspy Karaibskie również doświadczyły istotnych reform. W Kolumbii urzędy odpowiedzialne za wydawanie pozwoleń na budowę zaczęły korzystać z ujednoliconego formularza. Budujący nie muszą już uzyskać nazwisk i informacji kontaktowych wszystkich swych sąsiadów przed złożeniem wniosku o wydanie pozwolenia. Na mocy dekretu usankcjonowano stosowaną od dziesięciu lat zasadę „zgody milczącej”, co sprzyja skróceniu czasu niezbędnego dla uzyskania pozwolenia na budowę z trzech miesięcy do dwóch miesięcy. Na Jamajce rząd rozpoczął wprowadzanie 90-dniowego limitu czasowego na wydanie pozwolenia. To pozwoliło na skrócenie czasu oczekiwania na wydanie pozwolenia na budowę z 210 dni do 130 dni, co stanowi znaczną poprawę, chociaż nadal jest to o wiele za długo. Inne gospodarki kontynuowały proces reformowania swych kodeksów budowlanych. Tonga wprowadziło swój kodeks budowlany z 2005 r. w końcówce 2007 r. Nowy kodeks prowadzi do konsolidacji planowania przestrzennego oraz udzielania zgód w zakresie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa przeciwpożarowego w ramach procesu wydawania pozwoleń na budowę, zmniejszając liczbę procedur o trzy i ograniczając czas oczekiwania o 12 dni. Nowe regulacje budowlane w Portugalii wprowadziły elektroniczny sposób przetwarzania dokumentów. Nowy kodeks budowlany Egiptu zmierza do skrócenia czasu oczekiwania na uzyskanie pozwolenia poprzez stworzenie „jednego okienka” oraz wyznaczenie 30-dniowego ustawowego limitu czasowego na wydanie pozwolenia. Nowy kodeks wprowadza także jeden certyfikat konieczny dla uzyskania wszystkich przyłączy mediów. Przedtem każde przyłącze wymagało trzech odrębnych pism z gminy.

JAKIE SĄ TENDENCJE W ZAKRESIE REFORM?

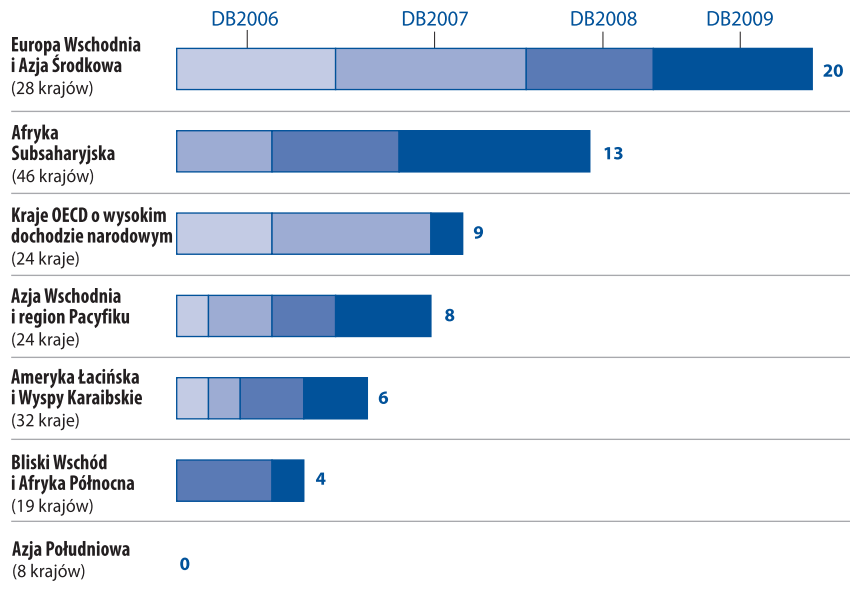
W ciągu ostatnich czterech lat, dzięki przeprowadzeniu 20 reform ułatwiających uzyskanie pozwoleń na budowę, Europa Wschodnia i Azja Środkowa zajmowały pierwsze miejsce pod tym względem (wykres 3.3).

WYKRES 3.3

Reformy w Afryce Subsaharyjskiej nabierają tempa

Liczba reform ułatwiających rozpoczęcie działalności gospodarczej

według poszczególnych raportów rocznych Doing Business

Uwaga: Dana reforma jest liczona jako jedna reforma przeprowadzona przez jedną gospodarkę w danym roku
Źródło: Baza danych Doing Business.

Afryka zajmuje drugą pozycję z 13 reformami, kraje OECD o wysokim dochodzie narodowym przeprowadziły dziewięć reform, Azja Wschodnia i region Pacyfiku – osiem, Ameryka Łacińska i Wyspy Karaibskie – sześć, Bliski Wschód i Afryka Północna – cztery, a Azja Południowa nie przeprowadziła żadnych reform.

Spośród 60 reform ułatwiających uzyskiwanie pozwoleń na budowę 35 miało charakter prawny, a 25 administracyjny. Reformy prawne dotyczą nowych kodeksów budowlanych, regulacji oraz przepisów towarzyszących, które zmieniają standardy oraz organizację uzyskiwania pozwoleń budowlanych. Reformy administracyjne obejmują uproszczenie procedur projektowych i wprowadzenie limitów czasowych oraz procesów on-line. Reformowanie kodeksów budowlanych może trwać długo i być procesem skomplikowanym wymagającym zaangażowania wielu uczestników. Dla przykładu, nowy kodeks budowlany przyjęty w 2007 r. w Czechach był przygotowywany przez 18 lat.

Europa Wschodnia i Azja Środkowa, początkowo skoncentrowane na reformach prawnych, rozszerzają zmiany na obszar administracji. Dobrym przykładem jest Gruzja – po trzech latach reform znalazła się w czołowej dziesiątce, jeśli chodzi o ułatwienia w zakresie uzyskiwania pozwoleń na budowę. Jednakże długie oczekiwanie jest cha-

rakterystyczne dla pozostałej części regionu – gdzie proces trwa średnio 260 dni, o ponad 100 dni dłużej niż wynosi średnia dla krajów OECD o wysokim dochodzie (154 dni).

Reformatorzy w Afryce rozpoczęli od reform administracyjnych. Na poważnie zaczęli w 2006 r. usuwając średnio cztery procedury i skracając okres oczekiwania o 15 dni. W międzyczasie opóźnienia w pozostałej części regionu wzrosły o 26 dni. W Nigerii reformy administracyjne doprowadziły do zredukowania skali skomplikowania procedur

WYKRES 3.4

Pięć głównych tematów reform w zakresie uzyskiwania pozwoleń na budowę

Reformy wraz z ich tematyką od DB 2006 (w %)

Uwaga: Dana reforma może obejmować kilka tematów reform

Źródło: Baza danych Doing Business.

i kontroli. Jednak budujący w Afryce nadal zmagają się z przestarzałymi kodeksami budowlanymi, gdyż nowe kodeksy nie zostały jeszcze wprowadzone. Kenia uprościła swe regulacje w zakresie pozwoleń na budowę i obecnie jest jedyną gospodarką afrykańską, która plasuje się w czołowej dziesiątce państw pod względem ułatwień w zakresie uzyskiwania pozwoleń na budowę.

UPROSZCZENIA W ZAKRESIE WYDAWANIA POZWOLEŃ NA PROJEKTY

Najbardziej popularnym tematem reformy w skali globalnej była racjonalizacja wydawania pozwoleń na projekty (wykres 3.4).

Z uwagi na fakt, że wydanie zgody na budowę wymaga nadzoru technicznego ze strony wielu agencji, oczywistym wyborem okazało się stworzenie „jednego okienka”. Nie jest to jednak panaceum na wszystkie problemy. „Jedno okienko” służy integracji usług poprzez jeden punkt kontaktu pomiędzy władzami budowlanymi a przedsiębiorcami. Jego sukces zależy od koordynacji działań pomiędzy tymi władzami oraz od rozsądnej legislacji.

Dobry przykład stanowią doświadczenia Bangladeszu. W sierpniu 2007 r. gminne władze budowlane w Dhace wprowadziły „jedno okienko” dla pozwoleń budowlanych. Niemal rok później budujący nadal musieli wizytować każdą agencję odpowiedzialną za wydawanie zgód, głównie z powodu niespójnych regulacji w zakresie bezpieczeństwa przeciwpożarowego. Z mocy prawa jedynie budynki posiadające więcej niż 10 kondygnacji powinny wymagać pozwolenia w zakresie bezpieczeństwa przeciwpożarowego. Władze przeciwpożarowe twierdzą, że punktem granicznym powinno być sześć kondygnacji podobnie jak miało to miejsce w przypadku starych regulacji. Budujący muszą często w takiej sytuacji spędzić sześć miesięcy na krążeniu pomiędzy agencjami starając się zrozumieć niespójne przepisy.

WYZNACZENIE LIMITÓW CZASOWYCH

Drugim pod względem popularności tematem reform jest wprowadzenie ustawowych limitów czasowych lub zasady „milczącej zgody”. Wiele gospodarek wpisuje limity czasowe w prawo w nadziei, że zapobiegnie to opóźnieniom o charakterze administracyjnym. Algieria wyznaczyła dwumiesięczny limit czasowy w zakresie wydawania pozwoleń na budowę w 2006 r. Jednak uzyskanie pozwolenia na budowę nadal trwa tam średnio 150 dni z powodu braku zasobów

administracyjnych. Budujący wstrzymują proces budowlany w obawie, że ich budynki zostaną rozebrane, jeżeli rozpoczną budowę bez pozwolenia.

W 1997 r. uchwalono w Kolumbii ustawę, która wprowadziła zasadę „milczącej zgody”. Dziesięć lat później regulacja sankcjonująca tą zasadę oraz szeroka publiczna kampania uświadamiająca ostatecznie umożliwiły budującym przejście kontroli nad procesem. „Wreszcie możemy zacząć budowę bez obaw po upływie 45 dni roboczych. O ile spełniony zostanie każdy wymóg, wiemy, że prawo będzie nas chronić” – mówi jeden z kolumbijskich architektów.

RACJONALIZACJA KONTROLI

Trzecim najbardziej popularnym tematem reform jest przejście od kontroli losowych do podejścia opartego w większym stopniu na ocenie ryzyka, gdy kontrole są przeprowadzane jedynie na krytycznych etapach budowy. Władze budowlane tradycyjnie polegały na kontrolach losowych dla zapewnienia przestrzegania regulacji. Obecnie jedynie 41 państw – w większości w Afryce, Ameryce Łacińskiej i na Wyspach Karaibskich oraz na Bliskim Wschodzie i w Afryce Północnej – nadal z nich korzysta. Władze budowlane nauczyły się, że kontrole losowe nadwerżają ograniczone zasoby i są nieefektywnym sposobem zapewnienia bezpieczeństwa budowlanego (wykres 3.5).

Jedenaście spośród czołowych 15 państw pod względem ułatwień w zakresie uzyskiwania pozwoleń na budowę wyszło poza kontrole oparte na ryzyku. Zamiast tego preferują one wykonywanie kontroli podczas budowy przez certyfikowanych specjalistów

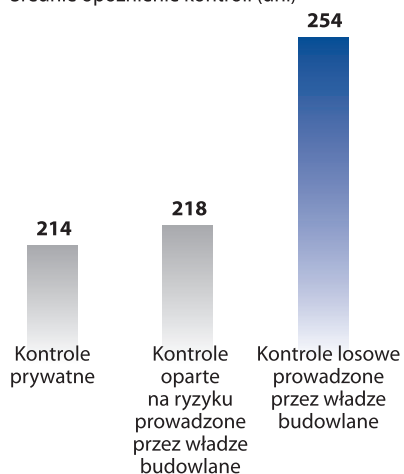
oraz niezależne agencje. Władze budowlane zwykle kontrolują budynki jedynie po zakończeniu ich budowy. Singapur, jeden z czołowych reformatorów, deleguje uprawnienia do kontroli i nadzoru w ramach całego procesu budowlanego na licencjonowanych inżynierów i architektów. W Japonii bardziej elastyczne regulacje licencyjne dla spółek realizujących kontrole prywatne zwiększyły ich ilość i ułatwiły oraz obniżyły koszty umów dla budujących.

Większość krajów Unii Europejskiej przesunęła przynajmniej część kontroli na sektor prywatny. Ich doświadczenia pokazują, że kontrole prywatne są najbardziej efektywne, gdy są wspierane przez silne związki specjalistów o właściwych mechanizmach akredytacji. Dojrzała branża ubezpieczeniowa jest również czynnikiem pozytywnym. W 2007 r. Czechy wprowadziły nowy zawód autoryzowanych kontrolerów – dwie profesjonalne izby architektów i inżynierów oraz techników stanowią silną podstawę tego mechanizmu.³

PRZYPISY

1. Bayerisches Staatsministerium des Innern (2002).
2. PricewaterhouseCoopers (2005).
3. Geginat i Malinska (2008).

WYKRES 3.5
Kontrole prywatne oraz oparte na ryzyku — wyższa skuteczność
Średnie opóźnienie kontroli (dni)

Źródło: Baza danych Doing Business.

Streszczenie

Rozpoczęcie działalności gospodarczej w formie spółki z o.o.

Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych

Zatrudnianie i zwalnianie pracowników

Rejestracja własności nieruchomości

Uzyskiwanie kredytu

Ochrona inwestorów

Płacenie podatków

Obrót międzynarodowy

Dochodzenie należności z umów

Zakończenie działalności gospodarczej w formie spółki z o.o.

Aissa, odnosząca sukcesy zawodowe pani projektant, posiada własne przedsiębiorstwo eksportujące wykonywane ręcznie, tradycyjnie senegalskie tkaniny dla znanych marek międzynarodowych jak Hermès czy Christian Lacroix. Popyt rośnie w takim tempie, że Aissa dla zaspokojenia tego rosnącego popytu musiałaby zwiększyć produkcję czterokrotnie. Oznaczałoby to jednak zatrudnienie nowych pracowników, a to wydaje się zbyt ryzykowne.¹ Co się stanie, jeśli popyt zmaleje? Trudno będzie zmniejszyć rozmiary zatrudnienia. „Ludzie mogą Cię pozwać do sądu i oskarżyć o nielegalne zwolnienie z pracy” tłumaczy Aissa. „Należy wręczyć im wypowiedzenie, ale wtedy dopiero rozpoczyna się długi proces.”

Ten proces obejmowałby wiele pism kierowanych do inspektora pracy, z których każde wymaga formalnej odpowiedzi. Aissa musiałaby podać szczególne powody zwolnienia pracowników i udowodnić,

TABELA 4.1

Kraje, w których najłatwiej i najtrudniej zatrudnić pracownika

Najłatwiej	Miejsce	Najtrudniej	Miejsce
Stany Zjednoczone	1	Panama	172
Singapur	2	Sierra Leone	173
Wyspy Marshalla	3	Angola	174
Małdiwy	4	Demokratyczna Republika Konga	175
Gruzja	5	Gwinea Bissau	176
Brunei	6	Paragwaj	177
Tonga	7	Gwinea Równikowa	178
Australia	8	Wyspy Św. Tomasza i Książęca	179
Palau	9	Boliwia	180
Dania	10	Wenezuela	181

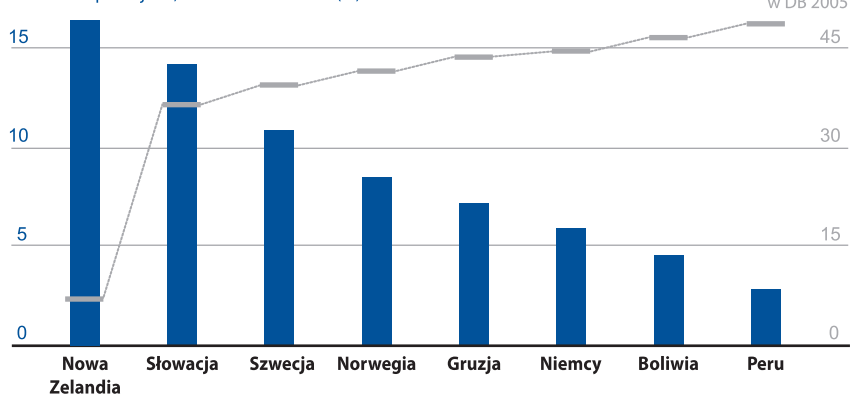
Uwaga: „Miejsce” odzwierciedla średnią ze wskaźników dla danego kraju dotyczących utrudnień w zwalnianiu pracowników, elastyczności czasu pracy oraz utrudnień i kosztów zwolnienia pracowników. Szczegółowe informacje na ten temat znajdują się w rozdziale „Metodologia”.

Źródło: Baza danych Doing Business

WYKRES 4.1

Kraje o najbardziej rygorystycznych regulacjach pracowniczych notują mniejszą ilość nowych rejestracji działalności gospodarczej

Srednia stopa wejścia, w latach 2000–2004 (%)

Źródło: Baza danych Doing Business.

że podejmowała wysiłki w zakresie innych działań. Nie mogłaby dokonać wyboru, których pracowników należy zwolnić: musiałaby zachować zgodność ze szczególnym porządkiem według stażu pracy. Ponadto musiałaby udowodnić, że jej branża została dotknięta spowolnieniem. Jest to niemal niemożliwe ponieważ Senegal nie posiada wiarygodnych statystyk w zakresie trendów branżowych. Co więcej, brak jest formalnych kryteriów określania tego, co stanowi spowolnienie. Decyduje inspektor pracy.

Restrykcyjne regulacje prawne Senegalu w zakresie prawa pracy utrudniają dostosowanie się do zmieniającego się popytu. Ponadto oprócz uciążliwych wymogów w zakresie zwalniania pracowników pracodawcy borykają się w rygorystycznymi ograniczeniami w zakresie godzin pracy oraz istnieje zakaz zawierania umów o pracę na czas określony dla wykonania stałych zadań. To wszystko prowadzi do powstania kolejnego problemu dla Aissy – wielu jej konkurentów zupełnie omija regulacje w zakresie prawa pracy poprzez działanie w szarej strefie.

Przypadek Aissy nie jest odosobniony. Badanie przeprowadzone na 1 948 sklepach detalicznych w dużym miastach indyjskich wykazało, że 27 proc. z nich postrzega regulacje prawa pracy jako problem.² Badanie stwierdza również, że czynienie regulacji prawa pracy bardziej elastycznymi mogłoby zwiększyć zatrudnienie w sklepach średnio o 22 proc. Jest to istotny poziom: sektor detaliczny jest drugim co do wielkości indyjskim pracodawcą dostarczając pracownikom 9,4 proc. ogółu miejsc pracy. Podobnie, badanie przeprowadzone w Brazylii wykazuje, że egzekwowanie rygorystycznych regulacji prawa pracy ogranicza rozmiar firmy i zmniejsza zatrudnienie.³

Regulacje w zakresie zatrudnienia są

potrzebne dla umożliwienia skutecznego zawierania umów pomiędzy pracodawcami a pracownikami oraz dla ochrony pracowników przed dyskryminującym lub niesprawiedliwym traktowaniem przez pracodawców. W zakresie stosowanych wskaźników zatrudniania pracowników Doing Business mierzy elastyczność regulacji zatrudniania, godzin pracy oraz zwolnienia w sposób zgodny z konwencjami Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP). Gospodarka może posiadać najbardziej elastyczne regulacje prawa pracy mierzone przez Doing Business, a jednocześnie ratyfikować i zapewniać zgodność z wszystkimi konwencjami bezpośrednio związanymi z czynnikami mierzonymi przez Doing Business⁴ oraz przez podstawowe standardy pracy MPO. Żadna gospodarka nie jest w stanie osiągnąć lepszego wyniku bez spełnienia warunków tych konwencji.

Doing Business wspiera podstawowe standardy pracy MPO – osiem konwencji obejmujących prawo do zawierania zbiorowych układów pracy, zniesienie pracy przy-

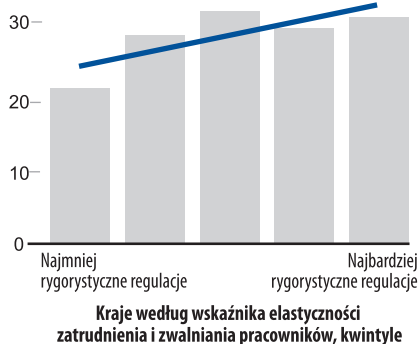
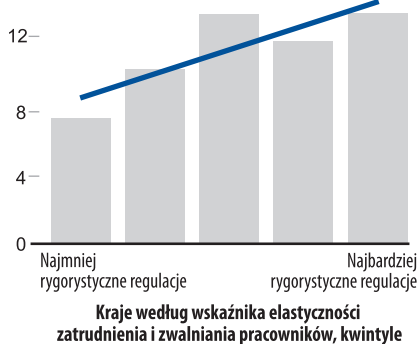
WYKRES 4.2

Rankingi w zakresie zatrudniania pracowników opierają się na czterech wskaźnikach cząstkowych

Uwaga: Dane szczegółowe w rozdziale „Metodologia”

WYKRES 4.3

Rygorystyczne regulacje prawa pracy wiążą się z większą szarą strefą i wysokim bezrobociem**Rozmiar szarej strefy (% PKB)****Bezrobocie kobiet (%)**

Uwaga: Relacje są istotne dla poziomu 1 proc. rozmiaru szarej strefy oraz dla poziomu 10 proc. bezrobocia kobiet i pozostają istotne podczas kontroli dla dochodu na mieszkańca.

Źródło: Baza danych *Doing Business*; WEF (2007); Bank Światowy, baza danych *World Development Indicators*

musowej oraz pracy dzieci, a także równe traktowanie w praktykach zatrudnienia. Szacunek dla tych standardów pomaga tworzyć otoczenie, w którym przedsiębiorstwa mogą się rozwijać. *Doing Business* nie mierzy zgodności z tymi standardami, a tych osiem konwencji nie zostało odzwierciedlonych we wskaźnikach zatrudnienia i zwalniania pracowników. Tegoroczny raport pokazuje, które z ośmiu konwencji zostały ratyfikowane przez każdy ze 181 krajów badanych w raporcie (patrz tabela na temat statusu ratyfikacji ośmiu konwencji MPO dotyczących podstawowych standardów pracy, strona 147). Ratyfikacja podstawowych standardów pracy nie koniecznie musi być dobrym wskaźnikiem zgodności. W ramach projektu *Doing Business* trwają prace nad określeniem miary zgodności w celu przyszłego jej uwzględnienia we wskaźnikach zatrudnienia i zwalniania pracowników. Rządy na całym świecie borykają się z problemem znalezienia właściwej równowagi pomiędzy należytą ochroną pracowników a elastycznością rynku pracy. Przykładowo, Dania stara się pogodzić elastyczność pracy z bezpieczeństwem zatrudnienia poprzez koncepcję „flexicurity”. Pracodawcy nie są narażeni na ponoszenie skutków regulacji przeciwdziałających zwalnianiu pracowników z przyczyn ekonomicznych. Muszą oni jedynie złożyć uprzednie wypowiedzenie. Ponad 80 proc. pracowników należy do programu dobrowolnego ubezpieczenia od bezrobocia.⁵ Pracownicy korzystają z elastycznych regulacji dających im możliwość legalnego zatrudnienia oraz łatwego przechodzenia z jednej pracy do drugiej. W rzeczywistości, ponad 70 proc. Duńczyków uważa, że częsta zmiana pracy jest czymś pozytywnym.⁶ Jednakże, zwłaszcza w krajach rozwijających się, zbyt restrykcyj-

ne regulacje często wypychają pracodawców i pracowników do szarej strefy. W efekcie, w krajach rozwijających się przesadnie rygorystyczne regulacje prawa pracy wiążą się z większą szarą strefą.⁷ (wykres 4.3).

Ta prawidłowość widoczna jest w Wenezueli i Boliwii. Oba te kraje mają prawo zabraniające zwalniania pracowników z przyczyn ekonomicznych i należą do gospodarek o najbardziej rygorystycznych regulacjach w zakresie zatrudnienia (tabela 4.1). Oba te kraje należą do grona pięciu krajów o największych rozmiarach szarej strefy (41 proc. PKB w Wenezueli oraz 43 proc. w Boliwii).⁸

Pracownicy zatrudnieni w szarej strefie tracą najwięcej. Zasadniczo otrzymują oni niższe płace i nie korzystają z opieki prawnej ani świadczeń społecznych. Najsłabsze grupy – kobiety i młodzi pracownicy narażone są w największym stopniu. Badanie przeprowadzone w Indonezji wykazało, że gdyby był tam ten sam poziom elastyczności regulacji prawa pracy co np. w Finlandii, poziom bezrobocia mógłby być niższy o 2,1 p.p., a wśród młodych ludzi nawet o 5,8 p.p.⁹

Znalezienie właściwej równowagi może być trudne, ale poszukiwania są tego warte. Inne przeprowadzone ostatnio badania analizuje efekty regulacji prawa pracy w Ameryce Łacińskiej. Korzysta ono z danych pochodzących ze 10 396 firm z 14 krajów.¹⁰

Firmy zostały zapytane o to, ile stałych pracowników zatrudniłyby, gdyby regulacje prawa pracy stały się bardziej elastyczne. Analiza sugeruje, że nastąpiłby średni przyrost netto miejsc pracy o 2,1 proc. Firmy z zatrudnieniem poniżej 20 pracowników skorzystałyby w największym stopniu, zwiększając liczbę etatów

średnio o 4,2 proc.

Elastyczne regulacje prawa pracy pobudzają również przedsiębiorczość. Dwa ostatnie badania sugerują, że elastyczne regulacje prowadzą do wzrostu prawdopodobieństwa rozpoczęcia działalności gospodarczej o ok. 30 proc.¹¹ Naukowcy podali dwa wyjaśnienia. Jeśli chodzi o pracowników, niższe bezpieczeństwo pracy czyni rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej bardziej atrakcyjnym rozwiązaniem. Jeśli chodzi o przedsiębiorców, większa elastyczność w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej czyni własność przedsiębiorstwa bardziej atrakcyjną.

Reformy zwiększające elastyczność prawa pracy również mogą zwiększać produkcję przemysłową oraz prowadzić do redukcji bezrobocia w miastach. W indyjskich stanach Andhra Pradesh i Tamil Nadu takie reformy zwiększyły produkcję o 15 proc. Dla porównania, reformy w Zachodnim Bengalu czyniące prawo pracy bardziej rygorystycznym doprowadziły do spadku produkcji o 20 proc.¹² W efekcie w Zachodnim Bengalu jest o 1,8 miliona ubogich mieszkańców miast więcej.¹³

KTO PRZEPROWADZAŁ REFORMY W LATACH 2007-2008?

Piętnaście gospodarek przeprowadziło istotne zmiany w swych regulacjach prawa pracy w latach 2007-2008. Sześć gospodarek zwiększyło elastyczność, a dziewięć zmniejszyło. Europa Wschodnia i Azja Środkowa wprowadziły najwięcej reform zwiększających elastyczności, wyprzedzając pod tym względem Afrykę oraz Amerykę Łacińską i Wyspy Karaibskie (tabela 4.2).

Burkina Faso było najbardziej aktywnym reformatorem, przyjmując nowy kodeks pracy, który zastąpił kodeks z 2004 r. Pracownicy i pracodawcy mogą obecnie ustalić wolny od pracy dzień w tygodniu bez konieczności uzyskania zgody władz. Pracodawcy mogą być zachęceni do podejmowania większego ryzyka w celu zatrudnienia nowych pracowników dzięki wyższej elastyczności w korzystaniu z umów o pracę na czas określony i mniej rygorystycznym procedurom w zakresie zwalniania. Przykładowo, ścisłe zasady priorytetowe, w tym staż pracy, nie dotyczą zwolnień z tytułu utraty etatu.

Azerbejdżan był drugim najbardziej aktywnym reformatorem. Godziny pracy są tam bardziej elastyczne, a ograniczenie czasu pracy w godzinach nocnych występuje tylko wtedy gdy warunki pracy są trudne

TABELA 4.2

Zmniejszenie ograniczeń w zakresie zawierania umów o pracę na czas określony – popularny temat reformy w latach 2007-2008

Zmniejszenie ograniczeń w zakresie zawierania umów o pracę na czas określony	Azerbejdżan, Burkina Faso, Mozambik, Słowenia
Wprowadzenie bardziej elastycznych godzin pracy	Azerbejdżan, Burkina Faso, Czechy
Ograniczenie kosztów zwolnień	Argentyna, Mozambik, Słowenia
Usuwanie wymogów w zakresie zwalniania pracowników	Azerbejdżan, Burkina Faso
Utrudnienie zwalniania pracowników	Wyspy Zielonego Przylądka, Chiny, Fidzi, Gambia, Włochy, Kazachstan
Zwiększenie ograniczeń w zakresie zawierania umów o pracę na czas określony	Korea Płd., Szwecja
Zwiększenie wymiaru płatnego rocznego urlopu	Wielka Brytania

Źródło: Baza danych Doing Business.

lub ryzykowne. Przed przeprowadzeniem tej reformy pracodawca mógł zwolnić pracownika z przyczyn ekonomicznych jedynie wówczas, gdy pracownik nie mógł być oddelegowany na inne stanowisko. Ten wymóg już nie obowiązuje. Uproszczeniu uległy także specyficzne wymogi w zakresie zawiadamiania oraz zatwierdzania zwolnień z pracy. Tak jak w Burkina Faso umowy na czas określony mogą być obecnie stosowane do wszelkich typów zadań. Dzięki nowemu kodeksowi pracy Azerbejdżan znajduje się obecnie w czołowej dziesiątce krajów o najmniej rygorystycznych regulacjach prawa pracy według badań Doing Business (tabela 4.3).

Nowe prawo pracy w Mozambiku również zwiększyło elastyczność w zakresie korzystania z umów na czas określony. Doprowadziło ono do skrócenia okresu wypowiedzenia dla zwolnień z 90 dni do 30 dni, a ponadto wprowadziło etapowe redukcje wysokości odpraw dla zwalnianych pracowników.

W Europie Wschodniej, Słowenia i Czechy zwiększyły elastyczność w zakresie korzystania z umów pracy. Słowenia obecnie zezwala pracodawcom na wydłużenie umów zawartych na czas określony z ustawowego okresu 24 miesięcy do daty zakończenia projektu. Ponadto zredukowała ona także długość okresu wypowiedzenia dla zwolnień z 75 dni do 60 dni. Czechy wprowadziły elastyczne podejście do godzin nadliczbowych, okresu próbnego oraz długości tygodnia pracy. Ponadto, ich zmieniony kodeks pracy uprościł rozliczanie godzin nadliczbowych pozwalając na rozkład godzin pracy w ciągu okresu czterotygodniowego.

Kontynuując zmiany zwiększające elastyczność prawa pracy w Europie Wschodniej, Macedonia znajduje się w końcowej fazie uchwalenia nowego kodeksu pracy, który zwiększy swobodę w zakresie godzin pracy oraz ograniczy koszty zwolnień. Nowe

przepisy pozwolą na elastyczne korzystanie z umów na czas określony zwiększając ich maksymalny czas trwania z czterech do pięciu lat. Ponadto zlikwidowane zostaną obostrzenia w zakresie pracy weekendowej oraz ograniczenia swobody zwalniania pracowników.

W Ameryce Łacińskiej, Argentyna zmniejszyła wysokość odpraw z tytułu zwolnienia pracownika z 20-letnim stażem pracy z 30 do 20 miesięcy. Po tym jak stopa bezrobocia spadła poniżej 10 proc., dekret z 2007 r. zniósł 50 proc. wzrost odpraw z tytułu zwolnienia z pracy będący częścią „przepisów ratunkowych” z 2002 r.

Reformy w Azji Wschodniej i regionie

Pacyfiku miały mieszany charakter, zarówno zwiększając, jak i zmniejszając elastyczność. Chiny wprowadziły nowe zasady priorytetowe w zakresie zwolnień grupowych, które utrudniły pracodawcom dostosowanie się do sytuacji rynkowej w okresach kryzysu gospodarczego. Na Fidzi nowa legislacja wzmocniła ochronę przed dyskryminacją w pracy oraz przesunęła sporne rozwiązania z drogi sądowej na drogę mediacji. Jednocześnie wprowadzone zostały nowe wymogi w zakresie zawiadamiania o zwolnieniach oraz ograniczające elastyczność godzin pracy poprzez nałożenie limitu 48 godzin w 6-dniowym tygodniu pracy.

Wśród krajów OECD o wysokim dochodzie narodowym, Korea Płd. wprowadziła znaczące przepisy w zakresie równości zatrudnienia oraz przeciwdziałaniu dyskryminacji w zatrudnianiu i promowaniu. Ponadto ograniczyła ona także okres na jaki można zawierać umowy na czas określony do 24 miesięcy.

Niektóre kraje zaostryły regulacje w zakresie zatrudnienia. Kazachstan wymaga obecnie od pracodawców w pierwszej kolejności przeniesienia pracownika na inne stanowisko pracy przed podjęciem decyzji o jego zwolnieniu. Ponadto, Kazachstan wydłużył okres wypowiedzenia dla pracow-

TABELA 4.3

Kraje, w których przepisy są najbardziej i najmniej elastyczne

Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0—100)			
Najniższy		Najwyższy	
Hongkong, Chiny	0	Wyspy Św. Tomasza i Księżęca	63
Stany Zjednoczone	0	Angola	66
Singapur	0	Gwinea Równikowa	66
Malediwy	0	Gwinea Bissau	66
Wyspy Marshalla	0	Panama	66
Australia	3	Republika Kongo	69
Azerbejdżan	3	Niger	70
Uganda	3	Demokratyczna Republika Kongo	74
Kanada	4	Boliwia	79
Jamajka	4	Wenezuela	79
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)			
Najniższe		Najwyższe	
Dania	0	Gwinea Równikowa	133
Nowa Zelandia	0	Mozambik	134
Stany Zjednoczone	0	Ekwador	135
Portoryko	0	Sri Lanka	169
Afganistan	0	Ghana	178
Irak	0	Zambia	178
Wyspy Marshalla	0	Sierra Leone	189
Mikronezja	0	Zimbabwe	446
Palau	0	Boliwia	brak możliwości
Tonga	0	Wenezuela	brak możliwości

Uwaga: Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy stanowi średnią z następujących wskaźników: utrudnień w zatrudnieniu, elastyczności czasu pracy oraz utrudnień w zwalnianiu.

Źródło: Baza danych Doing Business.

ników z dwóch tygodni do 75 dni, Gambia wydłużyła ten okres z dwóch do sześciu miesięcy, a Wyspy Zielonego Przylądka z 30 do 45 dni. Szwecja skróciła maksymalny czas zawarcia umowy na czas określony z trzech do dwóch lat. Wielka Brytania wydłużyła okres rocznego płatnego urlopu pracowników z 20 do 24 dni roboczych.

JAKIE SĄ TENDENCJE W ZAKRESIE REFORM?

W okresie od 2004 r. Doing Business odnotował na całym świecie jedynie 77 reform wpływających na wskaźniki zatrudnienia i zwalniania pracowników. Z tych 77 reform – 47 uelastyczyło regulacje prawa pracy, podczas gdy 30 zaostrzyło je. Reformy prawa pracy są przeprowadzone rzadko. Nie może to dziwić, gdyż rządy pracują nad takimi reformami przez lata, a stron zainteresowanych reformami jest wiele. Zwykle reformy prawa pracy obejmują konsultacje trójstronne – pomiędzy rządem, przedstawicielami pracowników oraz przedstawicielami pracodawców. Znalezienie kompromisu pomiędzy interesami poszczególnych stron jest dużym wyzwaniem.

ZMIANY W KIERUNKU BARDZIEJ ELASTYCZNYCH REGULACJI

Rządy w Europie Wschodniej i Azji Środkowej były bardzo aktywne pod względem reform w ciągu ostatnich pięciu lat.

Przeprowadzono tam 19 reform zwiększających elastyczność regulacji prawa pracy (wykres 4.4).

Kraje OECD o wysokim dochodzie narodowym znajdują się na czele klasyfikacji z 16 przeprowadzonymi reformami, przy czym Australia, Niemcy i Szwajcaria przeprowadziły po więcej niż jednej reformie.

W Afryce, Uganda (2006), Mozambik (2007) i Burkina Faso (2008) uchwaliły nowe prawo pracy, wprowadzając ochronę pracowników przy jednoczesnym zwiększeniu elastyczności regulacji prawa pracy. Namibia (2004) ograniczyła restrykcje w zakresie godzin pracy. Wśród poszczególnych regionów Afryka nadal posiada najbardziej rygorystyczne regulacje prawa pracy. Koszty zwolnienia pracownika o 20-letnim stażu równają się trzyletniemu wynagrodzeniu w Sierra Leone oraz ponad 8-letniemu w Zimbabwie. W Afryce jest także wiele państw o najdłuższym okresie płatnego urlopu rocznego liczonego w dniach: Erytrea – 34, Etiopia – 33 oraz Kamerun – 32.

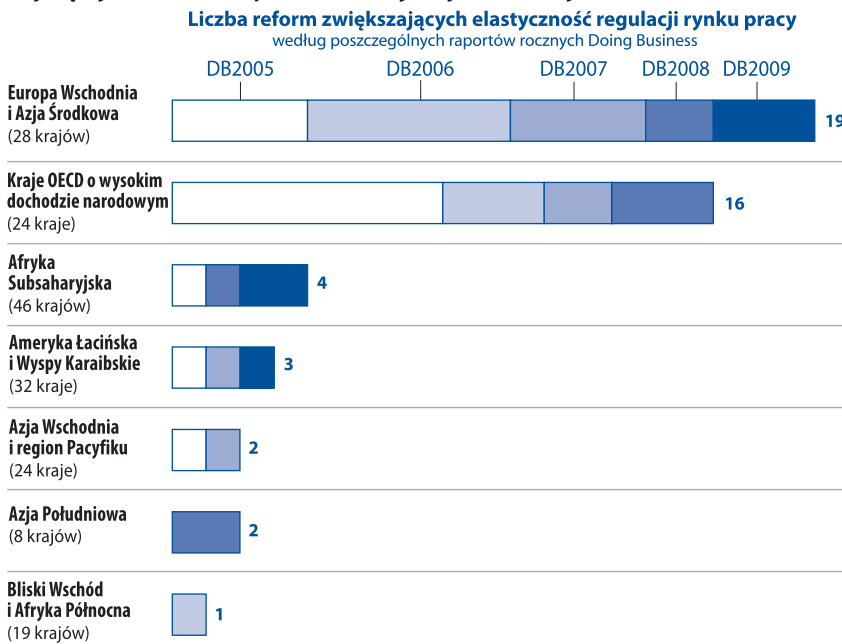
W Europie Wschodniej i Azji Środkowej wyróżniają się trzej liderzy reform. Słowacja (2004) i Azerbejdżan (2008) wprowadziły elastyczne podejście do korzystania z umów na czas określony, harmonogramów pracy oraz wymogów w zakresie zwolnień. Gruzja dokonała dużych zmian w tych obszarach w 2005 i 2006 r. oraz dodatkowo wprowadziła zmiany w długości okresu wypowiedzenia i wysokości odpraw z tytułu zwol-

nień. Reforma miała szeroki charakter: 8 z 10 państw w regionie, które przystąpiły do Unii Europejskiej, zreformowało swe prawo pracy. Kilka z nich, w tym Litwa i Rumunia, dokonało tego dla zharmonizowania swego prawodawstwa z legislacją Unii Europejskiej.

W Azji Południowej dwa kraje przeprowadziły reformy. Bhutan poszedł dalej wprowadzając swój pierwszy kodeks pracy w 2007 r. Nowy kodeks pracy wprowadził środki ochronne dla pracowników bez nakładania nadmiernych obciążeń na pracodawców. Ochrona zachęciła pracowników do dołączenia do sektora prywatnego, w związku z czym pracodawcy posiadają obecnie większy zasób kandydatów, z których mogą wybierać pracowników. Lepsze warunki pracy przyczyniły się do wyższej produktywności.¹⁴

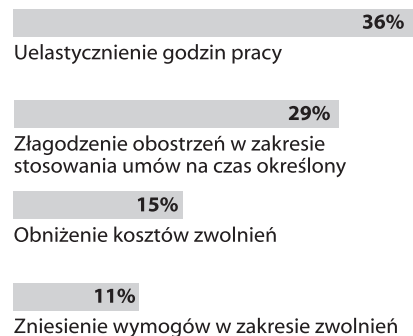
W Ameryce Łacińskiej, Kolumbia i Argentyna uelastyczyły swe regulacje prawa pracy. Oba te kraje ułatwiły zwalnianie pracowników – Kolumbia w 2004 r. a Argentyna w 2005 r. Ponadto, Argentyna zmniejszyła w 2007 r. koszty związane ze zwolnieniem. W Azji Wschodniej i regionie Pacyfiku, Wietnam złagodził obostrzenia w zakresie umów na czas określony a Tajwan (Chiny) – w zakresie godzin pracy. Za wyjątkiem Izraela żaden z krajów Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej nie uelastyczył swych regulacji prawa pracy.

WYKRES 4.4 Najwięcej reform w Europie Wschodniej i Azji Środkowej

Uwaga: Dana reforma jest liczona jako jedna reforma przeprowadzona przez jedną gospodarke w danym roku
Źródło: Baza danych Doing Business.

WYKRES 4.5 Cztery główne tematy reform w zakresie zatrudniania pracowników Reformy wraz z ich tematyką od DB 2005 (w %)

Uwaga: Dana reforma może obejmować kilka tematów reform
Źródło: Baza danych Doing Business.

ZWIĘKSZENIE ELASTYCZNOŚCI W USTALANIU GODZIN PRACY ORAZ KORZYSTANIU Z UMÓW O PRACĘ

W okresie ostatnich pięciu lat przeprowadzono 36 reform zmierzających do zwiększenia elastyczności w zakresie godzin pracy oraz korzystania z umów na czas określony (wykres 4.5).

Pięć reform utrudniło swobodne ustalenie godzin pracy. Dziewięć reform ograniczyło stosowanie umów na czas określony.

Większość reform zmierzających do zwiększenia elastyczności godzin pracy miała miejsce w Europie Wschodniej i Azji Środkowej. Reformy, których szczyt przypadł na 2004 i 2005 r., pozwoliły na bardziej elastyczne ustalenia w zakresie godzin nadliczbowych oraz pozwoliły przedsiębiorstwom na przesuwaniu godzin pracy spoza sezonu na sezon. Na Łotwie i w Polsce godziny pracy muszą się równoważyć w okresie czterech miesięcy, a na Węgrzech – w ciągu roku. Godziny nadliczbowe stały się bardziej przewidywalne dla pracowników, a pracodawcy mają możliwość łatwiejszego dostosowywania się do zapotrzebowania sezonowego. W innych częściach świata, Pakistan złagodził ograniczenia w zakresie godzin nadliczbowych, podczas gdy Uganda zezwoliła pracodawcom i pracownikom na swobodne ustalenie prawnie wymaganego okresu odpoczynku. Bhutan złagodził obostrzenia dotyczące pracy nocnej.

Szesnaście gospodarek pozwoliło na większą elastyczność w korzystaniu z umów na czas określony. Na przykład w Azerbejdżanie i Burkina Faso umowy na czas określony mogą być obecnie stosowane do realizacji zadań stałych. Łotwa i Togo wydłużyły maksymalny okres, na który zawierane są umowy na czas określony. To ułatwia zarówno pracodawcom, jak i pracownikom dostosowywanie zatrudnienia do ich potrzeb.

ZMNIEJSZENIE KOSZTÓW ZWOLNIEŃ

W 10 krajach zwiększono swobodę zwalniania pracowników w okresie kryzysu gospodarczego. Jednak w przypadku 15 krajów (w tym Boliwia, Fidżi, Kazachstan i Zimbabwe) uczyniło zwolnienia bardziej kosztownymi lub uciążliwymi. W Boliwii i Wenezeli pracodawca nie może zwolnić pracowników z przyczyn ekonomicznych bez ich zgody. W takich okolicznościach pracodawcy muszą dogłębnie przeanalizować sytuację zanim zatrudnią nowego pracownika.

Wysokie koszty zwolnień mogą odstra-

zać pracodawców od tworzenia nowych, legalnych miejsc pracy. To stanowi argument za ograniczaniem obciążeń w zakresie zwolnień. Nadmierna elastyczność prowadzi jednak do innego problemu, obawy dotychczasowych pracowników przed utratą pracy oraz pozostaniem bez zabezpieczenia.

Jednym z rozwiązań jest oferowanie ubezpieczenia od bezrobocia zamiast odpraw z tytułu zwolnienia. W Austrii pracodawcy płacą składki na fundusz, z którego mogą skorzystać, gdy pracownik zostanie zwolniony po okresie trzech lat od zatrudnienia. W Federacji Saint Kitts i Nevis Nevis odprawy z tytułu zwolnienia są wypłacane z funduszu administrowanego przez rząd, na który pracodawcy płacą składki. We Włoszech pracodawcy deponują część każdego wynagrodzenia pracownika na wyznaczonym funduszu w okresie trwania stosunku pracy. W Korei Płd. pracodawcy po przyjęciu nowego planu określonej składki będą wpłacać rocznie jednomiesięczne wynagrodzenie na prywatne konto emerytalne pracownika.

Chile przyjęło w 2002 r. z powodzeniem system ubezpieczeń od bezrobocia. Reforma wprowadziła indywidualne konta oszczędnościowe, na które zarówno pracownik, jak i pracodawca mogą wpłacać składki. Chile zmniejszyło także odprawę z tytułu zwolnienia z 30 do 24 dni roboczych za każdy przepracowany rok. Bezrobotni Chilijczycy otrzymują świadczenia z ich indywidualnych kont oszczędnościowych przez okres pięciu miesięcy.

PRZYPISY

1. Przykład zaczerpnięty z publikacji Doing Business Banku Światowego: Women in Africa (2008a), zbiór studium przypadków przedsiębiorców afrykańskich.
2. Amin (w opracowaniu).
3. Almeida i Carneiro (w opracowaniu).
4. 14. Konwencja MPO na temat tygodniowego wymiaru czasu wolnego od pracy (przemysł), 171. Konwencja MPO na temat pracy nocnej, 132. Konwencja MPO na temat urlopów płatnych oraz 158. Konwencja MPO na temat rozwiązania stosunku pracy.
5. Dane na temat udziału siły roboczej objętej ubezpieczeniem od bezrobocia, Clasen i Viebrock (2008) dla 2002 r.
6. Eurobarometer (2006).
7. Djankov i Ramalho (2008). 10-punktowy wzrost wskaźnika utrudnień w za-

trudnieniu jest związany ze wzrostem PKB o 0,9 proc. w szarej strefie.

8. Djankov i Ramalho (2008).
9. Feldmann (2008).
10. Kaplan (w opracowaniu). Badanie korzysta z danych Enterprise Surveys Banku Światowego, dostępnych na stronie <http://www.enterprisesurveys.org>.
11. Van Stel, Storey i Thurik (2007) oraz Ardagna i Lusardi (2008).
12. Aghion i inni (w opracowaniu).
13. Besley i Burgess (2004).
14. Wangda (w opracowaniu).

Streszczenie

Rozpoczęcie działalności gospodarczej w formie spółki z o.o.

Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych

Zatrudnianie i zwalnianie pracowników

Rejestracja własności nieruchomości

Uzyskiwanie kredytu

Ochrona inwestorów

Płacenie podatków

Obrot międzynarodowy

Dochodzenie należności z umów

Zakończenie działalności gospodarczej w formie spółki z o.o.

Ida, przedsiębiorca z Gambii, chce sprzedać swą działkę w celu rozwoju prowadzonego przedsiębiorstwa produkcyjnego. Znalazła zainteresowanego kupca. Jednakże dowiedziała się, że transfer nieruchomości w Gambii wymaga zgody Departamentu Gruntów i Badań, a uzyskanie takiej zgody trwa około roku. Istnieje jeszcze inna opcja – wynajęcie prawnika z układami w departamencie i uzyskanie zgody w przeciągu jednego dnia. Jednakże Ida nie jest w stanie pozwolić sobie na taki koszt wynoszący ok. 3 proc. wartości jej nieruchomości. Ida decyduje się poczekać na zgodę departamentu odkładając tymczasowo swe plany w zakresie rozwoju prowadzonego przedsiębiorstwa. Oprócz Gambii 11 innych gospodarek nadal wymaga zgody ministerialnej na dokonanie przeniesienia prawa własności nieruchomości. Są to: Lesotho, Madagaskar, Malawi, Nigeria, Papua Nowa Gwinea, Senegal, Wyspy Salomona, Tanzania, Tonga, Uganda i Zambia. Wybrzeże Kości Słoniowej w przeszłości również

TABELA 5.1

Kraje, w których najtrudniej i najłatwiej zarejestrować nieruchomość

Najłatwiej	Miejsce	Najtrudniej	Miejsce
Arabia Saudyjska	1	Liberia	172
Gruzja	2	Angola	173
Nowa Zelandia	3	Afganistan	174
Litwa	4	Bangladesz	175
Armenia	5	Nigeria	176
Tajlandia	6	Brunei	177
Słowacja	7	Malediwy	178
Norwegia	8	Wyspy Marshalla	179
Azerbejdżan	9	Mikronezja	180
Szwecja	10	Timor Wschodni	181

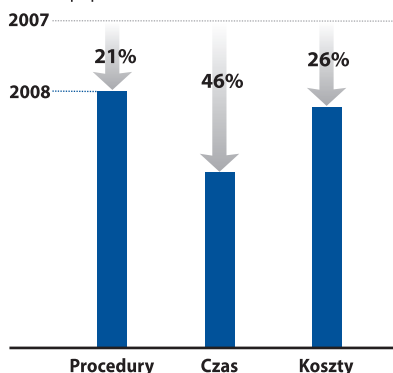
Uwaga: „Miejsce” odzwierciedla średnią ze wskaźników dla danego kraju dotyczących liczby procedur, czasu i kosztów wymaganych do rejestracji własności nieruchomości. Szczegółowe informacje na ten temat znajdują się w rozdziale „Metodologia”.

Źródło: Baza danych Doing Business.

WYKRES 5.1

Dziesiątka największych reformatorów w zakresie rejestracji własności nieruchomości

Średnia poprawa

1. Białoruś
2. Rwanda
3. Azerbejdżan
4. Kazachstan
5. Węgry
6. Zambia
7. Mauritius
8. Burkina Faso
9. Madagaskar
10. Egipt

Źródło: Baza danych Doing Business.

wymagało podobnej zgody, ale w 2005 r. wymóg uzyskania zgody Ministra Planowania Miejskiego został wyeliminowany. To skróciło wymagany okres rejestracji nieruchomości z 397 do zaledwie 62 dni – a liczba transakcji z udziałem nieruchomości w Abidanie wzrosła niemal czterokrotnie z 500 w 2005 r. do 1 968 w 2007 r.¹

Formalne tytuły własności nieruchomości pomagają promować przeniesienie własności gruntu, zachęcają do inwestowania oraz dają przedsiębiorcom dostęp do formalnych rynków kredytowych.² Jednakże znaczna część tytułów własności do nieruchomości w krajach rozwijających się nie jest formalnie zarejestrowana. Tytuły nieformalne nie mogą być wykorzystywane dla uzyskania kredytów, co ogranicza możliwości finansowania przedsiębiorstw. Wiele rządów uznało znaczenie tego faktu i rozpoczęło intensywne programy legalizacji tytułów własności. Jednakże formalne rejestrowanie aktywów jest tylko częścią rozwiązania problemu. Im trudniej i kosztowniej jest dokonać formalnego przeniesienia własności nieruchomości, tym większe jest ryzyko, że zalegalizowane tytuły własności szybko staną się nieformalne. Eliminacja zbędnych przeszkód w zakresie rejestracji i przeniesienia własności nieruchomości jest z tego względu istotna dla rozwoju gospodarczego.

Kraje, które zajmują wysokie miejsca, jeśli chodzi o swobodę rejestracji nieruchomości, posiadają zwykle proste procedury, niskie podatki od przeniesienia własności, opłaty za rejestrację w stałej wysokości, rejestry on-line oraz limity czasowe dla przeprowadzenia procedur administracyjnych. Ponadto korzystanie z usług notariusza czy prawnika jest w nich opcjonalne. Arabia Saudyjska skomputeryzowała procedury w 2007 r. umożliwiając rejestrację

nieruchomości w ramach dwóch procedur i w przeciągu dwóch dni. W Gruzji i na Litwie, gdzie ostatnio uproszczono procedury, okres wymagany do zarejestrowania nieruchomości wynosi trzy dni. W Nowej Zelandii, zajmującej trzecią pozycję, jeśli chodzi o swobodę rejestracji nieruchomości, rejestracja on-line odbywa się w trybie natychmiastowym. Na Słowacji, która zastąpiła opłatę procentową od wartości nieruchomości opłatą w stałej wysokości, koszt zarejestrowania nieruchomości wynosi zaledwie 0,05 proc. wartości nieruchomości.

KTO PRZEPROWADZAŁ REFORMY W LATACH 2007-2008?

Dwadzieścia cztery gospodarki ułatwiły proces rejestracji nieruchomości w latach 2007-2008 (tabela 5.2).

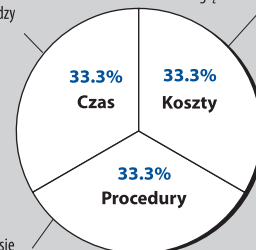
Najbardziej popularny temat reformy to obniżenie kosztów rejestracji poprzez obniżenie podatku od przeniesienia własności nieruchomości, opłat za rejestrację oraz opłaty skarbowej. Pięć krajów – Burkina

WYKRES 5.2

Rankingi w zakresie rejestracji własności nieruchomości opierają się na 3 wskaźnikach cząstkowych

Czas potrzebny do przeniesienia własności nieruchomości pomiędzy dwoma spółkami w największym mieście

Jako % wartości nieruchomości, bez uwzględnienia łapówek

Formalności w zakresie sprawdzenia hipoteki, sporządzenia aktu notarialnego oraz przeniesienia tytułu własności zanim dana nieruchomość może zostać sprzedana lub wykorzystana jako zabezpieczenie

Uwaga: Dane szczegółowe w rozdziale „Metodologia”

TABELA 5.2

Obniżenie kosztów rejestracji nieruchomości — najpopularniejszy temat reform latach w 2007-2008

Obniżenie podatków lub opłat	Burkina Faso, Republika Kongo, Dominikana, Jamajka, Madagaskar, Rwanda, Serbia, Tajlandia
Połączenie i eliminacja procedur	Azerbejdżan, Białoruś, Gruzja, Kazachstan, Łotwa, Litwa, Mauritius
Komputeryzacja procedur	Białoruś, Bośnia i Hercegowina, Gruzja, Madagaskar, Arabia Saudyjska, Zambia
Przyspieszenie procedur rejestracji własności nieruchomości	Bangladesz, Egipt, Macedonia, Madagaskar, Sierra Leone
Wprowadzenie limitów czasowych	Białoruś, Egipt, Senegal
Wprowadzenie procedur przyspieszonych	Azerbejdżan, Węgry
Zezwolenie na przeprowadzanie wyceny przez prywatnych rzeczoznawców	Republika Kongo

Źródło: Baza danych Doing Business.

Faso, Dominikana, Jamajka, Serbia i Tajlandia – obniżyło podatek od przeniesienia własności. Republika Kongo i Rwanda zmniejszyły opłaty za rejestrację. Madagaskar zlikwidował opłatę skarbową.

Białoruś była liderem reform w zakresie rejestracji nieruchomości. Rząd zapoczątkował proces stworzenia „jednego okienka” w marcu 2004 r. Na początku 2006 r. weszły w życie zmiany prawne niezbędne do zapewnienia funkcjonowania „jednego okienka”. W celu zakończenia wdrożenia tego projektu oraz rozwiązania problemu pozostających „wąskich gardeł” w Rejestrze Gruntów rząd zapoczątkował szeroki program uproszczeń administracyjnych w listopadzie 2007 r. Program wprowadził surowe limity czasowe, komputeryzację rejestru oraz zapis cyfrowy danych dotyczących nieruchomości. Ambitny program reformy rządowej opłacił się – okres potrzebny na zarejestrowanie nieruchomości w Mińsku uległ skróceniu z 231 do 21 dni. Białoruś zajmuje obecnie miejsce wśród 25 czołowych gospodarek w zakresie swobody rejestrowania nieruchomości.

„Porównanie rejestru sprzed kilku lat i obecnie to jak niebo i ziemia. Z oczekiwania w długich kolejkach trwających

miesiącami doszliśmy do nowoczesnego i wydajnego „jednego okienka” „Jedno okienko” jest nawet wyposażone w kamerę internetową, która sprawdza czas oczekiwania” – mówi Alexander, doświadczony przedsiębiorca z Mińska.

Także Rwanda była wiodącym reformatorem. Dekret prezydencki ze stycznia 2008 r. zastąpił 6 proc. opłatę rejestracyjną opłatą w stałej kwocie w wysokości 20 000 franków rwandyjskich (ok. 34 USD), niezależnie od wartości nieruchomości. Wcześniej zastosowanie miała 6 proc. opłata rejestracyjna dotycząca każdej transakcji, a Rwandyjski Urząd ds. Przychodów musiał dokonywać wyceny nieruchomości, co trwało średnio 35 dni. Rejestracja nieruchomości w Kigali wymaga obecnie spełnienia jedynie czterech procedur i uiszczenia opłaty w wysokości niższej niż 1 proc. wartości nieruchomości (wykres 5.3). Jednakże przy długości procesu wynoszącej średnio wciąż niemal rok, ciągle jest miejsce na poprawę.

Europa Wschodnia i Azja Środkowa przeprowadziły największą reform w zakresie rejestracji nieruchomości. Azerbejdżan wprowadził „jedno okienko” i przypisał Rządowemu Rejestrowi Nieruchomości wyłączną odpowiedzialność za rejestrację nie-

rumowości na terenie kraju. To wymagało dokonania zmiany w kodeksie cywilnym w kwietniu 2006 r. Wcześniej przedsiębiorcy musieli oddzielnie rejestrować grunty i budynki. To oznaczało konieczność przejścia przez siedem długich procedur, uzyskania pozwoleń od dwóch agencji oraz zaktualizowanych akt inwentarzowych z Urzędu Inwentarzu Technicznego określającego granice nieruchomości oraz cechy techniczne. Te wymagania są już przeszłością. Dzięki nowej opcji przyspieszenia dwóch z czterech pozostałych procedur możliwe jest dokonanie rejestracji w ciągu zaledwie 11 dni.

Kazachstan podążał podobną drogą. Tworząc centra usług publicznych – lokalne „jedno okienko” – uprościł proces rejestracji nieruchomości w głównych miastach. Gruzja, jeden z większych reformatorów, w ciągu czterech ostatnich lat stworzyła elektroniczną bazę danych. Urzędnicy dokonujący rejestracji mogą obecnie uzyskać w trybie on-line wyciąg z rejestru gospodarczego, zaświadczenie o braku zadłużenia oraz schemat katastralny. Upřednio te dokumenty mogły być uzyskane tylko poprzez udanie się do kilku różnych agencji.

Bośnia i Hercegowina to kolejny duży reformator. Czas potrzebny na zarejestrowanie tytułu własności w Sarajewie uległ skróceniu o 203 dni, z 331 do 128. Po pełnym skomputeryzowaniu rejestru (do połowy 2008 r. 80 proc. akt zostało skomputeryzowanych), oczekuje się dalszego skrócenia tego okresu. Macedonia przyspieszyła proces rejestracji katastralnej poprzez zatrudnienie właściwego personelu. Litwa uprościła procedury poprzez wprowadzenie specjalnego oprogramowania pozwalającego notariuszom na uzyskanie certyfikatu przeprowadzenia transakcji z udziałem nieruchomości we

TABELA 5.3

Kraje, w których rejestracja własności nieruchomości jest najłatwiejsza i najtrudniejsza

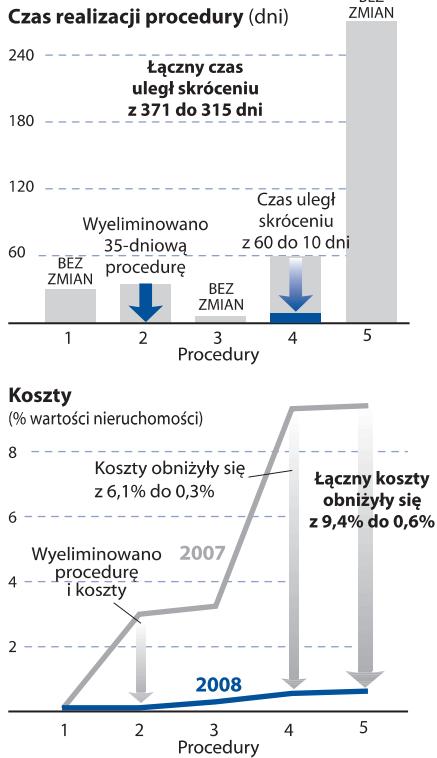
Procedury (liczba)			Czas (dni)			Koszt (% wartości nieruchomości)		
Najmniej	Najwięcej		Najkrótszy	Najdłuższy		Najniższy	Najwyższy	
Norwegia	1 Grecja	11	Nowa Zelandia	2 Bangladesz	245	Arabia Saudyjska	0,00 Republika Kongo	16,48
Szwecja	2 Suazi	11	Arabia Saudyjska	2 Afganistan	250	Bhutan	0,01 Kamerun	17,79
Bahrajn	2 Erytrea	12	Szwecja	2 Togo	295	Gruzja	0,03 Republika Środkowoafrykańska	18,55
Gruzja	2 Uzbekistan	12	Tajlandia	2 Wyspy Salomona	297	Białoruś	0,04 Mali	20,31
Litwa	2 Etiopia	13	Gruzja	3 Rwanda	315	Słowacja	0,05 Senegal	20,61
Holandia	2 Liberia	13	Litwa	3 Angola	334	Kiribati	0,06 Komory	20,82
Nowa Zelandia	2 Uganda	13	Norwegia	3 Gambia	371	Kazachstan	0,08 Nigeria	21,93
Oman	2 Algieria	14	Armenia	4 Słowenia	391	Nowa Zelandia	0,09 Czad	22,72
Arabia Saudyjska	2 Brazylia	14	Islandia	4 Haiti	405	Rosja	0,20 Zimbabwe	25,01
Tajlandia	2 Nigeria	14	Australia	5 Kiribati	513	Katar	0,25 Syria	28,05

Źródło: Baza danych Doing Business.

WYKRES 5.3

Ułatwienia w zakresie rejestracji nieruchomości w Rwandzie

Skrócenie czasu i obniżka kosztów w latach 2007-2008

Źródło: Baza danych Doing Business.

własnym biurze. Wcześniej kupujący musiał odebrać ten certyfikat z rejestru. Afryka była drugim co do wielkości regionem pod względem reform. Republika Konga przyjęła nowe prawo z dniem 11 maja 2007 r., które zmniejszyło opłatę rejestracyjną o 10 p.p. Transfer nieruchomości trwał niegdyś 137 dni i kosztował 27 proc. wartości nieruchomości. Obecnie trwa on 116 dni i kosztuje ok. 17 proc. wartości nieruchomości. Senegal wprowadził limity czasowe w Rejestrze Gruntów dla przyspieszenia dostawy certyfikatów oraz rejestracji transakcji z udziałem nieruchomości. To skróciło czas rejestracji nieruchomości z 145 do 124 dni. Zambia skomputeryzowała swój rejestr gruntów i stworzyła centrum usług dla klientów w celu wyeliminowania opóźnień w realizacji wniosków rejestracyjnych. Czas rejestracji nieruchomości uległ skróceniu z 70 do 39 dni.

Madagaskar jest kolejnym liderem reform w tym regionie. Nowe prawo finansowe zniosło obowiązkową opłatę skarbową oraz dwie płatności podatkowe, obniżając koszt przeniesienia własności nieruchomości z 11,6 proc. do 7,5 proc. wartości nieruchomości. Madagaskar na tym jednak nie poprzestał. Zreorganizował swój

rejestr zwiększając liczbę biur, kupując nowe komputery oraz zatrudniając więcej pracowników. Przeniesienie własności nieruchomości w Antananarywie trwa obecnie o osiem tygodni mniej niż przed rokiem. Burkina Faso zniosła wymóg uzyskania zgody gminy na transakcje z udziałem nieruchomości, skracając czas rejestracji o 46 dni, z 182 do 136 dni.

Na Bliskim Wschodzie i w Afryce Północnej, reformy przeprowadził Egipt oraz Arabia Saudyjska. Egipt uprościł procedury administracyjne i wprowadził limity czasowe. To pozwoliło skrócić czas rejestracji nieruchomości o cztery miesiące, z 193 do 72 dni. Arabia Saudyjska wprowadziła złożony system elektronicznej rejestracji aktów w Pierwszym Departamencie Notarialnym w Rijadzie, umożliwiając dokonanie przeniesienia własności nieruchomości w ramach dwóch procedur w ciągu dwóch dni.

Oto jak przebiega cały proces: notariusz w Pierwszym Departamencie Notarialnym, w obecności przedstawiciela kupującego oraz sprzedającego, dokonuje najpierw weryfikacji kompletności wszystkich dokumentów. Następnie notariusz przesyła je elektronicznie do Departamentu Danych, który przygotowuje nowy akt notarialny wskazujący kupującego jako właściciela nieruchomości. Nowy akt jest niezwłocznie dodawany do danych elektronicznych wszystkich aktów notarialnych w Rijadzie. Po kilku godzinach przedstawiciele kupującego i sprzedającego po raz drugi stawiają się u notariusza, który drukuje egzemplarz nowego aktu notarialnego oraz prosi przedstawicieli i dwóch świadków o podpisanie umowy sprzedaży według standardowego formularza. Podpisana umowa sprzedaży jest skanowana i zapisywana w formie elektronicznej, podczas gdy oryginał jest przechowywany w aktach notariusza.

W Azji Południowej, Bangladesz skrócił o połowę czas ubiegania się o rejestrację w Gminnym Urzędzie Rejestracji Aktów Notarialnych z 360 do 180 dni. Łączny czas rejestracji nieruchomości uległ skróceniu z 425 do 245 dni.

W Ameryce Łacińskiej i na Wyspach Karaibskich, nowe prawo wprowadziła w maju 2008 r. Jamajka. Obniżono tam podatek od przeniesienia własności nieruchomości z 7,5 proc. do 6 proc. wartości nieruchomości oraz opłatę skarbową z 5,5 proc. do 4,5 proc. Koszty przeniesienia własności nieruchomości spadły z 13,5 proc. do 11 proc. wartości nieruchomości. Dominikana obniżyła podatek od przenie-

sienia własności z 4,3 proc. do 3 proc. Przeniesienie własności nieruchomości kosztuje obecnie 3,8 proc. wartości nieruchomości (spadek z 5,1 proc.).

Spośród krajów Azji Wschodniej i regionu Pacyfiku, w Tajlandii obniżono opłatę za transfer z 2 proc. do 0,01 proc. a podatek transakcyjny z 3,3 proc. do 0,11 proc., zmniejszając całkowity koszt przeniesienia własności nieruchomości z 6,3 proc. do 1,13 proc. wartości nieruchomości. Obecnie Tajlandia plasuje się w czołowej dziesiątce krajów o największej swobodzie w zakresie rejestracji nieruchomości. Obniżki kosztów są tymczasowe i obowiązują przez rok od marca 2008 r. aby pozwolić rządowi Tajlandii na oszacowanie skutków reformy w kwietniu 2009 r.

OBNIŻKA KOSZTÓW

Wśród poszczególnych regionów najbardziej popularnym tematem reform była obniżka podatków i opłat za przeniesienie własności nieruchomości – opłat rejestracyjnych, opłat notarialnych oraz opłat skarbowych (wykres 5.5).

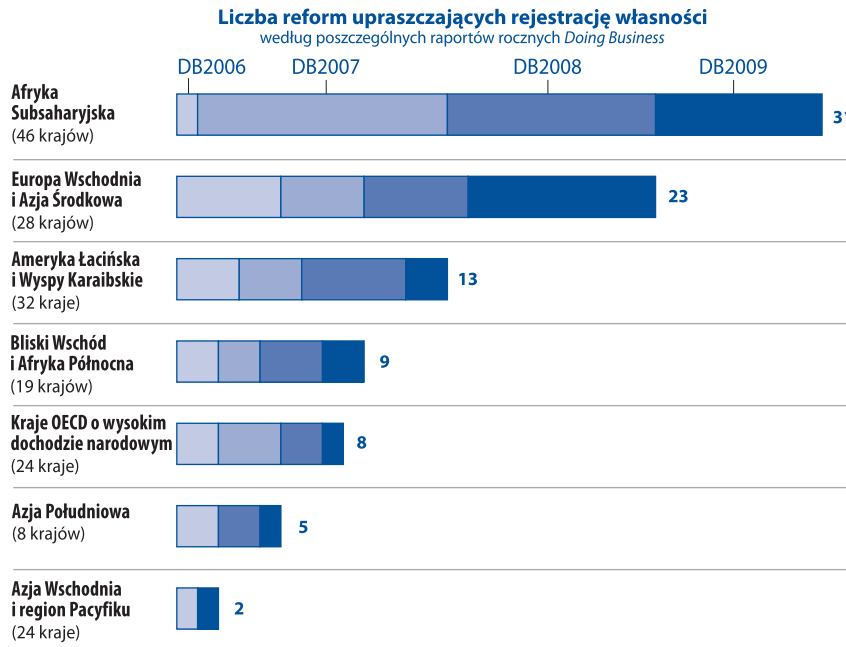
W 2005 i 2006 r. obniżek tych dokonało 7 z 10 reformujących się krajów. Duże cięcia zostały przeprowadzone w Afryce. W 2004 r. region ten charakteryzował się najwyższym kosztem przeniesienia własności nieruchomości na poziomie ok. 13 proc. wartości nieruchomości. Obecnie średni koszt wynosi 10,5 proc. wartości nieruchomości, o wiele mniej, chociaż wciąż więcej niż w Ameryce Łacińskiej, regionie o drugim co do wysokości koszcie, gdzie wynosi on 6 proc.

Wiele krajów obniżyło koszt rejestracji nieruchomości poprzez ustanowienie niskiej opłaty rejestracyjnej zamiast opłaty liczonej jako procent od wartości nieruchomości. W 2005 r. Słowacja zniosła 3 proc. podatek od przeniesienia własności nieruchomości i ustanowiła niską opłatę rejestracyjną w wysokości 8 000 koron słowackich (286 USD). W 2007 r. Egipt i Polska przeprowadziły podobne reformy. W latach 2007-2008 to samo uczyniła Rwanda. Ta reforma ma za zadanie zmniejszyć nadużycia w deklarowaniu wartości rynkowej nieruchomości oraz zwiększyć przychody podatkowe. Sześć miesięcy po zastąpieniu przez Egipt 3 proc. opłaty rejestracyjnej stałą opłatą w wysokości 2 000 funtów egipskich (323 USD), przychody wzrosły o 39 proc.³

KOMPUTERYZACJA REJESTRU

Jednym z najpopularniejszych tematów reform była komputeryzacja rejestru oraz

WYKRES 5.4

Afryka przeprowadziła najwięcej reform

Uwaga: Dana reforma jest liczona jako jedna reforma przeprowadzona przez jedną gospodarkę w danym roku
Źródło: Baza danych *Doing Business*.

wprowadzenie procedur on-line wspomagających relacje pomiędzy notariuszem a rejestrem. Komputeryzacja może być kosztowna, więc nie dziwi, że ponad połowa tych reform miała miejsce w Europie Wschodniej i Azji Środkowej oraz krajach OECD o wysokim dochodzie narodowym.

Komputeryzacja rejestrów okazała się wysoce efektywna. Kraje, które ją przeprowadziły od 2005 r. skróciły okres rejestracji nieruchomości średnio o 45 proc. W Salwadorze, który skomputeryzował swój rejestr w 2006 r., czas rejestracji nieruchomości uległ skróceniu z 52 do 33 dni.

W 2007 r. Portugalia skomputeryzowała rejestr nieruchomości w Lizbonie skracając czas rejestracji z 81 do 42 dni. Komputeryzacja danych nie tylko upraszcza proces rejestracji, ale również usprawnia ich przechowywanie oraz, co za tym idzie, bezpieczeństwo tytułów prawnych.

Cyfrowe przechowywanie danych nieruchomości oraz uproszczenie dostępu elektronicznego do danych może poprawić sytuację, ale samo w sobie nie jest często rozwiązaniem wystarczającym. W 2005 r. w Hondurasie przeprowadzono reformę zmierzającą do zapewnienia każdemu przedsiębiorcy dostępu on-line do informacji rejestrowej. Jednakże dostęp on-line nie rozwiązał szeregu niespójności informacyjnych pomiędzy rejestrem a katastrum. Aby tego dokonać dwie agencje muszą działać

w sposób skoordynowany, a kataster musi być uaktualniany regularnie.⁴ Comayagua, oddalona o 80 km na północny zachód od Tegucigalpy, jest jedynym miastem w Hondurasie, które przechowuje swe dane rejestracyjne dotyczące nieruchomości w pełni w wersji cyfrowej dzięki zaktualizowanemu katastrum cyfrowemu.

W JAKI SPOSÓB NALEŻY PRZEPROWADZAĆ REFORMY?

Pewne reformy w zakresie ułatwienia rejestracji nieruchomości, takie jak eliminacja zbędnych zgód dotychczas wymaganych, mogą być przeprowadzone szybko, jeżeli wszyscy są przekonani o ich korzyściach. Takie reformy zwykle nie wymagają drastycznych zmian w legislacji i mogą być dokonane drogą administracyjną.

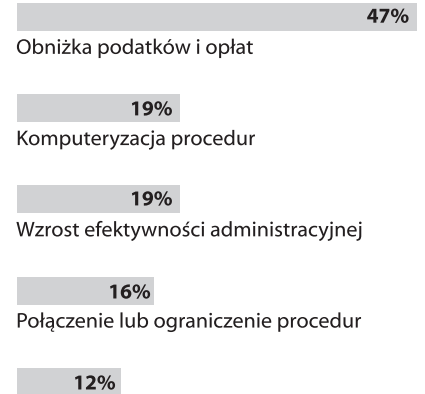
W poprzednich latach kraje takie jak Wybrzeże Kości Słoniowej, Gruzja i Ghana skróciły czas potrzebny na rejestrację nieruchomości poprzez eliminację długich i niepotrzebnych procedur.

Inspiracje mogą także płynąć z wewnątrz. Regionalne studia *Doing Business* wykazały, że władze lokalne, federalne i gminne uczą się nawzajem w celu udoskonalenia procesów rejestracji, nawet jeżeli działają w tych samych ramach prawnych i regulacyjnych. Ten proces miał miejsce w Meksyku, gdzie Aguascalientes skorzystał z doświadczeń

WYKRES 5.5

Pięć głównych tematów reform w zakresie rejestrowania własności nieruchomości

Reformy wraz z ich tematyką od DB 2006 (w %)

Uwaga: Dana reforma może obejmować kilka tematów reform

Źródło: Baza danych *Doing Business*.

Yucatán w zakresie uproszczenia procesu rejestracji oraz redukcji opłat w rejestrze gruntów. W latach 2007-2008 San Luis Potosí i Chiapas podążyły za przykładem Aguascalientes w zakresie wprowadzenia kodu paskowego umożliwiającego skomputeryzowane wyszukiwanie danych o nieruchomości.⁵

Inne reformy takie jak przebudowa całego systemu rejestracji nieruchomości mogą trwać latami. Dobry przykład stanowi tutaj czołowy reformator w zakresie rejestracji nieruchomości w latach 2007-2008, czyli Białoruś, gdzie w marcu 2004 r. uchwalono prawo ustanawiające „jedno okienko”. Otwarcie „jednego okienka” zabrało kolejne trzy i pół roku i kilka dekretych prezydenckich. Tegoroczny czołowy reformator, Ghana, pracuje od ponad cztery lat nad przejściem z systemu rejestracji aktów notarialnych do systemu rejestracji tytułów własnościowych. Przedsiębiorcy w Accrze mogą obecnie zarejestrować tytuł własności w ciągu 34 dni. W innych częściach kraju ten sam proces może potrwać wiele miesięcy.⁶

Przejęcie od systemu aktów notarialnych do systemu tytułów własności ma miejsce także w Hongkongu (Chiny), który zapoczątkował tą reformę w lipcu 2004 r. Reforma jest nadal w trakcie realizacji gdyż rząd kontynuuje pracę nad kwestiami prawnymi takimi jak sposób uwolnienia użytkowników

ków od odpowiedzialności za błędy oraz sposób, w jaki system będzie radzić sobie z reklamacjami stron trzecich.

PRZYPISY

1. Dane dotyczące przeniesienia własności nieruchomości w Abidżanie: Wybrzeże Kości Słoniowej, Direction du Domaine, de la Conservation Foncière, de l'Enregistrement et du Timbre.
2. Miceli i Kieyah (2003).
3. Haidar (2008).
4. Coma-Cunill i Delion (2008).
5. Cruz-Osorio i Enrigue (2008).
6. Hacibeyoglu (2008).

Streszczenie

Rozpoczęcie działalności gospodarczej w formie spółki z o.o.

Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników
Rejestracja własności nieruchomości

Uzyskiwanie kredytu

Ochrona inwestorów

Płacenie podatków

Obrót międzynarodowy

Dochodzenie należności z umów

Zakończenie działalności gospodarczej w formie spółki z o.o.

Sibongile miała być lotnikiem. „Wyrosłam w pobliżu bazy Sił Powietrznych. Zawsze kochałam samoloty” – mówi Sibongile, wspominając dzieciństwo spędzone na machaniu do samolotów z południowoafrykańskiej bazy w Hoedspruit.

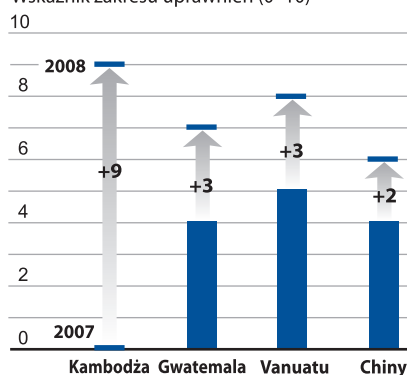
Po udanej siedmioletniej karierze w dziedzinie zasobów ludzkich Sibongile skorzystała z okazji, jaką dało przyjęcie Ustawy o Powszechnym Wzmocnieniu Pozycji Ekonomicznej Czarnej Ludności w RPA z 2003 r. i założyła swoją własną firmę, SRS Aviation. Szybko pojawiły się szanse na zawarcie kontraktów rządowych, ale uzyskanie finansowania było trudne. „Przedstawiłam bankierom ofertę rządową” mówi Sibongile. „Proszę o tym zapomnieć, powiedzieli, ponieważ wartość finansowania była zbyt wysoka, a kwota zabezpieczenia zbyt niska.”

Sibongile ostatecznie sięgnęła do pieniędzy rodzinnych wraz ze środkami z funduszy emerytalnych jej matki i ciotki, aby móc sfinansować pierwszy kontrakt: leasing samolotu od Rosji. „Pamiętam czekanie w pa-

WYKRES 6.1

Kambodża jest wiodącym reformatorem zakresu uprawnień, a Albania i Zjednoczone Emiraty Arabskie są czołowymi reformatorami w zakresie informacji kredytowej

Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)

Źródło: Baza danych Doing Business.

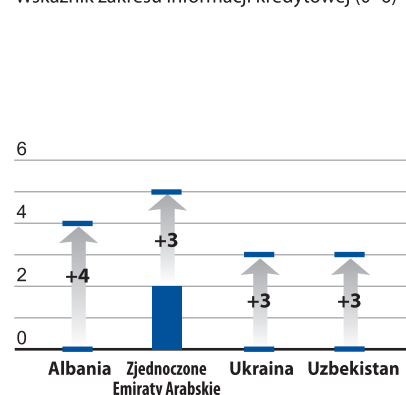
nice przez wiele dni na lotnisku na przyłot, obawiając się, że po zapłacie tak dużej kwoty pieniędzy i ryzykowaniu oszczędności innych osób może on w końcu nie przylecieć.” Ale wszystko poszło dobrze i przedsięwzięcie Sibongile odniosło sukces.¹

Gdy prawo w zakresie zabezpieczeń jest skuteczne oraz istnieją rejestry informacji kredytowej, banki chętnie udzielają kredytów. Hongkong (Chiny), Singapur i Kenia upraszczają dostęp do kredytu poprzez regulacje prawne umożliwiające wykorzystanie wszelkich rodzajów aktywów jako zabezpieczenia i nie wymagają żadnego szczegółowego opisu zabezpieczenia ani zobowiązania. Ponadto kraje te ujednoliciły również rejestry zabezpieczeń umożliwiając pozasądowe egzekwowanie praw z zabezpieczeń.

W Kanadzie, Salwadorze, Gruzji, Korei Płd., Peru, Arabii Saudyjskiej oraz Stanach Zjednoczonych rejestry informacji kredytowej wprowadzają i udostępniają informacje o historii kredytowej w zakresie wszelkich kredytów bankowych oraz kredytów udzielanych przez firmy dostarczające media oraz detalistów, zarówno dla odbiorców indywidualnych, jak i spółek. Rejestry udostępniają informacje pozytywne (jak np. kwoty kredytów i wzory płatności terminowych) oraz negatywne (jak np. opóźnienia w opłatach i zwłoki w dokonaniu zapłaty). Pozwalają one także kredytobiorcom na sprawdzenie i kwestionowanie tych informacji.

Doing Business mierzy prawa kredytobiorców i kredytodawców oraz zakres i jakość informacji zawartych w systemach informacji kredytowej. Pierwsza grupa wskaźników opisuje jak dalece prawo w zakresie zabezpieczeń i prawo upadłościowe ułatwiają udzielanie kredytów. Druga grupa mierzy zakres, jakość i dostępność informacji kredytowej zawartej w publicznych

Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)

i prywatnych rejestrach informacji kredytowej (wykres 6.2).

Ochrona kredytodawcy poprzez system prawny i rejestry informacji kredytowej wiąże się z wyższymi wskaźnikami kredytów prywatnych do PKB. Na przykład, wzrost wskaźnika praw kredytodawców o jeden wiąże się ze wzrostem średniej rocznej stopy wzrostu wskaźnika kredytów prywatnych do PKB o 6,5 p.p. w ciągu trzech lat od przeprowadzenia reformy w stosunku do trzech poprzednich lat.²

Badanie pokazuje, że wprowadzenie rejestru informacji kredytowej wiąże się ze wzrostem korzystania z kredytu przez firmy o 4,2 p.p.³ Wynika to po części z faktu, że wprowadzenie rejestrów wpływa na wzrost stopy spłat: kredytobiorcy są w mniejszym stopniu zainteresowani niewypłacalnością ponieważ może to udaremnić im zaciągnięcie kredytów w przyszłości. W gospodarkach rozwijających się stopa spłaty może wzrosnąć do 80 proc., gdy wprowadzany jest rejestr informacji kredytowej. Małe firmy korzystają najbardziej: w gospodar-

TABELA 6.1

Kraje, w których najtrudniej i najłatwiej uzyskać kredyt

Najłatwiej	Miejsce	Najtrudniej	Miejsce
Malezja	1	Bhutan	172
Hongkong (Chiny)	2	Dżibuti	173
RPA	3	Erytrea	174
Wielka Brytania	4	Madagaskar	175
Australia	5	Tadżykistan	176
Bułgaria	6	Jemen	177
Izrael	7	Afganistan	178
Nowa Zelandia	8	Syria	179
Singapur	9	Timor Wschodni	180
Stany Zjednoczone	10	Palau	181

Uwaga: „Miejsce” oznacza sumę wskaźnika zakresu uprawnień oraz wskaźnika zakresu informacji kredytowej. Szczegółowe informacje na ten temat znajdują się w rozdziale „Metodologia”.

Źródło: Baza danych Doing Business.

WYKRES 6.2

Rankingi w zakresie uzyskiwania kredytu opierają się na dwóch wskaźnikach cząstkowych

Regulacje dotyczące udziałów w zabezpieczeniach o innym charakterze niż właścicielskie, ustanowionych na majątku ruchomym

62.5%
Wskaźnik
zakresu uprawnień (0–10)

37.5%
Wskaźnik
zakresu informacji
kredytowej (0–6)

Zakres, jakość i dostępność informacji kredytowej poprzez publiczne i prywatne rejestry informacji kredytowej

Uwaga: W rankingach nie są uwzględniane dane biur prywatnych oraz rejestru publicznego.

Uwaga: Dane szczegółowe w rozdziale „Metodologia”

kach znajdujących się w fazie transformacji, które wprowadziły nowe rejestry informacji kredytowej, dostęp do kredytu wzrósł dwukrotnie silniej niż w przypadku podmiotów dużych.⁴

Wzmocnienie praw kredytobiorców i kredytodawców pozwala przedsiębiorstwom inwestować więcej w nowe technologie. Jedno z ostatnich badań pokazuje, że kraje ceniącej bardziej ochronę kredytodawcy dysponują nowszą flotą powietrzną.⁵ Ponadto ich linie lotnicze inwestują we wzrost bezpieczeństwa i lepsze technologie komunikacyjne. Jaki jest tego powód? Częściowo wynika to z faktu, że brak silnej ochrony powoduje, że kredytodawcy oferują jedynie leasing a nie kredyty. W rezultacie, w krajach o niskim poziomie ochrony kredytodawcy większość samolotów jest leasingowana, a właściciele linii lotniczych mają mniej powodów do poprawy posiadanych zabezpieczeń.

Nowe badania wskazują, że stworzenie trwałych praw oraz nowe rejestry informacji kredytowej mogą również zmniejszyć nierówności w poziomie dochodu.⁶ Jednym z możliwych sposobów wytłumaczenia tego zjawiska jest fakt, że zmiany pozwalają większej ilości osób na rozwój własnych przedsiębiorstw. Pożyczanie pieniędzy z banku staje się bardziej kwestią ich wiarygodności kredytowej, a w mniejszym stopniu tego „kogo się zna”.

KTO PRZEPROWADZAŁ REFORMY W LATACH 2007-2008?

Nowa ustawa o zabezpieczeniach w Kambodży uczyniła ten kraj liderem reform, jeśli chodzi o uzyskiwanie kredytu w latach 2007-2008. Albania natomiast zajęła w tej kategorii drugie miejsce. Stworzyła nowy publiczny rejestr informacji kredytowej z pełnymi informacjami o kredytach udzielonych osobom indywidualnym i firmom.

Przed przyjęciem nowego prawa w Kambodży właściciele przedsiębiorstw mogli korzystać jedynie z nieruchomości jako zabezpieczenia kredytu. Posiadając tytuł własności jedynie do niewielkiej ilości gruntu małe i średniej wielkości przedsiębiorstwa mogły w większości jedynie pomarzyć o uzyskaniu kredytu. Nowe prawo zmieniło ten stan rzeczy. Przedsiębiorcy w Kambodży mogą obecnie korzystać z szerokiej gamy aktywów ruchomych dla zabezpieczenia kredytu. Lista obejmuje między innymi aktywa obrotowe takie jak zapasy i należności. Ogólny opis zabezpieczeń w umowach kredytowych posługuje się takimi terminami jak „wszystkie aktywa” lub „wszelkie aktywa ruchome” kredytobiorcy. Dzięki tym i innym przepisom prawnym Kambodża zyskała w zakresie wskaźnika zakresu uprawnień, który wzrósł dynamicznie z 0 do 9.

Trzy inne kraje w Azji Wschodniej i regionie Pacyfiku – Vanuatu, Chiny i Tajwan (Chiny) również ułatwiły przedsiębiorstwom korzystanie z majątku ruchomego jako formy zabezpieczenia. Vanuatu

uchwaliło nową ustawę o zabezpieczeniach, tj. Ustawę o Zabezpieczeniach Własności Prywatnej. Z kolei Chiny zrewidowały swe prawo nieruchomości, aby umożliwić kredytobiorcom korzystanie z wielu rodzajów aktywów obrotowych oraz mieszanej grupy aktywów (takich jak surowce, wyposażenie produkcyjne oraz wyroby gotowe) jako formy zabezpieczenia. Nowe prawo powinno wprowadzić do obrotu majątek ruchomy o wartości ponad dwóch bilionów USD.⁷ Tajwan (Chiny) zmienił swój kodeks cywilny, aby umożliwić stronom zawarcie umowy zastawu dla ustalenia maksymalnej kwoty kredytu w ramach linii kredytowej.

W Azji Południowej, Sri Lanka wyłączyła zabezpieczonych kredytodawców z automatycznego zawieszenia procedur egzekucji sądowej w trakcie postępowania upadłościowego. Również Gruzja dokonała zmiany swego kodeksu cywilnego w czerwcu 2007 r., aby umożliwić stronom przyjęcie uzgodnienia, że zabezpieczenie może być sprzedane bez interwencji sądu. W październiku 2007 r. Gwatemala przyjęła prawo tworzące szczególny reżim w zakresie rejestracji udziałów zabezpieczających w majątku ruchomym. Prawo to weszło w życie w styczniu 2008 r.

Dwadzieścia siedem krajów zreformowało swe systemy informacji kredytowej w latach 2007-2008, polepszając tym samym jakość i zakres informacji zebranych i udzielanych przez rejestry i biura informacji kredytowej (tabela 6.2).

Uzbekistan stworzył zarówno publiczny rejestr informacji kredytowej, jak i prywatne biuro informacji kredytowej. Albania, Liberia i Czarnogóra wprowadziły nowe publiczne rejestry informacji kredytowej – w Czarnogórze ochrona kredytobiorców wzrosła z 0 do 26 proc. dorosłej populacji. Ukraina oraz Zjednoczone Emiraty Arabskiej ustanowiły własne prywatne biura informacji kredytowej. To samo wprowadza Zambia.

Sześć kolejnych krajów w Europie Wschodniej i Azji Środkowej wprowadziło reformy informacji kredytowej, zmniejszając ich liczbę do 10, co stanowi najwyższą wartość w regionie. Gruzja obecnie przekazuje wiele informacji, między innymi o terminowości płatności i niewykorzystanych kwotach kredytów. Zakres ochrony zwiększył się 20-krotnie, prywatne biuro informacji kredytowej Kazachstanu dodało dwóch nowych dostawców informacji na miesiąc – najczęściej są to instytucje niefinansowe oraz detaliści i firmy dostarczające media. W ten sposób zakres ochrony wzrósł

TABELA 6.3

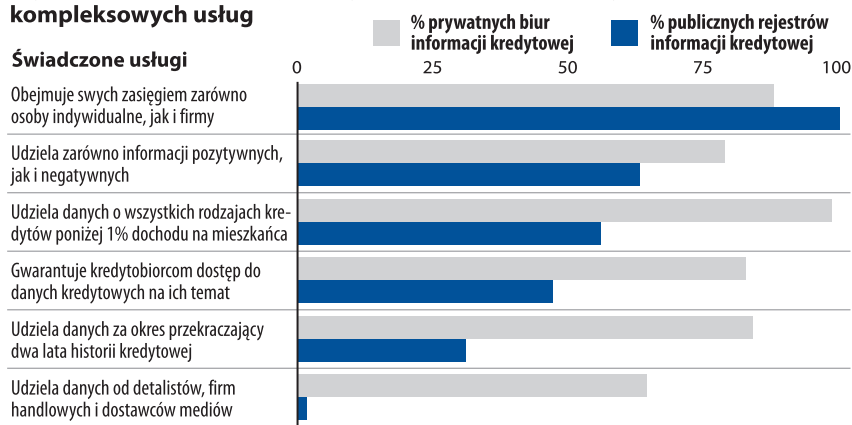
Wzrost liczby informacji kredytowych i dostępu do nich — najpopularniejszy temat reform w latach 2007-2008

Zapewnienie dostępu on-line do rejestru informacji kredytowej	Kamerun, Republika Środkowoafrykańska, Czad, Republika Konga, Gwinea Równikowa, Gabon, Sri Lanka, Strefa Gazy i Zachodni Brzeg
Rozszerzenie zakresu informacji gromadzonych w rejestrze informacji kredytowej	Azerbejdżan, Białoruś, Gruzja, Kazachstan, Mauritius, Sri Lanka, Tunezja, Wietnam
Wprowadzenie regulacji gwarantujących kredytobiorcom możliwość sprawdzenia swych danych	Białoruś, Egipt, Gruzja, Indonezja, Macedonia, Maroko, Tunezja
Utworzenie nowego rejestru informacji kredytowej lub biura informacji kredytowej	Albania, Liberia, Czarnogóra, Ukraina, Zjednoczone Emiraty Arabskie, Uzbekistan
Rozszerzenie zakresu aktywów ruchomych, które mogą być użyte jako zabezpieczenie	Kambodża, Chiny, Gwatemala, Vanuatu
Dopuszczenie pozasądowego dochodzenia zaspokojenia z zabezpieczenia	Gruzja, Gwatemala, Vanuatu
Dopuszczenie stosowania maksymalnej kwoty umów zamiast umów na określoną wartość długu	Kambodża, Tajwan (Chiny)
Przyznanie priorytetu zabezpieczonym roszczeniom kredytodawców poza i w ramach procedur upadłościowych	Kambodża, Vanuatu
Wyłączenie zabezpieczonych roszczeń kredytodawców z automatycznego pobytu w reorganizacji	Kambodża, Sri Lanka
Stworzenie jednolitego rejestru majątku ruchomego	Kambodża

Źródło: Baza danych Doing Business.

WYKRES 6.3

Prywatne biura informacji kredytowej dostarczają kredytodawcom bardziej kompleksowych usług

Źródło: Baza danych Doing Business.

aż o 80 proc. Mołdawia przyjęła nowe prawo w zakresie utworzenia prywatnego biura informacji kredytowej. Także Azerbejdżan, Białoruś i Macedonia przeprowadziły reformy.

Najbardziej popularną cechą reformy informacji kredytowych było zapewnienie dostępu on-line dla uczestników rejestru. Dla przyładu regionalny publiczny rejestr informacji kredytowej Unii Monetarnej Afryki Środkowej wprowadził dla banków

możliwości dostępu on-line do informacji. To doprowadziło do istotnego wzrostu udzielanych kredytów w Kamerunie, Czadzie, Republice Konga oraz Gabonie. Biuro informacji kredytowej Sri Lanki oraz publiczny rejestr informacji kredytowej Strefy Gazy i Zachodniego Brzegu to systemy pozwalające bankom na aktualizację informacji i uzyskanie raportów kredytowych w trybie natychmiastowym. Wiele państw wydało regulacje gwarantujące kredytobior-

com dostęp do informacji kredytowej na ich temat. Egipt wprowadził takie regulacje dla publicznego i prawnego biura informacji kredytowej, a Gruzja zmieniła swój kodeks cywilny w tym samym celu. W Macedonii, nowe prawo o ochronie danych osobowych gwarantuje, że kredytobiorcy mają prawo wglądu do nowego publicznego rejestru informacji kredytowej. Na Białorusi i w Tunezji nowe prawa pozwalają osobom indywidualnym oraz firmom na sprawdzenie swych danych kredytowych we wszystkich oddziałach banku centralnego. W Maroku opublikowano wytyczne gwarantujące kredytobiorcom prawo do wglądu do własnych danych w rejestrach informacji kredytowej oraz tworząc podstawy dla nowych prywatnych biur informacji kredytowej. Z kolei inne kraje likwidowały progi minimalne dla kredytów ujmowanych w rejestrach informacji kredytowej. Biuro prywatne na Sri Lance korzysta z nowego systemu on-line do uzyskiwania informacji o wszystkich kredytach niezależnie od ich wysokości. Zakres dostępnych danych wzrósł trzykrotnie do ok. 1,3 miliona osób indywidualnych i firm. W Azerbejdżanie zakres dostępnych danych wzrósł ponad dwukrotnie po likwidacji progu minimalnego dla kredytów w wysokości 1 100 USD. Podobna sytuacja miała miejsce na Białorusi po zniesieniu progu minimalnego w wysokości 10 000 USD. Także Mauritius zniósł próg minimalny wynoszący 3 000 USD. Tunezja obecnie gromadzi i udziela bardziej szczegółowych informacji – zarówno pozytywnych, jak i negatywnych – o kredytobiorcach. Sri Lanka wydłużyła okres rejestrowania informacji z jednego roku do dwóch lat i udziela pozytywnych informacji za okres pięciu lat. Indonezja udziela obecnie informacji historycznej za okres dwóch lat. Wietnam wydłużył okres udzielania informacji z dwóch do pięciu lat. To pomaga wyjaśnić 49 proc. wzrost grona osób obejmowanych rejestrem – do ponad 8 milionów osób indywidualnych i firm. Finlandia uchwaliła nowe prawo w zakresie informacji kredytowej, które reguluje kwestię użycia korporacyjnych danych kredytowych.

Dwa państwa dokonały zmian, które zmniejszyły skuteczność ich systemów informacji kredytowej. Indonezjskie prywatne biuro informacji kredytowej zostało rozwiązane z uwagi na brak możliwości konkurowania z rejestrem publicznym (wykres 6.3).

Burundi zostało zmuszone do podwojenia swego progu minimalnego dla kredytów

TABELA 6.3

Kraje, w których uprawnienia kredytobiorców i kredytodawców są największe i najmniejsze

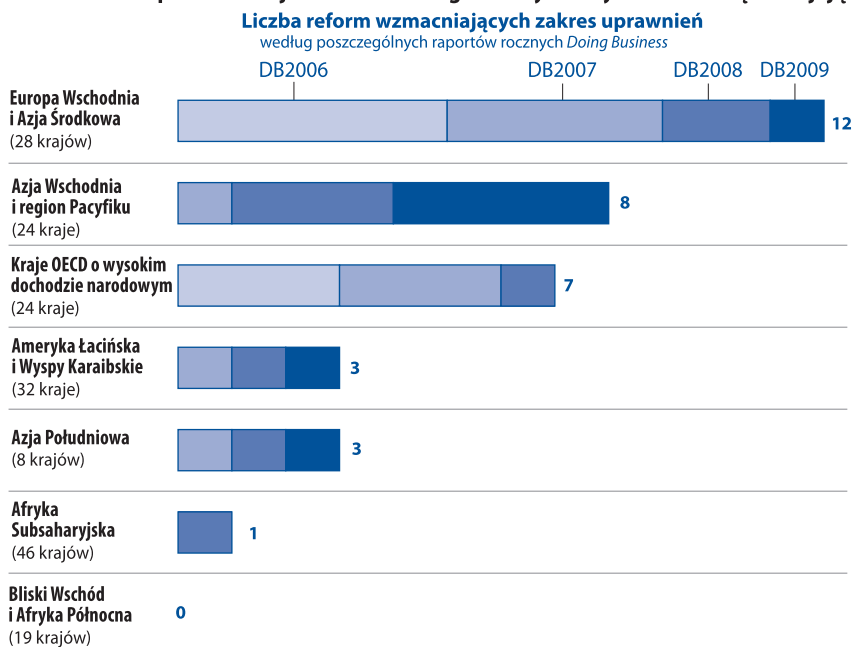
Wskaźnik zakresu uprawnień kredytobiorców i kredytodawców (0-10)		
Największy	Najmniejszy	
Hongkong (Chiny)	10 Burundi	2
Kenia	10 Madagaskar	2
Malezja	10 Rwanda	2
Singapur	10 Afganistan	1
Australia	9 Boliwia	1
Bahamy	9 Dżibuti	1
Kambodża	9 Syria	1
Dania	9 Timor Wschodni	1
Nowa Zelandia	9 Palau	0
Wielka Brytania	9 Strefa Gazy i Zachodni Brzeg	0

Liczba kredytobiorców ujętych w rejestrach wyrażona jako procent dorosłych mieszkańców kraju			
Najwięcej	%	Najmniej	%
Argentyna	100	Nepal	0,24
Australia	100	Algieria	0,20
Kanada	100	Dżibuti	0,18
Islandia	100	Mauretania	0,17
Irlandia	100	Etiopia	0,13
Nowa Zelandia	100	Madagaskar	0,07
Norwegia	100	Jemen	0,07
Szwecja	100	Nigeria	0,06
Wielka Brytania	100	Zambia	0,05
Stany Zjednoczone	100	Gwinea	0,02

Uwaga: W rankingu uwzględniono wyłącznie kraje, które mają publiczne lub prywatne rejestry kredytobiorców (razem 129). W 52 krajach nie ma takich rejestrów, dlatego kraje te nie zostały ujęte na liście.

Źródło: Baza danych Doing Business.

WYKRES 6.4

Reforma zabezpieczeń – Azja Wschodnia i region Pacyfiku dynamicznie się rozwijają

Uwaga: Dana reforma jest liczona jako jedna reforma przeprowadzona przez jedną gospodarkę w danym roku
Źródło: Baza danych *Doing Business*.

zarejestrowanych w bazie danych do ok. 900 USD, aby sprostać ograniczeniom technicznym oraz nagłemu wzrostowi transakcji kredytowych.

JAKIE SĄ TENDENCJE W ZAKRESIE REFORM?

W ciągu ostatnich czterech lat przeprowadzono 34 reformy wzmacniające prawa przysługujące kredytobiorcom oraz kredytodawcom w 27 państwach na świecie, a także 88 reform udoskonalających systemy informacji kredytowej w 61 krajach.

W Europie Wschodniej i Azji Środkowej w ostatnich czterech latach miało miejsce najwięcej reform wzmacniających prawa kredytobiorców i kredytodawców (łącznie 12 reform) (wykres 6.4).

Duże kraje wschodzące, z wyjątkiem Rosji, również znajdują się na liście reformatorów. Wiele reform przeprowadzono także w Chinach. W ciągu ostatnich dwóch lat rozszerzono tam zakres aktywów ruchomych, które mogą zostać wykorzystane jako zabezpieczenie. W Indiach reformy miały miejsce w dwóch kolejnych latach począwszy od 2006 r. i doprowadziły do powstania rejestru zabezpieczeń on-line oraz rozszerzenia dostępności pozasądowych sposobów dochodzenia praw.

Ukraina poprawiła standard zabezpieczenia wierzycieli w sytuacji upadłości poprzez

priorytetowe traktowanie ich roszczeń wobec roszczeń z tytułu stosunku pracy oraz roszczeń podatkowych. Wietnam ułatwił przedsiębiorcom uzyskanie kredytu poprzez zwiększenie zakresu aktywów, które mogą być użyte jako zabezpieczenie, pozwalając na pozasądowe dochodzenie praw.

Dopuszczenie możliwości pozasądowego dochodzenia praw przez strony w przypadku niewypłacalności dłużnika stało się najpopularniejszym tematem reformy wzmacniającej prawa kredytobiorców i kredytodawców (wykres 6.5).

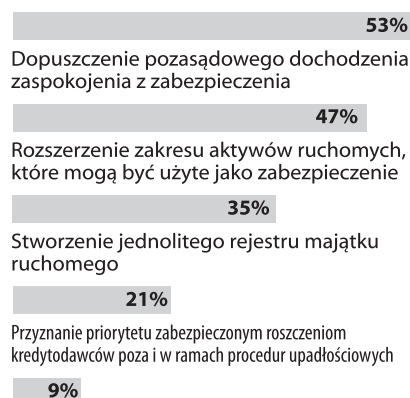
Możliwość zawarcia takiego porozumienia może skłaniać kredytodawców świadomych długotrwałych procedur sądowych do udzielenia kredytu. Poza Indiami i Wietnami, kraje które zezwoliły na zawieranie tego typu porozumień to: Chorwacja, Francja, Ghana, Honduras, Kirgizja i Peru.

Stworzenie przestrzennie ujednoliconego rejestru zabezpieczeń obejmującego w istotnym zakresie wszystkie aktywa ruchome było kolejnym popularnym tematem reform. Taki rejestr pozwala potencjalnym kredytodawcom na łatwe i pewne sprawdzenie, czy istnieją konkurencyjne roszczenia wobec przedmiotu zabezpieczenia. Indie wyróżniają się spośród krajów, które podjęły takie rozwiązania. Ich olbrzymi obszar terytorialny oraz bardzo duża populacja sprawiają, że stworzenie ujednoliconej krajowej bazy danych zabezpieczonych praw on-line

WYKRES 6.5

Pięć głównych tematów reform w zakresie prawa

Reformy wraz z ich tematyką od DB 2006 (w %)

Uwaga: Dana reforma może obejmować kilka tematów reform

Źródło: Baza danych *Doing Business*.

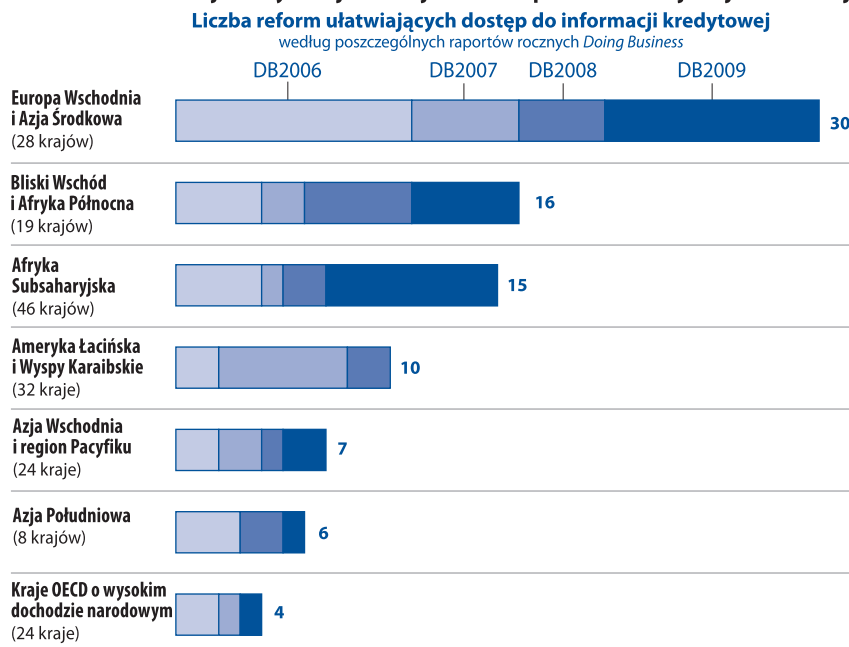
jest godnym podkreślenia osiągnięciem.

Wiele państw uchwaliło nowe ustawy o zabezpieczeniach. Dokonały tego trzy kraje spośród tegorocznych reformatorów – Kambodża, Gwatemala i Vanuatu. Peru wprowadziło w 2006 r. projekt ustawy w zakresie gwarancji opartych na majątku ruchomym. Obecnie niemal wszystkie typy aktywów ruchomych – zarówno aktywa trwałe jak i wartości niematerialne – obecne i przyszłe – mogą zabezpieczać kredyt, a aktywa nie muszą już być szczegółowo opisywane. Ponad 20 różnych typów zastawów zostało skonsolidowanych w jeden typ, zaś 17 krajowych rejestrów zabezpieczeń zostało połączonych.⁸

W ostatnich czterech latach 88 reform udoskonalających informację kredytową przyniosło widoczne rezultaty: w skali światowej zasięg rejestrów informacji kredytowej zwiększył się ponad dwukrotnie do ok. 1,8 miliarda osób indywidualnych i firm. Najszybciej reformującym się regionem była Europa Wschodnia i Azja Środkowa (wykres 6.6).

Przeciętna wartość wskaźnika zakresu informacji kredytowej wzrosła ponad dwukrotnie w ciągu ostatnich czterech lat – z 2,1 punktu do 4,4 punktu przy maksymalnej wartości 6, a zasięg pokrycia kredytobiorców zwiększył się niemal pięciokrotnie. Pozwoliło to Europie Wschodniej wyprzedzić region Ameryki Łacińskiej i Wysp

WYKRES 6.6

1/3 reform informacyjnej kredytowej ma miejsce w Europie Wschodniej i Azji Środkowej

Uwaga: Dana reform jest liczona jako jedna reforma przeprowadzona przez jedną gospodarkę w danym roku
Źródło: Baza danych *Doing Business*.

Karaibskich i zająć drugą pozycję za regionem krajów OECD o wysokim dochodzie narodowym.

Ponad 1/4 reform w zakresie informacji kredytowej obejmowała stworzenie nowych rejestrów: 19 państw utworzyło prywatne biura informacji kredytowej; w ośmiu innych krajach miało miejsce utworzenie publicznych rejestrów informacji kredytowej (wykres 6.7).

Największe korzyści zanotowano w Europie Wschodniej i Azji Środkowej, gdzie niemal w połowie państw utworzono rejestry informacji kredytowej lub prywatne biura informacji kredytowej. Kolejne miejsce w tej klasyfikacji zajął Bliski Wschód i Afryka Północna.

W 20 krajach reformy objęły zakres informacji kredytowej pozyskiwanej i udzielanej przez publiczne lub prywatne rejestry informacji kredytowej. W 13 z nich rejestr publiczny wyeliminował minimalny próg dla rejestrowania kredytów, prowadząc do średnio ponad czterokrotnego zwiększenia zasięgu. Ta reforma była w wielu przypadkach możliwa dzięki stworzeniu infrastruktury informacyjnej oraz przejściu z formy papierowej na systemy informatyczne.

W ośmiu krajach prywatne biura informacji kredytowej rozszerzyły zakres źródeł informacji kredytowej do instytucji niefinansowych takich jak dostawcy mediów (np. spółki świadczące usługi telefonii ko-

mórkowej) lub detaliści (np. supermarkety i sklepy meblowe). Tego typu zmiany miały miejsce w Bułgarii, Gruzji, Kazachstanie, Kenii, Kuwejcie, Nikaragui, Arabii Saudyjskiej oraz Trynidadzie i Tobago. Obecnie, osoby korzystające z telefonii komórkowej, lecz bez zaciągania kredytów bankowych mogą również posiadać historię kredytową, co jest szczególnie istotne w krajach ubogich.

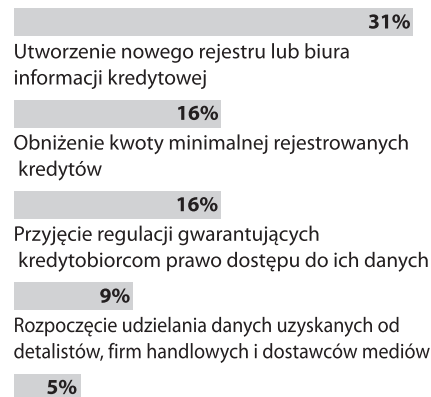
PRZYPISY

1. Przykład zaczerpnięto z publikacji *Doing Business Banku Światowego: Women in Africa (2008a)*, zbiór studium przypadków przedsiębiorców afrykańskich.
2. Djankov, McLeish i Shleifer (2007).
3. Brown, Jappelli i Pagano (2008).
4. Brown i Zehnder (2007).
5. Benmelech i Bergman (2008).
6. Claessens i Perotti (2007).
7. Bank Światowy (2007c).
8. Marechal i Shahid-Saless (2008).

WYKRES 6.7

Pięć głównych tematów reform w zakresie informacji kredytowej

Reformy wraz z ich tematyką od DB 2006 (w %)

Uwaga: Dana reforma może obejmować kilka tematów reform

Źródło: Baza danych *Doing Business*.

Streszczenie

Rozpoczęcie działalności gospodarczej w formie spółki z o.o.
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników
Rejestracja własności nieruchomości
Uzyskiwanie kredytu

Ochrona inwestorów

Płacenie podatków
Obrót międzynarodowy
Dochodzenie należności z umów
Zakończenie działalności gospodarczej w formie spółki z o.o.

Investowanie w Kostaryce może być ryzykowne. Diego, kostarykański przedsiębiorca, ma tego świadomość: „Dlaczego mam kupować akcje spółki, jeżeli wiem, że jej zarząd zatwierdza transakcje o dużej wartości pomiędzy stronami powiązanymi bez ich ujawniania udziałowcom?”. W Kostaryce, podobnie jak w wielu innych krajach na świecie, inwestorzy mniejszościowi nie są chronieni przed dokonywaniem transakcji z zainteresowanymi stronami powiązanymi – korzystanie z aktywów przedsiębiorstwa dla prywatnych korzyści przez osoby z wewnątrz firmy (tzw. „insider information”).

Spółki rozwijają się zwiększając swój kapitał poprzez zaciąganie kredytów bankowych lub przyciąganie inwestorów emisją udziałów. Sprzedaż akcji pozwala spółkom na rozwój bez konieczności przedstawiania zabezpieczenia ani spłaty kredytu bankowego. Jednak inwestorzy obawiają się o zwrot swych pieniędzy i szukają praw, które chronią ich interesy. Ostatnio przeprowadzone badanie wskazuje, że istnienie ochrony prawnej i regulacyjnej inwestorów

TABELA 7.1

Kraje, w których inwestorzy są chronieni najlepiej i najgorzej

Największa ochrona	Miejsce	Najgorsza ochrona	Miejsce
Nowa Zelandia	1	Mikronezja	172
Singapur	2	Palau	173
Hongkong (Chiny)	3	Rwanda	174
Malezja	4	Wenezuela	175
Kanada	5	Wietnam	176
Irlandia	6	Dżibuti	177
Izrael	7	Surinam	178
Stany Zjednoczone	8	Suazi	179
RPA	9	Laos	180
Wielka Brytania	10	Afganistan	181

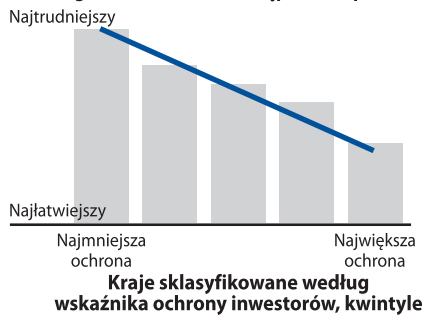
Uwaga: Ranking opracowano na podstawie wskaźnika zakresu ochrony inwestorów. Szczegółowe informacje na ten temat znajdują się w rozdziale „Metodologia”.

Źródło: Baza danych Doing Business.

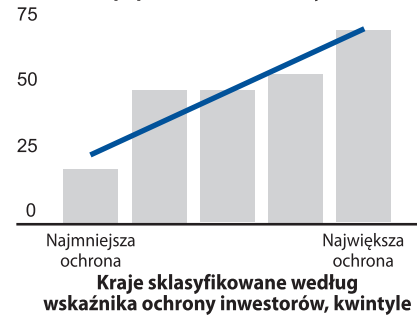
WYKRES 7.1

Większy stopień ochrony inwestorów związany z większym dostępem firm do rynków kapitałowych oraz większym obrotem giełdowym

Dostrzegalne trudności w dostępie do kapitału

Obrót papierami wartościowymi (%)

Uwaga: Związki mają istotne znaczenie na poziomie 5 proc. i zachowują je podczas obliczania dochodu na mieszkańca. Kraje zostały sklasyfikowane według dostrzegalnych trudności w dostępie do kapitału, gdzie 131 oznacza największe trudności. Szczegółowe informacje na ten temat znajdują się w rozdziale „Metodologia”.

wyjaśnia do 73 proc. decyzji o dokonaniu inwestycji. Z drugiej strony, charakterystyka spółki wyjaśnia jedynie w ok. 4 proc. do 22 proc. tych decyzji.¹ W związku z tym, zarówno rządy, jak i przedsiębiorstwa są zainteresowane reformami wzmacniającymi ochronę inwestora.

Bez ochrony inwestorów rynki kapitałowe nie mogą się rozwijać, a banki stają się jedynie źródłem finansowania. W rezultacie, przedsiębiorstwa nie osiągają efektywnych rozmiarów z powodu braku finansowania, a wzrost gospodarczy jest spowolniony. Badania 22 rynków wschodzących pokazują, że tam gdzie inwestorzy nie posiadają istotnych praw dochodzenia odszkodowania względem spółki, decydują się oni na inwestowanie w kilka spółek, w których posiadają udziały większościowe.² Z drugiej strony, dobre środki ochrony udziałowców mniejszościowych są związane z większymi i bardziej aktywnymi rynkami giełdowymi.

Niestabilne rynki giełdowe nie stanowią jedynego powodu wprowadzenia większego stopnia ochrony inwestorów. Tanzania rozpoczęła reformy w zakresie środków ochrony inwestorów jako część szerszej inicjatywy w zakresie zwalczania korupcji oraz stworzenia otoczenia zwiększającego zaufanie niezbędne dla prowadzenia działalności gospodarczej.³ Takie otoczenie wzmacnia zaufanie do przedsiębiorstw lokalnych oraz rządu.

Kraje przywiązujące szczególną wagę do wysokiej wartości wskaźnika ochrony inwestorów posiadają znaczące wymogi w zakresie jawności i zapewniają udziałowcom szeroki dostęp do informacji zarówno przed, jak i po oraz w trakcie procesów sądowych dla ustalenia odpowiedzialności członka zarządu. Nowa Zelandia i Singapur, przodujące w rankingu ze wskaźnikiem rzędu

28 i 29 punktów na 30 możliwych, wymagają niezwłocznego ujawnienia transakcji z podmiotami powiązanymi oraz sytuacji konfliktu interesów (tabela 7.1). Wymagają one uprzedniej zgody na przeprowadzenie transakcji przez pozostałych udziałowców. Ponadto umożliwiają udziałowcom ustalenie odpowiedzialności członków zarządu i unieważnienie transakcji, jeżeli przyniosła ona spółce szkody. W Nowej Zelandii udziałowcy mogą kontrolować wszystkie dokumenty wewnętrzne przed podjęciem decyzji o ewentualnym skierowaniu sprawy na drogę sądową.

Wietnam odnotowuje korzyści z tytułu reform w zakresie wzmocnienia ochrony inwestorów. W 2005 r. przed przyjęciem przejrzystej legislacji, na wietnamskiej giełdzie papierów wartościowych dokonywano dziennie 60–100 transakcji o wartości 10 000 – 16 000 USD. Było to 3–6 razy więcej niż na rynku regulowanym Ho Chi Minh Stock Exchange.⁴ Po przeprowadzeniu reformy Prawa Papierów Wartościowych oraz Prawa Przedsiębiorstw liczba notowanych firm wzrosła z 41 w 2005 r. aż do 193

WYKRES 7.2

Rankingi w zakresie ochrony inwestorów opierają się na trzech wskaźnikach cząstkowych

Uwaga: Dane szczegółowe w rozdziale „Metodologia”

obecnie, a 107 z nich jest notowanych na Ho Chi Minh Stock Exchange. Pomimo ostatnich problemów na wietnamskim rynku papierów wartościowych kapitalizacja rynku wzrosła z niecałego miliarda USD w 2005 r. do ponad 13 miliardów obecnie.

Analizując sytuację w regionach, Ameryka Łacińska w najmniejszym stopniu reguluje transakcje z podmiotami powiązаныmi, nakładając najmniejsze wymogi w zakresie ujawniania i zatwierdzania takich transakcji. Wiele państw Ameryki Łacińskiej posiada ustawodawstwo handlowe, które nie było reformowane od lat 20. XX wieku. Kraje Europy Wschodniej i Azji Środkowej mają większe wymagania w zakresie ujawniania i zatwierdzania transakcji z podmiotami powiązаныmi. Jednak gdy transakcja zostanie już ujawniona członkowie zarządu spółki nie są odpowiedzialni za szkody wynikające z takich transakcji.

Państwa Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej takie jak Dżibuti i Oman ograniczają dostęp do informacji. To utrudnia udziałowcom mniejszościowym uzyskanie dowodów na przedstawienie argumentacji w sądzie.

KTO PRZEPROWADZAŁ REFORMY W LATACH 2007-08?

Dwanaście krajów wzmocniło regulacje w zakresie ochrony inwestorów w latach 2007-2008 (tabela 7.2). Albania była liderem reform. Przyjęła Prawo Przedsiębiorstw oraz Prawo Spółek Handlowych regulujące sytuację konfliktu interesów w sposób wymagający zgody udziałowca na dokonanie transakcji z podmiotem powiązаныm na sumę przekraczającą wartość 5 proc. aktywów spółki. Prawo określa także szerokie wymogi w zakresie jawności oraz ułatwia inwestorom mniejszościowym pozywanie członków zarządu. Udziałowcy mniejszościowi mogą obecnie dochodzić odszkodowania od członków zarządu z tytułu szkód wynikających z zawarcia transakcji z podmiotem powiązаныm, w tym zwrotu wszelkich zysków uzyskanych z transakcji. Nowe prawo spowodowało, że albańscy członkowie zarządu firm są silnie motywowani do działania zgodnie z interesami inwestorów.

Do grona czołowych reformatorów należała również Tajlandia. Po zajęciu pierwszej pozycji w zakresie reform dotyczących ochrony inwestorów przed trzema laty, Tajlandia dołożyła starań dla wzmocnienia praw udziałowców mniejszościowych, zwłaszcza w obszarze odpowiedzialności

TABELA 7.2

Zwiększenie jawności – najpopularniejszy temat reform w latach 2007-2008

Zwiększone wymagania w zakresie jawności informacji	Albania, Azerbejdżan, Egipt, Arabia Saudyjska, Tadżykistan
Ułatwienie pozywania sądowego członków zarządu	Albania, Botswana, Kirgizja, Tajlandia
Zezwolenie na pozywanie pośrednie lub bezpośrednie	Grecja, Kirgizja, Słowenia
Konieczność uzyskania zgody na transakcje z podmiotami powiązаныmi	Albania, Azerbejdżan, Tadżykistan
Przyjęcie nowego prawa spółek	Albania, Botswana, Tadżykistan
Wymóg audytu transakcji z podmiotami powiązаныmi przez podmiot zewnętrzny przed ich przeprowadzeniem	Egipt, Turcja
Zezwolenie na unieważnienie szkodliwych dla firmy transakcji z podmiotami powiązаныmi	Tunezja

Źródło: Baza danych Doing Business.

członka zarządu. Członkowie zarządu prowadzący działalność szkodliwą dla interesów firmy nie mogą już polegać na tym, że uzyskanie zgody udziałowca na dokonanie transakcji uwalnia ich od odpowiedzialności. W przypadku udowodnienia ich odpowiedzialności, sankcje są bardzo surowe. Muszą wówczas wypłacić spółce odszkodowanie za wszelkie poniesione szkody, zwrócić wszelkie zyski uzyskane w związku z realizacją transakcji oraz zapłacić grzywnę na rzecz państwa. Ryzykują nawet karą więzienia.

Kraje Azji Środkowej również wzmocniły ochronę praw inwestorów mniejszościowych. Tadżykistan, Azerbejdżan oraz Kirgizja dostosowały prawo spółek do nowoczesnych regulacji i zasad ładu korporacyjnego.

Tadżykistan przyjął nową ustawę o spółkach akcyjnych. Prawo określa „strony zainteresowane” oraz wymaga zgody udziałowca na dokonanie transakcji pomiędzy takimi stronami. Ponadto od stron zainteresowanych wymaga się niezwłocznego ujawnienia zarządowi sytuacji konfliktu interesów. Co więcej, możliwe są obecnie powództwa pośrednie: udziałowcy posiadający co najmniej 10 proc. udział w spółce mogą pozwać w imieniu spółki członków jej zarządu.

Azerbejdżan zreformował swój kodeks cywilny, a jego Państwowa Komisja Papierów Wartościowych przyjęła nowe zasady w zakresie transakcji z podmiotami powiązаныmi. Nowe prawo określa, co oznacza podjęcie „transakcji powiązanych pomiędzy zainteresowanymi stronami” i wymaga zgody udziałowca, gdy kwota takiej transakcji przekracza 5 proc. aktywów spółki. Strony zainteresowane mają jednak możliwość głosowania na zebraniu udziałowców. Prawo wprowadza również wymogi w zakresie jawności zarówno dla regulatora rynkowego, jak i poprzez raporty roczne spółki. Podobnie jak w Albanii, udziałowcy mniejszościowi mogą obecnie

dochodzić odszkodowania za szkody wyrządzone spółce, wynikające z dokonania transakcji z podmiotami powiązаныmi

Kirgizja zreformowała ustawę o spółkach akcyjnych. Obecnie udziałowcy mogą pozwać w swym własnym imieniu członków zarządu, którzy zaszkadzili interesom udziałowców oraz dochodzić od nich odszkodowania.

Botswana zdefiniowała transakcje z podmiotami powiązаныmi i wyjaśniła postanowienia w zakresie jawności zawarte w Ustawie o Spółkach z 2004 r., która weszła w życie w lipcu 2007 r. Ustalenie odpowiedzialności członków zarządu jest obecnie łatwiejsze: udziałowcy mogą wystąpić z powództwem przeciwko nim, jeżeli zostanie udowodnione, że transakcja jest niekorzystna dla spółki. W przypadku ustalenia odpowiedzialności członków zarządu, są oni zobowiązani nie tylko do pokrycia szkód, ale także do zwrotu uzyskanych zysków, co jest dobrym rozwiązaniem zmuszającym do dłuższego zastanowienia się przed podjęciem próby nadużycia aktywów spółki.

Egipski Nadzór Rynków Kapitałowych uczynił udoskonalenie wymogów w zakresie jawności swym priorytetem podczas zmian zasad notowań na Giełdzie Papierów Wartościowych w Kairze. Zmiany zmierzają do zwiększenia przejrzystości przed oraz po zawarciu transakcji z podmiotem powiązаныm. Takie transakcje obecnie muszą być oceniane przez niezależnego doradcę finansowego przed ich dokonaniem, zapewniając, że udziałowcy są lepiej poinformowani. Zmiany wyjaśniają również wymogi w zakresie jawności poprzez raporty roczne spółek. W marcu 2008 r. Turcja przeprowadziła podobne reformy. Zasady notowań na Giełdzie Papierów Wartościowych w Stambule wymagają obecnie oceny transakcji z podmiotami powiązаныmi przez niezależny podmiot przed ich zatwierdzeniem.

Arabia Saudyjska dokonała zmian w przepisach prawa spółek. Zainteresowani członkowie zarządu nie mogą już głosować

TABELA 7.3

Kraje, w których inwestorzy są chronieni najbardziej i najstabilniej

Wskaźnik zakresu jawności (0–10)			
Najwyższy		Najniższy	
Bułgaria	10	Ukraina	0
Chiny	10	Afganistan	0
Francja	10	Laos	0
Hongkong (Chiny)	10	Malediwy	0
Irlandia	10	Mikronezja	0
Malezja	10	Palau	0
Nowa Zelandia	10	Sudan	0
Singapur	10	Suazi	0
Tajlandia	10	Szwajcaria	0
Wielka Brytania	10	Tadżykistan	0

Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)			
Najwyższy		Najniższy	
Albania	9	Tadżykistan	1
Kambodża	9	Togo	1
Kanada	9	Zimbabwe	1
Izrael	9	Afganistan	0
Malezja	9	Dominikana	0
Nowa Zelandia	9	Wyspy Marshalla	0
Singapur	9	Mikronezja	0
Słowenia	9	Palau	0
Trynidad i Tobago	9	Surinam	0
Stany Zjednoczone	9	Wietnam	0

Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)			
Największa		Najmniejsza	
Kenia	10	Laos	2
Nowa Zelandia	10	Syria	2
Kolumbia	9	Zjednoczone Emiraty Arabskie	2
Hongkong (Chiny)	9	Wenezuela	2
Irlandia	9	Jemen	2
Izrael	9	Gwinea	1
Mauritius	9	Maroko	1
Polska	9	Rwanda	1
Singapur	9	Dżibuti	0
Stany Zjednoczone	9	Iran	0

Źródło: Baza danych Doing Business.

podczas zebrania udziałowców w zakresie zatwierdzenia transakcji z podmiotami powiązanymi. Podobnie jak w przypadku Albanii, Botswany i Tajlandii, członkowie zarządu, którym udowodniono odpowiedzialność za spowodowanie szkód dla spółki w związku z dokonaniem transakcji z podmiotem powiązaniem, muszą zwrócić uzyskane z tego tytułu zyski.

Grecja przyjęła nowe prawo spółek, które obniża próg dla pozwów pośrednich. Obecnie udziałowcy muszą posiadać jedynie co najmniej 10 proc. udziałów w spółce, co oznacza obniżenie wymagań w stosunku do poprzednio wymaganych 33 proc. Słowenia zmieniła swe prawo w celu umożliwienia udziałowcom mniejszościowym posiadają-

cym co najmniej 10 proc. udział w spółce na składanie pozwów pośrednich w sądzie.

Tunezja przyjęła ustawę dającą udziałowcom prawo bezpośredniego dostępu do wewnętrznych dokumentów spółki oraz do ustanowienia niezależnego kontrolera. To ułatwia gromadzenie dokumentacji udowadniającej pozew przed sądem. Nowe prawo przyznaje także udziałowcom mniejszościowym posiadającym co najmniej 10 proc. udział w spółce prawo do złożenia wniosku do sędziego o unieważnienie szkodliwej dla spółki transakcji z podmiotem powiązaniem.

Reformy ładu korporacyjnego, a w szczególności prawa spółek, były przeprowadzane na całym świecie, od Syrii po Sri Lan-

kę, od Indonezji po Wietnam. Argentyna kontynuowała wzmocnienie zasad ładu korporacyjnego poprzez wprowadzenie kompleksowego zestawu zasad „dostosuj się lub wyjaśnij” dla notowanych spółek.

Bieżące reformy w zakresie wprowadzenia Dyrektyw dotyczących Przejrzystości w UE są realizowane w kilku krajach członkowskich UE takich jak Austria i Luksemburg, a także w krajach kandydujących jak Chorwacja. Wdrożenie dyrektyw unijnych wymaga często zmiany prawa spółek oraz prawa papierów wartościowych. Bułgaria i Rumunia zmieniły prawo spółek w ciągu ostatnich dwóch lat, a teraz oba te kraje pracują nad ich wdrożeniem.

JAKIE SĄ TENDENCJE W ZAKRESIE REFORM?

Doświadczenie ostatnich czterech lat pokazuje, że kraje mogą pomyślnie zwiększać zakres ochrony zapewnianej udziałowcom mniejszościowym. Zabiera to często dużo czasu, nawet gdy istnieje niezbędna wola polityczna. Jednakże państwa takie jak Albania, Azerbejdżan i Kirgizja pokazują, że można tego dokonać w perspektywie miesięcy, a nie lat.

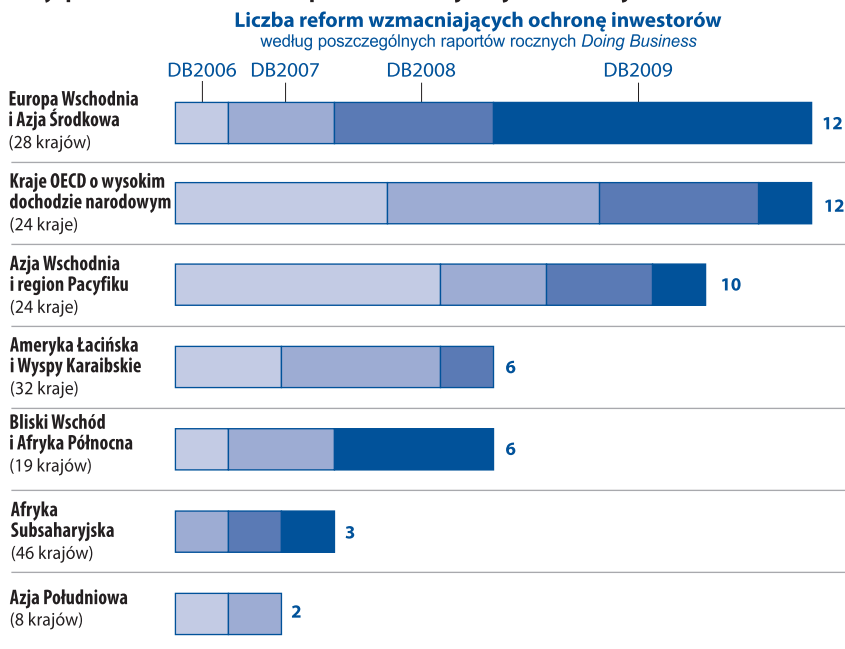
Czasami sektor prywatny jest przeciwny reformom zmierzającym do ochrony udziałowców mniejszościowych, zwłaszcza w krajach o dużym stopniu koncentracji własności. Jedną z możliwych przyczyn tego jest fakt, że spełnienie wymogów w zakresie jawności może stanowić obciążenie finansowe dla spółek, zwłaszcza w krajach rozwijających się. Na przykład w Meksyku najbardziej zagorzałym oponentem reform był jeden z najbogatszych biznesmenów.⁵ Z kolei w Gruzji był to jeden z największych banków komercyjnych.

Opozycja nie zablokowała jednak reform: Doing Business odnotował ponad 50 reform wzmocniających ochronę inwestorów w 41 krajach na przestrzeni ostatnich czterech lat. Europa Wschodnia i Azja Środkowa oraz kraje OECD o wysokim dochodzie narodowym przeprowadziły najwięcej reform, po 12 w każdym z tych regionów (wykres 7.3).

W Europie Wschodniej i Azji Środkowej głównym czynnikiem napędzającym reformy była akcesja szeregu państw do UE: Polska, Rumunia i Słowenia dostosowały prawo papierów wartościowych do standardów unijnych. Te reformy koncentrowały się na stworzeniu regulacji wymagających większej przejrzystości w codziennym zarządzaniu spółkami. Reformy zwiększyły

WYKRES 7.3

Przyspieszenie reform w Europie Wschodniej i Azji Środkowej

Uwaga: Dana reform jest liczona jako jedna reforma przeprowadzona przez jedną gospodarkę w danym roku
Źródło: Baza danych *Doing Business*.

średnią wartość wskaźnika zakresu jawności z 4,7 w 2005 r. do 5,8 obecnie.

Kraje OECD o wysokim dochodzie narodowym chronią udziałowców mniejszościowych w największym stopniu. Dlaczego powinny one przeprowadzać dalsze reformy? Istnieje logiczne uzasadnienie: skomplikowane i aktywne rynki finansowe muszą szybko reagować na stale pojawiające się wyzwania takie jak nadużycia. Wśród stałych reformatorów znajdują się Hongkong (Chiny) oraz Wielka Brytania – oba kraje są w czołowej dziesiątce pod względem wskaźnika ochrony inwestorów. Oba te kraje przeprowadziły reformy dwukrotnie w ciągu ostatnich trzech lat zwiększając wymogi w zakresie jawności oraz dostęp udziałowców do wewnętrznych dokumentów korporacyjnych. Mniej reform miało miejsce w Ameryce Łacińskiej i na Wyspach Karaibskich, Afryce oraz Azji Południowej. W latach 2007-2008 regionach tych odnotowano jedynie jedną reformę (Botswana). W poprzednich latach reformy wzmocniły natomiast ochronę inwestorów w takich krajach jak Kolumbia i Meksyk w Ameryce Łacińskiej oraz Mozambik i Tanzania w Afryce.

TENDENCJA W KIERUNKU ZWIĘKSZANIA ZAKRESU JAWNOŚCI

Pomiędzy poszczególnymi regionami najbardziej popularnym tematem reform

był wymóg większego zakresu jawności transakcji z podmiotami powiązаныmi (wykres 7.4).

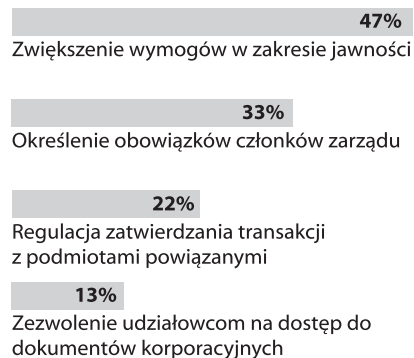
Rezultaty globalnego badania przeprowadzonego w 2002 r. podają, że ok. 90 proc. inwestorów poddanych badaniu życzy sobie większej przejrzystości w codziennym zarządzaniu spółkami.⁶ Co mają oni na myśli mówiąc o większej przejrzystości? Otóż optują oni za ujednoczeniem standardów rachunkowości, niezwłocznym ujawnieniem istotnych transakcji oraz większym partycypowaniem udziałowców mniejszościowych w podejmowaniu zasadniczych decyzji i dokonywaniu istotnych transakcji.

Wymogi w zakresie zwiększenia jawności, choć popularne, nie mają dużych szans powodzenia w niektórych sytuacjach. Znaczące standardy ujawnień wymagają niezbędnej infrastruktury do ich skutecznego zakomunikowania oraz, co bardziej istotne, ludzie tacy jak prawnicy i księgowi muszą spełniać wymogi tych standardów. Wiele ubogich państw nie spełnienia obu tych wymogów. Część z nich posiada giełdy papierów wartościowych, ale brak jest czasem strony internetowej, na której możliwe byłoby umieszczanie informacji. Część z nich posiada wykwalifikowanych księgowych w zbyt małej ilości, aby spełnienie wymogów w zakresie jawności mogłoby rzeczywiście zostać zapewnione. Za przy-

WYKRES 7.4

Cztery główne tematy reform w zakresie ochrony inwestorów

Reformy wraz z ich tematyką od DB 2006 (w %)

Uwaga: Dana reforma może obejmować kilka tematów reform
Źródło: Baza danych *Doing Business*.

kład może posłużyć Wietnam. Jego prawo papierów wartościowych posiada istotne wymogi w zakresie jawności oraz wymogi sprawozdawcze, ale państwo to nadal nie posiada systemów służących elektronicznemu gromadzeniu i monitorowaniu informacji.⁷

ZNALEZIENIE INSPIRACJI DLA REFORM

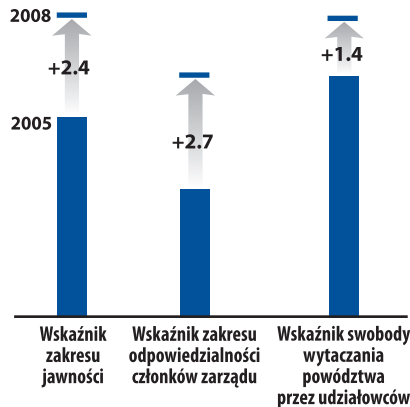
Kryzys może przyspieszyć reformy. Kryzys finansowy w Azji Wschodniej oraz afery korporacyjne jak te dotyczące Enronu, Parmalat i WorldCom stymulowały przeprowadzenie reform regulacyjnych na świecie. Kryzysy te uwiarydliły słabości rynków uznawanych wcześniej za modele rozsądnych regulacji. Kraje dotknięte kryzysem zreformowały swe prawo. Podobnie postąpiły inne państwa korzystając z doświadczeń w celu uniknięcia tych samych błędów. Na przykład Meksyk skorzystał z doświadczeń USA dla przyspieszenia swych reform regulacyjnych.

Kraje, które chcą przeprowadzać reformy, mogą wybrać zmianę istniejących regulacji lub rozpocząć „od zera”, zależnie od sposobu uaktualnienia ich obecnej legislacji. W 2007 r. Gruzja zmieniła swą legislację w zakresie papierów wartościowych poprzez dodanie przepisów regulujących jawność oraz zatwierdzanie transakcji pomiędzy zainteresowanymi stronami. Kraje takie jak

WYKRES 7.5

Czołowi reformatorzy w zakresie ochrony inwestorów w latach 2005-2008

Średnia poprawa (wskaźnik 0-10)

Źródło: Baza danych Doing Business.

Białoruś, Kolumbia i Tajlandia postąpiły tak samo, a inne jak na przykład Mozambik i Słowenia rozpoczęły „od zera”. Przyjęcie zupełnie nowego prawa daje szansę na zreformowanie innych obszarów takich jak rejestracja działalności gospodarczej, obowiązki członków zarządu, zasady jawności czy emisja udziałów. Reformatorzy często znajdują inspirację wśród krajów o podobnych systemach prawnych lub wśród najbliższych partnerów handlowych. Prawo papierów wartościowych Meksyku zostało zreformowane na wzór aspektów księgowych prawa obowiązującego w USA, Ustawy o Reformie Rachunkowości Spółek Publicznych i Ochronie Inwestorów z 2002 r. zwanej potocznie Ustawą Sarbanes-Oxley. Botswana i Mozambik podążyły w kierunku zgodnym z modelem południowoafrykańskim. Jak tłumaczy oficjel odpowiedzialny za reformy w Mozambiku: „Nasz poprzedni kodeks został odziedziczony po Portugalii. Obecnie naszym głównym partnerem handlowym jest RPA, a ponadto jesteśmy otoczeni przez państwa posiadające ten sam model. Wolimy dostosować legislację tak, aby możliwe było przyciągnięcie więcej inwestycji z RPA oraz aby ułatwić życie naszym głównym inwestorom”.

Nawet najlepsze regulacje nie dokonają istotnych zmian, jeżeli system księgowy będzie słaby. Bangladesz i Czarnogóra posiadają prawo określające surowe wymogi w zakresie jawności oraz nakładające istotne obowiązki na członków zarządu. Jednakże w sytuacji, gdy podstawowe spory handlowe trwają ponad 1 000 dni w Bangladeszu oraz ponad 500 w Czarnogórze, to prawo nie przynosi pożądanego efektu.

PRZYPISY

1. Doidge, Karolyi i Stulz (2007).
2. Dahya, Dimitrov i McConnell (2008).
3. Sitta (2005).
4. Bank Światowy (2006c).
5. Patrz Johns i Lobet (2007).
6. McKinsey & Company (2002, s. 8).
7. Lobet (2008).

Streszczenie

Rozpoczęcie działalności gospodarczej w formie spółki z o.o.

Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych

Zatrudnianie i zwalnianie pracowników

Rejestracja własności nieruchomości

Uzyskiwanie kredytu

Ochrona inwestorów

Płacenie podatków

Obrót międzynarodowy

Dochodzenie należności z umów

Zakończenie działalności gospodarczej w formie spółki z o.o.

Dla Kah, właścicielki przedsiębiorstwa doradztwa w zakresie zarządzania z siedzibą w Kamerunie, posiadanie prostego systemu podatkowego ze standardowymi stawkami i sposobami płatności ma fundamentalne znaczenie dla łatwości prowadzenia działalności gospodarczej. Jednakże w Kamerunie, należącym do gospodarek o najbardziej skomplikowanym systemie płacenia podatków, spełnienie wymogów podatkowych zabiera ponad 1 000 godzin przy 41 płatnościach podatkowych w ciągu roku.¹

Abby złożyć deklarację podatkową za swoją spółkę Kah często spędza całe godziny czekając w urzędzie podatkowym na informację od kontrolerów podatkowych. Ponieważ nie zamierza płacić dodatkowo, musi często przechodzić przez długie i kosztowne procedury sądowe. W związku z brakiem przejrzystości systemu podatkowego, wyniki postępowań mają często charakter arbitralny.

Kah czuje, że urzędnicy podatkowi trak-

TABELA 8.1

Kraje, w których płacenie podatków jest najłatwiejsze i najtrudniejsze

Najłatwiej	Miejsce	Najtrudniej	Miejsce
Malediwy	1	Panama	172
Katar	2	Jamajka	173
Hongkong (Chiny)	3	Mauretania	174
Zjednoczone Emiraty Arabskie	4	Gambia	175
Singapur	5	Boliwia	176
Irlandia	6	Wenezuela	177
Arabia Saudyjska	7	Republika Środkowoafrykańska	178
Oman	8	Republika Konga	179
Kuwejt	9	Ukraina	180
Kiribati	10	Białoruś	181

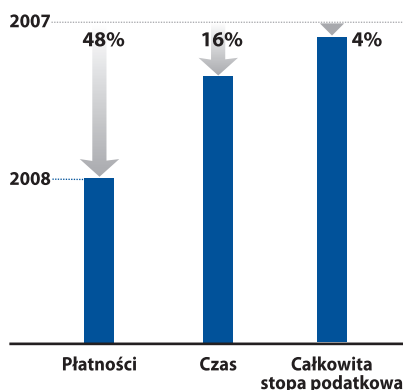
Uwaga: „Miejsce” odzwierciedla średnią ze wskaźników dla danego kraju dotyczących liczby płatności, czasu załatwiania procedur i całkowitej stawki podatkowej. Szczegółowe informacje na ten temat znajdują się w rozdziale „Metodologia”.

Źródło: Baza danych Doing Business.

WYKRES 8.1

Dziesięciu największych reformatorów w zakresie płacenia podatków

Średnia poprawa

1. **Dominikana**
2. **Malezja**
3. **Azerbejdżan**
4. **RPA**
5. **Chiny**
6. **Grecja**
7. **Kolumbia**
8. **Francja**
9. **Honduras**
10. **Tajlandia**

Źródło: Baza danych Doing Business.

tują ją lekceważąco. W swoich spostrzeżeniach Kah nie jest odosobniona. Ostatnie badanie przeprowadzone w Ugandzie pokazuje, że przedsiębiorstwa kierowane przez kobiety są narażone na większe obciążenia regulacyjne i większe uciążliwości ze strony urzędników publicznych aniżeli przedsiębiorstwa kierowane przez mężczyzn.²

Podatki są istotne, gdyż bez nich nie byłoby środków na sfinansowanie podstawowych usług publicznych, kluczowych dla dobrze funkcjonującej gospodarki oraz społeczeństwa obywatelskiego. Jednakże 90 proc. firm z państw objętych publikacją Enterprise Surveys Banku Światowego uznaje wysokość opodatkowania oraz administrację podatkową za jedno z pięciu głównych przeszkód w prowadzeniu działalności gospodarczej.³ Przedsiębiorstwa preferują niższe stopy podatkowe stosowane w prosty sposób, a gdy stopy podatkowe są wysokie, wymagają w zamian wysokiego standardu usług.

Jeżeli podatki są wysokie a odpowiadające im zyski niskie, wiele przedsiębiorstw wybierze działanie w szarej strefie. Ostatnie badania stwierdzają, że wyższe stopy podatkowe wiążą się z niższymi inwestycjami prywatnymi, niższą liczbą przedsiębiorstw działających legalnie w przeliczeniu na mieszkańca oraz niższymi wskaźnikami rozpoczynania działalności gospodarczej. Analiza sugeruje, że np. 10 proc. wzrost efektywnej stopy podatku dochodowego od osób prawnych zmniejsza wskaźnik inwestycji do PKB o 2 p.p.⁴

Kraje zajmujące czołowe miejsca pod względem swobody płacenia podatków zwykle mają niższe i mniej skomplikowane podatki od osób prawnych (tabela 8.1). Ponadto posiadają one zwykle proste procedury administracyjne w zakresie płacenia podatków oraz składania deklaracji podatkowych. Dla przedsiębiorstw liczą się nie tylko stopy podatkowe. Duże znaczenie mają także procesy administracyjne.

Szybko działająca i sprawna administracja

oznacza dla przedsiębiorstw mniej problemów a często także wyższe przychody dla rządów. Na Mauritiusie w latach 2007-2008 rząd zgromadził o 4 miliardy rupii (150 milionów USD) więcej przychodów podatkowych aniżeli zakładano. Reforma systemu podatkowego stanowiła kluczowy element rządowego programu w ostatnich trzech latach. Koncentrował się on na stworzeniu otoczenia przyjaznego dla przedsiębiorstw poprzez niskie i proste podatki oraz szybko działającą i sprawną administrację. Jak widać, strategia ta opłaciła się.

KTO PRZEPROWADZAŁ REFORMY W LATACH 2007-2008?

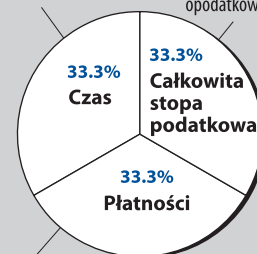
Trzydzieści sześć gospodarek ułatwiło płacenie podatków w latach 2007-2008. Podobnie jak w latach ubiegłych, najbardziej popularnym tematem reformy było obniżenie stóp podatkowych, które miało miejsce w 21 krajach. Drugim co do popularności tematem reform było wprowadzenie i udoskonalenie elektronicznego systemu składania deklaracji podatkowych oraz systemów

WYKRES 8.2

Rankingi w zakresie płacenia podatków opierają się na trzech wskaźnikach cząstkowych

Liczba godzin rocznie na przygotowanie deklaracji podatkowych i dokonanie zapłaty podatku

Zobowiązanie podatkowe firmy jako % zysku przed opodatkowaniem

Liczba płatności podatkowych w ciągu roku

Uwaga: Dane szczegółowe w rozdziale „Metodologia”

płatności podatku. Ta reforma, która miała miejsce w 12 krajach, zmniejszyła częstotliwość płatności oraz czas spędzony na płaceniu podatków i składaniu deklaracji podatkowych. Osiem państw zmniejszyło ilość podatków płaconych przez przedsiębiorstwa poprzez zlikwidowanie drobniejszych podatków, takich jak np. opłata skarbową. Czołowych 10 reformatorów w zakresie płacenia podatków w tym roku obniżyło o niemal połowę ilość płatności. Z kolei Bośnia i Hercegowina, Bułgaria, Maroko, Mozambik i Zambia dokonały zmian w kodeksach podatkowych (tabela 8.2)

Dwa państwa tj. Botswana i Wenezuela wprowadziły nowe podatki. To prowadzi nie tylko do wzrostu kosztów, ale również obciążenia administracyjnego przedsiębiorstw.

Dominikana była czołowym reformatorem w latach 2007-2008. Obniżono tam stopy podatku dochodowego od osób prawnych z 30 proc. do 25 proc., zniesiono szereg podatków (w tym opłatę skarbową) oraz obniżono podatek od przeniesienia własności nieruchomości. Co więcej, w 2007 r. – po etapie pilotażowym przeprowadzonym w 2006 r. – wprowadziła w pełni system składania deklaracji podatkowych i dokonywania płatności on-line.

Malezja należała do czołowych reformatorów. Obniżyła ona stopy podatku dochodowego od osób prawnych za 2009 r. do 25 proc., który to proces był stopniowo kontynuowany – obniżka do 27 proc. w 2007 r. oraz do 26 proc. w 2008 r. Reforma wprowadziła także jednoetapowy system podatkowy, w którym zyski są opodatkowane po wyłączeniu wypłaty dywidend. Podatek od dochodów kapitałowych został zniesiony w 2007 r. w celu pobudzenia inwestycji w nieruchomości oraz w sektorach rynku finansowego. Ponadto udoskonalono systemy płatności elektronicznych, zwiększając zakres składania deklaracji i płatności podatków on-line.

TABELA 8.2

Obniżanie stawek podatkowych — najpopularniejszy temat reform w latach 2007-2008

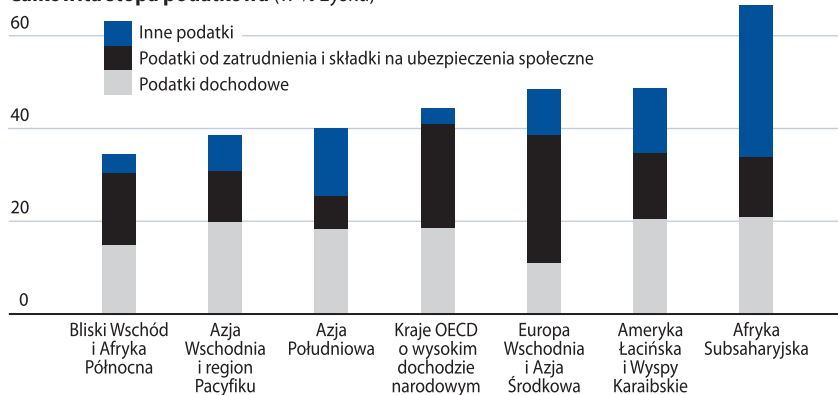
Obniżenie stawek podatku dochodowego	Albania, Antigua i Barbuda, Bośnia i Hercegowina, Burkina Faso, Kanada, Chiny, Wybrzeże Kości Słoniowej, Czechy, Dania, Dominikana, Gruzja, Niemcy, Włochy, Macedonia, Madagaskar, Malezja, Maroko, Nowa Zelandia, Samoa, Wyspa Świętego Wincenta i Grenadyny, Tajlandia
Uproszczenie procesu płacenia podatku	Azerbejdżan, Białoruś, Chiny, Kolumbia, Dominikana, Francja, Grecja, Honduras, Malezja, Mozambik, Tunezja, Ukraina
Zniesienie podatków	Białoruś, Dominikana, Gruzja, Madagaskar, Malezja, Meksyk, RPA, Urugwaj
Nowelizacja kodeksu podatkowego	Bośnia i Hercegowina, Bułgaria, Maroko, Mozambik, Zambia
Obniżenie stawek podatku od zatrudnienia lub składek na ubezpieczenie społeczne	Francja, Mongolia, Ukraina

Źródło: Baza danych Doing Business.

WYKRES 8.3

Podatki dochodowe są niższe, ale ogólne obciążenie podatkowe w Europie Wschodniej i Azji Środkowej jest nadal wysokie

Całkowita stopa podatkowa (w % zysku)

Źródło: Baza danych Doing Business.

W ramach poszczególnych regionów najwięcej reform w latach 2007-2008 przeprowadziły Europa Wschodnia i Azja Środkowa. Dziewięć gospodarek przeprowadziło reformy w tym regionie, głównie kontynuując trend obniżenia stopy podatku dochodowego, który należy już do najniższych na świecie (wykres 8.3).

Albania, Bośnia i Hercegowina oraz Macedonia zredukowały podatek dochodowy do 10 proc. Gruzja obniżyła podatek dochodowy od osób prawnych z 20 proc. do 15 proc. oraz zniosła podatek socjalny. Czechy obniżyły podatek dochodowy od osób prawnych do 21 proc.

Azerbejdżan oraz Ukraina uprościły proces składania deklaracji i płacenia podatków poprzez wprowadzenie systemów elektronicznych oraz możliwości płacenia on-line. To istotnie skróciło czas spędzany na przygotowywaniu, składaniu deklaracji oraz płaceniu podatków w regionie. Białoruś obniżyła obciążenia podatkowe i administracyjne przedsiębiorstw poprzez zniesienie pewnych podatków oraz ograniczenie częstotliwości płatności. Bułgaria obniżyła

podatki i składki od wynagrodzeń.

Na kolejnej pozycji z siedmioma przeprowadzonymi reformami znajdują się kraje OECD o wysokim dochodzie narodowym jak również Ameryka Łacińska i Wyspy Karaibskie. Pięć krajów OECD o wysokim dochodzie narodowym obniżyło stawki podatku dochodowego od osób prawnych. Kanada stopniowo redukuje podatek dochodowy od osób prawnych do poziomu 15 proc. założonego na 2012 r. jako część ambitnego programu reform kanadyjskiego systemu podatkowego. Reformy również obejmują zniesienie 1,12 proc. dodatku podatkowego oraz wprowadzenie przyspieszonej amortyzacji budynków (10 proc.) i komputerów (50 proc.). Obniżenie stawki podatku dochodowego od osób prawnych miało także miejsce w Danii (z 28 do 25 proc.), Niemczech (z 25 do 15 proc.), Włoszech (z 33 do 27,5 proc.) oraz Nowej Zelandii (z 33 do 30 proc.).

Francja i Grecja przyspieszyły proces składania deklaracji podatkowych oraz płacenia podatków poprzez wprowadzenie obowiązkowego elektronicznego składania deklaracji w zakresie podatków i składek od wynagrodzeń.

W Ameryce Łacińskiej i na Wyspach Karaibskich, oprócz reform na Dominikanie, także Antigua i Barbuda obniżyła stopę podatku dochodowego od osób prawnych z 30 proc. do 25 proc. Wyspa Świętego Wincenta i Grenadyny wprowadziła nowy podatek od wartości dodanej, który zastąpił kilka istniejących podatków, w tym podatek hotelowy, podatek od rozrywki, opłatę konsumpcyjną, opłatę skarbową, opłatę od otrzymanych dóbr oraz dopłatę komunikacyjną krajową i międzynarodową. Urugwaj zniósł podatek od konsumpcji. Meksyk z kolei zlikwidował podatek od aktywów. Kolumbia i Hon-

durus ułatwiły proces płacenia podatków poprzez wprowadzenie i ulepszenie składania deklaracji podatkowych on-line oraz systemów płatności. To pozwoliło skrócić czas spędzony na składaniu deklaracji podatkowych i płaceniu podatków, zwłaszcza w Hondurasie.

W Afryce sześć państw przeprowadziło reformy stóp podatku dochodowego od osób prawnych (tabela 8.3). Burkina Faso zmniejszyła stopę podatku dochodowego od osób prawnych z 35 proc. do 30 proc., podatek od dywidend z 15 proc. do 12,5 proc., zaś podatek od przeniesienia własności majątku z 10 proc. do 8 proc. Wybrzeże Kości Słoniowej obniżyło stopę podatku dochodowego od osób prawnych z 27 proc. do 25 proc. Madagaskar obniżył tę stopę z 30 proc. do 25 proc. i zniósł dziewięć podatków, w tym opłatę skarbową i podatek od dywidend. W Afryce podatki inne niż podatek dochodowy, takie jak opłata skarbową, podatki od nieruchomości oraz podatki od wynagrodzeń, stanowią główną część całkowitej stopy podatkowej. Znajduje to odzwierciedlenie w wysokiej liczbie płatności podatkowych, jakich przedsiębiorstwa afrykańskie muszą dokonywać co roku (wykres 8.4).

Mozambik ułatwił składanie deklaracji podatkowych oraz płacenie podatków poprzez wprowadzenie systemów elektronicznych. Ponadto dokonał również zmiany swego kodeksu podatkowego w celu dokonania niezbędnych zmian dostosowujących go do obecnej sytuacji, usunięcia niejasności oraz zwiększenia zgodności i ścigalności

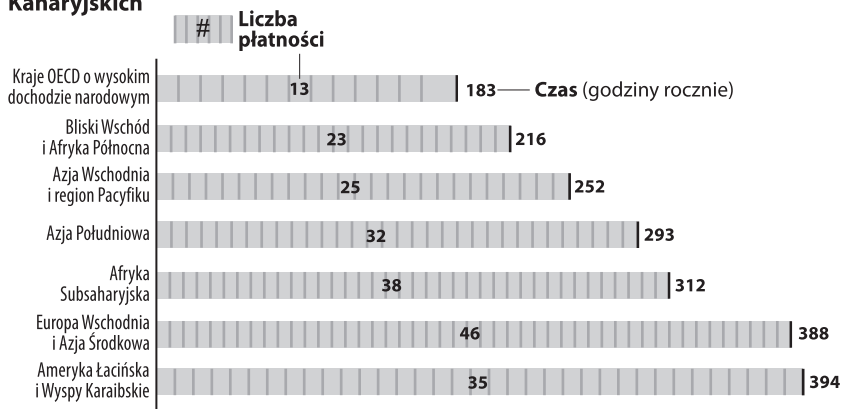
TABELA 8.3

Największe obniżki podatku dochodowego dla przedsiębiorstw w latach 2007-2008

Region	Zmiany stawki podatku dochodowego dla przedsiębiorstw (%)
Kraje OECD o wysokim dochodzie narodowym	Kanada z 22,1 do 19,5
	Czechy z 24 do 21
	Dania z 28 do 25
	Niemcy z 25 do 15
	Włochy z 33 do 27,5
Nowa Zelandia z 33 do 30	
Azja Wschodnia i region Pacyfiku	Chiny z 33,3 do 25
	Malezja z 27 do 25
	Samoa z 29 do 27
Tajlandia z 30 do 25	
Europa Wschodnia i Azja Środkowa	Albania z 20 do 10
	Bośnia i Hercegowina z 30 do 10
	Gruzja z 20 do 15
	Macedonia z 12 do 10
Ameryka Łacińska i Wyspy Karaibskie	Antigua i Barbuda z 30 do 25
	Dominikana z 30 do 25
	Wyspa Świętego Wincenta i Grenadyny z 40 do 37,5
Afryka Subsaharyjska	Burkina Faso z 35 do 30
	Wybrzeże Kości Słoniowej z 27 do 25
	Madagaskar z 30 do 25
Bliski Wschód i Afryka Północna	Maroko z 35 do 30

Źródło: Baza danych Doing Business.

WYKRES 8.4

Najwięcej czasu płacenia podatków zabiera w Ameryce Łacińskiej i na Wyspach Kanaryjskich

Źródło: Baza danych Doing Business.

podatkowej. Zambia uczyniła to samo. Zmiany te powinny poprawić efektywność administracji podatkowej.

W Azji Wschodniej i regionie Pacyfiku pięć państw przeprowadziło reformy. Oprócz Malezji godne uwagi reformy wprowadziły Chiny, zmniejszając stawkę podatku dochodowego od osób prawnych z 33,3 proc. do 25 proc. oraz ujednoliciły metody rachunkowości i kryteria dla stosowania obniżek i zwolnień podatkowych. W międzyczasie, składanie deklaracji on-line stało się przeważającą formą rozliczeń z fiskusem. Tajlandia wprowadziła zwolnienia z podatku dochodowego od osób prawnych dla małych spółek, obniżając stopę

podatku dochodowego od osób prawnych do 25 proc. dla nowo notowanych spółek oraz obniżyła szereg podatków od nieruchomości. Ponadto Tajlandia ułatwiła składanie deklaracji i dokonywanie płatności za podatki w wersji on-line. Samoa obniżyło stopę podatku dochodowego od osób prawnych z 29 proc. do 27 proc., a Mongolia obniżyła składki na ubezpieczenie społeczne płatne przez pracodawcę z 19 proc. do 11 proc. wynagrodzenia brutto.

Na Bliskim Wschodzie i w Afryce Północnej jedynie dwa kraje przeprowadziły reformy. Maroko obniżyło podatek dochodowy od osób prawnych z 35 proc. do 30 proc. Tunezja ułatwiła składanie deklaracji i dokonywanie płatności podatkowych za pomocą systemu elektronicznego. Pomimo, że spółki mogą składać deklaracje i dokonywać płatności podatkowych on-line od 2005 r., wiele z nich jest niechętnych tej formie rozliczeń podatkowych. Aby dać wyraz swym obawom w związku z ograniczeniem obciążenia administracyjnego, tunezyjskie władze udostępniły opcję składania deklaracji podatkowych on-line, podczas gdy płacenie podatków odbywa się osobiście w urzędzie podatkowym. Jest to znaczący krok wprowadzający system on-line.

Azja Środkowa nie przeprowadziła żadnych istotnych reform.

JAKIE SĄ TENDENCJE W ZAKRESIE REFORM?

Władze kontrolujące przychody na całym świecie dokładają starań do wzmocnienia procesów administracyjnych oraz modernizacji systemów płatności. W ostatnich czterech latach Doing Business odnotował 126 reform zmierzających do obniżenia

stóp podatkowych, czasu lub kosztów zapewnienia zgodności z przepisami prawa podatkowego.

Trend widoczny w poszczególnych regionach polegał na obniżeniu stóp procentowych płaconych przez przedsiębiorstwa. W 2004 r. średnia łączna stopa podatkowa wyniosła 50,6 proc. zysków handlowych. Do 2007 r. spadła do 49,3 proc. W międzyczasie, czas niezbędny do zapewnienia zgodności z przepisami podatkowymi uległ skróceniu średnio o 16 godzin rocznie.

W ostatnich czterech latach mniej więcej połowa krajów przeprowadziła reformy ułatwiające zapłatę podatku. Regionem przodującym w tym względzie jest Europa Wschodnia i Azja Środkowa przed Afryką (wykres 8.5). Najmniej reform przeprowadzono w Azji Południowej.

OBNIŻKI STÓP PODATKOWYCH

Obniżki stóp podatku dochodowego od osób prawnych stanowiły najbardziej popularny temat reformy (wykres 8.6).

Ponad 60 państw dokonało obniżki podatków. Kraje mogą zwiększać przychody z podatków poprzez obniżanie stóp podatkowych i zachęcać w ten sposób przedsiębiorstwa do spełniania wymogów bardziej korzystnych przepisów prawa podatkowego.

Przykładem jest Rosja, która dokonała znaczących cięć podatkowych w 2001 r. Stopy podatku dochodowego od osób prawnych uległy obniżeniu z 25 proc. do 24 proc.,

a ponadto uproszczono konstrukcję podatku dla małych przedsiębiorstw. Mimo to przychody podatkowe zwiększyły się – rocznie średnio o 14 proc. w ciągu trzech lat. Jedno z badań pokazuje, że nowe przychody wynikają z większej liczby przedsiębiorstw płacących podatki.⁵

WPROWADZENIE ELEKTRONICZNYCH ROZLICZEŃ PODATKOWYCH

Wprowadzenie możliwości elektronicznego składania deklaracji podatkowych stało się popularnym i skutecznym sposobem ułatwienia płacenia podatków. Przedsiębiorstwa mają dostęp do informacji podatkowej w trybie on-line oraz mogą złożyć deklarację podatkową jednym kliknięciem, bez konieczności przeprowadzania żmudnych obliczeń oraz bezpośredniego kontaktu z urzędnikami podatkowymi. Błędy mogą być niezwłocznie identyfikowane, a deklaracje szybko przetwarzane. W Hongkongu (Chiny) przedsiębiorstwa składają deklarację na podatek dochodowy od osób prawnych oraz płacą podatek drogą elektroniczną raz w roku. Spełnienie wymogów podatkowych zabiera średnio rocznie 80 godzin. Sześćdziesiąt gospodarek – od Azerbejdżanu po Kolumbię i Lesotho – umożliwiło składanie e-deklaracji. Lista ta stale się powiększa.

Reformy te mogą zredukować obciążenia administracyjne w zakresie płacenia podatków. Jednak zanim przyniesienie to istotne korzyści dla przedsiębiorców może upłynąć

wiele czasu.

Mniejsze firmy w Argentynie i Tunezji odczuły wpływ tych reform dopiero po trzech latach. Wynika to z tego, że małe firmy często nie posiadają odpowiedniego oprogramowania do elektronicznego składania deklaracji podatkowych oraz płacenia podatków. Ponadto podatnicy często nie ufają systemom on-line, gdy chodzi o poufne informacje finansowe.

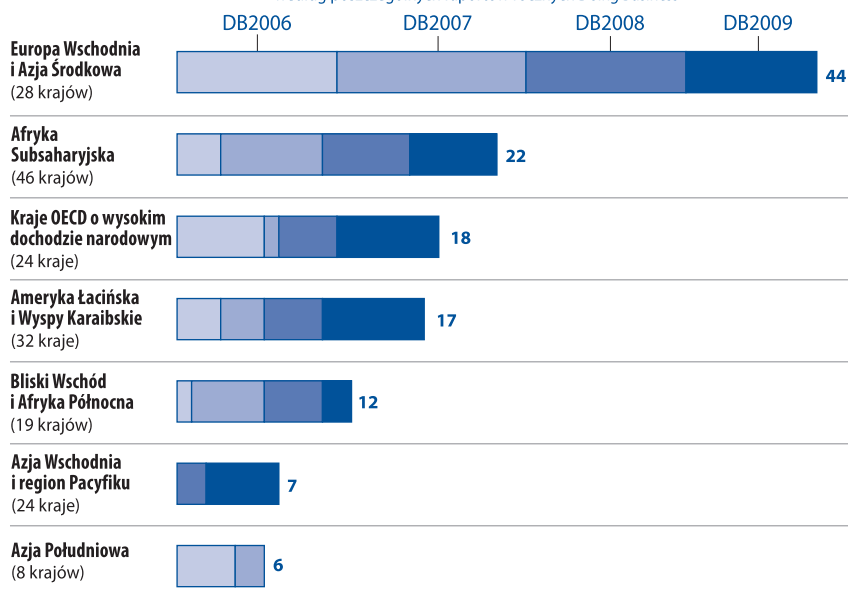
Przedsiębiorstwa w Azerbejdżanie korzystają z ambitnej reformy modernizacji systemu podatkowego zapoczątkowanej przez rząd przed trzema laty. Elektroniczne systemy płatności i składania deklaracji podatkowych funkcjonują od marca 2007 r. Ich celem jest zapewnienie korzystania z trybu on-line w zakresie składania deklaracji podatkowych przez wszystkich podatników. Władze podatkowe aktywnie promują składanie deklaracji podatkowych w trybie on-line wśród przedsiębiorstw płacących podatek od wartości dodanej (VAT). Wysiłki te przyniosły wyniki: 95 proc. spośród tych przedsiębiorstw korzysta z usługi. W ciągu pierwszych trzech miesięcy 2008 r. wypełniono ponad 200 000 transakcji on-line, oszczędzono tym samym średnio 577 godzin rocznie. Składanie deklaracji podatkowych w trybie on-line jest również dostępne w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych.

Reformy wprowadzające elektroniczne płatności oraz składanie deklaracji podat-

WYKRES 8.5

1/3 reform ma miejsce w Europie Wschodniej i Azji Środkowej

Liczba reform ułatwiających płacenie podatków
według poszczególnych raportów rocznych *Doing Business*

Uwaga: Dana reform jest liczona jako jedna reforma przeprowadzona przez jedną gospodarkę w danym roku
Źródło: Baza danych *Doing Business*.

WYKRES 8.6

Pięć głównych tematów reform w zakresie płacenia podatków

Reformy wraz z ich tematyką od DB 2006 (w %)

Uwaga: Dana reforma może obejmować kilka tematów reform
Źródło: Baza danych *Doing Business*.

kowych często wymagają odbycia szkoleń i zwiększenia wiedzy przez instytucje publiczne. Azerbejdżan zapewnił podatnikom bezpłatne oprogramowanie przez sześć miesięcy przed wprowadzeniem nowego systemu, dając im czas na zapoznanie się z tym oprogramowaniem. Dystrybucja oprogramowania do celów podatkowych szybko opłaciła się z wielu względów – dla przykładu, użytkownicy sami zaproponowali usprawnienia w układzie interfejsu tego oprogramowania. Aby uczynić nowy system on-line bardziej efektywnym, rząd Azerbejdżanu wprowadził także zaawansowane oprogramowanie księgowo w celu udzielenia pomocy w sporządzeniu płatności podatkowych. To w szczególności przyniosło korzyści firmom średniej wielkości stanowiącym istotną część użytkowników. Dla mniejszych przedsiębiorstw, nie posiadających często dostępu do internetu, Ministerstwo ds. Podatków instaluje stanowiska komputerowe na terenie kraju powiązane z centralną bazą danych.

Podatnicy z Kenii i Mozambiku również korzystają z zalet elektronicznych systemów podatkowych. Przedsiębiorstwa w Kenii mogą wypełniać i składać formularze deklaracji ubezpieczeniowych w trybie on-line. Spełnienie obowiązków narzuconych przez prawo pracy zabierało im poprzednio 72 godzin rocznie; obecnie jest to ok. 20 proc. mniej. Z kolei podatnicy z Mozambiku mogą wypełniać formularze ubezpieczenia społecznego elektronicznie, a niedługo będą mieli możliwość składania ich w trybie on-line, co dodatkowo uprości zadanie.

PRZYPISY

1. Ten przykład zaczerpnięto z publikacji Doing Business Banku Światowego: Women in Africa (2008a), zbiór studium przypadków przedsiębiorców afrykańskich (2008a).
2. Ellis, Manuel i Blackden (2006).
3. World Bank Enterprise Surveys (<http://www.enterprisesurveys.org>).
4. Djankov, Ganser, McLiesh, Ramalho i Shleifer (2008).
5. Ivanova, Keen i Klemm (2005).

TABELA 8.4

Kraje, które ułatwiają i utrudniają płacenie podatków

Płatności (liczba rocznie)			
Najmniej		Najwięcej	
Malediwy	1	Wybrzeże Kości Słoniowej	66
Katar	1	Serbia	66
Szwecja	2	Wenezuela	70
Hongkong (Chiny)	4	Jamajka	72
Norwegia	4	Kirgizja	75
Singapur	5	Czarnogóra	89
Kiribati	7	Ukraina	99
Łotwa	7	Uzbekistan	106
Mauritius	7	Białoruś	112
Afganistan	8	Rumunia	113
Czas (godziny rocznie)			
Najkrótszy		Najdłuższy	
Malediwy	0	Ukraina	848
Zjednoczone Emiraty Arabskie	12	Wenezuela	864
Bahrajn	36	Czechy	930
Katar	36	Nigeria	938
Bahamy	58	Armenia	958
Luksemburg	59	Wietnam	1050
Wyspa Świętej Łucji	61	Boliwia	1080
Oman	62	Białoruś	1188
Szwajcaria	63	Kamerun	1400
Nowa Zelandia	70	Brazylia	2600
Całkowita stopa podatkowa (% zysku)			
Najniższa		Najwyższa	
Vanuatu	8,4	Tadżykistan	85,5
Malediwy	9,1	Uzbekistan	90,6
Katar	11,3	Mauretania	98,7
Zjednoczone Emiraty Arabskie	14,4	Argentyna	108,1
Kuwejt	14,5	Białoruś	117,5
Arabia Saudyjska	14,5	Republika Środkowoafrykańska	203,8
Bahrajn	15,0	Demokratyczna Republika Konga	229,8
Zambia	16,1	Sierra Leone	233,5
Strefa Gazy i Zachodni Brzeg	16,8	Burundi	278,7
Botswana	17,1	Gambia	292,4

Źródło: Baza danych Doing Business.

Streszczenie

Rozpoczęcie działalności gospodarczej w formie spółki z o.o.
 Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych
 Zatrudnianie i zwalnianie pracowników
 Rejestracja własności nieruchomości
 Uzyskiwanie kredytu
 Ochrona inwestorów
 Płacenie podatków

Obrót międzynarodowy

Dochodzenie należności z umów
 Zakończenie działalności gospodarczej w formie spółki z o.o.

Cañamo, wenezuelska firma eksportująca ca wyroby rzemiosła ma zamiar dostarczać swe produkty większym klientom – zwłaszcza dużym sklepom z USA. Posiada ona niezbędny potencjał realizowania zamówień w terminie dwóch tygodni. Istnieje jednak jeden problem – biurokracja. „Muszę uzyskać certyfikat zgodności zatrudnienia z Ministerstwa Pracy, ale przed wydaniem certyfikatu Ministerstwo wymaga dostarczenia czterech innych dokumentów od władz gminnych. W przypadku każdego zlecenia eksportowego muszę informować władzę o zamiarze dokonania eksportu, potwierdzić eksport oraz uzyskać pismo potwierdzające zwrot waluty otrzymanej z tytułu transakcji na rzecz banku centralnego” – mówi Bruno, właściciel firmy.

Przejsie przez całą dokumentację może zabrać średnio 2–6 miesięcy. W obliczu tak długiego i nieprzewidywalnego procesu eksportu, Cañamo ma małe szanse na wejście na rynek USA. Eksporterzy w Rwandzie mimo, że ta nie posiada do-

TABELA 9.1

Kraje, w których wymiana handlowa jest najłatwiejsza i najtrudniejsza

Najłatwiejsza	Miejsce	Najtrudniejsza	Miejsce
Singapur	1	Angola	172
Hongkong (Chiny)	2	Burkina Faso	173
Dania	3	Azerbejdżan	174
Finlandia	4	Republika Środkowoafrykańska	175
Estonia	5	Republika Konga	176
Szwecja	6	Tadżykistan	177
Norwegia	7	Irak	178
Panama	8	Afganistan	179
Izrael	9	Kazachstan	180
Tajlandia	10	Kirgizja	181

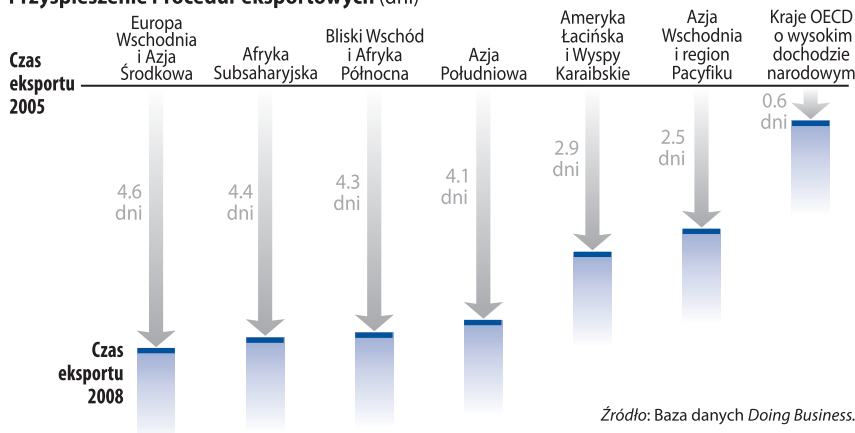
Uwaga: „Miejsce” odzwierciedla średnią z rankingów dla danego kraju dotyczących dokumentów, czasu i kosztu potrzebnego na eksport lub import towaru. Szczegółowe informacje na ten temat znajdują się w rozdziale „Metodologia”.

Źródło: Baza danych Doing Business.

WYKRES 9.1

Przyspieszenie obrotu międzynarodowego odnotowano w szczególności w Europie Wschodniej i Azji Środkowej

Przyspieszenie Procedur eksportowych (dni)

Źródło: Baza danych Doing Business.

stępu do morza, mają lepsze perspektywy dzięki bieżącym reformom. I rzeczywiście tak się dzieje – koszyki produkowane przez Gahaya Links, przedsiębiorstwo z siedzibą w Kigali należące do siostr Janet i Joy, są już dostępne w amerykańskich gospodarstwach domowych poprzez sieć sklepów Macy.¹ Na początku nie było to łatwe ze względu na wysokie koszty transportu oraz kiepski stan dróg prowadzących do portu w Mombasie (Kenia). Jednakże rząd przeprowadzał reformy przez okres dwóch lat z rzędu dzięki czemu eksport stał się prostszy.

Doing Business mierzy wymogi proceduralne, w tym liczbę niezbędnych dokumentów oraz związany z nimi czas i koszty (z wyjątkiem taryf handlowych) eksportu i importu.

Im więcej czasu zabiera proces eksportowy lub importowy, tym mniej prawdopodobne jest, że podmiot zajmujący się handlem dotrze do pożądanego rynku na czas. To wpływa na możliwości rozwoju firmy oraz tworzenia miejsc pracy. Uznając istotę powyższego, wiele państw pracuje nad wprowadzeniem rozwiązań skracających czas i koszty związane z handlem. Próby te obejmują zapewnienie możliwości elektronicznego składania dokumentów handlowych (poprzez systemy elektronicznej wymiany danych), co daje wysyłającym możliwość deklarowania wysyłek w trybie on-line, zmniejszenie wymogów dokumentacyjnych oraz korzystanie z kontroli opartych na ryzyku. Innym dobrym podejściem jest zapewnienie „jednego okienka” w zakresie uzyskiwania różnych zezwoleń oraz upoważnień, co skraca czas poświęcany przygotowaniu dokumentów. Wydajny system bankowy również stanowi pomoc poprzez przyspieszenie przetwarzania instrumentów finansowania działalności handlowej takich jak np. akredytywy.

Realizacja tych działań zmniejsza okres czasu potrzebnego na wypełnienie obowiązków związanych z prowadzeniem handlu. Średni czas eksportu uległ zmniejszeniu o trzy dni od 2005 r. Największy spadek został zanotowany w Europie Wschodniej i Azji Środkowej – o około pięć dni (wykres 9.1).

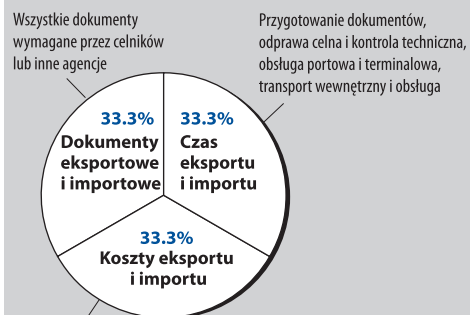
Czas eksportu zmniejszył się o cztery dni w Afryce, na Bliskim Wschodzie i Afryce Północnej oraz w Azji Południowej. W Azji Wschodniej i regionie Pacyfiku oraz Ameryce Łacińskiej skala tej redukcji wyniosła niecałe trzy dni. Najdłuższe średnie opóźnienia w eksporcie zanotowano w Azji Środkowej (58 dni) oraz Afryce Środkowej (48 dni), gdzie większość państw nie posiadała dostępu do morza.

Kraje wiodące w zakresie swobody handlu międzynarodowego stale konsultują z eksporterami, to w jaki sposób ułatwić handel (tabela 9.1).

Na przykład w Danii trzy główne dokumenty handlowe (list przewozowy, faktura oraz deklaracja celna) wystarczają do udo-

WYKRES 9.2

Rankingi w zakresie obrotu międzynarodowego opierają się na trzech wskaźnikach cząstkowych

W USD za pojemnik wielkości 20 stóp, bez łapówek i taryf

Uwaga: Dane szczegółowe w rozdziale „Metodologia”

TABELA 9.2

Wprowadzenie elektronicznej wymiany danych – najpopularniejszy temat reformy w latach 2007-2008

Wprowadzenie lub udoskonalenie systemów elektronicznej wymiany danych	Botswana, Brazylia, Kolumbia, Dominikana, Salwador, Francja, Indie, Kenia, Madagaskar, Mali, Mongolia, Maroko, Palau, Filipiny, Rwanda, Senegal, Syria, Tajlandia, Urugwaj
Wprowadzenie lub udoskonalenie inspekcji opartych na analizie ryzyka	Brazylia, Kolumbia, Dominikana, Salwador, Haiti, Kenia, Macedonia, Madagaskar, Mali, Mongolia, Filipiny, Rwanda, Senegal
Usprawnienie procedur w portach	Benin, Chorwacja, Dżibuti, Ekwador, Egipt, Salwador, Erytrea, Kenia, Liberia, Madagaskar, Nigeria, Ukraina
Zmniejszenie ilości dokumentów handlowych	Dżibuti, Ekwador, Salwador, Francja, Honduras, Macedonia, Senegal, Sierra Leone, Tajlandia
Usprawnienie administracji celnej	Białoruś, Botswana, Egipt, Kenia, Liberia, Macedonia, Rwanda, Senegal, Tajlandia
Wprowadzenie lub udoskonalenie „jednego okienka”	Salwador, Korea Płd., Madagaskar, Mongolia, Senegal
Zawarcie umów o współpracy transgranicznej	Botswana, Mali

Źródło: Baza danych Doing Business.

kumentowania większości transakcji, a do tego są składane w trybie on-line. Ponadto, handlujący mogą rozpocząć proces odprawy jeszcze przed dotarciem towarów do portu. Ponieważ zastosowanie mają kontrole oparte na ryzyku, jedynie ok. 2 proc. ładunku jest kontrolowane fizycznie. W ciągu zaledwie pięciu dni towary opuszczają fabrykę, zostają odprawione przez celników a następnie załadowane na statek zmierzający do portu przeznaczenia.

Inne kraje mogą wziąć przykład z Danii. Ostatnie badanie 126 gospodarek określa stratę na eksporcie w wysokości ok. 1 proc. obrotu za każdy dodatkowy dzień procedur. Dla łatwo psujących się produktów rolniczych koszt osiąga poziom niemal 3 proc. wartości obrotu za każdy dzień opóźnienia.² Także pewne produkty nierolnicze zależą od czynnika czasu, jak np. produkty modne czy elektronika.

Inne badanie stwierdza, że każdy dodatkowy podpis, jaki eksporter musi uzyskać, prowadzi do spadku obrotu o 4,2 proc. Dla eksportu wyrobów wysoko przetworzonych spadek ten osiąga niemal 5 proc.³ Wysokie koszty handlowe ograniczają uczestnictwo w handlu globalnym dla wielu państw, zwłaszcza w Afryce. Jedno z badań stwierdza, że preferencje stosowane w ramach systemów beztaryfowych dla rynku USA (zgodnie z afrykańską Ustawą o Wzroście i Szansach) oraz Unii Europejskiej (zgodnie z porozumieniem z Cotonou) nie są znacząco wykorzystywane.⁴

Nie należy też zapominać, że opóźnienia i uciążliwe procedury w zakresie importu szkodzą wielu państwom. Znaczna część eksportu stanowi element globalnego łańcucha dostaw. Aby być częścią tego łańcucha, producenci są uzależnieni od terminowej dostawy importowanych towarów. Importowane materiały stanowią 1/3 chińskiego eksportu produktów elektronicznych. Jed-

nocześnie stanowią one 55 proc. eksportu w Irlandii, a 65 proc. w Tajlandii.⁵ Dzięki temu, kraje redukujące opóźnienia mogą integrować się szybciej w zakresie obrotu międzynarodowego.

KTO PRZEPROWADZAŁ REFORMY W LATACH 2007-2008?

Trzydzieści cztery gospodarki ułatwiły obrót międzynarodowy w latach 2007-2008. Umożliwienie składania dokumentów celnych w formie elektronicznej stanowiło najpopularniejszy rodzaj reform, który stwierdzono w 19 krajach (tabela 9.2).

Afryka przeprowadziła najwięcej reform w zakresie ograniczania barier w obrocie handlowym. Czołowym reformatorem był Senegal, który złagodził wymogi administracyjne w zakresie obrotu międzynarodowego. Nastąpiła istotna zmiana: powiązanie uczestników procesu odprawy – urzędów celnych, agentów celnych, banków, skarbu, handlujących oraz szeregu ministerstw rządowych – poprzez elektroniczny system „jednego okienka”. Handlujący nie muszą już składać osobistej wizyty w każdym z podmiotów w celu dokonania wymaganej odprawy. Zamiast tego mogą wypełnić jeden formularz. Ponadto urzędy celne wprowadziły system kontroli opartych na ryzyku i wydłużyły czas pracy o cztery godziny.

Reformy w zakresie zniesienia ograniczeń w handlu zostały rozszerzone na kraje sąsiadujące. Senegal podpisał umowę o współpracy granicznej z Mali, ujednolicając dokumenty handlowe pomiędzy tymi dwoma krajami. Po dokonaniu odprawy towarów w Dakarze handlujący z Mali nie potrzebują już żadnych dodatkowych dokumentów. Liczba punktów kontrolnych pomiędzy Dakarem a Bamako zmniejszyła się z 25 do 4. Podróże, które wcześniej trwały 7–10 dni, obecnie mogą odbyć się w ciągu

jednego lub dwóch dni. Biorąc powyższe pod uwagę malijscy handlowcy w coraz większym stopniu korzystają z portu w Dakarze niż z portu w Abidżanie. Mali zniósł także wymóg zapewnienia oficjalnej eskorty do granicy dla wszelkich ciężarówek wiodących ładunek na eksport, co nieuchronnie wiązało się z długimi opóźnieniami.

Na Madagaskarze handlujący mogą obecnie składać deklaracje podatkowe oraz płacić podatki w trybie on-line dzięki Wspólnotowej Sieci Madagaskaru (wykres 9.3).

Sierra Leone zniósł wymóg uzyskania licencji eksportowej na kawę. Rwanda wydłużyła godziny pracy urzędów celnych na granicach celnych z 18:00 do 22:00, dzięki czemu obecnie mniej ciężarówek czeka w nocy na granicy.

Botswana udzieliła licencji większej liczbie agentów celnych, pobudzając konkurencję i prowadząc do obniżenia opłat za usługi agentów celnych. Liberia obniżyła opłatę administracyjną urzędów celnych z 3 proc. do 1,5 proc. wartości ładunku. Kenia wydłużyła godziny pracy portów do 24 godzin. Ponadto audyty dokonywane po odprawie pozwalają niektórym handlującym na szybszą odprawę ładunku. Nigeria rozpoczyna korzystanie z koncesjonowania swych terminali kontenerowych na rzecz prywatnych operatorów: towary są odprawiane w porcie Apapa o dwa dni krócej.

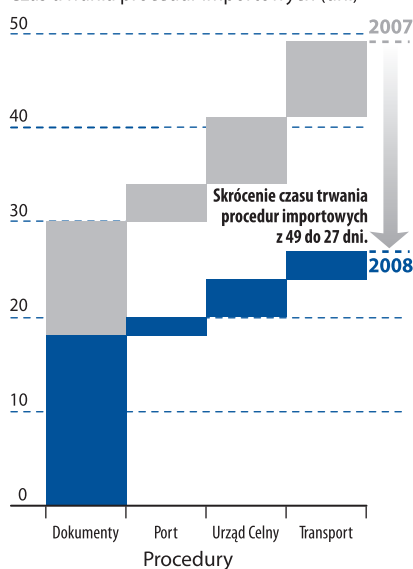
W Ameryce Łacińskiej Salwador przeprowadził reformy w zakresie ułatwienia handlu drugi rok z rzędu. Utworzył on „jedno okienko” pomiędzy urzędami celnymi, ministerstwami oraz władzami podatkowymi, a także w zakresie ubezpieczeń społecznych. To zmniejszyło o dwa liczbę dokumentów wymaganych do złożenia przez handlujących. Gwatemala zmniejszyła udział towarów kontrolowanych fizycznie z 54 proc. do 33 proc. dzięki bieżącej realizacji swego systemu zarządzania ryzykiem. Urugwaj zakończył wprowadzanie automatycznego systemu celnego. Obecnie handlujący mogą przysyłać dokumenty do urzędu celnego z własnego biura. Brazylia z kolei wprowadziła elektroniczny system powiadamiania zezwalający na rozpoczęcie odprawy celnej przed przybyciem ładunku.

W Azji Wschodniej i regionie Pacyfiku, najbardziej kompleksowe reformy zostały przeprowadzone przez Koreę Płd. i Tajlandię. Oba te kraje wprowadziły elektroniczne systemy wymiany danych przez internet oraz wydawanie dokumentów handlowych w trybie on-line. Handlujący mogą składać deklaracje celne z dowolnego miejsca. Sin-

WYKRES 9.3

Przyspieszenie procedur importowych na Madagaskarze

Czas trwania procedur importowych (dni)

Źródło: Baza danych Doing Business.

gapur, będący liderem w zakresie uproszczeń handlowych, idzie w reformach jeszcze dalej. Obecnie zmienia swój system na trójwymiarową platformę handlową wykorzystywaną przez agencje rządowe oraz podmioty lokalne lub międzynarodowe.

W Indonezji od grudnia 2007 r. w pełni zaczęło funkcjonować „jedno okienko” w porcie Dżakarta. Filipiny wprowadziły nowe skanery zmniejszając poziom kontroli fizycznych w portach. Ponadto, handlujący mogą składać deklaracje celne elektronicznie poprzez podmioty świadczące usługi w zakresie obsługi podatku od wartości dodanej. W Palau i Tonga handlujący mogą składać deklaracje celne na dysku USB. Urzędnicy celni nie potrzebują już ponownego wprowadzenia danych i oszczędzają dzięki temu czas.

Spośród państw Bliskiego Wschodu i w Afryki Północnej, reformy były kontynuowane w Egipcie. Kraj ten pozwala obecnie na dokonywanie odprawy celnej na terenie przedsiębiorstw. Dzięki temu możliwy jest monitoring działalności agencji granicznych w celu poprawy usług dostarczania towarów. Z kolei Dżibuti zmniejszyło zakres dokumentów wymaganych dla prowadzenia działalności handlowej z 8 do 5. Arabia Saudyjska obniżyła opłaty portowe o 50 proc. Maroko zaś łączy różne agencje graniczne w ramach sieci komunikacyjnej portów w celu przyspieszenia odprawy towarów.

Europa Wschodnia i Azja Środkowa utrzymują tempo reform. Gruzja wprowadziła

system zarządzania ryzykiem zmniejszając udział kontrolowanych towarów do 10 proc. Białoruś wprowadziła zmiany legislacyjne, które skracają maksymalny czas przeprowadzenia odprawy celnej z 10 do jednego dnia. Macedonia zakupiła cztery mobilne skanery zmniejszając liczbę kontroli fizycznych.

Kraje OECD o wysokim dochodzie narodowym również przeprowadziły reformy. We Francji handlujący mogą obecnie składać dokumenty w formie elektronicznej. Uruchomiono również procedury odprawy przyspieszonej. Belgia wprowadziła system odprawy celnej nie wymagający formy papierowej. Dania udoskonaliła posiadany system odpraw on-line. W Austrii z kolei możliwe jest obecnie korzystanie z elektronicznej akredytywy.

Reformy w części państw skomplikowały sytuację. W Gwinei Równikowej handlujący przed reformami pobierali swe towary z portów jednocześnie dokonując odprawy celnej. Nie jest to już jednak możliwe. W Burkina Faso obniżono próg wartościowy dla przeprowadzenia kontroli, mimo że ceny rosną. Obecnie istnieje zatem konieczność kontrolowania większej ilości towarów, co spowalnia proces. Gambia przywróciła obowiązkowe opłaty za skanowanie towarów. Handlujący skarżą się na to, że muszą płacić opłaty za skanowanie towarów, nawet jeżeli ich ładunek nie jest skanowany.

JAKIE SĄ TENDENCJE W ZAKRESIE REFORM?

Liczba państw realizujących nowe reformy w zakresie ułatwień w handlu w skali globalnej rośnie. W 2005 r. było 25 reformatorów. W latach 2007-2008 ich liczba wzrosła do 34. Afryka w coraz większym stopniu przoduje pod względem reform (wykres 9.4).

W 2005 r. reformy przeprowadziło pięć państw afrykańskich. W latach 2007-2008 było już ich 11. Ghana, Kenia, Mauritius, Rwanda i Tanzania przeprowadziły reformy w więcej niż jednym roku. Na Bliskim Wschodzie i w Afryce Północnej, średnio cztery kraje przeprowadzały reformy co roku. W Ameryce Łacińskiej i na Wyspach Karaibskich liczba reform wynosiła od 3 do 8.

PRZYSPIESZENIE ODPRAW CELNYCH

Najbardziej popularnym tematem reform było uproszczenie obrotu w celu wprowadzenia systemu elektronicznej wymiany danych (wykres 9.5).

Elektroniczna transmisja dokumentów nie tylko przyspiesza odprawę celną, ale także często zmniejsza możliwości wręczania łąpówek. „Istnieje stare powiedzenie – nie płać mi wynagrodzenia, zatrudnij mnie jako celnika” – zauważa przewoźnik z Hondurasu. To uległo zmianie wraz z wprowadzeniem elektronicznego przetwarzania danych. Jednakże w celu uniknięcia prowadzenia podwójnego: elektronicznego i manualnego procesu odprawy celnej nowe systemy muszą zostać uzupełnione o ustawodawstwo upoważniające do dokonywania transakcji elektronicznych.

Państwa wprowadzające system elektronicznej wymiany danych doświadczyły skrócenia czasu odprawy celnej towarów średnio o trzy dni. Reforma pomaga także zwiększyć przewidywalność terminów odprawy. Zanim Pakistan wprowadził system elektroniczny jedynie 4,3 proc. towarów było odprawianych w ciągu jednego dnia; 1/4 towarów odprawiano w ciągu tygodnia. Obecnie 93 proc. towarów jest odprawianych w ciągu jednego dnia.⁶

Tam, gdzie funkcjonują systemy elektronicznej wymiany danych łatwiej jest stosować zarządzanie ryzykiem w zakresie odprawy celnej, jako kolejną popularną reformę. Trzynaście państw, w tym Kolumbia, Madagaskar i Mongolia, wprowadziło kontrole oparte na ryzyku wraz z elektroniczną transmisją dokumentów. W krajach korzystających z kontroli opartych na ryzyku, kontrolowanych jest średnio 19 proc. ładunków; w pozostałych państwach – 53 proc.

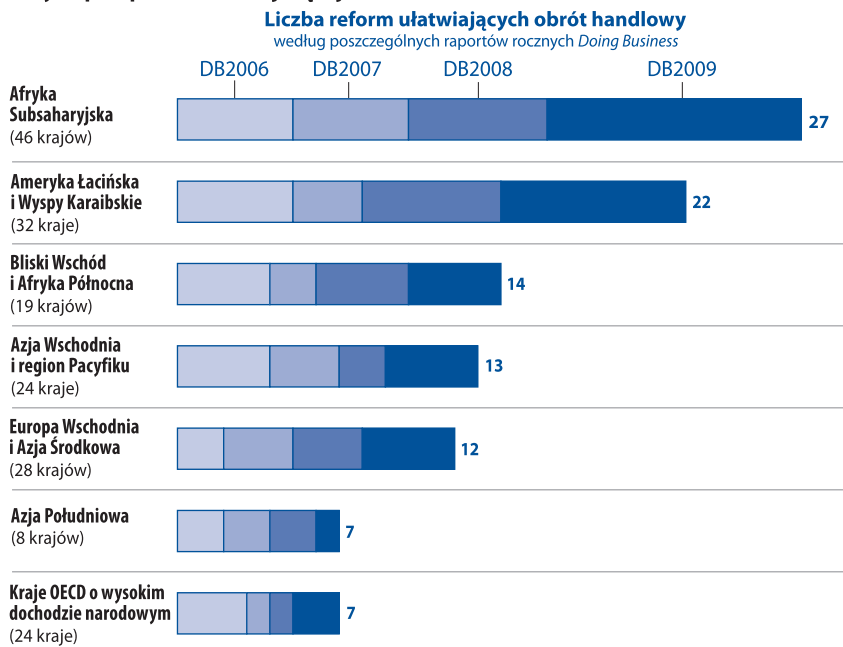
SPOJRZENIE POZA KWESTIĘ ODPRAW CELNYCH

Reforma systemu celnego ma największe znaczenie dla obrotu międzynarodowego, ale oprócz niej istnieje także szereg innych istotnych reform. W rzeczywistości, w przykładzie Doing Business odprawa celna zajmuje mniej niż 20 proc. czasu eksportu, tj. czasu od zawarcia umowy eksportowej do czasu opuszczenia portu przez towary. Zgody ministerstw, władz medycznych, bezpieczeństwa, kontrolnych, portowych, banków oraz władz imigracyjnych są głównymi przyczynami opóźnień.

Niektóre państwa w coraz większym stopniu uznają znaczenie kompleksowego podejścia do uproszczenia handlu. Korea Płd., dzięki stworzeniu systemu „jednego okienka”, zebrała w nim 69 agencji rządowych oraz instytucje prywatne. Senegal zebrał w „jednym okienku” 15 agencji. Salwador połączył w nim trzy departamenty rządowe

WYKRES 9.4

Afryka przeprowadziła najwięcej reform

Uwaga: Dana reforma jest liczona jako jedna reforma przeprowadzona przez jedną gospodarkę w danym roku
 Źródło: Baza danych Doing Business.

i kontynuuje rozszerzanie tej sieci.

OKREŚLENIE REFORM NIEZBYT KOSZTOWNYCH WE WPROWADZENIU

Niektóre reformy są kosztowne, takie jak np. budowa dróg i infrastruktury portowej. Niemniej jednak wiele można dokonać bez konieczności ponoszenia dużych wydatków. Stworzenie bardziej przejrzystych zasad jest bardzo ważne. „Czasami wymagają tego dokumentu, a czasami nie. Jesteśmy zdani na widzimisię urzędników” – mówi handlujący z Uzbekistanu. „Musielimy udać się z powrotem do RPA, aby uzyskać właściwy formularz zanim otrzymaliśmy zezwolenie na opuszczenie granicy przez ciężarówkę” skarży się agent celny z Botswany.

Większy rozgłos, szkolenia oraz regularne spotkania z eksporterami w zakresie procesu odprawy celnej również mają znaczenie. Na Jamajce, gdzie te wysiłki są podejmowane, agenci celni o niskim wskaźniku popełnionych błędów są nagradzani dostępem do procedur odprawy przyspieszonej, podczas gdy ci, którzy posiadają wysoki wskaźnik błędów muszą być sprawdzani z większą dokładnością. „Ponieważ chcę szybko załatwić odprawę moich towarów, nie przyjmuję wszystkich dokumentów przesłanych mi przez moich klientów. Czasami proszę ich o dostarczenie bardziej przejrzystej faktury” – mówi Loraine, agent celny z Jamajki.

Płacenie ceł nie musi spowalniać odprawy ładunku. Dlaczego by nie wprowadzić poręczenia lub gwarancji finansowej, zwalniając towary przed zakończeniem pracy papierkowej związanej z odprawą? Wiele krajów takich jak np. Malezja właśnie tak postąpiło.

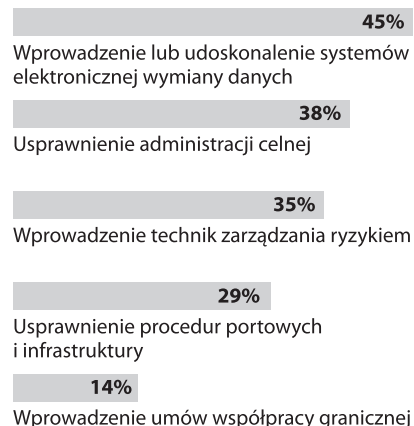
Kraje oszczędzają koszty poprzez synchronizację dokumentów i procedur na granicy. Dzięki umowie o współpracy granicznej pomiędzy Szwecją i Finlandią szacuje się, że Norwegia oszczędziła ponad dziewięć milionów USD rocznie z tytułu kosztów na rzecz władz celnych oraz 48 milionów USD rocznie w związku z kosztami na rzecz operatorów gospodarczych.⁷

W pewnych regionach handel jest hamowany obciążeniami administracyjnymi na granicach. W Afryce i Azji Środkowej przejścia graniczne są odpowiedzialne za znaczące opóźnienia w obrocie handlowym, ale zmiany zostały już zapoczątkowane. RPA i Mozambik tworzą jednoetapowy posterunek graniczny na przejściu Lebombo-Ressano Garcia. Faktycznie, inicjatywy regionalne w zakresie ułatwień handlowych mogą przynieść największe korzyści w obu regionach.

WYKRES 9.5

Pięć głównych tematów reform w zakresie obrotu międzynarodowego

Reformy wraz z ich tematyką od DB 2006 (w %)

Uwaga: Dana reforma może obejmować kilka tematów reform

Źródło: Baza danych Doing Business.

PRZYPISY

1. Ten przykład zaczerpnięto z publikacji Doing Business Banku Światowego: Women in Africa (2008a), zbiór studium przypadków przedsiębiorców afrykańskich (2008a).
2. Djankov, Freund i Pham (w opracowaniu).
3. Sadikov (2007).
4. Bureau, Chakir i Gallezot (2007).
5. Nordas, Pinali i Geloso-Grosso (2006).
6. Ahmad (2008).
7. WTO (2005).

TABELA 9.3

Kraje, które ułatwiają i utrudniają eksport

Dokumenty (liczba)			
Najmniej		Najwięcej	
Francja	2	Namibia	11
Estonia	3	Mauretania	11
Kanada	3	Burkina Faso	11
Panama	3	Republika Konga	11
Mikronezja	3	Kazachstan	11
Singapur	4	Malawi	12
Hongkong (Chiny)	4	Angola	12
Dania	4	Afganistan	12
Finlandia	4	Fidzi	13
Szwecja	4	Kirgizja	13
Czas (w dniach)			
Najkrótszy		Najdłuższy	
Singapur	5	Republika Środkowoafrykańska	57
Dania	5	Niger	59
Estonia	5	Kirgizja	64
Hongkong (Chiny)	6	Angola	68
Holandia	6	Afganistan	74
Stany Zjednoczone	6	Czad	78
Luksemburg	6	Uzbekistan	80
Norwegia	7	Tadżykistan	82
Niemcy	7	Kazachstan	89
Irlandia	7	Irak	102
Koszt (w USD za kontener)			
Najniższy		Najwyższy	
Malezja	450	Kazachstan	3 005
Singapur	456	Azerbejdżan	3 075
Chiny	460	Uganda	3 090
Finlandia	495	Uzbekistan	3 100
Pakistan	611	Tadżykistan	3 150
Zjednoczone Emiraty Arabskie	618	Rwanda	3 275
Hongkong (Chiny)	625	Niger	3 545
Tajlandia	625	Irak	3 900
Brunei	630	Republika Środkowoafrykańska	5 121
Tonga	650	Czad	5 367

Kraje, które ułatwiają i utrudniają import

Dokumenty (liczba)			
Najmniej		Najwięcej	
Francja	2	Burkina Faso	11
Dania	3	Afganistan	11
Szwecja	3	Republika Konga	12
Tajlandia	3	Fidzi	13
Singapur	4	Rosja	13
Hongkong (Chiny)	4	Erytrea	13
Estonia	4	Kazachstan	13
Norwegia	4	Kirgizja	13
Panama	4	Azerbejdżan	14
Izrael	4	Republika Środkowoafrykańska	18
Czas (w dniach)			
Najkrótszy		Najdłuższy	
Singapur	3	Wenezuela	71
Hongkong (Chiny)	5	Burundi	71
Dania	5	Zimbabwe	73
Estonia	5	Kirgizja	75
Stany Zjednoczone	5	Afganistan	76
Szwecja	6	Kazachstan	77
Holandia	6	Tadżykistan	83
Luksemburg	6	Irak	101
Norwegia	7	Czad	102
Niemcy	7	Uzbekistan	104
Koszt (w USD na kontener)			
Najniższy		Najwyższy	
Singapur	439	Niger	3 545
Malezja	450	Burkina Faso	3 630
Chiny	545	Burundi	3 705
Finlandia	575	Irak	3 900
Wyspy Św. Tomasza i Książęca	577	Zimbabwe	3 999
Zjednoczone Emiraty Arabskie	587	Tadżykistan	4 550
Izrael	605	Uzbekistan	4 600
Fidzi	630	Rwanda	5 070
Hongkong (Chiny)	633	Republika Środkowoafrykańska	5 074
Katar	657	Czad	6 020

Źródło: Baza danych Doing Business

Streszczenie

Rozpoczęcie działalności gospodarczej w formie spółki z o.o.

Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych

Zatrudnianie i zwalnianie pracowników

Rejestracja własności nieruchomości

Uzyskiwanie kredytu

Ochrona inwestorów

Płacenie podatków

Obrót międzynarodowy

Dochodzenie należności z umów

Zakończenie działalności gospodarczej w formie spółki z o.o.

Tan, prawnik z Singapuru, nie ma nic przeciw oczekiwaniu w sądzie najwyższym na rozpatrzenie prowadzonej przez niego sprawy. Ekran komputera wskazuje przewidywany czas oczekiwania dla każdej sprawy, a wiadomość tekstowa w jego telefonie komórkowym da mu znać, gdy sędzia będzie gotowy na wysłuchanie jego sprawy. W międzyczasie przegląda swe argumenty ustne i korzysta z dobrego lunchu w Academy Bistro znajdującym się w budynku sądu najwyższego.

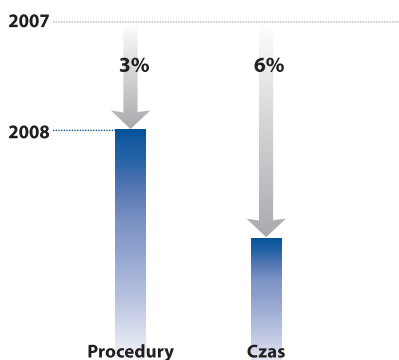
Tan i jego klienci mogą sobie pozwolić na odprężenie ponieważ wiedzą, że ich sprawa zostanie szybko rozpatrzona. W Singapurze spór handlowy jest rozstrzygany w ciągu zaledwie 150 dni – szybciej niż gdziekolwiek indziej na świecie.

Nie każdy wnoszący sprawę sporną do sądu może oczekiwać podobnej wydajności. Jedną z powszechnych przeszkód prowadzenia działalności gospodarczej w krajach rozwijających się jest słabość sądów. Pro-

WYKRES 10.1

Dziesięć największych reformatorów w zakresie dochodzenia należności z umów

Średnia poprawa

1. Mozambik
2. Macedonia
3. Bułgaria
4. Rumunia
5. Armenia
6. Chiny
7. Bhutan
8. Belgia
9. Azerbejdżan
10. Portugalia

Źródło: Baza danych Doing Business.

blem ten jest szczególnie poważny w Afryce, gdzie 80 proc. obywateli zwraca się ku instytucjom nieformalnym w poszukiwaniu sprawiedliwości.¹

Opóźnienia w egzekwowaniu sprawiedliwości oznaczają często jej zaprzeczenie. W wielu krajach jedynie bogaci mogą sobie pozwolić na pójście do sądu. Pozostali nie mają dostępu do wymiaru sprawiedliwości, a z powodu braku wydajnie funkcjonujących sądów firmy realizują mniej inwestycji oraz transakcji gospodarczych. Wolą one prowadzić działalność z wąską grupą ludzi znanych z dotychczas przeprowadzonych transakcji.

Nieskuteczne sądy powodują także powstanie dużych kosztów. Ostatnie badanie dotyczące Europy Wschodniej wskazuje, że w krajach o wolno działających sądach firmy mogą liczyć na średnio mniejsze finansowanie przez banki dla nowych inwestycji. Reformy w innych obszarach takich jak prawa wierzycieli pomagają zwiększyć pożyczki bankowe jedynie wówczas, gdy umowy mogą być dochodzone przed sądami.² Kolejne badanie przeprowadzone na 41 krajach rozwijających się wykazało, że każda poprawa skuteczności rozwiązań w zakresie sporów handlowych o 10 proc. przynosi spadek udziału szarej strefy w ogólnej działalności gospodarczej o 2,3 proc.³

Sądy najlepiej służą działalności gospodarczej, gdy funkcjonują sprawnie, nie są zbyt kosztowne i wydają uczciwe wyroki. Niestety, w skali ogólnoswiatowej jedynie 35 proc. przedsiębiorstw objętych Badaniem Przedsiębiorstw Banku Światowego jest zdania, że sądy w ich krajach są uczciwe, bezstronne i nieskorumpowane.⁴

Doing Business mierzy skuteczność systemu sądowego w zakresie rozwiązywania sporów handlowych. Obecnie przygląda się on kosztom i procedurom

w zakresie dochodzenia należności przed sądami (wykres 10.2).

Gospodarki osiągające dobre rezultaty w zakresie swobody dochodzenia należności z umów posiadają skutecznie działające sądownictwo dzięki wprowadzeniu zarządzenia sprawami, surowych limitów czasowych w zakresie procedur oraz wyspecjalizowanym sądom handlowym i e-sądom, jak i poprzez racjonalizację procesu odwołań oraz przyspieszenie i zmniejszenie kosztów wydawania wyroków (tabela 10.1).

W Singapurze dokumenty sądowe mogą być składane elektronicznie, a każda sprawa jest monitorowana od momentu złożenia sprawy do chwili jej ostatecznego rozstrzygnięcia. Korzystanie z zarządzania sprawami umożliwia również dokonywanie pomiaru wyników działalności sędziów. Prawo do odwołań do sądów najwyższych istnieje jedynie w przypadku spraw przekraczających 50 000 dolarów singapurskich (35 500 USD). Sprawy poniżej tego progu wartościowego wymagają rozpatrzenia przed ich skierowaniem do procesu odwoławczego.

TABELA 10.1

Kraje, w których dochodzenie należności z umów jest najłatwiejsze i najtrudniejsze

Najłatwiej	Miejsce	Najtrudniej	Miejsce
Hongkong (Chiny)	1	Kamerun	172
Luksemburg	2	Demokratyczna Republika Konga	173
Islandia	3	Syria	174
Łotwa	4	Benin	175
Finlandia	5	Honduras	176
USA	6	Surinam	177
Norwegia	7	Bangladesz	178
Korea	8	Angola	179
Niemcy	9	Indie	180
Francja	10	Timor Wschodni	181

Uwaga: „Miejsce” odzwierciedla średnią ze wskaźników dla danego kraju dotyczących liczby procedur, czasu i kosztów wymaganych do rejestracji własności nieruchomości. Szczegółowe informacje na ten temat znajdują się w rozdziale „Metodologia”.

Źródło: Baza danych Doing Business.

WYKRES 10.2

Rankingi w zakresie dochodzenia należności z umów opierają się na trzech wskaźnikach cząstkowych

TABELA 10.2

Kraje, w których dochodzenie należności z umów jest najbardziej i najmniej efektywne

Procedury (liczba)			
Najmniej		Najwięcej	
Irlandia	20	Gwinea	50
Singapur	21	Kuwejt	50
Hongkong (Chiny)	24	Zjednoczone Emiraty Arabskie	50
Rwanda	24	Belize	51
Austria	25	Irak	51
Belgia	25	Oman	51
Holandia	25	Timor Wschodni	51
Islandia	26	Sudan	53
Luksemburg	26	Syria	55
Czechy	27	Brunei	58
Czas (dni)			
Najkrótszy		Najdłuższy	
Singapur	150	Sri Lanka	1 318
Kirgizja	177	Trynidad i Tobago	1 340
Uzbekistan	195	Kolumbia	1 346
Litwa	210	Słowenia	1 350
Hongkong (Chiny)	211	Indie	1 420
Nowa Zelandia	216	Bangladesz	1 442
Białoruś	225	Gwatemala	1 459
Bhutan	225	Afganistan	1 642
Kazachstan	230	Surinam	1 715
Korea Płd.	230	Timor Wschodni	1 800
Koszt (w % wartości należności)			
Najniższy		Najwyższy	
Bhutan	0,1	Komory	89,4
Islandia	6,2	Kambodża	102,7
Luksemburg	8,8	Burkina Faso	107,4
Stany Zjednoczone	9,4	Papua Nowa Gwinea	110,3
Norwegia	9,9	Indonezja	122,7
Korea Płd.	10,3	Malawi	142,4
Finlandia	10,4	Mozambik	142,5
Chiny	11,1	Sierra Leone	149,5
Polska	12,0	Demokratyczna Republika Konga	151,8
Węgry	13,0	Timor Wschodni	163,2

Źródło: Baza danych Doing Business.

Hongkong (Chiny) przyspiesza dochodzenie należności z umów poprzez umożliwienie rozpoczęcia procesu w oparciu o istotne punkty rozstrzygnięcia sądowego.

W pełni uzasadnione pisemne decyzje sądów nie są wymagane. Dziesięć krajów o najkrótszym średnim czasie dochodzenia należności z umów posiada wyspecjalizowane sądy handlowe lub wyspecjalizowane sekcje handlowe sądów powszechnych oraz ogranicza liczbę i długość procedur wydłużających sprawę. Zmniejszenie barier wejścia na rynku usług prawnych również pomaga. Przykładowo, zezwolenie kobietom na wykonywanie zawodów prawnych może zwiększyć konkurencję pomiędzy prawnikami i przyczynić się do spadku wysokości opłat prawnych. W Arabii Saudyjskiej

pierwsze kobiety – razem 170 – ukończyły studia prawnicze w 2008 r. Rząd saudyjski wysłał cztery najlepsze w ramach programów edukacyjnych zagranicę w celu ich przygotowania po powrocie do kraju do objęcia funkcji pierwszych kobiecych profesorów prawa. Niestety, pewne kraje nadal zakazują kobietom sprawowania zawodu sędziego, choć inne rozpoczęły ostatnio wydawanie zezwoleń dla kobiet w tym zakresie. Bahrajn, który dokonał tego w 2003 r. posiada obecnie trzy sędziny. Pierwsza sędzina federalna została mianowana w Abu Dhabi pod koniec marca 2008 r.

KTO PRZEPROWADZAŁ REFORMY W LATACH 2007-2008?

Dwanaście gospodarek przeprowadzało w latach 2007-2008 reformy w zakresie dochodzenia należności z umów (tabela 10.3).

Reformy skróciły czas, koszty oraz liczbę działań koniecznych w ramach postępowania sądowego poprzez wprowadzenie wyspecjalizowanych sądów handlowych oraz zarządzania sprawami, uproszczenie zasad prowadzenia drobnych spraw, racjonalizację procesu odwoławczego oraz usprawnienia wydawania wyroków sądowych.

Większość reform miało miejsce w Europie Wschodniej i Azji Środkowej – Armenii, Azerbejdżanie, Bułgarii, Macedonii i Rumunii. Wśród krajów OECD o wysokim dochodzie narodowym, reformy przeprowadziły Austria, Belgia i Portugalia. W Afryce były to Mozambik i Rwanda. W Azji Południowej Bhutan był jedyną gospodarką, która usprawniła swoje sądownictwo w latach 2007-2008, w Azji Wschodniej jedynym reformatorem były Chiny, z kolei na Bliskim Wschodzie i w Afryce Północnej nie przeprowadzono żadnych reform.

Mozambik, czołowy reformator w zakresie dochodzenia należności z umów, skrócił średni czas rozstrzygnięcia sporów handlowych z 1 000 do 730 dni – utworzenie nowych sądów handlowych zaczęło w końcu przynosić rezultaty. Od marca 2008 r. sądy zyskały również 22 nowych sędziów, co oznacza wzrost o 10 proc. Poza zatrudnieniem większej liczby sędziów Mozambik wprowadził system oceny ich działalności. Administratorzy sądów są odpowiedzialni za zadania administracyjne realizowane wcześniej przez sędziów takie jak dokonywanie płatności dla wierzycieli po przeprowadzeniu publicznej licytacji majątku dłużnika.

W Macedonii, będącej czołowym reformatorem, wydział handlowy sądu cywilnego w Skopje rozpoczął swą działalność w listopadzie 2007 r. po rozwiązaniu początkowych trudności w zakresie przydziału sędziów. Od stycznia 2008 r. wszystkie sprawy są protokołowane elektronicznie, a wydział handlowy sądu w Skopje będzie wkrótce posiadał 15 dodatkowych komputerów w celu rozpoczęcia rejestracji spraw.

W Rwandzie wyspecjalizowane sądy handlowe rozpoczęły funkcjonowanie w maju 2008 r. Trzy sądy handlowe niższego rzędu – w Kigali oraz w prowincjach północnych i południowych – zajmują się rozstrzygnięciem sporów handlowych o war-

TABELA 10.3

Zwiększenie skuteczności procedur – najbardziej popularny temat reformy w latach 2007-2008

Zwiększenie skuteczności procedur w głównych sprawach sądowych	Armenia, Belgia, Bułgaria, Macedonia, Mozambik
Wprowadzenie lub udoskonalenie wyspecjalizowanych sądów handlowych	Azerbejdżan, Macedonia, Rwanda
Zwiększenie skuteczności egzekucji wyroków sądowych	Chiny, Rumunia
Stworzenie uproszczonych zasad w zakresie drobnych roszczeń	Bhutan, Portugalia
Utworzenie sądów elektronicznych	Austria
Racjonalizacja procesu odwoławczego	Bułgaria

Źródło: Baza danych Doing Business.

tości poniżej 37 000 USD. Czwarty sąd handlowy dołączony do sądu wyższej instancji rozstrzyga sprawy powyżej tej wartości oraz odwołania od decyzji trzech sądów niższej instancji. Sądy handlowe nie tylko szybciej rozstrzygają spory, ale również wnoszą stosowną wiedzę specjalistyczną do spraw handlowych. Również Bułgaria skróciła czas trwania procesów sądowych. Osiągnęła to poprzez zobowiązanie sędziów do odrzucania niekompletnych wniosków sądowych zamiast zezwalania na szereg rozszerzeń sprawy. Dla zapewnienia zgodności z wyznaczonymi terminami w stosunku do sędziów, którzy regularnie je naruszają stosowane są kary dyscyplinarne.

Ponadto, Bułgaria przeprowadziła reformę swego procesu odwoławczego. Odwołania są obecnie możliwe jedynie na podstawie nowo odkrytych faktów oraz tylko w zakresie orzeczeń sądowych przekraczających wartość 1 000 lewów (ok. 800 USD). Możliwość odwołania do sądu najwyższego zostały ograniczona jedynie do istotnych kwestii.

Rumunia uprościła egzekucję orzeczeń sądowych poprzez eliminację potrzeby wydawania nakazu egzekucyjnego i zezwolenie na załączanie stanów wierzytelności. Reforma skróciła czas egzekucji orzeczeń sądowych o miesiąc, z 120 do 95 dni.

W Armenii zasady proceduralne, które weszły w życie w styczniu 2008 r. wprowadziły nową regułę: wszystkie decyzje sądu stają się wykonalne w ciągu jednego miesiąca od ich wydania. Ponadto prawo uchwalone w maju 2007 r. utworzyło specjalną jurysdykcję w sprawach kryminalnych i administracyjnych oraz nowy sąd cywilny, który będzie się zajmował sprawami o najważniejszym znaczeniu finansowym.

Azerbejdżan skrócił średni czas dochodzenia należności z umów z 267 do 237 dni poprzez stworzenie drugiego wyspecjali-

zowanego sądu handlowego w Baku oraz zwiększenie liczby sędziów sądów handlowych z 5 do 9.

W Europie Zachodniej, Austria wprowadziła obowiązek elektronicznego składania pozwów w sądach cywilnych. Wszystkie pozwy prawników w procesach cywilnych oraz postępowaniach egzekucyjnych przechodzą obecnie przez elektroniczny kanał danych prowadzony przez Ministerstwo Sprawiedliwości. Orzeczenia są dostarczane raczej poprzez pocztę elektroniczną niż w ramach przestarzałego procesu powiadomień pisemnych

Belgia przyjęła w 2007 r. prawo przyspieszające procedury sądowe. Wprowadzono obowiązkowy kalendarz procedur zawierający wiążące limity czasowe w zakresie składania skarg pisemnych. Plan prac jest ustalany przez strony lub, jeżeli nie osiągną one porozumienia w tej kwestii, przez sędziego. W przypadku, gdy sędzia nie wyda orzeczenia w ciągu miesiąca od wysłuchania sprawy, stosowane są wobec niego sankcje dyscyplinarne. Oddzielna ustawa ma na celu zachęcać biegłych do składania swych raportów w krótszym czasie poprzez kontrolowanie przez sąd płatności za ich usługi.

Portugalia rozszerzyła zakres postępowania uproszczonych w celu uwzględnienia wszystkich spraw o wartości do 30 000 euro.

Chiny przyjęły nowy zestaw zasad proceduralnych. Koncentruje się on na przyspieszeniu egzekucji orzeczeń sądowych. W Azji Wschodniej egzekucja zajmuje średnio 34 proc. czasu potrzebnego do rozwiązania sporu handlowego, co jest najwyższym udziałem wśród wszystkich regionów. W Chinach egzekucja orzeczenia zajmuje niemal połowę całkowitego czasu rozwiązania sporu handlowego.

W celu skrócenia czasu egzekucji orze-

czeń sądowych Chiny wprowadziły nowe zasady wymagające od stron ujawnienia swego majątku na początku procedury sądowej. Ci, którzy odmówią dokonania tego ujawnienia mogą zostać ukarani grzywną. Komornicy mogą podjąć działania w celu zapobiegnięcia ukrywaniu lub transferowaniu przez strony ich majątku w trakcie lub bezpośrednio po przeprowadzeniu postępowania przed sądem. Sądy mogą zakazać stronom opuszczenia kraju, jeżeli są one podejrzane o próbę uchylenia się przed decyzją egzekucyjną.

W Azji Południowej, Bhutan przekazał wszystkie spory dotyczące gruntów, stanowiące ok. 30 proc. spraw rozpatrywanych przez sąd rejonowy w Thimphu, wyspecjalizowanej komisji ds. gruntów. To rozwiązanie umożliwiło uwolnienie czasu sądu i pozwoliło zająć się sprawami handlowymi. Efekt: sąd rejonowy w Thimphu skrócił średni czas rozstrzygania spraw handlowych z 275 do 225 dni.

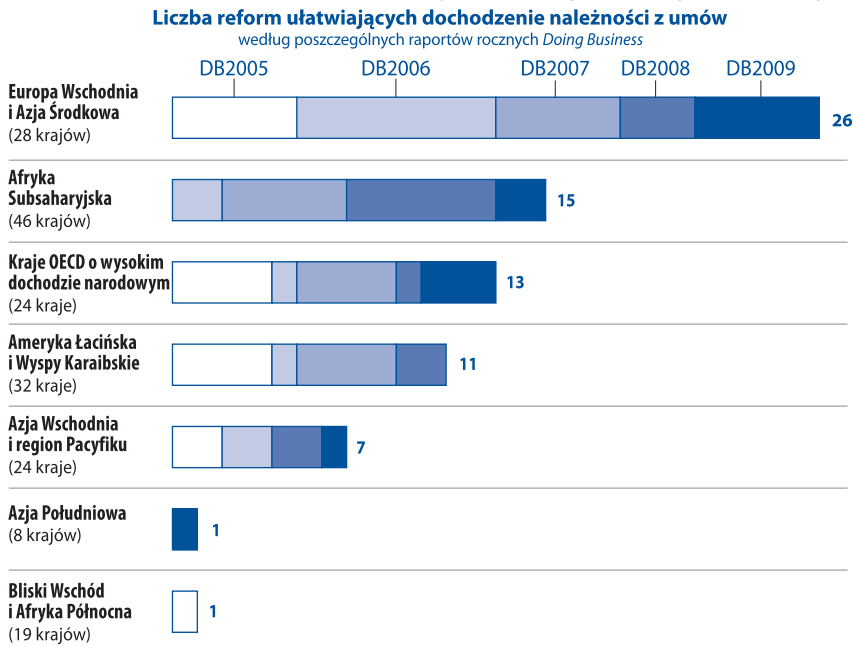
JAKIE SĄ TENDENCJE W ZAKRESIE REFORM?

Reformatorzy rozważający sposoby poprawy otoczenia regulacyjnego dla przedsiębiorstw często obawiają się podjęcia reform w zakresie sądownictwa. Nie jest to czymś zaskakującym. Wskaźnik pomyślnie przeprowadzonych reform sądownictwa jest niski: średnio jedynie jedna na cztery prób reform kończy się sukcesem w postaci obniżenia kosztów i skrócenia opóźnień. Nawet pomyślnie reformy trwają często latami zanim przyniosą widoczne skutki.

Zasadniczo państwa zajmujące wysokie pozycje w zakresie swobody dochodzenia należności z umów stale reformują swe sądy w celu dostosowania do zmieniających się realiów gospodarczych. Przykładem jest Dania. W 2006 r. wprowadziła ona specjalne zasady rozstrzygania spraw poniżej kwoty 8 600 USD. To pozwoliło zmniejszyć liczbę spraw kierowanych do sądu ogólnego w Kopenhadze o 38 proc. Rząd duński poszedł w reformach jeszcze dalej. W marcu 2008 r. nowe prawo wprowadziło mediację po tym jak pomyślnie przeprowadzona faza pilotażowa wykazała, że 2/3 wszystkich spraw skierowanych do mediacji w latach 2003–2005 zostało rozstrzygniętych polubownie. Z powyższych przesłanek wynika jednoznacznie jeden wniosek – należy pozostać skoncentrowanym na udoskonalaniu procesu, nawet jeżeli wyniki są już dobre.

WYKRES 10.3

Niewiele reform na Bliskim Wschodzie i Afryce Północnej oraz w Azji Południowej

Uwaga: Dana reform jest liczona jako jedna reforma przeprowadzona przez jedną gospodarkę w danym roku
Źródło: Baza danych *Doing Business*.

WPROWADZENIE SĄDÓW HANDLOWYCH W AFRYCE

Najpopularniejszym tematem reform w Afryce w ostatnich pięciu latach było wprowadzenie wyspecjalizowanych sądów handlowych lub sekcji handlowych w istniejących sądach. Pewne kraje afrykańskie posiadają bogatsze doświadczenia w zakresie wyspecjalizowanych sądów lub wydziałów – m.in. Kenia, Madagaskar, Tanzania, Uganda i Zambia.

W siedmiu afrykańskich krajach, które wprowadziły sądy handlowe lub sekcje handlowe w sądach w ciągu ostatnich pięciu lat tj. w Burkina Faso, Demokratycznej Republice Konga, Ghanie, Mauretanii, Mozambiku, Nigerii i Rwandzie średni czas rozstrzygnięcia sporu handlowego zmniejszył się o 19 proc., z 604 do 492 dni (wykres 10.5).

Z uwagi na fakt, że sędziowie muszą zostać zatrudnieni i przeszkoleni, zasady muszą być dostosowane a finansowanie zapewnione. Osiągnięcie takich redukcji czasu wymaga zwykle lat. Na przykład, w Ghanie wydział handlowy rozpoczął funkcjonowanie w ramach sądu wyższej instancji w marcu 2005 r. *Doing Business* 2008 notuje skrócenie czasu z 552 do 487 dni – więcej niż przed dwoma laty.

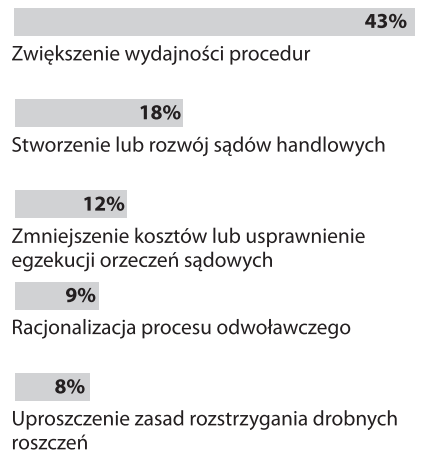
Wyspecjalizowane sądy handlowe są często krytykowane z powodu zajmowania się jedynie sprawami o największym znaczeniu finansowym. Na przykład sądy

w Tanzanii rozpatrują jedynie sprawy o wartości przekraczającej równowartość 66-krotności dochodu na mieszkańca. W Zambii wartość ta stanowi 15-krotność dochodu na mieszkańca. Minimalny próg może być uzasadniony chęcią uniknięcia przeciążenia nowo utworzonych wyspecjalizowanych sądów. Należy jednak zachować równowagę pomiędzy możliwością dochodzenia sprawiedliwości oraz rozsądnym zakresem obciążenia nowych sądów sprawami. Podejście pragmatyczne polega na obniżeniu minimalnych progów wartościowych w miarę stopniowego zwiększenia możliwości sądów w zakresie przyjmowania nowych spraw. Jest to lepsze rozwiązanie niż zarzucenie sądów sprawami od początku

WYKRES 10.4

Pięć głównych tematów reform w zakresie dochodzenia należności z umów

Reformy wraz z ich tematyką od DB 2005 (w %)

Uwaga: Dana reforma może obejmować kilka tematów reform
Źródło: Baza danych *Doing Business*.

ich funkcjonowania.

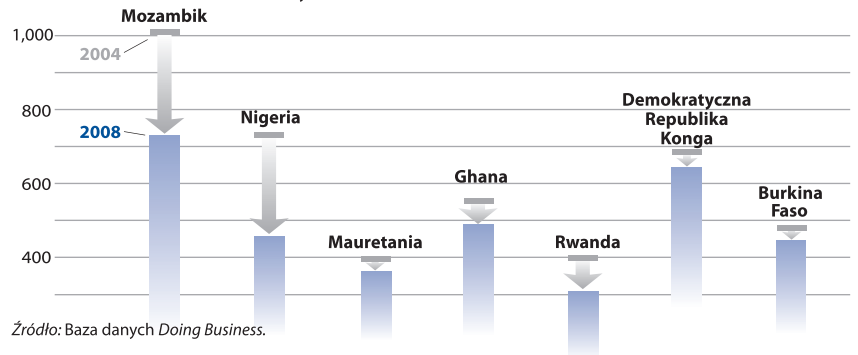
PRZEJŚCIE W KIERUNKU POSTĘPOWAŃ USTNYCH W AMERYCE ŁACIŃSKIEJ

Państwa Ameryki Łacińskiej przyspieszyły rozstrzyganie spraw kryminalnych w większym stopniu poprzez postępowania ustne niż poprzez wymianę dokumentów pisemnych. Argentyna i Chile rozpoczęły ten trend w latach 90. XX wieku. Kolumbia, Gwatemala, Honduras i Meksyk pracują obecnie nad podobnymi reformami. Także Kolumbia planuje rozszerzyć zakres postępowania ustnych w sądach handlowych w ciągu najbliższych czterech lat. W Salwadorze bliski jest moment przyjęcia projek-

WYKRES 10.5

Wyspecjalizowane sądy handlowe w Afryce pomagają skrócić opóźnienia w zakresie dochodzenia należności z umów

Czas dochodzenia należności z umowy (dni)

Źródło: Baza danych *Doing Business*.

tu ustawy w zakresie wprowadzenia sądów ustnych, w tym sądów handlowych. Obecnie wszystko odbywa się w formie pisemnej pomiędzy stronami z małym zakresem interwencji ze strony sędziego. W przyszłości będzie odbywać się wstępna rozprawa, podczas której sędzia będzie się najpierw starał doprowadzić do ugody pomiędzy stronami. W przypadku nie osiągnięcia ugody sędzia określi fakty oraz dowody przedstawione w sprawie. Podczas drugiej i ostatecznej rozprawy pomiędzy stronami zostaną przepytani świadkowie oraz eksperci. Zgodnie z nowymi zasadami sędzia musi wydać orzeczenie pisemne w ciągu 15 dni od drugiej rozprawy.

Podczas gdy postępowania w formie ustnej stanowią nowy trend w Ameryce Łacińskiej, kraje w innych regionach mają więcej doświadczeń w tym zakresie. Przykładem jest Luksemburg, który zajmuje drugie miejsce w zakresie swobody dochodzenia należności z umów. W Luksemburgu strony nie prowadzą długotrwałej wymiany pism procesowych w sądach handlowych. Zamiast tego wymieniają jedynie dowody pisemne, na których zamierzają polegać w trakcie prezentacji argumentów ustnych przed sędzią. To oszczędza całe miesiące procesu.

NAŁOŻENIE SUROWYCH LIMITÓW CZASOWYCH

W 1995 r. „sądy arbitrażowe” stały się odpowiedzialne za rozstrzygnięcie sporów handlowych w Rosji. W 2002 r., w celu przyspieszenia postępowania, Rosja zmieniła swój kodeks postępowania handlowego. Najważniejszą zmianą było wprowadzenie surowych limitów czasowych – dwóch miesięcy dla pełnej rozprawy oraz jednego miesiąca dla procedur przyspieszonych.

Większość państw Azji Środkowej powieliła rosyjskie zasady proceduralne, w tym ustalenie surowych limitów czasowych. Sędziowie są odpowiedzialni za zachowanie tych limitów czasowych, a najlepiej dotrzymujący tych terminów mają większe szanse awansu zawodowego. Nie dziwi więc, że wśród 10 krajów o najszybszym średnim terminie dochodzenia należności z umów połowa znajduje się w Europie Wschodniej i Azji Środkowej.

PRZYPISY

1. Wojkowska (2006).
2. Safavian i Sharma (2007).
3. Dabla-Norris, Gradstein i Inchauste (2008).
4. World Bank Enterprise Surveys (<http://www.enterprisesurveys.org>).

Streszczenie

Rozpoczęcie działalności gospodarczej w formie spółki z o.o.

Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych

Zatrudnianie i zwalnianie pracowników

Rejestracja własności nieruchomości

Uzyskiwanie kredytu

Ochrona inwestorów

Płacenie podatków

Obrót międzynarodowy

Dochodzenie należności z umów

Zakończenie działalności gospodarczej w formie spółki z o.o.

Carlos, właściciel dużej kolumbijskiej firmy produkcyjnej usłyszał złe wieści: jego główny klient właśnie ogłosił bankructwo. Carlos wyraził obawę, że całe lata mogą minąć zanim odzyska należności oraz że jego przedsiębiorstwo może mocno na tym ucierpieć.

Jednak są też i dobre wiadomości. Nowe prawo upadłościowe w Kolumbii zaczęło obowiązywać z końcem 2007 r. racjonalizując procedury w zakresie upadłości. Wcześniej dłużnik mógł odrzucić roszczenia wierzycieli znacząco opóźniając proces sądowy. Obecnie wszystkie zarzuty muszą zostać rozstrzygnięte w ciągu jednej rozprawy sądowej. Nowe prawo zacieśnia także limity czasowe dla procedur oraz wyposaża wierzycieli w większe uprawnienia w zakresie wpływania na postępowanie takie jak prawo do odwoływania i zamiany likwidatora.

Skuteczne regulacje w zakresie upadłości

TABELA 11.1

Kraje, w których likwidacja spółki jest najłatwiejsza i najtrudniejsza

Najłatwiejsza	Stopa odzysku	Najtrudniejsza	Stopa odzysku
Japonia	92,5	Liberia	8,3
Singapur	91,3	Surinam	8,1
Norwegia	89,0	Mauretania	6,7
Kanada	88,7	Wenezuela	6,0
Finlandia	87,3	Demokratyczna Republika Konga	5,4
Irlandia	86,6	Filipiny	4,4
Dania	86,5	Mikronezja	3,5
Belgia	86,3	Haiti	2,7
Wielka Brytania	84,2	Zimbabwe	0,0
Holandia	82,7	Republika Środkowoafrykańska	0,0

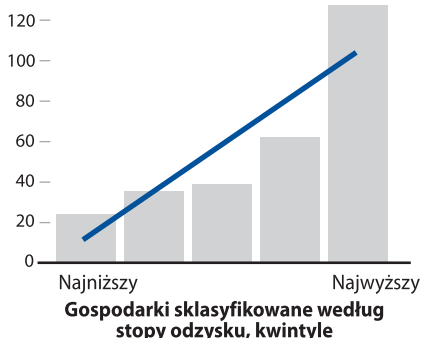
Uwaga: Rankingi oparte są na stopie odzysku określającej, ile centów z każdego dolara zgłaszający roszczenie (tzn. wierzyciele, władze skarbowe i pracownicy) mogą odzyskać od niewypłacalnego przedsiębiorcy. Szczegółowe informacje na ten temat znajdują się w rozdziale „Metodologia”.

Źródło: Baza danych Doing Business.

WYKRES 11.1

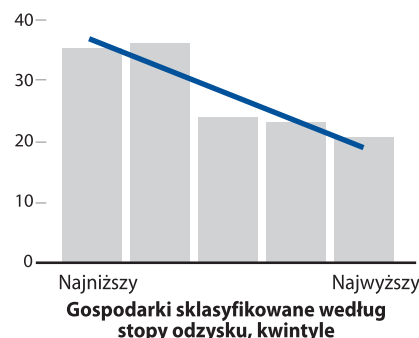
Wyższe stopy odzysku związane z większym dostępem do kredytu

Kredyt prywatny jako % PKB

Uwaga: Związki uważa się za istotne, jeżeli wynoszą co najmniej 1 proc. i pozostają na istotnym poziomie podczas kontroli pod względem dochodu na mieszkańca. Źródło: Baza danych Doing Business; Baza danych World Development Indicator, Bank Światowy, Baza danych Enterprise Surveys Bank Światowy.

Odsetek firm postrzegających dostęp do kredytu jako przeszkodę

poprawiają dostęp do kredytu. Tam, gdzie prawo upadłościowe jest najbardziej skuteczne, wierzyciele – pewni, że będą w stanie odzyskać wierzytelności – są bardziej skłonni do kredytowania.¹

Korzyści efektywnych regulacji w zakresie upadłości są w szczególności widoczne, gdy porównuje się gospodarki bogate. Ostatnie badania w Europie wskazują, że faktyczna stopa odzysku wierzytelności przez wierzycieli wynosi 92 proc. wartości wierzytelności w Wielkiej Brytanii, 80 proc. w Holandii, 67 proc. w Niemczech i 56 proc. we Francji.² Z czego wynika tak duże rozbieżności? Po części z tego, że w Londynie zakończenie procesu upadłości zabiera jedynie rok, podczas gdy w Amsterdamie 13 miesięcy, w Berlinie 15, a w Paryżu niemal dwa lata, zgodnie z danymi Doing Business.

Dobre ustawodawstwo w zakresie upadłości realizuje trzy podstawowe cele. Po pierwsze, pomaga naprawić szkody poniesione przez sprawne przedsiębiorstwa i zlikwidować firmy nierentowne. Zmierzają do maksymalizacji wartości uzyskiwanych przez wierzycieli, udziałowców, pracowników oraz innych zainteresowanych poprzez wymóg upadłości przedsiębiorstwa, sprzedaży lub likwidacji – zależnie od tego, które z tych rozwiązań przynosi największe korzyści.

Ponadto, pozwala na jasne klasyfikowanie wierzycieli. W państwach, w których prawo spełnia te trzy cele wierzyciele uzyskują wyższe stopy odzysku aniżeli kraje nie posiadające takich praw.

Doing Business bada czas, koszty i wyniki postępowania upadłościowych z udziałem podmiotów krajowych. Szybkość, niski koszt oraz kontynuowanie działalności przez podmioty rentowne charakteryzuje najlepsze gospodarki. W krajach

tych przedsiębiorstwa są częściej sprzedawane lub reorganizowane niż likwidowane poprzez pojedynczą sprzedaż składników majątkowych przedsiębiorstwa. W większości z nich wierzyciele mają istotny wpływ na wyznaczenie administratorów majątku upadłościowego oraz wymagane są specjalne kwalifikacje dla osób ubiegających się o pozycję zarządcy masy upadłościowej (wykres 11.3).

W Kanadzie, Irlandii, Japonii, Norwegii i Singapurze zamknięcie, reorganizacja lub likwidacja jest realizowana w przeciągu roku (tabela 11.1).

Kanada i Irlandia posiadają wyspecjalizowane sądy upadłościowe oraz statutowe limity czasowe. Ponadto ograniczają one odwołania o charakterze proceduralnym. Dania wprowadziła w 2006 r. „zabezpieczenia o zmiennym składzie” dla umożliwienia wierzycielom objęcia ubezpieczeniem całego przedsiębiorstwa. To zwiększa prawdopodobieństwo, że sprawne przedsiębiorstwa będą sprzedawane jako działające na rynku. W Kolumbii, Kuwejcie, Norwegii i Singa-

WYKRES 11.2

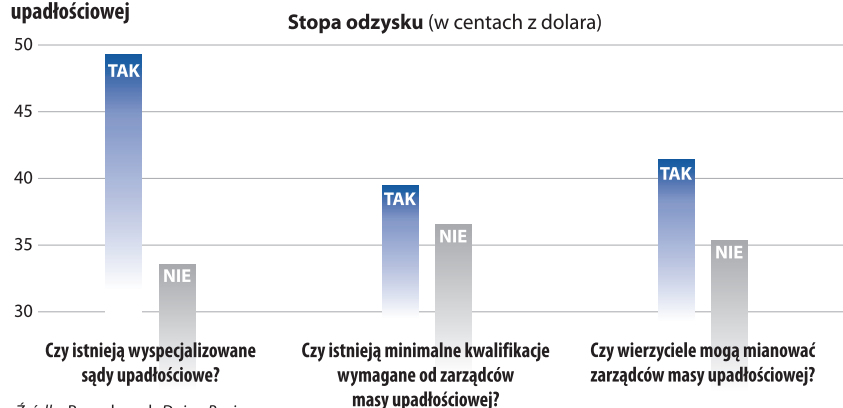
Rankingi w zakresie zakończenia działalności gospodarczej opierają się na jednym wskaźniku cząstkowym

Funkcja czasu, kosztów oraz innych czynników takich jak stopa pożyczek oraz prawdopodobieństwo kontynuowania działalności przez spółkę

Uwaga: Czas i koszty nie są uwzględniane oddzielnie w rankingu. Uwaga: Dane szczegółowe w rozdziale „Metodologia”

WYKRES 11.3

Wyższe stopy odzysku w gospodarkach z wyspecjalizowanymi sądami oraz zarządcami masy upadłościowej

Źródło: Baza danych Doing Business.

purze rozstrzygnięcie upadłości kosztuje zaledwie ok. 1 proc. masy upadłościowej (tabela 11.2).

KTO PRZEPROWADZAŁ REFORMY W LATACH 2007-2008?

Polska była wiodącym reformatorem w zakresie prawa dotyczącego zakończenia działalności gospodarczej w latach 2007-2008 (tabela 11.3).

Polskie prawo w zakresie licencjonowania zawodu zarządcy masy upadłościowej obowiązuje od 10 października 2007 r. Nowe prawo zastrzyło wymagania zawodowe wobec administratorów w celu zapewnienia, że posiadają oni umiejętności i wykształcenie niezbędne do nadzorowania postępowania upadłościowego. Uzyskanie licencji zarządcy masy upadłościowej wymaga obecnie zdania egzaminu z ekonomii, prawa, finansów i zarządzania. Reforma także ogranicza wynagrodzenie zarządcy masy upadłościowej z 5 proc. do 3 proc. wartości masy upadłościowej.

Trzy gospodarki w Ameryce Łacińskiej i na Wyspach Karaibskich znajdują się tuż za Polską pod względem reform. Kolumbia, zajmująca drugie miejsce, wprowadziła dwa nowe postępowania upadłościowe: procedurę reorganizacji w celu restrukturyzacji niewypłacalnych przedsiębiorstw oraz obowiązkową procedurę likwidacji. Jej nowe prawo upadłościowe ogranicza limity czasowe dla negocjowania umów o reorganizacji. Wcześniej dozwolony termin wynosił sześć miesięcy z możliwością wydłużenia o osiem miesięcy. Nowe prawo limituje ten okres do czterech miesięcy, a możliwość wydłużenia do dwóch miesięcy.

Meksyk również zmienił swe prawo upadłościowe. Obecnie dłużnicy i wierzyciele mogą zawrzeć umowę o reorganizacji na

dowolnym etapie procedury upadłościowej. Wyspa Świętego Wincenta i Grenadyny uchwaliła prawo upadłościowe w 2007 r. Prawo to jest pierwszym w tym państwie od uzyskania niepodległości zestawem zasad regulujących proces upadłości przedsiębiorstw prywatnych.

Cztery gospodarki Europy Wschodniej dołączyły do Polski w zakresie racjonalizacji procedur upadłościowych. Łotwa uchwaliła nowe prawo upadłościowe w listopadzie 2007 r. Obecnie firmy przeżywające kłopoty finansowe mogą wybrać kontynuację działalności poprzez przeprowadzenie reorganizacji. Podobnie jak Polska także Łotwa zastrzyła standardy kwalifikacyjne dla administratorów masy upadłościowej. To samo rozwiązanie zastosowała Bośnia i Hercegowina. Z dniem 1 stycznia 2008 r. w życie weszła czeska Ustawa o Upadłości. Prawo wprowadza pojęcie reorganizacji jako preferowanej metody rozwiązującej problem upadłości, nakłada ostrzejsze limity czasowe, ustanawia elektroniczny rejestr upadłościowy oraz wyznacza nowe standardy kwalifikacyjne dla zarządców masy upadłościowej.

Bułgaria uchwaliła dwie ustawy: Kodeks Postępowania Cywilnego oraz Prawo o Rejestrze Handlowym. Pierwsza z nich stwierdza, że odwołania będą obecnie rozpatrywane na dwóch poziomach: najpierw przed sądem odwoławczym, a następnie przed sądem najwyższym. Sąd najwyższy Bułgarii będzie ostatecznym arbitrem, z wyjątkiem prawem podjęcia decyzji, czy ma podjąć się rozpatrzenia danej sprawy. Wcześniej odwołania od decyzji sądowych mogły być składane wyłącznie do sądu najwyższego, który zazwyczaj odsyłał sprawy do sądu rejonowego, co prowadziło do istotnego wydłużenia procesu. W Bułgarii najistotniejsze decyzje oraz orzeczenia w zakresie upadło-

ści są publikowane na stronie internetowej rejestru handlowego.

W Azji Wschodniej i regionie Pacyfiku, Hongkong (Chiny) i Kambodża były jedynymi reformatorami. Hongkong (Chiny) wydał Zasady Zmian Prawa Upadłościowego na 2007 r., wzmacniając rolę i uprawnienia zarządców masy upadłościowej. Kambodża przyjęła w 2007 r. Prawo Upadłościowe, jej pierwsze regulacje w zakresie upadłości przedsiębiorstw prywatnych. Prawo wprowadza procedury reorganizacji w celu dokonania restrukturyzacji niewypłacalnych spółek.

Pięć krajów OECD o wysokim dochodzie narodowym dołączyło w latach 2007-2008 do grona reformatorów. Finlandia racjonalizowała proces reorganizacji przedsiębiorstw pod nadzorem sądu. Obecnie zwiększyć wiarygodność może zatwierdzić plany reorganizacji; wcześniej wymagana była jednogłośnie. Finlandia dokonała zmiany Ustawy o Restrukturyzacji Przedsiębiorstw przyspieszając rozprawy oraz zwiększając elastyczność całego procesu. Niemcy zmienili swój kodeks upadłościowy w celu ułatwienia zachowania działalności bieżącej przez dłużników. Nowe prawo zezwala sądowi upadłościowemu na

TABELA 11.2

Kraje, w których postępowanie upadłościowe jest najbardziej i najmniej efektywne

Czas (w latach)		
Najkrótszy	Najdłuższy	
Irlandia	0,4	Ekwador 5,3
Japonia	0,6	Indonezja 5,5
Kanada	0,8	Haiti 5,7
Singapur	0,8	Filipiny 5,7
Belgia	0,9	Białoruś 5,8
Finlandia	0,9	Angola 6,2
Norwegia	0,9	Czechy 6,5
Australia	1,0	Malediwy 6,7
Belize	1,0	Mauretania 8,0
Islandia	1,0	Indie 10,0

Koszt (w % wartości majątku przedsiębiorstwa)		
Najniższy	Najwyższy	
Kolumbia	1,0	Mikronezja 38,0
Kuwejt	1,0	Filipiny 38,0
Norwegia	1,0	Samoa 38,0
Singapur	1,0	Wyspy Salomona 38,0
Bahamy	3,5	Vanuatu 38,0
Belgia	3,5	Wenezuela 38,0
Brunei	3,5	Sierra Leone 42,0
Kanada	3,5	Ukraina 42,0
Finlandia	3,5	Liberia 42,5
Gruzja	3,5	Republika Środkowoafrykańska 76,0

Źródło: Baza danych Doing Business.

TABELA 11.3

Stworzenie lub promowanie procedur reorganizacji – popularny temat reform w latach 2007-2008

Stworzenie lub promowanie procedur reorganizacji	Kolumbia, Czechy, Finlandia, Niemcy, Grecja, Łotwa, Meksyk, Nowa Zelandia
Rozwój zawodu zarządcy masy upadłościowej	Bośnia i Hercegowina, Czechy, Hongkong (Chiny), Łotwa, Polska
Wprowadzenie lub zaostrenie limitów czasowych oraz racjonalizacja procedury odwoławczej	Bułgaria, Kolumbia, Portugalia, Arabia Saudyjska
Stworzenie pierwszego prawa upadłościowego	Kambodża, Wyspa Świętego Wincenta i Grenadyny,
Priorytetowe traktowanie wierzycieli zabezpieczonych	Czechy

Źródło: Baza danych Doing Business.

zawieszenie działań egzekucyjnych przeciwko majątkowi niezbędnemu do kontynuowania działalności.

Portugalia zmniejszyła stopień formalizacji publikacji zawiadomień o upadłości w prasie. Wprowadzono jedynie procedurę przyspieszoną dla dłużników o majątku poniżej 5 000 euro oraz nowe procedury przyspieszające płatności dla administratorów masy upadłościowej. Ponadto Portugalia ograniczyła skalę odwołań proceduralnych poprzez ujednoczenie procesu odwoławczego oraz podwyższenie wartości progowej dla roszczeń rozpatrywanych przez sądy pierwszej i drugiej instancji. W przyszłości odwołania od decyzji sądów odwoławczych podtrzymujących w mocy decyzje sądów pierwszej instancji będą możliwe jedynie w szczególnych okolicznościach. Oczekuje się, że przyczyni się to do zmniejszenia ilości odwołań do sądu najwyższego.

Nowa Zelandia wprowadziła procedurę reorganizacji podobną do tej, jaka jest stosowana w Australii. Celem jest zaoferowanie alternatywy wobec likwidacji oraz wyznaczenia syndyka masy upadłościowej oraz maksymalizacja szans firmy na kontynuowanie działalności. Grecja w pełni zrewidowała posiadany system upadłościowy w celu maksymalizacji możliwości odzyskania długu przez wierzycieli. Nowe prawo zmierza do reorganizacji spółek, które popadły w tarapaty finansowe, zachowania aktywów spółki, równego traktowania wierzycieli oraz zapobieganiu sprzedaży „po kawałku”. To prawo powinno doprowadzić do przyspieszenia procesów restrukturyzacji, a także wspólnie z lepszym systemem wykrywania, powinno pozwolić spółkom na kontynuowanie bieżącej działalności.

Arabia Saudyjska była jedynym reformatorem w regionie Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej. Jej Ministerstwo Handlu wprowadziło surowe limity czasowe dla procedur upadłościowych. Licytacje aktywów należących do dłużników powinny dzięki tym rozwiązaniom następować znacznie szybciej niż dotychczas.

Boliwia zwiększyła stopień skompliko-

wania procedur upadłościowych przez zawieszenie aplikacji o dobrowolną restrukturyzację. Jedyną opcją jest obecnie procedura upadłościowa trwająca zwykle wiele lat.

JAKIE SĄ TENDENCJE W ZAKRESIE REFORM?

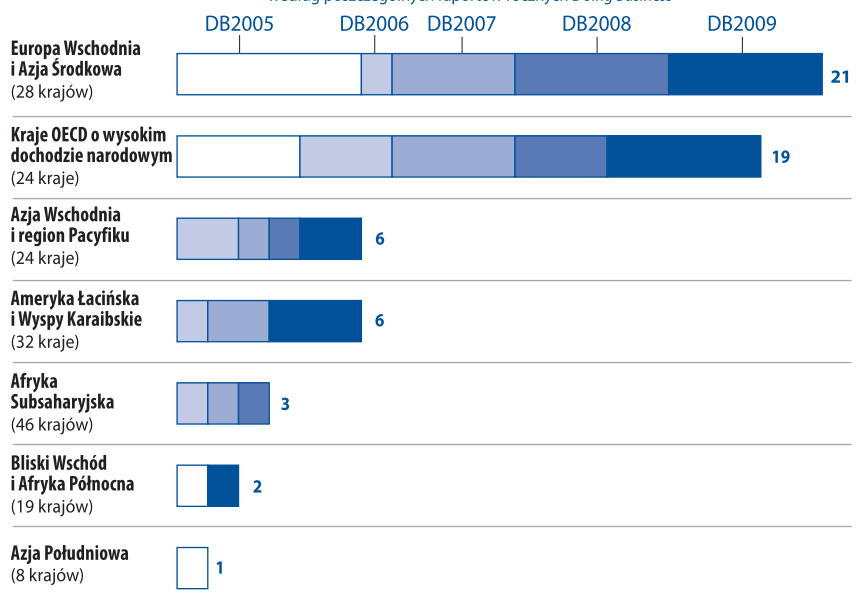
Reformy są kontynuowane nawet w krajach posiadających najlepszą jurysdykcję. Doing Business odnotował 58 reform zmierzających do ułatwienia procesu zakończenia działalności gospodarczej w ciągu ostatnich pięciu lat. Większość reform koncentrowała się na zwiększeniu praw wierzycieli oraz przyspieszeniu postępowania upadłościowego w sądach.

Gospodarki Europy Wschodniej i Azji Środkowej przeprowadziły w ciągu ostatnich pięciu lat najwięcej reform ułatwiających zakończenie działalności gospodarczej, zwłaszcza w zakresie przyspieszenia postępowania upadłościowego (wykres 11.4).

WYKRES 11.4

Większość reform w Europie Wschodniej i Azji Środkowej oraz w bogatych gospodarkach

Liczba reform ułatwiających zakończenie działalności gospodarczej według poszczególnych raportów rocznych Doing Business

Uwaga: Dana reform jest liczona jako jedna reforma przeprowadzona przez jedną gospodarkę w danym roku

Źródło: Baza danych Doing Business.

Kraje OECD o wysokim dochodzie narodowym znajdują się tuż za gospodarkami Europy Wschodniej i Azji Środkowej, koncentrując się na zwiększeniu uprawnień wierzycieli.

W innych regionach świata reformy są przeprowadzane znacznie wolniej. Dzieśięć reform przeprowadzonych łącznie w Ameryce Łacińskiej i Wyspach Karaibskich, Afryce Subsaharyjskiej oraz Azji Południowej obejmowało zakres tematyczny od wprowadzenia surowszych limitów czasowych do stworzenia wyspecjalizowanych sądów upadłościowych. W 2006 r. Burundi przyjęło swoją pierwszą ustawę upadłościową, wyznaczając jasno limity czasowe dla załatwienia poszczególnych procedur. Na Bliskim Wschodzie i Afryce Północnej jedynie Tunezja i Arabia Saudyjska przeprowadziły reformy.

ZWIĘKSZENIE PRAW WIERZYCIELI

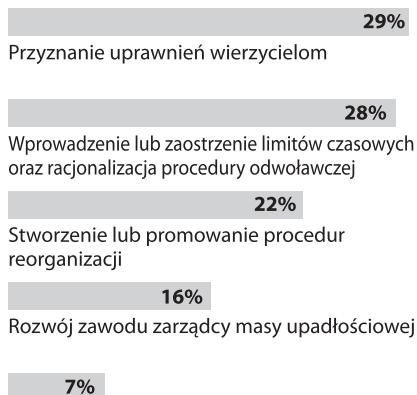
Zwiększenie praw wierzycieli stanowiło najpopularniejszy temat reform w ciągu ostatnich pięciu lat (wykres 11.5).

Siedemnaście krajów zwiększyło uprawnienia wierzycieli: Chiny, Czechy, Dania, Finlandia, Francja, Węgry, Indonezja, Włochy, Korea Płd., Polska, Portugalia, Portoryko, Rumunia, Serbia, Słowacja, USA i Wietnam. Pozostawienie wierzycielom więcej do powiedzenia w procesie przyspiesza realizację procedury upadłościowej i z większym prawdopodobieństwem

WYKRES 11.5

Pięć głównych tematów reform w zakresie zakończenia działalności gospodarczej

Reformy wraz z ich tematyką od DB 2005 (w %)

Uwaga: Dana reforma może obejmować kilka tematów reform

Źródło: Baza danych Doing Business.

przyczynia się do kontynuacji działalności gospodarczej. Zezwolenie wierzycielom na odgrywanie większej roli w podejmowaniu decyzji zwiększa stopę odzysku.

Reformy zwiększające uprawnienia wierzycieli były najczęściej stosowane w krajach OECD o wysokim dochodzie. Finlandia przyznała wierzycielom prawo ustanowienia komisji wierzycielskiej w celu doradzania administratorowi. Francja i Korea Płd. zezwalają obecnie komisji wierzycielskiej na głosowanie nad planem reorganizacji. Dania zachęca wierzycieli do zgłaszania sądowi wszelkich działań zarządcy masy upadłościowej, które wydają się spowalniać proces. Sąd może dokonać zmiany zarządcy masy upadłościowej, jeżeli na podstawie raportów wierzycieli uzna on, że zarządca jest niekompetentny.

Kilka gospodarek, w tym Finlandia i Francja, przyznało priorytet wierzycielom w zakresie roszczeń upadłościowych. Francja przyznała pozycję „super zabezpieczoną” wierzycielom, którzy pożyczają środki spółkom znajdującym się w tarapatkach finansowych, dając im pierwszeństwo przed innymi wcześniej zabezpieczonymi wierzycielami. To ułatwia tym spółkom uzyskanie nowych pożyczek i kontynuowanie działalności.

Kraje OECD o wysokim dochodzie narodowym również promowały reorganizację. Finlandia, Francja, Włochy i Korea Płd. uczyniły reorganizację bardziej dostępną dla spółek z problemami. Włochy obecnie pozwalają spółkom w tarapatkach finansowych na zawieranie porozumień z wierzycielami przed formalnym wszczęciem postępowania

upadłościowego oraz bez warunków wstępnych. To pozwala spółkom na kontynuowanie działalności.³

Oprócz krajów OECD o wysokim dochodzie narodowym, również kilka państw z regionu Azji Wschodniej i Pacyfiku zwiększyło uprawnienia wierzycieli. Indonezja rozszerzyła prawa komisji wierzycielskich w sposób umożliwiający im składanie wniosków oraz głosowanie nad planami reorganizacji. Chiny przyjęły w 2007 r. nowe prawo upadłościowe, pierwsze od 1949 r., znacząco zwiększając prawa wierzycieli. Zabezpieczeni wierzyciele stoją obecnie na czele priorytetowych beneficjentów płatności.⁴ Wietnam również priorytetowo potraktował wierzycieli zabezpieczonych i zniósł priorytetowe traktowanie roszczeń podatkowych zmieniając w 2004 r. prawo upadłościowe z 1993 r.

PRZYSPIESZENIE POSTĘPOWAŃ UPADŁOŚCIOWYCH

Drugim najbardziej popularnym tematem reformy w zakresie zakończenia działalności gospodarczej jest wprowadzenie lub zaostrzenie limitów czasowych dla procedur sądowych oraz racjonalizacja odwołań. Szesnaście gospodarek podjęło takie reformy: Armenia, Bułgaria, Kolumbia, Estonia, Gruzja, Litwa, Portugalia, Portoryko, Rumunia, Arabia Saudyjska, Serbia, Słowacja, Hiszpania, Tunezja, Wielka Brytania i USA. Nalożenie limitów czasowych ułatwia szybkie rozwiązanie sprawy upadłości oraz uniknięcie spadku wartości spółki wraz z upływem czasu.

Ten typ reformy był najbardziej popularny w Europie Wschodniej i Azji Środkowej, gdzie osiem krajów przeprowadziło reformy w tym kierunku w ciągu ostatnich pięciu lat. Rumunia, Bułgaria i Estonia ograniczyły stosowanie odwołań proceduralnych. W 2004 r. Rumunia skróciła czas dozwolony dla każdego odwołania z 30 do 10 dni skracając też całkowity czas trwania procedury upadłościowej z 55 do 40 miesięcy. Bułgaria ograniczyła możliwości składania odwołań proceduralnych. Przed reformą od danej decyzji wstępnej możliwe było złożenie odwołania do dwóch wyższych instancji sądowych. Obecnie jedynie jedno odwołanie jest możliwe. Estonia pozwala na kontynuację odzyskiwania długu nawet w przypadku złożenia odwołania, unikając w ten sposób zakłócenia procesu.

Armenia, Bułgaria, Estonia, Gruzja, Litwa, Serbia i Słowacja wprowadziły lub ograniczyły limity czasowe dla procedur. Armenia przyjęła nowe prawo wprowadzające limity czasowe do procedury reorganizacji. Serbia

wyzaczyła surowe limity czasowe: skarżący mają obecnie pięć dni na zgłoszenie zarzutów względem wyroku, odwołania muszą zostać dokonane w ciągu ośmiu dni od daty orzeczenia, a sąd ma 30 dni na wydanie decyzji o odwołaniu. Słowacja zaostrzyła limity czasowe przyspieszając procedury w zakresie upadłości o co najmniej dziewięć miesięcy w 2006 r.

OKREŚLENIE WŁAŚCIWYCH PRIORYTETÓW

Jeśli chodzi o reformę regulacji w zakresie upadłości często zakłada się, że reorganizacja zawsze stanowi najlepszy kierunek działań. Jednakże kraje o niskich dochodach charakteryzują się tym, że w ich przypadku reorganizacja nie zawsze prowadzi do maksymalizacji stopy odzysku dla wierzycieli.

Obowiązkowe procedury w zakresie reorganizacji w pewnych gospodarkach afrykańskich często pogarszają sytuację. Przykładem mogą być Benin, Republika Konga i Wybrzeże Kości Słoniowej. Wszystkie te kraje posiadają obowiązkowe przepisy o reorganizacji, ale ich systemy sądownicze nie posiadają możliwości uporania się z tego rodzaju sprawami. Do największych problemów należą: częste przedawnienia i niedotrzymywanie przez sądy terminów na wydanie decyzji.

W takich systemach reorganizacja zwykle kończy się likwidacją. Czas spędzony na reorganizacji prowadzi jedynie do opóźnienia procesu i zwiększa jego koszty. Reformy koncentrujące się na egzekucji długu z większym prawdopodobieństwem prowadzą do osiągnięcia lepszych rezultatów w tych państwach, a reformy zapewniające właściwie wyposażone i dobrze funkcjonujące sądy mogą pomóc w skutecznej reorganizacji znacznej ilości zdrowych przedsiębiorstw.

Podsumowując, kraje na świecie reformują się w kierunku zwiększenia efektywności systemów upadłościowych. Od daty rozpoczęcia zbierania danych przez Doing Business na ten temat średni czas realizacji postępowania upadłościowego uległ skróceniu o 4 proc.

PRZYPISY

1. Djankov i inni (2006).
2. Davydenko i Franks (2008) oraz de Jong i Couwenberg (2007).
3. Beye i Nasr (2008).
4. Jedynie roszczenia z tytułu wynagrodzeń powstałe przed datą wejścia w życie nowego prawa posiadają priorytet względem wierzycieli zabezpieczonych.

Bibliografia

- Aghion, Philippe, Robin Burgess, Stephen Redding i Fabrizio Zilibotti. W opracowaniu. "The Unequal Effects of Liberalization: Evidence from Dismantling the License Raj in India." *American Economic Review*.
- Ahmad, Manzoor. 2008. "Reforming Trade Facilitation: Experience of Pakistan." Presentation to Trade Logistics Advisory Program, World Bank, Washington, DC. Pakistan Mission to World Trade Organization, Geneva.
- Alesina, Alberto, Silvia Ardagna, Giuseppe Nicoletti i Fabio Schiantarelli. 2005. "Regulation and Investment." *Journal of the European Economic Association* 3 (4): 791–825.
- Almeida, Rita i Pedro Carneiro. W opracowaniu. "Enforcement of Labor Regulation and Firm Size." *Journal of Comparative Economics*.
- Amin, Mohammad. W opracowaniu. "Labor Regulation and Employment in India's Retail Stores." *Journal of Comparative Economics*.
- Antunes, Antonio i Tiago Cavalcanti. 2007. "Start Up Costs, Limited Enforcement, and the Hidden Economy." *European Economic Review* 51 (1): 203–24.
- Ardagna, Silvia, i Annamaria Lusardi. 2008. Explaining International Differences in Entrepreneurship: The Roles of Individual Characteristics and Regulatory Constraints. NBER Working Paper 14012. Cambridge, MA: National Bureau of Economic Research.
- Barseghyan, Levon. 2008. "Entry Costs and Cross-Country Differences in Productivity and Output." *Journal of Economic Growth* 13 (2): 145–67.
- Bayerisches Staatsministerium des Innern. 2002. *Erfahrungsbericht BayBO 1998*. Munich.
- Benmelech, Effi, i Nittai Bergman. 2008. "Vintage Capital and Creditor Protection." Working Paper, Department of Economics, Harvard University, Cambridge, MA.
- Besley, Timothy, i Robin Burgess. 2004. "Can Labor Regulation Hinder Economic Performance? Evidence from India." *Quarterly Journal of Economics* 119(1): 91–134.
- Beye, Mema, i Joanna Nasr. 2008. "Repaying Creditors without Imprisoning Debtors." In *World Bank, Celebrating Reform 2008*. Washington, DC: World Bank Group and U.S. Agency for International Development.
- Botero, Juan C., Simeon Djankov, Rafael La Porta, Florencio López-de-Silanes i Andrei Shleifer. 2004. "The Regulation of Labor." *Quarterly Journal of Economics* 119 (4): 1339–82.
- Brown, Martin, i Christian Zehnder. 2007. "Credit Registries, Relationship Banking, and Loan Repayment." *Journal of Money, Credit and Banking* 39 (8): 1883–918.
- Brown, Martin, Tullio Jappelli i Marco Pagano. 2008. "Information Sharing and Credit: Firm-Level Evidence from Transition Countries." Finance Working Paper 201, European Corporate Governance Institute, Brussels.
- Bruhn, Miriam. 2008. "License to Sell: The Effect of Business Registration Reform on Entrepreneurial Activity in Mexico." Policy Research Working Paper 4538, World Bank, Washington, DC.
- Bureau, Jean-Christophe, Raja Chakir i Jacques Gallezot. 2007. "The Utilization of EU and US Trade Preferences for Developing Countries in the Agri-Food Sector." Working Paper, Trinity College, Dublin.
- Chang, Roberto, Linda Kaltani i Norman Loayza. W opracowaniu. "Openness Can Be Good for Growth: The Role of Policy Complementarities." *Journal of Development Economics*.
- Chari, Amalavoyal. 2008. "License Reform in India: Theory and Evidence." Department of Economics, Yale University, New Haven, CT.
- Ciccone, Antonio i Elias Papaioannou. 2007. "Red Tape and Delayed Entry." *Journal of the European Economic Association* 5 (2–3): 444–58.
- Claessens, Stijn i Enrico Perotti. 2007. "Finance and Inequality: Channels and Evidence." *Journal of Comparative Economics* 35 (4): 748–73.
- Clasen, Jochen i Elke Viebrock. 2008. "Voluntary Unemployment Insurance and Trade Union Membership: Investigating the Connections in Denmark and Sweden." *Journal of Social Policy* 37 (3): 433–51.
- Coma-Cunill, Roger i Marie Delion. 2008. "Honduras: Slashing the Time to Register a Property from 18 Months to 15 Days." In *World Bank, Celebrating Reform 2008*. Washington, DC: World Bank Group and U.S. Agency for International Development.
- Cruz-Osorio, Jose i Gabriela Enrigue. 2008. "Compare, Compete, and Cooperate: How Mexican States Improve Regulation with the Help of Subnational Doing Business." Subnational Doing Business Case Studies Series, World Bank Group, Washington, DC.
- Cuñat, Alejandro i Marc Melitz. 2007. Volatility, Labor Market Flexibility, and the Pattern of Comparative Advantage. NBER Working Paper 13062. Cambridge, MA: National Bureau of Economic Research.
- Dabla-Norris, Era, Mark Gradstein i Gabriela Inchauste. 2008. "What Causes Firms to Hide Output? The Determinants of Informality." *Journal of Development Economics* 85 (1): 1–27.
- Dahya, Jay, Orlin Dimitrov i John McConnell. 2008. "Dominant Shareholders, Corporate Boards, and Corporate Value: A Cross-Country Analysis." *Journal of Financial Economics* 87 (1): 73–100.
- Davydenko, Sergei i Julian Franks. 2008. "Do Bankruptcy Codes Matter? A Study of Defaults in France, Germany and the UK." *Journal of Finance* 63 (2): 565–608.
- de Jong, Abe i Oscar Couwenberg. 2007. "Costs and Recovery Rates in the Dutch Liquidation-Based Bankruptcy System." Working paper, Faculty of Law, University of Groningen.
- de Soto, Hernando. 2000. *The Mystery of Capital: Why Capital Triumphs in the West and Fails Everywhere Else*. New York: Basic Books.
- Djankov, Simeon i Rita Ramalho. 2008. "The Regulation of Labor in Developing Countries." Working paper, Global Indicators and Analysis Department, World Bank, Washington, DC.
- Djankov, Simeon, Caroline Freund i Cong Pham. W opracowaniu. "Trading on Time." *Review of Economics and Statistics*.
- Djankov, Simeon, Caralee McLiesh i Andrei Shleifer. 2007. "Private Credit in 129 Countries." *Journal of Financial Economics* 84 (2): 299–329.
- Djankov, Simeon, Oliver Hart, Caralee McLiesh i Andrei Shleifer. 2006. Debt Enforcement around the World. NBER Working Paper 12807. Cambridge, MA: National Bureau of Economic Research.
- Djankov, Simeon, Rafael La Porta, Florencio López-de-Silanes i Andrei Shleifer. 2002. "The Regulation of Entry." *Quarterly Journal of Economics* 117 (1): 1–37.

- . 2003. Courts." *Quarterly Journal of Economics* 118 (2): 453–517.
- . 2008. "The Law and Economics of Self-Dealing." *Journal of Financial Economics* 88 (3): 430–65.
- Djankov, Simeon, Darshini Manraj, Caralee McLiesh i Rita Ramalho. 2005. "Doing Business Indicators: Why Aggregate, and How to Do It." World Bank, Washington, DC. http://www.doingbusiness.org/documents/how_to_aggregate.pdf.
- Djankov, Simeon, Tim Ganser, Caralee McLiesh, Rita Ramalho i Andrei Shleifer. 2008. *The Effect of Corporate Taxes on Investment and Entrepreneurship*. NBER Working Paper 13756. Cambridge, MA: National Bureau of Economic Research.
- Doidge, Craig, Andrew Karolyi i René M. Stulz. 2007. "Why Do Countries Matter So Much for Corporate Governance?" *Journal of Financial Economics* 86 (1): 1–39.
- Ellis, Amanda, Claire Manuel i Mark Blackden. 2006. *Gender and Economic Growth in Uganda: Unleashing the Power of Women*. Directions in Development series. Washington, DC: World Bank.
- Eurobarometer. 2006. *Europeans and Mobility: First Results of an EU-Wide Survey*. http://ec.europa.eu/employment_social/workersmobility_2006/uploaded_files/documents/FIRST%20RESULTS_Web%20version_06.02.06.pdf.
- Feldmann, Horst. 2008. "Business Regulation and Labor Market Performance around the World." *Journal of Regulatory Economics* 33 (2): 201–35.
- Fisman, Raymond i Virginia Sarria- Allende. 2004. *Regulation of Entry and the Distortion of Industrial Organization*. NBER Working Paper 10929. Cambridge, MA: National Bureau of Economic Research.
- Freund, Caroline i Bineswaree Bolaky. Forthcoming. "Trade, Regulation and Income." *Journal of Development Economics*.
- Geginat, Carolin i Jana Malinska. 2008. "Czech Republic: Creating a New Profession from Scratch." In World Bank, *Celebrating Reform 2008*. Washington, DC: World Bank Group and U.S. Agency for International Development.
- Hacibeyoglu Cemile. 2008. "Ghana: When Enough Is Enough." In World Bank, *Celebrating Reform 2008*. Washington, DC: World Bank Group and U.S. Agency for International Development.
- Haidar, Jamal Ibrahim. 2008. "Egypt: How to Raise Revenues by Lowering Fees." In World Bank, *Celebrating Reform 2008*. Washington, DC: World Bank Group and U.S. Agency for International Development.
- Helpman, Elhanan i Oleg Itskhoki. 2007. *Labor Market Rigidities, Trade, and Unemployment*. NBER Working Paper 13365. Cambridge, MA: National Bureau of Economic Research.
- Helpman, Elhanan, Marc Melitz i Yona Rubinstein. 2008. "Estimating Trade Flows: Trading Partners and Trading Volumes." *Quarterly Journal of Economics* 123 (2): 441–87.
- Hertveldt, Sabine. 2008. "Rwanda: Pragmatism Leads the Way in Setting Up Specialized Commercial Court." In World Bank, *Celebrating Reform 2008*. Washington, DC: World Bank Group and U.S. Agency for International Development.
- Ivanova, Anna, Michael Keen i Alexander Klemm. 2005. "The Russian Flat Tax Reform." IMF Working Paper 5/16, International Monetary Fund, Washington, DC.
- Johns, Melissa, i Jean Michel Lobet. 2007. "Protecting Investors from Self-Dealing." In World Bank, *Celebrating Reform 2008*. Washington, DC: World Bank Group and U.S. Agency for International Development.
- Kaplan, David. Forthcoming. "Job Creation and Labor Reform in Latin America." *Journal of Comparative Economics*.
- Kaplan, David, Eduardo Piedra i Enrique Seira. 2008. "Entry Regulation and Business Start-Ups: Evidence from Mexico." Working Paper, Enterprise Analysis Unit, World Bank, Washington, DC.
- Klapper, Leora, Luc Laeven i Raghuram Rajan. 2006. "Entry Regulation as a Barrier to Entrepreneurship." *Journal of Financial Economics* 82 (3): 591–629.
- Klapper, Leora, Raphael Amit, Mauro F. Guillén i Juan Manuel Quesada Delgado. 2008. "Entrepreneurship and Firm Formation across Countries." Policy Research Working Paper 4313, World Bank, Washington, DC.
- Lobet, Jean Michel. 2008. "Vietnam: Protecting Minority Shareholders to Boost Investment." In World Bank, *Celebrating Reform 2008*. Washington, DC: World Bank Group and U.S. Agency for International Development.
- Marechal, Valerie i Rachel (Raha) Shahid-Saless. 2008. "Peru: Bringing More Credit to the Private Sector." In World Bank, *Celebrating Reform 2008*. Washington, DC: World Bank Group and U.S. Agency for International Development.
- Masatlioglu, Yusufcan i Jamele Rigolini. 2008. "Informality Traps." Department of Economics, University of Michigan, Ann Arbor.
- McKinsey & Company. 2002. *McKinsey Global Investor Opinion Survey on Corporate Governance*. <http://www.mckinsey.com/clientservice/organizationleadership/service/corpgovernance/pdf/globalinvestoropinionsurvey2002.pdf>.
- Miceli, Thomas i Joseph Kieyah. 2003. "The Economics of Land Title Reform." *Journal of Comparative Economics* 31 (2): 246–56.
- Monteiro, Joana i Juliano Assunção. 2008. "Outgoing the Shadows: Estimating the Impact of Bureaucratic Simplification and Tax Cuts on Informality and Investment." Department of Economics, Pontificia Universidade Católica, Rio de Janeiro.
- Narayan, Deepa, Robert Chambers, Meera Kaul Shah i Patti Petesh. 2000. *Voices of the Poor: Crying Out for Change*. Washington, DC: World Bank.
- Nordas, Hildegunn, Enrico Pinali i Massimo Geloso-Grosso. 2006. "Logistics and Time as a Trade Barrier." OECD Trade Policy Working Paper 35, Organisation for Economic Co-operation and Development, Paris.
- Perotti, Enrico i Paolo Volpin. 2004. "Lobbying on Entry." CEPR Discussion Paper 4519, Centre for Economic Policy Research, London.
- PricewaterhouseCoopers. 2005. "The Economic Impact of Accelerating Permit Processes on Local Development and Government Revenues." Report prepared for American Institute of Architects, Washington, DC.
- Ramos, Camille. 2008. "One-Stop Shopping in Portugal." In World Bank, *Celebrating Reform 2008*. Washington, DC: World Bank Group and U.S. Agency for International Development.
- Sadikov, Azim. 2007. "Border and Behind-the-Border Trade Barriers and Country Exports." IMF Working Paper 7/292, International Monetary Fund, Washington, DC.
- Safavian, Mehnaz i Siddharth Sharma. 2007. "When Do Creditor Rights Work?" *Journal of Comparative Economics* 35 (3): 484–508.
- Schneider, Friedrich. 2005. "The Informal Sector in 145 Countries." Department of Economics, University of Linz.
- Sitta, Samuel. 2005. "Integrity Environment and Investment Promotion: The Case of Tanzania." Paper presented at the Organisation for Economic Co-operation and Development, New Partnership for Africa's Development and Transparency International conference Alliance for Integrity — Government & Business Roles in Enhancing African Standards of Living, Addis Ababa, March 7–8. Tanzania Investment Center, Dar es Salaam.

- van Stel, André, David Storey i Roy Thurik. 2007. "The Effect of Business Regulations on Nascent and Young Business Entrepreneurship." *Small Business Economics* 28 (2): 171–86.
- Wangda, Pema. W opracowaniu. Reforming the Labor Administration in Bhutan. IFC Smart Lesson Series. Washington, DC: World Bank Group.
- WEF (World Economic Forum). 2007. The Global Competitiveness Report 2007–2008. New York: Palgrave Macmillan.
- Wojkowska, Ewa. 2006. "Doing Justice: How Informal Justice Systems Can Contribute." Oslo Governance Centre, United Nations Development Programme, Oslo.
- World Bank. 2003. *Doing Business in 2004: Understanding Regulation*. Washington, DC: World Bank Group.
- . 2004. *Doing Business in 2005: Removing Obstacles to Growth*. Washington, DC: World Bank Group.
- . 2005. *Doing Business in 2006: Creating Jobs*. Washington, DC: World Bank Group.
- . 2006a. *Doing Business in Mexico 2007: Comparing Regulation in the 31 States and Mexico City*. Washington, DC: World Bank Group.
- . 2006b. *Doing Business 2007: How to Reform*. Washington, DC: World Bank Group.
- . 2006c. "Vietnam: Report on the Observance of Standards and Codes (ROSC)." World Bank Group, Washington, DC.
- . 2007a. *Celebrating Reform 2007*. Washington, DC: World Bank Group and U.S. Agency for International Development.
- . 2007b. *Doing Business 2008: Comparing Regulation in 178 Economies*. Washington, DC: World Bank Group.
- . 2007c. *Reforming Collateral Laws and Registries: International Best Practices and the Case of China*. Washington, DC: World Bank Group. http://www.ifc.org/ifcext/fias.nsf/Content/FIAS_Resources_Country_Reports.
- . 2008a. *Doing Business: Women in Africa*. Washington, DC: World Bank Group.
- . 2008b. *World Development Indicators 2008*. Washington, DC: World Bank Group.
- World Bank Independent Evaluation Group. 2008. *Doing Business: An Independent Evaluation—Taking the Measure of the World Bank–IFC Doing Business Indicators*. Washington, DC: World Bank Group.
- WTO (World Trade Organization). 2005. "Customs Border Cooperation between Norway, Sweden and Finland." Communication from Norway. Document TN/TF/W/48. Negotiating Group on Trade Facilitation, WTO, Geneva.
- Yakovlev, Evgeny, and Ekaterina Zhuravskaya. 2008. "Deregulation of Business." New Economic School, Moscow. <http://ssrn.com/abstract=965838>.

nienia porównywalności gospodarek oraz na przestrzeni lat – wraz z założeniami dotyczącymi formy prawnej przedsiębiorstwa, jego rozmiaru, lokalizacji oraz charakteru działalności. Badania są administrowane przez ponad 6 700 miejscowych ekspertów, w tym prawników, konsultantów, księgowych, przewoźników, urzędników rządowych i innych specjalistów rutynowo administrujących lub doradzających w sprawach prawnych i regulacyjnych (tabela 12.1).

Ci eksperci lokalni kontaktują się z zespołem Doing Business w ramach kilku rund spotkań (zwykle cztery), obejmujących telekonferencje, korespondencję pisemną oraz wizyty zespołu. W celu przygotowania Doing Business 2009 członkowie zespołu odbyli wizyty w 73 krajach w celu dokonania weryfikacji danych i rekrutacji respondentów. Dane z badań są przedmiotem wielu testów wiarygodności prowadzących do rewizji lub uzupełnienia zebranych informacji.

Metodologia Doing Business ma wiele zalet. Jest przejrzysta, korzysta z informacji faktycznych o wymowie ustaw i regulacji gospodarczych oraz zezwala na szereg interakcji z respondentami lokalnymi w celu wyjaśnienia potencjalnych nieporozumień w zakresie interpretacji pytań. Reprezentatywność prób respondentów nie stanowi problemu gdyż, teksty właściwych ustaw i regulacji są zbierane, a uzyskane odpowiedzi analizowane pod kątem ich prawidłowości. Metodologia nie jest kosztowna i z łatwością może być powtarzana, dzięki czemu możliwe jest zbieranie danych dla krajów w ramach dużych prób. Z uwagi na użycie w procesie zbierania danych standardowych założeń, możliwe są porównania i odniesienia dla różnych krajów. Dane umożliwiają nie tylko wskazanie barier utrudniających działalność gospodarczą przedsiębiorcom,

ale również określenie ich przyczyn oraz niezbędnych reform.

OGRANICZENIA POMIARU

Metodologia Doing Business posiada pięć ograniczeń, które należy wziąć pod uwagę podczas interpretacji danych. Po pierwsze, zebrane dane odnoszą się do przedsiębiorstw w gospodarzo największym mieście w danym kraju i nie muszą być reprezentatywne dla regulacji obowiązujących w innych częściach gospodarki. Aby zmniejszyć skalę tego ograniczenia, w latach 2007-2008 stworzono regionalne wskaźniki Doing Business dla sześciu krajów: Chin, Kolumbii, Egiptu, Maroka, Nigerii i Filipin.² Sześć innych studiów regionalnych jest prowadzonych obecnie w Azji Środkowej, Europie Południowo-Wschodniej, Indonezji, Rosji, Azji Południowo-Wschodniej oraz na Ukrainie. Ponadto pewne istniejące studia są corocznie uaktualniane np. dotyczące Indii, Meksyku i Pakistanu. Te studia regionalne wskazują na istotne różnice w szybkości reform oraz swobodzie prowadzenia działalności gospodarczej pomiędzy miastami w ramach tego samego kraju.

Po drugie, dane często koncentrują się na konkretnej formie przedsiębiorstwa – głównie na spółce z ograniczoną odpowiedzialnością (lub jej odpowiednikach prawnych) określonego rozmiaru – i mogą nie być reprezentatywne dla regulacji w zakresie innych przedsiębiorstw, np. prowadzenia działalności gospodarczej w formie jednoosobowej. Po trzecie, transakcje opisane w standardowym scenariuszu odwołują się do specyficznej grupy spraw i mogą nie reprezentować pełnego zakresu działalności przedsiębiorstwa. Po czwarte, miary czasu obejmują element osądu respondentów. Gdy źródła wskazują na różne szacunki, wskaźniki czasu raportowane w Doing Business przedstawiają mediany szeregu odpowiedzi udzielonych w okolicznościach standardowych.

Ponadto, metodologia zakłada, że przedsiębiorstwo posiada pełne informacje o tym, co jest wymagane i nie traci czasu podczas wypełniania procedur. W praktyce spełnienie procedur może zabrać więcej czasu, jeżeli przedsiębiorstwo nie posiada informacji lub nie jest w stanie szybko zareagować.

Alternatywnie, przedsiębiorstwo może podjąć decyzję o pominięciu pewnych uciążliwych procedur. Z obu powyższych powodów opóźnienia czasowe przedstawione w Doing Business 2009 mogą się różnić od spostrzeżeń przedsiębiorców

Wskaźniki przedstawione i poddane analizie w Doing Business mierzą regulację działalności gospodarczej oraz ochronę praw majątkowych – ich oddziaływanie na przedsiębiorstwa, w szczególności małe i średniej wielkości firmy krajowe. Po pierwsze, wskaźniki dokumentują stopień regulacji taki jak np. liczba procedur w zakresie rozpoczynania działalności gospodarczej lub rejestracji i przeniesienia własności handlowej. Po drugie, mierzą one wyniki regulacyjne takie jak czas i koszty realizacji umowy, przejścia przez procedurę upadłościową lub w zakresie obrotu międzynarodowego. Po trzecie, stanowią środek pomiaru stopnia ochrony prawnej majątku, np. ochrona inwestorów przed nadużyciami ze strony dyrektorów lub określenie zestawu aktywów, które mogą być użyte jako zabezpieczenie zgodnie z przepisami ustawy o zabezpieczeniach. Po czwarte, mierzą one elastyczność regulacji pracowniczych. Wreszcie, grupa wskaźników dokumentuje obciążenia podatkowe nałożone na przedsiębiorstwa. Aby uzyskać więcej informacji na temat sposobu konstrukcji rankingów tych wskaźników proszę sięgnąć do rozdziału poświęconego swobodzie prowadzenia działalności gospodarczej (strona 79).

Dane dotyczące wszystkich grup wskaźników w Doing Business 2009 dotyczą czerwca 2008 r.¹ Trzy nowe gospodarki w raporcie – Bahamy, Bahrajn i Katar – zostały dodane do badania, dzięki czemu obejmuje ono obecnie 181 krajów.

METODOLOGIA

Dane Doing Business są zbierane w standardowy sposób. Na początku zespół Doing Business wraz z doradcami akademickimi opracowuje badanie. Badanie korzysta z prostego modelu biznesowego dla zapew-

TABELA 12.1

Z iloma ekspertami konsultował się zespół Doing Business?

Zestaw wskaźników	Liczba ekspertów
Rozpoczęcie działalności gospodarczej	1 166
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych	739
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników	810
Rejestracja własności nieruchomości	907
Uzyskiwanie kredytu	1 033
Ochrona inwestorów	653
Płacenie podatków	862
Obrót międzynarodowy	817
Dochodzenie należności z umów	767
Zakończenie działalności gospodarczej	727

Źródło: Baza danych Doing Business.

przedstawionych w publikacji Enterprise Surveys Banku Światowego lub w badaniach opinii.

ZMIANY DOTYCZĄCE POMIARU

Metodologia w zakresie jednego z tematów Doing Business – uzyskiwania kredytu została w tym roku ulepszona. Dokonano trzech istotnych zmian, co wpłynęło na wskaźnik zakresu uprawnień. Po pierwsze, wprowadzono standardowe studium przypadków z określonymi założeniami, aby dostosować ten indeks do innych wskaźników Doing Business. Po drugie, wskaźnik koncentruje się obecnie nie na zabezpieczeniach w postaci ruchomości trwałych takich jak wyposażenie, lecz na zabezpieczeniach w postaci ruchomości obrotowych takich jak należności i zapasy. Po trzecie, wskaźnik nie uwzględnia już tego, czy zarządzanie pozostaje na miejscu podczas realizacji procedury reorganizacji, lepiej przygotowując gospodarkę na zastosowanie procedur w zakresie reorganizacji podobnych do procedur reorganizacji lub naprawczych w zakresie systemów prawa cywilnego przedstawionych w rozdziale 11.

KOREKTY I REWIZJE DANYCH

Większość ustaw i regulacji leżących u podstaw danych Doing Business jest dostępnych na stronie internetowej Do-

ing Business pod adresem <http://www.doingbusiness.org>. Wszystkie badania oraz informacje szczegółowe, na których te wskaźniki bazują, zostały także opublikowane na stronie internetowej. Pytania dotyczące metodologii oraz korekt danych mogą być kierowane poprzez funkcję „Ask a Question” na stronie internetowej pod adresem <http://www.doingbusiness.org>.

Doing Business publikuje 8 900 wskaźników każdego roku. Aby opracować te wskaźniki zespół mierzy ponad 52 000 punktów danych, z których każdy został udostępniony na stronie internetowej Doing Business. Szeregi czasowe danych dla każdego wskaźnika i gospodarki zostały udostępnione na stronie internetowej, począwszy od pierwszego roku ujęcia danego wskaźnika lub kraju w raporcie. Aby zapewnić porównywalne szeregi czasowe dla celów badawczych dane są sprowadzane do porównywalności, aby uwzględnić zmiany w zakresie metodologii oraz rewizje danych związane z ich korektami. Strona internetowa także udostępnia wszystkie oryginalne szeregi czasowe danych wykorzystane do materiałów źródłowych. Stopa korekty pomiędzy Doing Business 2008 a Doing Business 2009 wyniosła 6 proc.

ROZPOCZĘCIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

W raporcie Doing Business uwzględniono wszystkie procedury wymagane przez prawo w związku z rozpoczęciem działalności produkcyjnej lub handlowej, w tym: uzyskanie wszystkich niezbędnych licencji i zezwoleń oraz dopełnienie obowiązku złożenia wszelkich wymaganych zawiadomień, weryfikacji i uzyskania podpisów właściwych urzędników w odniesieniu do przedsiębiorcy i jego pracowników (tabela 12.2).

Po przeanalizowaniu obowiązujących przepisów i ogólnie dostępnych informacji na temat rozpoczęcia działalności gospodarczej sporządzany jest spis wszystkich procedur z uwzględnieniem ich kosztów i czasu potrzebnego na ich dopełnienie w zwykłych warunkach, a także w zakresie minimalnych wymogów kapitałowych. Dane te są następnie uzupełniane i weryfikowane przez miejscowych urzędników państwowych i prawników zajmujących się rejestracją spółek.

Zbierane są również informacje na temat wymaganej kolejności realizacji procedur oraz możliwości ich równoczesnego wypełniania. Przyjęto przy tym założenie, że wszystkie wymagane informacje są łatwo dostępne, a instytucje zaangażowane w proces rejestracji funkcjonują sprawnie i nie są skorumpowane. Jeżeli odpowiedzi udzielane przez ekspertów lokalnych różnią się, badanie jest kontynuowane aż do wyeliminowania sprzeczności.

Aby umożliwić porównywanie danych pomiędzy krajami, przyjęto kilka założeń w odniesieniu do przedsiębiorstw i procedur, jakie należy dopełnić.

ZAŁOŻENIA DOTYCZĄCE PRZEDSIĘBIORSTWA

Przedsiębiorstwo:

- Prowadzi działalność gospodarczą w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Jeśli w danym kraju istnieje kilka rodzajów spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, wybiera się tę, która cieszy się największą popularnością wśród miejscowych przedsiębiorców. Na temat popularności wypowiadają się prawnicy zajmujący się rejestracją spółek lub urzędy statystyczne.
- Działa w gospodarczo największym mieście danego kraju.
- Posiada kapitał pochodzący w całości ze źródeł krajowych oraz należy do pięciu udziałowców, z których żaden nie jest

CHARAKTERYSTYKA GOSPODARKI

DOCHÓD NARODOWY BRUTTO (DNB) NA MIESZKAŃCA

W raporcie Doing Business 2009 wykorzystano dane o dochodzie narodowym brutto na mieszkańca za 2007 r., znajdujące się w publikacji Banku Światowego World Development Indicators 2008. Dochód jest obliczany metodą Atlas (w wartościach bieżących USD). Przy obliczaniu wskaźników kosztów wyrażonych jako procent dochodu brutto na mieszkańca jako denominatora użyto wartości DNB z 2007 r. w walucie lokalnej. W publikacji Banku Światowego nie były dostępne wartości DNB dla Bahama, Bahrajnu, Portoryko, Kataru i Zjednoczonych Emiratów Arabskich. W tych przypadkach wykorzystane zostały wartości PKB lub DNB na mieszkańca oraz stopy wzrostu zawarte w bazie danych World Economic Outlook Międzynarodowego Funduszu Walutowego, w profilach krajów zamieszczonych w publikacji Economist Intelligence Unit 2008 oraz raporcie U.S. State Department 2008.

GRUPY DOCHODU I PODZIAŁ REGIONALNY

W raporcie Doing Business kraje zostały pogrupowane na podstawie dochodu oraz położenia geograficznego zgodnie z klasyfikacją Banku Światowego dostępną pod adresem <http://www.worldbank.org/data/countryclass/countryclass>. Określenie „gospodarki bogate” odnosi się do grupy krajów o wysokim dochodzie, „gospodarki średniozamożne” — do grupy krajów o dochodzie z górnego przedziału dochodów średnich, a „gospodarki ubogie” — do krajów o dochodzie z dolnego przedziału dochodów średnich oraz o dochodzie niskim

LUDNOŚĆ

W raporcie Doing Business 2009 podano statystyki ludności z połowy 2007 r. opublikowane w World Development Indicators 2008.

TABELA 12.2

Jakie elementy procesu rozpoczynania działalności gospodarczej są poddawane pomiarom?**Procedury w zakresie zgodnego z prawem założenia i funkcjonowania spółki (liczba)**

- rejestracja wstępna (np. weryfikacja lub rezerwacja nazwy, poświadczenie notarialne)
- rejestracja w największym gospodarzo mieście danego kraju
- czynności następujące po rejestracji (np. rejestracja dla celów ubezpieczenia społecznego, pieczęć firmowa)

Czas wymagany na zakończenie każdej procedury (dni kalendarzowe)

- nie obejmuje czasu spędzonego na zbieraniu informacji
- każda procedura rozpoczyna się w oddzielnym dniu
- procedura zostaje zakończona po otrzymaniu ostatecznego dokumentu
- brak uprzedniego kontaktu z urzędnikami

Koszty związane z zakończeniem każdej procedury (% dochodu na mieszkańca)

- jedynie koszty oficjalne, bez łapówek
- bez opłat specjalistycznych, o ile usługi nie są wymagane przez prawo

Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu na mieszkańca)

- zdeponowane w banku lub u notariusza przed rozpoczęciem rejestracji

Źródło: Baza danych Doing Business

- osobą prawną.
- Posiada kapitał zakładowy równy dziesięciokrotności dochodu brutto na mieszkańca na koniec 2007 r. (wniesiony w postaci gotówki).
- Prowadzi zwykłą działalność handlową lub produkcyjną, taką jak produkcja bądź sprzedaż towarów lub usług. Nie zajmuje się handlem zagranicznym ani produktami, które podlegają szczególnym regulacjom podatkowym (np. alkohol lub tytoń). Nie stosuje procesów produkcyjnych istotnie zanieczyszczających środowisko naturalne.
- Dzierżawi hale fabryczne oraz biura i nie jest właścicielem nieruchomości.
- Nie kwalifikuje się do objęcia programami zachęt inwestycyjnych, ani innymi ułatwieniami.
- Po miesiącu od rozpoczęcia działalności zatrudnia od 10 do 50 pracowników, będących obywatelami kraju, w którym prowadzi działalność.
- Odnotowuje przychody ze sprzedaży co najmniej sto razy wyższe od dochodu brutto na mieszkańca w danym kraju.
- Jego umowa spółki liczy dziesięć stron.

PROCEDURY

„Procedura” to każda interakcja pomiędzy założycielem spółki a podmiotami zewnętrznymi (na przykład urzędami państwowymi, prawnikami, audytorami czy notariuszami itp.). Kontakty pomiędzy założycielami spółki lub jej kierownictwem a pracownikami nie należą do tej kategorii. Procedury załatwiane w tym samym budynku, ale w różnych biurach, traktuje się jako odrębne procedury. Jeśli założyciele muszą odwiedzić ten sam urząd kilka razy w celu załatwienia różnych następujących po kolei procedur, każda jest liczona oddzielnie. Przyjmuje się, że założyciele dopełniają wszystkich procedur samodzielnie, bez po-

średników, doradców, księgowych lub prawników, chyba że ich udział jest wymagany przez prawo. Jeśli wymagane są usługi profesjonalistów, procedury wypełniane przez nich w imieniu spółki liczone są oddzielnie. Każda procedura elektroniczna jest liczona oddzielnie. Jeżeli dwie procedury mogą być wypełnione za pomocą tej samej strony internetowej, ale wymagają odrębnego wypełnienia, są liczone jako dwie procedury.

Uwzględniane są zarówno procedury poprzedzające utworzenie przedsiębiorstwa, jak i następujące po tym, jeżeli są wymagane przez prawo, aby przedsiębiorca mógł prowadzić działalność gospodarczą zgodnie z prawem.

Procedury obejmują również oficjalną korespondencję lub transakcje z urzędami. Przykładowo, jeżeli dokument urzędowy, taki jak deklaracja podatkowa, wymaga pieczęci przedsiębiorcy, uzyskanie tej pieczęci jest uważane za procedurę. Podobnie procedurę stanowi otwarcie rachunku w banku, jeżeli przedsiębiorca musi to zrobić przed zarejestrowaniem się jako płatnik podatku od sprzedaży lub podatku VAT. Procedury uproszczone brane są pod uwagę tylko wtedy, gdy spełniają cztery kryteria: są zgodne z prawem i ogólnie dostępne, korzysta z nich większość spółek, a nieskorzystanie z nich powoduje znaczne opóźnienia.

Uwzględniane są tylko procedury dotyczące wszystkich przedsiębiorstw, z wyłączeniem wszelkich procedur szczególnych dla danej branży. Przykładowo, procedury dotyczące ochrony środowiska są brane pod uwagę tylko wtedy, gdy dotyczą wszystkich przedsiębiorców prowadzących ogólną działalność produkcyjną lub handlową. Nie uwzględnia się procedur związanych z podłączeniem elektryczności, wody, gazu lub korzystania z usług odbioru odpadów.

CZAS

Czas mierzony jest w dniach kalendarzowych i reprezentuje medianę czasu załatwienia procedur według oceny prawników zajmujących się rejestracją spółek, przy minimalnym zakresie dalszych kontaktów z urzędami państwowymi i bez dodatkowych płatności. Zakłada się, że minimalny czas niezbędny do załatwienia każdej procedury wynosi jeden dzień. Mimo że procedury mogą być realizowane równocześnie, nie można ich rozpocząć tego samego dnia (tj. procedury równoczesne rozpoczynają się w kolejne dni). Procedurę uważa się za dopełnioną, gdy przedsiębiorca otrzymał ostateczny dokument, taki jak certyfikat rejestracji lub numer identyfikacji podatkowej. Jeżeli czas trwania procedur można przyspieszyć za dodatkową opłatą, uwzględnia się najszybszą ścieżkę. Zakłada się, że przedsiębiorca nie traci czasu, lecz wykonuje każdą procedurę bez zwłoki. Nie wlicza się czasu poświęconego przez niego na gromadzenie informacji. Przyjmuje się, że jest on od początku świadomy wszystkich obowiązków związanych z rozpoczęciem działalności gospodarczej oraz kolejności, w jakiej procedury powinny być dopełniane, lecz nie miał kontaktu z żadnym z urzędników.

KOSZTY

Koszty rozpoczęcia działalności gospodarczej są przedstawiane jako procent dochodu brutto na mieszkańca w danym kraju. Obejmują one wszystkie opłaty urzędowe oraz opłaty za usługi prawne lub inne specjalistyczne, jeśli są one wymagane prawem. Opłaty za zakup i legalizację ksiąg rachunkowych spółki są uwzględniane, jeśli transakcje te są wymagane prawem. Kalkulacja kosztów rozpoczęcia takiej działalności gospodarczej jest oparta na przepisach kodeksu spółek handlowych lub kodeksu handlowego, regulacjach szczegółowych oraz taryfach opłat. Jeżeli taryfy opłat nie są dostępne, za oficjalne źródło informacji przyjmuje się szacunkowe dane przedstawione przez urzędnika państwowego, a w przypadku ich braku szacunkowe dane przedstawione przez prawników zajmujących się rejestracją spółek. Jeżeli prawnicy ci podają różne wartości, zostaje wybrana mediana tych wartości. W żadnym przypadku do kosztów nie wlicza się łapówek.

MINIMALNE WYMOGI KAPITAŁOWE

Minimalne wymogi kapitałowe to przedstawiona jako procent dochodu brutto na mieszkańca w danym kraju kwota, którą

przedsiębiorca musi zdeponować w banku lub u notariusza przed rejestracją spółki i do trzech miesięcy po rejestracji. Kwota ta jest zwykle określona w kodeksie handlowym lub kodeksie spółek handlowych. Wiele gospodarek stosuje minimalne wymogi kapitałowe, ale dopuszcza, aby przed rejestracją spółki wpłacały tylko ich część i uiszczały pozostałą część po upływie pierwszego roku działalności. W Niemczech w czerwcu 2008 r. minimalne wymogi kapitałowe dla spółek z ograniczoną odpowiedzialnością wynosiły 25 000 euro, z czego co najmniej 12 500 euro musiało być wniesione przed rejestracją. Wymagany minimalny kapitał zakładowy brany pod uwagę w Niemczech wynosi więc 12 500 euro, tj. 42,2 proc. dochodu brutto na mieszkańca. W Serbii minimalne wymogi kapitałowe wynosiły 500 euro, z czego jedynie połowa musiała zostać wpłacona przed rejestracją. Wymagany minimalny kapitał zakładowy brany pod uwagę w Serbii wynosi więc 250 euro, tj. 7 proc. dochodu brutto na mieszkańca.

Szczegółowe dane w zakresie rozpoczynania działalności gospodarczej dla każdego kraju są dostępne na stronie internetowej <http://www.doingbusiness.org>. Opisana powyżej metodologia została opracowana przez Djankova i in. w 2002 r. Przyjęto ją tutaj z niewielkimi zmianami.

UZYSKIWANIE POZWOLEŃ BUDOWLANYCH

W części raportu Doing Business poświęconej uzyskiwaniu pozwoleń budowlanych wzięto pod uwagę wszystkie procedury, których musi dopełnić przedsiębiorca budowlany w celu postawienia zwykłego magazynu. Uwzględniono więc przedłożenie organom kontrolnym odpowiednich dokumentów, np. planów budowlanych i mapy placu budowy; otrzymanie wszystkich niezbędnych zezwoleń, licencji, pozwoleń i certyfikatów; sporządzenie i wysłanie wszystkich wymaganych powiadomień oraz przeprowadzenie kontroli. Do listy tej dołączono również procedury związane z uzyskaniem podłączenia elektryczności, wody, kanalizacji oraz ziemnej linii telefonicznej. Wliczane również są procedury konieczne do zarejestrowania nieruchomości, aby możliwe było ustanowienie jej jako zabezpieczenia lub przekazanie innym podmiotom (tabela 12.3).

Celem ankiety, w której proces budowy magazynu został podzielony na odrębne procedury, jest obliczenie czasu i kosztów

TABELA 12.3

Jakie elementy procesu uzyskiwania pozwoleń budowlanych są poddawane pomiarom?

Procedury niezbędne do przeprowadzenia zgodnej z prawem budowy magazynu (liczba)

- złożenie wszystkich właściwych dokumentów oraz uzyskanie wszystkich niezbędnych zezwoleń, licencji, pozwoleń i certyfikatów
- sporządzenie i wysłanie wszystkich wymaganych powiadomień oraz przeprowadzenie kontroli
- uzyskanie podłączenia elektryczności, wody, kanalizacji oraz ziemnej linii telefonicznej
- zarejestrowanie magazynu po zakończeniu budowy (jeżeli wymagane dla wykorzystania jako zabezpieczenie lub przekazania innym podmiotom)

Czas wymagany na zakończenie każdej procedury (dni kalendarzowe)

- nie obejmuje czasu spędzonego na zbieraniu informacji
- każda procedura rozpoczyna się w oddzielnym dniu
- procedura zostaje zakończona po otrzymaniu ostatecznego dokumentu
- brak uprzedniego kontaktu z urzędnikami

Koszty związane z zakończeniem każdej procedury (% dochodu na mieszkańca)

- jedynie koszty oficjalne, bez łapówek

Źródło: Baza danych Doing Business

wykonania każdej z nich w praktyce, w zwykłych warunkach.

Informacje zebrano wśród ekspertów w zakresie pozwoleń budowlanych, w tym architektów, prawników zajmujących się prawem budowlanym, przedstawicieli przedsiębiorstw budowlanych i sektora usług użyteczności publicznej oraz urzędników państwowych, którzy zajmują się przepisami budowlanymi, w tym zezwoleniami i inspekcjami. Aby umożliwić porównywanie danych między krajami, przyjęto kilka założeń w odniesieniu do przedsiębiorstwa, projektu związanego z magazynem oraz procedurami, których trzeba dopełnić

ZAŁOŻENIA DOTYCZĄCE PRZEDSIĘBIORSTWA BUDOWLANEGO (Przedsiębiorstwo BuildCo):

- Prowadzi działalność gospodarczą w formie spółki z o.o.
- Funkcjonuje w gospodarczo największym mieście danego kraju.
- Posiada kapitał pochodzący w całości z prywatnych źródeł krajowych.
- Posiada pięciu udziałowców, z których żaden nie jest osobą prawną.
- Posiada wszystkie wymagane pozwolenia i ubezpieczenie na realizację takich projektów budowlanych, jak np. budowa magazynu.
- Zatrudnia 60 pracowników o specjalności budowlanej lub innej. Wszyscy oni są obywatelami danego kraju, a ich umiejętności oraz doświadczenie zawodowe pozwalają na uzyskanie zezwoleń i pozwoleń na budowę.
- Zatrudnia co najmniej jednego dyplomowanego architekta, zarejestrowanego w lokalnym oddziale stowarzyszenia architektów.
- Zapłacił wszystkie podatki i wykupił wszystkie ubezpieczenia stosowane w jego branży (np. ubezpieczenie od niebezpiecznych wypadków dla pracowni-

ków budowlanych oraz ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej wobec osób trzecich).

- Jest właścicielem gruntu, na którym budowany jest magazyn.

ZAŁOŻENIA DOTYCZĄCE MAGAZYNU

Magazyn:

- Będzie służył do ogólnej działalności magazynowej, jak np. magazynowania książek lub materiałów papierniczych. Magazyn nie będzie wykorzystywany do przechowywania żadnych towarów wymagających specjalnych warunków, takich jak żywność, chemikalia lub wyroby farmaceutyczne.
- Ma dwa poziomy, oba nad ziemią, o całkowitej powierzchni około 1300,6 m² (14000 stóp kw.) Każdy poziom ma wysokość trzech metrów (9 stóp i 10 cali).
- Posiada drogę dojazdową i jest zlokalizowany na przedmieściach gospodarczo największego miasta danego kraju (tj. na obrzeżach miasta, jednak nadal w jego granicach administracyjnych).
- Nie jest zlokalizowany w specjalnej strefie ekonomicznej lub przemysłowej. Wymogi w zakresie stref dla magazynów są spełniane przez budowę na terenie, gdzie znajdują się już podobne magazyny.
- Jest zlokalizowany na działce o powierzchni 929 m² (10000 stóp kw.) należącej w całości do BuildCo, prawidłowo zarejestrowanej w katastrze i rejestrze gruntów.
- Jest nowo wzniesionym budynkiem (wcześniej nie budowano nic na tej działce).
- Posiada kompletny zestaw planów architektonicznych i technicznych, przygotowanych przez licencjonowanego architekta.
- Będzie zawierał wszelkie wyposażenie techniczne konieczne, aby magazyn był w pełni sprawny.

- Jego budowa zajmie 30 tygodni (z wyłączeniem wszelkich opóźnień powstałych w wyniku przepisów administracyjnych lub regulacyjnych).

ZAŁOŻENIA DOTYCZĄCE PODŁĄCZEŃ MEDIÓW

Przyłącze elektryczne:

- Znajduje się w odległości 10 metrów (32 stóp i 10 cali) od głównej sieci elektrycznej.
- Stanowi łącze o średnim napięciu, 3-fazowe, 4-kablowe Y, 140-kVa. Na obszarze budowy istnieje możliwość podłączenia do łącza 3-fazowego.
- Zostanie zapewnione przez dostawcę mediów, o ile nie jest to możliwe na obrzeżach miasta.
- Obejmuje proste przyłącze, o ile nie jest wymagana instalacja prywatnej podstacji (transformatora) lub wydłużenia sieci.
- Wymaga instalacji tylko jednego miernika elektryczności. Uznaje się, że BuildCo posiada licencjonowanego elektryka w swym zespole, który potrafi wykonać pełne okablowanie magazynu.

Przyłącze wody i kanalizacji:

- Znajduje się w odległości 10 metrów (32 stóp i 10 cali) od istniejącego ujęcia wody i ujścia kanalizacyjnego.
- Nie wymaga wody dla celów przeciwpożarowych; zamiast tego wykorzystany będzie system gaśniczy (system „suchy”). W przypadku, gdy prawo wymaga systemu przeciwpożarowego „mokrego”, uznaje się, że zapotrzebowanie na wodę określone poniżej obejmuje także zapotrzebowanie na wodę dla celów przeciwpożarowych.
- Charakteryzuje się średnim dziennym zużyciem wody wynoszącym 662 litry (175 galonów) oraz średnim dziennym przepływem ścieków w wysokości 568 litrów (150 galonów).
- Charakteryzuje się szczytowym dziennym zużyciem wody wynoszącym 1 325 litrów (350 galonów) oraz szczytowym dziennym przepływem ścieków w wysokości 1 136 litrów (300 galonów).
- Będzie się charakteryzować stałym poziomem zapotrzebowania na wodę oraz przepływem ścieków w trakcie roku.

Przyłącze telefoniczne:

- Znajduje się w odległości 10 metrów (32 stóp i 10 cali) od głównej sieci telefonicznej.
- Stanowi ziemną linię telefoniczną.

PROCEDURY

„Procedura” oznacza każdą interakcję pracowników lub menedżerów przedsiębiorstwa z podmiotami zewnętrznymi (urzędami państwowymi, notariuszami, urzędnikami zajmującymi się rejestracją gruntów i katastrum, zakładami użyteczności publicznej, inspektorami publicznymi i prywatnymi oraz specjalistami technicznymi innymi niż zatrudniani architekci oraz inżynierowie). Interakcje między pracownikami zatrudnionymi przez przedsiębiorcę, np. w związku z wykonaniem planów magazynu lub inspekcjami wewnętrznymi realizowanymi przez pracowników, nie należą do tej kategorii. Do procedur zalicza się natomiast czynności związane z podłączeniem elektryczności, wody, kanalizacji i linii telefonicznych. W raporcie uwzględniono wszystkie procedury, które ze względów prawnych lub praktycznych są niezbędne, aby można było zbudować magazyn, nawet jeśli w niektórych przypadkach można ich uniknąć.

CZAS

Czas mierzony jest w dniach kalendarzowych i reprezentuje medianę czasu załatwienia procedur według oceny miejscowych specjalistów ds. budownictwa. Zakłada się, że minimalny czas niezbędny do załatwienia każdej procedury wynosi jeden dzień. Mimo, że procedury mogą być realizowane równocześnie, nie mogą one zaczynać się tego samego dnia (tj. procedury równoczesne zaczynają się w kolejnych dniach). Jeżeli czas trwania procedury można legalnie przyspieszyć za dodatkową opłatą, uwzględnia się najszybszą ścieżkę. Zakłada się, że BuildCo nie traci czasu, lecz wykonuje każdą procedurę bez zwłoki. Nie wlicza się czasu poświęconego przez niego na gromadzenie informacji. Zakłada się, że BuildCo jest od początku świadomy wszystkich obowiązków związanych z budową oraz kolejności, w jakiej procedury powinny być załatwiane.

KOSZTY

Koszty są przedstawiane jako procent dochodu brutto na mieszkańca w danym kraju. Bierze się pod uwagę tylko koszty oficjalne. W raporcie uwzględniono wszystkie opłaty związane z dopełnieniem procedur niezbędnych do legalnego wybudowania magazynu, w tym opłaty związane z uzyskaniem pozwolenia na użytkowanie gruntu i poprzedzającego budowę pozwolenia na projekt; związane z przeprowadzeniem inspekcji przed budową, w trakcie jej trwania

i po jej zakończeniu, podłączeniem usług komunalnych oraz rejestracją nieruchomości przeznaczonej na magazyn. Jednorazowe podatki wymagane dla ukończenia magazynu również brane są pod uwagę. Wysokość kosztów ustala się na podstawie przepisów budowlanych, informacji uzyskanych u miejscowych specjalistów ds. budownictwa, a także z innych szczegółowych przepisów oraz taryf opłat. Jeżeli miejscowi respondenci podali różne wartości, zostaje wybrana mediana tych wartości.

Szczegółowe dane w zakresie uzyskiwania pozwoleń budowlanych dla każdego kraju są dostępne na stronie internetowej <http://www.doingbusiness.org>.

ZATRUDNIANIE I ZWALNIANIE PRACOWNIKÓW

W raporcie Doing Business oceniono regulacje dotyczące stosunku pracy, w szczególności zatrudniania i zwalniania pracowników oraz elastyczności czasu pracy.

W 2007 r. dokonano lepszego dopasowania metodologii w zakresie wskaźników zatrudnienia i zwolnienia pracowników do metodologii stosowanej w konwencjach Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP). Jedynie cztery spośród 188 konwencji MOP obejmują obszary badane przez Doing Business: rozwiązanie umowy o pracę z pracownikiem, pracę weekendową, urlop płatny oraz pracę nocną. Metodologia została dostosowana dla zapewnienia pełnej spójności z tymi czterema konwencjami. Możliwe jest uzyskanie przez gospodarkę najwyższego wyniku w zakresie swobody zatrudniania pracowników oraz jednocześnie spełnianie warunków wszystkich właściwych konwencji MOP (zwłaszcza czterech będących w obszarze zainteresowań Doing Business) – a żaden kraj nie może osiągnąć lepszego wyniku bez spełnienia warunków tychże konwencji. Konwencje MOP obejmujące obszary związane ze wskaźnikami zatrudniania pracowników nie uwzględniają podstawowych standardów pracy MOP – osiem konwencji obejmujących prawo do zawierania zbiorowych układów pracy, likwidację pracy przymusowej, zniesienie pracy dzieci oraz równe traktowanie w zakresie praktyk zatrudnienia. Doing Business wspiera podstawowe standardy pracy MOP oraz ujmuje w tym roku informacje o ich ratyfikacji. Doing Business nie mierzy ani nie klasyfikuje ratyfikacji ani zgodności z konwencjami MOP. Dane dotyczące zatrudniania pracowników opierają się na

szczególonych badaniach regulacji przeprowadzanych przez lokalnych prawników oraz urzędników publicznych. Prawa i regulacje w zakresie zatrudnienia i zwalniania oraz wtórne źródła są analizowane w celu zapewnienia prawidłowości. Aby zapewnić porównywalność danych pomiędzy krajami, wykorzystano szereg założeń dotyczących pracowników i przedsiębiorstwa.

ZAŁOŻENIA DOTYCZĄCE PRACOWNIKA

Pracownik:

- Jest mężczyzną w wieku 42 lat, pracuje na pełnym etacie na stanowisku niekierowniczym.
- Przepracował u tego samego przedsiębiorcy dwadzieścia lat.
- Jest wynagradzany (wraz z dodatkami) przez cały okres zatrudnienia na poziomie równym średniej płacy w danym kraju.
- Jest legalnym obywatelem, który należy do tej samej rasy i religii, co większość populacji danego kraju.
- Mieszka w gospodarczo największym mieście danego kraju.
- Nie należy do związku zawodowego, chyba że członkostwo jest obowiązkowe.

ZAŁOŻENIA DOTYCZĄCE PRZEDSIĘBIORSTWA

Przedsiębiorstwo:

- Prowadzi działalność gospodarczą w formie spółki z o.o.
- Funkcjonuje w gospodarczo największym mieście danego kraju.
- Posiada kapitał pochodzący w całości ze źródeł krajowych.
- Działa w sektorze przetwórstwa przemysłowego.
- Zatrudnia 201 pracowników.
- Podlega zbiorowym układom pracy w krajach, gdzie takie umowy dotyczą więcej niż połowy sektora przetwórstwa przemysłowego i mają zastosowanie także do spółek, które nie są ich stroną.
- Przestrzega wszystkich przepisów i regulacji, ale nie przyznaje pracownikom więcej świadczeń niż jest to wymagane przez prawo, regulacje lub przez zbiorowe układy pracy (jeśli mają one zastosowanie).

WSKAŹNIK ELASTYCZNOŚCI REGULACJI STOSUNKU PRACY

Wskaźnik ten jest średnią trzech wskaźników cząstkowych: utrudnień w zatrudnieniu, elastyczności czasu pracy oraz utrudnień w zwalnianiu (tabela 12.4).

Każdy z nich składa się z wielu elementów i przyjmuje wartości od 0 do 100 (im wyższa wartość, tym mniej elastyczne regulacje).

Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu obejmuje następujące elementy: (i) zakaz stosowania umów na czas określony wyłącznie do zadań stałych; (ii) maksymalny łączny okres, na jaki można zawrzeć umowę na czas określony; oraz (iii) stosunek ustawowej płacy minimalnej (praktykanta lub pracownika zatrudnionego po raz pierwszy) do średniej wartości dodanej przypadającej na pracownika.⁴ Jeżeli umowy na czas określony nie mogą być stosowane do zadań stałych, kraj otrzymuje 1 punkt, a jeżeli mogą być stosowane do wszystkich zadań — 0 punktów. Jeżeli maksymalny okres trwania umowy na czas określony nie przekracza trzech lat, kraj otrzymuje 1 punkt, jeśli wynosi on od trzech do pięciu lat — 0,5 punktu, a jeśli więcej niż pięć lat — 0 punktów. Jeżeli stosunek płacy minimalnej do średniej wartości dodanej na pracownika wynosi co najmniej 0,75, kraj otrzymuje 1 punkt, przedziałowi 0,5 — 0,75 odpowiada 0,67 punktu, przedziałowi 0,25 - 0,50 — 0,33 punktu, a wartościom poniżej 0,25 — 0 punktów. Przykładowo, w Republice Środkowoafrykańskiej umowy na czas określony są zabronione dla zadań stałych (1 punkt) i mogą być zawierane maksymalnie na cztery lata (0,5 punktu). Stosunek ustawowej płacy minimalnej do wartości dodanej przypadającej na pracownika wynosi 0,62 (0,67 punktu). Średnia tych trzech wyników przeskalowana do 100 wynosi 72 i oznacza wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu dla Republiki Środkowoafrykańskiej.

Wskaźnik elastyczności czasu pracy obej-

muje pięć elementów, które stanowią odpowiedź na następujące pytania: (i) czy nie ma ograniczeń dotyczących pracy w nocy; (ii) czy nie ma ograniczeń dotyczących pracy w weekendy; (iii) czy można przedłużyć tydzień pracy do 5,5 dnia; (iv) czy można przedłużyć tydzień pracy do 50 godzin lub więcej (uwzględniając nadgodziny) przez dwa miesiące w roku, tak aby można było dostosować się do sezonowego wzrostu produkcji; oraz (v) czy roczny płatny urlop wynosi 21 dni, czy też mniej. Za każdą odpowiedź negatywną kraj otrzymuje 1 punkt, a za twierdzącą — 0 punktów. Przykładowo, Czechy ograniczają pracę w nocy (1 punkt) i w weekendy (1 punkt), zezwalają na 6-dniowy tydzień pracy (0 punktów), zezwalają na 50-godzinny tydzień pracy przez dwa miesiące (0 punktów) i zapewniają płatne urlopy wynoszące 20 dni roboczych (0 punktów). Średnia tych wyników przeskalowana do 100 wynosi 40 i oznacza wskaźnik elastyczności czasu pracy dla Czech.

Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu pracowników obejmuje osiem elementów stanowiących odpowiedź na następujące pytania: (i) czy zbędność pracownika nie jest wystarczającą podstawą do zwolnienia; (ii) czy pracodawca zobowiązany jest powiadomić stroną trzecią (np. urząd państwowy) o zwolnieniu jednego zbędnego pracownika; (iii) czy pracodawca zobowiązany jest powiadomić stroną trzecią o zwolnieniu grupowym dwudziestu pięciu zbędnych pracowników; (iv) czy pracodawca potrzebuje zgody strony trzeciej na zwolnienie jednego zbędnego pracownika; (v) czy pracodawca potrzebuje zgody strony trzeciej na zwolnienie grupowe dwudziestu pięciu zbędnych pracowników; (vi) czy

TABELA 12.4

Jakie elementy procesu zatrudniania pracowników są poddawane pomiarom?

Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu i zwalnianiu (0-100)
• zastosowanie oraz maksymalny okres umów na czas określony
• płaca minimalna praktykanta lub pracownika zatrudnionego po raz pierwszy
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0-100)
• ograniczenia dotyczące pracy nocnej i weekendowej
• maksymalny dozwolony czas tygodnia pracy w dniach i godzinach, wraz z nadgodzinami
• ilość dni płatnego urlopu rocznego
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0-100)
• wymogi w zakresie zawiadamiania i zatwierdzania rozwiązania umowy o pracę ze zbędnym pracownikiem lub grupą zbędnych pracowników
• obowiązki przesunięcia na inne stanowisko lub przeszkolenia oraz zasady priorytetowe w zakresie zwolnienia i ponownego zatrudnienia
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0-100)
• prosta średnia wskaźników: utrudnień w zatrudnieniu, elastyczność czasu pracy oraz utrudnień w zwalnianiu
Koszty zwolnienia (wielokrotność tygodniowej płacy)
• wymogi w zakresie zawiadamiania, wypłaty odpraw, mające zastosowanie w przypadku zwalniania zbędnego pracownika, wyrażone jako wielokrotność tygodniowej płacy

Źródło: Baza danych Doing Business

prawo wymaga obowiązkowego przeszkolenia pracownika lub przeniesienia go na inne stanowisko przed jego zwolnieniem; (vii) czy istnieją zasady ustalania kolejności zwolnień; oraz (viii) czy istnieją zasady określania kolejności ponownego zatrudnienia. Odpowiedź twierdząca na pierwsze pytanie niezależnie od poziomu dochodów pracownika daje 10 punktów i oznacza, że pozostałe pytania nie mają zastosowania. Odpowiedź twierdząca na pytanie (iv) daje krajowi 2 punkty. We wszystkich pozostałych przypadkach odpowiedź twierdząca oznacza 1 punkt, a przecząca — 0 punktów. Pytania (i) i (iv) dotyczą najbardziej restrykcyjnych regulacji, więc mają w kalkulacji wskaźnika najwyższe wagi.

Przykładowo, w Tunezji zbędność pracownika jest uważana za wystarczającą podstawę do zwolnienia (0 punktów). Zwalniając jednego pracownika pracodawca musi powiadomić o tym stronę trzecią (1 punkt) i uzyskać jej zgodę (2 punkty). Podobnie jest w przypadku zwolnień grupy 25 pracowników (odpowiednio po 1 punkcie). Prawo wymaga przeszkolenia zwalnianego pracownika lub znalezienia mu innego stanowiska (1 punkt). Obowiązują reguły dotyczące kolejności zwalniania (1 punkt) i ponownego zatrudnienia (1 punkt). Suma tych wyników przeskalowana do 100 wynosi 80

KOSZTY ZWALNIANIA

Wskaźnik kosztów zwalniania mierzy wydatki związane z okresem wypowiedzenia, odprawami oraz karami płaconymi w przypadku zwolnienia zbędnego pracownika wyrażonymi jako równowartość tygodniowych zarobków. Jeśli koszty zwalniania łącznie wynoszą równowartość zarobków z ośmiu lub mniej tygodni, dla celów obliczenia miejsca pod względem ogólnej swobody prowadzenia działalności gospodarczej przypisuje się 0 punktów. Jeśli koszty sumują się do wartości odpowiadającej zarobkom za więcej niż osiem tygodni, liczba punktów równa jest liczbie tygodni. Jednemu miesiącowi odpowiada cztery i 1/3 tygodnia. Na przykład na Mauritiusie pracodawca jest zobowiązany do 3-miesięcznego okresu wypowiedzenia przed zwolnieniem zbędnego pracownika, a odprawa dla pracownika z dwudziestoletnim stażem pracy stanowi równowartość 5-miesięcznego wynagrodzenia. Na pracodawców zwalnających zbędnych pracowników nie są nakładane żadne kary. Łączne koszty zwolnienia pracownika stanowią więc równowartość wynagrodzenia za 35 tygodni.

Szczegółowe dane w zakresie zatrudniania pracowników dla każdego kraju są dostępne na stronie internetowej <http://www.doing-business.org>. Powyższa metodologia została opracowana przez Bolero i innych w 2004 r. Przyjęto ją tutaj z niewielkimi zmianami.

REJESTRACJA WŁASNOŚCI NIERUCHOMOŚCI

W raporcie Doing Business uwzględniono wszystkie procedury konieczne do przeniesienia na przedsiębiorstwo (nabywcę) prawa własności nieruchomości z innego przedsiębiorstwa (sprzedawcę), gdy przedsiębiorca nabywa grunt i budynek, aby w przyszłości wykorzystać je do rozszerzenia działalności gospodarczej lub jako zabezpieczenie nowych kredytów, a także odsprzedać w razie potrzeby (tabela 12.5).

Proces zaczyna się od uzyskania niezbędnych dokumentów, takich jak kopia tytułu sprzedawcy, o ile jest konieczny, oraz przeprowadzenia wyceny „due diligence”, o ile jest wymagana. Transakcję uważa się za zakończoną, gdy kupujący korzysta z majątku jako zabezpieczenia kredytu bankowego.

Dotyczy to wszystkich procedur wymaganych przez prawo lub koniecznych w praktyce, niezależnie od tego, czy są one obowiązkiem sprzedawcy, czy nabywcy, czy też muszą być wykonywane przez osoby trzecie działające w ich imieniu. Informacje o procedurach oraz czasie i kosztach ich załatwienia uzyskano od miejscowych prawników i notariuszy, zajmujących się obrotem nieruchomościami oraz od urzędników prowadzących rejestry gruntowe.

Aby umożliwić porównywanie danych między gospodarkami, przyjęto kilka założeń w odniesieniu do stron transakcji, nieruchomości oraz wymaganych procedur, których trzeba dopełnić.

ZAŁOŻENIA DOTYCZĄCE STRON

Strony (nabywca i sprzedawca):

- Prowadzą działalność gospodarczą w formie spółek z o.o.
- Działają na peryferiach gospodarczo największego miasta danego kraju.
- Posiadają kapitał pochodzący w całości z prywatnych źródeł krajowych.
- Zatrudniają 50 pracowników będących obywatelami danego kraju.
- Prowadzą zwykłą działalność handlową.

ZAŁOŻENIA DOTYCZĄCE NIERUCHOMOŚCI

Nieruchomość:

- Ma wartość równą 50-krotności dochodu brutto na mieszkańca w danym kraju. Cena sprzedaży odpowiada wartości.
- Należy w całości do sprzedawcy.
- Nie jest obciążona kredytem hipotecznym, a przez ostatnie dziesięć lat należała do obecnego właściciela.
- Została zarejestrowana w rejestrze gruntów lub katastrze, lub w obu, oraz jest wolna od wszelkich roszczeń względem tytułu własności.
- Jest położona w podmiejskiej strefie o charakterze gospodarczym, a zmiana przeznaczenia terenu nie jest w jej przypadku konieczna.
- Składa się z gruntu i budynku. Na działce o powierzchni 557,4 m² (6000 stóp kw.) stoi dwupoziomowy magazyn o powierzchni 929 m². (10000 stóp kw.). Magazyn ma dziesięć lat, jest w dobrym stanie i został zbudowany zgodnie z wszelkimi wymogami bezpieczeństwa, prawa budowlanego i innymi przepisami. Przeniesienie własności dotyczy całej działki i znajdującego się na niej budynku.
- Po zmianie właściciela nie będzie remontowana, ani modernizowana, a na działce nie będą stawiane dodatkowe budynki.
- Działka jest niezadrzewiona, nie ma na niej naturalnych źródeł wody lub innych zasobów naturalnych, ani też żadnych obiektów o znaczeniu historycznym.
- Nie będzie użytkowana w sposób, który wymagałby specjalnych zezwoleń, np. w celach mieszkalnych bądź związanych z produkcją przemysłową, składowaniem odpadów lub niektórymi rodzajami działalności rolnej.
- Nie ma mieszkańców (legalnych ani nielegalnych), a żaden podmiot nie ma w stosunku do niej roszczeń prawnych.

PROCEDURY

„Procedura” oznacza każdą interakcję pomiędzy spółką sprzedającą lub nabywającą, ich pełnomocnikami (jeśli pełnomocnik jest wymagany przez prawo lub ze względów praktycznych) lub samą nieruchomością a osobami trzecimi, w tym urzędami państwowymi, inspektorami, notariuszami i prawnikami. Kontakty zachodzące między zarządem spółki a pracownikami nie należą do tej kategorii. Uwzględnia się wszystkie procedury wymagane przez prawo w związku z rejestracją własności nieruchomości, nawet jeśli niektóre z nich można w szcze-

gólnych przypadkach pominać. Zakłada się, że nabywca wybiera najszybszą procedurę zgodną z prawem, wykorzystywaną przez większość właścicieli nieruchomości. Nabywca może w razie potrzeby zatrudnić prawników i innych specjalistów, ale przyjmuje się, że nie korzysta on z ich pomocy, jeśli nie jest ona wymagana przez prawo lub ze względów praktycznych.

CZAS

Czas mierzony jest w dniach kalendarzowych i reprezentuje medianę czasu trwania procedur określonego przez urzędników urzędu rejestrowego lub prawników zajmujących się obrotem nieruchomościami. Zakłada się, że minimalny czas niezbędny do załatwienia każdej procedury wynosi jeden dzień. Mimo że procedury mogą być realizowane równocześnie, nie można ich rozpocząć tego samego dnia. Zakłada się, że nabywca nie traci czasu, lecz wykonuje każdą procedurę bez zwłoki. Jeżeli czas trwania procedury można przyspieszyć za dodatkową opłatą, uwzględnia się najszybszą legalną, dostępną ścieżkę, wykorzystywaną przez większość właścicieli nieruchomości. Jeżeli procedury mogą być wykonywane równocześnie, zakłada się, że tak właśnie jest. Zakłada się, że zaangażowane strony są od początku świadome wszystkich regulacji oraz kolejności, w jakiej procedury powinny być załatwiane. Nie wlicza się czasu poświęconego na gromadzenie informacji.

KOSZTY

Koszty rejestracji tytułu własności nieruchomości wyrażone są jako procent jej wartości, która odpowiada 50-krotności dochodu brutto na mieszkańca w danym kraju. Uwzględniono wyłącznie koszty oficjalne i wymagane przez prawo, takie jak opłaty, podatek od przeniesienia prawa własności, opłaty skarbowe i wszelkie inne płatności na rzecz rejestru nieruchomości, notariuszy, urzędów publicznych lub prawników. Inne podatki, np. podatek od zysków kapitałowych lub VAT, nie zostały uwzględnione w kalkulacji. Uwzględnione są zarówno koszty ponoszone przez nabywcę, jak i te ponoszone przez sprzedawcę. Jeśli respondenci podali różne szacunkowe wartości kosztów, wskaźnik przedstawiony w raporcie stanowi ich medianę.

Szczegółowe dane w zakresie rejestrowania własności nieruchomości dla każdego kraju są dostępne na stronie internetowej <http://www.doingbusiness.org>.

TABELA 12.5

Jakie elementy procesu rejestrowania własności nieruchomości są poddawane pomiarom?

Procedury w zakresie zgodnego z prawem przeniesienia własności nieruchomości (liczba)

- rejestracja wstępna (np. sprawdzenie zastawów, sporządzenie umowy sprzedaży w formie aktu notarialnego, zapłata podatków od przeniesienia własności nieruchomości)
- rejestracja w największym gospodarczo mieście danego kraju
- czynności następujące po rejestracji (np. złożenie informacji o posiadaniu nieruchomości do władz gminnych)

Czas wymagany na zakończenie każdej procedury (dni kalendarzowe)

- nie obejmuje czasu spędzonego na zbieraniu informacji
- każda procedura rozpoczyna się w oddzielnym dniu
- procedura zostaje zakończona po otrzymaniu ostatecznego dokumentu
- brak uprzedniego kontaktu z urzędnikami

Koszty związane z zakończeniem każdej procedury (% dochodu na mieszkańca)

- jedynie koszty oficjalne, bez łapówek
- bez podatku VAT ani podatku od zysków kapitałowych

Źródło: Baza danych Doing Business

UZYSKIWANIE KREDYTU

W raporcie Doing Business przedstawiono wskaźniki umożliwiające ocenę uprawnień kredytodawców i kredytobiorców oraz dostępu do informacji kredytowej. Pierwszy zestaw wskaźników odpowiada na pytanie, w jakim stopniu przepisy dotyczące zabezpieczeń kredytowych i prawo upadłościowe ułatwiają uzyskiwanie kredytu. Drugi zestaw mierzy zakres, jakość i dostępność informacji kredytowych udostępnianych przez publiczne i prywatne rejestry kredytowe (tabela 12.6).

Dane dotyczące uprawnień kredytodawców i kredytobiorców pochodzą z ankiet przeprowadzonych wśród specjalistów ds. prawa finansowego i zostały zweryfikowane na podstawie analizy przepisów i regulacji oraz powszechnie dostępnych informacji o przepisach dotyczących zabezpieczeń kredytowych i prawie upadłościowym. Dane na temat dostępności informacji kredytowych uzyskano w sposób dwuetapowy. Najpierw sprawdzono w organach nadzoru bankowego i w ogólnie dostępnych źródłach informacji, czy w kraju istnieją publiczne rejestry kredytowe i prywatne biura informacji kredytowej. Następnie tam, gdzie to było możliwe, przeprowadzono szczegółową ankietę na temat ich struktury oraz przepisów regulujących ich działalność. Odpowiedzi zostały zweryfikowane podczas dodatkowych kontaktów z respondentami i innymi osobami oraz na podstawie ogólnie dostępnych źródeł. We wszystkich krajach do tego celu wykorzystano również telekonferencje i wizyty na miejscu.

WSKAŹNIK ZAKRESU UPRAWNIENI

Wskaźnik ten odzwierciedla stopień, w jakim przepisy dotyczące zabezpieczeń kredytowych i upadłości chronią prawa kredytodawców i kredytobiorców oraz ułatwia-

ją udzielanie kredytów. Scenariusze dwóch przypadków są wykorzystywane do ustalenia zakresu systemu zabezpieczeń, w tym zabezpieczonego kredytobiorcy, spółki ABC oraz zabezpieczonego kredytodawcy, BizBank. Wykorzystuje się pewne założenia na temat zabezpieczonego kredytobiorcy:

- ABC jest krajową spółką z ograniczoną odpowiedzialnością.
- ABC posiada swą siedzibę i jedyne miejsce prowadzenia działalności w gospodarczo największym mieście danego kraju.
- W celu sfinansowania planów rozwoju gospodarczego, ABC korzysta z kredytu udzielonego przez BizBank na kwotę do wysokości 10-krotności dochodu na mieszkańca w walucie lokalnej.
- Zarówno ABC, jak i BizBank posiadają kapitał pochodzący w całości z prywatnych źródeł krajowych.

Scenariusze przypadków również uwzględniają założenia. W przypadku A zabezpieczeniem kredytu jest udzielony przez ABC niewłaścicielski udział w zabezpieczeniu na obrotowych aktywach ruchomych, np. należnościach lub zapasach. ABC chce zachować zarówno własność, jak i posiadanie przedmiotu zabezpieczenia. W krajach, w których prawo nie zezwala na posiadanie niewłaścicielskich udziałów w zabezpieczeniu na obrotowych aktywach ruchomych, ABC i BizBank korzystają z przekazania tytułu własności na rzecz powiernika (lub innego substytutu niewłaścicielskiego udziału w zabezpieczeniu). W przypadku B, ABC udziela BizBank zabezpieczenia na działalności, na przedsiębiorstwie, zabezpieczenia o zmiennym składzie lub innego zabezpieczenia bądź kombinacji zabezpieczeń dających BizBank udział w zabezpieczeniu na aktywach łączonych ABC (lub możliwie jak najszerszym zakresie aktywów ABC). ABC zachowuje własność i posiadanie aktywów. Wskaźnik zakresu uprawnień obejmując

osiem aspektów związanych z uprawnieniami na gruncie prawa zabezpieczeń oraz dwóch aspektów w zakresie prawa upadłościowego. Za każdą z następujących cech przepisów prawnych badanego kraju przyznawany jest punkt:

- Każde przedsiębiorstwo może korzystać z aktywów ruchomych jako zabezpieczenia przy jednoczesnym zachowaniu posiadania aktywów, a każda instytucja finansowa może przyjmować takie aktywa jako zabezpieczenie.
- Prawo zezwala przedsiębiorstwu na udzielenie niewłaścicielskiego udziału w zabezpieczeniu na danej kategorii obrotowych aktywów ruchomych (takich jak należności lub zapasy) bez wymagania szczegółowego opisu aktywów.
- Prawo zezwala przedsiębiorstwu na udzielenie niewłaścicielskiego udziału w zabezpieczeniu na większości obrotowych aktywów ruchomych bez wymagania szczegółowego opisu aktywów.
- Prawo w zakresie zabezpieczeń może zostać rozszerzone na przyszłe lub później nabyte aktywa i może także automatycznie rozszerzać się na produkty, przychody lub aktywa będące zamiennikami aktywów pierwotnych służących jako zabezpieczenie.
- Ogólny opis długów i zobowiązań jest dozwolony w umowach o zabezpieczeniu oraz dokumentach rejestrowych, tak aby wszystkie typy zobowiązań i długów mogły zostać zabezpieczone poprzez podanie kwoty maksymalnej, a nie kwoty konkretnej określonej pomiędzy stronami.
- Rejestr zabezpieczeń jest ujednolicony geograficznie według typu aktywów oraz jest indeksowany według nazwy przyznającego prawo do zabezpieczenia.
- Zabezpieczeni wierzyciele mają pierwszeństwo poza procedurą upadłościową (np. przed ogólnymi roszczeniami podatkowymi oraz roszczeniami pracowniczymi).

- Zabezpieczeni wierzyciele, a nie inne strony (państwo, pracownicy itp.) spłacają się jako pierwsi w przypadku likwidacji przedsiębiorstwa.
 - Zabezpieczeni wierzyciele nie podlegają automatycznemu zatrzymaniu lub moratorium procedur egzekucyjnych w przypadku, gdy dłużnik przechodzi reorganizację nadzorowaną przez sąd.
 - Strony mogą zgodnie z prawem uzgodnić sposoby egzekucji na drodze pozasądowej w umowie o zabezpieczeniach.
- Wskaźnik zakresu uprawnień przyjmuje wartości od 0 do 10. Wyższe wartości oznaczają, że krajowe przepisy odnoszące się do zabezpieczenia kredytu oraz upadłości zapewniają lepszy dostęp do kredytu.

WSKAŹNIK ZAKRESU INFORMACJI KREDYTOWEJ

Wskaźnik ten ocenia wpływ regulacji prawnych na zakres, dostępność i jakość informacji kredytowej zgromadzonej w rejestrach publicznych lub prywatnych. Za każdą z następujących sześciu cech rejestru publicznego lub prywatnego biura informacji kredytowej przyznawany jest punkt:

- W rejestrach dostępne są zarówno informacje kredytowe pozytywne (np. o kwocie pożyczki lub spłatach dokonanych w terminie), jak i negatywne (np. o spóźnionych płatnościach, liczbie i kwocie zaległości oraz o upadłości).
- Dane dotyczą osób prawnych i fizycznych.
- Dane pochodzą nie tylko od instytucji finansowych, lecz również od detalistów, podmiotów udzielających kredytów handlowych oraz przedsiębiorstw użyteczności publicznej.
- Rejestry udostępniają historyczne informacje kredytowe za okres dłuższy niż dwa lata. Rejestry, które usuwają dane dotyczące zaległości natychmiast po ich spłaceniu, otrzymują w tym wskaźniku 0 punktów.
- Dane o kredytach w wysokości poniżej

1 proc. dochodu brutto na mieszkańca są uwzględniane. Aby dla tego wskaźnika przyznano punkt, rejestr musi obejmować co najmniej 1 proc. dorosłych mieszkańców kraju.

- Kredytobiorcy mają prawo wglądu w swoje dane przechowywane w największym rejestrze w kraju.

Wskaźnik przyjmuje wartości od 0 do 6. Im wyższy, tym więcej informacji kredytowych dostępnych jest w rejestrze publicznym lub prywatnym, co ułatwia podejmowanie decyzji o udzieleniu kredytu. Jeśli rejestr nie jest prowadzony lub obejmuje mniej niż 0,1 proc. dorosłych mieszkańców kraju, wskaźnik zakresu informacji kredytowej ma wartość 0.

Przykładowo, w Turcji funkcjonują zarówno rejestr publiczny, jak i prywatny. Obie instytucje udostępniają informacje pozytywne i negatywne (1 punkt). Rejestr prywatny gromadzi wyłącznie dane dotyczące osób fizycznych, ale rejestr państwowy zarówno osób fizycznych, jak i prawnych (1 punkt). Rejestr publiczny i prywatny dysponują wyłącznie danymi pochodzącymi od instytucji finansowych i nie gromadzą informacji od sprzedawców detalicznych lub przedsiębiorstw użyteczności publicznej (0 punktów). Rejestr prywatny udostępnia dane historyczne za okres dłuższy niż dwa lata (1 punkt). Rejestr publiczny gromadzi wyłącznie dane dotyczące kredytów o wartości powyżej 3493 USD (44 proc. dochodu brutto na mieszkańca) lub więcej, ale rejestr prywatny dane o kredytach w dowolnej wysokości (1 punkt). Kredytobiorcy mają prawo wglądu w swoje dane, zarówno w rejestrze prywatnym, jak i publicznym (1 punkt). Łączny wskaźnik zakresu informacji dla Turcji wynosi więc 5.

POKRYCIE RYNKU PRZEZ REJESTRY PUBLICZNE

Wskaźnik pokrycia rynku przez rejestry publiczne oznacza liczbę osób i przedsiębiorców umieszczonych w publicznym rejestrze kredytowym, w którym gromadzone są informacje dotyczące historii obsługi kredytów, przeterminowanych długów i niespłaconych kredytów w ostatnich pięciu latach. Wskaźnik ten jest wyrażony jako procent dorosłych mieszkańców kraju (osoby w wielu co najmniej 15 lat według publikacji Banku Światowego: World Development Indicators 2008). Publiczny rejestr kredytowy oznacza bazę danych zarządzaną przez podmiot z sektora publicznego, na ogół bank centralny lub instytucję nadzoru bankowego, gdzie w ramach istniejącego

TABELA 12.6

Jakie elementy procesu uzyskiwania kredytu są poddawane pomiarom?

Wskaźnik zakresu uprawnień (0-10)
• ochrona praw kredytobiorców i kredytodawców poprzez prawo w zakresie zabezpieczeń oraz prawo upadłościowe
• udział w zabezpieczeniu ma charakter niewłaścicielskiego udziału w aktywach ruchomych
Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0-6)
• zakres i dostępność informacji kredytowej udzielanej przez prywatne i publiczne rejestry kredytowe
• jakość danych udzielanych przez prywatne i publiczne rejestry kredytowe
Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% osób dorosłych)
• liczba osób fizycznych oraz firm figurujących w publicznym rejestrze kredytowym jako procent dorosłej populacji
Pokrycie rynku przez prywatne biura informacji kredytowej (% osób dorosłych)
• liczba osób fizycznych oraz firm figurujących w prywatnym biurze informacji kredytowej jako procent dorosłej populacji

Źródło: Baza danych Doing Business

systemu finansowego gromadzone są informacje o zdolności kredytowej osób fizycznych lub przedsiębiorców. Informacje te są następnie udostępniane instytucjom finansowym. Jeśli w danym kraju nie jest prowadzony publiczny rejestr kredytowy, wskaźnik pokrycia wynosi 0.

POKRYCIE RYNKU PRZEZ PRYWATNE BIURA INFORMACJI KREDYTOWEJ

Wskaźnik pokrycia rynku przez prywatne biura informacji kredytowej oznacza liczbę osób lub przedsiębiorców umieszczonych w rejestrach prywatnych biur informacji kredytowej, o których to osobach lub przedsiębiorcach gromadzone są informacje dotyczące historii obsługi kredytu, przeterminowanych długów i niespłaconych kredytów w ostatnich pięciu latach. Wskaźnik ten jest wyrażony jako procent dorosłych mieszkańców kraju (osoby w wieku co najmniej 15 lat według publikacji Banku Światowego: World Development Indicators 2008). Prywatny rejestr kredytowy jest to przedsiębiorstwo prywatne lub organizacja non-profit, która prowadzi w ramach systemu finansowego bazę danych dotyczącą zdolności kredytowej osób fizycznych lub przedsiębiorców. Zadaniem takiego rejestru jest ułatwianie wymiany informacji kredytowych między bankami i instytucjami finansowymi. Kategoria ta nie obejmuje biur, które zajmują się badaniem sytuacji kredytowej lub udostępnianiem informacji o dłużnikach, ale nie ułatwiają bezpośrednio wymiany informacji między instytucjami finansowymi. Jeśli w danym kraju nie funkcjonuje żadne biuro informacji kredytowej, wskaźnik pokrycia wynosi 0.

Szczegółowe dane w zakresie uzyskiwania kredytu dla każdego kraju są dostępne na stronie internetowej <http://www.doingbusiness.org>. Opisana powyżej metodologia została opracowana przez Djankova, McLiesh i Shleifer w 2007 r. Przyjęto ją tutaj z niewielkimi zmianami.

OCHRONA INWESTORÓW

W raporcie Doing Business zmierzono stopień ochrony udziałowców mniejszościowych przed wykorzystywaniem aktywów spółki przez członków zarządu dla prywatnych korzyści. Wskaźnik ochrony inwestorów rozróżnia trzy wymiary: przejrzystość transakcji przeprowadzanych z podmiotami powiązanymi (wskaźnik zakresu jawności), odpowiedzialność za transakcje zawarte z samymi sobą (self-dealing) (wskaźnik

zakresu odpowiedzialności członków zarządu) oraz możliwość pozwania do sądu członków zarządu przez udziałowców (wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców) (tabela 12.7).

Dane pochodzą z ankiety przeprowadzonej wśród prawników korporacyjnych i oparte są na przepisach dotyczących papierów wartościowych, przepisach prawa spółek handlowych oraz zasadach postępowania dowodowego.

Aby umożliwić porównywanie danych pomiędzy krajami, przyjęto kilka założeń w odniesieniu do przedsiębiorstwa oraz rozpatrywanej transakcji.

ZAŁOŻENIA DOTYCZĄCE PRZEDSIĘBIORSTWA

Przedsiębiorstwo (Nabywca):

- Prowadzi działalność gospodarczą w formie spółki, której akcje są przedmiotem obrotu na najważniejszej giełdzie papierów wartościowych w danym kraju. Jeśli liczba spółek notowanych na tej giełdzie jest mniejsza niż dziesięć lub w danym kraju w ogóle nie ma giełdy papierów wartościowych, przyjmuje się, że nabywca jest dużą spółką prywatną z wieloma udziałowcami.
- Działami poprzec zarząd oraz prezesa (dyrektora generalnego), którzy są prawnie umocowani do działania w imieniu nabywcy w określonym zakresie, nawet jeśli nie jest to wyraźnie wymagane przez przepisy prawa.
- Jest producentem żywności.
- Posiada własną sieć dystrybucji.

ZAŁOŻENIA DOTYCZĄCE TRANSAKCJI

- Pan James posiada pakiet kontrolny nabywcy i jest członkiem jego zarządu. Posiada 60 proc. udziałów i wybrał dwóch przedstawicieli do pięcioosobowego zarządu.
- Pan James ma także 90 proc. udziałów w przedsiębiorstwie sprzedającego, które prowadzi sieć sklepów detalicznych z artykułami przemysłowymi. Sprzedający niedawno zamknął dużą liczbę swoich sklepów.
- Pan James proponuje nabywcy kupno nieużywanych ciężarówek sprzedającego w celu usprawnienia dystrybucji produktów spożywczych. Nabywca zgadza się. Cena ciężarówek jest wyższa od ich ceny rynkowej i wynosi 10 proc. aktywów nabywcy.
- Proponowana transakcja wchodzi w zakres zwykłej działalności spółki i nie powoduje przekroczenia jej uprawnień.

- Nabywca dokonuje transakcji. Uzyskał wszystkie obowiązkowe pozwolenia i ujawniono wszystkie wymagane dane (tj. transakcja nie jest oszustwem).
- Transakcja jest nieuczciwa wobec nabywcy. Udziałowcy pozywają pana Jamesa i inne osoby, które zatwierdziły transakcję.

WSKAŹNIK ZAKRESU JAWNOŚCI

Wskaźnik zakresu jawności obejmuje pięć elementów:

- Organ spółki, który może udzielić prawomocnej zgody na transakcję. Jeśli jest to wyłącznie prezes lub dyrektor zarządzający — 0 punktów; jeśli jest to zarząd lub udziałowcy, a pan James ma prawo głosu — 1 punkt; jeśli jest to zarząd, a pan James nie ma prawa głosu — 2 punkty; jeśli są to udziałowcy, a pan James nie ma prawa głosu — 3 punkty.
- Wymóg natychmiastowego ujawnienia transakcji publicznie, wobec regulatora lub udziałowców. Jeśli ujawnienie nie jest wymagane — 0 punktów; jeśli wymagane jest ujawnienie warunków transakcji, ale bez ujawnienia konfliktu interesów pana Jamesa — 1 punkt; jeśli wymagane jest ujawnienie zarówno warunków transakcji, jak i konfliktu interesów pana Jamesa — 2 punkty.
- Wymóg ujawnienia transakcji w sprawozdaniu rocznym. Jeśli ujawnienie transakcji nie jest wymagane — 0 punktów; jeśli wymagane jest ujawnienie warunków transakcji, ale bez ujawnienia konfliktu interesów pana Jamesa — 1 punkt; jeśli wymagane jest ujawnienie zarówno warunków transakcji, jak i konfliktu interesów pana Jamesa — 2 punkty.
- Wymóg ujawnienia przez pana Jamesa zarządowi informacji dotyczących transakcji. Jeśli nie jest wymagane ujawnienie przez niego żadnych informacji — 0 punktów; jeśli wymagane jest ujawnienie konfliktu interesów, lecz bez podania szczegółów — 1 punkt; jeśli wymagane jest pełne ujawnienie wszystkich istotnych faktów dotyczących jego zaangażowania w transakcję — 2 punkty.
- Wymóg dokonania przez organ zewnętrzny, np. zewnętrznego audytora, przeglądu transakcji przed jej realizacją. Jeżeli przegląd taki nie jest wymagany — 0 punktów; jeżeli tak — 1 punkt.

Wskaźnik przyjmuje wartości od 0 do 10. Im wyższa wartość, tym większa jawność. Na przykład w Polsce transakcja taka wymaga zgody zarządu, a pan James nie ma prawa głosu (2 punkty). Nabywca jest zobo-

TABELA 12.7

Jakie elementy procesu ochrony inwestorów są poddawane pomiarom?**Wskaźnik zakresu jawności (0-10)**

- określenie osób, które mogą zatwierdzać transakcje z podmiotami powiązanymi
- wymogi w zakresie ujawnień w przypadku transakcji z podmiotami powiązanymi

Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0-10)

- zdolność udziałowców do ustalenia odpowiedzialności zainteresowanej strony oraz organu zatwierdzającego w przypadku transakcji z podmiotami powiązanymi
- dostępność środków prawnych (szkody, zwrot zysków, grzywny, kara pozbawienia wolności)
- zdolność udziałowców do wytaczania powództw bezpośrednich lub pośrednich

Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0-10)

- dokumenty i informacje udostępnione w trakcie procesu
- bezpośredni dostęp do dokumentów wewnętrznych spółki oraz korzystanie z kontroli rządowej bez konieczności składania pozwu w sądzie

Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0-10)

- prosta ścieżka zakresu jawności, zakresu odpowiedzialności członków zarządu oraz swobody wytaczania powództwa przez udziałowców

Źródło: Baza danych Doing Business

wiązany do natychmiastowego ujawnienia wszystkich informacji mających wpływ na cenę akcji, łącznie z informacją o konflikcie interesów (2 punkty). W swoim sprawozdaniu rocznym nabywca musi także ujawnić warunki transakcji oraz fakt posiadania przez pana Jamesa udziałów w obu przedsiębiorstwach, tj. nabywcy i sprzedającego (2 punkty). Zanim dojdzie do transakcji, pan James musi poinformować o konflikcie interesów innych członków zarządu, lecz nie jest zobowiązany do przedstawiania im szczegółowych informacji na ten temat (1 punkt). Polska nie wymaga, aby organ zewnętrzny dokonał audytu transakcji (0 punktów). Suma tych wartości (7 punktów) jest wskaźnikiem zakresu jawności w Polsce.

WSKAŹNIK ZAKRESU ODPOWIEDZIALNOŚCI CZŁONKÓW ZARZĄDU

Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu obejmuje siedem elementów:

- Możliwość pozwania pana Jamesa przez udziałowców o naprawienie szkód poniesionych przez spółkę w wyniku transakcji. Jeśli James nie ponosi odpowiedzialności, albo ponosi ją tylko w razie oszustwa lub działania w złej wierze — 0 punktów; jeśli pan James ponosi odpowiedzialność tylko wtedy, gdy wpłynął na akceptację transakcji lub wykazał niedbałość — 1 punkt; jeśli pan James ponosi odpowiedzialność tylko wtedy, gdy transakcja jest nieuczciwa lub naruszała prawa innych udziałowców — 2 punkty.
- Możliwość pozwania przez udziałowców organu akceptującego transakcję (prezesa lub zarządu) o naprawienie szkód poniesionych przez spółkę w wyniku transakcji. Jeśli organ akceptujący nie

ponosi odpowiedzialności lub ponosi ją tylko w razie oszustwa lub działania w złej wierze — 0 punktów; jeśli organ akceptujący ponosi odpowiedzialność w przypadku niedbałości — 1 punkt; jeśli organ akceptujący ponosi odpowiedzialność wtedy, gdy transakcja jest nieuczciwa lub narusza prawa innych udziałowców — 2 punkty.

- Możliwość unieważnienia transakcji przez sąd na wniosek udziałowców. Jeśli unieważnienie transakcji jest niemożliwe lub możliwe tylko w przypadku oszustwa lub działania w złej wierze — 0 punktów; jeśli unieważnienie jest możliwe w przypadku transakcji szkodliwej względem innych udziałowców lub naruszającej ich prawa — 1 punkt; jeśli unieważnienie jest możliwe w przypadku transakcji nieuczciwej lub pociągającej za sobą konflikt interesów — 2 punkty.
- Możliwość zapłacenia przez pana Jamesa, na wniosek udziałowców, odszkodowania za straty poniesione przez spółkę w wyniku transakcji. Nie — 0 punktów, tak — jeden punkt.
- Możliwość zwrotu przez pana Jamesa, na wniosek udziałowców, zysków uzyskanych z transakcji. Nie — 0 punktów, tak — 1 punkt.
- Możliwość nałożenia na pana Jamesa kary grzywny lub pozbawienia wolności. Nie — 0 punktów, tak — 1 punkt.
- Możliwość pozwania pana Jamesa przez udziałowców, bezpośrednio lub pośrednio, o naprawienie szkód poniesionych przez spółkę w wyniku transakcji. Jeśli nie ma takiej możliwości prawnej lub istnieje ona tylko dla udziałowców posiadających w spółce ponad 10 proc. — 0 punktów; jeśli pozew bezpośredni lub pośredni mogą składać udziałowcy posiadający 10 proc. lub mniej kapitału

spółki — 1 punkt.

Wskaźnik może przyjmować wartości od 0 do 10. Im jest on wyższy, tym większa odpowiedzialność prawna członków zarządu. Przykładowo, aby pozwać pana Jamesa w Panamie, powód musi udowodnić, że pan James wpłynął na decyzję organu aprobowanego albo wykazał niedbałość (1 punkt). Aby pozwać innych członków zarządu, musi dowieść, że działali oni niedbale (1 punkt). Nieuczciwa transakcja nie może zostać unieważniona (0 punktów). Jeżeli pan James zostanie uznany winnym, musi zapłacić odszkodowanie (1 punkt), ale nie jest zobowiązany do zwrotu zysków (0 punktów). Pan James nie może zostać ukarany grzywną ani karą pozbawienia wolności (0 punktów). Udziałowcy posiadający 10 proc. lub mniej kapitału mogą składać pozwy samodzielnie do sądu (1 punkt). Suma tych wyników (4 punkty) oznacza wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu dla Panamy.

WSKAŹNIK SWOBODY WYTACZANIA POWÓDZTWA PRZEZ UDZIAŁOWCÓW

Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców obejmuje sześć elementów.

- Jakie dokumenty powód może uzyskać od pozwanego i świadków w trakcie procesu. Jeden punkt za każdy z następujących rodzajów dokumentów, o ile są one dostępne: informacje, które pozwany wskazał jako zasadnicze dla swojej obrony; informacje, które bezpośrednio dowodzą prawdziwości faktów wskazanych w pozwie; wszelkie informacje istotne dla sprawy, której dotyczy pozew; każda informacja mogąca doprowadzić do wykrycia innej istotnej informacji.
- Czy powód w trakcie procesu może bezpośrednio zadawać pytania pozwanemu i świadkom. Jeśli nie — 0 punktów; jeśli tak, ale z uprzednim zatwierdzeniem pytań przez sąd — 1 punkt; jeśli tak bez uprzedniej zgody sądu — 2 punkty.
- Czy powód może otrzymać od pozwanego wszystkie kategorie stosownych dokumentów bez ich wyszczególniania. Jeśli nie — 0 punktów; jeśli tak — 1 punkt.
- Czy udziałowcy posiadający nie więcej niż 10 proc. kapitału spółki mogą zażądać kontroli transakcji między nabywcą a sprzedawcą przez instytucję rządową bez wnoszenia pozwu w sądzie. Jeśli nie — 0 punktów; jeśli tak — 1 punkt.
- Czy udziałowcy posiadający nie więcej niż 10 proc. kapitału spółki mają prawo skontrolować dokumenty transak-

cji przed złożeniem pozwu. Jeśli nie — 0 punktów; jeśli tak — 1 punkt.

• Czy zakres dowodów w sprawach cywilnych jest węższy niż w karnych. Jeśli nie — 0 punktów; jeśli tak — 1 punkt.

Wskaźnik przyjmuje wartości od 0 do 10. Im wyższy wskaźnik, tym większe możliwości zakwestionowania transakcji przez udziałowców. Przykładowo, w Grecji powód ma dostęp do dokumentów, na których pozwany ma zamiar oprzeć swoją linię obrony oraz tych, które bezpośrednio potwierdzają fakty zawarte w pozwie (2 punkty). Powód może podczas procesu zadawać pozwanemu i świadkom pytania, ale muszą być one zatwierdzone przez sąd (1 punkt). Powód musi dokładnie określić dokumenty, których szuka (np. „umowa zakupu między nabywcą a sprzedającym z 15 lipca 2006 r.”) i nie może posłużyć się ogólnymi kategoriami, np. „wszystkie dokumenty dotyczące transakcji” (0 punktów). Udziałowiec posiadający 5 proc. kapitału spółki nabywcy może domagać się, aby urzędnik państwowy skontrolował podejrzane działania pana Jamesa i dyrektora generalnego (1 punkt) bez wnoszenia pozwu w sądzie. Każdy udziałowiec może skontrolować dokumenty transakcji przed złożeniem pozwu (1 punkt). Zakres dowodowy w sprawach cywilnych jest taki sam, jak w sprawie karnej (0 punktów). Suma tych wyników (5) oznacza wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców dla Grecji.

WSKAŹNIK ZAKRESU OCHRONY INWESTORÓW

Wskaźnik poziomu ochrony inwestora to średnia trzech wskaźników: zakresu jawności, odpowiedzialności członków zarządu oraz swobody wytaczania powództwa przez udziałowców. Wskaźnik przyjmuje wartości od 0 do 10 — im jest on wyższy, tym lepsza ochrona inwestorów.

Szczegółowe dane w zakresie ochrony inwestorów dla każdego kraju są dostępne na stronie internetowej <http://www.doingbusiness.org>. Opisana powyżej metodologia została opracowana przez Djankova, La Portę, López-de-Silanesa i Shleifera w 2008 r. Przyjęto ją tutaj z niewielkimi zmianami.

PLACENIE PODATKÓW

W raporcie Doing Business zbadano podatki oraz składki obowiązkowe płacone i potrącane przez średniej wielkości przedsiębiorstwo oraz zmierzono związane z nimi uciążliwości administracyjne. Po-

datki i składki objęte pomiarem to podatek od zysków lub dochodów przedsiębiorstwa, składki na ubezpieczenia społeczne i podatki z tytułu zatrudnienia płacone przez pracodawcę, podatek od nieruchomości, opłata od czynności cywilnoprawnych, podatek od dywidendy, podatek od zysków kapitałowych, podatek od transakcji finansowych, podatek od zbiórki odpadów oraz podatek samochodowy i drogowy.

W raporcie Doing Business zostały zbadane wszystkie podatki i składki wymagane przez rząd (na każdym szczeblu – federalnym, krajowym bądź stanowym oraz lokalnym), mające zastosowanie do typowego przedsiębiorcy i wpływające na jego rachunek zysków i strat. Tym samym raport Doing Business wychodzi poza tradycyjną definicję podatku: zgodnie z definicją przyjętą na potrzeby rządowych rachunków narodowych podatki obejmują obowiązkowe, jednostronne wpłaty na rzecz instytucji rządowych i samorządowych (tabela 12.8).

Raport Doing Business odchodzi od tej definicji, ponieważ mierzy podatki obciążające rachunki przedsiębiorstw, a nie rachunki rządowe. Główne różnice występują w przypadku składek z tytułu zatrudnienia oraz podatku VAT. Pomiary zastosowane w raporcie Doing Business obejmują zlecane przez rząd składki płacone przez pracodawcę na rzecz wymaganego prywatnego funduszu emerytalnego lub pracowniczego funduszu ubezpieczeń. Wskaźnik obejmuje na przykład obowiązkową gwarancję emerytalną oraz fundusz odszkodowań pracowniczych w Australii. W całkowitej stopie podatkowej nie zawiera się podatku od towarów i usług, ponieważ nie ma on wpływu na zyski księgowe przedsiębiorstwa, tj. nie znajdują odzwierciedlenia w rachunku zysków i strat.

Aby dokonać pomiaru podatków i składek płaconych przez typowego przedsiębiorcę i określić stopień złożoności systemu podatkowego w różnych krajach, przygotowano studium przypadku oparte na zestawie sprawozdań finansowych i założeniach dotyczących transakcji przeprowadzonych w ciągu roku. Na tej podstawie specjaliści z każdego kraju obliczyli obowiązujące tam podatki i składki. W raporcie uwzględniono również informacje o częstotliwości składania deklaracji podatkowych, audytach i innych kosztach dostosowania się do przepisów podatkowych. Projekt został opracowany i przeprowadzony we współpracy z firmą PricewaterhouseCoopers.

Aby umożliwić porównywanie danych pomiędzy krajami, przyjęto kilka założeń

w odniesieniu do przedsiębiorcy i podatków oraz składek, które musi on uiszczać.

ZAŁOŻENIA DOTYCZĄCE PRZEDSIĘBIORSTWA

Przedsiębiorstwo:

- Prowadzi działalność gospodarczą w formie spółki z o.o. podlegającą obowiązkowi podatkowemu. Jeśli w danym kraju istnieje więcej rodzajów spółek z o.o., wybierana jest ta, która cieszy się największą popularnością wśród miejscowych przedsiębiorców. Na temat popularności wypowiadają się prawnicy zajmujący się rejestracją spółek lub urzędy statystyczne.
- Rozpoczęło działalność gospodarczą w dniu 1 stycznia 2006 r., kiedy to nabyło wszystkie przedstawione w bilansie aktywa i zatrudniło wszystkich pracowników.
- Funkcjonuje w gospodarczo największym mieście danego kraju.
- Posiada kapitał w całości ze źródeł krajowych. Posiada pięciu wspólników będących wyłącznie osobami fizycznymi.
- Kapitał zakładowy spółki jest 102 razy większy od dochodu brutto na mieszkańca w danym kraju na koniec 2006 r.
- Prowadzi typową działalność produkcyjną lub handlową, a dokładniej produkuje ceramiczne donice i sprzedaje je w handlu detalicznym. Nie uczestniczy w obrocie międzynarodowym (nie importuje i nie eksportuje) i nie zajmuje się produktami podlegającymi szczególnym zasadom opodatkowania (np. alkohol lub tytoń).
- Na początku 2007 r. posiada dwie działki gruntu, budynek, maszyny, wyposażenie biura, komputery oraz ciężarówkę, a drugą ciężarówkę dzierżawi.
- Nie kwalifikuje się do programów zachęt dla inwestorów, ani jakichkolwiek korzyści poza tymi związanymi z wiekiem lub rozmiarem przedsiębiorstwa.
- Zatrudnia 60 pracowników, w tym czterech menedżerów, ośmiu pracowników biurowych i 48 robotników. Wszyscy oni są obywatelami kraju, w którym działa, a jeden z dyrektorów jest również współwłaścicielem.
- Obroty przedsiębiorstwa są 1 050 razy większe od dochodu brutto na mieszkańca w danym kraju.
- W pierwszym roku działalności ponosi stratę.
- Ma zysk brutto (przed opodatkowaniem) w wysokości 20 proc. (tj. wysokość sprzedaży wynosi 120 proc. kosztu sprzeda-

Tabela 12.8

Jakie elementy procesu płacenia podatków są poddawane pomiarom?**Płatności podatków przedsiębiorstwa produkcyjnego w 2007 r. (ilość rocznie)**

- całkowita liczba opłacanych podatków i składek, w tym podatki konsumpcyjne (VAT, podatek od sprzedaży lub podatek od towarów i usług)
- sposób i częstotliwość płatności

Czas potrzebny na dopełnienie wymogów podatkowych trzech głównych podatków (godziny rocznie)

- godziny spędzone na przygotowaniu, składaniu deklaracji oraz płaceniu podatków od zysków, podatków konsumpcyjnych oraz podatków od zatrudnienia i składek
- gromadzenie informacji potrzebnych do obliczenia należnego podatku
- wypełnianie formularzy podatkowych i składanie ich do odpowiednich urzędów
- załatwianie płatności lub potrąceń
- przygotowanie oddzielnych podatkowych ksiąg rachunkowych

Całkowita stawka podatkowa (% zysku)

- podatek od zysków lub dochodów przedsiębiorstwa
- składki na ubezpieczenia społeczne i podatki z tytułu zatrudnienia płacone przez pracodawcę
- podatek od nieruchomości i podatek od przeniesienia tytułu własności nieruchomości
- podatek od dywidendy, podatek od zysków kapitałowych, podatek od transakcji finansowych
- podatek od zbiórki odpadów oraz podatek samochodowy i drogowy

Źródło: Baza danych Doing Business

nych towarów).

- Na koniec drugiego roku działalności wypłaca połowę zysku udziałowcom w postaci dywidendy.
- W drugim roku działalności sprzedaje z zyskiem jedną z działek gruntu.
- Roczny koszt paliwa do ciężarówek jest równy dwukrotności dochodu brutto na mieszkańca.
- Aby przedsiębiorstwo było jeszcze bardziej typowe, przyjęto również wiele innych szczegółowych założeń dotyczących wydatków i transakcji. Wszystkie zmienne w sprawozdaniach finansowych są proporcjonalne do dochodu brutto na mieszkańca w 2005 r., na przykład, właściciel będący jednocześnie dyrektorem wydaje 10 proc. dochodu brutto na mieszkańca na podróże w interesie przedsiębiorstwa (20 proc. wydatków stanowią koszty czysto prywatne, 20 proc. — wydatki reprezentacyjne, a 60 proc. — wydatki na podróże służbowe).

ZAŁOŻENIA DOTYCZĄCE PODATKÓW I SKŁADEK

- Uwzględniono wszystkie podatki i składki zapłacone lub potrącone w drugim roku działalności (rok budżetowy 2007). Podatki lub składki mające różne nazwy lub pobierane przez różne urzędy są uważane za odrębne. Podatki i składki o różnych stawkach w zależności od przedsiębiorstwa, lecz o tej samej nazwie i pobierane przez ten sam urząd, uznawane są za ten sam podatek.
- Liczba płatności lub potrąceń podatku i składki przez przedsiębiorstwo w ciągu roku to liczba podatków lub składek pomnożona przez częstotliwość płatności (lub potrąceń) każdego z nich. Często-

tliwość płatności obejmuje, oprócz zwykłych płatności lub potrąceń, płatności lub potrącenia zaliczek.

PŁATNOŚCI PODATKÓW

Wskaźnik płatności podatków i składek uwzględnia całkowitą liczbę zapłaconych i potrąconych podatków i składek, metodę płatności, częstotliwość płatności oraz liczbę urzędów zaangażowanych w ten proces dla powyżej opisanego studium przypadku podczas drugiego roku działalności. Obejmuje podatki konsumpcyjne płacone przez przedsiębiorcę, takie jak podatek od sprzedaży lub VAT, które są tradycyjnie potrącane w imieniu konsumenta. Choć nie mają one wpływu na rachunek zysków i strat przedsiębiorstwa, to stanowią obciążenie administracyjne związane ze stosowaniem się do systemu podatkowego i dlatego są uwzględnione w pomiarze płatności podatku.

W liczbie płatności uwzględniono operacje dokonywane elektronicznie. Tam, gdzie podatnik może rozliczać się w całości przez Internet, a jest to stosowane przez większość średnich przedsiębiorców, podatek uznaje się za uiszczony raz w roku, nawet jeśli częstotliwość płatności jest większa. W przypadku podatków płaconych przez osoby trzecie, np. podatku od odsetek płaconego przez instytucje finansowe lub podatku paliwowego płaconego przez dystrybutora paliwa, uwzględniana jest tylko jedna płatność, nawet jeśli płatności są częstsze. Są to podatki potrącane u źródła, a przedsiębiorstwo nie składa dokumentów dotyczących tych podatków.

Jeżeli dwa lub więcej podatków i składek płaconych jest łącznie, przy użyciu tego samego formularza, każda z tych łączonych

płatności liczona jest raz. Na przykład, jeżeli formularze dotyczące obowiązkowych składek na ubezpieczenie zdrowotne i fundusze emerytalne są składane razem, a składki te są opłacane łącznie, tylko jedna z tych składek będzie uwzględniona w liczbie płatności.

CZAS

Czas poświęcany na płacenie podatków jest podawany w godzinach na rok. Wskaźnik ten obejmuje trzy elementy: czas poświęcany na czynności przygotowawcze, złożenie deklaracji podatkowych oraz płacenie (lub potrącanie) podatków i składek. Dotyczy on trzech głównych typów podatków: podatku dochodowego dla przedsiębiorstw, podatku od sprzedaży lub podatku VAT oraz podatków z tytułu zatrudnienia, takich jak podatki od wynagrodzeń i składki na ubezpieczenia społeczne. Czynności przygotowawcze obejmują gromadzenie wszystkich danych niezbędnych do obliczenia należnego podatku (jeżeli system podatkowy wymaga prowadzenia odrębnych ksiąg rachunkowych lub dokonywania odrębnych kalkulacji dla różnego typu podatków, jest to uwzględniane). Dodatkowy czas jest uwzględniany tylko jeżeli normalnie czynności związane z rachunkowością nie wystarczają do spełnienia wymogów rachunkowości podatkowej. Składanie deklaracji podatkowych oznacza wypełnienie formularzy oraz dokonanie wszystkich niezbędnych obliczeń. Czas płacenia podatków i składek odnosi się do zapłaty uiszczanej przez Internet lub w urzędzie skarbowym (w tym drugim przypadku uwzględnia się czas oczekiwania).

CAŁKOWITA STOPA PODATKOWA

Całkowita kwota podatku obejmuje podatki zapłacone przez przedsiębiorcę w drugim roku jego działalności i przedstawiona jest jako procent zysku handlowego. W raporcie Doing Business 2009 uwzględniono podatki za rok finansowy 2007, a całkowita kwota podatku jest sumą wszystkich płaconych podatków i składek, z uwzględnieniem odliczeń i wyjątków. Podatki potrącane, lecz nie wpłacone przez przedsiębiorcę, np. podatek od sprzedaży, VAT lub podatek dochodowy od osób fizycznych nie zostały wzięte pod uwagę. Uwzględnione w raporcie podatki można podzielić na pięć kategorii: podatek od zysków lub dochodów przedsiębiorstwa, składki na ubezpieczenia społeczne i inne podatki z tytułu zatrudnienia płacone przez pracodawcę (obejmują one wszystkie obowiązkowe składki, nawet

te wpłacane na rzecz podmiotu prywatnego, np. prywatnego funduszu emerytalnego), podatek od nieruchomości, podatek od obrotu oraz inne podatki o niewielkiej wysokości (np. podatki samorządowe, samochodowe lub paliwowe).

Całkowita kwota podatku ma na celu przedstawienie kompleksowego ujęcia kosztu ponoszonego z tytułu wszystkich podatków obciążających przedsiębiorstwo. Różni się ona od ustawowej stopy podatkowej, która przedstawia zaledwie czynnik stosowany do podstawy opodatkowania. Dla celów obliczenia całkowitej stopy podatkowej faktyczne zobowiązania z tytułu podatku są dzielone przez zysk. Dane dla Szwecji prezentuje tabela 12.9.

Zysk oznacza przychody ze sprzedaży pomniejszone o koszt sprzedanych towarów, wynagrodzenia brutto, wydatki administracyjne i inne wydatki i rezerwy oraz powiększone o przychody kapitałowe (ze sprzedaży nieruchomości) i przychody z tytułu odsetek i pomniejszone o koszty z tytułu odsetek i amortyzację handlową. Amortyzacja handlowa obliczana jest metodą liniową według następujących stawek: 0 proc. dla gruntów, 5 proc. dla budynków, 10 proc. dla maszyn, 33 proc. dla komputerów, 20 proc. dla urządzeń biurowych, 20 proc. dla ciężarówek oraz 10 proc. dla wydatków na rozwój przedsiębiorstwa. Zysk wynosi 59,4-krotność dochodu brutto na mieszkańca.

Metoda ta jest spójna z metodą obliczania całkowitej kwoty składki podatkowej stosowaną przez firmę PricewaterhouseCoopers. Całkowita kwota składki podatkowej obejmuje podatki płacone przez przedsiębiorstwa i mające wpływ na ich rachunek zysków i strat, jak jest to uwzględnione w raporcie Doing Business. Jednakże firma PricewaterhouseCoopers opiera swoje obliczenia na danych z największych przedsiębiorstw w kraju, a raport Doing Business

skupia się na typowych średnich przedsiębiorstwach.

Szczegółowe dane w zakresie płacenia podatków dla każdego kraju są dostępne na stronie internetowej <http://www.doingbusiness.org>. Opisana powyżej metodologia została opracowana przez Djankova, Gansera, McLiesha, Ramalho i Shleifera w 2008 r.

OBRÓT MIĘDZYNARODOWY

W raporcie Doing Business przeanalizowano obowiązki proceduralne związane z eksportem lub importem typowego ładunku towarów drogą morską (tabela 12.10).

Odnotowano wszystkie procedury urzędowe, tj. od zawarcia dwustronnej umowy handlowej do dostawy towarów oraz czas i koszty niezbędne do ich dopełnienia. Uwzględniono również wszystkie dokumenty potrzebne do odprawy celnej towaru. W przypadku eksportu procedury obejmują czas od zapakowania towarów w fabryce do ich wyjścia z portu, a w przypadku importu od przybycia statku do portu do dostarczenia towaru do magazynu odbiorcy. Nie uwzględnia się czasu i kosztów transportu morskiego. Płatność uiszczana jest akredytywą.

Informacji o wymaganych dokumentach i podpisach oraz czasie i kosztach niezbędnych do załatwienia procedur dostarczyli miejscowi przewoźnicy, linie oceaniczne, agenci celni i urzędnicy portowi. Aby umożliwić porównywanie danych między krajami, przyjęto kilka założeń dotyczących przedsiębiorcy oraz towarów będących przedmiotem handlu.

ZAŁOŻENIA DOTYCZĄCE PRZEDSIĘBIORSTWA

Przedsiębiorstwo:

- Zatrudnia 60 pracowników.

- Funkcjonuje w gospodarstwie największym mieście danego kraju.
- Prowadzi działalność gospodarczą w formie spółki z o.o., która nie działa w strefie posiadającej jakiegokolwiek przywileje eksportowe lub importowe.
- Posiada kapitał, który pochodzi ze źródeł wyłącznie krajowych.
- Eksportuje ponad 10 proc. wartości swojej sprzedaży na rynki zagraniczne.

ZAŁOŻENIA DOTYCZĄCE TOWARÓW

Towary będące przedmiotem transakcji transportowane są w 20-stopowym kontenerze przeznaczonym do przewozu ładunków suchych, w pełni załadowanym o wadze 10 ton i wartości 20000 USD.

Produkt:

- Nie jest ładunkiem niebezpiecznym ani nie zawiera elementów o przeznaczeniu militarnym.
- Nie wymaga chłodzenia ani żadnego innego specjalnego środowiska.
- Nie wymaga spełnienia specjalnych warunków fitosanitarnych lub środowiskowych innych niż ogólnie przyjęte standardy międzynarodowe.

DOKUMENTY

W raporcie uwzględnione zostały wszystkie dokumenty wymagane podczas eksportu i importu towarów. Zakłada się, że umowa została już uzgodniona i podpisana przez obie strony. Dokumenty obejmują dokumenty bankowe, deklarację celną, potwierdzenie odprawy celnej, dokumenty portowe, dokumenty agencji zajmujących się kontrolą zdrowia i kwestiami technicznymi. Z uwagi na fakt, że płatność jest dokonywana poprzez akredytywę, wszystkie dokumenty wymagane przez banki w związku z wystawieniem lub zabezpieczeniem akredytywy są również brane pod

TABELA 12.9

Obliczanie całkowitej stopy podatkowej dla Szwecji

	Stopa ustawowa (r)	Ustawowa podstawa opodatkowania (b)	Faktyczne zobowiązanie podatkowe (a)	Zysk księgowy ¹ (c)	Całkowita stopa podatkowa (t)
			$a = r \times b$		$t = a/c$
Typ podatku (podstawa opodatkowania)		SKR	SKR	SKR	
Podatek dochodowy od osób prawnych (dochód do opodatkowania)	28%	10 352 253	2 898 631	17 619 233	16,50%
Podatek od nieruchomości (grunty i budynki)	0,38%	26 103 545	97 888	17 619 233	0,60%
Podatek od wynagrodzeń (opodatkowane wynagrodzenia)	32,28%	19 880 222	6 417 336	17 619 233	36,40%
Podatek od paliwa (cena paliwa)	3 665 SKR / l	53 505 l	196 095	17 619 233	1,10%
RAZEM			9 609 950		54,50%

1. Zysk przed poniesieniem wszelkich kosztów.

Źródło: Baza danych Doing Business

uwagę. Dokumenty odnawiane co najmniej raz w roku i nie wymagające odnowienia dla danej wysyłki (np. certyfikat rozliczenia podatku rocznego) nie są uwzględniane.

CZAS

Zarówno dla eksportu, jak i importu czas mierzony jest w dniach kalendarzowych. Czas niezbędny do spełnienia danej procedury rozpoczyna się wraz z chwilą jej zainicjowania i trwa do jej zakończenia. Jeśli procedura może zostać przyspieszona za dodatkową opłatą i jest dostępna dla wszystkich spółek, uwzględniana jest najszybsza ścieżka zgodna z prawem. Procedury przyspieszone mające zastosowanie do firm w strefie eksportowej nie są brane pod uwagę ponieważ nie są one dostępne dla wszystkich spółek. Czas transportu morskiego nie jest uwzględniany. Zakłada się, że ani eksporter, ani importer nie tracą czasu i każdy stara się wykonać wszystkie czynności jak najszybciej. Jeżeli różne procedury mogą być załatwione równocześnie, zakłada się, że tak właśnie jest. Czas oczekiwania między procedurami, np. podczas rozładunku towarów, jest uwzględniony w obliczeniach.

KOSZTY

Koszty odnoszą się do opłat nakładanych na 20-stopowy kontener i zostały wyrażone w dolarach amerykańskich. Obejmują one wszystkie opłaty związane z eksportem lub importem towarów, w tym koszty dokumentów, opłaty administracyjne z tytułu odprawy celnej i kontroli technicznej, opłaty terminalowe oraz koszty transportu wewnątrz kraju. Nie obejmują natomiast taryf celnych oraz podatków i kosztów związanych z transportem morskim. Odnotowano wyłącznie koszty oficjalne.

Szczegółowe dane w zakresie obrotu międzynarodowego dla każdego kraju są dostępne na stronie internetowej <http://www.doingbusiness.org>. Opisana powyżej metodologia została opracowana przez Djankova, Freunda i Phama (w opracowaniu). Przyjęto ją tutaj z niewielkimi zmianami.

DOCHODZENIE NALEŻNOŚCI Z UMÓW

Wskaźniki dotyczące dochodzenia należności z umów mierzą efektywność systemu sądowego w zakresie rozwiązywania sporów handlowych (tabela 12.11).

Dane gromadzone są na kolejnych etapach sporów handlowych prowadzonych przed miejscowymi sądami, z uwzględnieniem

kodeksu postępowania cywilnego i innych przepisów sądowych. Prowadzi się również badania ankietowe wśród miejscowych prawników zajmujących się tego rodzaju sprawami, a w 1/4 krajów również wśród sędziów. Nazwy właściwych sądów dla każdego kraju – sądu w gospodarczo największym mieście danego kraju z jurysdykcją w zakresie spraw handlowych o wartości 200 proc. dochodu brutto na mieszkańca – są publikowane na stronie <http://www.doingbusiness.org>.

ZAŁOŻENIA DOTYCZĄCE SPRAWY

- Wartość długu jest równoważnością 200 proc. dochodu brutto na mieszkańca w danym kraju.
- Spór dotyczy transakcji zgodnej z prawem, zawartej między dwoma przedsiębiorstwami (sprzedającym i nabywcą) z siedzibą w gospodarczo największym mieście danego kraju. Sprzedający sprzedaje nabywcy towary o wartości równej 200 proc. dochodu brutto na mieszkańca danego kraju. Po dostarczeniu nabywcy towarów przez sprzedającego nabywca nie płaci za towary, argumentując to tym, że dostarczone towary były niezadowolającej jakości.
- Sprzedający pozywa nabywcę, aby odzyskać kwotę przewidzianą w umowie sprzedaży (tj. 200 proc. dochodu brutto na mieszkańca w danym kraju). Nabywca nie zgadza się z roszczeniem sprzedającego, twierdząc, że jakość dostarczonych towarów nie była zadowolająca. Powództwo dotyczy kwestii merytorycznych.
- Spór rozstrzyga sąd w gospodarczo największym mieście danego kraju z jurysdykcją w sprawach o wartości 200 proc. dochodu brutto na mieszkańca.
- Przed uzyskaniem orzeczenia sprzedający zajmuje towary nabywcy ponieważ obawia się, że w trakcie procesu nabywca może stać się niewypłacalny.
- Na temat jakości dostarczonych towarów przedstawione są opinie rzeczoznawców. Jeżeli w danym kraju do standardowej praktyki należy powoływanie świadków lub powoływanie biegłych na świadków, aby wyrazili opinię o jakości towarów, każda ze stron powołuje jednego świadka lub biegłego na świadka. Jeżeli w danym kraju do standardowej praktyki należy wyznaczanie przez sędziego niezależnego biegłego, aby wydał opinię o jakości towarów, to sędzia tak robi. W tej sprawie sędzia nie dopuszcza zeznań biegłego drugiej strony.
- Orzeczenie zapada w 100 proc. na ko-

TABELA 12.10

Jakie elementy obrotu międzynarodowego są poddawane pomiarom?

Dokumenty wymagane podczas importu i eksportu (liczba)

- dokumenty bankowe
- potwierdzenie odprawy celnej
- dokumenty portowe i terminalowe
- dokumenty przewozowe

Czas potrzebny na import i eksport (dni)

- uzyskanie wszystkich dokumentów
- transport krajowy
- odprawa i kontrola celna
- obsługa portowa i terminalowa
- nie obejmuje czasu transportu drogą morską

Koszty importu i eksportu (USD / kontener)

- uzyskanie wszystkich dokumentów
- transport krajowy
- odprawa i kontrola celna
- obsługa portowa i terminalowa
- jedynie koszty oficjalne, nie uwzględnia się łapówek

Źródło: Baza danych Doing Business

rzyś sprzedającego: sędzia rozstrzyga, że jakość towarów jest zadowolająca, a nabywca musi zapłacić cenę ustaloną w umowie (200 proc. dochodu brutto na mieszkańca).

- Nabywca nie odwołuje się od orzeczenia. Orzeczenie staje się prawomocne.
- Sprzedający podejmuje wszystkie wymagane działania, aby szybko wyegzekwować orzeczenie sądu. Odzyskuje dług stopniowo, poprzez publiczną sprzedaż mienia ruchomego nabywcy, np. wyposażenia biura.

PROCEDURY

Lista kroków proceduralnych dla każdego kraju bada chronologię sporu handlowego przed danym sądem. „Procedura” oznacza każdą interakcję między stronami lub między stronami a sędzią bądź urzędnikiem sądowym, związaną ze składaniem pozwu, procesem oraz wydaniem i egzekucją orzeczenia. Badanie umożliwia respondentom odnotowanie procedur istniejących w prawie cywilnym, a nie istniejących w orzecznictwie prawa zwyczajowego i odwrotnie. Na przykład, sędzia może wyznaczyć niezależnego biegłego w krajach o prawie cywilnym, natomiast w krajach o prawie zwyczajowym obie strony przekazują sądowi listy biegłych sądowych. Aby wyznaczyć ogólną efektywność procedur sądowych, od liczby procedur odejmowana jest jedna procedura w przypadku krajów posiadających wyspecjalizowane sądy gospodarcze i jedna procedura w przypadku krajów umożliwiających elektroniczne wnoszenie sprawy do sądu. Kroki proceduralne podejmowane równocześnie z innymi krokami proceduralnymi lub gdy są w nich zawarte, nie są uwzględniane.

niane w całkowitej liczbie procedur.

CZAS

Czas dochodzenia należności z umowy mierzony jest w dniach kalendarzowych od momentu złożenia przez sprzedającego pozwu w sądzie do chwili odzyskania przez niego długu. Obejmuje on zarówno dni, w których podejmowane są działania, jak i dni oczekiwania. Respondenci podają odrębnie szacowany średni czas trwania poszczególnych etapów rozstrzygnięcia sporu: przygotowań do procesu (czas składania powództwa), wydania orzeczenia (czas trwania procesu sądowego oraz uzyskania orzeczenia) oraz spłaty długu (czas egzekucji orzeczenia).

KOSZTY

Koszty wyrażone są jako procent wartości roszczenia, która zgodnie z przyjętymi założeniami wynosi 200 proc. dochodu brutto na mieszkańca w danym kraju. Uwzględniono wyłącznie koszty oficjalne i wymagane przez prawo, w tym koszty sądowe, koszty egzekucji oraz średnie honoraria prawników. Koszty sądowe obejmują wszystkie koszty, jakie sprzedawca musi przednio uiścić na rzecz sądu lub ekspertów niezależnie od ostatecznych kosztów sprzedawcy. Opłaty za usługi ekspertów, o ile są wymagane przez prawo lub niezbędne ze względów stosowanej praktyki, są ujmowane w ramach kosztów sądowych. Koszty egzekucji stanowią wszystkie koszty, jakie sprzedawca musi przednio uiścić na rzecz sądu w celu zapewnienia wykonania orzeczenia sądowego z tytułu publicznej sprzedaży aktywów ruchomych nabywcy niezależnie od ostatecznych kosztów sprzedawcy. Średnie honoraria prawników stanowią opłaty, jakie sprzedawca musi przednio uiścić na rzecz lokalnych prawników w celu zapewnienia reprezentacji sprzedawcy w standardowej sprawie.

Szczegółowe dane w zakresie dochodzenia należności z umów dla każdego kraju są dostępne na stronie internetowej <http://www.doingbusiness.org>. Opisana powyżej metodologia została opracowana przez Djankova i innych w 2003 r. Przyjęto ją tutaj z niewielkimi zmianami.

ZAKOŃCZENIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Raport Doing Business bada czas, koszty i wyniki postępowania upadłościowego w przypadku spółek krajowych (tabela 12.1).

Dane pochodzą z ankiet przeprowadzonych wśród miejscowych prawników zajmujących się postępowaniami upadłościowymi i zostały zweryfikowane w drodze analizy przepisów i regulacji oraz ogólnie dostępnych informacji o systemach prawa upadłościowego.

Aby umożliwić porównywanie danych między krajami, przyjęto kilka założeń w odniesieniu do przedsiębiorstwa i prowadzonego postępowania.

ZAŁOŻENIA DOTYCZĄCE PRZEDSIĘBIORSTWA

Przedsiębiorca:

- Prowadzi działalność gospodarczą w formie spółki z o.o.
- Funkcjonuje w gospodarczo największym mieście danego kraju.
- Posiada kapitał pochodzący ze źródeł krajowych, w tym 51 proc. należy do założyciela, który jest również przewodniczącym rady nadzorczej (oprócz założyciela żaden z udziałowców nie posiada więcej niż 5 proc. udziałów).
- Jest właścicielem nieruchomości położonej w centrum miasta (największego składnika majątku przedsiębiorstwa) i prowadzi tam hotel.
- Zatrudnia dyrektora generalnego.
- W ciągu ostatnich trzech lat osiągał średnioroczne przychody w kwocie 1 000 razy większej od dochodu brutto na mieszkańca w danym kraju.
- Zatrudnia 201 pracowników i ma 50 dostawców. Każdemu z dostawców jest winny należność za ostatnią dostawę.
- Zaciągnął przed pięćmi laty kredyt w krajowym banku (do pełnej spłaty pozostało jeszcze dziesięć lat) i nabył nieruchomość (budynek hotelu), którą wykorzystał jako zabezpieczenie kredytu.
- Do chwili obecnej przestrzegał terminów spłaty oraz innych postanowień umowy kredytowej.
- Obciążył nieruchomość zmienną formą zabezpieczenia lub hipoteką na kwotę kredytu (bez odsetek), równą dokładnie wartości rynkowej hotelu.

ZAŁOŻENIA DOTYCZĄCE SPRAWY

Przedsiębiorstwo ma problemy z płynnością. W 2007 r. odnotowało stratę, która

obniżyła wartość netto przedsiębiorstwa do liczby ujemnej. Nie ma gotówki na zapłacenie bankowi ani odsetek, ani raty zadłużenia w całości, które są wymagalne następnego dnia. W związku z tym przedsiębiorstwo popada w zwłokę w spłacie kredytu. Zarząd spółki uważa, że przedsiębiorstwo będzie przynosić straty także w 2008 i 2009 r.

W krajach, które dopuszczają zabezpieczenia na zbiorze aktywów o zmiennym składzie, czyli tzw. zabezpieczenie płynne (ang. floating charge), bank posiada takie zabezpieczenie na hotelu. Jeśli prawo nie zezwala na zabezpieczenie płynne, ale powszechnie stosowane są postanowienia o podobnym skutku prawnym, to takie postanowienie znajduje się w umowie kredytowej.

Przedsiębiorca ma zbyt wielu wierzycieli, by nieformalnie renegować spłatę długów na drodze pozasądowej. Dostępne są więc następujące rozwiązania: procedura zmierzająca do uzdrowienia lub reorganizacji przedsiębiorstwa, która umożliwi jego dalsze funkcjonowanie; procedura sądowa zmierzająca do likwidacji spółki postawionej w stan upadłości; procedura egzekwowania długu lub zajęcia obciążonej nieruchomości, zmierzająca do sprzedaży hotelu jako działającego przedsiębiorstwa lub w częściach, przeprowadzona w drodze postępowania sądowego (lub z udziałem urzędu państwowego, np. urzędu odzyskiwania długów), bądź drogą pozasądową (przez syndyka). Jeżeli w danym kraju w ciągu ostatnich pięciu lat odnotowano mniej niż pięć przypadków reorganizacji sądowej, likwidacji sądowej lub procedur egzekucji długu rocznie, gospodarce przypisuje się

TABELA 12.11

Jakie elementy dochodzenia należności z umów są poddawane pomiarom?

Procedury dochodzenia należności z umów (liczba)

- interakcje między stronami sporu handlowego lub między stronami a sędzią bądź urzędnikiem sądowym
- kwestie związane ze złożeniem pozwu
- kwestie związane z procesem i wyrokiem sądowym
- kwestie w zakresie egzekucji wyroku

Czas niezbędny do wypełnienia każdej procedury (dni kalendarzowe)

- mierzony w dniach kalendarzowych
- czas związany ze złożeniem pozwu
- czas związany z procesem i wyrokiem sądowym
- czas związany z egzekucją wyroku

Koszty niezbędne do wypełnienia każdej procedury (% wartości roszczenia)

- nie uwzględnia się łapówek
- średnie honoraria prawników
- koszty sądowe, w tym koszty ekspertyz
- koszty egzekucji

Źródło: Baza danych Doing Business

TABELA 12.1

Jakie elementy procesu zakończenia działalności gospodarczej są poddawane pomiarom?

Czas niezbędny do odzyskania długu (lata)

- mierzony w latach kalendarzowych
- odwołania oraz wnioski o przedłużanie czasu udzielania odpowiedzi są uwzględniane

Koszty związane z odzyskaniem długu (% wartości nieruchomości)

- mierzone jako procent wartości nieruchomości
- koszty sądowe
- honoraria prawników
- honoraria niezależnych biegłych
- honoraria księgowych

Stopa odzysku dla wierzycieli (centy / 1 dolara)

- mierzy liczbę centów odzyskanych przez wierzycieli z każdego dolara długu
- wartość bieżąca odzyskanego długu
- koszty oficjalne postępowania upadłościowego są potrącane
- amortyzacja majątku jest brana pod uwagę
- wynik dla przedsiębiorstwa wpływa na maksymalną możliwą do odzyskania wartość długu

Źródło: Baza danych Doing Business

uwagę „brak” w tym zakresie. Oznacza to, że mało prawdopodobne jest odzyskanie długu przez wierzycieli na drodze prawnej (sądowej lub pozasądowej).

CZAS

Czas podany jest w latach kalendarzowych. Gromadzone są informacje o kolejności procedur upadłościowych oraz o możliwościach równoległego wypełniania procedur. Uwzględnia się opóźnienia wynikające z celowego przedłużania postępowania przez strony, np. poprzez wnoszenie odwołań oraz przedłużanie czasu na udzielenie odpowiedzi.

KOSZTY

Koszty postępowania są przedstawione jako procent wartości masy upadłościowej. Ich wysokość jest mierzona na podstawie odpowiedzi udzielanych przez prawników zajmujących się postępowaniami upadłościowymi. Uwzględniono koszty sądowe oraz wynagrodzenia prawników zajmujących się postępowaniami upadłościowymi, niezależnych rzeczoznawców, doradców prawnych i księgowych. Respondenci podali wskaźniki kosztów spośród następujących opcji odpowiedzi: określony procent lub mniej niż 2 proc., 2-5 proc., 5-8 proc., 8-11 proc., 11-18 proc., 18-25 proc., 25-33 proc., 33-50 proc., 50-75 proc. i ponad 75 proc. wartości masy upadłościowej przedsiębiorstwa.

STOPA ODZYSKU

Stopa odzysku informuje, ile centów z każdego dolara długu odzyskują kredytodawcy w wyniku postępowania upadło-

ściowego, związanego z niewypłacalnością lub w zakresie egzekucji długu. Podczas jej obliczania bierze się pod uwagę, czy po zakończeniu postępowania zakłada się kontynuację działalności przedsiębiorstwa i uwzględnia się koszty oraz utratę jego wartości spowodowaną czasem postępowania upadłościowego. Jeśli przedsiębiorstwo nie przerwało działalności, to w chwili wniesienia roszczenia nie występuje utrata jego wartości ustalona na poziomie 100 centów za dolara. Jeśli przedsiębiorstwo przerwało działalność, to początkowo 100 centów jest obniżane do 70 centów. Następnie odliczane są oficjalne koszty postępowania upadłościowego (jeden cent za każdy procent wartości początkowej). Uwzględnia się również wartość utraconą w związku z zamrożeniem kapitału na czas postępowania upadłościowego oraz utratę wartości związaną ze zużyciem mebli hotelowych. Zgodnie z międzynarodowymi praktykami księgowymi przyjęto stopę zużycia mebli na poziomie 20 proc. Wartość mebli ustalono na 1/4 wartości całego majątku. Stopa odzysku stanowi bieżącą wartość wpływów ze sprzedaży majątku oszacowaną przy użyciu stóp procentowych kredytów z końca 2007 r. podanych przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy w publikacji International Financial Statistics i uzupełnionych o dane z banków centralnych. Dla krajów z uwagą „brak” stopa odzysku wynosi zero.

Opisana powyżej metodologia została opracowana przez Djankova i innych w 2006 r.

PRZYPISY

1. Dane w zakresie płacenia podatków dotyczą okresu: styczeń – grudzień 2007 r.
2. Dane dostępne na stronie <http://www.subnational.doingbusiness.org>.
3. Średnia wartość dodana na pracownika jest wskaźnikiem DNB na mieszkańca danego kraju do populacji w wieku pracującym wyrażonej jako odsetek całej populacji.

Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej

Wskaźnik swobody prowadzenia działalności gospodarczej umieszcza kraje w rankingu na miejscach od 1 do 181. Jest on obliczany jako prosta średnia pozycji percentylowych kraju w rankingach opracowanych dla każdej z dziesięciu kategorii omówionych w raporcie Doing Business 2009. Pozycja w każdym takim rankingu jest z kolei prostą średnią pozycji percentylowych kraju w rankingach opartych na wskaźnikach cząstkowych składających się na ocenę w każdej kategorii (tabela 13.1).

Jeżeli w danym kraju nie istnieją prawa lub regulacje dotyczące konkretnego obszaru, np. upadłości, gospodarka ta otrzymuje ocenę „brak”. Podobnie, gdy regulacja istnieje, ale nie jest stosowana w praktyce lub jej stosowanie uniemożliwia inny, spreczny przepis, stosuje się oznaczenie „brak możliwości” lub „brak”. W obu przypadkach kraj trafia na ostatnie miejsce w rankingu pod względem danego wskaźnika.

Sposób stworzenia rankingu swobody prowadzenia działalności gospodarczej opisano na następującym przykładzie. W Islandii rozpoczęcie działalności gospodarczej wymaga załatwienia pięciu procedur, które zajmują pięć dni i wymagają uiszczenia opłat w wysokości 2,6 proc. rocznego dochodu brutto na mieszkańca. Minimalne wymogi kapitałowe to natomiast 13,6 proc. dochodu brutto na mieszkańca. W rankingach dotyczących każdego z tych czterech wskaźników Islandia zajmuje miejsce odpowiednio w 9, 3, 13 i 58 percentylu. Pod względem swobody rozpoczęcia działalności gospodarczej plasuje się więc w 21 percentylu, tj. średniej z czterech wskaźników. Pod względem ochrony inwestorów kraj ten znajduje się w 48 percentylu, obrotu międzynarodowego — w 26, dochodzenia należności z umów — w 8, zakończeniu działalności gospodarczej — w 8 itd.

Im wyższa pozycja, tym prostsze przepisy i lepsza ochrona praw własności. Prosta średnia pozycji percentylowych Islandii we wszystkich kategoriach wynosi 23 proc. Po uporządkowaniu wszystkich krajów według średniej z percentyli kraj ten zajmuje 11. miejsce w rankingu.

Zastosowanie bardziej złożonych metod agregacji, np. składowych głównych i składowych ukrytych, daje prawie identyczne wyniki.¹ Wybór metody agregacji ma niewielki wpływ na rankingi, ponieważ 10 zestawów wskaźników zastosowanych w raporcie Doing Business pokrywa analizowane tematy w wystarczająco szerokim zakresie. Dlatego też w raporcie Doing Business zastosowano metodę, która najprawdopodobniej skłoni do wprowadzenia reform, czyli metodę najprostszą.

Wskaźnik swobody prowadzenia działalności gospodarczej ma ograniczony zakres. Nie uwzględnia on takich czynników, jak odległość gospodarki od dużych rynków zbytu, jakość infrastruktury usługowej (z wyłączeniem usług związanych z handlem międzynarodowym lub pozwoleniami na budowę), zabezpieczenie nieruchomości przed rabunkiem i grabieżą, warunki makroekonomiczne lub stabilność systemu instytucji państwowych. Należałoby więc przeprowadzić jeszcze wiele badań w celu odpowiedzi na pytanie, które regulacje stanowią wiążące ograniczenia, jakie reformy byłyby najbardziej efektywne oraz jak wyglądają te same problemy w poszczególnych krajach. Wskaźniki przedstawione w raporcie Doing Business zapewniają nowy zestaw danych empirycznych, który może ułatwić zrozumienie tych zagadnień.

W raporcie wyłoniono największych reformatorów na podstawie prostych me-

tod (zob. tabela 1.1). Po pierwsze, wybrano kraje, które przeprowadziły reformy w co najmniej trzech z dziesięciu opisanych obszarów. Dla każdego tematu liczy się jedną reformę. Przykładowo, jeżeli gospodarka połączyła kilka procedur poprzez stworzenie ujednoczonego rejestru nieruchomości oraz oddzielnie obniżyła podatek od transferu nieruchomości, dla celów ustalenia trzech reform wymaganych do kandydowania do pozycji czołowego reformatora liczy się to jako jedna reforma. W tym roku warunek ten spełniły 33 kraje: Albania, Azerbejdżan, Białoruś, Bośnia i Hercegowina, Botswana, Bułgaria, Burkina Faso, Chiny, Kolumbia, Czechy, Dominikana, Egipt, Gruzja, Grecja, Kirgizja, Liberia, Macedonia, Madagaskar, Mauritius, Maroko, Mozambik, Nowa Zelandia, Portugalia, Rwanda, Arabia, Saudyjska, Senegal, Sierra Leone, Słowenia, Tajlandia, Tunezja, Ukraina, Urugwaj i Zambia (tabela 13.2).

Po drugie, kraje te uporządkowano według tego, o ile miejsc poprawiły swoją pozycję w rankingu swobody prowadzenia działalności gospodarczej w porównaniu z rokiem ubiegłym. Przykładowo, Albania, Burkina Faso i Rwanda przeprowadziły reformy w zakresie czterech aspektów działalności gospodarczej. Łączny ranking w zakresie swobody prowadzenia działalności gospodarczej uległ poprawie: dla Albanii z 135 do 86, Burkina Faso – z 164 do 148 a dla Rwandy – z 148 do 139. Te zmiany reprezentują poprawę w rankingu odpowiednio o 49, 16 i 9 pozycji. A zatem, Albania znajduje się przed Burkina Faso na liście czołowych 10 reformatorów. Rwanda nie znajduje się na tej liście.

Podsumowując, czołowi reformatorzy to kraje, które przeprowadziły co najmniej trzy

TABELA 13.1

Jakie elementy swobody prowadzenia działalności gospodarczej są poddawane pomiarom?

<i>Rozpoczęcie działalności gospodarczej</i>	<i>Ochrona inwestorów</i>
Procedury, czas, koszty i minimalne wymogi kapitałowe w zakresie rozpoczęcia działalności gospodarczej	Wartość wskaźnika ochrony inwestorów: wskaźnik zakresu jawności, wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu oraz wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców
<i>Uzyskiwanie pozwoleń na budowę</i>	<i>Płacenie podatków</i>
Procedury, czas i koszty związane z uzyskaniem pozwolenia na budowę, kontrolą i wykonaniem przyłączy komunikacyjnych	Liczba płatności podatków, czas przygotowania i złożenia deklaracji podatkowych oraz zapłaty podatków, podatki razem do łącznego zysku przed opodatkowaniem
<i>Zatrudnianie i zwalnianie pracowników</i>	<i>Obrót międzynarodowy</i>
Wskaźnik utrudnień w zatrudnianiu, wskaźnik elastyczności czasu pracy, wskaźnik utrudnień w zwalnianiu, koszty zwolnienia	Dokumenty, czas i koszty związane z importem i eksportem
<i>Rejestracja własności nieruchomości</i>	<i>Dochodzenie należności z umów</i>
Procedury, czas i koszty związane z przeniesieniem własności nieruchomości handlowych	Procedury, czas i koszty związane z rozwiązaniem sporu handlowego
<i>Uzyskiwanie kredytu</i>	<i>Zakończenie działalności gospodarczej</i>
Wskaźnik zakresu uprawnień, wskaźnik zakresu informacji kredytowej	Stopa odzysku z tytułu upadłości

reformy ułatwiające prowadzenie działalności gospodarczej i poprawiły swoją pozycję w zakresie kryterium swobody prowadzenia działalności gospodarczej bardziej niż inne gospodarki. Zmiana w rankingu jest obliczana poprzez porównanie tegorocznego rankingu z rankingiem zeszłorocznym, z uwzględnieniem stosownych zmian w metodologii. Dla zapewnienia spójności metodologicznej na przestrzeni lat, zestawy danych dla poprzednich lat zostały uaktualnione w celu odzwierciedlenia zmian metodologicznych, dodania nowych krajów oraz rewizji danych.

PRZYPISY

1. Djankov i inni (2005).

TABELA 13.2

REFORMY W LATACH 2007-2008

Gospodarka	Rozpoczęcie działalności gospodarczej	Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych	Zatrudnianie i zwalnianie pracowników	Rejestracja własności nieruchomości	Uzyskiwanie kredytu	Ochrona inwestorów	Płacenie podatków	Obrot międzynarodowy	Dochodzenie należności z umów	Zakończenie działalności gospodarczej
Afganistan										
Albania	√				√	√	√			
Algieria										
Angola	√	√								
Antigua i Barbuda							√			
Arabia Saudyjska	√			√		√				√
Argentyna			√							
Armenia		√							√	
Australia									√	
Austria									√	
Azerbejdżan	√		√	√	√	√	√		√	
Bahamy										
Bahrajn										
Bangladesz	√			√						
Belgia									√	
Belize										
Benin		x						√		
Bhutan									√	
Białoruś	√	√		√	√		√	√		
Boliwia										x
Bośnia i Hercegowina		√		√			√			√
Botswana	√					√	x	√		
Brazylia								√		
Brunei										
Bułgaria	√	x					√		√	√
Burkina Faso		√	√	√			√			
Burundi										
Chile										
Chiny			x		√		√		√	
Chorwacja		√						√		
Czad					√					
Czarnogóra		x			√					
Czechy	√		√				√			√
Dania							√			
Demokratyczna Republika Konga										
Dominika										
Dominiwana	√			√			√	√		
Dżibuti								√		
Egipt	√	√		√	√	√		√		
Ekwador								√		
Erytrea								√		
Estonia										
Etiopia										
Federacja Saint Kitts i Nevis										
Fidżi		x	x							
Filipiny								√		
Finlandia					√					√
Francja							√	√		
Gabon					√			x		
Gambia			x							
Ghana	√									
Grecja	√					√	√			√

√ - reforma pozytywna

X - reforma negatywna

REFORMY W LATACH 2007-2008										
Gospodarka	Rozpoczęcie działalności gospodarczej	Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych	Zatrudnianie i zwalnianie pracowników	Rejestracja własności nieruchomości	Uzyskiwanie kredytu	Ochrona inwestorów	Płacenie podatków	Obrót międzynarodowy	Dochodzenie należności z umów	Zakończenie działalności gospodarczej
Grenada										
Gruzja	√			√	√		√			
Gujana										
Gwatemala					√					
Gwinea										
Gwinea Bissau					√					
Gwinea Równikowa					√			x		
Haiti								√		
Hiszpania										
Holandia							√	√		
Honduras		√								√
Hongkong, Chiny								√		
Indie					√					
Indonezja	x				√					
Irak										
Iran										
Irlandia										
Islandia										
Izrael										
Jamajka		√		√						
Japonia										
Jemen	√									
Jordania	√									
Kambodża					√					√
Kamerun					√					
Kanada	√						√			
Katar										
Kazachstan			x	√	√					
Kenia	√							√		
Kirgizja	√	√				√				
Kiribati										
Kolumbia	√	√					√	√		√
Komory										
Korea Płd.			x					√		
Kostaryka	√									
Kuwejt										
Laos										
Lesotho	√									
Liban	√									
Liberia	√	√			√			√		
Litwa				√						
Luksemburg										
Łotwa				√						√
Macedonia	√			√	√		√	√	√	
Madagaskar	√			√			√	√		
Malawi										
Malediwy										
Malezja	√						√			
Mali								√		
Maroko					√		√	√		
Mauretania	√	√								
Mauritius	√			√	√					
Meksyk							√			√

REFORMY W LATACH 2007-2008										
Gospodarka	Rozpoczęcie działalności gospodarczej	Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych	Zatrudnianie i zwalnianie pracowników	Rejestracja własności nieruchomości	Uzyskiwanie kredytu	Ochrona inwestorów	Płacenie podatków	Obrót międzynarodowy	Doходzenie należności z umów	Zakończenie działalności gospodarczej
Tunezja	√				√	√	√	x		
Turcja						√				
Uganda										
Ukraina		x			√		√	√		
Urugwaj	√						√	√		
Uzbekistan					√					
Vanuatu					√					
Wenezuela							x			
Węgry	√			√						
Wielka Brytania			x							
Wietnam					√					
Włochy	√		x				√			
Wybrzeże Kości Słoniowej							√			
Wyspa Świętego Wincenta i Grenadyny							√			√
Wyspa Świętej Łucji										
Wyspy Marshalla										
Wyspy Salomona										
Wyspy Św. Tomasza i Książęca										
Wyspy Zielonego Przylądka			x							
Zachodni Brzeg i Strefa Gazy	√	x			√					
Zambia	√			√			√			
Zimbabwe		x								
Zjednoczone Emiraty Arabskie					√					

ANGOLA		Afryka Subsaharyjska	DNB na mieszkańca (USD)	2 560
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	168	Dochody z niższego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	17,0
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	156	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	173	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	8	Procedury (liczba)	7	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	68	Czas (dni)	334	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	196,8	Koszt (% wartości nieruchomości)	11,6	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	39,1			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	84	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	125	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	4	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	12	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	4	
Czas (dni)	328	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	2,7	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	831,1	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	174	Ochrona inwestorów (pozycja)	53	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	67	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	5	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	60	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	6	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	70	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	6	Czas (lata)
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	5,7	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	66			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	58	Płacenie podatków (pozycja)	130	
		Płatności (liczba rocznie)	31	
		Czas (godziny rocznie)	272	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	53,2	
ANTIGUA I BARBUDA		Ameryka Łacińska i Wyspy Karaibskie	DNB na mieszkańca (USD)	11 520
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	42	Wysoki poziom dochodów	Ludność (mln)	0,1
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	45	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	97	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	8	Procedury (liczba)	6	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	21	Czas (dni)	26	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	11,6	Koszt (% wartości nieruchomości)	10,9	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	109	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	22	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	7	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	13	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0	
Czas (dni)	156	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	25,8	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	46	Ochrona inwestorów (pozycja)	24	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	11	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	4	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	0	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	8	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	20	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	7	Czas (lata)
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	6,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	10			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	52	Płacenie podatków (pozycja)	136	
		Płatności (liczba rocznie)	56	
		Czas (godziny rocznie)	207	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	46,8	
ARABIA SAUDYJSKA		Bliski Wschód i Afryka Północna	DNB na mieszkańca (USD)	15 440
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	16	Wysoki poziom dochodów	Ludność (mln)	24,2
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	28	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	1	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	7	Procedury (liczba)	2	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	12	Czas (dni)	2	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	14,9	Koszt (% wartości nieruchomości)	0,0	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	59	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	50	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	4	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	18	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	6	
Czas (dni)	125	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	74,7	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	14,1	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	45	Ochrona inwestorów (pozycja)	24	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	0	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	8	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	8	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	0	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	3	Czas (lata)
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	6,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	13			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	80	Płacenie podatków (pozycja)	7	
		Płatności (liczba rocznie)	14	
		Czas (godziny rocznie)	79	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	14,5	

ARGENTYNA		Ameryka Łacińska i Wyspy Karaibskie	DNB na mieszkańca (USD)	6 050	
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	113	Dochody z górnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	39,5	
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	135	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	95	Obrót międzynarodowy (pozycja)	106
Procedury (liczba)	15	Procedury (liczba)	5	Dokumenty eksportowe (liczba)	9
Czas (dni)	32	Czas (dni)	51	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	13
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	9,0	Koszt (% wartości nieruchomości)	7,5	Koszt eksportu (USD na kontener)	1 480
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	3,7			Dokumenty importowe (liczba)	7
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	59	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	18
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	167	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	4	Koszt importu (USD na kontener)	1 810
Procedury (liczba)	28	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	6		
Czas (dni)	338	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	31,2	Dochodzenie należności z umów (pozycja)	45
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	183,3	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	100,0	Procedury (liczba)	36
				Czas (dni)	590
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	130	Ochrona inwestorów (pozycja)	104	Koszt (% roszczenia)	16,5
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	44	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	6		
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	60	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	2	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	83
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	0	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	6	Czas (lata)	2,8
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	4,7	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	12
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	35			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	29,8
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	95	Płacenie podatków (pozycja)	134		
		Płatności (liczba rocznie)	9		
		Czas (godziny rocznie)	453		
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	108,1		
ARMENIA		Europa Wschodnia i Azja Środkowa	DNB na mieszkańca (USD)	2 640	
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	44	Dochody z niższego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	3,0	
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	66	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	5	Obrót międzynarodowy (pozycja)	143
Procedury (liczba)	9	Procedury (liczba)	3	Dokumenty eksportowe (liczba)	7
Czas (dni)	18	Czas (dni)	4	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	30
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	3,6	Koszt (% wartości nieruchomości)	0,3	Koszt eksportu (USD na kontener)	1 746
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	2,3			Dokumenty importowe (liczba)	9
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	28	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	24
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	42	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	7	Koszt importu (USD na kontener)	1 981
Procedury (liczba)	19	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	5		
Czas (dni)	116	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	2,6	Dochodzenie należności z umów (pozycja)	61
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	28,0	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	24,4	Procedury (liczba)	49
				Czas (dni)	285
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	54	Ochrona inwestorów (pozycja)	88	Koszt (% roszczenia)	19,0
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	33	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	5		
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	2	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	47
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	20	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	8	Czas (lata)	1,9
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	5,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	4
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	31			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	41,8
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	13	Płacenie podatków (pozycja)	150		
		Płatności (liczba rocznie)	50		
		Czas (godziny rocznie)	958		
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	36,6		
AUSTRALIA		Kraje OECD o wysokim dochodzie narodowym	DNB na mieszkańca (USD)	35 960	
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	9	Wysoki poziom dochodów	Ludność (mln)	21,0	
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	3	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	33	Obrót międzynarodowy (pozycja)	45
Procedury (liczba)	2	Procedury (liczba)	5	Dokumenty eksportowe (liczba)	6
Czas (dni)	2	Czas (dni)	5	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	9
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,8	Koszt (% wartości nieruchomości)	4,9	Koszt eksportu (USD na kontener)	1 200
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)	6
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	5	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	12
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	57	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	9	Koszt importu (USD na kontener)	1 239
Procedury (liczba)	16	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	5		
Czas (dni)	221	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)	20
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	13,2	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	100,0	Procedury (liczba)	28
				Czas (dni)	395
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	8	Ochrona inwestorów (pozycja)	53	Koszt (% roszczenia)	20,7
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	0	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	8		
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	0	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	2	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	14
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	10	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	7	Czas (lata)	1,0
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	5,7	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	8
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	3			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	78,8
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	4	Płacenie podatków (pozycja)	48		
		Płatności (liczba rocznie)	12		
		Czas (godziny rocznie)	107		
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	50,3		

AUSTRIA		Kraje OECD o wysokim dochodzie narodowym	DNB na mieszkańca (USD)	42 700
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	27	Wysoki poziom dochodów	Ludność (mln)	8,3
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	104	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	Obrót międzynarodowy (pozycja)	19
Procedury (liczba)	8	Procedury (liczba)	Dokumenty eksportowe (liczba)	4
Czas (dni)	28	Czas (dni)	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	7
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	5,1	Koszt (% wartości nieruchomości)	Koszt eksportu (USD na kontener)	1 125
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	52,8		Dokumenty importowe (liczba)	5
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	8
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	46	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	Koszt importu (USD na kontener)	1 125
Procedury (liczba)	13	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)		6
Czas (dni)	194	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	Dochodzenie należności z umów (pozycja)	13
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	70,4	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	Procedury (liczba)	25
			Czas (dni)	397
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	50	Ochrona inwestorów (pozycja)	Koszt (% roszczenia)	18,0
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	0	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)		3
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	60	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	20
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	40	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	Czas (lata)	1,1
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)		4,0
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	33		Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	18
		Płacenie podatków (pozycja)	Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	71,5
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	2			93
		Płatności (liczba rocznie)		22
		Czas (godziny rocznie)		170
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)		54,5
AZERBEJDŻAN		Europa Wschodnia i Azja Środkowa	DNB na mieszkańca (USD)	2 550
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	33	Dochody z niższego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	8,6
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	13	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	Obrót międzynarodowy (pozycja)	174
Procedury (liczba)	6	Procedury (liczba)	Dokumenty eksportowe (liczba)	9
Czas (dni)	16	Czas (dni)	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	48
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	3,2	Koszt (% wartości nieruchomości)	Koszt eksportu (USD na kontener)	3 075
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0		Dokumenty importowe (liczba)	14
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	56
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	155	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	Koszt importu (USD na kontener)	3 420
Procedury (liczba)	31	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)		5
Czas (dni)	207	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	Dochodzenie należności z umów (pozycja)	26
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	522,6	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	Procedury (liczba)	39
			Czas (dni)	237
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	15	Ochrona inwestorów (pozycja)	Koszt (% roszczenia)	18,5
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	0	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)		7
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	0	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	81
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	10	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	Czas (lata)	2,7
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)		6,7
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	3		Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	8
		Płacenie podatków (pozycja)	Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	30,1
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	22			102
		Płatności (liczba rocznie)		23
		Czas (godziny rocznie)		376
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)		41,1
BAHAMY		Ameryka Łacińska i Wyspy Karaibskie	DNB na mieszkańca (USD)	19 781
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	55	Wysoki poziom dochodów	Ludność (mln)	0,3
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	45	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	Obrót międzynarodowy (pozycja)	51
Procedury (liczba)	7	Procedury (liczba)	Dokumenty eksportowe (liczba)	6
Czas (dni)	31	Czas (dni)	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	16
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	9,8	Koszt (% wartości nieruchomości)	Koszt eksportu (USD na kontener)	930
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0		Dokumenty importowe (liczba)	6
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	13
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	92	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	Koszt importu (USD na kontener)	1 380
Procedury (liczba)	18	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)		0
Czas (dni)	197	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	Dochodzenie należności z umów (pozycja)	120
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	241,6	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	Procedury (liczba)	49
			Czas (dni)	427
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	44	Ochrona inwestorów (pozycja)	Koszt (% roszczenia)	28,9
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	11	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)		2
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	0	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	29
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	40	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	Czas (lata)	5,0
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)		4,7
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	17		Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	4
		Płacenie podatków (pozycja)	Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	54,7
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	26			39
		Płatności (liczba rocznie)		17
		Czas (godziny rocznie)		58
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)		47,0

BAHRAJN	Bliski Wschód i Afryka Północna	DNB na mieszkańca (USD)	25 731
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	18 Wysoki poziom dochodów	Ludność (mln)	0,8
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	49 Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	18 Obrót międzynarodowy (pozycja)	21
Procedury (liczba)	7 Procedury (liczba)	2 Dokumenty eksportowe (liczba)	5
Czas (dni)	9 Czas (dni)	31 Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	14
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,6 Koszt (% wartości nieruchomości)	0,9 Koszt eksportu (USD na kontener)	805
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	210,1	Dokumenty importowe (liczba)	6
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	14 Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	84 Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	15
Procedury (liczba)	13 Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	4 Koszt importu (USD na kontener)	845
Czas (dni)	56 Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	4	
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	57,2 Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0 Dochodzenie należności z umów (pozycja)	113
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	26 Ochrona inwestorów (pozycja)	35,8 Procedury (liczba)	48
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	0 Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	Czas (dni)	635
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	20 Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	Koszt (% roszczenia)	14,7
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	50 Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	4 Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	25
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	23 Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	5 Czas (lata)	2,5
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	4 Płacenie podatków (pozycja)	5,7 Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	10
		Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	63,2
	Płatności (liczba rocznie)		
		25	
	Czas (godziny rocznie)		
		36	
	Całkowita stawka podatkowa (% zysku)		
		15,0	
BANGLADESZ	Azja Południowa	DNB na mieszkańca (USD)	470
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	110 Niski poziom dochodów	Ludność (mln)	158,6
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	90 Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	175 Obrót międzynarodowy (pozycja)	105
Procedury (liczba)	7 Procedury (liczba)	8 Dokumenty eksportowe (liczba)	6
Czas (dni)	73 Czas (dni)	245 Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	28
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	25,7 Koszt (% wartości nieruchomości)	10,4 Koszt eksportu (USD na kontener)	970
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0	Dokumenty importowe (liczba)	8
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	114 Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	59 Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	32
Procedury (liczba)	14 Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	8 Koszt importu (USD na kontener)	1 375
Czas (dni)	231 Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	2	
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	739,8 Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,9 Dochodzenie należności z umów (pozycja)	178
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	132 Ochrona inwestorów (pozycja)	0,0 Procedury (liczba)	41
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	44 Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	Czas (dni)	1 442
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	20 Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	Koszt (% roszczenia)	63,3
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	40 Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	7 Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	106
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	35 Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	7 Czas (lata)	4,0
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	104 Płacenie podatków (pozycja)	6,7 Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	8
		Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	23,2
	Płatności (liczba rocznie)		
		21	
	Czas (godziny rocznie)		
		302	
	Całkowita stawka podatkowa (% zysku)		
		39,5	
BELGIA	Kraje OECD o wysokim dochodzie narodowym	DNB na mieszkańca (USD)	40 710
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	19 Wysoki poziom dochodów	Ludność (mln)	10,6
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	20 Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	168 Obrót międzynarodowy (pozycja)	43
Procedury (liczba)	3 Procedury (liczba)	7 Dokumenty eksportowe (liczba)	4
Czas (dni)	4 Czas (dni)	132 Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	8
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	5,2 Koszt (% wartości nieruchomości)	12,7 Koszt eksportu (USD na kontener)	1 619
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	19,9	Dokumenty importowe (liczba)	5
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	44 Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	43 Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	9
Procedury (liczba)	14 Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	7 Koszt importu (USD na kontener)	1 600
Czas (dni)	169 Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	4	
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	65,2 Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	57,7 Dochodzenie należności z umów (pozycja)	22
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	37 Ochrona inwestorów (pozycja)	0,0 Procedury (liczba)	25
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	11 Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	Czas (dni)	505
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40 Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	Koszt (% roszczenia)	16,6
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	10 Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	6 Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	8
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	20 Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	7 Czas (lata)	0,9
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	16 Płacenie podatków (pozycja)	7,0 Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	4
		Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	86,3
	Płatności (liczba rocznie)		
		11	
	Czas (godziny rocznie)		
		156	
	Całkowita stawka podatkowa (% zysku)		
		58,1	

BELIZE		Ameryka Łacińska i Wyspy Karaibskie	DNB na mieszkańca (USD)	3 800	
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	78	Dochody z górnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	0,3	
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	139	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	121	Obrót międzynarodowy (pozycja)	114
Procedury (liczba)	9	Procedury (liczba)	8	Dokumenty eksportowe (liczba)	7
Czas (dni)	44	Czas (dni)	60	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	21
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	51,1	Koszt (% wartości nieruchomości)	4,7	Koszt eksportu (USD na kontener)	1 810
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)	6
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	84	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	21
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	2	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	8	Koszt importu (USD na kontener)	2 145
Procedury (liczba)	11	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0		
Czas (dni)	66	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)	168
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	17,8	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)	51
				Czas (dni)	892
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	25	Ochrona inwestorów (pozycja)	113	Koszt (% roszczenia)	27,5
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	22	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	3		
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	20	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	4	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	24
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	0	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	6	Czas (lata)	1,0
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	4,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	23
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	14			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	63,4
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	24	Płacenie podatków (pozycja)	53		
		Płatności (liczba rocznie)	40		
		Czas (godziny rocznie)	147		
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	28,2		
BENIN		Afryka Subsaharyjska	DNB na mieszkańca (USD)	570	
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	169	Niski poziom dochodów	Ludność (mln)	9,0	
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	149	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	119	Obrót międzynarodowy (pozycja)	129
Procedury (liczba)	7	Procedury (liczba)	4	Dokumenty eksportowe (liczba)	7
Czas (dni)	31	Czas (dni)	120	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	32
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	196,0	Koszt (% wartości nieruchomości)	11,9	Koszt eksportu (USD na kontener)	1 237
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	347,0			Dokumenty importowe (liczba)	7
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	145	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	40
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	130	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	3	Koszt importu (USD na kontener)	1 393
Procedury (liczba)	15	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	1		
Czas (dni)	410	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	10,5	Dochodzenie należności z umów (pozycja)	175
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	303,6	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)	42
				Czas (dni)	825
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	116	Ochrona inwestorów (pozycja)	150	Koszt (% roszczenia)	64,7
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	39	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	6		
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	1	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	130
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	40	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	3	Czas (lata)	4,0
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	3,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	22
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	40			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	16,7
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	36	Płacenie podatków (pozycja)	165		
		Płatności (liczba rocznie)	55		
		Czas (godziny rocznie)	270		
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	73,2		
BHUTAN		Azja Południowa	DNB na mieszkańca (USD)	1 770	
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	124	Dochody z niższego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	0,7	
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	63	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	38	Obrót międzynarodowy (pozycja)	151
Procedury (liczba)	8	Procedury (liczba)	5	Dokumenty eksportowe (liczba)	8
Czas (dni)	46	Czas (dni)	64	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	38
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	8,5	Koszt (% wartości nieruchomości)	0,0	Koszt eksportu (USD na kontener)	1 210
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)	11
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	172	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	38
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	116	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	2	Koszt importu (USD na kontener)	2 140
Procedury (liczba)	25	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0		
Czas (dni)	183	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)	37
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	158,4	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)	47
				Czas (dni)	225
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	13	Ochrona inwestorów (pozycja)	126	Koszt (% roszczenia)	0,1
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	0	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	5		
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	0	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	3	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	181
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	20	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	4	Czas (lata)	BRAK
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	4,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	BRAK
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	7			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	0,0
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	10	Płacenie podatków (pozycja)	82		
		Płatności (liczba rocznie)	19		
		Czas (godziny rocznie)	274		
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	39,8		

BIAŁORUŚ		Europa Wschodnia i Azja Środkowa	DNB na mieszkańca (USD)	4 220
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	85	Dochody z wyższego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	9,7
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	97	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	14	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	8	Procedury (liczba)	4	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	31	Czas (dni)	21	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	7,8	Koszt (% wartości nieruchomości)	0,0	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	12,4			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	109	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	65	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	2	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	17	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	5	
Czas (dni)	210	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	2,4	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	39,2	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	49	Ochrona inwestorów (pozycja)	104	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	0	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	5	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	1	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	40	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	8	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	27	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	4,7	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	22	Płacenie podatków (pozycja)	181	
		Płatności (liczba rocznie)	112	
		Czas (godziny rocznie)	1 188	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	117,5	
BOLIWIA		Ameryka Łacińska i Wyspy Karaibskie	DNB na mieszkańca (USD)	1 260
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	150	Dochody z niższego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	9,5
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	165	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	129	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	15	Procedury (liczba)	7	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	50	Czas (dni)	92	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	112,4	Koszt (% wartości nieruchomości)	4,9	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	2,8			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	109	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	98	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	1	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	17	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	6	
Czas (dni)	249	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	11,9	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	121,6	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	29,7	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	180	Ochrona inwestorów (pozycja)	126	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	78	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	1	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	60	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	5	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	100	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	6	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	79	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	4,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	BRAK MOŻLIWOŚCI	Płacenie podatków (pozycja)	176	
		Płatności (liczba rocznie)	41	
		Czas (godziny rocznie)	1 080	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	78,1	
BOŚNIA I HERCEGOWINA		Europa Wschodnia i Azja Środkowa	DNB na mieszkańca (USD)	3 580
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	119	Dochody z niższego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	3,9
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	161	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	144	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	12	Procedury (liczba)	7	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	60	Czas (dni)	128	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	30,8	Koszt (% wartości nieruchomości)	5,2	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	36,3			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	59	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	137	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	5	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	16	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	5	
Czas (dni)	296	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	666,9	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	69,2	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	117	Ochrona inwestorów (pozycja)	88	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	67	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	3	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	6	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	30	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	6	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	46	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	5,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	31	Płacenie podatków (pozycja)	154	
		Płatności (liczba rocznie)	51	
		Czas (godziny rocznie)	428	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	44,1	

BOTSWANA		Afryka Subsaharyjska	DNB na mieszkańca (USD)	5.840
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	38	Dochody z górnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	1,9
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	80	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	29	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	10	Procedury (liczba)	4	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	78	Czas	11	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	2,3	Koszt (% wartości nieruchomości)	5,0	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	43	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	119	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	7	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	24	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	4	
Czas (dni)	167	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	311,9	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	52,9	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	73	Ochrona inwestorów (pozycja)	38	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	0	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	7	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	20	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	8	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	40	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	3	Czas (lata)
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	6,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	20			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	90	Płacenie podatków (pozycja)	17	
		Płatności (liczba rocznie)	19	
		Czas (godziny rocznie)	140	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	17,1	
BRAZYLIA		Ameryka Łacińska i Wyspy Karaibskie	DNB na mieszkańca (USD)	5.910
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	125	Dochody z górnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	191,6
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	127	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	111	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	18	Procedury (liczba)	14	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	152	Czas (dni)	42	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	8,2	Koszt (% wartości nieruchomości)	2,7	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	84	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	108	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	3	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	18	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	5	
Czas (dni)	411	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	20,2	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	46,7	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	62,2	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	121	Ochrona inwestorów (pozycja)	70	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	78	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	6	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	60	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	7	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	0	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	3	Czas (lata)
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	5,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	46			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	37	Płacenie podatków (pozycja)	145	
		Płatności (liczba rocznie)	11	
		Czas (godziny rocznie)	2.600	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	69,4	
BRUNEI		Azja Wschodnia i region Pacyfiku	DNB na mieszkańca (USD)	36.216
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	88	Wysoki poziom dochodów	Ludność (mln)	0,4
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	130	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	177	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	18	Procedury (liczba)	BRAK	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	116	Czas (dni)	BRAK	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	9,2	Koszt (% wartości nieruchomości)	BRAK	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	109	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	72	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	7	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	32	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0	
Czas (dni)	167	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	5,3	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	5	Ochrona inwestorów (pozycja)	113	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	0	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	3	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	20	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	2	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	0	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	8	Czas (lata)
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	4,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	7			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	4	Płacenie podatków (pozycja)	35	
		Płatności (liczba rocznie)	15	
		Czas (godziny rocznie)	144	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	37,4	

BUŁGARIA		Europa Wschodnia i Azja Środkowa	DNB na mieszkańca (USD)	4 590
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	45	Dochody z górnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	7,6
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	81	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	59	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	4	Procedury (liczba)	8	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	49	Czas (dni)	19	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	2,0	Koszt (% wartości nieruchomości)	2,3	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	47,8			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	5	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	117	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	8	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	24	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	6	
Czas (dni)	139	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	30,7	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	493,6	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	5,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	60	Ochrona inwestorów (pozycja)	38	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	17	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	10	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	60	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	1	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	10	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	7	Czas (lata)
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	6,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	29			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	9	Płacenie podatków (pozycja)	94	
		Płatności (liczba rocznie)	17	
		Czas (godziny rocznie)	610	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	34,9	
BURKINA FASO		Afryka Subsaharyjska	DNB na mieszkańca (USD)	430
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	148	Niski poziom dochodów	Ludność (mln)	14,8
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	113	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	148	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	5	Procedury (liczba)	6	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	16	Czas (dni)	136	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	62,3	Koszt (% wartości nieruchomości)	10,2	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	458,8			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	145	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	106	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	3	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	15	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	1	
Czas (dni)	214	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	1,9	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	577,9	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	57	Ochrona inwestorów (pozycja)	142	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	33	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	6	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	20	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	1	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	10	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	4	Czas (lata)
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	3,7	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	21			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	34	Płacenie podatków (pozycja)	132	
		Płatności (liczba rocznie)	45	
		Czas (godziny rocznie)	270	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	44,6	
BURUNDI		Afryka Subsaharyjska	DNB na mieszkańca (USD)	110
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	177	Niski poziom dochodów	Ludność (mln)	8,5
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	138	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	125	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	11	Procedury (liczba)	5	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	43	Czas (dni)	94	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	215,0	Koszt (% wartości nieruchomości)	10,7	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	163	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	173	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	2	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	20	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	1	
Czas (dni)	384	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,3	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	8 518,8	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	70	Ochrona inwestorów (pozycja)	150	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	0	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	4	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	60	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	1	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	30	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	5	Czas (lata)
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	3,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	30			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	26	Płacenie podatków (pozycja)	114	
		Płatności (liczba rocznie)	32	
		Czas (godziny rocznie)	140	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	278,7	

CHILE		Ameryka Łacińska i Wyspy Karaibskie	DNB na mieszkańca (USD)	8 350
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	40	Dochody z górnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	16,6
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	55	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	39	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	9	Procedury (liczba)	6	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	27	Czas (dni)	31	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	7,5	Koszt (% wartości nieruchomości)	1,3	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	68	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	62	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	4	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	18	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	5	
Czas (dni)	155	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	28,1	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	101,3	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	34,5	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	74	Ochrona inwestorów (pozycja)	38	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	33	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	7	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	20	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członka zarządu (0–10)	6	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	20	Swoboda wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	5	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	24	Wskaźnik poziomu ochrony inwestorów (0–10)	6,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	52	Płacenie podatków (pozycja)	41	
		Płatności (liczba rocznie)	10	
		Czas (godziny rocznie)	316	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	25,9	
CHINY		Azja Wschodnia i region Pacyfiku	DNB na mieszkańca (USD)	2 360
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	83	Dochody z dolnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	1 320,0
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	151	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	30	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	14	Procedury (liczba)	4	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	40	Czas (dni)	29	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	8,4	Koszt (% wartości nieruchomości)	3,2	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	158,1			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	59	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	176	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	6	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	37	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	4	
Czas (dni)	336	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	58,8	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	698,4	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	111	Ochrona inwestorów (pozycja)	88	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	11	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	10	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	20	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członka zarządu (0–10)	1	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	50	Swoboda wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	4	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	27	Wskaźnik poziomu ochrony inwestorów (0–10)	5,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	91	Płacenie podatków (pozycja)	132	
		Płatności (liczba rocznie)	9	
		Czas (godziny rocznie)	504	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	79,9	
CHORWACJA		Europa Wschodnia i Azja Środkowa	DNB na mieszkańca (USD)	10 460
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	106	Dochody z górnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	4,4
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	117	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	109	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	8	Procedury (liczba)	5	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	40	Czas (dni)	174	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	11,5	Koszt (% wartości nieruchomości)	5,0	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	16,6			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	68	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	163	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	6	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	19	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	3	
Czas (dni)	410	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	655,2	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	71,8	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	146	Ochrona inwestorów (pozycja)	126	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	61	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	1	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członka zarządu (0–10)	5	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	50	Swoboda wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	6	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	50	Wskaźnik poziomu ochrony inwestorów (0–10)	4,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	39	Płacenie podatków (pozycja)	33	
		Płatności (liczba rocznie)	17	
		Czas (godziny rocznie)	196	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	32,5	

CZAD	Afryka Subsaharyjska	DNB na mieszkańca (USD)	540		
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	175	Niski poziom dochodów	Ludność (mln)	10,8	
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	180	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	132	Obrót międzynarodowy (pozycja)	159
Procedury (liczba)	19	Procedury (liczba)	6	Dokumenty eksportowe (liczba)	6
Czas (dni)	75	Czas (dni)	44	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	78
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	175,0	Koszt (% wartości nieruchomości)	22,7	Koszt eksportu (USD na kontener)	5 367
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	365,1			Dokumenty importowe (liczba)	9
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	145	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	102
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	70	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	3	Koszt importu (USD na kontener)	6 020
Procedury (liczba)	9	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	1		
Czas (dni)	181	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,6	Dochodzenie należności z umów (pozycja)	166
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	974,7	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)	41
				Czas (dni)	743
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	139	Ochrona inwestorów (pozycja)	126	Koszt (% roszczenia)	77,4
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	39	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	6		
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	60	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członka zarządu (0–10)	1	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	181
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	40	Swoboda wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	5	Czas (lata)	BRAK
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	46	Wskaźnik poziomu ochrony inwestorów (0–10)	4,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	BRAK
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	0,0
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	36	Płacenie podatków (pozycja)	130		
		Płatności (liczba rocznie)	54		
		Czas (godziny rocznie)	122		
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	60,5		
CZARNOGÓRA	Europa Wschodnia i Azja Środkowa	DNB na mieszkańca (USD)	5 180		
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	90	Dochody z górnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	0,6	
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	105	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	123	Obrót międzynarodowy (pozycja)	125
Procedury (liczba)	15	Procedury (liczba)	8	Dokumenty eksportowe (liczba)	9
Czas (dni)	21	Czas (dni)	86	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	18
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	4,4	Koszt (% wartości nieruchomości)	3,3	Koszt eksportu (USD na kontener)	1 710
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)	7
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	43	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	19
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	167	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	9	Koszt importu (USD na kontener)	1 910
Procedury (liczba)	20	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	2		
Czas (dni)	248	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	26,3	Dochodzenie należności z umów (pozycja)	130
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	1 323,2	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)	49
				Czas (dni)	545
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	104	Ochrona inwestorów (pozycja)	24	Koszt (% roszczenia)	25,7
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	33	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	5		
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	8	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	42
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	40	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	6	Czas (lata)	2,0
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	38	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	6,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	8
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	43,7
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	39	Płacenie podatków (pozycja)	139		
		Płatności (liczba rocznie)	89		
		Czas (godziny rocznie)	372		
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	31,8		
CZECHY	Europa Wschodnia i Azja Środkowa	DNB na mieszkańca (USD)	14 450		
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	75	Dochody z górnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	10,3	
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	86	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	65	Obrót międzynarodowy (pozycja)	49
Procedury (liczba)	8	Procedury (liczba)	4	Dokumenty eksportowe (liczba)	4
Czas (dni)	15	Czas (dni)	123	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	17
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	9,6	Koszt (% wartości nieruchomości)	3,0	Koszt eksportu (USD na kontener)	985
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	31,8			Dokumenty importowe (liczba)	7
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	43	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	20
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	86	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	6	Koszt importu (USD na kontener)	1 087
Procedury (liczba)	36	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	5		
Czas (dni)	180	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	4,6	Dochodzenie należności z umów (pozycja)	95
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	16,9	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	65,2	Procedury (liczba)	27
				Czas (dni)	820
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	59	Ochrona inwestorów (pozycja)	88	Koszt (% roszczenia)	33,0
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	33	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	2		
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członka zarządu (0–10)	5	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	113
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	10	Swoboda wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	8	Czas (lata)	6,5
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	28	Wskaźnik poziomu ochrony inwestorów (0–10)	5,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	15
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	20,9
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	22	Płacenie podatków (pozycja)	118		
		Płatności (liczba rocznie)	12		
		Czas (godziny rocznie)	930		
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	48,6		

DANIA		Kraje OECD o wysokim dochodzie narodowym	DNB na mieszkańca (USD)	54 910	
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	5	Wysoki poziom dochodów	Ludność (mln)	5,5	
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	16	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	Obrót międzynarodowy (pozycja)	3	
Procedury (liczba)	4	Procedury (liczba)	Dokumenty eksportowe (liczba)	4	
Czas (dni)	6	Czas (dni)	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	5	
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0	Koszt (% wartości nieruchomości)	Koszt eksportu (USD na kontener)	681	
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	40,1		Dokumenty importowe (liczba)	3	
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	12	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	5
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	7	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	9	Koszt importu (USD na kontener)	681
Procedury (liczba)	6	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	4		
Czas (dni)	69	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)	29
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	60,9	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	5,0	Procedury (liczba)	34
				Czas (dni)	380
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	10	Ochrona inwestorów (pozycja)	24	Koszt (% roszczenia)	23,3
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	0	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	7		
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	20	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członka zarządu (0–10)	5	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	7
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	10	Swoboda wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	7	Czas (lata)	1,1
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	10	Wskaźnik poziomu ochrony inwestorów (0–10)	6,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	4
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	86,5
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	0	Płacenie podatków (pozycja)	13		
		Płatności (liczba rocznie)	9		
		Czas (godziny rocznie)	135		
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	29,9		
DEMOKRATYCZNA REPUBLIKA KONGA		Afryka Subsaharyjska	DNB na mieszkańca (USD)	140	
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	181	Niski poziom dochodów	Ludność (mln)	62,4	
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	154	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	Obrót międzynarodowy (pozycja)	160	
Procedury (liczba)	13	Procedury (liczba)	Dokumenty eksportowe (liczba)	8	
Czas (dni)	155	Czas (dni)	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	46	
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	435,4	Koszt (% wartości nieruchomości)	Koszt eksportu (USD na kontener)	2 607	
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0		Dokumenty importowe (liczba)	9	
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	163	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	66
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	141	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	3	Koszt importu (USD na kontener)	2 483
Procedury (liczba)	14	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0		
Czas (dni)	322	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)	173
Koszty (% dochodu brutto na mieszkańca)	1 725,8	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)	43
				Czas (dni)	645
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	175	Ochrona inwestorów (pozycja)	150	Koszt (% roszczenia)	151,8
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	72	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	3		
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	80	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	3	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	150
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	70	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	4	Czas (dni)	5,2
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	74	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	3,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	29
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	5,4
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	31	Płacenie podatków (pozycja)	153		
		Płatności (liczba rocznie)	32		
		Czas (godziny rocznie)	308		
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	229,8		
DOMINIKA		Ameryka Łacińska i Wyspy Karaibskie	DNB na mieszkańca (USD)	4 250	
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	74	Dochoły z górnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	0,1	
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	21	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	Obrót międzynarodowy (pozycja)	82	
Procedury (liczba)	5	Procedury (liczba)	Dokumenty eksportowe (liczba)	7	
Czas (dni)	14	Czas (dni)	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	13	
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	25,5	Koszt (% wartości nieruchomości)	Koszt eksportu (USD na kontener)	1 297	
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0		Dokumenty importowe (liczba)	8	
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	68	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	15
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	24	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	9	Koszt importu (USD na kontener)	1 310
Procedury (liczba)	13	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0		
Czas (dni)	182	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)	164
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	12,8	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)	47
				Czas (dni)	681
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	61	Ochrona inwestorów (pozycja)	24	Koszt (% roszczenia)	36,0
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	11	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	4		
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	20	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członka zarządu (0–10)	8	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	181
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	20	Swoboda wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	7	Czas (lata)	BRĄK
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	17	Wskaźnik poziomu ochrony inwestorów (0–10)	6,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	BRĄK
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	0,0
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	58	Płacenie podatków (pozycja)	63		
		Płatności (liczba rocznie)	38		
		Czas (godziny rocznie)	120		
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	37,0		

DOMINIKANA		Ameryka Łacińska i Wyspy Karaibskie	DNB na mieszkańca (USD)	3 550
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	97	Dochody z dolnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	9,8
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	84	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	106	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	8	Procedury (liczba)	7	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	19	Czas (dni)	60	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	19,4	Koszt (% wartości nieruchomości)	3,8	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	68	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	77	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	3	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	17	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	6	
Czas (dni)	214	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	33,9	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	93,2	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	35,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	97	Ochrona inwestorów (pozycja)	126	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	44	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	5	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członka zarządu (0–10)	0	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	0	Swoboda wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	7	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	28	Wskaźnik poziomu ochrony inwestorów (0–10)	4,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	88	Płacenie podatków (pozycja)	72	
		Płatności (liczba rocznie)	9	
		Czas (godziny rocznie)	480	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	35,7	
DŻIBUTI		Bliski Wschód i Afryka Północna	DNB na mieszkańca (USD)	1 090
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	153	Dochody z dolnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	0,8
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	173	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	134	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	11	Procedury (liczba)	7	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	37	Czas (dni)	40	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	200,2	Koszt (% wartości nieruchomości)	13,2	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	514,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	172	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	99	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	1	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	14	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	1	
Czas (dni)	195	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,2	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	982,8	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	137	Ochrona inwestorów (pozycja)	177	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	67	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	5	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członka zarządu (0–10)	2	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	30	Swoboda wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	0	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	46	Wskaźnik poziomu ochrony inwestorów (0–10)	2,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	56	Płacenie podatków (pozycja)	61	
		Płatności (liczba rocznie)	35	
		Czas (godziny rocznie)	114	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	38,7	
EGIPT		Bliski Wschód i Afryka Północna	DNB na mieszkańca (USD)	1 580
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	114	Dochody z dolnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	75,5
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	41	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	85	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	6	Procedury (liczba)	7	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	7	Czas (dni)	72	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	18,3	Koszt (% wartości nieruchomości)	0,9	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	2,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	84	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	165	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	3	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	28	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	5	
Czas (dni)	249	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	2,2	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	376,7	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	4,7	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	107	Ochrona inwestorów (pozycja)	70	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	0	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	8	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	20	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członka zarządu (0–10)	3	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	60	Swoboda wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	5	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	27	Wskaźnik poziomu ochrony inwestorów (0–10)	5,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	132	Płacenie podatków (pozycja)	144	
		Płatności (liczba rocznie)	29	
		Czas (godziny rocznie)	711	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	46,1	

EKWADOR		Ameryka Łacińska i Wyspy Karaibskie	DNB na mieszkańca (USD)	3 080
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	136	Dochody z dolnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	13,3
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	158	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	64	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	14	Procedury (liczba)	14	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	65	Czas (dni)	16	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	38,5	Koszt (% wartości nieruchomości)	2,2	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	12,7			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	84	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	85	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	3	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	19	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	5	
Czas (dni)	155	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	37,7	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	272,7	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	46,8	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
				27,2
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	171	Ochrona inwestorów (pozycja)	126	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	44	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	1	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	60	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członka zarządu (0–10)	5	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	50	Swoboda wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	6	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	51	Wskaźnik poziomu ochrony inwestorów (0–10)	4,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
				16,1
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	135	Płacenie podatków (pozycja)	69	
		Płatności (liczba rocznie)	8	
		Czas (godziny rocznie)	600	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	34,9	
ERYTREA		Afryka Subsaharyjska	DNB na mieszkańca (USD)	230
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	173	Niski poziom dochodów	Ludność (mln)	4,8
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	178	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	165	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	13	Procedury (liczba)	12	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	84	Czas (dni)	101	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	102,2	Koszt (% wartości nieruchomości)	5,2	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	396,7			Dokumenty importowe (liczba)
				13
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	172	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	181	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	2	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	BRAK	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0	
Czas (dni)	BRAK	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	BRAK	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
				22,6
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	65	Ochrona inwestorów (pozycja)	104	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	0	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	4	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członka zarządu (0–10)	5	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	20	Swoboda wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	5	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	20	Wskaźnik poziomu ochrony inwestorów (0–10)	4,7	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
				0,0
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	69	Płacenie podatków (pozycja)	105	
		Płatności (liczba rocznie)	18	
		Czas (godziny rocznie)	216	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	84,5	
ESTONIA		Europa Wschodnia i Azja Środkowa	DNB na mieszkańca (USD)	13 200
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	22	Wysoki poziom dochodów	Ludność (mln)	1,3
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	23	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	24	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	5	Procedury (liczba)	3	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	7	Czas (dni)	51	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	1,7	Koszt (% wartości nieruchomości)	0,4	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	23,7			Dokumenty importowe (liczba)
				4
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	43	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	19	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	6	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	14	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	5	
Czas (dni)	118	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	27,5	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	20,6	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
				18,9
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	163	Ochrona inwestorów (pozycja)	53	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	33	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	8	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	80	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członka zarządu (0–10)	3	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	60	Swoboda wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	6	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	58	Wskaźnik poziomu ochrony inwestorów (0–10)	5,7	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
				37,5
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	35	Płacenie podatków (pozycja)	34	
		Płatności (liczba rocznie)	10	
		Czas (godziny rocznie)	81	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	48,6	

ETIOPIA	Afryka Subsaharyjska	DNB na mieszkańca (USD)	220
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	116 Niski poziom dochodów	Ludność (mln)	79,1
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	118 Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	154 Obrót międzynarodowy (pozycja)	152
Procedury (liczba)	7 Procedury (liczba)	13 Dokumenty eksportowe (liczba)	8
Czas (dni)	16 Czas (dni)	43 Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	46
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	29,8 Koszt (% wartości nieruchomości)	7,1 Koszt eksportu (USD na kontener)	2 087
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	693,6	Dokumenty importowe (liczba)	8
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	59 Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	123 Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	42
Procedury (liczba)	12 Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	4 Koszt importu (USD na kontener)	2 893
Czas (dni)	128 Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	2	
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	790,7 Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,1 Dochodzenie należności z umów (pozycja)	78
		0,0 Procedury (liczba)	39
		Czas (dni)	690
		Koszt (% roszczenia)	15,2
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	95 Ochrona inwestorów (pozycja)	113	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	33 Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	4	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40 Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członka zarządu (0–10)	4 Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	74
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	30 Swoboda wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	5 Czas (lata)	3,0
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	34 Wskaźnik poziomu ochrony inwestorów (0–10)	4,3 Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	15
		Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	32,2
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	40 Płacenie podatków (pozycja)	37	
	Płatności (liczba rocznie)	20	
	Czas (godziny rocznie)	198	
	Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	31,1	
FEDERACJA SAINT KITTS I NEVIS	Ameryka Łacińska i Wyspy Karaibskie	DNB na mieszkańca (USD)	9 630
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	67 Dochody z górnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	0,0
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	72 Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	146 Obrót międzynarodowy (pozycja)	27
Procedury (liczba)	8 Procedury (liczba)	6 Dokumenty eksportowe (liczba)	6
Czas (dni)	45 Czas (dni)	81 Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	12
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	12,5 Koszt (% wartości nieruchomości)	13,3 Koszt eksportu (USD na kontener)	850
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0	Dokumenty importowe (liczba)	6
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	6 Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	84 Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	14
Procedury (liczba)	14 Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	8 Koszt importu (USD na kontener)	938
Czas (dni)	67 Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0	
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	5,1 Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0 Dochodzenie należności z umów (pozycja)	114
		0,0 Procedury (liczba)	47
		Czas (dni)	578
		Koszt (% roszczenia)	20,5
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	22 Ochrona inwestorów (pozycja)	24	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	11 Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	4	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	20 Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	8 Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	181
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	20 Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	7 Czas (lata)	BRAK
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	17 Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	6,3 Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	BRAK
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	13 Płacenie podatków (pozycja)	95	0,0
	Płatności (liczba rocznie)	24	
	Czas (godziny rocznie)	172	
	Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	52,7	
FIDŻI	Azja Wschodnia i region Pacyfiku	DNB na mieszkańca (USD)	3 800
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	39 Dochody z górnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	0,8
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	87 Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	40 Obrót międzynarodowy (pozycja)	108
Procedury (liczba)	8 Procedury (liczba)	3 Dokumenty eksportowe (liczba)	13
Czas (dni)	46 Czas (dni)	68 Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	24
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	25,2 Koszt (% wartości nieruchomości)	2,0 Koszt eksportu (USD na kontener)	654
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0	Dokumenty importowe (liczba)	13
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	55 Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	12 Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	24
Procedury (liczba)	19 Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	9 Koszt importu (USD na kontener)	630
Czas (dni)	135 Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	4	
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	51,2 Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0 Dochodzenie należności z umów (pozycja)	64
		42,3 Procedury (liczba)	34
		Czas (dni)	397
		Koszt (% roszczenia)	38,9
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	32 Ochrona inwestorów (pozycja)	38	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	11 Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	3	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	20 Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członka zarządu (0–10)	8 Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	119
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	20 Swoboda wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	7 Czas (lata)	1,8
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	17 Wskaźnik poziomu ochrony inwestorów (0–10)	6,0 Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	38
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	22 Płacenie podatków (pozycja)	71	20,1
	Płatności (liczba rocznie)	33	
	Czas (godziny rocznie)	140	
	Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	41,5	

FILIPINY		Azja Wschodnia i region Pacyfiku	DNB na mieszkańca (USD)	1 620	
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	140	Dochody z dolnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	87,9	
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	155	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	97	Obrót międzynarodowy (pozycja)	58
Procedury (liczba)	15	Procedury (liczba)	8	Dokumenty eksportowe (liczba)	8
Czas (dni)	52	Czas (dni)	33	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	16
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	29,8	Koszt (% wartości nieruchomości)	4,3	Koszt eksportu (USD na kontener)	816
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	6,0			Dokumenty importowe (liczba)	8
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	123	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	16
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	105	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	3	Koszt importu (USD na kontener)	819
Procedury (liczba)	24	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	3		
Czas (dni)	203	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)	114
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	90,1	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	5,4	Procedury (liczba)	37
				Czas (dni)	842
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	126	Ochrona inwestorów (pozycja)	126	Koszt (% roszczenia)	26,0
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	56	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	2		
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	20	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	2	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	151
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	30	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	8	Czas (lata)	5,7
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	4,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	38
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	35			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	4,4
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	91	Płacenie podatków (pozycja)	129		
		Płatności (liczba rocznie)	47		
		Czas (godziny rocznie)	195		
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	50,8		
FINLANDIA		Kraje OECD o wysokim dochodzie narodowym	DNB na mieszkańca (USD)	44 400	
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	14	Wysoki poziom dochodów	Ludność (mln)	5,3	
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	18	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	21	Obrót międzynarodowy (pozycja)	4
Procedury (liczba)	3	Procedury (liczba)	3	Dokumenty eksportowe (liczba)	4
Czas (dni)	14	Czas (dni)	14	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	8
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	1,0	Koszt (% wartości nieruchomości)	4,0	Koszt eksportu (USD na kontener)	495
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	7,4			Dokumenty importowe (liczba)	5
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	28	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	8
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	43	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	7	Koszt importu (USD na kontener)	575
Procedury (liczba)	18	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	5		
Czas (dni)	38	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)	5
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	118,3	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	14,8	Procedury (liczba)	32
				Czas (dni)	235
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	129	Ochrona inwestorów (pozycja)	53	Koszt (% roszczenia)	10,4
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	44	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	6		
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	60	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członka zarządu (0–10)	4	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	5
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	40	Swoboda wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	7	Czas (lata)	0,9
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	48	Wskaźnik poziomu ochrony inwestorów (0–10)	5,7	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	4
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	87,3
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	26	Płacenie podatków (pozycja)	97		
		Płatności (liczba rocznie)	20		
		Czas (godziny rocznie)	269		
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	47,8		
FRANCJA		Kraje OECD o wysokim dochodzie narodowym	DNB na mieszkańca (USD)	38 500	
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	31	Wysoki poziom dochodów	Ludność (mln)	61,7	
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	14	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	166	Obrót międzynarodowy (pozycja)	22
Procedury (liczba)	5	Procedury (liczba)	9	Dokumenty eksportowe (liczba)	2
Czas (dni)	7	Czas (dni)	113	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	9
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	1,0	Koszt (% wartości nieruchomości)	6,3	Koszt eksportu (USD na kontener)	1 078
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)	2
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	43	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	11
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	18	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	7	Koszt importu (USD na kontener)	1 248
Procedury (liczba)	13	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	4		
Czas (dni)	137	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	28,3	Dochodzenie należności z umów (pozycja)	10
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	23,8	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)	30
				Czas (dni)	331
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	148	Ochrona inwestorów (pozycja)	70	Koszt (% roszczenia)	17,4
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	67	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	10		
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	60	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członka zarządu (0–10)	1	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	40
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	40	Swoboda wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	5	Czas (lata)	1,9
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	56	Wskaźnik poziomu ochrony inwestorów (0–10)	5,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	9
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	44,7
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	32	Płacenie podatków (pozycja)	66		
		Płatności (liczba rocznie)	11		
		Czas (godziny rocznie)	132		
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	65,4		

GABON	Afryka Subsaharyjska	DNB na mieszkańca (USD)	6 670
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	151 Dochody z górnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	1,3
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	148 Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	158 Obrót międzynarodowy (pozycja)	128
Procedury (liczba)	9 Procedury (liczba)	8 Dokumenty eksportowe (liczba)	7
Czas (dni)	58 Czas (dni)	60 Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	20
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	20,3 Koszt (% wartości nieruchomości)	10,5 Koszt eksportu (USD na kontener)	1 945
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	30,2	Dokumenty importowe (liczba)	8
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	60 Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	131 Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	22
Procedury (liczba)	16 Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	3 Koszt importu (USD na kontener)	1 955
Czas (dni)	210 Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	2	
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	39,4 Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	20,7 Dochodzenie należności z umów (pozycja)	147
		0,0 Procedury (liczba)	38
		Czas (dni)	1 070
		Koszt (% roszczenia)	34,3
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	154 Ochrona inwestorów (pozycja)	150 Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	134
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	17 Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	3 Czas (lata)	5,0
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	60 Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członka zarządu (0–10)	1 Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	15
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	80 Swoboda wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	3,3 Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	15,2
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	52 Wskaźnik poziomu ochrony inwestorów (0–10)		
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	43 Płacenie podatków (pozycja)	101	
	Płatności (liczba rocznie)	26	
	Czas (godziny rocznie)	272	
	Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	44,7	
GAMBIA	Afryka Subsaharyjska	DNB na mieszkańca (USD)	320
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	130 Niski poziom dochodów	Ludność (mln)	1,7
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	101 Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	111 Obrót międzynarodowy (pozycja)	73
Procedury (liczba)	8 Procedury (liczba)	5 Dokumenty eksportowe (liczba)	6
Czas (dni)	27 Czas (dni)	371 Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	24
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	254,9 Koszt (% wartości nieruchomości)	4,6 Koszt eksportu (USD na kontener)	831
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0	Dokumenty importowe (liczba)	8
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	74 Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	131 Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	23
Procedury (liczba)	17 Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	5 Koszt importu (USD na kontener)	922
Czas (dni)	146 Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0	
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	394,0 Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0 Dochodzenie należności z umów (pozycja)	63
		0,0 Procedury (liczba)	32
		Czas (dni)	434
		Koszt (% roszczenia)	37,9
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	55 Ochrona inwestorów (pozycja)	170 Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	120
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	0 Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	1 Czas (lata)	3,0
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40 Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członka zarządu (0–10)	2,7 Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	15
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	40 Swoboda wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	19,5
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	27 Wskaźnik poziomu ochrony inwestorów (0–10)		
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	26 Płacenie podatków (pozycja)	175	
	Płatności (liczba rocznie)	50	
	Czas (godziny rocznie)	376	
	Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	292,4	
GHANA	Afryka Subsaharyjska	DNB na mieszkańca (USD)	590
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	87 Niski poziom dochodów	Ludność (mln)	23,5
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	137 Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	31 Obrót międzynarodowy (pozycja)	76
Procedury (liczba)	9 Procedury (liczba)	5 Dokumenty eksportowe (liczba)	6
Czas (dni)	34 Czas (dni)	34 Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	19
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	32,7 Koszt (% wartości nieruchomości)	1,2 Koszt eksportu (USD na kontener)	1 003
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	16,6	Dokumenty importowe (liczba)	7
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	142 Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	109 Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	29
Procedury (liczba)	18 Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	7 Koszt importu (USD na kontener)	1 130
Czas (dni)	220 Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0	
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	1 282,6 Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0 Dochodzenie należności z umów (pozycja)	50
		0,0 Procedury (liczba)	36
		Czas (dni)	487
		Koszt (% roszczenia)	23,0
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	145 Ochrona inwestorów (pozycja)	38 Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	104
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	22 Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	6 Czas (lata)	1,9
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40 Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)		
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	50 Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	6,0 Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	22
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	37 Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	24,0
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	178 Płacenie podatków (pozycja)	65	
	Płatności (liczba rocznie)	33	
	Czas (godziny rocznie)	224	
	Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	32,7	

GRECJA		Kraje OECD o wysokim dochodzie narodowym	DNB na mieszkańca (USD)	29 630
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	96	Wysoki poziom dochodów	Ludność (mln)	11,2
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	133	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	101	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	15	Procedury (liczba)	11	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	19	Czas (dni)	22	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	10,2	Koszt (% wartości nieruchomości)	3,8	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	19,6			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	109	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	45	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	3	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	15	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	4	
Czas (dni)	169	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	46,4	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	39,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	133	Ochrona inwestorów (pozycja)	150	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	33	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	1	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	80	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	4	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	40	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	5	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	51	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	3,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	24	Płacenie podatków (pozycja)	62	
		Płatności (liczba rocznie)	10	
		Czas (godziny rocznie)	224	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	47,4	
GRENADA		Ameryka Łacińska i Wyspy Karaibskie	DNB na mieszkańca (USD)	4 670
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	84	Dochody z górnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	0,1
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	40	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	156	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	6	Procedury (liczba)	8	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	20	Czas (dni)	77	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	30,2	Koszt (% wartości nieruchomości)	7,4	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	68	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	16	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	9	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	10	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0	
Czas (dni)	149	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	31,1	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	51	Ochrona inwestorów (pozycja)	24	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	44	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	4	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	20	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	8	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	0	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	7	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	21	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	6,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	29	Płacenie podatków (pozycja)	74	
		Płatności (liczba rocznie)	30	
		Czas (godziny rocznie)	140	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	45,3	
GRUZJA		Europa Wschodnia i Azja Środkowa	DNB na mieszkańca (USD)	2 120
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	15	Dochody z dolnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	4,4
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	4	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	2	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	3	Procedury (liczba)	2	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	3	Czas (dni)	3	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	4,0	Koszt (% wartości nieruchomości)	0,0	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	28	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	10	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	6	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	12	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	6	
Czas (dni)	113	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	20,3	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	4,5	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	5	Ochrona inwestorów (pozycja)	38	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	0	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	8	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	0	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członka zarządu (0–10)	6	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	0	Swoboda wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	4	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	7	Wskaźnik poziomu ochrony inwestorów (0–10)	6,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	4	Płacenie podatków (pozycja)	110	
		Płatności (liczba rocznie)	30	
		Czas (godziny rocznie)	387	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	38,6	

GUJANA		Ameryka Łacińska i Wyspy Karaibskie	DNB na mieszkańca (USD)	1 300
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	105	Dochody z niższego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	0,7
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	100	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	63	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	8	Procedury (liczba)	6	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	40	Czas (dni)	34	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	68,4	Koszt (% wartości nieruchomości)	4,5	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	145	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	37	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	4	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	11	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0	
Czas (dni)	133	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	255,8	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	72	Ochrona inwestorów (pozycja)	70	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	22	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	5	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	20	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	5	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	20	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	6	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	21	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	5,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	56	Płacenie podatków (pozycja)	108	
		Płatności (liczba rocznie)	34	
		Czas (godziny rocznie)	288	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	39,4	
GWATEMALA		Ameryka Łacińska i Wyspy Karaibskie	DNB na mieszkańca (USD)	2 440
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	112	Dochody z niższego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	13,3
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	147	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	27	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	11	Procedury (liczba)	5	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	26	Czas (dni)	30	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	50,6	Koszt (% wartości nieruchomości)	1,1	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	26,3			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	28	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	164	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	7	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	22	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	5	
Czas (dni)	215	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	16,1	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	1 204,1	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	19,7	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	106	Ochrona inwestorów (pozycja)	126	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	44	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	3	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	3	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	0	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	6	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	28	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	4,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	101	Płacenie podatków (pozycja)	120	
		Płatności (liczba rocznie)	39	
		Czas (godziny rocznie)	344	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	36,5	
GWINEA		Afryka Subsaharyjska	DNB na mieszkańca (USD)	400
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	171	Niski poziom dochodów	Ludność (mln)	9,4
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	177	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	157	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	13	Procedury (liczba)	6	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	41	Czas (dni)	104	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	135,7	Koszt (% wartości nieruchomości)	13,9	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	476,9			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	163	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	162	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	3	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	32	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0	
Czas (dni)	255	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	243,0	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	114	Ochrona inwestorów (pozycja)	170	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	33	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	6	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	60	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	1	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	40	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	1	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	44	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	2,7	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	26	Płacenie podatków (pozycja)	168	
		Płatności (liczba rocznie)	56	
		Czas (godziny rocznie)	416	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	49,9	

GWINEA BISSAU		Afryka Subsaharyjska	DNB na mieszkańca (USD)	200
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	179	Niski poziom dochodów	Ludność (mln)	1,7
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	181	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	170	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	17	Procedury (liczba)	9	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	233	Czas (dni)	211	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	257,7	Koszt (% wartości nieruchomości)	5,4	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	1 015,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	145	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	109	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	3	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	15	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	1	
Czas (dni)	167	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	1,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	2 628,9	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	176	Ochrona inwestorów (pozycja)	126	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	67	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	6	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	60	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	1	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	70	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	5	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	66	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	4,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	87	Płacenie podatków (pozycja)	117	
		Płatności (liczba rocznie)	46	
		Czas (godziny rocznie)	208	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	45,9	
GWINEA RÓWNIKOWA		Afryka Subsaharyjska	DNB na mieszkańca (USD)	12 860
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	167	Wysoki poziom dochodów	Ludność (mln)	0,5
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	174	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	69	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	20	Procedury (liczba)	6	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	136	Czas (dni)	23	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	101,7	Koszt (% wartości nieruchomości)	6,2	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	15,4			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	131	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	87	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	3	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	18	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	2	
Czas (dni)	201	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	2,7	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	159,4	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	178	Ochrona inwestorów (pozycja)	142	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	67	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	6	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	60	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członka zarządu (0–10)	1	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	70	Swoboda wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	4	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	66	Wskaźnik poziomu ochrony inwestorów (0–10)	3,7	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	133	Płacenie podatków (pozycja)	161	
		Płatności (liczba rocznie)	46	
		Czas (godziny rocznie)	296	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	59,5	
HAITI		Ameryka Łacińska i Wyspy Karaibskie	DNB na mieszkańca (USD)	560
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	154	Niski poziom dochodów	Ludność (mln)	9,6
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	176	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	128	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	13	Procedury (liczba)	5	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	195	Czas (dni)	405	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	159,6	Koszt (% wartości nieruchomości)	6,4	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	26,6			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	145	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	126	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	2	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	11	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	2	
Czas (dni)	1 179	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,7	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	675,2	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	35	Ochrona inwestorów (pozycja)	164	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	22	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	2	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	3	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	0	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	4	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	21	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	3,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	17	Płacenie podatków (pozycja)	91	
		Płatności (liczba rocznie)	42	
		Czas (godziny rocznie)	160	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	40,1	

HISZPANIA		Kraje OECD o wysokim dochodzie narodowym	DNB na mieszkańca (USD)	29 450
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	49	Wysoki poziom dochodów	Ludność (mln)	44,9
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	140	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	Obrót międzynarodowy (pozycja)	52
Procedury (liczba)	10	Procedury (liczba)	Dokumenty eksportowe (liczba)	6
Czas (dni)	47	Czas (dni)	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	9
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	14,9	Koszt (% wartości nieruchomości)	Koszt eksportu (USD na kontener)	1 121
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	13,1		Dokumenty importowe (liczba)	8
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	10
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	51	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	Koszt importu (USD na kontener)	1 121
Procedury (liczba)	11	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)		5
Czas (dni)	233	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	Dochođenje należności z umów (pozycja)	54
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	62,3	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	Procedury (liczba)	39
			Czas (dni)	515
			Koszt (% roszczenia)	17,2
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	160	Ochrona inwestorów (pozycja)	5	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	78	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	8	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	60	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	6	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	30	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	4	Czas (lata)
				1,0
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	56	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	5,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				15
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	56	Płacenie podatków (pozycja)	84	Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
				73,2
		Płatności (liczba rocznie)	8	
		Czas (godziny rocznie)	234	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	60,2	
HOLANDIA		Kraje OECD o wysokim dochodzie narodowym	DNB na mieszkańca (USD)	45 820
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	26	Wysoki poziom dochodów	Ludność (mln)	16,4
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	51	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	Obrót międzynarodowy (pozycja)	13
Procedury (liczba)	6	Procedury (liczba)	Dokumenty eksportowe (liczba)	4
Czas (dni)	10	Czas (dni)	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	6
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	5,9	Koszt (% wartości nieruchomości)	Koszt eksportu (USD na kontener)	895
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	51,7		Dokumenty importowe (liczba)	5
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	6
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	94	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	Koszt importu (USD na kontener)	1 020
Procedury (liczba)	18	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)		5
Czas (dni)	230	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	Dochođenje należności z umów (pozycja)	34
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	112,1	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	Procedury (liczba)	25
			Czas (dni)	514
			Koszt (% roszczenia)	24,4
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	98	Ochrona inwestorów (pozycja)	104	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	17	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	4	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	4	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	70	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	6	Czas (lata)
				1,1
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	42	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	4,7	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				4
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	17	Płacenie podatków (pozycja)	30	Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
				82,7
		Płatności (liczba rocznie)	9	
		Czas (godziny rocznie)	180	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	39,1	
HONDURAS		Ameryka Łacińska i Wyspy Karaibskie	DNB na mieszkańca (USD)	1 600
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	133	Dochoďy z niższego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	7,1
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	146	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	Obrót międzynarodowy (pozycja)	107
Procedury (liczba)	13	Procedury (liczba)	Dokumenty eksportowe (liczba)	7
Czas (dni)	20	Czas (dni)	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	20
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	52,6	Koszt (% wartości nieruchomości)	Koszt eksportu (USD na kontener)	1 163
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	20,0		Dokumenty importowe (liczba)	10
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	28	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	71	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	6	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	17	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	6	
Czas (dni)	125	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	11,3	Dochođenje należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	464,6	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	60,5	Procedury (liczba)
				45
				900
				35,2
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	156	Ochrona inwestorów (pozycja)	150	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	89	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	1	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	20	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	5	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	50	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	4	Czas (lata)
				3,8
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	53	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	3,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				15
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	74	Płacenie podatków (pozycja)	137	Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
				20,8
		Płatności (liczba rocznie)	47	
		Czas (godziny rocznie)	224	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	49,3	

HONGKONG (CHINY)		Azja Wschodnia i region Pacyfiku	DNB na mieszkańca (USD)	31 610
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	4	Wysoki poziom dochodów	Ludność (mln)	6,9
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	15	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	74	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	5	Procedury (liczba)	5	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	11	Czas (dni)	54	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	2,0	Koszt (% wartości nieruchomości)	5,0	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	2	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	20	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	10	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	15	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	5	
Czas (dni)	119	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	18,7	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	69,9	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	20	Ochrona inwestorów (pozycja)	3	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	0	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	10	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	0	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	8	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	0	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	9	Czas (lata)
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	9,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	0			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	62	Płacenie podatków (pozycja)	3	
		Płatności (liczba rocznie)	4	
		Czas (godziny rocznie)	80	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	24,2	
INDIE		Azja Południowa	DNB na mieszkańca (USD)	950
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	122	Dochody z niższego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	1 123,3
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	121	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	105	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	13	Procedury (liczba)	6	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	30	Czas (dni)	45	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	70,1	Koszt (% wartości nieruchomości)	7,5	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	28	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	136	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	8	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	20	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	4	
Czas (dni)	224	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	414,7	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	10,5	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	89	Ochrona inwestorów (pozycja)	38	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	0	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	7	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	20	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	4	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	70	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	7	Czas (lata)
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	6,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	30			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	56	Płacenie podatków (pozycja)	169	
		Płatności (liczba rocznie)	60	
		Czas (godziny rocznie)	271	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	71,5	
INDONEZJA		Azja Wschodnia i region Pacyfiku	DNB na mieszkańca (USD)	1 650
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	129	Dochody z niższego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	225,6
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	171	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	107	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	11	Procedury (liczba)	6	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	76	Czas (dni)	39	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	77,9	Koszt (% wartości nieruchomości)	10,7	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	74,2			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	109	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	80	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	3	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	18	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	4	
Czas (dni)	176	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	26,1	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	221,1	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	157	Ochrona inwestorów (pozycja)	53	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	61	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	9	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	0	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	5	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	60	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	3	Czas (lata)
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	5,7	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	40			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	108	Płacenie podatków (pozycja)	116	
		Płatności (liczba rocznie)	51	
		Czas (godziny rocznie)	266	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	37,3	

IRAK		Bliski Wschód i Afryka Północna	DNB na mieszkańca (USD)	1 224
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	152	Dochody z niższego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	28,5
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	175	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	43	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	11	Procedury (liczba)	5	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	77	Czas (dni)	8	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	150,7	Koszt (% wartości nieruchomości)	6,5	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	59,1			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	163	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	111	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	3	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	14	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0	
Czas (dni)	215	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	915,0	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	67	Ochrona inwestorów (pozycja)	113	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	33	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	4	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	60	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	5	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	20	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	4	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	38	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	4,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	0	Płacenie podatków (pozycja)	43	
		Płatności (liczba rocznie)	13	
		Czas (godziny rocznie)	312	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	24,7	
IRAN		Bliski Wschód i Afryka Północna	DNB na mieszkańca (USD)	3 470
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	142	Dochody z niższego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	71,0
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	96	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	147	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	8	Procedury (liczba)	9	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	47	Czas (dni)	36	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	4,6	Koszt (% wartości nieruchomości)	10,6	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	1,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	84	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	165	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	5	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	19	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	3	
Czas (dni)	670	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	21,7	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	514,2	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	147	Ochrona inwestorów (pozycja)	164	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	11	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	5	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	60	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	4	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	50	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	0	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	40	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	3,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	91	Płacenie podatków (pozycja)	104	
		Płatności (liczba rocznie)	22	
		Czas (godziny rocznie)	344	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	44,2	
IRLANDIA		Kraje OECD o wysokim dochodzie narodowym	DNB na mieszkańca (USD)	48 140
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	7	Wysoki poziom dochodów	Ludność (mln)	4,4
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	5	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	82	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	4	Procedury (liczba)	5	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	13	Czas (dni)	38	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,3	Koszt (% wartości nieruchomości)	9,6	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	12	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	30	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	8	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	11	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	5	
Czas (dni)	185	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	44,4	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	100,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	38	Ochrona inwestorów (pozycja)	5	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	11	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	10	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	20	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	6	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	20	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	9	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	17	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	8,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	24	Płacenie podatków (pozycja)	6	
		Płatności (liczba rocznie)	9	
		Czas (godziny rocznie)	76	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	28,8	

ISLANDIA		Kraje OECD o wysokim dochodzie narodowym	DNB na mieszkańca (USD)	54 100
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	11	Wysoki poziom dochodów	Ludność (mln)	0,3
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	17	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	15	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	5	Procedury (liczba)	3	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	5	Czas (dni)	4	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	2,6	Koszt (% wartości nieruchomości)	2,4	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	13,6			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	28	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	28	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	7	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	18	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	5	
Czas (dni)	75	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochozenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	19,2	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	100,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	62	Ochrona inwestorów (pozycja)	70	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	44	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	5	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	5	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	10	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	6	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	31	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	5,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	13	Płacenie podatków (pozycja)	32	
		Płatności (liczba rocznie)	31	
		Czas (godziny rocznie)	140	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	26,8	
IZRAEL		Bliski Wschód i Afryka Północna	DNB na mieszkańca (USD)	21 900
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	30	Wysoki poziom dochodów	Ludność (mln)	7,2
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	24	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	160	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	5	Procedury (liczba)	7	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	34	Czas (dni)	144	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	4,4	Koszt (% wartości nieruchomości)	7,5	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	5	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	120	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	9	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	20	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	5	
Czas (dni)	235	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochozenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	112,8	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	91,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	92	Ochrona inwestorów (pozycja)	5	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	11	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	7	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	60	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	9	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	0	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	9	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	24	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	8,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	91	Płacenie podatków (pozycja)	77	
		Płatności (liczba rocznie)	33	
		Czas (godziny rocznie)	230	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	33,9	
JAMAJKA		Ameryka Łacińska i Wyspy Karaibskie	DNB na mieszkańca (USD)	3 710
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	63	Dochoody z wyższego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	2,7
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	11	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	109	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	6	Procedury (liczba)	5	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	8	Czas (dni)	54	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	7,9	Koszt (% wartości nieruchomości)	11,0	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	84	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	49	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	8	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	10	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0	
Czas (dni)	156	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochozenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	396,3	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	32	Ochrona inwestorów (pozycja)	70	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	11	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	4	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	0	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	8	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	0	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	4	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	4	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	5,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	62	Płacenie podatków (pozycja)	173	
		Płatności (liczba rocznie)	72	
		Czas (godziny rocznie)	414	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	51,3	

JAPONIA		Kraje OECD o wysokim dochodzie narodowym	DNB na mieszkańca (USD)	37 670	
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	12	Wysoki poziom dochodów	Ludność (mln)	127,8	
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	64	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	51	Obrót międzynarodowy (pozycja)	17
Procedury (liczba)	8	Procedury (liczba)	6	Dokumenty eksportowe (liczba)	4
Czas (dni)	23	Czas (dni)	14	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	10
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	7,5	Koszt (% wartości nieruchomości)	5,0	Koszt eksportu (USD na kontener)	989
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)	5
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	12	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	11
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	39	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	7	Koszt importu (USD na kontener)	1 047
Procedury (liczba)	15	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	6		
Czas (dni)	187	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochođenje należności z umów (pozycja)	21
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	19,1	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	76,2	Procedury (liczba)	30
				Czas (dni)	316
				Koszt (% roszczenia)	22,7
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	17	Ochrona inwestorów (pozycja)	15		
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	0	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	7		
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	20	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	6	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	1
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	30	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	8	Czas (lata)	0,6
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	17	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	7,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	4
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	92,5
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	4	Płacenie podatków (pozycja)	112		
		Płatności (liczba rocznie)	13		
		Czas (godziny rocznie)	355		
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	55,4		
JEMEN		Bliski Wschód i Afryka Północna	DNB na mieszkańca (USD)	870	
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	98	Niski poziom dochodów	Ludność (mln)	22,4	
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	50	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	48	Obrót międzynarodowy (pozycja)	126
Procedury (liczba)	7	Procedury (liczba)	6	Dokumenty eksportowe (liczba)	6
Czas (dni)	13	Czas (dni)	19	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	31
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	93,0	Koszt (% wartości nieruchomości)	3,8	Koszt eksportu (USD na kontener)	1 129
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)	9
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	172	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	28
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	33	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	2	Koszt importu (USD na kontener)	1 475
Procedury (liczba)	13	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0		
Czas (dni)	107	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,1	Dochođenje należności z umów (pozycja)	41
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	189,7	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)	37
				Czas (dni)	520
				Koszt (% roszczenia)	16,5
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	69	Ochrona inwestorów (pozycja)	126		
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	0	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	6		
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	60	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	4	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	87
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	40	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	2	Czas (lata)	3,0
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	33	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	4,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	8
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	28,6
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	17	Płacenie podatków (pozycja)	138		
		Płatności (liczba rocznie)	44		
		Czas (godziny rocznie)	248		
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	47,8		
JORDANIA		Bliski Wschód i Afryka Północna	DNB na mieszkańca (USD)	2 850	
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	101	Dochody z niższego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	5,7	
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	131	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	115	Obrót międzynarodowy (pozycja)	74
Procedury (liczba)	10	Procedury (liczba)	8	Dokumenty eksportowe (liczba)	7
Czas (dni)	14	Czas (dni)	22	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	19
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	60,4	Koszt (% wartości nieruchomości)	10,0	Koszt eksportu (USD na kontener)	730
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	24,2			Dokumenty importowe (liczba)	7
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	123	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	22
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	74	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	4	Koszt importu (USD na kontener)	1 290
Procedury (liczba)	18	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	2		
Czas (dni)	122	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	1,0	Dochođenje należności z umów (pozycja)	128
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	443,7	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)	39
				Czas (dni)	689
				Koszt (% roszczenia)	31,2
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	52	Ochrona inwestorów (pozycja)	113		
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	11	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	5		
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	20	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	4	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	93
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	60	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	4	Czas (lata)	4,3
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	30	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	4,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	9
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	27,3
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	4	Płacenie podatków (pozycja)	22		
		Płatności (liczba rocznie)	26		
		Czas (godziny rocznie)	101		
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	31,1		

KAMBODŻA		Azja Wschodnia i region Pacyfiku	DNB na mieszkańca (USD)	540
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	135	Niski poziom dochodów	Ludność (mln)	14,4
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	169	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	108	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	9	Procedury (liczba)	7	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	85	Czas (dni)	56	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	151,7	Koszt (% wartości nieruchomości)	4,4	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	43,9			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	68	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	147	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	9	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	23	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0	
Czas (dni)	709	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	64,3	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	134	Ochrona inwestorów (pozycja)	70	102,7
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	44	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	5	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	60	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	9	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	30	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	2	Czas (lata)
				BRAK
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	45	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	5,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	39	Płacenie podatków (pozycja)	24	0,0
		Płatności (liczba rocznie)	27	
		Czas (godziny rocznie)	137	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	22,6	
KAMERUN		Afryka Subsaharyjska	DNB na mieszkańca (USD)	1 050
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	164	Dochody z dolnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	18,7
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	171	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	138	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	13	Procedury (liczba)	5	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	37	Czas (dni)	93	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	137,1	Koszt (% wartości nieruchomości)	17,8	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	188,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	131	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	154	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	3	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	15	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	2	1 672
Czas (dni)	426	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	4,9	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	1 277,2	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	124	Ochrona inwestorów (pozycja)	113	46,6
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	28	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	6	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	1	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	70	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	6	Czas (lata)
				3,2
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	46	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	4,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	33	Płacenie podatków (pozycja)	171	25,5
		Płatności (liczba rocznie)	41	
		Czas (godziny rocznie)	1 400	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	51,4	
KANADA		Kraje OECD o wysokim dochodzie narodowym	DNB na mieszkańca (USD)	39 420
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	8	Wysoki poziom dochodów	Ludność (mln)	33,0
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	2	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	32	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	1	Procedury (liczba)	6	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	5	Czas (dni)	17	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,5	Koszt (% wartości nieruchomości)	1,8	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	28	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	29	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	6	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	14	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	6	1 785
Czas (dni)	75	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	103,7	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	100,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	18	Ochrona inwestorów (pozycja)	5	22,3
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	11	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	8	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	0	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	9	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	0	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	8	Czas (lata)
				0,8
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	4	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	8,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	28	Płacenie podatków (pozycja)	28	88,7
		Płatności (liczba rocznie)	9	
		Czas (godziny rocznie)	119	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	45,4	

KATAR		Kraje OECD o wysokim dochodzie narodowym	DNB na mieszkańca (USD)	72 849
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	37	Wysoki poziom dochodów	Ludność (mln)	0,8
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	57	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	54	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	6	Procedury (liczba)	10	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	6	Czas (dni)	16	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	9,1	Koszt (% wartości nieruchomości)	0,3	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	75,4			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	131	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	27	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	3	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	19	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	2	
Czas (dni)	76	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	-	Dochođenje należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,8	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	88	Ochrona inwestorów (pozycja)	88	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	0	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	5	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	60	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	6	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	20	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	4	Czas (lata)
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	5,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	27			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	69	Płacenie podatków (pozycja)	2	
		Płatności (liczba rocznie)	1	
		Czas (godziny rocznie)	36	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	11,3	
KAZACHSTAN		Europa Wschodnia i Azja Środkowa	DNB na mieszkańca (USD)	5 060
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	70	Dochody z wyższego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	15,5
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	78	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	25	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	8	Procedury (liczba)	5	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	21	Czas (dni)	40	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	5,2	Koszt (% wartości nieruchomości)	0,1	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	15,9			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	43	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	175	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	5	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	38	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	6	
Czas (dni)	231	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochođenje należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	1 431,8	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	25,6	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	29	Ochrona inwestorów (pozycja)	53	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	0	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	7	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	1	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	30	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	9	Czas (lata)
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	5,7	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	23			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	9	Płacenie podatków (pozycja)	49	
		Płatności (liczba rocznie)	9	
		Czas (godziny rocznie)	271	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	36,4	
KENIA		Afryka Subsaharyjska	DNB na mieszkańca (USD)	680
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	82	Niski poziom dochodów	Ludność (mln)	37,5
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	109	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	119	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	12	Procedury (liczba)	8	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	30	Czas (dni)	64	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	39,7	Koszt (% wartości nieruchomości)	4,1	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	5	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	9	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	10	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	10	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	4	
Czas (dni)	100	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochođenje należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	46,3	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	2,1	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	68	Ochrona inwestorów (pozycja)	88	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	22	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	3	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	0	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	2	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	30	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	10	Czas (lata)
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	5,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	17			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	47	Płacenie podatków (pozycja)	158	
		Płatności (liczba rocznie)	41	
		Czas (godziny rocznie)	417	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	50,9	

KIRGIZJA		Europa Wschodnia i Azja Środkowa	DNB na mieszkańca (USD)	590	
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	68	Niski poziom dochodów	Ludność (mln)	5,2	
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	31	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	52	Obrót międzynarodowy (pozycja)	181
Procedury (liczba)	4	Procedury (liczba)	7	Dokumenty eksportowe (liczba)	13
Czas (dni)	15	Czas (dni)	8	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	64
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	7,4	Koszt (% wartości nieruchomości)	3,9	Koszt eksportu (USD na kontener)	3 000
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,4			Dokumenty importowe (liczba)	13
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	28	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	75
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	58	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	7	Koszt importu (USD na kontener)	3 250
Procedury (liczba)	13	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	5		
Czas (dni)	159	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)	52
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	405,7	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	3,7	Procedury (liczba)	39
				Czas (dni)	177
				Koszt (% roszczenia)	29,0
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	81	Ochrona inwestorów (pozycja)	11		
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	33	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	9		
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	5	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	137
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	40	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	9	Czas (lata)	4,0
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	7,7	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	15
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	38			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	14,2
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	17	Płacenie podatków (pozycja)	155		
		Płatności (liczba rocznie)	75		
		Czas (godziny rocznie)	202		
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	61,4		
KIRIBATI		Azja Wschodnia i region Pacyfiku	DNB na mieszkańca (USD)	1 170	
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	79	Dochody z dolnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	0,1	
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	111	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	68	Obrót międzynarodowy (pozycja)	69
Procedury (liczba)	6	Procedury (liczba)	5	Dokumenty eksportowe (liczba)	6
Czas (dni)	21	Czas (dni)	513	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	21
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	64,6	Koszt (% wartości nieruchomości)	0,1	Koszt eksportu (USD na kontener)	1 070
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	34,9			Dokumenty importowe (liczba)	7
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	131	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	21
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	76	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	5	Koszt importu (USD na kontener)	1 070
Procedury (liczba)	14	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0		
Czas (dni)	160	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)	75
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	717,5	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)	32
				Czas (dni)	660
				Koszt (% roszczenia)	25,8
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	21	Ochrona inwestorów (pozycja)	38		
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	0	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	6		
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	0	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	5	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	181
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	50	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	7	Czas (lata)	BRAK
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	6,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	BRAK
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	17			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	0,0
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	4	Płacenie podatków (pozycja)	10		
		Płatności (liczba rocznie)	7		
		Czas (godziny rocznie)	120		
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	31,8		
KOLUMBIA		Ameryka Łacińska i Wyspy Karaibskie	DNB na mieszkańca (USD)	3 250	
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	53	Dochody z dolnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	46,1	
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	79	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	78	Obrót międzynarodowy (pozycja)	96
Procedury (liczba)	9	Procedury (liczba)	9	Dokumenty eksportowe (liczba)	6
Czas (dni)	36	Czas (dni)	23	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	14
Koszty (% dochodu brutto na mieszkańca)	14,1	Koszt (% wartości nieruchomości)	2,4	Koszt eksportu (USD na kontener)	1 690
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)	8
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	59	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	15
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	54	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	5	Koszt importu (USD na kontener)	1 640
Procedury (liczba)	13	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	5		
Czas (dni)	114	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)	149
Koszty (% dochodu brutto na mieszkańca)	661,6	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	42,5	Procedury (liczba)	34
				Czas (dni)	1 346
				Koszt (% roszczenia)	52,6
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	80	Ochrona inwestorów (pozycja)	24		
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	11	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	8		
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	2	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	30
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	20	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	9	Czas (dni)	3,0
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	6,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	1
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	24			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	52,8
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	59	Płacenie podatków (pozycja)	141		
		Płatności (liczba rocznie)	31		
		Czas (godziny rocznie)	256		
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	78,4		

KOMORY	Afryka Subsaharyjska	DNB na mieszkańca (USD)	680		
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	155	Niski poziom dochodów	Ludność (mln)	0,6	
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	160	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	93	Obrót międzynarodowy (pozycja)	129
Procedury (liczba)	11	Procedury (liczba)	5	Dokumenty eksportowe (liczba)	10
Czas (dni)	23	Czas (dni)	24	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	30
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	188,6	Koszt (% wartości nieruchomości)	20,8	Koszt eksportu (USD na kontener)	1 073
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	280,8			Dokumenty importowe (liczba)	10
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	163	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	21
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	64	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	3	Koszt importu (USD na kontener)	1 057
Procedury (liczba)	18	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0		
Czas (dni)	164	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)	150
Koszty (% dochodu brutto na mieszkańca)	77,9	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)	43
				Czas (dni)	506
				Koszt (% roszczenia)	89,4
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	162	Ochrona inwestorów (pozycja)	126		
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	39	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	6		
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	60	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	1	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	181
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	40	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	5	Czas (dni)	BRAK
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	4,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	BRAK
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	46			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	0,0
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	100	Płacenie podatków (pozycja)	55		
		Płatności (liczba rocznie)	20		
		Czas (godziny rocznie)	100		
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	48,8		
KOREA PŁD.	Kraje OECD o wysokim dochodzie narodowym	DNB na mieszkańca (USD)	19 690		
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	23	Wysoki poziom dochodów	Ludność (mln)	48,5	
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	126	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	67	Obrót międzynarodowy (pozycja)	12
Procedury (liczba)	10	Procedury (liczba)	7	Dokumenty eksportowe (liczba)	4
Czas (dni)	17	Czas (dni)	11	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	8
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	16,9	Koszt (% wartości nieruchomości)	5,1	Koszt eksportu (USD na kontener)	767
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	53,8			Dokumenty importowe (liczba)	6
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	12	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	8
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	23	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	7	Koszt importu (USD na kontener)	747
Procedury (liczba)	13	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	6		
Czas (dni)	34	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)	8
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	154,6	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	90,4	Procedury (liczba)	35
				Czas (dni)	230
				Koszt (% roszczenia)	10,3
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	152	Ochrona inwestorów (pozycja)	70		
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	44	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	7		
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	60	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	2	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	12
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	30	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	7	Czas (lata)	1,5
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	5,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	4
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	45			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	80,5
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	91	Płacenie podatków (pozycja)	43		
		Płatności (liczba rocznie)	14		
		Czas (godziny rocznie)	250		
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	33,7		
KOSTARYKA	Ameryka Łacińska i Karaiby	DNB na mieszkańca (USD)	5 560		
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	117	Dochody z górnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	4,5	
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	123	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	45	Obrót międzynarodowy (pozycja)	94
Procedury (liczba)	12	Procedury (liczba)	6	Dokumenty eksportowe (liczba)	7
Czas (dni)	60	Czas (dni)	21	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	18
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	20,5	Koszt (% wartości nieruchomości)	3,4	Koszt eksportu (USD na kontener)	1 050
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)	8
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	59	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	25
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	123	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	5	Koszt importu (USD na kontener)	1 050
Procedury (liczba)	23	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	5		
Czas (dni)	191	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	5,9	Dochodzenie należności z umów (pozycja)	132
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	211,7	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	51,6	Procedury (liczba)	40
				Czas (dni)	877
				Koszt (% roszczenia)	24,3
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	77	Ochrona inwestorów (pozycja)	164		
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	44	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	2		
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członka zarządu (0–10)	5	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	98
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	0	Swoboda wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	2	Czas (lata)	3,5
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	28	Wskaźnik poziomu ochrony inwestorów (0–10)	3,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	15
				Stopa odzysku (centy z dolara należności)	25,4
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	35	Płacenie podatków (pozycja)	152		
		Płatności (liczba rocznie)	43		
		Czas (godziny rocznie)	282		
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	55,7		

KUWEJT		Bliski Wschód i Afryka Północna	DNB na mieszkańca (USD)	31 640
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	52	Wysoki poziom dochodów	Ludność (mln)	2,7
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	134	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	Obrót międzynarodowy (pozycja)	104
Procedury (liczba)	13	Procedury (liczba)	Dokumenty eksportowe (liczba)	8
Czas (dni)	35	Czas (dni)	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	20
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	1,3	Koszt (% wartości nieruchomości)	Koszt eksportu (USD na kontener)	995
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	81,7		Dokumenty importowe (liczba)	10
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	84	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	82	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	4	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	25	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	4	1 152
Czas (dni)	104	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	171,4	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	31,2	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				566
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	43	Ochrona inwestorów (pozycja)	24	Koszt (% roszczenia)
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	0	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	7	13,3
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	7	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	0	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	5	Czas (lata)
				4,2
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	13	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	6,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	78	Płacenie podatków (pozycja)	9	34,5
		Płatności (liczba rocznie)	14	
		Czas (godziny rocznie)	118	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	14,4	
LAOS		Azja Wschodnia i region Pacyfiku	DNB na mieszkańca (USD)	580
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	165	Niski poziom dochodów	Ludność (mln)	5,9
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	92	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	Obrót międzynarodowy (pozycja)	165
Procedury (liczba)	8	Procedury (liczba)	Dokumenty eksportowe (liczba)	9
Czas (dni)	103	Czas (dni)	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	50
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	14,1	Koszt (% wartości nieruchomości)	Koszt eksportu (USD na kontener)	1 860
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0		Dokumenty importowe (liczba)	10
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	145	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	110	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	4	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	24	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0	2 040
Czas (dni)	172	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	172,1	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				443
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	85	Ochrona inwestorów (pozycja)	180	Koszt (% roszczenia)
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	11	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	0	31,6
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	3	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	50	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	2	Czas (lata)
				BRAK
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	34	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	1,7	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	19	Płacenie podatków (pozycja)	113	BRAK
		Płatności (liczba rocznie)	34	0,0
		Czas (godziny rocznie)	560	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	33,7	
LESOTHO		Afryka Subsaharyjska	DNB na mieszkańca (USD)	1 000
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	123	Dochoły z dolnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	2,0
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	125	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	Obrót międzynarodowy (pozycja)	141
Procedury (liczba)	7	Procedury (liczba)	Dokumenty eksportowe (liczba)	6
Czas (dni)	40	Czas (dni)	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	44
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	37,8	Koszt (% wartości nieruchomości)	Koszt eksportu (USD na kontener)	1 549
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	14,5		Dokumenty importowe (liczba)	8
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	84	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	150	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	8	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	15	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0	1 715
Czas (dni)	601	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	817,1	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				695
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	63	Ochrona inwestorów (pozycja)	142	Koszt (% roszczenia)
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	22	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	2	19,5
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	1	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	0	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	8	Czas (lata)
				2,6
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	21	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	3,7	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	44	Płacenie podatków (pozycja)	54	8
		Płatności (liczba rocznie)	21	33,9
		Czas (godziny rocznie)	324	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	18,0	

LIBAN		Bliski Wschód i Afryka Północna	DNB na mieszkańca (USD)	5 770
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	99	Dochody z górnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	4,1
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	98	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	102	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	5	Procedury (liczba)	8	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	11	Czas (dni)	25	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	87,5	Koszt (% wartości nieruchomości)	5,9	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	57,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	84	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	121	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	3	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	20	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	5	
Czas (dni)	211	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	6,8	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	217,8	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	58	Ochrona inwestorów (pozycja)	88	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	44	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	9	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	0	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	1	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	30	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	5	Czas (lata)
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	5,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	25			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	17	Płacenie podatków (pozycja)	45	
		Płatności (liczba rocznie)	19	
		Czas (godziny rocznie)	180	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	36,0	
LIBERIA		Afryka Subsaharyjska	DNB na mieszkańca (USD)	150
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	157	Niski poziom dochodów	Ludność (mln)	3,8
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	88	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	172	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	8	Procedury (liczba)	13	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	27	Czas (dni)	50	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	100,2	Koszt (% wartości nieruchomości)	14,7	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	131	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	177	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	4	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	25	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	1	
Czas (dni)	321	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	60 988,7	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	105	Ochrona inwestorów (pozycja)	142	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	33	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	4	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	20	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	1	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	40	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	6	Czas (lata)
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	3,7	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	31			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	84	Płacenie podatków (pozycja)	59	
		Płatności (liczba rocznie)	32	
		Czas (godziny rocznie)	158	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	35,8	
LITWA		Europa Wschodnia i Azja Środkowa	DNB na mieszkańca (USD)	9 920
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	28	Dochody z górnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	3,4
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	74	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	4	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	7	Procedury (liczba)	2	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	26	Czas (dni)	3	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	2,7	Koszt (% wartości nieruchomości)	0,5	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	35,9			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	43	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	63	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	5	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	17	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	6	
Czas (dni)	162	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	8,9	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	109,9	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	7,2	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	131	Ochrona inwestorów (pozycja)	88	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	33	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	5	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	80	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	4	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	30	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	6	Czas (lata)
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	5,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	48			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	30	Płacenie podatków (pozycja)	57	
		Płatności (liczba rocznie)	15	
		Czas (godziny rocznie)	166	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	46,4	

LUKSEMBURG		Kraje OECD o wysokim dochodzie narodowym	DNB na mieszkańca (USD)	75 880
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	50	Wysoki poziom dochodów	Ludność (mln)	0,5
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	69	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	118	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	6	Procedury (liczba)	8	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	26	Czas (dni)	29	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	6,5	Koszt (% wartości nieruchomości)	10,3	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	21,3			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	109	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	40	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	7	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	13	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0	
Czas (dni)	217	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	20,0	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	167	Ochrona inwestorów (pozycja)	113	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	67	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	6	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	80	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	4	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	40	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	3	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	62	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	4,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	39	Płacenie podatków (pozycja)	14	
		Płatności (liczba rocznie)	22	
		Czas (godziny rocznie)	59	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	21,0	
ŁOTWA		Europa Wschodnia i Azja Środkowa	DNB na mieszkańca (USD)	9 930
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	29	Dochody z dolnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	2,3
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	35	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	77	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	5	Procedury (liczba)	7	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	16	Czas (dni)	50	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	2,3	Koszt (% wartości nieruchomości)	2,0	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	16,9			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	12	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	78	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	9	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	25	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	4	
Czas (dni)	187	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	3,7	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	20,6	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	103	Ochrona inwestorów (pozycja)	53	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	50	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	5	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	4	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	40	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	8	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	43	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	5,7	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	17	Płacenie podatków (pozycja)	36	
		Płatności (liczba rocznie)	7	
		Czas (godziny rocznie)	279	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	33,0	
MACEDONIA		Europa Wschodnia i Azja Środkowa	DNB na mieszkańca (USD)	3 460
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	71	Dochody z dolnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	2,0
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	12	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	88	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	7	Procedury (liczba)	6	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	9	Czas (dni)	66	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	3,8	Koszt (% wartości nieruchomości)	3,4	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	43	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	152	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	7	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	21	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	4	
Czas (dni)	198	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	6,5	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	1 862,8	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	125	Ochrona inwestorów (pozycja)	88	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	50	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	5	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	60	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	6	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	30	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	4	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	47	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	5,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	26	Płacenie podatków (pozycja)	27	
		Płatności (liczba rocznie)	40	
		Czas (godziny rocznie)	75	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	18,4	

MADAGASKAR		Afryka Subsaharyjska	DNB na mieszkańca (USD)	320
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	144	Niski poziom dochodów	Ludność (mln)	19,7
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	58	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	145	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	5	Procedury (liczba)	7	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	7	Czas (dni)	74	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	11,0	Koszt (% wartości nieruchomości)	7,5	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	289,8			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	172	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	102	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	2	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	16	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0	
Czas (dni)	178	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,1	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	764,8	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	153	Ochrona inwestorów (pozycja)	53	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	89	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	5	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	60	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	6	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	40	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	6	Czas (lata)
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	5,7	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	63			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	30	Płacenie podatków (pozycja)	92	
		Płatności (liczba rocznie)	25	
		Czas (godziny rocznie)	238	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	42,8	
MALAWI		Afryka Subsaharyjska	DNB na mieszkańca (USD)	250
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	134	Niski poziom dochodów	Ludność (mln)	13,9
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	122	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	96	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	10	Procedury (liczba)	6	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	39	Czas (dni)	88	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	125,9	Koszt (% wartości nieruchomości)	3,3	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	84	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	156	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	8	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	21	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0	
Czas (dni)	213	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	1 289,2	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	96	Ochrona inwestorów (pozycja)	70	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	56	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	4	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	0	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	7	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	20	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	5	Czas (lata)
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	5,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	25			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	84	Płacenie podatków (pozycja)	58	
		Płatności (liczba rocznie)	19	
		Czas (godziny rocznie)	292	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	31,4	
MALEZJA		Azja Wschodnia i region Pacyfiku	DNB na mieszkańca (USD)	6 540
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	20	Dochoły z górnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	26,5
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	75	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	81	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	9	Procedury (liczba)	5	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	13	Czas (dni)	144	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	14,7	Koszt (% wartości nieruchomości)	2,5	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	1	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	104	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	10	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	25	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	6	
Czas (dni)	261	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	52,9	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	7,9	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	„	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	48	Ochrona inwestorów (pozycja)	4	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	0	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	10	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	0	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	9	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	30	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	7	Czas (lata)
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	8,7	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	10			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	75	Płacenie podatków (pozycja)	21	
		Płatności (liczba rocznie)	12	
		Czas (godziny rocznie)	145	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	34,5	

MALEDIWIY		Azja Południowa	DNB na mieszkańca (USD)	3 200
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	69	Dochody z dolnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	0,3
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	38	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	177	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	5	Procedury (liczba)	BRAK	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	9	Czas (dni)	BRAK	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	11,5	Koszt (% wartości nieruchomości)	BRAK	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	4,8			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	145	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	8	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	4	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	9	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0	
Czas (dni)	118	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	26,3	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	4	Ochrona inwestorów (pozycja)	70	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	0	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	0	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	0	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	8	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	0	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	8	Czas (lata)
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	5,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	0			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	9	Płacenie podatków (pozycja)	1	
		Płatności (liczba rocznie)	1	
		Czas (godziny rocznie)	0	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	9,1	
MALI		Afryka Subsaharyjska	DNB na mieszkańca (USD)	500
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	166	Niski poziom dochodów	Ludność (mln)	12,3
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	162	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	94	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	11	Procedury (liczba)	5	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	26	Czas (dni)	29	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	121,5	Koszt (% wartości nieruchomości)	20,3	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	390,4			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	145	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	106	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	3	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	14	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	1	
Czas (dni)	208	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	4,1	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	1 186,4	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	94	Ochrona inwestorów (pozycja)	150	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	33	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	6	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	1	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	40	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	3	Czas (lata)
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	3,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	38			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	31	Płacenie podatków (pozycja)	156	
		Płatności (liczba rocznie)	58	
		Czas (godziny rocznie)	270	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	51,4	
MAROKO		Bliski Wschód i Afryka Północna	DNB na mieszkańca (USD)	2 250
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	128	Dochody z dolnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	30,9
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	62	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	117	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	6	Procedury (liczba)	8	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	12	Czas (dni)	47	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	10,2	Koszt (% wartości nieruchomości)	4,9	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	52,3			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	131	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	90	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	3	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	19	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	2	
Czas (dni)	163	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	2,4	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	292,5	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	168	Ochrona inwestorów (pozycja)	164	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	100	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	6	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	2	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	50	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	1	Czas (lata)
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	3,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	63			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	85	Płacenie podatków (pozycja)	119	
		Płatności (liczba rocznie)	28	
		Czas (godziny rocznie)	358	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	44,6	

MAURETANIA		Afryka Subsaharyjska	DNB na mieszkańca (USD)	840	
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	160	Niski poziom dochodów	Ludność (mln)	3,1	
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	143	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	61	Obrót międzynarodowy (pozycja)	158
Procedury (liczba)	9	Procedury (liczba)	4	Dokumenty eksportowe (liczba)	11
Czas (dni)	19	Czas (dni)	49	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	35
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	33,9	Koszt (% wartości nieruchomości)	5,2	Koszt eksportu (USD na kontener)	1 520
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	422,6			Dokumenty importowe (liczba)	11
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	145	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	42
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	142	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	3	Koszt importu (USD na kontener)	1 523
Procedury (liczba)	25	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	1		
Czas (dni)	201	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,2	Dochodzenie należności z umów (pozycja)	84
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	475,0	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)	46
				Czas (dni)	370
				Koszt (% roszczenia)	23,2
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	123	Ochrona inwestorów (pozycja)	142	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	148
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	56	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	5	Czas (lata)	8,0
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	3		
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	40	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	3		
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	3,7	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	9
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	45			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	6,7
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	31	Płacenie podatków (pozycja)	174		
		Płatności (liczba rocznie)	38		
		Czas (godziny rocznie)	696		
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	98,7		
MAURITIUS		Afryka Subsaharyjska	DNB na mieszkańca (USD)	5 450	
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	24	Dochody z górnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	1,3	
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	7	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	127	Obrót międzynarodowy (pozycja)	20
Procedury (liczba)	5	Procedury (liczba)	4	Dokumenty eksportowe (liczba)	5
Czas (dni)	6	Czas (dni)	210	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	17
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	5,0	Koszt (% wartości nieruchomości)	10,8	Koszt eksportu (USD na kontener)	725
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)	6
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	84	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	16
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	36	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	5	Koszt importu (USD na kontener)	677
Procedury (liczba)	18	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	3		
Czas (dni)	107	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	20,6	Dochodzenie należności z umów (pozycja)	76
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	41,0	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)	37
				Czas (dni)	750
				Koszt (% roszczenia)	17,4
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	64	Ochrona inwestorów (pozycja)	11	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	70
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	0	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	6	Czas (lata)	1,7
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	20	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	8		
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	50	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	9		
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	7,7	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	15
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	23			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	33,6
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	35	Płacenie podatków (pozycja)	11		
		Płatności (liczba rocznie)	7		
		Czas (godziny rocznie)	161		
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	22,2		
MEKSYK		Ameryka Łacińska i Wyspy Karaibskie	DNB na mieszkańca (USD)	8 340	
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	56	Dochody z górnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	105,3	
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	115	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	88	Obrót międzynarodowy (pozycja)	87
Procedury (liczba)	9	Procedury (liczba)	5	Dokumenty eksportowe (liczba)	5
Czas (dni)	28	Czas (dni)	74	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	17
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	12,5	Koszt (% wartości nieruchomości)	4,8	Koszt eksportu (USD na kontener)	1 472
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	11,0			Dokumenty importowe (liczba)	5
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	59	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	21
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	33	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	4	Koszt importu (USD na kontener)	2 700
Procedury (liczba)	12	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	6		
Czas (dni)	138	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)	79
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	131,0	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	70,8	Procedury (liczba)	38
				Czas (dni)	415
				Koszt (% roszczenia)	32,0
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	141	Ochrona inwestorów (pozycja)	38	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	23
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	33	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	8	Czas (lata)	1,8
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	5		
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	70	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	5		
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	6,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	18
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	48			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	64,2
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	52	Płacenie podatków (pozycja)	149		
		Płatności (liczba rocznie)	27		
		Czas (godziny rocznie)	549		
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	51,5		

MIKRONEZJA		Azja Wschodnia i region Pacyfiku	DNB na mieszkańca (USD)	2 470
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	126	Dochoły z dolnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	0,1
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	60	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	177	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	7	Procedury (liczba)	BRAK	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	16	Czas (dni)	BRAK	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	137,5	Koszt (% wartości nieruchomości)	BRAK	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	109	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	11	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	7	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	14	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0	
Czas (dni)	73	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochođenje należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	19,0	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	12	Ochrona inwestorów (pozycja)	170	66,0
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	22	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	0	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	0	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	0	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	0	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	8	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	7	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	2,7	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	0	Płacenie podatków (pozycja)	81	
		Płatności (liczba rocznie)	21	
		Czas (godziny rocznie)	128	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	58,7	
MOŁDAWIA				
		Europa Wschodnia i Azja Środkowa	DNB na mieszkańca (USD)	1 260
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	103	Dochoły z dolnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	3,8
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	89	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	50	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	9	Procedury (liczba)	6	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	15	Czas (dni)	48	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	8,9	Koszt (% wartości nieruchomości)	0,8	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	13,4			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	84	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	158	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	8	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	30	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0	
Czas (dni)	292	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochođenje należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	142,2	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	119	Ochrona inwestorów (pozycja)	104	16,6
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	44	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	7	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	1	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	40	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	6	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	41	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	4,7	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	37	Płacenie podatków (pozycja)	123	
		Płatności (liczba rocznie)	53	
		Czas (godziny rocznie)	234	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	42,1	
MONGOLIA				
		Azja Wschodnia i region Pacyfiku	DNB na mieszkańca (USD)	1 290
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	58	Dochoły z dolnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	2,6
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	59	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	20	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	7	Procedury (liczba)	5	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	13	Czas (dni)	11	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	4,0	Koszt (% wartości nieruchomości)	2,1	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	58,5			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	68	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	103	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	6	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	21	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	3	
Czas (dni)	215	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	22,7	Dochođenje należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	81,3	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	71	Ochrona inwestorów (pozycja)	24	30,6
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	22	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	5	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	80	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	8	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	0	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	6	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	34	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	6,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	9	Płacenie podatków (pozycja)	79	
		Płatności (liczba rocznie)	42	
		Czas (godziny rocznie)	204	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	30,3	

MOZAMBIK		Afryka Subsaharyjska	DNB na mieszkańca (USD)	320
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	141	Niski poziom dochodów	Ludność (mln)	21,4
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	144	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	149	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	10	Procedury (liczba)	8	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	26	Czas (dni)	42	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	22,9	Koszt (% wartości nieruchomości)	12,9	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	122,5			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	123	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	153	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	2	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	17	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	4	
Czas (dni)	381	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	1,9	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	747,8	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	161	Ochrona inwestorów (pozycja)	38	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	67	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	5	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	60	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	4	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	20	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	9	Czas (lata)
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	6,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	49			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	134	Płacenie podatków (pozycja)	88	
		Płatności (liczba rocznie)	37	
		Czas (godziny rocznie)	230	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	34,3	
NAMIBIA		Afryka Subsaharyjska	DNB na mieszkańca (USD)	3 360
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	51	Dochody z dolnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	2,1
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	112	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	129	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	10	Procedury (liczba)	9	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	66	Czas (dni)	23	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	22,1	Koszt (% wartości nieruchomości)	9,9	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	12	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	38	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	8	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	12	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	5	
Czas (dni)	139	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	181,8	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	59,6	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	34	Ochrona inwestorów (pozycja)	70	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	0	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	5	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	5	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	20	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	6	Czas (lata)
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	5,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	20			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	24	Płacenie podatków (pozycja)	96	
		Płatności (liczba rocznie)	37	
		Czas (godziny rocznie)	375	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	25,3	
NEPAL		Azja Południowa	DNB na mieszkańca (USD)	340
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	121	Niski poziom dochodów	Ludność (mln)	28,1
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	73	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	28	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	7	Procedury (liczba)	3	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	31	Czas (dni)	5	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	60,2	Koszt (% wartości nieruchomości)	6,3	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	109	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	129	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	5	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	15	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	2	
Czas (dni)	424	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	248,4	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,2	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	150	Ochrona inwestorów (pozycja)	70	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	56	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	6	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	0	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	1	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	70	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	9	Czas (lata)
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	5,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	42			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	90	Płacenie podatków (pozycja)	107	
		Płatności (liczba rocznie)	34	
		Czas (godziny rocznie)	408	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	34,1	

NIEMCY		Kraje OECD o wysokim dochodzie narodowym	DNB na mieszkańca (USD)	38 860	
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	25	Wysoki poziom dochodów	Ludność (mln)	82,3	
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	102	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	Obrót międzynarodowy (pozycja)	11	
Procedury (liczba)	9	Procedury (liczba)	Dokumenty eksportowe (liczba)	4	
Czas (dni)	18	Czas (dni)	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	7	
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	5,6	Koszt (% wartości nieruchomości)	Koszt eksportu (USD na kontener)	822	
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	42,2		Dokumenty importowe (liczba)	5	
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	12	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	7
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	15	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	7	Koszt importu (USD na kontener)	887
Procedury (liczba)	12	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	6		
Czas (dni)	100	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,7	Dochodzenie należności z umów (pozycja)	9
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	62,2	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	98,4	Procedury (liczba)	30
				Czas (dni)	394
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	142	Ochrona inwestorów (pozycja)	88	Koszt (% roszczenia)	14,4
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	33	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	5		
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	60	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	5	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	33
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	40	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	5	Czas (lata)	1,2
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	5,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	8
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	44			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	52,2
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	69	Płacenie podatków (pozycja)	80		
		Płatności (liczba rocznie)	16		
		Czas (godziny rocznie)	196		
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	50,5		
NIGER		Afryka Subsaharyjska	DNB na mieszkańca (USD)	280	
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	172	Niski poziom dochodów	Ludność (mln)	14,2	
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	159	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	Obrót międzynarodowy (pozycja)	169	
Procedury (liczba)	11	Procedury (liczba)	Dokumenty eksportowe (liczba)	8	
Czas (dni)	19	Czas (dni)	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	59	
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	170,1	Koszt (% wartości nieruchomości)	Koszt eksportu (USD na kontener)	3 545	
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	702,1		Dokumenty importowe (liczba)	10	
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	145	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	64
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	157	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	3	Koszt importu (USD na kontener)	3 545
Procedury (liczba)	17	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	1		
Czas (dni)	265	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,9	Dochodzenie należności z umów (pozycja)	134
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	2 694,0	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)	39
				Czas (dni)	545
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	166	Ochrona inwestorów (pozycja)	150	Koszt (% roszczenia)	59,6
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	100	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	6		
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	60	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	1	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	138
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	50	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	3	Czas (lata)	5,0
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	3,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	18
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	70			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	14,0
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	35	Płacenie podatków (pozycja)	120		
		Płatności (liczba rocznie)	42		
		Czas (godziny rocznie)	270		
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	42,3		
NIGERIA		Afryka Subsaharyjska	DNB na mieszkańca (USD)	930	
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	118	Niski poziom dochodów	Ludność (mln)	148,0	
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	91	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	Obrót międzynarodowy (pozycja)	144	
Procedury (liczba)	8	Procedury (liczba)	Dokumenty eksportowe (liczba)	10	
Czas (dni)	31	Czas (dni)	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	25	
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	90,1	Koszt (% wartości nieruchomości)	Koszt eksportu (USD na kontener)	1 179	
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0		Dokumenty importowe (liczba)	9	
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	84	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	42
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	151	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	8	Koszt importu (USD na kontener)	1 306
Procedury (liczba)	18	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0		
Czas (dni)	350	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)	90
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	655,4	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)	39
				Czas (dni)	457
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	27	Ochrona inwestorów (pozycja)	53	Koszt (% roszczenia)	32,0
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	0	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	5		
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	0	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	7	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	91
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	20	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	5	Czas (lata)	2,0
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	5,7	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	22
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	7			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	28,0
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	50	Płacenie podatków (pozycja)	120		
		Płatności (liczba rocznie)	35		
		Czas (godziny rocznie)	938		
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	32,2		

NIKARAGUA		Ameryka Łacińska i Wyspy Karaibskie	DNB na mieszkańca (USD)	980
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	107	Dochody z dolnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	5,6
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	85	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	136	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	6	Procedury (liczba)	8	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	39	Czas (dni)	124	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	121,0	Koszt (% wartości nieruchomości)	3,5	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	84	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	134	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	3	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	17	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	5	
Czas (dni)	219	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	13,4	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	866,0	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	100,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	66	Ochrona inwestorów (pozycja)	88	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	22	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	4	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	60	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	5	Czas (lata)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	0	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	6	
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	5,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	27			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	24	Płacenie podatków (pozycja)	162	
		Płatności (liczba rocznie)	64	
		Czas (godziny rocznie)	240	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	63,2	
NORWEGIA		Kraje OECD o wysokim dochodzie narodowym	DNB na mieszkańca (USD)	76 450
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	10	Wysoki poziom dochodów	Ludność (mln)	4,7
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	33	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	8	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	6	Procedury (liczba)	1	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	10	Czas (dni)	3	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	2,1	Koszt (% wartości nieruchomości)	2,5	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	21,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	43	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	66	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	7	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	14	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0	
Czas (dni)	252	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	4,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	46,6	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	100,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	99	Ochrona inwestorów (pozycja)	18	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	61	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	7	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	6	Czas (lata)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	40	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	7	
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	6,7	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	47			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	13	Płacenie podatków (pozycja)	18	
		Płatności (liczba rocznie)	4	
		Czas (godziny rocznie)	87	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	41,6	
NOWA ZELANDIA		Kraje OECD o wysokim dochodzie narodowym	DNB na mieszkańca (USD)	28 780
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	2	Wysoki poziom dochodów	Ludność (mln)	4,2
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	1	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	3	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	1	Procedury (liczba)	2	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	1	Czas (dni)	2	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,4	Koszt (% wartości nieruchomości)	0,1	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	5	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	2	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	9	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	7	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	5	
Czas (dni)	65	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	25,8	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	100,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	14	Ochrona inwestorów (pozycja)	1	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	11	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	10	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	0	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	9	Czas (lata)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	10	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	10	
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	9,7	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Pozapłacowe koszty pracy (% płacy)	1			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	0	Płacenie podatków (pozycja)	12	
		Płatności (liczba rocznie)	8	
		Czas (godziny rocznie)	70	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	35,6	

OMAN		Bliski Wschód i Afryka Północna	DNB na mieszkańca (USD)	11 120
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	57	Wysoki poziom dochodów	Ludność (mln)	2,6
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	76	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	19	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	7	Procedury (liczba)	2	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	14	Czas (dni)	16	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	3,6	Koszt (% wartości nieruchomości)	3,0	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	461,2			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	123	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	133	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	4	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	16	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	2	
Czas (dni)	242	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	23,4	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	721,4	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	24	Ochrona inwestorów (pozycja)	88	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	33	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	8	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	5	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	0	EaWskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	2	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	24	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	5,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	4	Płacenie podatków (pozycja)	8	
		Płatności (liczba rocznie)	14	
		Czas (godziny rocznie)	62	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	21,6	
PAKISTAN		Azja Południowa	DNB na mieszkańca (USD)	870
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	77	Niski poziom dochodów	Ludność (mln)	162,4
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	77	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	97	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	11	Procedury (liczba)	6	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	24	Czas (dni)	50	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	12,6	Koszt (% wartości nieruchomości)	5,3	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	59	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	93	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	6	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	12	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	4	
Czas (dni)	223	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	4,9	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	734,0	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	1,5	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	136	Ochrona inwestorów (pozycja)	24	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	78	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	6	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	20	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	6	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	30	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	7	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	43	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	6,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	90	Płacenie podatków (pozycja)	124	
		Płatności (liczba rocznie)	47	
		Czas (godziny rocznie)	560	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	28,9	
PALAU		Azja Wschodnia i region Pacyfiku	DNB na mieszkańca (USD)	8 210
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	91	Dochody z górnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	0,0
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	83	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	17	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	8	Procedury (liczba)	5	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	28	Czas (dni)	14	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	4,6	Koszt (% wartości nieruchomości)	0,4	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	12,2			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	181	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	52	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	0	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	25	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0	
Czas (dni)	118	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	5,9	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	9	Ochrona inwestorów (pozycja)	170	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	11	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	0	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	0	ExWskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	0	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
		EaWskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	8	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	4	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	2,7	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	0	Płacenie podatków (pozycja)	86	
		Płatności (liczba rocznie)	19	
		Czas (godziny rocznie)	128	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	73,0	

PANAMA		Ameryka Łacińska i Wyspy Karaibskie	DNB na mieszkańca (USD)	5 510
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	81	Dochody z górnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	3,3
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	32	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	75	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	7	Procedury (liczba)	7	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	13	Czas (dni)	44	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	19,6	Koszt (% wartości nieruchomości)	2,4	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	28	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	73	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	6	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	21	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	6	
Czas (dni)	131	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	123,3	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	43,7	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	172	Ochrona inwestorów (pozycja)	104	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	78	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	1	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	60	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	4	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	60	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	9	Czas (lata)
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	4,7	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	66			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	44	Płacenie podatków (pozycja)	172	
		Płatności (liczba rocznie)	59	
		Czas (godziny rocznie)	482	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	50,6	
PAPUA NOWA GWINEA		Azja Wschodnia i region Pacyfiku	DNB na mieszkańca (USD)	850
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	95	Niski poziom dochodów	Ludność (mln)	6,3
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	92	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	73	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	8	Procedury (liczba)	4	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	56	Czas (dni)	72	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	23,6	Koszt (% wartości nieruchomości)	5,1	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	131	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	124	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	5	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	24	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0	
Czas (dni)	217	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	95,1	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	31	Ochrona inwestorów (pozycja)	38	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	11	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	5	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	20	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	5	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	0	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	8	Czas (lata)
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	6,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	10			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	39	Płacenie podatków (pozycja)	87	
		Płatności (liczba rocznie)	33	
		Czas (godziny rocznie)	194	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	41,7	
PARAGWAJ		Ameryka Łacińska i Wyspy Karaibskie	DNB na mieszkańca (USD)	1 670
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	115	Dochody z dolnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	6,1
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	82	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	70	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	7	Procedury (liczba)	6	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	35	Czas (dni)	46	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	67,9	Koszt (% wartości nieruchomości)	3,5	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	68	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	96	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	3	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	13	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	6	
Czas (dni)	291	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	9,7	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	342,2	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	48,6	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	177	Ochrona inwestorów (pozycja)	53	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	56	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	6	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	60	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	5	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	60	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	6	Czas (lata)
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	5,7	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	59			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	113	Płacenie podatków (pozycja)	102	
		Płatności (liczba rocznie)	35	
		Czas (godziny rocznie)	328	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	35,0	

PERU		Ameryka Łacińska i Wyspy Karaibskie	DNB na mieszkańca (USD)	3 450
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	62	Dochody z dolnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	27,9
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	116	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	41	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	10	Procedury (liczba)	5	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	65	Czas (dni)	33	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	25,7	Koszt (% wartości nieruchomości)	3,3	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	12	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	115	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	7	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	21	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	6	
Czas (dni)	210	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	23,7	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	139,7	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	33,2	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	149	Ochrona inwestorów (pozycja)	18	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	44	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	8	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	5	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	60	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	7	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	48	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	6,7	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	52	Płacenie podatków (pozycja)	85	
		Płatności (liczba rocznie)	9	
		Czas (godziny rocznie)	424	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	41,2	
POLSKA		Europa Wschodnia i Azja Środkowa	DNB na mieszkańca (USD)	9 840
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	76	Dochody z górnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	38,1
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	145	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	84	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	10	Procedury (liczba)	6	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	31	Czas (dni)	197	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	18,8	Koszt (% wartości nieruchomości)	0,5	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	168,8			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	28	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	158	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	8	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	30	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	4	
Czas (dni)	308	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	137,0	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	50,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	82	Ochrona inwestorów (pozycja)	38	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	11	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	7	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	60	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	2	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	40	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	9	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	37	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	6,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	13	Płacenie podatków (pozycja)	142	
		Płatności (liczba rocznie)	40	
		Czas (godziny rocznie)	418	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	40,2	
PORTORYKO		Ameryka Łacińska i Wyspy Karaibskie	DNB na mieszkańca (USD)	14 371
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	35	Wysoki poziom dochodów	Ludność (mln)	3,9
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	9	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	122	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	7	Procedury (liczba)	8	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	7	Czas (dni)	194	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,8	Koszt (% wartości nieruchomości)	1,5	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	12	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	144	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	8	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	22	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	5	
Czas (dni)	209	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	550,8	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	61,4	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	39	Ochrona inwestorów (pozycja)	15	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	56	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	7	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	0	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	6	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	20	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	8	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	25	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	7,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	0	Płacenie podatków (pozycja)	98	
		Płatności (liczba rocznie)	16	
		Czas (godziny rocznie)	218	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	64,7	

PORTUGALIA		Kraje OECD o wysokim dochodzie narodowym	DNB na mieszkańca (USD)	18 950	
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	48	Wysoki poziom dochodów	Ludność (mln)	10,6	
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	34	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	Obrót międzynarodowy (pozycja)	33	
Procedury (liczba)	6	Procedury (liczba)	Dokumenty eksportowe (liczba)	6	
Czas (dni)	6	Czas (dni)	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	16	
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	2,9	Koszt (% wartości nieruchomości)	Koszt eksportu (USD na kontener)	685	
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	34,3		Dokumenty importowe (liczba)	7	
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	109	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	16
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	128	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	3	Koszt importu (USD na kontener)	999
Procedury (liczba)	21	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	4		
Czas (dni)	328	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	76,4	Dochođenje należności z umów (pozycja)	34
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	53,5	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	11,3	Procedury (liczba)	34
				Czas (dni)	577
				Koszt (% roszczenia)	14,2
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	164	Ochrona inwestorów (pozycja)	38		
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	33	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	6		
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	60	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	5	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	21
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	50	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	7	Czas (lata)	2,0
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	6,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	9
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	48			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	69,4
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	95	Płacenie podatków (pozycja)	73		
		Płatności (liczba rocznie)	8		
		Czas (godziny rocznie)	328		
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	43,6		
REPUBLIKA KONGA		Afryka Subsaharyjska	DNB na mieszkańca (USD)	1 540	
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	178	Dochody z dolnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	3,8	
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	158	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	Obrót międzynarodowy (pozycja)	176	
Procedury (liczba)	10	Procedury (liczba)	Dokumenty eksportowe (liczba)	11	
Czas (dni)	37	Czas (dni)	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	50	
Koszty (% dochodu brutto na mieszkańca)	106,4	Koszt (% wartości nieruchomości)	Koszt eksportu (USD na kontener)	2 490	
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	131,2		Dokumenty importowe (liczba)	12	
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	131	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	62
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	68	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	3	Koszt importu (USD na kontener)	2 959
Procedury (liczba)	14	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	2		
Czas (dni)	169	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	6,9	Dochođenje należności z umów (pozycja)	155
Koszty (% dochodu brutto na mieszkańca)	345,6	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)	44
				Czas (dni)	560
				Koszt (% roszczenia)	53,2
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	170	Ochrona inwestorów (pozycja)	150		
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	78	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	6		
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	60	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	1	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	117
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	70	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	3	Czas (dni)	3,0
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	3,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	24
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	69			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	20,4
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	33	Płacenie podatków (pozycja)	179		
		Płatności (liczba rocznie)	61		
		Czas (godziny rocznie)	606		
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	65,5		
REPUBLIKA ŚRODKOWOAFRYKAŃSKA		Afryka Subsaharyjska	DNB na mieszkańca (USD)	380	
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	180	Niski poziom dochodów	Ludność (mln)	4,3	
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	150	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	Obrót międzynarodowy (pozycja)	175	
Procedury (liczba)	10	Procedury (liczba)	Dokumenty eksportowe (liczba)	8	
Czas (dni)	14	Czas (dni)	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	57	
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	232,3	Koszt (% wartości nieruchomości)	Koszt eksportu (USD na kontener)	5 121	
Minimalny kapitał (% dochodu brutto na mieszkańca)	513,9		Dokumenty importowe (liczba)	18	
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	131	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	66
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	138	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	3	Koszt importu (USD na kontener)	5 074
Procedury (liczba)	21	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	2		
Czas (dni)	239	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	1,2	Dochođenje należności z umów (pozycja)	169
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	278,9	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)	43
				Czas (dni)	660
				Koszt (% roszczenia)	82,0
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	151	Ochrona inwestorów (pozycja)	126		
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	72	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	6		
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	60	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	1	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	181
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	50	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	5	Czas (lata)	4,8
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	4,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	76
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	61			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	0,0
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	22	Płacenie podatków (pozycja)	178		
		Płatności (liczba rocznie)	54		
		Czas (godziny rocznie)	504		
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	203,8		

ROSJA		Europa Wschodnia i Azja Środkowa	DNB na mieszkańca (USD)	7 560	
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	120	Dochody z górnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	141,6	
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	65	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	49	Obrót międzynarodowy (pozycja)	161
Procedury (liczba)	8	Procedury (liczba)	6	Dokumenty eksportowe (liczba)	8
Czas (dni)	29	Czas (dni)	52	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	36
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	2,6	Koszt (% wartości nieruchomości)	0,2	Koszt eksportu (USD na kontener)	2 150
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	2,2			Dokumenty importowe (liczba)	13
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	109	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	36
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	180	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	3	Koszt importu (USD na kontener)	2 150
Procedury (liczba)	54	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	4		
Czas (dni)	704	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)	18
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	2 612,7	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	10,0	Procedury (liczba)	37
				Czas (dni)	281
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	101	Ochrona inwestorów (pozycja)	88	Koszt (% roszczenia)	13,4
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	33	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	6		
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	60	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	2	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	89
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	40	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	7	Czas (lata)	3,8
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	5,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	9
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	44			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	28,2
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	17	Płacenie podatków (pozycja)	134		
		Płatności (liczba rocznie)	22		
		Czas (godziny rocznie)	448		
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	48,7		
RPA		Afryka Subsaharyjska	DNB na mieszkańca (USD)	5 760	
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	32	Dochody z górnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	47,6	
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	47	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	87	Obrót międzynarodowy (pozycja)	147
Procedury (liczba)	6	Procedury (liczba)	6	Dokumenty eksportowe (liczba)	8
Czas (dni)	22	Czas (dni)	24	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	30
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	6,0	Koszt (% wartości nieruchomości)	8,8	Koszt eksportu (USD na kontener)	1 445
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)	9
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	2	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	35
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	48	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	9	Koszt importu (USD na kontener)	1 721
Procedury (liczba)	17	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	6		
Czas (dni)	174	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)	82
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	27,5	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	64,8	Procedury (liczba)	30
				Czas (dni)	600
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	102	Ochrona inwestorów (pozycja)	9	Koszt (% roszczenia)	33,2
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	56	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	8		
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	8	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	73
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	30	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	8	Czas (lata)	2,0
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	8,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	18
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	42			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	32,2
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	24	Płacenie podatków (pozycja)	23		
		Płatności (liczba rocznie)	9		
		Czas (godziny rocznie)	200		
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	34,2		
RUMUNIA		Europa Wschodnia i Azja Środkowa	DNB na mieszkańca (USD)	6 150	
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	47	Dochody z górnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	21,5	
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	26	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	114	Obrót międzynarodowy (pozycja)	40
Procedury (liczba)	6	Procedury (liczba)	8	Dokumenty eksportowe (liczba)	5
Czas (dni)	10	Czas (dni)	83	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	12
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	3,6	Koszt (% wartości nieruchomości)	2,4	Koszt eksportu (USD na kontener)	1 275
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	1,1			Dokumenty importowe (liczba)	6
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	12	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	11
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	88	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	8	Koszt importu (USD na kontener)	1 175
Procedury (liczba)	17	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	5		
Czas (dni)	243	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	4,5	Dochodzenie należności z umów (pozycja)	31
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	91,2	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	24,7	Procedury (liczba)	31
				Czas (dni)	512
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	143	Ochrona inwestorów (pozycja)	38	Koszt (% roszczenia)	19,9
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	67	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	9		
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	80	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	5	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	85
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	40	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	4	Czas (lata)	3,3
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	6,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	9
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	62			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	29,5
Pozapłacowe koszty pracy (% płacy)	31	Płacenie podatków (pozycja)	146		
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	8				
		Płatności (liczba rocznie)	113		
		Czas (godziny rocznie)	202		
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	48,0		

RWANDA		Afryka Subsaharyjska	DNB na mieszkańca (USD)	320
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	139	Niski poziom dochodów	Ludność (mln)	9,7
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	60	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	60	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	8	Procedury (liczba)	4	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	14	Czas (dni)	315	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	108,9	Koszt (% wartości nieruchomości)	0,6	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	145	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	90	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	2	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	14	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	2	
Czas (dni)	210	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,3	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	607,1	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	93	Ochrona inwestorów (pozycja)	170	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	44	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	2	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	5	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	30	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	1	Czas (lata)
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	2,7	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	38			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Pozapłacowe koszty pracy (% płacy)	5	Płacenie podatków (pozycja)	56	
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	26			
		Płatności (liczba rocznie)	34	
		Czas (godziny rocznie)	160	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	33,7	
SALWADOR		Ameryka Łacińska i Wyspy Karaibskie	DNB na mieszkańca (USD)	2 850
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	72	Dochody z dolnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	6,9
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	103	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	42	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	8	Procedury (liczba)	5	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	17	Czas (dni)	31	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	49,6	Koszt (% wartości nieruchomości)	3,6	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	3,5			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	48	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	121	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	3	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	34	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	6	
Czas (dni)	155	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	17,2	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	176,3	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	74,6	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	87	Ochrona inwestorów (pozycja)	107	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	33	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	5	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członka zarządu (0–10)	2	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	0	Swoboda wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	6	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	24	Wskaźnik poziomu ochrony inwestorów (0–10)	4,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
		Płacenie podatków (pozycja)	101	Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	86			
		Płatności (liczba rocznie)	66	
		Czas (godziny rocznie)	224	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	33,8	
SAMOA		Azja Wschodnia i region Pacyfiku	DNB na mieszkańca (USD)	2 430
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	64	Dochody z niższego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	0,2
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	132	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	72	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	9	Procedury (liczba)	5	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	35	Czas (dni)	147	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	39,8	Koszt (% wartości nieruchomości)	1,7	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	123	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	47	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	6	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	18	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0	
Czas (dni)	88	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	90,9	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	16	Ochrona inwestorów (pozycja)	24	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	11	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	5	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	20	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	6	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	0	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	8	Czas (lata)
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	6,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	10			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	9	Płacenie podatków (pozycja)	60	
		Płatności (liczba rocznie)	37	
		Czas (godziny rocznie)	224	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	18,9	

SENEGAL		Afryka Subsaharyjska	DNB na mieszkańca (USD)	820	
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	149	Niski poziom dochodów	Ludność (mln)	12,4	
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	95	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	161	Obrót międzynarodowy (pozycja)	60
Procedury (liczba)	4	Procedury (liczba)	6	Dokumenty eksportowe (liczba)	6
Czas (dni)	8	Czas (dni)	124	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	14
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	72,7	Koszt (% wartości nieruchomości)	20,6	Koszt eksportu (USD na kontener)	1 078
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	236,2			Dokumenty importowe (liczba)	5
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	145	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	18
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	118	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	3	Koszt importu (USD na kontener)	1 920
Procedury (liczba)	16	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	1		
Czas (dni)	220	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	4,4	Dochodzenie należności z umów (pozycja)	146
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	528,7	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)	44
				Czas (dni)	780
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	165	Ochrona inwestorów (pozycja)	164	Koszt (% roszczenia)	26,5
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	72	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	6		
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	60	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	1	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	77
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	50	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	2	Czas (lata)	3,0
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	3,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	7
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	61			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	31,6
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	38	Płacenie podatków (pozycja)	170		
		Płatności (liczba rocznie)	59		
		Czas (godziny rocznie)	666		
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	46,0		
SERBIA		Europa Wschodnia i Azja Środkowa	DNB na mieszkańca (USD)	4 730	
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	94	Dochody z wyższego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	7,4	
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	106	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	97	Obrót międzynarodowy (pozycja)	62
Procedury (liczba)	11	Procedury (liczba)	6	Dokumenty eksportowe (liczba)	6
Czas (dni)	23	Czas (dni)	111	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	12
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	7,6	Koszt (% wartości nieruchomości)	2,9	Koszt eksportu (USD na kontener)	1 398
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	6,9			Dokumenty importowe (liczba)	6
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	28	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	14
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	171	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	7	Koszt importu (USD na kontener)	1 559
Procedury (liczba)	20	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	5		
Czas (dni)	279	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)	196
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	2 177,7	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	91,9	Procedury (liczba)	36
				Czas (dni)	635
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	91	Ochrona inwestorów (pozycja)	70	Koszt (% roszczenia)	28,9
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	67	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	7		
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	20	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	6	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	99
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	30	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	3	Czas (lata)	2,7
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	5,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	23
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	39			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	25,4
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	25	Płacenie podatków (pozycja)	126		
		Płatności (liczba rocznie)	66		
		Czas (godziny rocznie)	279		
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	34,0		
SESZELE		Afryka Subsaharyjska	DNB na mieszkańca (USD)	8 960	
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	104	Dochody z górnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	0,1	
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	68	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	55	Obrót międzynarodowy (pozycja)	90
Procedury (liczba)	9	Procedury (liczba)	4	Dokumenty eksportowe (liczba)	6
Czas (dni)	38	Czas (dni)	33	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	17
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	8,3	Koszt (% wartości nieruchomości)	7,0	Koszt eksportu (USD na kontener)	1 839
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)	5
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	163	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	19
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	56	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	3	Koszt importu (USD na kontener)	1 839
Procedury (liczba)	19	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0		
Czas (dni)	144	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)	62
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	47,0	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)	38
				Czas (dni)	720
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	120	Ochrona inwestorów (pozycja)	53	Koszt (% roszczenia)	14,3
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	44	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	4		
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	20	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	8	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	181
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	50	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	5	Czas (lata)	BRAK
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	5,7	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	BRAK
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	38			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	0,0
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	39	Płacenie podatków (pozycja)	40		
		Płatności (liczba rocznie)	16		
		Czas (godziny rocznie)	76		
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	46,6		

SIERRA LEONE		Afryka Subsaharyjska	DNB na mieszkańca (USD)	260
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	156	Niski poziom dochodów	Ludność (mln)	5,8
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	53	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	163	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	7	Procedury (liczba)	7	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	17	Czas (dni)	86	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	56,2	Koszt (% wartości nieruchomości)	12,9	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	145	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	169	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	4	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	25	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0	
Czas (dni)	283	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	452,2	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	173	Ochrona inwestorów (pozycja)	53	149,5
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	44	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	3	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	60	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	6	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	50	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	8	Czas (lata)
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	5,7	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	51			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	189	Płacenie podatków (pozycja)	160	
		Płatności (liczba rocznie)	28	
		Czas (godziny rocznie)	399	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	233,5	
SINGAPUR		Azja Wschodnia i region Pacyfiku	DNB na mieszkańca (USD)	32 470
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	1	Wysoki poziom dochodów	Ludność (mln)	4,6
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	10	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	16	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	4	Procedury (liczba)	3	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	4	Czas (dni)	9	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,7	Koszt (% wartości nieruchomości)	2,8	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	5	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	2	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	10	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	11	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	4	
Czas (dni)	38	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	21,2	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	48,3	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	1	Ochrona inwestorów (pozycja)	2	25,8
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	0	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	10	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	0	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	9	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	0	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	9	Czas (lata)
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	9,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	0			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	4	Płacenie podatków (pozycja)	5	91,3
		Płatności (liczba rocznie)	5	
		Czas (godziny rocznie)	84	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	27,9	
SŁOWACJA		Europa Wschodnia i Azja Środkowa	DNB na mieszkańca (USD)	11 730
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	36	Wysoki poziom dochodów	Ludność (mln)	5,4
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	48	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	7	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	6	Procedury (liczba)	3	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	16	Czas (dni)	17	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	3,3	Koszt (% wartości nieruchomości)	0,1	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	30,4			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	12	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	53	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	9	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	13	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	4	
Czas (dni)	287	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	1,4	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	13,1	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	39,9	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	83	Ochrona inwestorów (pozycja)	1–4	25,7
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	17	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	3	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	60	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	4	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	30	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	7	Czas (lata)
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	4,7	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	36			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	13	Płacenie podatków (pozycja)	126	45,9
		Płatności (liczba rocznie)	31	
		Czas (godziny rocznie)	325	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	47,4	

SŁOWENIA		Europa Wschodnia i Azja Środkowa	DNB na mieszkańca (USD)	120
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	54	Wysoki poziom dochodów	Ludność (mln)	960
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	41	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	104	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	5	Procedury (liczba)	6	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	19	Czas (dni)	391	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,1	Koszt (% wartości nieruchomości)	2,0	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	46,8			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	84	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	69	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	6	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	15	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	2	
Czas (dni)	208	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	2,7	Dochozenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	112,2	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	158	Ochrona inwestorów (pozycja)	18	Koszt (% roszczenia)
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	78	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	3	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	60	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	9	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	40	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	8	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	59	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	6,7	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	37	Płacenie podatków (pozycja)	78	
		Płatności (liczba rocznie)	22	
		Czas (godziny rocznie)	260	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	36,7	
SRI LANKA		Azja Południowa	DNB na mieszkańca (USD)	1 540
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	102	Dochody z niższego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	19,9
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	29	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	141	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	4	Procedury (liczba)	8	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	38	Czas (dni)	83	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	7,1	Koszt (% wartości nieruchomości)	5,1	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	68	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	161	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	4	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	21	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	5	
Czas (dni)	214	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochozenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	1 486,5	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	8,7	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	110	Ochrona inwestorów (pozycja)	70	Koszt (% roszczenia)
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	0	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	4	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	20	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	5	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	60	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	7	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	27	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	5,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	169	Płacenie podatków (pozycja)	164	
		Płatności (liczba rocznie)	62	
		Czas (godziny rocznie)	256	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	63,7	
STANY ZJEDNOCZONE		Kraje OECD o wysokim dochodzie narodowym	DNB na mieszkańca (USD)	46 040
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	3	Wysoki poziom dochodów	Ludność (mln)	301,6
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	6	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	12	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	6	Procedury (liczba)	4	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	6	Czas (dni)	12	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,7	Koszt (% wartości nieruchomości)	0,5	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	5	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	26	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	8	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	19	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	6	
Czas (dni)	40	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochozenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	13,1	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	100,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	1	Ochrona inwestorów (pozycja)	5	Koszt (% roszczenia)
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	0	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	7	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	0	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	9	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	0	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	9	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	0	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	8,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	0	Płacenie podatków (pozycja)	46	
		Płatności (liczba rocznie)	10	
		Czas (godziny rocznie)	187	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	42,3	

STREFA GAZY I ZACHODNI BRZEG JORDANU		Bliski Wschód i Afryka Północna	DNB na mieszkańca (USD)	1 230
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	131	Dochody z dolnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	3,9
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	166	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	80	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	11	Procedury (liczba)	7	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	49	Czas (dni)	63	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	69,1	Koszt (% wartości nieruchomości)	0,9	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	56,1			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	163	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	149	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	0	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	21	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	3	
Czas (dni)	199	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	7,8	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	1 399,9	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	109	Ochrona inwestorów (pozycja)	38	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	33	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	6	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	5	Czas (lata)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	20	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	7	
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	6,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	31			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	91	Płacenie podatków (pozycja)	25	
		Płatności (liczba rocznie)	27	
		Czas (godziny rocznie)	154	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	16,8	
SUDAN		Afryka Subsaharyjska	DNB na mieszkańca (USD)	960
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	147	Dochody z dolnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	38,6
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	107	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	35	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	10	Procedury (liczba)	6	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	39	Czas (dni)	9	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	50,8	Koszt (% wartości nieruchomości)	3,1	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	131	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	135	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	5	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	19	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0	
Czas (dni)	271	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	240,3	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni) 19,8
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	144	Ochrona inwestorów (pozycja)	150	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	39	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	0	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	20	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	6	Czas (lata)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	50	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	4	
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	3,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	36			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	118	Płacenie podatków (pozycja)	67	
		Płatności (liczba rocznie)	42	
		Czas (godziny rocznie)	180	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	31,6	
SURINAM		Ameryka Łacińska i Wyspy Karaibskie	DNB na mieszkańca (USD)	4 730
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	146	Dochody z wyższego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	0,5
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	170	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	136	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	13	Procedury (liczba)	4	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	694	Czas (dni)	193	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	125,2	Koszt (% wartości nieruchomości)	13,9	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,8			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	131	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	95	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	5	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	14	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0	
Czas (dni)	431	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	105,7	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	53	Ochrona inwestorów (pozycja)	178	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	0	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	1	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	20	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	0	Czas (lata)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	50	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	5	
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	2,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	23			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	26	Płacenie podatków (pozycja)	26	
		Płatności (liczba rocznie)	17	
		Czas (godziny rocznie)	199	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	27,9	

SUAZI		Afryka Subsaharyjska	DNB na mieszkańca (USD)	2 580
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	108	Dochody z niższego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	1,1
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	153	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	153	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	13	Procedury (liczba)	11	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	61	Czas (dni)	46	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	35,1	Koszt (% wartości nieruchomości)	7,1	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,6			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	45	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	21	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	6	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	13	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	5	
Czas (dni)	93	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	94,9	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	43,5	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	40	Ochrona inwestorów (pozycja)	178	23,1
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	0	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	0	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	20	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	1	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	20	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	5	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	13	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	2,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	53	Płacenie podatków (pozycja)	52	34,9
		Płatności (liczba rocznie)	33	
		Czas (godziny rocznie)	104	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	36,6	
SZWAJCARIA		Kraje OECD o wysokim dochodzie narodowym	DNB na mieszkańca (USD)	59 880
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	21	Wysoki poziom dochodów	Ludność (mln)	7,6
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	52	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	13	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	6	Procedury (liczba)	4	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	20	Czas (dni)	16	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	2,1	Koszt (% wartości nieruchomości)	0,4	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	27,6			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	12	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	32	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	8	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	14	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	5	1 505
Czas (dni)	154	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	52,1	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	22,5	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	19	Ochrona inwestorów (pozycja)	164	24,0
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	0	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	0	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	5	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	10	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	4	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	17	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	3,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	13	Płacenie podatków (pozycja)	19	46,8
		Płatności (liczba rocznie)	24	
		Czas (godziny rocznie)	63	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	28,9	
SZWECJA		Kraje OECD o wysokim dochodzie narodowym	DNB na mieszkańca (USD)	46 060
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	17	Wysoki poziom dochodów	Ludność (mln)	9,1
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	30	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	10	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	3	Procedury (liczba)	1	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	15	Czas (dni)	2	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,6	Koszt (% wartości nieruchomości)	3,0	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	30,3			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	68	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	17	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	5	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	8	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	4	735
Czas (dni)	116	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	103,5	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	100,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	114	Ochrona inwestorów (pozycja)	53	31,3
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	33	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	6	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	60	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	4	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	40	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	7	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	44	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	5,7	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	26	Płacenie podatków (pozycja)	42	75,1
		Płatności (liczba rocznie)	2	
		Czas (godziny rocznie)	122	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	54,5	

SYRIA		Bliski Wschód i Afryka Północna	DNB na mieszkańca (USD)	1 760
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	137	Dochody z niższego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	19,9
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	124	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	71	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	8	Procedury (liczba)	4	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	17	Czas (dni)	19	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	18,2	Koszt (% wartości nieruchomości)	28,0	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	4 353,8			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	178	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	132	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	1	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	26	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0	
Czas (dni)	128	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	697,0	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	122	Ochrona inwestorów (pozycja)	113	Koszt (% roszczenia)
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	11	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	6	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	5	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	50	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	2	Czas (lata)
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	4,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	34			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	80	Płacenie podatków (pozycja)	99	
		Płatności (liczba rocznie)	20	
		Czas (godziny rocznie)	336	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	43,5	
TAJWAN (CHINY)		Azja Wschodnia i region Pacyfiku	DNB na mieszkańca (USD)	17 930
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	61	Wysoki poziom dochodów	Ludność (mln)	22,9
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	119	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	26	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	8	Procedury (liczba)	3	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	42	Czas (dni)	5	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	4,1	Koszt (% wartości nieruchomości)	6,2	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	177,4			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	68	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	127	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	4	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	29	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	5	
Czas (dni)	193	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	123,6	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	62,7	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	159	Ochrona inwestorów (pozycja)	70	Koszt (% roszczenia)
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	78	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	7	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	4	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	40	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	5	Czas (lata)
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	5,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	53			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	91	Płacenie podatków (pozycja)	100	
		Płatności (liczba rocznie)	23	
		Czas (godziny rocznie)	340	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	40,4	
TADŻYKISTAN		Europa Wschodnia i Azja Środkowa	DNB na mieszkańca (USD)	460
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	159	Niski poziom dochodów	Ludność (mln)	6,7
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	168	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	46	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	13	Procedury (liczba)	6	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	49	Czas (dni)	37	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	27,6	Koszt (% wartości nieruchomości)	1,8	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	216,8			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	172	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	178	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	2	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	32	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0	
Czas (dni)	351	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	1 420,7	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	128	Ochrona inwestorów (pozycja)	150	Koszt (% roszczenia)
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	33	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	4	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	80	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	1	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	40	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	5	Czas (lata)
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	3,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	51			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	22	Płacenie podatków (pozycja)	159	
		Płatności (liczba rocznie)	54	
		Czas (godziny rocznie)	224	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	85,5	

TANZANIA		Afryka Subsaharyjska	DNB na mieszkańca (USD)	400
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	127	Niski poziom dochodów	Ludność (mln)	40,4
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	109	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	142	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	12	Procedury (liczba)	9	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	29	Czas (dni)	73	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	41,5	Koszt (% wartości nieruchomości)	4,4	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	84	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	172	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	8	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	21	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0	
Czas (dni)	308	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	2 087	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	140	Ochrona inwestorów (pozycja)	88	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	100	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	3	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	4	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	50	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	8	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	63	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	5,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	18	Płacenie podatków (pozycja)	109	
		Płatności (liczba rocznie)	48	
		Czas (godziny rocznie)	172	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	45,1	
TAJLANDIA		Azja Wschodnia i region Pacyfiku	DNB na mieszkańca (USD)	2 990
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	13	Dochody z niższego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	64,7
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	44	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	5	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	8	Procedury (liczba)	2	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	33	Czas (dni)	2	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	4,9	Koszt (% wartości nieruchomości)	1,1	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	68	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	12	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	4	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	11	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	5	
Czas (dni)	156	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	9,4	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	31,8	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	56	Ochrona inwestorów (pozycja)	11	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	33	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	10	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	20	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	7	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	0	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	6	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	18	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	7,7	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	54	Płacenie podatków (pozycja)	82	
		Płatności (liczba rocznie)	23	
		Czas (godziny rocznie)	264	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	37,8	
TIMOR WSCHODNI		Azja Wschodnia i region Pacyfiku	DNB na mieszkańca (USD)	1 510
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	170	Niski poziom dochodów	Ludność (mln)	1,0
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	150	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	177	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	10	Procedury (liczba)	BRAK	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	83	Czas (dni)	BRAK	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	6,6	Koszt (% wartości nieruchomości)	BRAK	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	331,1			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	178	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	100	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	1	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	22	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0	
Czas (dni)	208	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	62,9	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	78	Ochrona inwestorów (pozycja)	126	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	33	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	3	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	20	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	4	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	50	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	5	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	34	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	4,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	17	Płacenie podatków (pozycja)	75	
		Płatności (liczba rocznie)	15	
		Czas (godziny rocznie)	640	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	28,3	

TOGO		Afryka Subsaharyjska	DNB na mieszkańca (USD)	360
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	163	Niski poziom dochodów	Ludność (mln)	6,6
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	179	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	155	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	13	Procedury (liczba)	5	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	53	Czas (dni)	295	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	251,3	Koszt (% wartości nieruchomości)	13,4	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	559,9			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	145	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	145	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	3	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	15	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	1	
Czas (dni)	277	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	2,6	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	1 400,1	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	155	Ochrona inwestorów (pozycja)	142	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	72	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	6	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	60	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	1	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	40	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	4	Czas (lata)
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	3,7	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	57			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	36	Płacenie podatków (pozycja)	147	
		Płatności (liczba rocznie)	53	
		Czas (godziny rocznie)	270	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	48,2	
TONGA		Azja Wschodnia i region Pacyfiku	DNB na mieszkańca (USD)	2 320
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	43	Dochody z niższego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	0,1
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	19	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	113	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	4	Procedury (liczba)	4	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	25	Czas (dni)	108	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	9,6	Koszt (% wartości nieruchomości)	10,2	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	109	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	31	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	7	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	11	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0	
Czas (dni)	76	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	371,6	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	5	Ochrona inwestorów (pozycja)	104	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	0	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	3	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	20	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	3	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	0	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	8	Czas (lata)
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	4,7	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	7			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	0	Płacenie podatków (pozycja)	31	
		Płatności (liczba rocznie)	23	
		Czas (godziny rocznie)	164	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	27,5	
TRYNIDAD I TOBAGO		Ameryka Łacińska i Wyspy Karaibskie	DNB na mieszkańca (USD)	14 100
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	80	Wysoki poziom dochodów	Ludność (mln)	1,3
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	56	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	164	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	9	Procedury (liczba)	8	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	43	Czas (dni)	162	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,9	Koszt (% wartości nieruchomości)	7,0	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	28	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	84	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	8	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	20	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	4	
Czas (dni)	261	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	5,5	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	37,6	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	36	Ochrona inwestorów (pozycja)	18	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	0	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	4	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	0	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	9	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	20	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	7	Czas (lata)
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	6,7	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	7			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	67	Płacenie podatków (pozycja)	51	
		Płatności (liczba rocznie)	40	
		Czas (godziny rocznie)	114	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	33,1	

TUNEZJA		Bliski Wschód i Afryka Północna	DNB na mieszkańca (USD)	3 200	
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	73	Dochoły z dolnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	10,2	
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	37	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	Obrót międzynarodowy (pozycja)	38	
Procedury (liczba)	10	Procedury (liczba)	Dokumenty eksportowe (liczba)	5	
Czas (dni)	11	Czas (dni)	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	17	
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	7,9	Koszt (% wartości nieruchomości)	Koszt eksportu (USD na kontener)	733	
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0		Dokumenty importowe (liczba)	7	
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	84	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	23
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	101	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	3	Koszt importu (USD na kontener)	858
Procedury (liczba)	20	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	5		
Czas (dni)	84	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	14,9	Dochođenje należności z umów (pozycja)	72
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	1 017,8	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)	39
				Czas (dni)	565
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	113	Ochrona inwestorów (pozycja)	142	Koszt (% roszczenia)	21,8
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	28	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	0		
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	5	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	32
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	80	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	6	Czas (lata)	1,3
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	3,7	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	7
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	49			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	52,3
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	17	Płacenie podatków (pozycja)	106		
		Płatności (liczba rocznie)	22		
		Czas (godziny rocznie)	228		
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	59,1		
TURCJA		Europa Wschodnia i Azja Środkowa	DNB na mieszkańca (USD)	8 020	
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	59	Dochoły z górnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	73,9	
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	43	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	Obrót międzynarodowy (pozycja)	59	
Procedury (liczba)	6	Procedury (liczba)	Dokumenty eksportowe (liczba)	7	
Czas (dni)	6	Czas (dni)	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	14	
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	14,9	Koszt (% wartości nieruchomości)	Koszt eksportu (USD na kontener)	940	
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	10,9		Dokumenty importowe (liczba)	8	
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	68	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	15
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	131	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	4	Koszt importu (USD na kontener)	1 063
Procedury (liczba)	25	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	5		
Czas (dni)	188	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	12,7	Dochođenje należności z umów (pozycja)	27
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	249,3	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	26,3	Procedury (liczba)	35
				Czas (dni)	420
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	138	Ochrona inwestorów (pozycja)	53	Koszt (% roszczenia)	18,8
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	44	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	9		
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	4	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	118
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	30	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	4	Czas (lata)	3,3
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	5,7	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	15
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	38			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	20,2
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	95	Płacenie podatków (pozycja)	53		
		Płatności (liczba rocznie)	15		
		Czas (godziny rocznie)	223		
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	45,5		
UGANDA		Afryka Subsaharyjska	DNB na mieszkańca (USD)	340	
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	111	Niski poziom dochodów	Ludność (mln)	30,9	
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	129	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	Obrót międzynarodowy (pozycja)	145	
Procedury (liczba)	18	Procedury (liczba)	Dokumenty eksportowe (liczba)	6	
Czas (dni)	25	Czas (dni)	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	39	
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	100,7	Koszt (% wartości nieruchomości)	Koszt eksportu (USD na kontener)	3 090	
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0		Dokumenty importowe (liczba)	7	
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	109	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	37
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	81	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	7	Koszt importu (USD na kontener)	3 290
Procedury (liczba)	16	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0		
Czas (dni)	143	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochođenje należności z umów (pozycja)	117
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	703,5	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)	38
				Czas (dni)	535
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	11	Ochrona inwestorów (pozycja)	126	Koszt (% roszczenia)	44,9
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	0	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	2		
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	0	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	5	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	51
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	10	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	5	Czas (lata)	2,2
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	4,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	30
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	3			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	41,1
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	13	Płacenie podatków (pozycja)	70		
		Płatności (liczba rocznie)	32		
		Czas (godziny rocznie)	222		
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	34,5		

UKRAINA		Europa Wschodnia i Azja Środkowa	DNB na mieszkańca (USD)	2 550
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	145	Dochody z dolnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	46,4
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	128	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	140	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	10	Procedury (liczba)	10	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	27	Czas (dni)	93	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	5,5	Koszt (% wartości nieruchomości)	2,9	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	174,2			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	28	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	179	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	9	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	30	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	3	
Czas (dni)	471	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	1 901,7	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	3,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	100	Ochrona inwestorów (pozycja)	142	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	44	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	1	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	60	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	3	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	30	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	7	Czas (lata)
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	3,7	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	45			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	13	Płacenie podatków (pozycja)	180	
		Płatności (liczba rocznie)	99	
		Czas (godziny rocznie)	848	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	58,4	
URUGWAJ		Ameryka Łacińska i Wyspy Karaibskie	DNB na mieszkańca (USD)	6 380
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	109	Dochody z górnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	3,3
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	120	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	149	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	11	Procedury (liczba)	8	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	44	Czas (dni)	66	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	43,5	Koszt (% wartości nieruchomości)	7,1	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	43	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	139	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	5	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	30	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	6	
Czas (dni)	234	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	15,4	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	108,0	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	98,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	79	Ochrona inwestorów (pozycja)	88	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	33	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	3	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	60	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	4	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	0	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	8	Czas (lata)
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	5,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	31			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	31	Płacenie podatków (pozycja)	167	
		Płatności (liczba rocznie)	53	
		Czas (godziny rocznie)	336	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	58,5	
UZBEKISTAN		Europa Wschodnia i Azja Środkowa	DNB na mieszkańca (USD)	730
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	138	Niski poziom dochodów	Ludność (mln)	26,9
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	70	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	125	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	7	Procedury (liczba)	12	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	15	Czas (dni)	78	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	10,3	Koszt (% wartości nieruchomości)	1,5	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	17,7			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	123	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	148	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	3	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	26	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	3	
Czas (dni)	260	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	2,3	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	123,4	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	2,2	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	76	Ochrona inwestorów (pozycja)	113	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	33	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	4	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	6	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	30	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	3	Czas (lata)
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	4,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	34			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	22	Płacenie podatków (pozycja)	162	
		Płatności (liczba rocznie)	106	
		Czas (godziny rocznie)	196	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	90,6	

VANUATU		Azja Wschodnia i region Pacyfiku	DNB na mieszkańca (USD)	1 840
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	60	Dochody z dolnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	0,2
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	94	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	115	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	8	Procedury (liczba)	2	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	39	Czas (dni)	188	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	54,8	Koszt (% wartości nieruchomości)	11,0	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	84	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	24	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	8	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	7	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0	
Czas (dni)	51	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	356,7	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	86	Ochrona inwestorów (pozycja)	70	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	22	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	5	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	6	Czas (lata)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	10	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	5	
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	5,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	24			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	56	Płacenie podatków (pozycja)	20	
		Płatności (liczba rocznie)	31	
		Czas (godziny rocznie)	120	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	8,4	
WENEZUELA		Ameryka Łacińska i Wyspy Karaibskie	DNB na mieszkańca (USD)	7 320
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	174	Dochody z górnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	27,5
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	142	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	92	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	16	Procedury (liczba)	8	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	141	Czas (dni)	47	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	26,8	Koszt (% wartości nieruchomości)	2,2	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	163	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	96	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	3	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	11	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0	
Czas (dni)	395	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	344,7	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	180	Ochrona inwestorów (pozycja)	170	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	78	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	3	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	60	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	3	Czas (lata)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	100	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	2	
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	2,7	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	79			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	BRAK	Płacenie podatków (pozycja)	177	
		Płatności (liczba rocznie)	70	
		Czas (godziny rocznie)	864	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	56,6	
WIETNAM		Azja Wschodnia i region Pacyfiku	DNB na mieszkańca (USD)	790
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	92	Niski poziom dochodów	Ludność (mln)	85,1
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	109	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	37	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	11	Procedury (liczba)	4	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	50	Czas (dni)	57	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	16,8	Koszt (% wartości nieruchomości)	1,2	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	43	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	67	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	7	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	13	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	4	
Czas (dni)	194	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	13,4	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	313,3	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	90	Ochrona inwestorów (pozycja)	170	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	11	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	6	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	20	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	0	Czas (lata)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	40	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	2	
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	2,7	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	24			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	87	Płacenie podatków (pozycja)	140	
		Płatności (liczba rocznie)	32	
		Czas (godziny rocznie)	1 050	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	40,1	

WĘGRY		Europa Wschodnia i Azja Środkowa	DNB na mieszkańca (USD)	11 570	
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	41	Wysoki poziom dochodów	Ludność (mln)	10,1	
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	27	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	Obrót międzynarodowy (pozycja)	68	
Procedury (liczba)	4	Procedury (liczba)	Dokumenty eksportowe (liczba)	5	
Czas (dni)	5	Czas (dni)	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	18	
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	8,4	Koszt (% wartości nieruchomości)	Koszt eksportu (USD na kontener)	1 300	
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	10,8		Dokumenty importowe (liczba)	7	
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	28	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	17
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	89	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	7	Koszt importu (USD na kontener)	1 290
Procedury (liczba)	31	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	5		
Czas (dni)	204	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)	12
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	10,3	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	10,0	Procedury (liczba)	33
				Czas (dni)	335
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	84	Ochrona inwestorów (pozycja)	113	Koszt (% roszczenia)	13,0
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	0	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	2		
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	80	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	4	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	55
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	10	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	7	Czas (lata)	2,0
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	4,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	15
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	30			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	38,4
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	35	Płacenie podatków (pozycja)	111		
		Płatności (liczba rocznie)	14		
		Czas (godziny rocznie)	330		
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	57,5		
WIELKA BRYTANIA		Kraje OECD o wysokim dochodzie narodowym	DNB na mieszkańca (USD)	42 740	
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	6	Wysoki poziom dochodów	Ludność (mln)	61,0	
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	8	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	Obrót międzynarodowy (pozycja)	28	
Procedury (liczba)	6	Procedury (liczba)	Dokumenty eksportowe (liczba)	4	
Czas (dni)	13	Czas (dni)	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	13	
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,8	Koszt (% wartości nieruchomości)	Koszt eksportu (USD na kontener)	1 030	
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0		Dokumenty importowe (liczba)	4	
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	2	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	13
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	61	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	9	Koszt importu (USD na kontener)	1 350
Procedury (liczba)	19	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	6		
Czas (dni)	144	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)	24
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	64,2	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	100,0	Procedury (liczba)	30
				Czas (dni)	404
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	28	Ochrona inwestorów (pozycja)	9	Koszt (% roszczenia)	23,4
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	11	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	10		
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	20	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	7	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	9
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	10	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	7	Czas (lata)	1,0
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	8,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	6
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	14			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	84,2
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	22	Płacenie podatków (pozycja)	16		
		Płatności (liczba rocznie)	8		
		Czas (godziny rocznie)	105		
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	35,3		
WŁOCHY		Kraje OECD o wysokim dochodzie narodowym	DNB na mieszkańca (USD)	33 540	
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	65	Wysoki poziom dochodów	Ludność (mln)	59,4	
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	53	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	Obrót międzynarodowy (pozycja)	60	
Procedury (liczba)	6	Procedury (liczba)	Dokumenty eksportowe (liczba)	5	
Czas (dni)	10	Czas (dni)	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	20	
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	18,5	Koszt (% wartości nieruchomości)	Koszt eksportu (USD na kontener)	1 305	
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	9,7		Dokumenty importowe (liczba)	5	
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	84	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	18
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	83	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	3	Koszt importu (USD na kontener)	1 305
Procedury (liczba)	14	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	5		
Czas (dni)	257	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	11,8	Dochodzenie należności z umów (pozycja)	156
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	136,4	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	74,9	Procedury (liczba)	41
				Czas (dni)	1 210
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	75	Ochrona inwestorów (pozycja)	53	Koszt (% roszczenia)	29,9
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	33	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	7		
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	4	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	27
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	40	Wskaźnik swobody wytyczania powództwa przez udziałowców (0–10)	6	Czas (lata)	1,8
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	5,7	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	22
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	38			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	56,6
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	11	Płacenie podatków (pozycja)	128		
		Płatności (liczba rocznie)	15		
		Czas (godziny rocznie)	334		
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	73,3		

WYBRZEŻE KOŚCI SŁONIOWEJ

		Afryka Subsaharyjska	DNB na mieszkańca (USD)	910
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	161	Niski poziom dochodów	Ludność (mln)	19,3
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	167	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	139	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	10	Procedury (liczba)	6	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	40	Czas (dni)	62	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	135,1	Koszt (% wartości nieruchomości)	13,9	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	215,9			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	145	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	160	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	3	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	21	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	1	
Czas (dni)	628	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	2,9	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	243,3	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	160	Ochrona inwestorów (pozycja)	150	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	33	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	6	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	60	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członka zarządu (0–10)	1	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	20	Swoboda wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	3	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	38	Wskaźnik poziomu ochrony inwestorów (0–10)	3,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	49	Płacenie podatków (pozycja)	148	
		Płatności (liczba rocznie)	66	
		Czas (godziny rocznie)	270	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	45,4	

WYSPA ŚWIĘTEJ ŁUCJI

		Ameryka Łacińska i Wyspy Karaibskie	DNB na mieszkańca (USD)	5 530
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	34	Dochoły z górnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	0,2
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	36	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	66	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	6	Procedury (liczba)	6	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	20	Czas (dni)	16	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	22,6	Koszt (% wartości nieruchomości)	7,4	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	84	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	13	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	8	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	9	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0	
Czas (dni)	139	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	30,3	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	23	Ochrona inwestorów (pozycja)	24	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	0	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	4	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	20	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	8	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	0	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	7	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	7	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	6,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	56	Płacenie podatków (pozycja)	29	
		Płatności (liczba rocznie)	32	
		Czas (godziny rocznie)	61	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	34,0	

WYSPY MARSHALLA

		Azja Wschodnia i region Pacyfiku	DNB na mieszkańca (USD)	3 070
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	93	Dochoły z dolnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	0,1
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	25	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	177	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	5	Procedury (liczba)	BRAK	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	17	Czas (dni)	BRAK	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	17,3	Koszt (% wartości nieruchomości)	BRAK	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	145	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	5	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	4	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	10	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0	
Czas (dni)	55	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	35,9	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
				Koszt (% roszczenia)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	1	Ochrona inwestorów (pozycja)	150	
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	0	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	2	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	0	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	0	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	0	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	8	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	0	Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	3,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
				Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	0	Płacenie podatków (pozycja)	88	
		Płatności (liczba rocznie)	21	
		Czas (godziny rocznie)	128	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	64,9	

WYSPY SALOMONA		Azja Wschodnia i Region Pacyfiku	DNB na mieszkańca (USD)	730
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	89	Niski poziom dochodów	Ludność (mln)	0,5
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	99	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	169	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	7	Procedury (liczba)	10	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	57	Czas (dni)	297	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	53,6	Koszt (% wartości nieruchomości)	4,8	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	145	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	35	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	4	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	12	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0	
Czas (dni)	62	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	471,1	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	42	Ochrona inwestorów (pozycja)	53	Koszt (% roszczenia)
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	11	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	3	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	0	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	7	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	20	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	7	Czas (lata)
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	5,7	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	10			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	44	Płacenie podatków (pozycja)	47	
		Płatności (liczba rocznie)	33	
		Czas (godziny rocznie)	80	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	36,3	
Wyspy Św. Tomasza i Książęca		Afryka Subsaharyjska	DNB na mieszkańca (USD)	870
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	176	Niski poziom dochodów	Ludność (mln)	0,2
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	136	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	151	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	10	Procedury (liczba)	7	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	144	Czas (dni)	62	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	88,9	Koszt (% wartości nieruchomości)	10,9	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	163	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	113	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	3	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	13	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0	
Czas (dni)	255	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	740,5	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	179	Ochrona inwestorów (pozycja)	150	Koszt (% roszczenia)
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	50	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	3	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	80	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	1	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	60	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	6	Czas (lata)
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	3,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	63			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	91	Płacenie podatków (pozycja)	151	
		Płatności (liczba rocznie)	42	
		Czas (godziny rocznie)	424	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	47,2	
WYSPA ŚWIĘTEGO WINCENTA I GRENADYNY		Ameryka Łacińska i Wyspy Karaibskie	DNB na mieszkańca (USD)	4 210
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	66	Dochód z górnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	0,1
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	39	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	129	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	8	Procedury (liczba)	7	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	12	Czas (dni)	38	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	26,8	Koszt (% wartości nieruchomości)	11,9	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	0,0			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	84	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	1	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	8	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	11	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0	
Czas (dni)	74	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	8,4	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
				Czas (dni)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	41	Ochrona inwestorów (pozycja)	24	Koszt (% roszczenia)
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	0	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	4	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	20	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	8	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	20	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	7	Czas (lata)
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	6,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	13			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	54	Płacenie podatków (pozycja)	76	
		Płatności (liczba rocznie)	36	
		Czas (godziny rocznie)	117	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	42,6	

WYPY ZIELONEGO PRZYLĄDKA

		Afryka Subsaharyjska	DNB na mieszkańca (USD)	2 430
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	143	Dochody z dolnego przedziału dochodów średnich	Ludność (mln)	0,5
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	163	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	124	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	12	Procedury (liczba)	6	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	52	Czas (dni)	73	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	35,7	Koszt (% wartości nieruchomości)	7,7	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalny kapitał (% dochodu brutto na mieszkańca)	47,5			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	123	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	79	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	3	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	18	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	3	
Czas (dni)	120	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	21,8	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	639,1	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
		Ochrona inwestorów (pozycja)	126	Czas (dni)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	169	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	1	Koszt (% roszczenia)
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	33	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członka zarządu (0–10)	60	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	60	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członka zarządu (0–10)	6	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	70	Wsoboda wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	6	Czas (lata)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	54	Wskaźnik poziomu ochrony inwestorów (0–10)	4,0	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
		Płacenie podatków (pozycja)	115	Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)				0,0
		Płatności (liczba rocznie)	57	
		Czas (godziny rocznie)	100	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	54,0	

ZAMBIA

		Afryka Subsaharyjska	DNB na mieszkańca (USD)	800
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	100	Niski poziom dochodów	Ludność (mln)	11,9
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	71	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	91	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	6	Procedury (liczba)	6	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	18	Czas (dni)	39	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	28,6	Koszt (% wartości nieruchomości)	6,6	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	1,5			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	68	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	146	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	9	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	17	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0	
Czas (dni)	254	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	1 023,1	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,1	Procedury (liczba)
		Ochrona inwestorów (pozycja)	70	Czas (dni)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	135	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	3	Koszt (% wartości należności)
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	22	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	6	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	60	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	7	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	20	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	7	Czas (lata)
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	5,3	Koszt (% wartości majątku)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	34			Stopa odzysku (centy z dolara należności)
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	178	Płacenie podatków (pozycja)	38	
		Płatności (liczba rocznie)	37	
		Czas (godziny rocznie)	132	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	16,1	

ZIMBABWE

		Afryka Subsaharyjska	DNB na mieszkańca (USD)	325
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	158	Niski poziom dochodów	Ludność (mln)	13,4
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	164	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	85	Obrót międzynarodowy (pozycja)
Procedury (liczba)	10	Procedury (liczba)	4	Dokumenty eksportowe (liczba)
Czas (dni)	96	Czas (dni)	30	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	432,7	Koszt (% wartości nieruchomości)	25,0	Koszt eksportu (USD na kontener)
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	3,4			Dokumenty importowe (liczba)
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	84	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	174	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	8	Koszt importu (USD na kontener)
Procedury (liczba)	19	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	0	
Czas (dni)	1 426	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	0,0	Dochodzenie należności z umów (pozycja)
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	16 368,8	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	0,0	Procedury (liczba)
		Ochrona inwestorów (pozycja)	113	Czas (dni)
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	127	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	8	Koszt (% roszczenia)
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	0	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	1	
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	4	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	60	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	4	Czas (lata)
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	4,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	33			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)
Pozapłacowe koszty pracy (% płacy)	4	Płacenie podatków (pozycja)	157	
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)				
		Płatności (liczba rocznie)	52	
		Czas (godziny rocznie)	256	
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	63,7	

ZJEDNOCZONE EMIRATY ARABSKIE		Bliski Wschód i Afryka Północna	DNB na mieszkańca (USD)	26 210	
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (pozycja)	46	Wysoki poziom dochodów	Ludność (mln)	4,4	
Rozpoczęcie działalności gospodarczej (pozycja)	113	Rejestracja własności nieruchomości (pozycja)	11	Obrot międzynarodowy (pozycja)	14
Procedury (liczba)	8	Procedury (liczba)	3	Dokumenty eksportowe (liczba)	5
Czas (dni)	17	Czas (dni)	6	Czas potrzebny na wyeksportowanie towaru (dni)	10
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	13,4	Koszt (% wartości nieruchomości)	2,0	Koszt eksportu (USD na kontener)	618
Minimalne wymogi kapitałowe (% dochodu brutto na mieszkańca)	311,9			Dokumenty importowe (liczba)	7
		Uzyskiwanie kredytu (pozycja)	68	Czas potrzebny na zaimportowanie towaru (dni)	10
Uzyskiwanie pozwoleń budowlanych (pozycja)	41	Wskaźnik zakresu uprawnień (0–10)	4	Koszt importu (USD na kontener)	587
Procedury (liczba)	21	Wskaźnik zakresu informacji kredytowej (0–6)	5		
Czas (dni)	125	Pokrycie rynku przez rejestry publiczne (% dorosłej ludności)	6,5	Dochođenje należności z umów (pozycja)	145
Koszt (% dochodu brutto na mieszkańca)	1,5	Pokrycie rynku przez rejestry prywatne (% dorosłej ludności)	7,7	Procedury (liczba)	50
				Czas (dni)	607
Zatrudnianie i zwalnianie pracowników (pozycja)	47	Ochrona inwestorów (pozycja)	113	Koszt (% roszczenia)	26,2
Wskaźnik utrudnień w zatrudnieniu (0–100)	0	Wskaźnik zakresu jawności (0–10)	4		
Wskaźnik elastyczności czasu pracy (0–100)	40	Wskaźnik zakresu odpowiedzialności członków zarządu (0–10)	7	Zakończenie działalności gospodarczej (pozycja)	141
Wskaźnik utrudnień w zwalnianiu (0–100)	0	Wskaźnik swobody wytaczania powództwa przez udziałowców (0–10)	2	Czas (lata)	5,1
		Wskaźnik poziomu ochrony inwestora (0–10)	4,3	Koszt (% wartości majątku przedsiębiorstwa)	30
Wskaźnik elastyczności regulacji stosunku pracy (0–100)	13			Stopa odzysku (centy z dolara roszczenia)	10,2
Koszty zwolnienia pracownika (jako wielokrotność tygodniowej płacy)	84	Płacenie podatków (pozycja)	4		
		Płatności (liczba rocznie)	14		
		Czas (godziny rocznie)	12		
		Całkowita stawka podatkowa (% zysku)	14,4		

√ - konwencja ratyfikowana
 x – konwencja nieratyfikowana
 D – odmowa ratyfikacji

Gospodarka	Swoboda zrzeszania się i tworzenia zbiorowych układów pracy		Eliminacja pracy przymusowej		Eliminacja dyskryminacji w zakresie zatrudnienia i zawodu		Zniesienie pracy dzieci	
	Konwencja 87	Konwencja 98	Konwencja 29	Konwencja 105	Konwencja 100	Konwencja 111	Konwencja 138	Konwencja 182
Urugwaj	√	√	√	√	√	√	√	√
Uzbekistan	x	√	√	√	√	√	x	√
Vanuatu	√	√	√	√	√	√	x	√
Wenezuela	√	√	√	√	√	√	√	√
Węgry	√	√	√	√	√	√	√	√
Wielka Brytania	√	√	√	√	√	√	√	√
Wietnam	x	x	√	x	√	√	√	√
Włochy	√	√	√	√	√	√	√	√
Wybrzeże Kości Słoniowej	√	√	√	√	√	√	x	√
Wyspa Świętego Wincenta i Grenadyny	√	√	√	√	√	√	√	√
Wyspa Świętej Łucji	√	√	√	√	√	√	x	√
Wyspy Marshalla	x	x	x	x	x	x	x	x
Wyspy Salomona	x	x	√	x	x	x	x	x
Wyspy Św. Tomasa i Książęca	√	√	√	√	√	√	√	√
Wyspy Zielonego Przylądka	√	√	√	√	√	√	√	√
Zachodni Brzeg i Strefa Gazy	x	x	x	x	x	x	x	x
Zambia	√	√	√	√	√	√	√	√
Zimbabwe	√	√	√	√	√	√	√	√
Zjednoczone Emiraty Arabskie	x	x	√	√	√	√	√	√

Uwaga: Tabela przedstawia status ratyfikacji ośmiu konwencji MOP w zakresie podstawowych standardów pracy dla 181 krajów ujętych w raporcie Doing Business 2009 na dzień 28 lipca 2008 r. Ratyfikacja tych konwencji nie została uwzględniona we wskaźnikach dotyczących zatrudniania pracowników przedstawionych w raporcie Doing Business. Doing Business nie mierzy także przestrzegania podstawowych standardów pracy. Doing Business będzie prowadził dalsze analizy w zakresie przestrzegania podstawowych standardów pracy w nadchodzących latach.

Jedną z kwestii wymagających dalszych badań są relacje pomiędzy prawem krajowym a konwencjami MOP. W pewnych przypadkach np. wymogi prawa krajowego mogą wykraczać poza wymogi przedstawione w niektórych konwencjach MOP i nie mogą zezwalać na ratyfikację z tej przyczyny. W innych sytuacjach, gdy dokonano ratyfikacji konwencji MOP, prawo krajowe może stać w sprzeczności z pewnymi konwencjami MOP oraz może dawać priorytet regulacjom krajowym wobec regulacji międzynarodowych.

a. Hongkong (Chiny), Portoryko i Tajwan (Chiny) nie są niezależnymi członkami MOP.

Źródło: MOP (ILO, ILOLE X database <http://www.ilo.org/ilolex/>).

Podziękowania

Raport Doing Business 2009 przygotował zespół kierowany przez Sylwię Solf, Simeona Djankova (do marca 2008 r.) i Penelope Brook (od kwietnia 2008 r.) pod ogólnym kierownictwem Michaela Kleina. Członkami zespołu byli: Teymour Abdel Aziz, Svetlana Bagaudinova, Karim O. Belayachi, Mema Beye, Frederic Bustelo, César Chaparro Yedro, Maya Choueiri, Roger Coma-Cunill, Santiago Croci Downes, Marie Delion, Allen Dennis, Jacqueline den Otter, Alejandro Espinosa-Wang, Monica Fonseca Fernandez, Kjartan Fjeldsted, Elena Gasol Ramos, Carolin Geginat, Cemile Hacıbeyoglu, Jamal Haidar, Sabine Hertveldt, Palarp Jumpasut, Dahlia Khalifa, Jean Michel Lobet, Oliver Lorenz, Valerie Marechal, Andres Martinez, Alexandra Mincu, Sushmitha Narsiah, Joanna Nasr, Dana Omran, Caroline Otonglo, Nadia Ram, Rita Ramalho, Camille Ramos, Ivana Rossi, Yara Salem, Pilar Salgado-Otónel, Umar Shavurov, Larisa Smirnova, Jayashree Srinivasan, Susanne Szymanski, Tea Trumbic, Caroline van Coppenolle, Bryan Welsh, Justin Yap i Lior Ziv. Jan Bezem, Sonali Bishop, Tara Sabre Collier, Sarah Iqbal, Alice Ouedraogo, Babacar Sedikh Faye i Jennifer Yip pomagali w pracach podczas ostatnich miesięcy przed publikacją.

Oliver Hart i Andrei Shleifer udzielali porad w kwestiach naukowych, związanych z projektem. Projekt dotyczący płacenia podatków został zrealizowany we współpracy z firmą PricewaterhouseCoopers, a poprowadził go Robert Morris. Alison Strong zredagowała wstępną wersję raportu. Gerry Quinn zaprojektował układ graficzny raportu i wykresy. W opracowaniu graficznym raportu pomogła Kim Bieler. Alexandra Quinn zajęła się desktopem. Obsługą bazy danych Doing Business on-line kierują Ramin Aliyev, Felipe Iturralde, Escudero

i Graeme Littler pod kierownictwem Suzanne Smith.

Dziękujemy kolegom z Grupy Banku Światowego za przedstawione uwagi a także Dyrektorom Wykonawczym Grupy Banku Światowego za udzielone wskazówki.

Przygotowanie raportu było możliwe dzięki pomocy ponad 6 700 prawników, księgowych, sędziów, biznesmenów i urzędników państwowych ze 181 krajów. Uczestnicy globalni i regionalni, którzy wypełnili szereg ankiet w wielu lokalizacjach w różnych częściach świata również przyczynili się do powstania raportu.

Cytaty zamieszczone w treści pochodzą od miejscowych partnerów Doing Business, chyba że zaznaczono inaczej. Osoby, które zażyczyły sobie podania swoich nazwisk, wymieniono poniżej. Dane kontaktowe znajdują się w serwisie internetowym Doing Business pod adresem <http://www.doing-business.org>.

Dane kontaktowe lokalnych partnerów można znaleźć w serwisie Doing Business pod adresem <http://www.doing-business.org>

UCZESTNICY GLOBALNI

ALLEN & OVERY LLP
 APL LTD
 BAKER & MCKENZIE
 CLEARY GOTTlieb STEEN & HAMILTON LLP
 HAWKAMAH – THE INSTITUTE FOR CORPORATE GOVERNANCE
 IUS LABORIS, ALLIANCE OF LABOR, EMPLOYMENT, BENEFITS AND PENSIONS LAW FIRMS
 LAWYERS WITHOUT BORDERS
 LEX MUNDI, ASSOCIATION OF INDEPENDENT LAW FIRMS
 PRICEWATERHOUSECOOPERS
 PRICEWATERHOUSECOOPERS LEGAL SERVICES
 SDV INTERNATIONAL LOGISTICS
 THE ADORA GROUP LTD (FREIGHTNET)
 TOBOC INC.

UCZESTNICY REGIONALNI

ABU-GHAZALEH LEGAL
 EAST AFRICA LAW SOCIETY
 FEDERACIÓN INTERAMERICANA DE LA INDUSTRIA DE LA CONSTRUCCIÓN
 GARCIA & BODAN
 GLOBALINK TRANSPORTATION & LOGISTICS WORLDWIDE LLP
 IKRP ROKAS & PARTNERS
 M&M LOGISTICS
 TRANSUNION INTERNATIONAL
 UNIVERSITY OF SOUTH PACIFIC

AFGANISTAN

Najibullah Amiri
 AFGHANISTAN BANKS ASSOCIATION
 BearingPoint
 Bahauddin Baha
 SUPREME COURT
 A. Farid Barakzai
 TNT INTERNATIONAL EXPRESS
 Amanda Galton
 ORRICK, HERRINGTON & SUTCLIFFE
 Shahzad Haider
 AFGHANISTAN INTERNATIONAL BANK
 Muslimul Haq
 AFGHANISTAN BANKS ASSOCIATION
 Abdul Wassay Haqiqi
 HAQIQI LEGAL SERVICES
 Saduddin Haziq
 AFGHANISTAN INTERNATIONAL BANK
 Rashid Ibrahim
 A.F. FERGUSON & Co.
 Yasin Khosti
 SOCIETY OF AFGHAN ARCHITECTS AND ENGINEERS

Gaurav Lekh Raj Kukreja
 AFGHAN CONTAINER TRANSPORT COMPANY
 Zahooh Malla
 GLOBALINK LOGISTICS GROUP
 T. Ud-Din A. Mirza
 A.F. FERGUSON & Co.
 Kevin O'Brien
 USAID/BEARING POINT
 Habibullah Peerzada
 ACCL INTERNATIONAL
 Abdul Rahman Watanwal
 MBC CONSTRUCTION

ALBANIA

Erjola Aliaj
 IKRP ROKAS & PARTNERS
 Artur Asllani
 TONUCCI & PARTNERS
 Ledia Beçi
 HOXHA, MEMI & HOXHA
 Ilir Bejleri
 SON GROUP, ENGINEERING AND CONSTRUCTION
 Jona Bica
 KALO & ASSOCIATES
 Rene Bijvoet
 PRICEWATERHOUSECOOPERS

Alban Caushi
 KALO & ASSOCIATES
 Dorian Collaku
 BANK OF ALBANIA
 Ilir Daci
 KALO & ASSOCIATES
 Besnik Duraj
 HOXHA, MEMI & HOXHA
 Sokol Elmazaj
 BOGA & ASSOCIATES
 Valbona Gjonçari
 BOGA & ASSOCIATES
 Jola Gjuzi
 KALO & ASSOCIATES
 Vilma Gjyshi
 KALO & ASSOCIATES
 ANTEO GREMI
 ZIG CONSULTING FIRM
 Emel Haxhillari
 KALO & ASSOCIATES
 Shpati Hoxha
 HOXHA, MEMI & HOXHA
 Erald Ibro
 ZIG CONSULTING FIRM
 Olsi Ibro
 ZIG CONSULTING FIRM
 Ilir Johollari
 HOXHA, MEMI & HOXHA
 Perparim Kalo
 KALO & ASSOCIATES
 Renata Leka
 BOGA & ASSOCIATES
 Georgios K. Lemonis
 IKRP ROKAS & PARTNERS
 Elton Lula
 KALO & ASSOCIATES
 Andi Memi
 HOXHA, MEMI & HOXHA
 Loreta Peci
 PRICEWATERHOUSECOOPERS
 Ermira Pervizi
 IKRP ROKAS & PARTNERS
 Laura Qorlaze
 PRICEWATERHOUSECOOPERS
 Miranda Ramajj
 BANK OF ALBANIA
 Ardjana Shehi
 KALO & ASSOCIATES
 SHPRESA D
 Elda Shuraja
 HOXHA, MEMI & HOXHA
 SKY NET ALBANIA
 Gerhard Velaj
 BOGA & ASSOCIATES
 Silva Velaj
 BOGA & ASSOCIATES
 Agim Vërshevc
 ALIMENTI NATURALI & PB
 Elda Zaimi
 ZIG CONSULTING FIRM

ALGERIA

Branka Achari-Djokic
 BANQUE D'ALGÉRIE
 Salima Aloui
 LAW FIRM GOUSSANEM & ALOUI
 Hadda Ammara
 BOUCHAIB LAW FIRM
 Khodja Bachir
 SNC KHODJA & Co.
 Hassan Djamel Belloula
 CABINET BELLOULA
 Tayeb Belloula
 CABINET BELLOULA
 Adnane Bouchaib
 BOUCHAIB LAW FIRM
 Fatma Zohra Bouchemla
 ATTORNEY-AT-LAW
 Jean-Pierre Comunale
 SDV
 Arezki Djadour
 GIDE LOYRETTE NOUEL, MEMBER OF LEX MUNDI
 Asmaa El Ouazzani
 LANDWELL & ASSOCIÉS - PRICEWATERHOUSECOOPERS LEGAL SERVICES
 Malik Elkettas
 ELKETTAS INTERNATIONAL
 Brahim Embouazza
 MCDCONSULTING
 Mohamed Lehib Goubi
 BANQUE D'ALGÉRIE
 Khaled Goussanem
 LAW FIRM GOUSSANEM & ALOUI
 Samir Hamouda
 CABINET D'AVOCATS SAMIR HAMOUDA
 Samy Laghouati
 GIDE LOYRETTE NOUEL, MEMBER OF LEX MUNDI
 Nadia Larbaoui
 BOUCHAIB LAW FIRM
 Karine Lasne
 LANDWELL & ASSOCIÉS - PRICEWATERHOUSECOOPERS LEGAL SERVICES
 Michel Lecerf
 LANDWELL & ASSOCIÉS - PRICEWATERHOUSECOOPERS LEGAL SERVICES
 Adnane Merad
 ETUDE DE ME KADDOUR MERAD
 Narimane Naas
 GIDE LOYRETTE NOUEL, MEMBER OF LEX MUNDI
 Fériel Oulounis
 CABINET D'AVOCATS SAMIR HAMOUDA
 Maya Sator
 CABINET SATOR
 Mohamed Sator
 CABINET SATOR

Marc Veulliot
 ALLEANCE ADVISORY MAROC
 Tarik Zahzah
 GHELLAL & MEKERBA
 Nabiha Zerigui
 CABINET D'AVOCATS SAMIR HAMOUDA

ANGOLA

José Rodrigues Alentejo
 CÂMARA DE COMÉRCIO E INDÚSTRIA DE ANGOLA
 Fernando Barros
 PRICEWATERHOUSECOOPERS
 Alain Brachet
 SDV AMI INTERNATIONAL LOGISTICS
 Pedro Calixto
 PRICEWATERHOUSECOOPERS
 Olande Camache
 AVM ADVOGADOS
 Maurice Campbell
 CROWN AGENTS
 Caetano Capitão
 CENTRO DE APOIO EMPRESARIAL - CAE
 Nahary Cardoso
 FÁTIMA FREITAS ADVOGADOS
 Conservatória do Registo
 PREDIAL DE LUANDA (1ª SECÇÃO)
 Esperança Costa
 ALEXANDRE PEGADO - ESCRITÓRIO DE ADVOGADOS
 João Viegas de Abreu
 CONSULANA
 Miguel de Avillez Pereira
 ABREU ADVOGADOS
 Francisca de Oliveira
 ASSOCIAÇÃO DE MULHERES EMPRESARIAS DA PROVÍNCIA DE LUANDA (ASSOMEL)
 Fernando F. Bastos
 FÁRIA DE BASTOS, SEBASTIÃO E LOPES - ADVOGADOS ASSOCIADOS
 Ana Fernandes
 PRICEWATERHOUSECOOPERS
 Lourdes Caposso Fernandes
 RCJE ADVOGADOS ASSOCIADOS
 Conceição Manita Ferreira
 RUI C. FERREIRA & GUILHERMINA PRATA
 Luís Folhadela
 KPMG
 Fátima Freitas
 FÁTIMA FREITAS ADVOGADOS
 Brian Glazier
 EDI ARCHITECTURE INC.
 Adelaide Godinho
 AG & LP
 Raul Gomes
 ATS LOGISTICS CO.
 Blake Hinderyckx
 CAE/CDC

Helder da Conceição José
INSTITUTO DE PLANEAMENTO
E GESTÃO URBANA DO
GOVERNO PROVINCIAL DE
LUANDA

Victor Leonel
ORDEM DOS ARQUITECTOS

Guiomar Lopes
FARIA DE BASTOS, SEBASTIÃO
E LOPES - ADVOGADOS
ASSOCIADOS

Paulette Lopes
FARIA DE BASTOS, SEBASTIÃO
E LOPES - ADVOGADOS
ASSOCIADOS

Teresinha Lopes
FARIA DE BASTOS, SEBASTIÃO
E LOPES - ADVOGADOS
ASSOCIADOS

Chindalena Lourenco
FÁTIMA FREITAS ADVOGADOS

Manuel Malufuene
ORDEM DOS ARQUITECTOS

Ulanga Gaspar Martins
BANCO PRIVADO ATLÁNTICO

Josephine Matambo
KPMG

Filomeno Henrique C.
MENDONÇA DA SILVA
MINISTERIO DOS
TRANSPORTES

Manuel Nazareth Neto
PORTO DE LUANDA

Eduardo Paiva
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Mário A. Palhares
BANCO DE NEGÓCIOS
INTERNACIONAL

Alexandre Pegado
ALEXANDRE PEGADO -
ESCRITÓRIO DE ADVOGADOS

Jorge Leão Peres
BANCO NACIONAL

Douglas Pillinger
PANALPINA

Luis Filipe Pizarro
AG & LP

Laurinda Prazeres
FARIA DE BASTOS, SEBASTIÃO
E LOPES - ADVOGADOS
ASSOCIADOS

Elisa Rangel Nunes
ERN ADVOGADOS

Victor Anjos Santos
AVM ADVOGADOS

Guilherme Santos Silva
ABREU ADVOGADOS

Isabel Serrão
KPMG

Maikel Steve
LUANDA INCUBADORA DE
EMPRESAS

Bento Tati
GUICHÉ ÚNICO DE EMPRESA

N'Gunu Tiny
RCJE ADVOGADOS ASSOCIADOS

Isabel Tormenta
GUICHÉ ÚNICO DE EMPRESA

ANTIGUA I BARBUDA

Mitzie Bockley
REGISTRAR, INTELLECTUAL
PROPERTY AND COMMERCE
OFFICE, MINISTRY OF JUSTICE

Rhodette F.C. Brown
PHILLIPS, PHILLIPS &
ARCHIBALD

Everett Christian
ABI BANK LTD.

Neil Coates
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Brian D'Ornellas
OBM INTERNATIONAL,
ANTIGUA LTD.

Vernon Edwards
FREIGHT FORWARDING &
DECONSOLIDATING

Phillip Jr. Isaacs
OBM INTERNATIONAL,
ANTIGUA LTD.

Alfred McKelly James
JAMES & ASSOCIATES

Efrain Laureano
CARIBBEAN OPEN TRADE
SUPPORT (USAID)

Gloria Martin
FRANCIS TRADING AGENCY
LIMITED

Marscha Prince
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Septimus A. Rhudd
RHUDD & ASSOCIATES

Stacy A. Richards-Anjo
RICHARDS & CO.

Alice N. Roberts
ROBERTS & CO.

Clare K. Roberts
ROBERTS & CO.

Carl Samuel
ANTIGUA PUBLIC UTILITY
AUTHORITY

Cassandra Simmons

Arthur Thomas
THOMAS, JOHN & CO.

Charles Walwyn
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Marietta Warren
INTERFREIGHT LTD.

Hesketh Williams
MINISTRY OF LABOR
ROSLYN YEARWOOD
INTEGRITY COMMISSION
ANTIGUA & BARBUDA

ARABIA SAUDYJSKA

Emad Fareed Abdul Jawad
GLOBE MARINE SERVICES CO.

Abdulaziz Abdullatif
AL-SOAI B LAW FIRM

Ali Abedi
THE ALLIANCE OF ABBAS
F. GHAZZAWI & CO. AND
HAMMAD, AL-MEHDAR & Co.

Nasredin Ahmed
THE LAW FIRM OF SALAH
AL-HEJAILANY

Omar Al Saab
MOHANNED BIN SAUDI AL
RASHEED LAW FIRM IN
ASSOCIATION WITH BAKER
BOTTS L.L.P

Nasser Alfaraj
BAKER & MCKENZIE LTD.

Mohammed Al-Ghamdi
FULBRIGHT & JAWORSKI LLP

Hesham Al-Homoud
THE LAW FIRM OF DR.
HESHAM AL-HOMOUD

Mohammed Al-Jaddan
THE LAW FIRM OF YOUSEF
AND MOHAMMED AL-JADDAN

Nabil Abdullah Al-Mubarak
SAUDI CREDIT BUREAU -
SIMAH

Fayez Al-Nemer
TALAL BIN NAIIF AL-HARBI
LAW FIRM

Sami Al-Sarraj
AL JURAIID & COMPANY /
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Mohammed Al-Soaib
AL-SOAI B LAW FIRM

Ali Awais
BAKER BOTTS LLP

Joseph Castelluccio
FULBRIGHT & JAWORSKI LLP

Maher El Belbeisi
ABU-GHAZALEH LEGAL OFFICE

Adel El Said
PANALPINA

Adel ElZein
MOHAMED BEN LADEN LAW
FIRM

Imad El-Dine Ghazi
LAW OFFICE OF HASSAN
MAHASSNI

Shadi Haroon
BAKER BOTTS LLP

Jochen Hundt
AL-SOAI B LAW FIRM

David K. Johnson
AL JURAIID & COMPANY /
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Marcus Latta
THE LAW FIRM OF SALAH
AL-HEJAILANY

Muhammad Lotfi
TOBAN LAW FIRM

Hassan Mahassni
LAW OFFICE OF HASSAN
MAHASSNI

Muntasir Osman
LAW OFFICE OF HASSAN
MAHASSNI

K. Joseph Rajan
GLOBE MARINE SERVICES CO.

Mustafa Saleh
TURNER INTERNATIONAL

Abdul Shakoor
GLOBE MARINE SERVICES CO.

Sameh M. Toban
TOBAN LAW FIRM

Natasha Zahid
BAKER BOTTS LLP

Abdul Aziz Zaibag
ALZAI BAG CONSULTANTS

Soudki Zawaydeh
AL JURAIID & COMPANY /
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Ebaish Zebar
THE LAW FIRM OF SALAH
AL-HEJAILANY

ARGENTYNA

Dolores Aispuru
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Lisandro A. Allende
BRONS & SALAS ABOGADOS

Ana Candelaria Alonso Negre
ALFARO ABOGADOS

Vanesa Balda
VITALE, MANOFF &
FEILBOGEN

Gonzalo Carlos Ballester
J.P. O'FARRELL ABOGADOS

Ignacio Fernández Borzese
TWR ABOGADOS

Agustina Caratti
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Mariano Ezequiel Carricart
FORNIELES ABOGADOS

Gustavo Casir
QUATTRINI, LAPRIDA &
ASOCIADOS

Pablo L. Cavallaro
ESTUDIO CAVALLARO
ABOGADOS

Albert Chamorro
ALFARO ABOGADOS

Julian A. Collados
ACCOUNTANT

Hernán Gonzalo Cuenca
MARTÍNEZ
PRICEWATERHOUSECOOPERS
LEGAL SERVICES

Oscar Alberto del Río
CENTRAL BANK

Andrés Edelstein
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Joaquín Eppens
MURRAY, DÍAZ CORDERO &
SIRITO DE ZAVALÍA

Diego Etchepare
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Fernando Fucci
GRANT THORTON

Ignacio Funes de Rioja
FUNES DE RIOJA & ASOCIADOS,
MEMBER OF IUS LABORIS

Claudia Gizzi
GPM

María Laura González
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Pablo González del Solar
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Pablo Grillo Ciochini
BRONS & SALAS ABOGADOS

Fabián Hilal
CAMPOS, ETCHEVERRY &
ASOCIADOS

Walter Keiniger
MARVAL, O'FARRELL &
MAIRAL, MEMBER OF LEX
MUNDI

Santiago Laclau
MARVAL, O'FARRELL &
MAIRAL, MEMBER OF LEX
MUNDI

Guillermo Lalanne
ESTUDIO O'FARRELL

Rodrigo Marchan
GPM

Agustín Marra
ALFARO ABOGADOS

Pablo Mastromarino
ESTUDIO BECCAR VARELA

José Oscar Mira
CENTRAL BANK

Jorge Miranda
CLIPPERS S.A.

Enrique Monsegur
CLIPPERS S.A.

Miguel P. Murray
MURRAY, DÍAZ CORDERO &
SIRITO DE ZAVALÍA

Isabel Muscolo
QUATTRINI, LAPRIDA &
ASOCIADOS

Alfredo Miguel O'Farrell
MARVAL, O'FARRELL &
MAIRAL, MEMBER OF LEX
MUNDI

Mariano Payaslian
GPM

María Ximena Pérez Dirrocco
MARVAL, O'FARRELL &
MAIRAL, MEMBER OF LEX
MUNDI

Julio Alberto Pueyredon
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Pablo Ramos
COMERCIAL DEL OESTE

Sebastián Rodrigo
ALFARO ABOGADOS

Ignacio Rodriguez
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Nicolás Rossi Bunge
MARVAL, O'FARRELL &
MAIRAL, MEMBER OF LEX
MUNDI

Adolfo Rouillon
THE WORLD BANK

Patricia Ruhman Seggiaro
MARVAL, O'FARRELL &
MAIRAL, MEMBER OF LEX
MUNDI

Sonia Salvatierra
MARVAL, O'FARRELL &
MAIRAL, MEMBER OF LEX
MUNDI

Jorge Sanchez Diaz
ECOBAMBOO S.A.

Liliana Cecilia Segade
QUATTRINI, LAPRIDA &
ASOCIADOS

Miguel Teson
ESTUDIO O'FARRELL

Eduardo J. Viñales
FUNES DE RIOJA & ASOCIADOS,
MEMBER OF IUS LABORIS

Joaquin Emilio Zappa
J.P. O'FARRELL ABOGADOS

Octavio Miguel Zenarruza
ÁLVAREZ PRADO & ASOCIADOS

Carlos Zima
PRICEWATERHOUSECOOPERS

ARMENIA

Artak Arzoyan
ACRA CREDIT BUREAU

Vardan Bezhanian
YEREVAN STATE UNIVERSITY

Gevorg Chakmishyan
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Aikanush Edigaryan
TRANS-ALLIANCE

Courtney Fowler
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Gagik Galstyan
HORIZON 95

Hayk Ghazazyan
KPMG

Mher Grigoryan
VTB BANK

Sargis H. Martirosyan
TRANS-ALLIANCE

Davit Harutyunyan
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Vahe Kakoyan
INVESTMENT LAW GROUP LLC

Karine Khachatryan
BEARINGPOINT
RANA DRAMALI
ROSEVILLE PREMIUM
RESIDENCE

Mehriban Efendiyeva
MICHAEL WILSON & PARTNERS
LTD.

Zaur Fati-Zadeh
MINISTRY OF TAXES

Vusal Gafarov
BAKER & MCKENZIE - CIS,
LTD.

Rashad Gafarov
PANALPINA

Rufat Gasinov
BAKU CARGO

Rizvan Gubiyev
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Abbas Guliyev
BAKER & MCKENZIE - CIS,
LTD.

Arif Guliyev
PRICEWATERHOUSECOOPERS
RASHAD GULMALIYEV
THE STATE REGISTER SERVICE
OF REAL ESTATE

Sabina Gulmaliyeva
MGB LAW OFFICES
JEYHUN GURBANOV
AGL LTD.

Elchin Habibov
NATIONAL BANK

Faiq Haci-Ismaylov
INCE MMC

Adil Hajaliyev
BM INTERNATIONAL LLC

Arzu Hajiyeva
ERNST & YOUNG

Samir Hasanov
GOSSELIN

Zaur Huseynov
OJSC BAKTELEKTRIKSHEBEKE

Emin Huseynov
NATIONAL BANK

Faig Huseynov
UNIBANK

Jeyhun Huseynzada
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Zohrad Ismayilov
ASSOCIATION FOR ASSISTANCE
TO FREE ECONOMY

Dilyara Israfilova
BM INTERNATIONAL LLC

Fakhiyar Jabbarov
IFC

Gunduz Karimov
BAKER & MCKENZIE - CIS,
LTD.

Nuran Karimov
DELOITTE & TOUCHE LLC

Sahib Mammadov
CITIZENS' LABOUR RIGHTS
PROTECTION LEAGUE

Rajiv Nagri
GLOBALINK LOGISTICS GROUP

Artur Nikoyan
TRANS-ALLIANCE

Mikayel Pashayan
THE STATE COMMITTEE
OF THE REAL PROPERTY
CADASTRE

Alex Poghossian
ALPHA PLUS CONSULTING

Aram Poghosyan
GRANT THORNTON AMYOT

David Sargsyan
AMERIA CJSC

Gayane Shimshiryan
CENTRAL BANK

Hakob Tadevosyan
GRANT THORNTON AMYOT

Matthew Tallarovic
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Armen Ter-Tachatyan
TER-TACHATYAN LEGAL AND
BUSINESS CONSULTING

Artur Tunyan
JUDICIAL REFORM PROJECT

AUSTRALIA

Lucy Adamson
CLAYTON UTZ, MEMBER OF
LEX MUNDI
MATTHEW ALLISON
VEDA ADVANTAGE

Lynda Brumm
PRICEWATERHOUSECOOPERS

David Buda
RBHM COMMERCIAL LAWYERS

Alicia Castillo
ALICIA CASTILLO WEALTHING
GROUP

Caterina Cavallaro
BAKER & MCKENZIE

Joe Collins
CLAYTON UTZ, MEMBER OF
LEX MUNDI

Marcus Connor
CHANG, PISTILLI & SIMMONS

Tim Cox
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Michael Daniel
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Anne Davis
CLAYTON UTZ, MEMBER OF
LEX MUNDI

Jenny Davis
ENERGYAUSTRALIA

Raymond Fang
GADENS LAWYERS

Brett Feltham
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Joan Fitzhenry
BAKER & MCKENZIE

Mark Geniale
OFFICE OF STATE REVENUE,
NSW TREASURY

Mark Grdovich
BLAKE DAWSON

Owen Hayford
CLAYTON UTZ, MEMBER OF
LEX MUNDI

David Hing
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Ian Humphreys
BLAKE DAWSON

Eric Ip
ONWARD BUSINESS
CONSULTANTS PTY LTD

Doug Jones
CLAYTON UTZ, MEMBER OF
LEX MUNDI

Morgan Kelly
FERRIER HODGSON

Mark Kingston
TRADESAFE AUSTRALIA PTY.
LTD.

Ricky Lee
PRICEWATERHOUSECOOPERS
LEGAL SERVICES

John Lobban
BLAKE DAWSON

John Martin
THOMSON PLAYFORD

Mitchell Mathas
DEACONS

Nick Mavrakis
CLAYTON UTZ, MEMBER OF
LEX MUNDI

Christie McGregor
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Mark Pistilli
CHANG, PISTILLI & SIMMONS

Ann Previtera
PRICEWATERHOUSECOOPERS

John Reid
OFFICE OF STATE REVENUE,
NSW TREASURY

Bob Ronai
IMPORT-EXPORT SERVICES
PTY. LTD.

Luke Sayers
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Damian Sturzaker
GADENS LAWYERS

Mark Swan
PRICEWATERHOUSECOOPERS
LEGAL SERVICES

Nick Thomas
CLAYTON UTZ, MEMBER OF
LEX MUNDI

Simon Truskett
CLAYTON UTZ, MEMBER OF
LEX MUNDI

David Twigg
ENERGYAUSTRALIA

Megan Valsinger-Clark
GADENS LAWYERS

Andrew Wheeler
PRICEWATERHOUSECOOPERS

David Zwi
THOMSON PLAYFORD

AUSTRIA

Thomas Bareder
OENB

Georg Brandstetter
BRANDSTETTER PRITZ &
PARTNER

Martin Eckel
e[n]w|c NATLACEN
WALDERDORFF CANCOLA
RECHTSANWÄLTE GMBH

Tibor Fabian
BINDER GRÖSSWANG
RECHTSANWÄLTE

Julian Feichtinger
CERHA HEMPEL SPIEGELFELD
HLAWATI

Andreas Hable
BINDER GRÖSSWANG
RECHTSANWÄLTE

Rudolf Kaindl
KOEHLER, KAINDL, DUERR
& PARTNER, CIVIL LAW
NOTARIES

Susanne Kappel
KUNZ SCHIMA WALLENTIN
RECHTSANWÄLTE KEG,
MEMBER OF IUS LABORIS
KRAUS & CO
WARENHANDELSGESELLSCHAFT
MBH

Florian Kreamlehner
DORDA BRUGGER JORDIS

Rudolf Krickl
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Ulrike Langwallner
SCHÖNHERR RECHTSANWÄLTE
GMBH / ATTORNEYS-AT-LAW

Gregor Maderbacher
BRAUNEIS KLAUSER PRÄNDL
RECHTSANWÄLTE GMBH

Peter Madl
SCHÖNHERR RECHTSANWÄLTE
GMBH / ATTORNEYS-AT-LAW

Irene Mandl
AUSTRIAN INSTITUTE FOR SME
RESEARCH

Wolfgang Messeritsch
NATIONAL BANK

Marguerita Müller
DORDA BRUGGER JORDIS

Alfred Nepf
MINISTRY OF FINANCE

Michael Podesser
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Ulla Reisch
URBANER LIND SCHMIED
REISCH RECHTSANWÄLTE OG

Friedrich Roedler
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Ruth Rosenkranz
GRAF & PITKOWITZ
RECHTSANWÄLTE GMBH

Heidi Scheichenbauer
AUSTRIAN INSTITUTE FOR SME
RESEARCH

Georg Schima
KUNZ SCHIMA WALLENTIN
RECHTSANWÄLTE KEG,
MEMBER OF IUS LABORIS

Stephan Schmalzl
WALLNÖFER SCHMALZL-
RECHTSANWÄLTE

Ernst Schmidt

Karin Schöpp
BINDER GRÖSSWANG
RECHTSANWÄLTE

Benedikt Spiegelfeld
CERHA HEMPEL SPIEGELFELD
HLAWATI

Birgit Vogt-Majarek
KUNZ SCHIMA WALLENTIN
RECHTSANWÄLTE KEG,
MEMBER OF IUS LABORIS

Lothar A. Wachter
WOLF THEISS
GERHARD WAGNER
KSV 1870

Irene Welsler
*CERHA HEMPEL SPIEGELFELD
 HLAWATI*

Gerold Zeiler
*SCHÖNHERR RECHTSANWÄLTE
 GMBH / ATTORNEYS-AT-LAW*

AZERBEJDŽAN

Shirzad Abdullayev
NATIONAL BANK

Sabit Abdullayev
OMNI LAW FIRM

Eldar Adilzade
IFC

Anar Aliyev
IFC

Azer Amiraslan Aliyev
IFC

Aykhan Asadov
*BAKER & MCKENZIE - CIS,
 LTD.*

Ismail Askerov
MGB LAW OFFICES

Rufat Aslanli
NATIONAL BANK

Sabit A. Bagirov
*ENTREPRENEURSHIP
 DEVELOPMENT FOUNDATION*

Samira Bakhshiyeva
DELOITTE & TOUCHE LLC

Samir Balayev
UNIBANK

Kamil Mammadov
*MAMMADOV & PARTNERS
 LAW FIRM*

Elchin Mammadov
MGB LAW OFFICES

Vugar Mammadov
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Rena Mammadova
DELOITTE & TOUCHE LLC

Faiq S. Manafov
UNIBANK

Daniel Matthews
BAKER & MCKENZIE

Farhad Mirzayev
BM INTERNATIONAL LLC

Ruslan Mukhtarov
BM INTERNATIONAL LLC

Samir Nuriyev
*MINISTRY OF ECONOMIC
 DEVELOPMENT*

Movlan Pashayev
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Tamer Pektas
ARAL GROUP

Givi Petriashvili
IFC

John Quinn
ACE FORWARDING CASPIAN

Karim N. Ramazanov
*MINISTRY OF ECONOMIC
 DEVELOPMENT*

Gamar Rustamova
OMNI LAW FIRM

Nailya Safrova
*SWISS COOPERATION OFFICE
 FOR THE SOUTH CAUCASUS,
 EMBASSY OF SWITZERLAND*

Suleyman Gasan ogly
*SULEYMANOV
 CASPIAN SERVICE
 INTERNATIONAL
 CONSTRUCTION COMPANY*

Kamil Valiyev
MCGRIGORS BAKU LIMITED

Murad Yahyayev
UNIBANK

Ismail Zargarli
OMNI LAW FIRM

Uliyeva Zeynalova
MGB LAW OFFICES

BAHAMY

McKinney, Bancroft &
 HUGHES

Tropical Shipping

Kevin A. Basden
*BAHAMAS ELECTRICITY
 CORPORATION*

Rodney W. Braynen
DESIGN HÄUS

Registry of the Registrar
 GENERAL'S OFFICE

Craig G. Delancy
*THE COMMONWEALTH OF
 THE BAHAMAS, MINISTRY OF
 WORKS & TRANSPORT*

Rochelle A. Deleveaux
CENTRAL BANK

Chaunce M. Ferguson
MACKAY & MOXEY CHAMBERS

Amos J. Ferguson jr.
*FERGUSON ASSOCIATES &
 PLANNERS*

Anthony S. Forbes
*BAHAMAS ELECTRICITY
 CORPORATION*

Wendy Forsythe
*IMPORT EXPORT BROKERS
 LTD.*

Higgs & Johnson

Graham, Thompson & Co.

Debi Hancock-Williams
WILLIAMS LAW CHAMBERS

Colin Higgs
*MINISTRY OF WORKS &
 TRANSPORT*

Lennox Paton

Gordon Major
*THE COMMONWEALTH OF
 THE BAHAMAS, MINISTRY OF
 WORKS & TRANSPORT*

Shane A. Miller
*REGISTRAR GENERAL'S
 DEPARTMENT*

Michael Moss
*VALUATION AND BUSINESS
 LICENSE UNIT OF THE
 MINISTRY OF FINANCE*

Wayne R. Munroe
BAHAMAS BAR COUNCIL

Donna D. Newton
SUPREME COURT

Kevin Seymour
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Everette B. Sweeting
*BAHAMAS ELECTRICITY
 CORPORATION*

Tex I. Turnquest
*DEPARTMENT OF LANDS &
 SURVEYS*

BAHRAIN

Khalid Abdulla
TAMEER

Aysha Mohammed
*ABDULMALIK
 ELHAM ALI HASSAN &
 ASSOCIATES*

Khaled Hassan Ajaji
*MINISTRY OF JUSTICE &
 ISLAMIC AFFAIRS*

Mohammed Abdullah Al Sisi Al
 Buainain
AL BOAINAIN LEGAL SERVICES

Nawaf Bin Ebrahim Al Kalifa
*ELECTRICITY & WATER
 AUTHORITY*

Hamed Mohamed Al Khalifa
*MINISTRY OF MUNICIPALITIES
 & AGRICULTURE URBAN
 PLANNING*

Haider Hashim Al Noami
*MINISTRY OF MUNICIPALITIES
 & AGRICULTURE AFFAIRS,
 MUNICIPAL ONE STOP SHOP*

Mohammed Al Noor
*AL-TWAIJRI AND PARTNERS
 LAW FIRM*

Mohammed Hasan Al
 Zaimoor
*MINISTRY OF INDUSTRY &
 COMMERCE*

Samer Al-Ajjawi
ERNST & YOUNG

Abdulmajeed Ali Alawadhi
*ELECTRICITY & WATER
 AUTHORITY*

Fatima Alhasan
QAYS H. ZU'BI

Ebtihal Al-Hashimi
*MINISTRY OF MUNICIPALITIES
 & AGRICULTURE AFFAIRS,
 MUNICIPAL ONE STOP SHOP*

Shaji Alukkal
PANALPINA

Bilal Ambikapathy
NORTON ROSE

Maaria Ashraf
HATIM S. ZU'BI & PARTNERS

Mohammed R. Awadh
BAHRAIN INVESTORS CENTER

Mohammed Mirza A. Hussain

Bin Jaffer
*MINISTRY OF MUNICIPALITIES
 & AGRICULTURE AFFAIRS,
 MUNICIPAL ONE STOP SHOP*

Hussain Saleh Dhaif
MELA BAHRAIN

Michael Durgavich
AL-SARRAF & AL-RUWAYEH

Yousif A. Humood
MINISTRY OF FINANCE

Abdulwahid A. Janahi
THE BENEFIT COMPANY

Jawad Habib Jawad
BDO JAWAD HABIB

Sara Jawahery
*ELHAM ALI HASSAN &
 ASSOCIATES*

Ebrahim Karolia
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Elie Kassis
AGILITY LOGISTICS

Mubeen Khadir
ERNST & YOUNG

Mohammed Abdul Khaliq
TAMEER

Abdul-Haq Mohammed
TROWERS & HAMLINS

Abdullah Mutawi
TROWERS & HAMLINS

Hassan Ali Radhi
HASSAN RADHI & ASSOCIATES

Hameed Yousif Rahma
*MINISTRY OF INDUSTRY &
 COMMERCE*

Najma A. Redha Hasan
*MINISTRY OF MUNICIPALITIES
 & AGRICULTURE AFFAIRS,
 MUNICIPAL ONE STOP SHOP*

Mohamed Salahuddin
*MOHAMED SALAHUDDIN
 CONSULTING ENGINEERING
 BUREAU*

Latifa Salahuddin
QAYS H. ZU'BI

E. Hugh Stokes
HATIM S. ZU'BI & PARTNERS

Judith Tosh
NORTON ROSE

Robin Watson
THE BENEFIT COMPANY

Adrian Woodcock
NORTON ROSE

Hatim S. Zu'bi
HATIM S. ZU'BI & PARTNERS

BANGLADESZ

Mohammad Abdul Wazed
*DIRECTORATE OF LAND
 RECORDS AND SURVEYS*

Md. Abdul Maleque Mian
*ABDULLAH
 CREDIT INFORMATION
 BUREAU, BANGLADESH BANK*

Zainib Abedin
*A. QASEM & Co. /
 PRICEWATERHOUSECOOPERS*

Munir Uddin Ahamed
*INTEGRATED TRANSPORTATION
 SERVICES LTD., AGENT OF
 PANALPINA*

Tanjib-ul Alam
*DR. KAMAL HOSSAIN &
 ASSOCIATES*

MD. Nurul Amin
*DEVELOPMENT
 CONSTRUCTIONS LTD.*

Mehedy Amin
*DEVELOPMENT
 CONSTRUCTIONS LTD.*

Saad Amin
*DEVELOPMENT
 CONSTRUCTIONS LTD.*

Noorul Azhar
*GOVERNMENT OF
 BANGLADESH*

Probir Barua
*MD. HALIM BEPARI
 HALIM LAW ASSOCIATE*

Sharif Bhuiyan
*DR. KAMAL HOSSAIN &
 ASSOCIATES*

Jamilur Reza Choudhury
*APARUP CHOWDHURY
 MINISTRY OF LAW, JUSTICE
 AND PARLIAMENTARY AFFAIRS*

Badrud Doulah
*DOULAH & DOULAH
 ADVOCATES*

Nasirud Doulah
*DOULAH & DOULAH
 ADVOCATES*

Shamsud Doulah
*DOULAH & DOULAH
 ADVOCATES*

Mohammad Firoz Mia
MINISTRY OF ESTABLISHMENT

Moin Ghani
*DR. KAMAL HOSSAIN &
 ASSOCIATES*

K M A Halim
UPRIGHT TEXTILE SUPPORTS

Raquibul Haque Miah
*ADVOCATE & ATTORNEYS
 LAW FIRM*

Mirza Quamrul Hasan
ADVISER'S LEGAL ALLIANCE

Abdullah Hasan
*DR. KAMAL HOSSAIN &
 ASSOCIATES*

Md. Nazmul Hasan
PROTEX INTERNATIONAL

Kazi Rashed Hassan Ferdous
PROACTIVE

Ikhtiar Hossain
OVERSEAS BUSINESS

Abdul Hamid Howlader
*DHAKA DISTRICT REGISTRY
 OFFICE*

Mohammad Zeeshan Hyder
LEE, KHAN & PARTNERS

Shariful Islam
MD AMINUL ISLAM
CITY APPAREL-TEX CO.

Samsul Islam
EXECUTIVE MAGISTRATE
AND DEPUTY COMMISSIONER
OFFICE

Mohammed Aminul Islam
V-SIGN SWEATERS LTD.

Sohel Kasem
A. QASEM & Co. /
PRICewaterhouseCOOPERS
LEATHEREX FOOTWEAR IND.
LTD.

Qazi Mahtab-uz-Zaman
A.I.M MONSOOR

S A Mortoza
OISHI TRADE ASSOCIATES

Sheikh Nurul
EVA QUASEM
AMIR & AMIR LAW
ASSOCIATES, MEMBER OF LEX
MUNDI

A.F.M. Rahamatul Bari
GLOBE LINK ASSOCIATES LTD

Md. Mahbubur Rahman
AMIQ COMPUTER &
ELECTRONICS

Moinur Rahman
ASPECT RATIO CREATIVE
COMMUNICATION

Al Amin Rahman
AL AMIN RAHMAN &
ASSOCIATES

M.A. Reza
TAILOR4
RUMA LEATHER INDUSTRIES
LTD.

Deloar Siddique
M. ABU BAKAR & Co.

Shahriar Syeed
V-TEAC FASHION PVT LTD.
S S TEX LINK

Babla Topy

BELGIA

Allen & Overy LLP
COUR DE CASSATION

Hubert André-Dumont
MCGUIRE WOODS LLP

Christiaan Barbier
MONARD-D'HULST

Thierry Bosly
WHITE & CASE

Gilles Carbonez
MCGUIRE WOODS LLP

Ortwin Carron
MONARD-D'HULST

Koen Cooreman

Steven De Schrijver
VAN BAEL & BELLIS

Amaury Della Faille
PRICewaterhouseCOOPERS

Frank Dierckx
PRICewaterhouseCOOPERS

David Du Pont
ASHURST

Jürgen Egger
MONARD-D'HULST

Pierrette Fraisse
SPF FINANCES - AGDP

Kurt Grillet
ALTIUS

Sandrine Hirsch
SIMONT BRAUN

Thomas Hürner
NATIONAL BANK

Stephan Legein
FEDERAL PUBLIC SERVICE
FINANCE

Luc Legon
PRICewaterhouseCOOPERS

Alexis Lemmerling
BERQUIN NOTAIRES

Axel Maeterlinck
SIMONT BRAUN

Philippe Massart
SIBELGA
MEDICCLEANAIR

Robert Meunier
NOTARY

Carl Meyntjens
ASHURST

Dominique Mougenot
COMMERCIAL COURT MONS

Didier Muraille
NATIONAL BANK

Peter Neefs
NATIONAL BANK

Sabrina Otten
PRICewaterhouseCOOPERS
PANALPINA WORLD
TRANSPORT N.V.

Peter Rooryck
MONARD-D'HULST

Katrien Schillemans
PRICewaterhouseCOOPERS

Frédéric Souchon
PRICewaterhouseCOOPERS

Jan Van Celst
DLA PIPER LLP

Mieke van den Bunder
PRICewaterhouseCOOPERS
BUSINESS ADVISORS

Ruben Van Impe
VAN IMPE ACCOUNTANCY
BVBA

BELIZE

Emil Arguelles
ARGUELLES & COMPANY LLC

Rudy Castillo
THE BELIZE BANK LTD.

Gian C. Gandhi
INTERNATIONAL FINANCIAL
SERVICES COMMISSION

Mirna Lara
EUROCARIBE BELIZE SHIPPING
SERVICES

Russell Longworth
CARIBBEAN SHIPPING
AGENCIES LTD.

Fred Lumor
FRED LUMOR & Co.

Reynaldo F. Magana
FRONTIER INTERNATIONAL
BUSINESS SERVICES LTD.

Tania Moody
BARROW & WILLIAMS

Patricia Rodriguez
BELIZE COMPANIES AND
CORPORATE AFFAIRS REGISTRY

Dan Roth
STERLING FREIGHT SERVICES

Janelle Tillett
EUROCARIBE BELIZE SHIPPING
SERVICES

Saidi Vaccaro
ARGUELLES & COMPANY LLC

Philip Zuniga
BARRISTER & ATTORNEY-AT-LAW

BENIN

Jean-Claude Adandedjan
CONTINENTAL BANK

Ganiou Adechy
ETUDE DE ME GANIOU
ADECHY

Eurydice Adjovi
CONTINENTAL BANK

Victoire Agbanrin-Elisha
CABINET D'AVOCAT
AGBANRIN-ELISHA

Saddou Agbantou
CABINET D'AVOCATS

Paul Agbonihoue
SBE

Jean-Paul T. Hervé Ahoyo
SOCIETE BENINOISE
D'ENERGIE ELECTRIQUE

Sybel Akueshson
FCA

Rafikou Alabi
CABINET ME ALABI

Dieu-Donné Mamert Assogba
CABINET MAÎTRE ADJAI

Innocent Sourou Avognon
MINISTÈRE DE LA JUSTICE ET
DE LA LEGISLATION

Zachari Baba Body
CABINET SPA BABA BODY,
QUENUM ET SAMBAOU

Charles Badou
CABINET D'AVOCAT CHARLES
BADOU

Gabriel Bankole
CONTINENTAL BANK

Agnès A. Campbell
CAMPBELL & ASSOCIÉS

Eugene Capo-chichi
MINISTÈRE DES TRANSPORTS
ET DES TRAVAUX PUBLICS

Michèle A. O. Carrena
TRIBUNAL DE PREMIÈRE
INSTANCE DE COTONOU
DAE STORES LIMITED

Johannès Dagnon
GROUPE HELIOS AFRIQUE

Armand Dakehou
MINISTÈRE DES MINES, DE
L'ÉNERGIE ET DE L'EAU

Dansou
IMOTEPH

Jonathan Darboux
BCEAO

Fatimato Zahra Diop
BCEAO

Henri Fadonougbo
TRIBUNAL DE PREMIÈRE
INSTANCE

Francis Sctondji Fagnibo
MINISTÈRE DES FINANCES ET
DE L'ÉCONOMIE

Guy Médard Agbo Fayemi
ORDRE NATIONAL DES
ARCHITECTES ET DES
URBANISTES

Jean Claude Gnamien
FIDAFRICA /
PRICewaterhouseCOOPERS

Hermann Gnango
FIDAFRICA /
PRICewaterhouseCOOPERS

Denis Hazoume
CONTINENTAL BANK

Dominique Lales
ADDAX & ORYX GROUP

Evelyne M'Bassidgé
FIDAFRICA /
PRICewaterhouseCOOPERS

Adeline Messou
FIDAFRICA /
PRICewaterhouseCOOPERS

Severin-Maxime Quenum
CABINET SPA BABA BODY,
QUENUM ET SAMBAOU

Dakehou Armand S. Raoul
MINISTÈRE DES MINES, DE
L'ÉNERGIE ET DE L'EAU

Mohammed Rabiou Salouf
CHAMBRE DE COMMERCE ET
D'INDUSTRIE DU BENIN

Zakari Djibril Sambaou
ALICE CODJIA SOHOUEYOU
ATTORNEY-AT-LAW

Didier Sterlingot
SDV - SAGA

Dominique Taty
FIDAFRICA /
PRICewaterhouseCOOPERS

Chakirou Tidjani
AGENCE BÉNINOISE DE
PROMOTION DES ÉCHANGES
COMMERCIAUX

Abdou' Aziz Tidjani
DIRECTION GÉNÉRALE DES
IMPÔTS ET DES DOMAINES

Jean-Bosco Todjinou
ORDRE NATIONAL DES
ARCHITECTES ET DES
URBANISTES

Roger Tohoundjo
HAUTE COUR DE JUSTICE

Fousséni Traoré
FIDAFRICA /
PRICewaterhouseCOOPERS

Konate Yacouba
FRANCE TRANSFO
ZITTY SARL

Donatien Adannou Zonon
CHAMBRE DE COMMERCE ET
D'INDUSTRIE DU BENIN

BHUTAN

Susan Collier
ORRICK, HERRINGTON &
SUTCLIFFE LLP

Kincho Dorjee
LEKO PACKERS

Ugyen Dorji
THIMPHU CITY CORPORATION

Laxmi Prasad Giri
BHUTAN NATIONAL BANK LTD

Tharchin Lhendup
MINISTRY OF FINANCE

S.N. Muruli
THIMPHU CITY CORPORATION

Sangay Penjore
THIMPU MUNICIPAL CO.

Sonam Tshering
MINISTRY OF FINANCE

Sonam Wangchuk
MINISTRY OF FINANCE

Tshering Wangchuk
ROYAL COURT OF JUSTICE

Sonam P. Wangdi
MINISTRY OF ECONOMIC
AFFAIRS

Tashi Wangmo
MINISTRY OF LABOUR AND
HUMAN RESOURCES

BIALORUŚ

Ivan Alievich
VLASOVA MIKHEL & PARTNERS

Yuri M. Alymov
NATIONAL BANK

Alexey Anischenko
VLASOVA, MIKHEL AND
PARTNERS LLC

Svetlana Babintseva
DICSA AUDIT, LAW &
CONSULTING

Ron J. Barden
PRICewaterhouseCOOPERS

Vladimir G. Biruk
CAPITAL LTD.
BOKEMIN LTD.

Dmitry Bokhan
BUSINESSCONSULT

Alexander Bondar
BUSINESSCONSULT

Alexander Botian
BOROVTSOV & SALEI LAW
OFFICES

Vitaly Braginiec
BRAGINIEC & PARTNERS
ALIAKSANDR DANILEVICH
DANILEVICH

Igor Dankov
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Vladimir Didenko
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Anton Dolgovechny
NATIONAL BANK

Dmitry Dorofeev
NATIONAL BANK

Marina Dymovich
BOROVTSOV & SALEI LAW
OFFICES

Kuksenko Ivan Gennadievich
ARS GROUP

Gennadiy Glinskiy
DICSA INTERNATIONAL
GROUP OF LAWYERS

Alexandr Ignatov
NATIONAL BANK

Antonina Ivanova
DICSA INTERNATIONAL
GROUP OF LAWYERS

Dmitry L. Kalechits
NATIONAL BANK

Nina Knyazeva
BUSINESSCONSULT

Irina Koikova
DICSA INTERNATIONAL
GROUP OF LAWYERS

Mikhail E. Kostyukov
ATTORNEY AT LAW

Dmitry Labetsky
BUSINESSCONSULT

Oksana Loban
ERNST & YOUNG

Sergei Logvinov
KRAFTTRANS

Ekaterina Lukyanova
STATE COMMITTEE FOR REAL
ESTATE REGISTRATION

Konstantin Mikhail
VLASOVA MIKHEL & PARTNERS

Alexei Nazarov
NATIONAL BANK

Vladimir Nemov
DICSA AUDIT, LAW &
CONSULTING

Magdalena Patrzyk
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Victor Plenkin
NATIONAL BANK

Vassili I. Salei
BOROVTSOV & SALEI LAW
OFFICE

Sergei Senchuk
STATE COMMITTEE FOR REAL
ESTATE REGISTRATION

Vitaly P. Sevroukevitch
BELARUSSIAN SCIENTIFIC
INDUSTRIAL ASSOCIATION

Alexander Shevko
NATIONAL BANK

Lubov Slobodchikova
NATIONAL BANK

Viktar Strachuk
DELOITTE & TOUCHE

Sergey Strelchik
VALEX CONSULT

Natalia Talai
VLASOVA MIKHEL & PARTNERS

Yuri M. Truhan
NATIONAL BANK

Alexander Vasilevsky
VALEX CONSULT

Anna Yakubenko
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Vyacheslav Zhuk
IFC

BOLIWIA

Fernando Aguirre
BUFETE AGUIRRE SOC. CIV.

Carolina Aguirre Urioste
BUFETE AGUIRRE SOC. CIV.

Oswaldo Alvarez Wills
S&V ASOCIADOS S.R.L.

Daniela Aragones Cortez
SANJINES & ASOCIADOS SOC.
CIV. ABOGADOS

Jaime Araujo Camacho
FERRERE

Raúl A. Baldivia
BALDIVIA UNZAGA &
ASOCIADOS

Adrian Barrenechea
BAZOBERRY
CRIALES, URCULLO &
ANTEZANA

Enrique Barrios
GUEVARA & GUTIÉRREZ S.C.

Alexandra Blanco
GUEVARA & GUTIÉRREZ S.C.

Francisco Bollini Roca
FERRERE

Walter B. Calla Cardenas
COLEGIO DEPARTAMENTAL DE
ARQUITECTOS DE LA PAZ

Franklin Carrillo
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Jose A. Criales
CRIALES, URCULLO &
ANTEZANA

J. Christian Davila C.
SD ARQUITECTOS

Karen Yovana Egüez Palma
FERRERE

Jeannine Forgues
FERRERE

Nicolas Franulic Casasnovas
INFOCRED - SERVICIO DE
INFORMACION CREDITICIA
BIC S.A.

Jose E. Gamboa T.
COLEGIO DEPARTAMENTAL DE
ARQUITECTOS DE LA PAZ

Michelle Giraldo Lacerda
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Renato Goitia Machicao
HERMES S.R.L.

Adriana Grizante de Almeida
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Ramiro Guevara
GUEVARA & GUTIÉRREZ S.C.

Primitivo Gutiérrez
GUEVARA & GUTIÉRREZ S.C.

Enrique F. Hurtado
SUPERINTENCIA DE BANCOS Y
ENTIDADES FINANCIERAS

Marcelo Hurtado-Sandoval
SALAZAR, SALAZAR

Carlos Alberto Iacia
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Jorge Luis Inchauste
GUEVARA & GUTIÉRREZ S.C.

Paola Justiniano Arias
SANJINES & ASOCIADOS SOC.
CIV. ABOGADOS

Cesar Lora
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Reynaldo Marconi O.
FINRURAL

Gonzalo Mendieta Romero
ESTUDIO DE ABOGADOS
MENDIETA ROMERO &
ASOCIADOS

Luis Meneses M.
ALPASUR

Jaime Merida Alvarez
COLEGIO DEPARTAMENTAL DE
ARQUITECTOS DE LA PAZ

Ariel Morales Vasquez
C.R. & F. ROJAS ABOGADOS

Evany Oliveira
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Elidie P. Bifano
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Alejandro Peláez Kay
INDACOCHEA & ASOCIADOS

Mariana Pereira Nava
INDACOCHEA & ASOCIADOS

Oscar Antonio Plaza Ponte
ENTIDAD DE SERVICIOS DE
INFORMACIÓN ENSERBIC S.A.

Julio Quintanilla Quiroga
QUINTANILLA & SORIA, SOC.
CIV.

Carlos Ramirez Arroyo
C.R. & F. ROJAS, MEMBER OF
LEX MUNDI

Diego Rojas
C.R. & F. ROJAS, MEMBER OF
LEX MUNDI

Fernando Rojas
C.R. & F. ROJAS, MEMBER OF
LEX MUNDI

Mariela Rojas
ENTIDAD DE SERVICIOS DE
INFORMACIÓN ENSERBIC S.A.

Pilar Salazar
BUFETE AGUIRRE SOC. CIV.

Sergio Salazar-Machicado
SALAZAR, SALAZAR

Fernando Salazar-Paredes
SALAZAR, SALAZAR

Sandra Salinas
C.R. & F. ROJAS, MEMBER OF
LEX MUNDI

Raoul Rodolpho Sanjines
ELIZAGOYEN
SANJINES & ASOCIADOS SOC.
CIV. ABOGADOS

Jennifer Shepard
SD ARQUITECTOS

A. Mauricio Torrico Galindo
QUINTANILLA & SORIA, SOC.
CIV.

Roberto Viscáfé Ureña
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Mauricio Zambrana Cuéllar
INFOCRED - SERVICIO DE
INFORMACION CREDITICIA
BIC S.A.

BOŠNIA I HERCEGOWINA

Sabina Buco
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Emir Corhodžić
DLA PIPER WEISS - TESSBACH

Mark Davidson
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Višnja Dizdarević
MARIĆ LAW OFFICE

Petros Doukas
IKRP ROKAS & PARTNERS

Ezmana Hadziavdić
MARIĆ LAW OFFICE

Emin Hadžić
MARIĆ LAW OFFICE

Senada Havić Hrenovica
LRC CREDIT BUREAU

Ismeta Huremović
LAND REGISTRY OFFICE OF
THE SARAJEVO MUNICIPAL
COURT

Nusmir Huskić
MARIĆ LAW OFFICE

Haris Mesinović
IFC

Arela Jusufbasić
LAWYERS' OFFICE BOJANA
TKALCIC-DJULIC, OLODAR
PREBANIC & ADELA
DRAGANOVIĆ

Muhidin Karšić
LAW OFFICE OF EMIR
KOVAČEVIĆ

Emmanuel Koenig
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Vildana Mandalović
IKRP ROKAS & PARTNERS

Branko Marić
MARIĆ LAW OFFICE

Emir Pasanović
DLA PIPER WEISS - TESSBACH

Edisa Peštek
DLA PIPER WEISS - TESSBACH

Hasib Salkić
INTERŠPED

Mehmed Spaho
LAW OFFICE SPAHO

Anisa Strujić
MARIĆ LAW OFFICE

Bojana Tkalčić-Džulić
LAWYERS' OFFICE BOJANA
TKALCIC-DJULIC, OLODAR
PREBANIC & ADELA
DRAGANOVIĆ

Mira Todorović-Symeonidi
IKRP ROKAS & PARTNERS

Selver Zaimović
LAW OFFICE SPAHO

BOTSWANA

Staffnurse Bangu T. Lesetedi-
KEOTHEPILE
REGISTRAR OF COMPANIES,
TRADE MARKS, PATENTS AND
DESIGNS

John Carr-Hartley
ARMSTRONGS ATTORNEYS

Rizwan Desai
COLLINS NEWMAN & CO

Diba M. Diba
MINCHIN & KELLY ATTORNEYS

Guri Dobo
DOBSON AND COMPANY,
CERTIFIED PUBLIC
ACCOUNTANTS

Edward W. Fasholé-Luke II
LUKE & ASSOCIATES

Vincent Galeromeloe
TRANSUNION ITC

Laknath Jayawickrama
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Bokani Machinya
COLLINS NEWMAN & CO

Dineo Makati-Mpho
COLLINS NEWMAN & CO

Mercia Bonzo Makgaleme
CHIBANDA, MAKGALEME
& CO.

Finola McMahon
OSEI-OFEI SWABI & CO.
DINLAR MINWALLA
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Claude A. Mojafi
MINISTRY OF LABOUR AND
HOME AFFAIRS

Mmatshipi Motsepe
MANICA AFRICA PTY. LTD.

Jack Allan Mutua
TECTURA INTERNATIONAL
BOTSWANA

Alfred B. Ngowi
UNIVERSITY OF BOTSWANA

Rajesh Narasimhan
GRANT THORNTON

Godfrey N. Nthomiwa
ADMINISTRATION OF JUSTICE

Kwadwo Osei-Ofei
OSEI-OFEI SWABI & CO.

Butler Phirie
PRICewaterHOUSECOOPERS

Nikola Stojanovic
ABB (PTY) LTD

Juliana White
BOTSWANA STOCK EXCHANGE

Dave Williams
MINCHIN & KELLY

BRAZYLIA

Pedro Aguiar de Freitas
COMPANHIA VALE DO RIO DOCE

Antonio Aires
DEMAREST E ALMEIDA ADVOGADOS

Donizeet Antonio da Silva
DAS CONSULTORIA

Pedro Vitor Araujo da Costa
ESCRITORIO DE ADVOCACIA GOUVEA VIEIRA

Flavia Bailone Marcilio
BARBOSA

Veirano Advogados
PRISCYLA BARBOSA

Veirano Advogados
RENATO BERGER TOZZINI FREIRE ADVOGADOS

Camila Biral
DEMAREST E ALMEIDA ADVOGADOS

Richard Blanchet
LOESER E PORTELA ADVOGADOS

Adriano Borges
DE VIVO WHITAKER E CASTRO ADVOGADOS

Daniel Bortolotto
CARGO LOGISTICS

Sergio Bronstein
VEIRANO ADVOGADOS

Júlio César Bueno
PINHEIRO NETO ADVOGADOS

Paulo Campana
FELSBERG, PEDRETTI, MANNRICH E AIDAR ADVOGADOS E CONSULTORES LEGAIS

Plinio Cesar Romanini
BANCO CENTRAL

Renato Chiodaro
DE VIVO WHITAKER E CASTRO ADVOGADOS CENTRO UNIVERSITÁRIO CURITIBA

Fernanda Cirne Montorfano
ESCRITORIO DE ADVOCACIA GOUVEA VIEIRA

Gilberto Deon Corrêa Junior
VEIRANO ADVOGADOS

Sidinei Corrêa Marques
BANCO CENTRAL

Adriana Daiuto
DEMAREST E ALMEIDA ADVOGADOS

Cleber Dal Rovere Peluzo
VISEU CUNHA ORICCHIO ADVOGADOS

Eduardo Depassier
LOESER E PORTELA ADVOGADOS

Roberta dos Reis Matheus
TRENCH ROSSI E WATANABE ADVOGADOS

José Ricardo dos Santos Luz
JÚNIOR
DUARTE GARCIA, CASELLI GUIMARÃES E TERRA ADVOGADOS

Roberta Feiten Silva
VEIRANO ADVOGADOS

Vanessa Felício
VEIRANO ADVOGADOS

Thomas Benes Felsberg
FELSBERG, PEDRETTI, MANNRICH E AIDAR ADVOGADOS E CONSULTORES LEGAIS

Danielle Ferreiro
PINHEIRO GUIMARÃES ADVOGADOS

Rafael Frota Indio do Brasil
FERRAZ
ESCRITORIO DE ADVOCACIA GOUVEA VIEIRA

Rafael Gagliardi
DEMAREST E ALMEIDA ADVOGADOS

Thiago Giantomassi
DEMAREST E ALMEIDA ADVOGADO

Michelle Giraldi Lacerda
PRICewaterHOUSECOOPERS

Adriana Grizante de Almeida
PRICewaterHOUSECOOPERS

Enrique Hadad
LOESER E PORTELA ADVOGADOS

Mery Ellen Hidalgo
NEW DEAL

Carlos Alberto Iacia
PRICewaterHOUSECOOPERS

Christopher Jarvinen
PINHEIRO NETO ADVOGADOS

Esther Jerusalemly
ARAÚJO E POLICASTRO ADVOGADOS

Fernando Loeser
LOESER E PORTELA ADVOGADOS

Marina Maccabelli
DEMAREST E ALMEIDA ADVOGADOS

André Marques
PINHEIRO NETO ADVOGADOS

Georges Louis Martens Filho
DE VIVO, WHITAKER, CASTRO E GONÇALVES ADVOGADOS

Thiago Martins
ARAÚJO E POLICASTRO ADVOGADOS

Jose Augusto Martins
BAKER & MCKENZIE

Laura Massetto Meyer
PINHEIRO GUIMARÃES ADVOGADOS

Rodrigo Matos
MBM TRADING

Eduardo Augusto Mattar
PINHEIRO GUIMARÃES ADVOGADOS

Anneliese Moritz
FELSBERG, PEDRETTI, MANNRICH E AIDAR ADVOGADOS E CONSULTORES LEGAIS

Walter Abrahão Nimir Junior
DE VIVO, WHITAKER, CASTRO E GONÇALVES ADVOGADOS

Evany Oliveira
PRICewaterHOUSECOOPERS

Andrea Oricchio Kirsh
VISEU CUNHA ORICCHIO ADVOGADOS

Elidie P. Bifano
PRICewaterHOUSECOOPERS

Maria Fernanada Pecora
VEIRANO ADVOGADOS

Fabio Luis Pereira Barboza
VISEU CUNHA ORICCHIO ADVOGADOS

Andréa Pitthan Françolin
DE VIVO, WHITAKER, CASTRO E GONÇALVES ADVOGADOS

Durval Portela
LOESER E PORTELA ADVOGADOS PONTIFÍCIA UNIVERSIDADE CATÓLICA DO PARANÁ

Eliane Ribeiro Gago
DUARTE GARCIA, CASELLI GUIMARÃES E TERRA ADVOGADOS

Guilherme Rizzo Amaral
VEIRANO ADVOGADOS

João Rodrigues
VEIRANO ADVOGADOS

Carlos Santos
SANTOS CONSULTING

Camilla Sisti
ARAÚJO E POLICASTRO ADVOGADOS

Claudio Taveira
PINHEIRO NETO ADVOGADOS

Enrique Tello Hadad
LOESER E PORTELA ADVOGADOS

Marcos Tiraboschi
VEIRANO ADVOGADOS

Fábio Tokars
JUNTA COMERCIAL DO PARANA

Luiz Fernando Valente De
PAIVA
PINHEIRO NETO ADVOGADOS

José Wahle
VEIRANO ADVOGADOS

Eduardo Guimarães
WANDERLEY
VEIRANO ADVOGADOS

Celso Xavier
DEMAREST E ALMEIDA ADVOGADOS

BRUNEI

Arkitek Ibrahim

Danny Chua
BRUNEI TRANSPORTING COMPANY

Michael Guan
LEE CORPORATEHOUSE ASSOCIATES

Nancy Lai
LEE CORPORATEHOUSE ASSOCIATES

Kin Chee Lee
LEE CORPORATEHOUSE ASSOCIATES

Yew Choh Lee
Y.C. LEE & LEE ADVOCATES & SOLICITORS

Teck Guan Lim
ERNST & YOUNG

Kelvin Lim
K. LIM & Co.

Guillaume Madru
SDV

Colin Ong
DR. COLIN ONG LEGAL SERVICES

BULGARIA

Svetlin Adrianov
PENKOV, MARKOV & PARTNERS

Nikolay Bandakov
KAMBOUROV & PARTNERS

Christo Batchvarov
PRICewaterHOUSECOOPERS

Ilian Beslemeshki
GEORGIEV, TODOROV & Co.

Nikolai Bozhilov
UNIMASTERS LOGISTICS PLC.

Stella Bozova
STOEVA, KUYUMDJEVA & VITLIEMOV

Emil Cholakov
LM LEGAL SERVICES LTD.

Marta Del Coto
LANDWELL, PRICewaterHOUSECOOPERS LEGAL SERVICES

Borislav Dimitrov
LANDWELL, PRICewaterHOUSECOOPERS LEGAL SERVICES

Kristina Dimitrova
LANDWELL, PRICewaterHOUSECOOPERS LEGAL SERVICES

Elina Dimova
LIC - PENKOV, MARKOV & PARTNERS

Lora Docheva
PRICewaterHOUSECOOPERS

Bogdan Drenski
GEORGIEV, TODOROV & Co. ECONOMOU INTERNATIONAL SHIPPING AGENCY LIMITED, VARNA

Georgiy Georgiev
LANDWELL, PRICewaterHOUSECOOPERS LEGAL SERVICES

Marieta Getcheva
PRICewaterHOUSECOOPERS

Ralitsa Gougleva
DJINGOV, GOUGINSKI, KYUTCHUKOV & VELICHKOV

Katerina Gramatikova
DOBREV, KINKIN & LYUTSKANOV

Iassen Hristev
DOBREV, KINKIN & LYUTSKANOV

Ginka Iskrova
PRICewaterHOUSECOOPERS

Angel Kalaidjiev
KALAJDIEV, GEORGIEV & MINCHEV

Yabor Kambourov
KAMBOUROV & PARTNERS

Hristina Kirilova
KAMBOUROV & PARTNERS

Lilia Kisseva
DJINGOV, GOUGINSKI, KYUTCHUKOV & VELICHKOV

Donko Kolev
ASTA BRIDGE INTERNATIONAL

Ilya Komarevski
LANDWELL, PRICewaterHOUSECOOPERS LEGAL SERVICES

Boika Komsulova
PRICewaterHOUSECOOPERS

Dessislava Lukarova
ARSOV NATCHEV GANEVA

Ivan Markov
LIC - PENKOV, MARKOV & PARTNERS

Gergana Monovska
DJINGOV, GOUGINSKI, KYUTCHUKOV & VELICHKOV

Vladimir Nathev
ARSOV NATCHEV GANEVA

Yordan Naydenov
BORISLAV BOYANOV & Co.

Violeta Nikolova
ARSOV NATCHEV GANEVA

Darina Oresharova
EXPERIAN BULGARIA EAD

Alexander Pachamanov
GEORGIEV, TODOROV & Co.

Yordanka Panchovska
GEORGIEV, TODOROV & Co.

Miglana Peneva
GEORGIEV, TODOROV & Co.

Vladimir Penkov
PENKOV, MARKOV & PARTNERS

Galina Petkova
ARSOV NATCHEV GANEVA

Borislava Pokrass
STOEVA, KUYUMDJIEVA & VITLIEMOV

Gerdana Popova
GEORGIEV, TODOROV & Co.

Nikolav Radev
DOBREV, KINKIN & LYUTSKANOV

Nevena Radlova
STOEVA, KUYUMDJIEVA & VITLIEMOV

Alexander Rangelov
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Anna Saeva
BORISLAV BOYANOV & Co.

Stela Slavcheva
ASPOLLY CARRASS INTERNATIONAL LTD.

Violeta Slavova
EXPERIAN BULGARIA EAD

Irina Stoeva
STOEVA, KUYUMDJIEVA & VITLIEMOV

Roman Stoyanov
LIC - PENKOV, MARKOV & PARTNERS

Margarita Stoyanova
KAMBOUROV & PARTNERS

Peter Takov
LANDWELL, PRICEWATERHOUSECOOPERS LEGAL SERVICES

Laura Thomas
LM LEGAL SERVICES LTD.

Svilen Todorov
TODOROV & DOYKOVA LAW FIRM

Matea Tsenkova
DJINGOV, GOUGINSKI, KYUTCHUKOV & VELICHKOV

Stefan Tzakov
KAMBOUROV & PARTNERS, ATTORNEYS AT LAW

Maria Urmanova
LANDWELL, PRICEWATERHOUSECOOPERS LEGAL SERVICES

Miroslav Varnaliev
UNIMASTERS LOGISTICS PLC.

Pavel Vitliemov
STOEVA, KUYUMDJIEVA & VITLIEMOV

Vera Yaneva
PENKOV, MARKOV & PARTNER

BURKINA FASO

Campene A Theophile

Fortune Bicaba

Dieudonne Bonkougou

Birika Jean Claude Bonzi

B. Thierry Compaoré
INGENIERIE-DESIGN-ARCHITECTURE

Bernardin Dabire
CABINET BERNARDIN DABIRE

Laurent-Michel Dabire
CABINET BERNARDIN DABIRE

Jonathan Darboux
BCEAO

Denis Dawende
OFFICE NOTARIAL ME JEAN CELESTIN ZOURE

Sylvie Dembelé
DAUDA DIALLO FISC CONSULTING INTERNATIONAL

Fatimatou Zahra Diop
BCEAO

Jean Claude Gnamien
FIDAFRICA / PRICEWATERHOUSECOOPERS

Hermann Ngango
FIDAFRICA / PRICEWATERHOUSECOOPERS

Sibi Desire Gouba
OFFICE NOTARIAL ME JEAN CELESTIN ZOURE

Issaka Kargourou
MAISON DE L'ENTREPRISE DU BURKINA FASO

Barthélémy Kere
CABINET D'AVOCATS BARTHÉLÉMY KERE

Gilbert Kibtonre
CEFAC

Messan Lawson
COLETTE LEFEBVRE INSPECTION DU TRAVAIL

Ido Leocaldie
CABINET BERNARDIN DABIRE

Evelyne Mandessi Bell
CABINET OUEDRAOGO & BONKOUNGOU

Evelyne M'Bassidgé
FIDAFRICA / PRICEWATERHOUSECOOPERS

Adeline Messou
FIDAFRICA / PRICEWATERHOUSECOOPERS

Oumarou Ouedraogo
AVOCAT & LA COUR

N. Henri Ouedraogo
MINISTERE DES FINANCES ET DU BUDGET

François de Salle Ouedraogo
SOCIETE NATIONALE D'ELECTRICITE DU BURKINA

Benewende S. Sankara
CABINET MAITRE SANKARA

Hermann Sanon
OFFICE NOTARIAL ME JEAN CELESTIN ZOURE

Michel Sawadogo
UNIVERSITÉ DE OUAGADOUGOU

Moussa Sogodogo
AVOCAT & LA COUR

Barterlé Mathieu Some
AVOCAT & LA COUR

Thombiano Sylvain
EPURE

Dominique Taty
FIDAFRICA / PRICEWATERHOUSECOOPERS

Clément Toe
GÉNÉRAL D'ELECTRICITÉ ET DIVERS

Fousséni Traoré
FIDAFRICA / PRICEWATERHOUSECOOPERS

Bouba Yaguibou
SEYDOU ROGER YAMBA CABINET MAITRE SANKARA

Gilles Corneille Yaméogo
BARREAU DU BURKINA FASO

Ousmane Prosper Zoungrana
THÉOPHANE NOËL ZOURE OFFICE NOTARIAL ME JEAN CELESTIN ZOURE

BURUNDI

Bireha Audace
BANQUES-MICROFINANCE-GESTION IMMOBILIÈRE

Joseph Bahizi
BANQUE DE LA RÉPUBLIQUE DU BURUNDI

Sylvestre Banzubaze
AVOCAT AU BARREAU DU BURUNDI

Emmanuel Hakizimana
CAB. D'AVOCATS-CONSEILS

Dominik Kohlhagen
CHERCHEUR AU LABORATOIRE D'ANTHROPOLOGIE JURIDIQUE DE PARIS

CHILE

Angie Armer Rios
ALVAREZ HINZPETER JANA

Sandra Benedetto
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Jorge Benitez Urrutia
URRUTIA & CÍA

Jimena Bronfman
GUERRERO, OLIVOS, NOVOA Y ERRÁZURIZ

Héctor Carrasco
SUPERINTENDENCIA DE BANCOS E INSTITUCIONES FINANCIERAS

Paola Casorzo
PHILIPPI, YRARRAZAVAL, PULIDO & BRUNNER

Andrés Chirgwin
ALVAREZ HINZPETER JANA

Camilo Cortés
ALESSANDRI & COMPAÑÍA

Sergio Cruz
CRUZ & CIA. ABOGADOS

José Ignacio Díaz
YRARRAZAVAL, RUIZ-TAGLE, GOLDENBERG, LAGOS & SILVA

Cristián S. Eyzaguirre
EYZAGUIRRE & CÍA.

Silvio Figari Napoli
DATABUSINESS

Cristian Garcia-Huidobro
BOLETIN COMERCIAL

Juan Pablo Gonzalez M.
GUERRERO, OLIVOS, NOVOA Y ERRÁZURIZ

Mauricio Hederra
CRUZ & CÍA ABOGADOS JAVIER HURTADO

Camara Chilena de la CONSTRUCCION

Fernando Jamarne
ALESSANDRI & COMPAÑÍA

Didier Lara
PRICEWATERHOUSECOOPERS

León Larrain
BAKER & MCKENZIE (CRUZAT, ORTÚZAR Y MACKENNA LTDA.)

Enrique Munita
PHILIPPI, YRARRAZAVAL, PULIDO & BRUNNER

Cristian Olavarria
PHILIPPI, YRARRAZAVAL, PULIDO & BRUNNER

Gerardo Ovalle Mahns
YRARRAZAVAL, RUIZ-TAGLE, GOLDENBERG, LAGOS & SILVA

Luis Parada Hoyl
BAHAMONDEZ, ALVAREZ & ZEGERS

Pablo Paredes
ALBAGLI ZALIASNIK ABOGADOS

Beatriz Recar
BAKER & MCKENZIE (CRUZAT, ORTÚZAR Y MACKENNA LTDA.)

Sebastián Riesco
EYZAGUIRRE & CÍA.

Claudio Rivera
CAREY Y CÍA LTDA.

Edmundo Rojas García
CONSERVADOR DE BIENES RAÍCES DE SANTIAGO

Alvaro Rosenblut
ALBAGLI ZALIASNIK ABOGADOS

Carlos Saavedra
CRUZ & CIA. ABOGADOS

Adriana Salias
REDLINES GROUP

Martín Santa María O.
GUERRERO, OLIVOS, NOVOA Y ERRÁZURIZ

Carlos Saveedra
CRUZ & CÍA ABOGADOS

Esteban Tomic
CRUZ & CIA. ABOGADOS

Jorge Valenzuela
PHILIPPI, YRARRAZAVAL, PULIDO & BRUNNER

Sebastián Valdivieso
YRARRAZAVAL, RUIZ - TAGLE, GOLDENBERG, LAGOS & SILVA

Osvaldo Villagra
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Arturo Yrarrázaval
COVARRUBIAS YRARRAZAVAL, RUIZ - TAGLE GOLDENBURG, LAGOS & SILVA

Sebastián Yunge
GUERRERO, OLIVOS, NOVOA Y ERRÁZURIZ

Rony Zimmerman M.
ALVAREZ HINZPETER JANA

CHINA

Russell Brown
LEHMANBROWN

Robin Cai
BNP SERVICE

Rico Chan
BAKER & MCKENZIE

John Chan
FUZHOU RELAX CO., LTD.

Rex Chan
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Yixin Chen
DAVIS POLK & WARDWELL

Caro Chen
DNIYA ORNAMENTS CO., LTD.

Lisa Chen
JIAHUA CO.

Jie Chen
JUN HE LAW OFFICES, MEMBER OF LEX MUNDI

Barry Cheung
KPMG HUAZHEN

Bolivia Cheung
KPMG HUAZHEN

Taylor Chuang
INNOVATION MEDICAL INSTRUMENT CO., LTD.

Yw Chung
BAKER BOTTS LLP

Tony Diao
SHAUGHNESSY HOLDINGS LTD.

Wayne Forfine
FORFINE MARKETING & SERVICE

Wei Gao
ZY & PARTNERS

Leo Ge
GLOBAL STAR LOGISTICS CO. LTD.

Alex Gee
SHANGHAI PEGASUS MATERIALS CO., LTD.

Alexander Gong
BAKER & MCKENZIE

Kejun Guo
DEHENG LAW OFFICES

Felix Hu
SHANGHAI MEIYAO AVIATION
Co., LTD.

Simon Huang
LEHMANBROWN
HAINING XINGUANGYUAN
LIGHTING Co., LTD.

Kone Jerry
ZHEJIANG GANGZIDA
INDUSTRY & TRADE Co., LTD.

Zhou Jianming
NINGBO JINGCHENG METER

John T. Kuzmik
BAKER BOTTS LLP

John Kuznik
BAKER BOTTS LLP

Jony Lee
SANLI GROUP

Berry Lin
SDV LTD.

Zhiqiang Liu
KING & WOOD

Lucy Lu
KING & WOOD

George Luo
PINSENT MASONS
MIKKAWORKS ORGANICS

Nicky Ning
LUOYANG CHUNDI IMPORT &
EXPORT Co., LTD.

Nonnon Pan
MEDPLUS INC.

Catherine Rown
HAN SHEN
DAVIS POLK & WARDWELL

Cathy Shi
ORRICK, HERRINGTON &
SUTCLIFFE LLP

Frank Shu
PAUL HASTING

Jessie Tang
GLOBAL STAR LOGISTICS Co.
LTD.

Youshan Tang
NINGBO FLIGHT RIGGING &
TOOL Co., LTD.

Emily Tang
ORRICK, HERRINGTON &
SUTCLIFFE LLP

Lu Terry
SHENYANG LONGYUAN GROUP
Co., LTD.

Wafangdian Yushi Energy
Co., LTD.

Celia Wang
PRICewaterhouseCOOPERS

Fenghe Wang
DACHENG LAW OFFICES

William Wang
PRICewaterhouseCOOPERS

Luke Wang
SHANGHAI DESO INDUSTRY
Co., LTD

Waynex Industrial Co., Ltd.
CASSIE WONG
PRICewaterhouseCOOPERS

Kent Woo
KINGSON LAW FIRM

Annie Xun
QING YANG
YANG FIT Co., LTD.

Bill Yao
SIMPLE TECHNIC Co., LTD.

Susan Ye
KPMG HUAZHEN
JERRY YE
ORRICK

Jonathan You
ORRICK, HERRINGTON &
SUTCLIFFE LLP

Xianghau Yu
SHANGHAI XU XIAO QING LAW
OFFICE

Xianghua Yunge
SHANGHAI XU XIAO QING LAW
OFFICE

Libin Zhang
BAKER BOTTS LLP

Yi Zhang
KING & WOOD PRC LAWYERS

Johnson Zheng
XIAMEN ALL CARBON
CORPORATION

CHORWACJA

Boris Andrejas
BABIĆ & PARTNERS

Ivo Bijelić
PRICewaterhouseCOOPERS

Natko Bilić
STUDIO 3LHD

Andrej Bolfek
LEKO & PARTNERS

Marko Borsky
DIVJAK, TOPIC &
BAHTIJAREVIC

Marijana Božić
DTB

Belinda Čačić
ČAČIĆ & PARTNERS

Jasmina Crnalić
CMS ZAGREB

Stefanija Čukman
JURIĆ LAW OFFICES

Martina Čulap
LEKO & PARTNERS

Gordana Delić
TRANSADRIA

Saša Divjak
DIVJAK, TOPIC &
BAHTIJAREVIC

Amela Dizdarević
SIHTAR ATTORNEYS AT LAW

Ivana Dominković
CMS ZAGREB

Ivan Dušić
VUKMIR LAW OFFICE

Hrvoje Filipović
LAW OFFICES NOGOLICA

Tamiko Rochelle Franklin
LEGAL CONSULTANT

Bojan Fras
ZURIC & PARTNERS

Ivan Gjurgjan
POROBIJA & POROBIJA LAW
FIRM

Kresimir Golubić
LIDIJA HANŽEK
HROK
HEP DISTRIBUTION SYSTEM
OPERATOR LTD.

Anita Heršak Klobučarević
POROBIJA & POROBIJA LAW
FIRM

Jana Hitrec
ČAČIĆ & PARTNERS

Branimir Iveković
IVEKOVIĆ & VIDAN

Irina Jelčić
HANŽEKOVIĆ, RADAKOVIĆ &
PARTNERS, MEMBER OF LEX
MUNDI

Marijana Jelić
LAW OFFICE JELIC

Sanja Jurković
PRICewaterhouseCOOPERS

Mirna Kette
PRICewaterhouseCOOPERS

Margita Kiš-Kapetanović
POROBIJA & POROBIJA LAW
FIRM

Miroslav Leko
LEKO & PARTNERS

Krešimir Ljubić
LEKO & PARTNERS

Marko Lovirić
DIVJAK, TOPIC &
BAHTIJAREVIC

Miroljub Mačević
MAČEŠIĆ & PARTNERS,
ODVJETNIČKO DRUSTVO

Josip Marohnić
DIVJAK, TOPIC &
BAHTIJAREVIC

Tin Matić
TIN MATIĆ LAW OFFICE

Andrej Matijevich
MATIJEVICH LAW OFFICE

Iain McGuire
PRICewaterhouseCOOPERS

Martina Mladina Kavurić
MAMIĆ REBERSKI & PARTNERS

Ivana Mucić
CMS ZAGREB

Ljiljana Nogolica
GEOLEGES D. O. O.

Zvonko Nogolica
LAW OFFICES NOGOLICA

Marija Petrović
DIVJAK, TOPIC &
BAHTIJAREVIC

Sanja Porobija
POROBIJA & POROBIJA LAW
FIRM

Tihana Posavec
DIVJAK, TOPIC &
BAHTIJAREVIC

Marko Praljak
DIVJAK, TOPIC &
BAHTIJAREVIC

Ronald Pusić
PRICewaterhouseCOOPERS

Gordan Rotkvić
PRICewaterhouseCOOPERS

Djuro Sessa
COUNTY COURT IN ZAGREB

Ana Sihtar
SIHTAR ATTORNEYS AT LAW

Manuela Spoljarić
LEKO & PARTNERS

Mario Stefanić
TRANSADRIA

Goran Šverko
LAW OFFICES NOGOLICA

Luka Tadić-Čolić
BABIĆ & PARTNERS

Zoran Tasić
CMS ZAGREB

Iva Tokić
POROBIJA & POROBIJA LAW
FIRM

Hrvoje Vidan
IVEKOVIC AND VIDAN

Arn Willems
CB RICHARD ELLIS D.O.O.

CZAD

Abdelkerim Ahmat
SDV

Oscar D'Estaing Deffosso
FIDAFRICA /
PRICewaterhouseCOOPERS

Baba Dina
STAT N'DJAMÉNA

Mahamat Djibrine
STD

N'Doninger Djimasna
FACULTÉ DE DROIT,
UNIVERSITÉ DE N'DJAMÉNA

Philippe Fouda Fouda
BEAC

Caroline Idrissou-Belingar
BEAC

Narcisse Madjiyore Dongar
ISSA NGARMBASSA
ETUDE ME ISSA NGAR MBASSA

Nissaouabé Passang
ETUDE ME PASSANG

Nicolas Ronzié
FIDAFRICA /
PRICewaterhouseCOOPERS

Gilles Schwarz
SDV

Dominique Taty
FIDAFRICA /
PRICewaterhouseCOOPERS

Nadine Tinen Tchangoum
FIDAFRICA /
PRICewaterhouseCOOPERS

Sobdibé Zoua
LAW FIRM SCPP

CZARNOGÓRA

Rene Bijvoet
PRICewaterhouseCOOPERS

Bojana Bogojević
PRICewaterhouseCOOPERS

Vasilije Bošković
LAW FIRM BOŠKOVIĆ
ČELEBIĆ COMPANY

Mark Crawford
OPPORTUNITY BANK

Jelena Djokić
PRICewaterhouseCOOPERS

Jovana Ilić
PRICewaterhouseCOOPERS

Nada Jovanović
CENTRAL BANK

Ana Karanikić
MONTENEGRIN EMPLOYERS
FEDERATION

Radoš Kastratović
KASTRATOVIĆ LAW OFFICE

orđe Krivokapić
KARANOVIC & NIKOLIĆ

Ana Krsmanović
INSTITUTE FOR STRATEGIC
STUDIES AND PROGNOSSES
MONTENEGRO BUSINESS
ALLIANCE

Aleksandar Miljković
PRICewaterhouseCOOPERS

Veljko Pavičević
OPPORTUNITY BANK

Predrag Pavličić
MONTECCO INC

Zorica Peshić
LAW OFFICE VUJACIĆ

Novica Pešić
LAW OFFICE VUJACIĆ

Snežana Pešić
PRICewaterhouseCOOPERS

Dragana Radević
CENTER FOR
ENTERPRENEURSHIP AND
ECONOMIC DEVELOPMENT

Jelena Vujišić
LAW OFFICE VUJACIĆ

Lana Vukmirović
PRELEVIC LAW FIRM

Veselin Vuković
CENTRAL BANK

CZECHY

Allen & Overy, Praha
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Tomas Babacek
AMBRUZ & DARK
ADVOKÁTI, V.O.S.
PRICewaterhouseCOOPERS
LEGAL SERVICES

Libor Basl
BAKER & MCKENZIE

- Martin Bohuslav
AMBRUZ & DARK
ADVOKÁTI, V.O.S.
PRICEWATERHOUSECOOPERS
LEGAL SERVICES
- Stephen B. Booth
PRICEWATERHOUSECOOPERS
- Jiří Černý
PETERKA & PARTNERS
- Matěj Daněk
PROCHÁZKA RANDL KUBR,
MEMBER OF IUS LABORIS &
LEX MUNDI
- Svatava Dokoupilova
CZECH OFFICE FOR
SURVEYING, MAPPING AND
CADASTRE
- Jitka Ernestova
PETERKA & PARTNERS
- Kristýna Fišerová
PETERKA & PARTNERS
- Jakub Hájek
AMBRUZ & DARK
ADVOKÁTI, V.O.S.
PRICEWATERHOUSECOOPERS
LEGAL SERVICES
- Michal Hanko
BUBNIK, MYSLIL & PARTNERS
- Jarmila Hanzalova
PROCHÁZKA RANDL KUBR,
MEMBER OF IUS LABORIS &
LEX MUNDI
- Vlastimil Hokr
BDO PRIMA AUDIT S.R.O.
- Vít Horáček
GLATZOVÁ AND CO. LAW
OFFICES
- Hana Hrbacova
AMBRUZ & DARK
ADVOKÁTI, V.O.S.
PRICEWATERHOUSECOOPERS
LEGAL SERVICES
- Iva Hromková
GLATZOVÁ AND CO. LAW
OFFICES
- Ludvík Juříčka
AMBRUZ & DARK
ADVOKÁTI, V.O.S.
PRICEWATERHOUSECOOPERS
LEGAL SERVICES
- Robert Jurka
BDO PRIMA AUDIT S.R.O.
- Jiri Klimicek
SQUIRE, SANDERS & DEMPSEY,
V.O.S. ADVOKÁT KANCELÁŘ
- Miroslav Kocman
- Iccrue s.r.o.
ADELA KRBCOVÁ
PETERKA & PARTNERS
- Petr Kucera
CCB - CZECH BANKING
CREDIT BUREAU
- Lenka Mrazova
PRICEWATERHOUSECOOPERS
- David Musil
PRICEWATERHOUSECOOPERS
- Jarmila Musilova
NATIONAL BANK
- Stanislav Myslil
CERMAK HOREJS MYSLIL A
SPOL.
- Jörg Nürnberger
DLA PIPER
- Athanassios Pantazopoulos
IKRP ROKAS & PARTNERS AND
DR. A. PANTAZOPOULOS
- Marketa Penazova
AMBRUZ & DARK
ADVOKÁTI, V.O.S.
PRICEWATERHOUSECOOPERS
LEGAL SERVICES
- Jan Petřík
BRZOBOHATÝ BROŽ & HONSA,
V.O.S.
- Kristýna Pohlavá
GLATZOVÁ AND CO. LAW
OFFICES
- Pavla Prikrylová
PETERKA & PARTNERS
- Jan Procházka
AMBRUZ & DARK
ADVOKÁTI, V.O.S.
PRICEWATERHOUSECOOPERS
LEGAL SERVICES
- Nataša Randlová
PROCHÁZKA RANDL KUBR,
MEMBER OF IUS LABORIS &
LEX MUNDI
- Tomas Richter
CLIFFORD CHANCE LLP/
INSTITUTE OF ECONOMIC
STUDIES, FACULTY OF
SOCIAL SCIENCES, CHARLES
UNIVERSITY
- Zdenek Rosický
SQUIRE, SANDERS & DEMPSEY,
V.O.S. ADVOKÁT KANCELÁŘ
- Leona Sevcikova
PANALPINA S.R.O.
- Robert Sgariboldi
PANALPINA S.R.O.
- Dana Sládečková
NATIONAL BANK
- Marie Strachotová
PETERKA & PARTNERS
- Miroslav Tichý
DLA PIPER
- Růžena Trojánková
LINKLATERS
- Klára Valentová
AMBRUZ & DARK
ADVOKÁTI, V.O.S.
PRICEWATERHOUSECOOPERS
LEGAL SERVICES
- Luděk Vrána
LINKLATERS
- Markéta Zachová
VEJMLKA & WÜNSCH, S.R.O.
- Veronika Žaloudková
ICCRUE S.R.O.
- DANIA**
- Elsabeth Aaes-Jørgensen
NORRBOM VINDING, MEMBER
OF IUS LABORIS
- Christine Látgeskov Aon
KROMANN REUMERT, MEMBER
OF LEX MUNDI
- Peter Bang
STEFFEN BANG-OLSEN
KROMANN REUMERT, MEMBER
OF LEX MUNDI
- Thomas Bech Olsen
PANALPINA WORLD
TRANSPORT LTD
- Christel Berning
PRICEWATERHOUSECOOPERS
- Jonas Břgelund
GORRISSSEN FEDERSPIEL
KIERKEGAARD
- Ole Borch
BECH-BRUUN LAW FIRM
- Thomas Booker
ACCURA
ADVOKATAKTIESELSKAB
- Christian Bredtoft Guldmann
KROMANN REUMERT, MEMBER
OF LEX MUNDI
- Mogens Ebeling
JONAS BRUUN
- Eivind Einersen
PHILIP & PARTNERE
- Henrik Faust Pedersen
PRICEWATERHOUSECOOPERS
- Lars Fogh
ACCURA
ADVOKATAKTIESELSKAB
- Alice Folker
GORRISSSEN FEDERSPIEL
KIERKEGAARD
- Arne Gehring
PRICEWATERHOUSECOOPERS
- Jens Hjortskov
PHILIP & PARTNERE
- Heidi Hoelgaard
EXPERIAN NORTHERN EUROPE
- Jens Steen Jensen
KROMANN REUMERT, MEMBER
OF LEX MUNDI
- Jeppe Jørgensen
BECH-BRUUN LAW FIRM
- Ann Kell
PRICEWATERHOUSECOOPERS
- Aage Krogh
MAGNUSSON
- Christine Larsen
SUSANNE SCHJØLIN LARSEN
KROMANN REUMERT, MEMBER
OF LEX MUNDI
- Lars Lindencrone
BECH-BRUUN LAW FIRM
- Andreas Nielsen
JONAS BRUUN
- Tim Nielsen
KROMANN REUMERT, MEMBER
OF LEX MUNDI
- Betri Pihl Schultze
PRICEWATERHOUSECOOPERS
- Soren Plomgaard
JONAS BRUUN
- Louise Krarup Simonsen
KROMANN REUMERT, MEMBER
OF LEX MUNDI
- Niels Bang Sørensen
GORRISSSEN FEDERSPIEL
KIERKEGAARD
- Jesper Trommer Volf
ACCURA
ADVOKATAKTIESELSKAB
- Knud Villemoes Hansen
NATIONAL SURVEY AND
CADASTRE - DENMARK/KORT
& MATRIKELSTYRELSEN
- Anders Worsfæ
MAGNUSSON
- DEMOKRATYCZNA
REPUBLICA
KONGA**
- Jean Adolphe Bitenu
ANAPI
- Etienne Blocaille
FIDAFRICA /
PRICEWATERHOUSECOOPERS
ALAIN BUHENDWA
CABINET MWAKA &
ASSOCIATES
- Deo Bukayafwa
MBM CONSEIL
- Jean Michel Cardino
SOCIÉTÉ MINICRE DE
DÉVELOPPEMENT/RJ TRADERS
- Victor Créspele Musafiri
CABINET D'AVOCAT JCC & A
- Regis de Oliveira
AGETRAF S.A.R.L. - SDV
- Yves Debiesme
AGETRAF S.A.R.L. - SDV
- Hervé Diakiese
AVOCAT À LA COUR
- Papy Djuma Bilali
CABINET MASAMBA
- David Guarnieri
FIDAFRICA /
PRICEWATERHOUSECOOPERS
- Amisi Herady
ANAPI
- Sandra Kabuya
CABINET MWAKA &
ASSOCIATES
- Robert Katambu
CABINET MWAKA &
ASSOCIATES
- Pierre Kazadi Tshibanda
CABINET MASAMBA
- Arly Khuty
FRANCIS LUGUNDA LUBAMBA
CABINET LUGUNDA LUBAMBA
ANGGLE MABONDO NGOYI
CABINET MASAMBA
- Nkusu Makengo
CABINET MASAMBA
- Babala Mangala
GTS EXPRESS
- Roger Masamba Makela
AVOCAT DOYEN DE FACULTÉ
- Jean Paul Matanga
CABINET MWAKA &
ASSOCIATES
- Paulin Mbalanda
MBM CONSEIL
- Didier Mopiti
MBM CONSEIL
- Louman Mpooy
CABINET MPOY - LOUMAN &
ASSOCIÉS
- Jean Bosco Mwaka
CABINET MWAKA &
ASSOCIATES
- Victorine Bibiche Nsimba
KLEMBE
BARREAU DE KINSHASA/
MATETE
SOCIÉTÉ NATIONALE
D'ELECTRICITÉ (SNEL)
CHRISTIE MADUDU SULUBIKA
CABINET G.B. MOKA NGOLO &
ASSOCIÉS
- Dominique Taty
FIDAFRICA /
PRICEWATERHOUSECOOPERS
- Marius Tshiey-A-Tshiey
CABINET MBAKI ET ASSOCIÉS
- Toto Wa Kinkela
CABINET TOTO
- DOMINIKA**
- Eddie Beaupierre
ELEMENT AGENCIES
- Alix Boyd-Knights
KATHY BUFFONG
ATTORNEY GENERAL'S
CHAMBERS
- Gerald D. Burton
GERALD D. BURTON'S
CHAMBERS
DEVELOPMENT AND PLANNING
DIVISION
- Gina Dyer
DYER & DYER
- Marvlyn Estrado
KPB CHARTERED
ACCOUNTANTS
- Kerry George
C I S ENTERPRISES LTD.
- F. Adler Hamlet
REALCO COMPANY LIMITED
- Foued Issa
ISSA TRADING LTD.
- Alick C. Lawrence
LAWRENCE ALICK C.
CHAMBERS
- Severin McKenzie
MCKENZIE ARCHITECTURAL &
CONSTRUCTION SERVICES INC.
- Richard Peterkin
PRICEWATERHOUSECOOPERS
- Joan K.R. Prevost
PREVOST & ROBERTS
- J. Gildon Richards
J. GILDON RICHARDS
CHAMBERS
- Mark Riddle
DOMLEC

Eugene G. Royer
EUGENE G. ROYER CHARTERED
ARCHITECT

Linda Singletary
C I S ENTERPRISES LTD.

Jason Timothy
DOMLEC

Ossie Walsh
SUPREME COURT/ REGISTRY

Reginald Winston
SUPREME COURT/ REGISTRY

DOMINIKANA

Carla Alsina
BIAGGI & MESSINA

Hilda Patricia Polanco
MORALES
SÁNCHEZ RAFUL SICARD &
POLANCO

Mario Ariza
HEADRICK RIZIK ALVAREZ &
FERNÁNDEZ

Caroline Bono
PRICewaterhouseCOOPERS

Ana Isabel Caceres
TRONCOSO Y CACERES

Juan Manuel Caceres
TRONCOSO Y CACERES

Giselle Castillo
SUPERINTENDENCIA DE
BANCOS

Leandro Corral
ESTRELLA & TUPETE

José Cruz Campillo
JIMÉNEZ CRUZ PEÑA

Sarah de León
HEADRICK, RIZIK, ALVAREZ &
FERNANDEZ

Rosa Díaz
JIMÉNEZ CRUZ PEÑA

Rafael Dickson Morales
MG&A MEDINA GARNES &
ASOCIADOS ABOGADOS

Edward Fernandez
BIAGGI & MESSINA

Alejandro Fernández de
CASTRO
PRICewaterhouseCOOPERS

Mary Fernández Rodriguez
HEADRICK RIZIK ALVAREZ &
FERNÁNDEZ

Gloria Gasso
HEADRICK RIZIK ALVAREZ &
FERNÁNDEZ

Pablo Gonzalez Tapia
BIAGGI & MESSINA

Fabio Guzmán-Ariza
GUZMÁN ARIZA

Mónica Infante
SAXUM LEGAL

Philippe Lescuras
PANALPINA

Xavier Marra Martínez
DHIMES & MARRA

Fernando Marranzini
HEADRICK RIZIK ALVAREZ &
FERNÁNDEZ

Carlos Marte
PANALPINA

Patricia Media Coste
HEADRICK RIZIK ALVAREZ &
FERNÁNDEZ

Fabiola Medina
MG&A MEDINA GARNES &
ASOCIADOS ABOGADOS

Ramón Ortega
PRICewaterhouseCOOPERS

Andrea Paniagua
PRICewaterhouseCOOPERS

Valeria Pérez Modena
JIMÉNEZ CRUZ PEÑA

Carolina Pichardo
BIAGGI & MESSINA

Edward Piña
BIAGGI & MESSINA

Rafael Piña
HEADRICK RIZIK ALVAREZ &
FERNÁNDEZ

Julio Pinedo
PRICewaterhouseCOOPERS

Sabrina Angulo Pucheu
SÁNCHEZ RAFUL SICARD &
POLANCO

Maria Portes
CASTILLO Y CASTILLO

Sóstenes Rodriguez Segura
RUSSIN, VECCHI AND HEREDIA
BONETTI

Wilferdo Senior
CONSULTANT

Maricell Silvestre Rodriguez
JIMÉNEZ CRUZ PEÑA

Juan Tejada
PRICewaterhouseCOOPERS

Virma Veras Terrero
JIMÉNEZ CRUZ PEÑA
TRANSUNION

Guiraldis Velásquez Ramos
DHIMES & MARRA

Virma Veras Terrero
JIMÉNEZ CRUZ PEÑA

Patricia Villar
PANALPINA

Džibuti

Rahma Abdi Abdillahi
BANQUE CENTRALE

Wabat Daoud
AVOCAT Á LA COUR

Bruno Détroyat
IBRAHIM HAMADOU HASSAN

Ibrahim Mohamed Omar
CABINET CECA

Oubah Mohamed Omar
SOCIÉTÉ MARITIME L. SAVON
& RIES

Aicha Youssouf
CABINET CECA

EGIPT

Abdel Aal Aly
AFIFI WORLD TRANSPORT

Naguib Abadir
NACITA CORPORATION

Walid Abbas
ADVANCED GROUP

Girgis Abd El-Shahid
SARWAT A. SHAHID LAW FIRM

Sara Abdel Gabbar
TROWERS & HAMLINS

Ahmed Abdel Warith
AAW CONSULTING ENGINEERS

Ramez Mounir Abdel-Nour
KARIM ADEL LAW OFFICE

Mohamed Abo -Shady
MODERN AGRICULTURAL EST.

Ahmed Abou Ali
HASSOUNA & ABOU ALI

Gamal Abou Ali
HASSOUNA & ABOU ALI

Nermine Abulata
MINISTRY OF TRADE &
INDUSTRY

Ghada Adel
PRICewaterhouseCOOPERS

Hazem Ahmed
HASSOUNA & ABOU ALI

Mahmoud Ahmed Bassiem
ASHRAF EL AL ARABI
MINISTRY OF FINANCE

Abd El Wahab Aly Ibrahim
ABD EL WAHAB SONS

Tim Armsby
TROWERS & HAMLINS

Amr Mohamed Mahmoud
ATTA
KARIM ADEL LAW OFFICE

Adel Awadalla
S.S.I.B.

Ziad Bahaa El Dian
GENERAL AUTHORITY FOR
INVESTMENT AND FREE ZONES

Louis Bishara
BTM

Ibrahim Hassan Dakr
KARIM ADEL LAW OFFICE

Hussein Mahmoud Gaafar El
GEBALY
MINISTRY OF HOUSING,
UTILITIES, AND URBAN
DEVELOPMENT

Mohamed EL Gindy
WAAD TRADE &
DEVELOPMENT CO.

Mohamed El Homosany
MINISTRY OF JUSTICE

Mohamed Refaat El Houshy
THE EGYPTIAN CREDIT
BUREAU „I-SCORE”

Amr El Monayer
MINISTRY OF FINANCE

Hasan El Shafiey
NADOURY NAHAS LAW OFFICES

Karim Elhelaly
PRICewaterhouseCOOPERS

Ashraf Elibrachy
IBRACHY LAW FIRM

Mohamed El-Labboudy
NADOURY & NAHAS LAW
OFFICES

Hassan Fahmy
MINISTRY OF INVESTMENT

Heba Foaad
PRICewaterhouseCOOPERS

Ashraf Gamal El-Din
EGYPTIAN INSTITUTE OF
DIRECTORS

Yaser Gamaluddin Hamam
THE EGYPTIAN LAW FIRM

Ahmed Gawish
MINISTRY OF TRANSPORT

Hend Abdel Ghany
MENA ASSOCIATES,
MEMBER OF AMERELLER
RECHTSANWÄLTE

Karim Adel Kamel Ghoibrial
KARIM ADEL LAW OFFICE

Zeinab Saieed Gohar
CENTRAL BANK

Rimon Hakim
SARWAT GROUP FOR EXPORT
AND IMPORT

Emad Hassan
MINISTRY OF STATE
FOR ADMINISTRATIVE
DEVELOPMENT

Omneia Helmy
THE EGYPTIAN CENTER FOR
ECONOMIC STUDIES

Lobna Mohamed Hilal
CENTRAL BANK

Mamdoh Farghli Kassem
THE EGYPTIAN LAW FIRM

Sherif Mansour
PRICewaterhouseCOOPERS

Nouran Mohamed
PRICewaterhouseCOOPERS

Mohamed Mohamed
PRIVATE PRACTICE

Mostafa Mostafa
AL KAMEL LAW OFFICE

Ashraf Nadoury
NADOURY & NAHAS LAW
OFFICES

Mariama Sabet
MOHAMED SERRY
SERRY LAW OFFICE

Wael Shaker
ISLAND GROUP

Safwat Sobhy
PRICewaterhouseCOOPERS
SOUTH CAIRO ELECTRICITY
DISTRIBUTION COMPANY

Cath Welch
PRICewaterhouseCOOPERS

Eman Zakaria
MINISTRY OF MANPOWER &
MIGRATION

Mona Zobaa
MINISTRY OF INVESTMENT

EKWADOR

Pablo Aguirre
PRICewaterhouseCOOPERS

Christof Baer
PRICewaterhouseCOOPERS

Hernán Batallas-Gómez
FALCONI PUIG ABOGADOS

Xavier Bravo Ruales
SUPERINTENDENCIA DE
BANCOS Y SEGUROS

Diego Cabezas-Klaere
ORTEGA MOREIRA & ORTEGA
TRUJILLO

Silvana Coka G.
GEOTRANSPORT S.A.

Fernando Coral
PANALPINA

Lucía Cordero Ledergerber
FALCONI PUIG ABOGADOS

Fernando Del Pozo Contreras
GALLEGOS, VALAREZO &
NEIRA

Gonzalo Diez P.
GONZALO DIEZ

Miguel Falconi-Puig
FALCONI PUIG ABOGADOS

Jorge Eduardo Fernández
PERDOMO
ACREDITA BURÓ DE
INFORMACIÓN CREDITICIA S.A

Juan Carlos Gallegos Happle
GALLEGOS, VALAREZO &
NIERA

Leopoldo González R.
PAZ HOROWITZ

Francisco Grijalva M.
IUS & LAW

Iván A. Intriago
IUS & LAW

Maggio Irigoyen V.
API

Vanessa Izquierdo D.
BUSTAMANTE & BUSTAMANTE

Alvaro Jarrín
SUPERINTENDENCIA DE
BANCOS Y SEGUROS

Juan Manuel Marchán
PÉREZ, BUSTAMANTE Y PONCE,
MEMBER OF LEX MUNDI

Christian Morales
PANALPINA

Francisco Javier Naranjo
GRIJALVA
PAZ HOROWITZ

Priscilla Ortega
ARÍZAGA & Co. ABOGADOS

Pablo Padilla Muirragui
ECUADOR CARGO SYSTEM

Jorge Paz Durini
PAZ HOROWITZ

Bruno Pineda-Cordero
PÉREZ, BUSTAMANTE Y PONCE,
MEMBER OF LEX MUNDI

Xavier Amador Pino
ESTUDIO JURIDICO AMADOR

Daniel Pino Arroba
CORONEL Y PÉREZ

Jorge Pizarro Páez
BUSTAMANTE & BUSTAMANTE

Patricia Ponce Arteta
BUSTAMANTE & BUSTAMANTE

Sandra Reed
PÉREZ, BUSTAMANTE Y PONCE,
MEMBER OF LEX MUNDI

Gustavo Romero
ROMERO ARTETA PONCE

Myriam Dolores Rosales
GARCÉS
SUPERINTENDENCIA DE
BANCOS Y SEGUROS

Veronica Sofia Ruales Díaz
BUSTAMANTE & BUSTAMANTE

Montserrat Sánchez
CORONEL Y PÉREZ

Pablo F. Sarzosa J.
API ECUADOR
SUPERINTENDENCIA DE
COMPAÑIAS

César Vélez Calderón
COVELCAL

ERYTREA

Rahel Abera
BERHANE GILA-MICHAEL
LAW FIRM

Berhane Gila-Michael
BERHANE GILA-MICHAEL
LAW FIRM

Senai W. Aendemariam
UNIVERSITY OF ASMARA

Kebreab Habte Michael
MICHAEL JOSEPH
ERNST & YOUNG

Tekeste Mesghenna
MTD ENTERPRISES PLC

ESTONIA

Anne Adamson
SORAINEN LAW OFFICES

Angela Agur
MAQS LAW FIRM

Mike Ahern
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Katrin Altmets
SORAINEN LAW OFFICES

Jane Eespäld
SORAINEN LAW OFFICES

Silja Elunurm
GLIKMAN & PARTNERS

Diana Freivald
MINISTRY OF JUSTICE

Cameron Greaves
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Pirkko-Liis Harkmaa
LEPIK & LUHAÄÄR LAWIN

Triinu Hiob
LEPIK & LUHAÄÄR LAWIN

Andres Juss
ESTONIAN LAND BOARD

Aidi Kallavus
KPMG AS

Gerli Kilusk
LEPIK & LUHAÄÄR LAWIN

Risto Koovit
CORVUS GRUPP TRANSPORT

Ermo Kosk
LEPIK & LUHAÄÄR LAWIN

Tanja Kriisa
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Mikk Läänemets
LAW OFFICE TARK & Co.

Liina Lins
LEPIK & LUHAÄÄR LAWIN

Karin Madisson
SORAINEN LAW OFFICES

Olger Marjak
LAW OFFICE TARK & Co.

Marko Mehilane
LEPIK & LUHAÄÄR LAWIN

Veiko Meos
KREDDIINFO A.S.

Jaanus Mody
LUIGA MODY HÄÄL BORENIUS

Margus Mugu
LUIGA MODY HÄÄL BORENIUS

Kaspar Noor
MAQS LAW FIRM

Arne Ots
RAIDLA & PARTNERS

Kirsti Pent
LAW OFFICE TARK & Co.

Daniel Polawski
PAUL VARUL

Kristiina Puuste
KPMG AS

Ants Ratas
CF & S AS

Heidi Rätsep
CENTRE OF REGISTERS AND
INFORMATION SYSTEM

Martin Simovart
LEPIK & LUHAÄÄR LAWIN

Monika Tamm
LEPIK & LUHAÄÄR LAWIN

Marjaa Teder
LUIGA MODY HÄÄL BORENIUS

Tanel Tikan
LEPIK & LUHAÄÄR LAWIN

Villi Tõntson
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Veikko Toomere
MAQS LAW FIRM

Karolina Ullman
MAQS LAW FIRM

Neve Uudelt
RAIDLA & PARTNERS

Toomas Vaher
RAIDLA & PARTNERS

Paul Varul
PAUL VARUL

Urmas Veinberg
MAQS LAW FIRM

Andres Vinkel
HANSA LAW OFFICES

Vesse Vöhma
JOEL ZERNASK
KPMG AS

ETIOPIA

Nethanet Alemu

Daniel Alemu
ATTORNEY-AT-LAW

Ato Wondimeneh Asrat
NATIONAL BANK

Bekure Assefa
BEKURE ASSEFA LAW OFFICE

Yonas Kidane Demiyesus
DASHEN BANK S.C.

Shimelise Eshete
MIDROC CONSTRUCTION PLC

Teshome G.M. Bokan
TGMB LAW OFFICE

Nega Getahun
CITY ADMINISTRATION OF
ADDIS ABABA

Berhane Ghebray
BERHANE GHEBRAY &
ASSOCIATES

Yosef Kebede
DASHEN BANK S.C.

Emebet Ketema
TADESSE KIROS

Tadesse, Getachew & Abate
LAW OFFICE

Tadesse Lencho
ADDIS ABABA UNIVERSITY

Molla Mengistu
ADDIS ABABA UNIVERSITY

Fikremarkos Merso
ADDIS ABABA UNIVERSITY

Woldegabriel Naizghi
HST & Co.

Getahun Nana
NATIONAL BANK

Mehari Redae
ADDIS ABABA UNIVERSITY

Abiot Seleshi
NATIONAL BANK

Seyoum Yonhannes Tesfy
ADDIS ABABA UNIVERSITY

Mekbib Tsegaw
ATTORNEY-AT-LAW

Akilu Wolde Amanuel
AKILU WOLDEMARIAM
ETHIOPIAN INVESTMENT
AGENCY

FEDERACJA SAINT KITTS I NEVIS

Trilla
DANIEL BRANTLEY &
ASSOCIATES
DEPARTMENT OF LABOUR

Michella Adrien
MICHELLA ADRIEN LAW
OFFICE

Nicholas Brisbane
N. BRISBANE & ASSOCIATES

Bertill Browne
ST. KITTS ELECTRICITY
DEPARTMENT

Scott Caines
FRANK B. ARMSTRONG LTD.

Idris Fidela Clarke
FINANCIAL SERVICES
DEPARTMENT

Neil Coates
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Kennedy de Silva
CUSTOMS AND EXCISE
DEPARTMENT

Kamesha Graham
WALWYN LAW

Renee Gumbs
FINANCIAL SERVICES
DEPARTMENT

Rodney Harris
CUSTOMS AND EXCISE
DEPARTMENT

Dollrita Jack-Cato
WEBSTER DYRUD MITCHELL

Dahlia Joseph
DANIEL BRANTLEY &
ASSOCIATES

L. Everette Martin
EASTERN CARIBBEAN CENTRAL
BANK

Ayoub Morancie
ROYAL BANK OF CANADA

Patrick Patterson
CARIBBEAN ASSOCIATED
ATTORNEYS

Randy Prentice
FRANK B. ARMSTRONG LTD.

Marscha Prince
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Warren Thompson
CONSTSVES

Vernon S. Veira
VERNON S. VEIRA &
ASSOCIATES

Charles Walwyn
PRICEWATERHOUSECOOPERS

FIDŽI

David Aidney
WILLIAMS & GOSLING LTD.

Eddielin Almonte
PRICEWATERHOUSECOOPERS

John Apted
MUNRO LEYS NOTARIES
PUBLIC

Nehla Basawaiya
MUNRO LEYS NOTARIES
PUBLIC

William Wylie Clarke
HOWARDS LAWYERS

Jamnadas Dilip
JAMNADAS AND ASSOCIATES

Delores Elliott
DATABUREAU, BAYCORP
ADVANTAGE

Isireli Fa
THE FIJI LAW SOCIETY / FA
& COMPANY BARRISTERS &
SOLICITORS

Anthea S. Fong
CROMPTON SOLICITORS

Freddy Fonmoa
WILLIAMS & GOSLING LTD.

Jerome Kado
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Sashi Lochan
TITLES OFFICE

Litiana Morris
HOWARDS LAWYERS

Richard Naidu
MUNRO LEYS NOTARIES
PUBLIC

Ramesh Prakash
MISHRA PRAKASH &
ASSOCIATES

Ramesh Prasad Lal
CARPENTERS SHIPPING

Colin Radford
LHM, LARSEN HOLTOM
MAYBIN & COMPANY LIMITED,
ARCHITECT, ENGINEERS &
INTERIOR DESIGNERS

Abhi Ram
COMPANIES REGISTRAR

Roneel Ram
FEA (FIJI ELECTRICITY
AUTHORITY)

Ana Rasovo
HOWARDS LAWYERS

Jenny Seeto
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Varun Shandil
MUNRO LEYS NOTARIES
PUBLIC

Shelvin Singh
PARSHOTAM & Co.

Narotam Solanki
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Moto Solvalu
WILLIAMS & GOSLING LTD.

Mark Swamy
LHM, LARSEN HOLTOM
MAYBIN & COMPANY LIMITED,
ARCHITECT, ENGINEERS &
INTERIOR DESIGNERS

Jay Udit
HIGH COURT

Chirk Yam
PRICEWATERHOUSECOOPERS
Eddie Yuen
WILLIAMS & GOSLING LTD.

FILIPINY

Emilio Amaranto
PUYAT JACINTO SANTOS LAW OFFICE

Myla Gloria Amboy
JIMENEZ GONZALES LIWANAG BELLO VALDEZ CALUYA & FERNANDEZ

Jazmin Banal
ROMULO, MABANTA, BUENAVENTURA, SAYOC & DE LOS ANGELES, MEMBER OF LEX MUNDI

Manuel Batallones
BAP CREDIT BUREAU

Alexander B. Cabrera
PRICEWATERHOUSECOOPERS / ISLA LIPANA & CO.

Rusvie Cadiz
RVFREIGHT AND SERVICES

Joseph Omar A. Castillo
PUYAT JACINTO SANTOS LAW OFFICE

Kenneth Chua
QUISUMBING TORRES, MEMBER FIRM OF BAKER AND MCKENZIE

Emérico O. de Guzman
ANGARA ABELLO CONCEPCION REGALA & CRUZ LAW OFFICES (ACCRALAW)

Juana M. Dela Cruz
INTERNATIONAL CONSOLIDATOR PHILIPPINES, INC.

Rachelle Diaz
QUISUMBING TORRES, MEMBER FIRM OF BAKER AND MCKENZIE

Ma. Lourdes Dino
JIMENEZ GONZALES LIWANAG BELLO VALDEZ CALUYA & FERNANDEZ

Rachel Follosco
FOLLOSCO MORALLOS & HERCE

Catherine Franco
QUISUMBING TORRES, MEMBER FIRM OF BAKER AND MCKENZIE

Gilberto Gallos
ANGARA ABELLO CONCEPCION REGALA & CRUZ LAW OFFICES (ACCRALAW)

Geraldine S. Garcia
FOLLOSCO MORALLOS & HERCE

Gwen Grecia-de Vera
PJS LAW

Rafael Khan
SIGUION REYNA MONTECILLO & ONGSIAKO

Genevieve M. Limbo
PRICEWATERHOUSECOOPERS / ISLA LIPANA & CO.

Victoria Limkico
JIMENEZ GONZALES LIWANAG BELLO VALDEZ CALUYA & FERNANDEZ

Erich H. Lingad
INTERNATIONAL CONSOLIDATOR PHILIPPINES, INC.

Hermínio Liwanag
JIMENEZ GONZALES LIWANAG BELLO VALDEZ CALUYA & FERNANDEZ

Lory Anne Manuel-McMullin
JIMENEZ GONZALES LIWANAG BELLO VALDEZ CALUYA & FERNANDEZ

Yolanda Mendoza-Eleazar
CASTILLO LAMAN TAN PANTALEON & SAN JOSE LAW OFFICES

Elmer R. Mitra, Jr
PRICEWATERHOUSECOOPERS / ISLA LIPANA & CO.

Jesúsito G. Morallos
FOLLOSCO MORALLOS & HERCE

Freddie Naagas
OOCL LOGISTICS

Alan Ortiz
FOLLOSCO MORALLOS & HERCE

Nicanor N. Padilla
SIGUION REYNA MONTECILLO & ONGSIAKO

Emmanuel C. Paras
SYCIP SALAZAR HERNANDEZ & GATMAITAN

Zayber B. Protacio
PRICEWATERHOUSECOOPERS / ISLA LIPANA & CO.

Janice Kae Ramirez
QUASHA ANCHETA PENA & NOLASCO

Roderick Reyes
JIMENEZ GONZALES LIWANAG BELLO VALDEZ CALUYA & FERNANDEZ

Ricardo J. Romulo
ROMULO, MABANTA, BUENAVENTURA, SAYOC AND DE LOS ANGELES, MEMBER OF LEX MUNDI

Roy Enrico Santos
PUYAT JACINTO SANTOS LAW OFFICE

Sheryl Tanquilut
ROMULO, MABANTA, BUENAVENTURA, SAYOC & DE LOS ANGELES, MEMBER OF LEX MUNDI

Bianca Torres
PJS LAW

Ma. Melva Valdez
JIMENEZ GONZALES LIWANAG BELLO VALDEZ CALUYA & FERNANDEZ

Redentor C. Zapata
QUASHA ANCHETA PENA & NOLASCO

Gil Roberto Zerrudo
QUISUMBING TORRES, MEMBER FIRM OF BAKER AND MCKENZIE

FINLANDIA

Sakari Aalto
ROSCHIER ATTORNEYS LTD., MEMBER OF IUS LABORIS & LEX MUNDI

Ville Ahtola
CASTRÉN & SNELLMAN ATTORNEYS LTD.

Manne Airaksinen
ROSCHIER ATTORNEYS LTD., MEMBER OF IUS LABORIS & LEX MUNDI

Claudio Busi
CASTRÉN & SNELLMAN ATTORNEYS LTD.

Mikko Eerola
WASELIUS & WIST

Tiina Hakri
ROSCHIER ATTORNEYS LTD., MEMBER OF IUS LABORIS & LEX MUNDI

Johanna Haltia-Tapio
HANNES SNELLMAN, ATTORNEYS-AT-LAW LTD.

Tuija Hartikainen
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Olav Hermanson
ROSCHIER ATTORNEYS LTD., MEMBER OF IUS LABORIS & LEX MUNDI

Jani Hovila
HANNES SNELLMAN, ATTORNEYS-AT-LAW LTD.

Pekka Jaatinen
CASTRÉN & SNELLMAN ATTORNEYS LTD.

Juuso Jokela
SUOMEN ASIAKASTIETO OY - FINSKA

Milla Kokko-Lehtinen
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Elina Kumpulainen
PRICEWATERHOUSECOOPERS LEGAL SERVICES

Risto Löf
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Tuomas Lukkari
NATIONAL LAND SURVEY

Lasse Luukkainen
CASTRÉN & SNELLMAN ATTORNEYS LTD.

Jyrki Mustonen
HEDMAN OSBORNE CLARKE

Eva Nordman-Rajaharju
ROSCHIER ATTORNEYS LTD., MEMBER OF IUS LABORIS & LEX MUNDI

Ilona Paakkala
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Mikko Peltoniemi
WASELIUS & WIST

Merja Raunio
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Mikko Reinikainen
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Tatu Simula
ROSCHIER ATTORNEYS LTD., MEMBER OF IUS LABORIS & LEX MUNDI

Sini Soini
ROSCHIER ATTORNEYS LTD., MEMBER OF IUS LABORIS & LEX MUNDI

Timo Tammelin
MEGA TREND NORDICA OY

Sanna Väänänen
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Helena Viita
ROSCHIER ATTORNEYS LTD., MEMBER OF IUS LABORIS & LEX MUNDI

Gunnar Westerlund
ROSCHIER ATTORNEYS LTD., MEMBER OF IUS LABORIS & LEX MUNDI

Kai Wist
PRICEWATERHOUSECOOPERS

FRANCJA

Allen & Overy LLP
APL

Faiza Alleg
VAUGHAN AVOCATS

Christophe Asselineau
SIMMONS & SIMMONS

Bertrand Barrier
GIDE LOYRETTE NOUËL, MEMBER OF LEX MUNDI

Christopher Baker
SKADDEN, ARPS, SLATE, MEAGHER & FLOM LLP/ FAUVET LA GIRAUDIÈRE & ASSOCIÉS

Roger J. Benrubi
CLEARY GOTTlieb STEEN & HAMILTON LLP

Franck Buffand
LAMY LEXEL

Arnaud Chastel
FRÉDÉRIQUE CHIFFLOT BOURGEOIS LAWYER AT THE BAR OF PARIS

Francis Collins
LANDWELL & ASSOCIÉS - PRICEWATERHOUSECOOPERS LEGAL SERVICES

Luis Comas
PRICEWATERHOUSE COOPERS LEGAL SERVICES

Confédération
FRANÇAISE DU COMMERCE INTERENTREPRISES (CGI)

Christian Courivaud
SCP COURIVAUD - MORANGE - VOLNIAC

Ann Creelman
VATIER & ASSOCIÉS

Isabelle Didier
VAUGHAN AVOCATS ELECTRICITÉ DE FRANCE

Stephanie Ernould
BENOIT FAUVELET BANQUE DE FRANCE

Christine Fortune
SYLVIE GHESQUIERE BANQUE DE FRANCE

Raymond Gianno
AFFINA LEGAL

Florence Grillier
CABINET TAJ

Sabrina Henocq
DELSOL & ASSOCIÉS

Cécile Jaouën
SIMMONS & SIMMONS

Marc Jobert
JOBERT & ASSOCIÉS

Renaud Jouffroy
JENNIFER JUVÉNAL LANDWELL & ASSOCIÉS

Daniel Arthur Laprès
CABINET D'AVOCATS

Benoît Le Bars
LANDWELL & ASSOCIÉS - PRICEWATERHOUSECOOPERS LEGAL SERVICES

Anne-Marie Moulin
BANQUE DE FRANCE PANALPINA

Michele Pennings
LANDWELL & ASSOCIÉS - PRICEWATERHOUSECOOPERS LEGAL SERVICES

Laure Poindessault-Bernard
JACQUES POURCIEL PARIS NOTAIRE

Emmanuel Raingeard
BERNARD REYNIS

Frédéric Roussel
FONTAINE, ROUSSEL & ASSOCIÉS

Hugues Roux
BANQUE DE FRANCE

Rizwan A Siddique
3G - TECC

Isabelle Smith Monnerville
VAUGHAN AVOCATS

Caroline Stéphane
DELSOL & ASSOCIÉS

Bruno Thomas
LANDWELL & ASSOCIÉS - PRICEWATERHOUSECOOPERS LEGAL SERVICES

Marcia Winitzer
MARCIA J. WINITZER

Philippe Xavier-Bender
GIDE LOYRETTE NOUËL, MEMBER OF LEX MUNDI

Roger J. Benrubi
CLEARY GOTTlieb STEEN & HAMILTON LLP

Gabon

Eyang Abessolo Nauby
CONTROLEUR DES IMPOTS

Charles Adenet
FIDAFRICA/
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Y.A. Adetona
CABINET FIDEXCE

Marcellin Massila
AKENDENGUE
SEEG, SOCIÉTÉ D'ÉNERGIE ET
D'EAU DU GABON

Stephanie Angue Boussougou
INSPECTEUR CENTRAL DES
IMPOTS

Gianni Arrizzone
PANALPINA

Marie Carmel Ketty
AYIMAMBENWE
BANQUE INTERNATIONALE
POUR LE COMMERCE ET
L'INDUSTRIE

Claude Barone
HENRI BERNHARDT
GETMA
AGNESE BIYE NGOU
HUISSIER DE JUSTICE

Jean Delahaye
BOLLORE

Léopold Effah
ETUDE MEKAM'NE & EFFAH
AVOCATS ASSOCIÉS

Steeve Romuald Engandza
LOUSSOU
MINISTÈRE DE L'ÉCONOMIE
DES FINANCES, DU BUDGET ET
DE LA PRIVATISATION

Philippe Fouda Fouda
BEAC

Anne Gey Bekale
NOTARY

Caroline Idrissou-Belengar
BEAC

Jacques Lebama
MINISTÈRE DE LA JUSTICE,
GARDE DES SŒAUX

Athanase Ndoye Loury
SYNDIC JUDICIAIRE

Orphée Yvan Mandji
AGENCE DE PROMOTIONS DES
INVESTISSEMENTS PRIVÉS

Itchola Mano
AVOCAT

Pélagie Massamba Mouckocko
FIDAFRICA /
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Jean-Joel Mebaley
DESTINY EXECUTIVES
ARCHITECTS - AGENCE DU
BORD DE MER

J.R. Lassi Mikala
AVOCAT À LA COUR

Abel Mouloungui
NOTARY

Aliette Mounquengui
MAGNOGOUNOU
INSPECTEUR CENTRAL DES
IMPOTS

Jean Hilaire Moussavou
FUMU TECHNOLOGIE

Haymand Moutsinga
AVOCAT À LA COUR

Steeve Romuald Mve
PUBLISH WHAT YOU PAY

Reteno N'Diaye Brice
DIRECTION GENERALE DES
IMPOTS

Joel Ndong
SERVICE ETUDES D'URBANISME
AT THE DIRECTION GENERALE
D'URBANISME

Ruben Mindonga Ndong
CABINET ME ANGUILLER

Thierry Ngomo
ARCHIPRO INTERNATIONAL

Lubin Ntoutoume
AVOCAT

Olivier P. N'Zahou
JURISTE

Ferdinand Obiang
MINISTÈRE DE L'ÉCONOMIE
DES FINANCES, DU BUDGET ET
DE LA PRIVATISATION

Josette Cadie Olendo
CABINET OLENDO

César Apollinaire Ondo Mve
COUR D'APPEL JUDICIAIRE DE
LIBREVILLE

Marie-Jose Ongou Mendou
FFA JURIDIQUE & FISCAL

Paulette Oyane-Ondo
ATTORNEY-AT-LAW

Carine Peron
UNION GABONAISE DE BANQUE

Laurent Pommera
FIDAFRICA /
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Laurette Poulain
TRANSFORM

Christophe A. Relongoué
FIDAFRICA /
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Gomes Rene Fidel
AVOCAT AU BARREAU
NATIONAL DU GABON

Justine Adondjo Reteno
AVOCAT

Francois Salangros
GEE - GABONAISE D'ÉTUDES
ET D'EXPERTISES BATIMENT

Laurent Boris Skitt
AGENCE DE PROMOTIONS DES
INVESTISSEMENTS PRIVÉS

Dominique Taty
FIDAFRICA /
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Didier Thoreau

GAMBIA

Kelvin Abdallah
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Victoria Andrews
AMIE BENSOUA & Co.

Gideon Ayi-Owoo
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Momodou M. Bah
KANIFING MUNICIPAL COUNCIL

Awa Bah
DEPARTMENT OF STATE FOR
JUSTICE

Alpha Amadou Barry
DELOITTE

Amie N.D. Bensouda
AMIE BENSOUA & Co.

Lamin B.S. Camara
DANDIMAYO CAMBERS

Neneh-Cham Cham Chongan
BASANGSANG CHAMBERS

Emmanuel E. Chime
CHIME CHAMBERS

Sulayman B. Chune
TAF CONSTRUCTION

A.N.M Ousainu Darboe
BASANGSANG CHAMBERS

Ida Denise Drameh
IDA D. DRAMEH & ASSOCIATES

Dzidzedze Fiadjoe
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Michel Gaye
BIRGITTA HARDMARK
MAERSK LINE

Haruna Jaiteh
OFFICE OF THE CHIEF JUSTICE

Ousman B. Jallow
GAMBIA PUBLIC
PROCUREMENT AUTHORITY

Alhaji Jallow
NATIONAL WATER &
ELECTRICITY COMPANY LTD.

Abdoulie Jammal
DEPARTMENT OF STATE
FOR TRADE INDUSTRY AND
EMPLOYMENT

Amadou Janneh
NATIONAL WATER &
ELECTRICITY COMPANY LTD.

Lamin S. Jatta
DELOITTE

Zainab Jawara-Alami
GAMBIA REVENUE AUTHORITY

Sulayman M. Joof
S.M. JOOF AGENCY

Amie Joof Conteh
KUNNI BOY CHAMBERS

Nani Juwara
NATIONAL WATER AND
ELECTRICITY COMPANY LTD.

Ismaila Kah
DEVELOPMENT CONTROL UNIT
- DEPARTMENT OF PHYSICAL
PLANNING AND HOUSING

Yusupha Kah
DEPARTMENT OF STATE
FOR TRADE INDUSTRY AND
EMPLOYMENT

Amadou Kebbeh
GAMBIA PUBLIC
PROCUREMENT AUTHORITY

George Kwatia
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Thomas Nielsen
GAMBIA SHIPPING AGENCIES

Omar Njie
LAW FIRM OMAR NJIE

Pa M. M. N'jie
TRUST BANK LTD

Mary Abdoulie Samba-
CHRISTENSEN
LEGAL PRACTITIONER

Jainaba Bah Sambou
DEPARTMENT OF STATE FOR
JUSTICE

Ebrima Sambou
OFFICE OF THE CHIEF JUSTICE,
JUDICIARY OF THE GAMBIA

Joseph E. Sarre
GAMBIA ARCHITECTURAL AND
PLANNING CONSULTANTS

Mama Fatima Singhateh
GT BANK

Hawa Sisay-Sabally
HAWA SISAY-SABALLY

Raymond Sock
LAMIN TRAWALLY
MAERSK LINE

Darcy White
PRICEWATERHOUSECOOPERS

GHANA

Kelvin Abdallah
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Seth Adom-Asomaning
PEASAH-BOADU & Co.

Seth Agyapong-Mensah
FUGAR & Co

Nene Amegatcher
SAM OKUDZETO & ASSOCIATES

Wilfred Kwabena Anim-
ODAME
LAND VALUATION BOARD

Adwoa S. Asamoah Addo
FUGAR & Co.

Gideon Ayi-Owoo
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Elsie A. Awadzi
LAWFIELDS CONSULTING

Emefa Baeta
LARYEA, LARYEA & Co. P.C.

Ellen Bannerman
BRUCE-LYLE BANNERMAN &
THOMPSON

Reginald Bannerman
BRUCE-LYLE BANNERMAN &
THOMPSON

Gwendy Bannerman
FUGAR & Co.

Juliet Boabang
BENTSI-ENCHILL & LETSA,
MEMBER OF LEX MUNDI

Abed Buabur
ANDAH AND ANDAH

Dzidzedze Fiadjoe
PRICEWATERHOUSECOOPERS

William Edem Fugar
FUGAR & Co.

John Robert Jenkins
GOLDEN JUBILEE TERMINAL

Rosa Kudoadzi
BENTSI-ENCHILL & LETSA,
MEMBER OF LEX MUNDI

George Kwatia
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Kenneth D. Laryea
LARYEA, LARYEA & Co. P.C.

Woodsworth Odame Larbi
MINISTRY OF LANDS,
FORESTRY & MINES

Sam Okudzeto
SAM OKUDZETO & ASSOCIATES

Jacob Saah
SAAH & Co.

Benjamin Sackar
BRUCE-LYLE BANNERMAN &
THOMPSON

Darcy White
PRICEWATERHOUSECOOPERS

GRECJA

George Apostolakos
APOSTOLAKOS ARCHITECTS

Ioanna Argyraki
KYRIAKIDES GEORGOPOULOS
& DANILOLOS ISSAIAS, MEMBER
OF SEE LEGAL

Andreas Bagias
KELEMENIS & Co.

Panayotis Bernitsas
M & P BERNITSAS LAW
OFFICES

Alkistis Christofilou
IKRP ROKAS & PARTNERS

Sotiris Constantinou
GRANT THORNTON

Theodora D. Karagiorgou
LAW OFFICE T.J. KOUTALIDIS

Eleni Dikonimaki
TEIRESIAS S.A. INTERBANKING
INFORMATION SYSTEMS

Anastasia Dritsa
KYRIAKIDES GEORGOPOULOS
& DANILOLOS ISSAIAS, MEMBER
OF SEE LEGAL

Margarita Flierianou
ECONOMOU INTERNATIONAL
SHIPPING AGENCIES

Maira Galani
IKRP ROKAS & PARTNERS

Antigoni Gkarla
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Yannis Kelemenis
KELEMENIS & Co.

Nicholas Kontizas
ZEPOS & YANNOPOULOS,
MEMBER OF LEX MUNDI

Roula Koumparouli
KREMALIS LAW FIRM, MEMBER
OF IUS LABORIS

Yannis Kourniotis
M & P BERNITSAS LAW
OFFICES

Dimitrios Kremalis
KREMALIS LAW FIRM, MEMBER
OF IUS LABORIS

Tom Kyriakopoulos
KELEMENIS & CO.

Olga Maria Kyritsi
KREMALIS LAW FIRM, MEMBER
OF IUS LABORIS

Vassiliki G. Lazarakou
ZEPOS & YANNOPOULOS,
MEMBER OF LEX MUNDI

Ioanna Lazaridou -
ELMALOGLOU
KELEMENIS & CO.

Evangelia Martinovits
IKRP ROKAS & PARTNERS

John Mazarakas
ELIAS PARASKEVAS ATTORNEYS
1933

Yiannis Mazarakas
ELIAS PARASKEVAS ATTORNEYS
1933

Effie G. Mitsopoulou
KYRIAKIDES GEORGOPOULOS
& DANILOLOS ISSAIAS, MEMBER
OF SEE LEGAL

Athanassios Pantazopoulos
IKRP ROKAS & PARTNERS AND
DR. A. PANTAZOPOULOS
ANTONIOS PAPADIMITROPOULOS
ROUSSOS & PARTNERS

Athanassia Papantoniou
KELEMENIS & CO.
DIMITRIS E. PARASKEVAS
ELIAS PARASKEVAS ATTORNEYS
1933

Konstantinos Pistiolis
ELIAS PARASKEVAS ATTORNEYS
1933

Katerina Politi
KYRIAKIDES GEORGOPOULOS
& DANILOLOS ISSAIAS, MEMBER
OF SEE LEGAL

Mary Psylla
PRICewaterhouseCOOPERS

Kleanthis Roussos
ROUSSOS & PARTNERS

Alexandros Sakipis
PRICewaterhouseCOOPERS

Ioannis Samios
KYRIAKIDES GEORGOPOULOS
& DANILOLOS ISSAIAS, MEMBER
OF SEE LEGAL

Harris Skordakis
PRICewaterhouseCOOPERS
BUSINESS SOLUTIONS S.A.

Alexia Stratou
KREMALIS LAW FIRM, MEMBER
OF IUS LABORIS

Spyridon Tsallas
IKRP ROKAS & PARTNERS

Antonios Tsavdaridis
IKRP ROKAS & PARTNERS

Christina Vlachtsis
MARIANTZELA VLAGOPOULOU
KREMALIS LAW FIRM, MEMBER OF
IUS LABORIS

Vicky Xourafa
KYRIAKIDES GEORGOPOULOS &
DANILOLOS ISSAIAS LAW FIRM

Freddy Yatracou
PRICewaterhouseCOOPERS
ANNA ZARAVINO

GRENADA

Robert Branch
SUPREME COURT

James Bristol
HENRY, HENRY & BRISTOL

Evelyn Cenac
CUSTOMS

Zarah Chase
GRENADA ELECTRICITY
SERVICES LTD.

Anسلم DeBourg
LABOUR DEPARTMENT

Ruggles Ferguson
CIBONEY CHAMBERS
LEROY FLAVIGNY
CUSTOMS

Cosmus George
REASONABLE SERVICES LTD

Henry Joseph
ACCOUNTANTS & BUSINESS
SERVICES

Kurt LaBarrie
CREATIVE DESIGN

Dickon Mitchell
GRANT JOSEPH & Co.,
MEMBER OF LEX MUNDI

Niel Noel
HENRY HUDSON - PHILLIPS
& Co.

David Sinclair
SINCLAIR ENTERPRISES
LIMITED

Casandra Slocombe
GRENADA ELECTRICITY
SERVICES LTD.

Trevor St. Bernard
LEWIS & RENWICK

Phinsley St. Louis
ST. LOUIS SERVICE
SUPREME COURT REGISTRY

Roselyn Wilkinson
WILKINSON, WILKINSON &
WILKINSON

Daniella Williams
DANNY WILLIAMS & Co.

GRUZJA

David Abuladze
PRESIDENT OF THE UNION OF
ARCHITECTS OF GEORGIA

Irakli Adeishvili
TBILISI CITY COURT, CHAMBER
OF CIVIL CASES

Natalia Babakishvili
MGALOBlishVILI, KIPIANI,
DZIDZIGURI (MKD) LAW FIRM

Niko Bakashvili
AUDITORIAL FIRM BAKASHVILI
& Co.

Giorgi Begiashvili
BEGIASHVILI & Co. LIMITED
LAW OFFICES

Revaz Beridze
USAID BUSINESS CLIMATE
REFORM

Sandro Bibilashvili
BGI LEGAL

Bondo Bolkvadze
CHEMONICS USAID
CONTRACTOR

Temur Bolotashvili
USAID BUSINESS CLIMATE
REFORM PROJECT

Suliko Chachava
CARGO LOGISTICS GROUP

Vazha Chopikashvili
ASSOCIATION FOR PROTECTION
OF LANDOWNERS RIGHTS
(APLR)

Katie Dolidze
ALLIANCE GROUP HOLDING

Tsotne Ebralidze
ARCI ARCHITECTURE &
DEVELOPMENT

Courtney Fowler
PRICewaterhouseCOOPERS

Mariam Gabunia
MINISTRY OF ECONOMIC
DEVELOPMENT

David Giorgadze
ASSOCIATION FOR PROTECTION
OF LANDOWNERS RIGHTS
(APLR)

Lasha Gogiberidze
BGI LEGAL

Alexander Gomiashevili
JSC CREDIT INFO GEORGIA

Mamuka Gordeziani
GTS TRANS LOGISTICS

Tamuna Gvaramia
BGI LEGAL

Irakli Gvilia
CREDIT INFO GEORGIA

Gia Jandieri
NEW ECONOMIC SCHOOL -
GEORGIA

David Kakabadze
GEORGIAN LEGAL
PARTNERSHIP

Grigol Kakauridze
MINISTRY OF ECONOMIC
DEVELOPMENT

Luisa Khitarishvili
BOOZ ALLEN HAMILTON

Tamaz Khizanishvili
TBILISI STOCK EXCHANGE

Ivan Khokhlov
DLA PIPER GVINADZE &
PARTNERS LP

Maka Khutishvili
CAUCASTRANSEXPRESS

Victor Kipiani
MGALOBlishVILI, KIPIANI,
DZIDZIGURI (MKD) LAW FIRM

Anastasia Kipiani
PRICewaterhouseCOOPERS

Sergi Kobakhidze
PRICewaterhouseCOOPERS

Aieti Kukava
ALLIANCE GROUP HOLDING

Vakhtang Lejhava
DAVID LELASHVILI
CHEMONICS, USAID
CONTRACTOR

Giorgi Liluashvili
BGI LEGAL

Jaba Mamulashvili
BEGIASHVILI & Co.

Ekaterine Meskhidze
NATIONAL AGENCY OF PUBLIC
REGISTRY

Roin Migriauli
LAW OFFICE „MIGRIAULI &
PARTNERS”

Maia Okruashvili
GEORGIAN LEGAL
PARTNERSHIP

Mamuka Papuashvili
ENERGO PRO GEORGIA
GIVI PETRIASHVILI
IFC

Joseph Salukvadze
TBILISI STATE UNIVERSITY

Manzoor Shah
GLOBALINK LOGISTICS GROUP

Vakhtang Shevardnadze
MGALOBlishVILI, KIPIANI,
DZIDZIGURI (MKD) LAW FIRM

Irakli Songulia
ASSOCIATION FOR PROTECTION
OF LANDOWNERS RIGHTS (APLR)

Rusa Sreseli
PRICewaterhouseCOOPERS

Anna Tabidze
MGALOBlishVILI, KIPIANI,
DZIDZIGURI (MKD) LAW FIRM

Matthew Tallarovic
PRICewaterhouseCOOPERS

Giorgi Tatilashvili
ENERGO PRO

Giorgi Tavartkiladze
DELOITTE

Tamara Tvedoradze
BGI LEGAL

Maia Tevzadze
USAID BUSINESS CLIMATE
REFORM PROJECT

Vladimer Tsophurashvili
CAUCASBUSINESSAUDIT LTD

Aleksandre Tvildiani
ALLIANCE GROUP CAPITAL

Tato Urjumelashvili
USAID BUSINESS CLIMATE
REFORM PROJECT

GUJANA

Ashton Chase
LAW OFFICE OF ASHTON
CHASE ASSOCIATES
DEEDS REGISTRY

Lucia Loretta Desir
D & J SHIPPING SERVICES
GUYANA OFFICE FOR
INVESTMENT HIGH COURT

Rexford Jackson
SINGH, DOODNAUTH LAW
FIRM
LAND REGISTRY

Rakesh Latchana
RAM & McRAE

Colin Murray
COASTAL CONSTRUCTION
SERVICES

Christopher Ram
RAM & McRAE

Josephine Whitehead
CAMERON & SHEPHERD

GWATEMALA

Rodolfo Alegria Toruno
BELTRANENA, DE LA CERDA Y
CHAVEZ

Maria Andrea Rimola Monroy
CÁMARA GUATEMALTECA DE
LA CONSTRUCCIÓN

Pedro Aragón
ARAGÓN & ARAGÓN

Norka Aragón
MAYORA & MAYORA, S.C.

Ruby María Asturias Castillo
ACZALAW

Alexander Azienstadt
BELTRANENA, DE LA CERDA Y
CHAVEZ

María de los Angeles Barillas
BUCHHALTER
SARAVIA & MUÑOZ

Amaury Barrera
DHV CONSULTANTS

Roberto Batres
CARRILLO & ASOCIADOS

Guillermo Bonillo
BONILLA, MONTANO,
TORIELLO & BARRIOS

Maria del Pilar Bonillo
BONILLA, MONTANO,
TORIELLO & BARRIOS

Caroline Bono
PRICewaterhouseCOOPERS

Mario Adolfo Búcaro Flores
DÍAZ-DURÁN & ASOCIADOS
CENTRAL LAW

Agustín Buezo
ARROW CARGO

Eva Cacacho González
QUINONES, IBARGÜEN & LUJÁN

Rodrigo Callejas Aquino
CARRILLO & ASOCIADOS

Juan Pablo Carrasco de
GROOTE
DÍAZ-DURÁN & ASOCIADOS -
CENTRAL LAW

Alfonso Carrillo
CARRILLO & ASOCIADOS

Francisco José Castillo
CHACÓN
AGUILAR CASTILLO LOVE

Juan Carlos Castillo Chacón
AGUILAR CASTILLO LOVE

Vanessa Castro Mirón
MAYORA & MAYORA, S.C.

José Cerezo
PRICEWATERHOUSECOOPERS
LEGAL SERVICES

Paola van der Beek de
ANDRINO
CÁMARA GUATEMALTECA DE
LA CONSTRUCCIÓN

Karla de Mata
CPS LOGISTICS

Rolando De Paz Barrientos
TRANSUNION

Estuardo Enrique Echeverría
NOVA
SUPERINTENDENCIA DE
BANCOS
FEDÉX

Alejandro Fernández de
CASTRO
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Walter Figueroa
CÁMARA GUATEMALTECA DE
LA CONSTRUCCIÓN

Rodolfo Fuentes
PROTECTORA DE CRÉDITO
COMERCIAL

Veronika Sofía Gonzalez Bran
DÍAZ-DURÁN & ASOCIADOS -
CENTRAL LAW

Miguel Angel Gualim
DHV CONSULTANTS

Bethsy Hernandez
DHV CONSULTANTS

Juan Jegerlehner
SARAVIA & MUÑOZ

Christian Hanuza
DÍAZ-DURÁN & ASOCIADOS
CENTRAL LAW

Guillermo Lopez-Davis
BUFETE LOPEZ CORDERO

Andrés Lowenthal
MAYORA & MAYORA, S.C.

María Isabel Luján
ZILBERMANN
QUINONES, IBARGÜEN & LUJÁN

Sasha Maldonado
AGUILAR CASTILLO LOVE

Enrique Maldonado
MINISTRY OF ECONOMY

Marco Antonio Martínez
CPS LOGISTICS

Estuardo Mata Palmieri
QUINONES, IBARGÜEN & LUJÁN

Edgar Mendoza
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Hugo Menes
AYORA & MAYORA, S.C.

Guillermo Montano
TRANSACTEL INC.

Ramón Ortega
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Marco Antonio Palacios
PALACIOS & ASOCIADOS

Andrea Paniagua
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Luis Pellicer
CARRILLO & ASOCIADOS

Luis Rene Pellicer Lopez
CARRILLO & ASOCIADOS

Jose Enrique Pensabene
PALACIOS Y ASOCIADOS

Rita Pérez
ARAGÓN & ARAGÓN

Manuel Pérez
CARRILLO & ASOCIADOS

Francisco Pilona
DHV CONSULTANTS

Julio Pinedo
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Gloria E. Polanco
FRUTAS TROPICALES DE
GUATEMALA, S.A. (FRUTESA)

Andres Porras Castillo
TRANSUNION

Fernando Quezada Toruño
QUEZADA BUFETE QUEZADA
TORUÑO S.A.

Marco Tulio Reyna
CÁMARA GUATEMALTECA DE
LA CONSTRUCCIÓN

Alfredo Rodríguez Mahuad
RODRIGUEZ, CASTELLANOS,
SOLARES & AGUILAR, S.C.
-CONSORTIUM LEGAL

Jorge Rolando Barrios
SALVADOR A. SARAVIA CASTILLO
SARAVIA & MUÑOZ

Klamcy Solorzano
DHV CONSULTANTS

Juan Tejada
PRICEWATERHOUSECOOPERS

José Augusto Toledo Cruz
ARIAS & MUÑOZ

Arelis Torres de Alfaro
SUPERINTENDENCIA DE
BANCOS

Elmer Vargas
ACZALAW

Raquel Villeda
MAYORA & MAYORA, S.C.

Julio Yon
DISAGRO, SOLUCIONES
LOGISTICAS

GWINEA

Thierno A T Bah
CABINET IRDED

Aminata Bah Tall
NIMBA CONSEIL

Alpha Bakar Barry
CABINET KARAMOKO ALPHA
BARRY

Thérèse Beticka
NIMBA CONSEIL

Sékou Camara
DIRECTION NATIONALE DES
IMPÔTS

Elhadj Ibrahima Sory Cissé
TRIBUNAL DU TRAVAIL DE
CONAKRY

Adssata Diakite
NIMBA CONSEIL

Mamadou Aliou Chérif Diallo
KOUTOU

Safiatalou Kalissa
FIDAFRICA /
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Mohamed Lahlou
FIDAFRICA /
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Soumah Mama Adssata
MINISTÈRE DU COMMERCE

Raoul Mouthé
NIMBA CONSEIL

Guy Piam
NIMBA CONSEIL

Raffi Raja
CABINET KOÛMY

Nanamoudou Sangare
AEAE

André Sangare
CABINET UIBG
SOCOPAO - SDV

Yansane Soumah
MANQUEPAS

Facinet Soumah
TRIBUNAL PREMIÈRE INSTANCE
DE KALUOM

Ibrahima Sory Sow
BANQUE CENTRALE

Momoya Sylla
NIMBA CONSEIL

Dominique Taty
FIDAFRICA /
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Alphonse Temedieu
NIMBA CONSEIL

GWINEA-BISSAU

Duarte Adolfo
BANCO DA ÁFRICA
OCIDENTAL, S. A.

Adelaide Mesa D'Almeida
SOLE PRACTICIONER

Jonathan Darboux
BCEAO

Fatimatou Zahra Diop
BCEAO

Octávio Lopes
OCTÁVIO LOPES ADVOGADOS -
MIRANDA ALLIANCE

Miguel Mango
AUDI - CONTA LDA

Armando Mango
ORDEM DOS ADVOGADOS DA
GUINÉ-BISSAU
JALÓ PIREZ
MINISTERIO DA JUSTICA

Augusto Regala
RIBEIRO
REGALA

João Daniel Vaz Jr.
TRANSVÁZ, LDA

GWINEA RÓWNIKOWA

Leoncio-Mitogo Edjang Avoro
ATTORNEY-AT-LAW

Philippe Fouda Fouda
BEAC

Caroline Idrissou-Belingar
BEAC

Sébastien Lechêne
FIDAFRICA /
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Franck Mamelin
PANALPINA TRANSPORTES
MUNDIALES S.A.R.L.

Ponciano Mbomio Nvo
GABINETE JURIDICO

François Münzer
FIDAFRICA /
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Dominique Taty
FIDAFRICA /
PRICEWATERHOUSECOOPERS

HAITI

Lionel Allen
ARCHITECT

Gemma Anglade
BROWN LEGAL GROUP

Joel Baussan
CARIMPEX

Samuel Bien Aime
MINISTÈRE DU COMMERCE ET
DE L'INDUSTRIE

Brierre Pierre
CABINET DE LESPINASSE

Jean Baptiste Brown
BROWN LEGAL GROUP

Steve Christian Brown
BROWN LEGAL GROUP

Martin Camille Cangé
ELECTRICITÉ D'HAÏTI

Raoul Celestin
LES ENTREPRISES
COMMERCIALES JOSEPH
NADAL S.A.

Djacamán Charles
CABINET GASSANT

Philippe-Victor Chatelain
CHATELAIN CARGO SERVICES

Diggan d'Adesky
D'ADESKY IMPORT EXPORT
S.A.

Christian De Lespinasse
CABINET DE LESPINASSE

Berto Dorcé
JURIS EXCEL

Rigaud Duplan
JEAN GERARD EVEILLARD

Cabinet Eveillard
CAMILLE FIEVRE

Juris Excel
IRMA FREDERIC
AVOCAT

Enerlio Gassant
CABINET GASSANT

Saurel Gilet
MINISTÈRE DU COMMERCE ET
DE L'INDUSTRIE

Emile Giordani
GILBERT GIORDANI
ETUDE BRISSON CASSAGNOL

Archimelec Guerrier
CABINET GASSANT

Sylvie Handal
HUDICOURT-WOOLLEY

Chantal Hudicourt-Ewald
CABINET HUDICOURT-
WOOLLEY

Marc Hebert Ignace
BANQUE DE LA RÉPUBLIQUE
D'HAÏTI

Luciner Joseph
MAIRIE DE PETIONVILLE

Kareen T. Laplanche
UN HABITAT

Wilhelm E. Lemke, Jr
ENMARCOLDA (D'ADESKY)

Louis Gary Lissade
CABINET LISSADE

Roberson Louis
CABINET GASSANT

Freshnel Lucien
CABINET GASSANT

Kathia Magloire
CABINET GASSANT

Alexandrine Nelson
CHATELAIN CARGO SERVICES

Joseph Paillant
ORDRE DES COMPTABLES
PROFESIONNELS AGREES
D'HAÏTI

Jean Frederic Sales
CABINET SALES

Margarette Sanon
BANQUE DE LA REPUBLIQUE
D'HAÏTI

Paul Emile Simon
ARCHITECT

Salim Succar
CABINET LISSADE

Jean Vandal
VANDAL & VANDAL

HISZPANIA

Allen & Overy LLP

Ana Armijo
ASHURST

Cristina Ayo Ferrándiz
URÍA & MENÉNDEZ, MEMBER
OF LEX MUNDI

Arancha Badillo
GARRIGUES

Vicente Bootello
GARRIGUES

Agustín Bou
JAUSAS

James Bryant
ORRICK, HERRINGTON &
SUTCLIFFE

Cristina Calvo
ASHURST

Ariadna Cambrero Ginés
URÍA & MENÉNDEZ, MEMBER
OF LEX MUNDI

Francisco Conde Viñuelas
CUATRECASAS

Jaume Cornudella Marqués
LANDWELL, ABOGADOS Y
ASESORES FISCALES

Miguel Cruz
LANDWELL, ABOGADOS Y
ASESORES FISCALES

Fernando de la Puente Alfaro
COLEGIO DE REGISTRADORES
DE LA PROPIEDAD Y
MERCANTILES DE ESPAÑA

Agustín Del Río Galeote
GÓMEZ-ACEBO & POMBO
ABOGADOS

Iván Delgado González
PÉREZ - LLORCA

Miguel Díez de los Ríos
BAKER & MCKENZIE

Rossanna D'Onza
BAKER & MCKENZIE

Ronald Ferlazzo
ORRICK, HERRINGTON &
SUTCLIFFE LLP

Antonio Fernández
GARRIGUES

Juan Carlos Fernández
FERNÁNDEZ-AVILÉS
SAGARDOY ABOGADOS

Alicia Gamez
ORRICK, HERRINGTON &
SUTCLIFFE LLP

Valentín García González
CUATRECASAS

Borja García-Alamán
GARRIGUES

Ana Gómez
MONERO MEYER MARINELLO
ABOGADOS

Juan Ignacio Gomeza Villa
NOTARIO DE BILBAO

Igor Kokorev
PÉREZ - LLORCA

Alfonso Maíllo del Valle
SÁNCHEZ PINTADO, NÚÑEZ &
ASOCIADOS

Daniel Marín
GÓMEZ-ACEBO & POMBO
ABOGADOS

Jorge Martín - Fernández
CLIFFORD CHANCE

José Manuel Mateo
GARRIGUES

Andrés Monereo Velasco
MONERO, MEYER &
MARINEL-LO

Nicolás Nogueroles Peiró
COLEGIO DE REGISTRADORES
DE LA PROPIEDAD Y
MERCANTILES DE ESPAÑA

Alberto Núñez-Lagos
BURGUERA
URÍA & MENÉNDEZ, MEMBER
OF LEX MUNDI

Jose Palacios
GARRIGUES

Juan Manuel Pardiñas Aranda
EQUIFAX IBERICA

Daniel Parejo Ballesteros
GARRIGUES ABOGADOS Y
ASESORES TRIBUTARIOS

Pedro Pérez-Llorca Zamora
PÉREZ - LLORCA

Juan Ramon-Ramos
LANDWELL, ABOGADOS Y
ASESORES FISCALES

Enrique Rodriguez
ALITUS S.A.

Iñigo Sagardoy
SAGARDOY ABOGADOS,
MEMBER OF IUS LABORIS

Pilar Salinas Rincón
SÁNCHEZ PINTADO, NÚÑEZ &
ASOCIADOS

Pablo Santos
GÓMEZ-ACEBO & POMBO
ABOGADOS

Sönke Schlaich
MONERO, MEYER &
MARINEL-LO

Rafael Sebastián
URÍA & MENÉNDEZ, MEMBER
OF LEX MUNDI

Lindsay Simmons
ORRICK, HERRINGTON &
SUTCLIFFE LLP

Javier Simón
BAKER & MCKENZIE

Cristina Soler
GÓMEZ-ACEBO & POMBO
ABOGADOS

Gabriel Solís
GARRIGUES

Juan Soravilla
MONERO MEYER MARINELLO
ABOGADOS

Raimon Tagliavini
URÍA & MENÉNDEZ, MEMBER
OF LEX MUNDI

Francisco Téllez
GARRIGUES ABOGADOS Y
ASESORES TRIBUTARIOS

Adrián Thery
GARRIGUES

Alejandro Valls
BAKER & MCKENZIE

Juan Verdugo
GARRIGUES

Fernando Vives
GARRIGUES ABOGADOS Y
ASESORES TRIBUTARIOS

HOLANDIA

Richard Bakker
OCEAN - TRANS
INTERNATIONAL B.V.

BDO CampsObers
ACCOUNTANTS &
BELASTINGADVISEURS B.V.

Jan Bezem
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Karin W.M. Bodewes
BAKER & MCKENZIE N.V.

Jacqueline van den Bosch
HOUSTOFF BURUMA N.V.

Roland Brandsma
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Huub Brinkman
BAKER & MCKENZIE N.V.

Margriet de Boer
DE BRAUW BLACKSTONE
WESTBROEK N.V.

Rolf de Weijs
HOUSTOFF BURUMA N.V.

Friso Feitsma
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Jeroen Holland
NAUTA DUTILH ATTORNEYS

Fons Hoogeveen
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Jan-Wilem de Jong
HOUSTOFF BURUMA N.V.

Alexander Kaarls
HOUSTOFF BURUMA N.V.

Martine Kos
HOUSTOFF BURUMA N.V.

Filip Krsteski
VAN DOORNE N.V.

Hans Mensonide
KENNEDY VAN DER LAAN

Martijn Molenaar
NAUTA DUTILH ATTORNEYS

Charlotte Niggebrugge
HOUSTOFF BURUMA N.V.

Hugo Oppelaar
HOUSTOFF BURUMA N.V.

Ralf Pieters
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Mark G. Rebergen
DE BRAUW BLACKSTONE
WESTBROEK N.V.

Hugo Reumkens
VAN DOORNE N.V.

Stefan Sagel
DE BRAUW BLACKSTONE
WESTBROEK N.V.

Jan Willem Schenk
BAKER & MCKENZIE N.V.

Robert Schrage
ROYAL NETHERLANDS
NOTARIAL ORGANIZATION

Piet Schroeder
BAKER & MCKENZIE N.V.

Hans Londonck Sluijk
HOUSTOFF BURUMA N.V.
SDV B.V.

Jellienke Stamhuis
DE BRAUW BLACKSTONE
WESTBROEK N.V.

Maarten Tinnemans
DE BRAUW BLACKSTONE
WESTBROEK N.V.

Jaap Jan Trommel
NAUTA DUTILH ATTORNEYS

Helene van Bommel
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Caspar van den Thillart
MINISTRY OF HOUSING,
SPATIAL PLANNING AND THE
ENVIRONMENT - GOVERNMENT
BUILDINGS AGENCY

Cees van den Udenhout
PAUL VAN DER MOLEN
CADASTRE, LAND REGISTRY
AND MAPPING AGENCY

Liane van der Vrugt
VÉDEVÉ LEGAL B.V.

Sjaak van Leeuwen
JAN VAN OORSCHOT
NV CONTINUON

Frederic Verhoeven
HOUSTOFF BURUMA N.V.

Marcel Willems
KENNEDY VAN DER LAAN

Christiaan Zijderveld
HOUSTOFF BURUMA N.V.

Kim Zwartscholten
PRICEWATERHOUSECOOPERS

HONDURAS

Fernando Aguilera
FIDE

Juan José Alcerro Milla
AGUILAR CASTILLO LOVE

Lidabel Almendárez de Vijil
COHEP (CONSEJO
HONDUREÑO DE LA EMPRESA
PRIVADA)

Caroline Bono
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Claudia Patricia Cartagena
OFICINA DE TRANSPARENCIA
DEL CONGRESO NACIONAL DE
HONDURAS

Héctor Danilo Cartagena
GAMERO
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Janeth Castañeda de Aquino
GRUPO CROPA PANALPINA

Joel Castillo
AGENCIA ADUANERA Y
MARÍTIMA CARE

Carmen Chevez
COMISION NACIONAL DE
BANCOS Y SEGUROS

Ramón Discua
BATRES, DISCUS, MARTINEZ
ABOGADOS

Francisco Guillermo Durón
LOPEZ
BUFETE DURÓN

Fernando Fernández
PRICEWATERHOUSECOOPERS
LEGAL SERVICES

Alejandro Fernández de
CASTRO
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Lillizeth Garay
CNBS

Dania Waldina Gomez
DELOITTE S.A. DE C.V.

Santiago Herrera
FIDE

Marcela López Carrillo
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Heidi Luna
GARCÍA & BODÁN

Dennis Matamoros Batson
ARIAS & MUÑOZ

Rafael Enrique Medina Elvir
INSTITUTO DE LA PROPIEDAD

Juan Carlos Mejía Cotto
INSTITUTO DE LA PROPIEDAD

Ramón E. Morales
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Orestila Muñoz
EMPRESA NACIONAL DE
ENERGÍA ELÉCTRICA

Jazna Vanessa Oqueli
GARCÍA & BODÁN

Ramón Ortega
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Andrea Paniagua
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Jose Ramon Paz
J.R. PAZ & ASOCIADOS

Julio Pinedo
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Mauricio Quiñónez
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Dino Rietti
ARQUITECNIC

Milton Rivera
PRICEWATERHOUSECOOPERS
LEGAL SERVICES

José Rafael Rivera Ferrari
J.R. PAZ & ASOCIADOS

Enrique Rodríguez Burchard
AGUILAR CASTILLO LOVE

Fanny Rodríguez del Cid
ARIAS & MUÑOZ

Martha R Saenz
ZACARÍAS & ASOCIADOS

Godofredo Siercke
GARCÍA & BODÁN

Edgardo H. Sosa
EMPRESA NACIONAL DE
ENERGÍA ELÉCTRICA

Cristian Stefan Handal
ZACARÍAS & ASOCIADOS

Juan Tejada
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Jorge Torres
COHEP (CONSEJO
HONDUREÑO DE LA EMPRESA
PRIVADA)

Armando Urtecho López
COHEP (CONSEJO
HONDUREÑO DE LA EMPRESA
PRIVADA)

Roberto Manuel Zacarías
URRUTIA
ZACARIÁS & ASOCIADOS

HONGKONG, CHINA

Brian Barron
BAKER & MCKENZIE

Nicholas Chan
SQUIRE, SANDERS & DEMPSEY
LLP

Albert P.C. Chan
THE HONG KONG
POLYTECHNIC UNIVERSITY

Alex Chan
THE LAND REGISTRY

Vashi Chandi
EXCELLENCE INTERNATIONAL

Deborah Cheng
SQUIRE, SANDERS & DEMPSEY
L.L.P.

Winnie Cheung
THE LAND REGISTRY

Patrick Fontaine
LINKLATERS

Alexander Gong
BAKER & MCKENZIE

Andrew Hallyyard
KEITH MAN KEI HO
WILKINSON & GRIST

Rod Hough-Lee
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Kwok Ho Lam
CLP POWER LIMITED

Cindy Lam
THE LAND REGISTRY

David Lawrence
DEACONS

Damasus Mak
INTERLITE COMPANY LIMITED

Andrea Pellicani
OVERSEAS ASIA

Randolph Perry
ORRICK, HERRINGTON &
SUTCLIFFE LLP

Martinal Quan
METOPRO ASSOCIATES LTD.

Sara Tong
TEMPLE CHAMBERS

Anita Tsang
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Lawrence Tsong Tsong
TRANSUNION

Tak Kei Wan
CLP POWER LIMITED

Susanne Wong
HONG KONG ECONOMIC &
TRADE OFFICE

Raymond Wong
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Alexander Yuen
TRANSUNION

INDIA

Nagarajan A.
KARTHIK DIESEL SALES &
SERVICE

Rajan A.
SWEKA INTERNATIONAL

Dulal Acharyya
PARASNATH TECH GARMENTS
PVT., LTD.

Amit Agarwal
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Rohini Aggarawal
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Jameel Ahmed
ALIFBIZ
AJIT BHUTA AND ASSOCIATES

Rajiv Anand
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Palanikumar Arumugam
VARIETY FASHIONS
AUM ARCHITECTS

Pavithra B.
MAHARANI LAXMI AMMANNI
CENTRE FOR SOCIAL SCIENCE
RESEARCH

Rohit Bajaj
CHAWLA & CO.

Vikas Bansal
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Daksha Bara
MAHARANI LAXMI AMMANNI
CENTRE FOR SOCIAL SCIENCE
RESEARCH

Aditya Bhardwaj
SINGHANIA & PARTNERS,
SOLICITORS & ADVOCATES

Prachi Bhardwaj
TRILEGAL

Nitesh Bhasin
TRILEGAL
BHASIN INTERNATIONAL

Leena Chacko
AMARCHAND & MANGALDAS
& SURESH A. SHROFF & CO.

Aman Chanda
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Harshala Chandorkar
CREDIT INFORMATION BUREAU
LTD.

Vipul Chaturvedi
INNOVATIVE ECO-CARE PVT.
LTD.

Jyoti Chaudhari
LEGASIS SERVICES PVT. LTD.

Anamika Chaudhary
INFINI JURIDIQUE

Harminder Chawla
CHAWLA & CO.

Manjula Chawla
MCA LEGAL

Nimish Choudhary
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Sachin Chugh
SINGHI CHUGH & KUMAR,
CHARTERED ACCOUNTANTS

Kamlesh Desai
MANGAL EXPORTS

Prashant Dharia
ANANT INDUSTRIES

Rahul Dhawan
FOX MANDAL

Thambi Durai
T. DURAI & CO.

Koshy G. George
KARTHIK DIESEL SALES &
SERVICE

C.V. Ganesh
KARTHIK DIESEL SALES &
SERVICE

Rahul Garg
PRICEWATERHOUSECOOPERS
G.D. SMABHARE AND CO.

Bhavna Electrical
INDUSTRIES

Rajesh Gopinath
REGENT TELECOM

Dinesh Gupta
HARI OM INTERNATIONAL

Anil Gupta
HITECH GROUP

Chander Gupta
MR TOBACCO PVT., LTD.

Vinay Gupta
VINAY K GUPTA & CO.

Mano Haran
ACE OVERSEAS

Akil Hirani
MAJMUDAR & CO.
INDIA BUSINESS DATABASE.
COM

Vipin Jain
SHREE BHIKSHU MARBLE AND
GRANITES

Ashok Jain
SURAJ OVERSEAS

Atul Jani
GAYATRI POLYMERS &
GEOSYNTHETICS.

Malini Jayakumar
SRIBALAJI COSMETICS

Dharmendra Johari
STONEX INC.

G. D. Joseph
JOSEPH & CO.

Swaminathan Kalyanaraman
DAKSHIN KREATIONS PRIVATE
LIMITED

Dinesh Kanabar
PRICEWATERHOUSECOOPERS

A.V. Kane
THE BRIHAN MUMBAI
ELECTRIC SUPPLY &
TRANSPORT UNDERTAKING

Vaishal Kapadia
SHIDIMO INTERAUX PVT. LTD.

Deepti Kapoor
FOX MANDAL

Sushmita Kapur
FOX MANDAL

Rajas Kasbekar
LITTLE & CO.

Arun Kedia
VAV LIFE SCIENCES P. LTD.

Rajesh Khandelwal
SUMAN ENTERPRISES

Avinash Kumar
CHAWLA & CO.

Suraj Kumar
CHAWLA & CO.

Sailesh Kumar
DRAGON EXPRESS FREIGHT
PVT LTD.

Debashis Kumar
GANAPATI UDYOG

Abhishek Kumar
SINGHANIA & PARTNERS,
SOLICITORS & ADVOCATES

Karsh Kumar
SINGHI CHUGH & KUMAR,
CHARTERED ACCOUNTANTS

Vinu Kurian
BETA HEALTHCARE PRODUCTS
PRIVATE LTD.

Poonam Lila
LEO CIRCUIT BOARDS PVT.
LTD.

Manjunath Madhav
RIECO

Manish Madhukar
INFINI JURIDIQUE
MAHARANI LAXMI AMMANNI
CENTRE FOR SOCIAL SCIENCE
RESEARCH

Som Mandal
FOX MANDAL

Vipender Mann
KNM & PARTNERS, LAW
OFFICES

Kapish Mehta
DARA MEHTA
LITTLE & CO.

Gajendra Mehta
NIMBUS CORPORATION

Jitesh Mehta
SOURCE INDIA

R.K. Mishra
METRO ASSOCIATES

Sharad Mishra
NEO MULTIMEDIA

Saurabh Misra
PARAS KUHAD & ASSOCIATES,
ADVOCATES („PKA“)

Deepti Mittal
VINAY K GUPTA & CO.

Ravi Modi
DEV ROADLINES PVT. LTD.

Vikash Mohta
P.A. INTERNATIONAL

R. Muralidharan
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Satish Murti
MURTI & MURTI
INTERNATIONAL LAW
PRACTICE

Anshoo Nayar
FOX MANDAL
NINE INTERNATIONAL

Anand Nivas
DRAGON EXPRESS FREIGHT
PVT. LTD.

Rajesh Palavankar
INDOGLOBAL HEALTH
SCIENCES PRIVATE LIMITED

Janak Pandya
NISHITH DESAI ASSOCIATES

Sujit Parakh
PRICEWATERHOUSECOOPERS

N. B. Patel
R.K. PLAST & ENGINEERS

Sanjay Patil
ASHISH PATOLE
ACCENT TRENDZ

Niti Paul
CHAWLA & CO.

Francisca Philip
SINGHANIA & PARTNERS,
SOLICITORS & ADVOCATES

Nitin Potdar
J. SAGAR ASSOCIATES,
ADVOCATES & SOLICITORS

M. Prabhakaran
CONSULTA JURIS

Anand Prasad
TRILEGAL

Ahuja Punita
SINGHI CHUGH & KUMAR,
CHARTERED ACCOUNTANTS

Atramuddin Qureshi
HANDMADE CREATIONS
RAHUL EXPORTS

Capt Raj
BRAHMA SHIPPING &
LOGISTICS

Karthik Raja
KNITTED GARMENTS
EXPORTER

Sundar Rajan
CASSANOVA TEXTILES

Mohan Rajasekharan
MCA LEGAL

Krishnamurthy
RAMACHANDRAN
LEGASIS SERVICES PVT. LTD.

Mohan Ramakrishnan
SATHYA AUTO PRIVATE
LIMITED

Rangaswamy Ramakrishnan
TOP METROLOGY PVT. LTD.

Ashok Ramgir
HARSH IMPEX

Dipak Rao
SINGHANIA & PARTNERS,
SOLICITORS & ADVOCATES

Jessica Maria Rodrigues
KAVJESS EXPORT IMPORT
TRADING COMPANY

Martin Clifford Rodrigues
MAX EXPORTS
ROOPA TEXTILES AND
TRIMMINGS

Sameer Sah
MAJMUDAR & Co.

Abhishek Saket
INFINI JURIDIQUE

Dushir Saksena
ICFAI SCHOOL OF FINANCIAL
STUDIES

Sudhir Saksena
ICFAI SCHOOL OF FINANCIAL
STUDIES

Richie Sancheti
NISHITH DESAI ASSOCIATES

Deepak Sanghavi
ARL GLOBAL

Radhika Sankaran
FOX MANDAL

V. Siva Sankaran
T.S. CLASSIQUE

Mohit Saraf
LUTHRA & LUTHRA

Neha Satav
LEGASIS SERVICES PVT. LTD.

Srinivasan Seenu
AIR TRAVELS

Ratnika Sehgal
CHAWLA & Co.

Ramani Seshadri
DILIP SHAH

Parag Shah
FOX MANDAL

Prakash Shah
PARIJAT MARKETING SERVICES

Ramasamy Shankar
PURUSHOTAM SHARMA
GAJRAJ MEHANDI UYDOG

Ranjan Sharma
NET LINK COMPUTER

Anand Sharma
R.K. INDUSTRIES

Shivanand Shenoy
TUSHAR SHINDE
PRECISE BIOPHARMA PVT.
LTD.

Vikram Shroff
NISHITH DESAI ASSOCIATES

Rajnish Shukla
SINGHI CHUGH & KUMAR,
CHARTERED ACCOUNTANTS

Sukhpreet Singh
CHAWLA & Co.

Ravinder Singh
INTERNATIONAL TOOLS Co.

Amaresh Kumar Singh
LUTHRA & LUTHRA

Kaviraj Singh
TRUSTMAN & Co

Ravinder Singhania
SINGHANIA & PARTNERS,
SOLICITORS & ADVOCATES

Arvind Sinha
BUSINESS ADVISORS GROUP

Uppu Sivaiah
ESPRIT DE CORPS INDIA

Ramamurthy Srinivasan
TRANSDEALS INC.

Rudra Srivastava
CHAWLA & Co.

Joseph Starr
STARLINE SHIPPING
STRETCH FASHIONS

Madhu Sweta
SINGHANIA & PARTNERS,
SOLICITORS & ADVOCATES

Niranjan Talati
SHREEJI MARKETING

Mahesh Thaker
M J & COMPANY

Krupa Thakkar
RUSHIL DECOR LTD.

Hira Tikoo
UNITED INTERNATIONAL

Aparna Tripathy
INFINI JURIDIQUE

Suhas Tuljapurkar
LEGASIS SERVICES PVT. LTD.

Sunil Upadhyaya
NATIONAL FOODS

Ratandeep Uppal
B M METAL CRAFTS

Kannan Venkatasamy
PERIPHERALCONNEXIONS

Saji Vijayadas
DRAGON EXPRESS FREIGHT
PVT. LTD.

Jude Xavier
REPPIN INTERNATIONAL
ZEDD TRADE

INDONEZJA

Yose M. Adams
BANK INDONESIA

Nafis Adwani
ALI BUDIARDJO, NUGROHO,
REKSODIPUTRO, MEMBER OF
LEX MUNDI

Almer Apon
PT BUANA MAS CITRA
LESTARI

Hamud M. Balfas
ALI BUDIARDJO, NUGROHO,
REKSODIPUTRO, MEMBER OF
LEX MUNDI

Rick Beckmann
BRIGITTA I. RAHAYOE &
SYAMSUDDIN

Fabian Buddy Pascoal
HANAFIAH PONGGAWA &
PARTNERS

Ira A. Eddymurthy
SOEWITO SUHARDIMAN
EDDYMURTHY KARDONO

Sani Eka Duta
BANK INDONESIA

Greg Elms
IFC

Bambang Eryudhawan
INDONESIAN INSTITUTE OF
ARCHITECTS

Ahmad Fadli
BRIGITTA I. RAHAYOE &
SYAMSUDDIN

Iqbal Hadromi
HADROMI & PARTNERS

Djoko Hastowo
PLN KANTOR PUSAT

Ray Headifen
PT PRIMA WAHANA CARAKA /
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Reno Hirdarisvita
HADROMI & PARTNERS

Rahayu N. Hoed
MAKARIM & TAIRA S.

Brigitta Imam Rahayoe
BRIGITTA I. RAHAYOE &
SYAMSUDDIN

Darrell R. Johnson
INDONESIAN LEGAL
CONSULTANTS

Mohammad Kamal
FURNITURE FIKAMAR

Mirza Karim
KARIMSYAH LAW FIRM

Ketua Kehormatan
IKATAN ARKSITEK INDONESIA
JAKARTA

David Knight
AGRI-DEVELOPMENTS
INTERNATIONAL SA (PTY)
LIMITED

Herry N. Kurniawan
ALI BUDIARDJO, NUGROHO,
REKSODIPUTRO, MEMBER OF
LEX MUNDI

Rudy Kusmanto
MAKARIM & TAIRA S.

Winita E. Kusnandar
KUSNANDAR & Co.

Erma Kusumawati
BANK INDONESIA

Julien Lallemand
PT SDV LOGISTICS

Ferry P. Madian
ALI BUDIARDJO, NUGROHO,
REKSODIPUTRO, MEMBER OF
LEX MUNDI

Ahmad Malkan
PT TRIHARPINDO MANDIRI

Eric Mancini
PT SDV LOGISTICS

Gopinath Menon
PT
PRICEWATERHOUSECOOPERS
FAS

Karen Mills
KARIMSYAH LAW FIRM

Norma Mutalib
MAKARIM & TAIRA S.

Feria Ningsih
MAKARIM & TAIRA S.

Hartono Parbudi
ATTORNEY-AT-LAW

Gita Petrialia
HADROMI & PARTNERS

Sandra Pranoto
IFC

Arno F. Rizaldi
KUSNANDAR & Co

L. Peter Rosner
BANK DUNIA I THE WORLD
BANK

Adam Sack
IFC

Isyana W. Sadjarwo
NOTARIS & PEJABOT PEMBUOT
AKIO TANOI

Pieter Henrianto Salean
MAKARIM & TAIRA S.

Henry Sandee
BANK DUNIA I THE WORLD
BANK

Gatot Sanyoto
KUSNANDAR & Co

Nur Asyura Anggini Sari
BANK INDONESIA

Nasri Sebayang
PT PLN (PERSERO) INDONESIA
STATE ELECTRICITY
CORPORATION

Indra Setiawan
ALI BUDIARDJO, NUGROHO,
REKSODIPUTRO, MEMBER OF
LEX MUNDI

Hans C. Shrader
IFC

Kevin Omar Sidharta
ALI BUDIARDJO, NUGROHO,
REKSODIPUTRO, MEMBER OF
LEX MUNDI

Ricardo Simanjuntak
RICARDO SIMANJUNTAK &
PARTNERS

A. Kemalsjah Siregar
KEMALSJAH & ASSOCIATES

Bambang Soelaksono
THE SMERU RESEARCH
INSTITUTE

Pak Subani, SH
AMIR SYAMSUDDIN &
PARTNERS

Bernadeta Sulistyarimi
IFC

Galinar R. Kartakusuma
SUMMITMAS
MAKARIM & TAIRA S.

Yukiko LU. Tambunan
BANK INDONESIA

Ernst G. Tehuteru
ALI BUDIARDJO, NUGROHO,
REKSODIPUTRO, MEMBER OF
LEX MUNDI

Gatot Triprasetyo
WIDYAWAN & PARTNERS

Fararatrri Widyadari
IFC

Robertus Winarto
PT PRIMA WAHANA CARAKA /
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Ferry Zulkarnaen
WIDYAWAN & PARTNERS

IRAK

Hadeel Salih Abboud
AL-JANABI
MENA ASSOCIATES,
MEMBER OF AMERELLER
RECHTSANWÄLTE

Hadeel Al Janabi
MENA ASSOCIATES,
MEMBER OF AMERELLER
RECHTSANWÄLTE

Ahmad Al Jannabi
MENA ASSOCIATES,
MEMBER OF AMERELLER
RECHTSANWÄLTE

Farquad Al-Salman
F.H. AL-SALMAN & Co.

Florian Amereller
AMERELLER RECHTSANWÄLTE

Blund Faridoon Arif Najeb
ATTORNEY-AT-LAW

Husam Addin Hatim
STEPHAN JÄGER
AMERELLER RECHTSANWÄLTE

Imad Makki
AL QARYA GROUP Co.

IRAN

Mohammad Adib
ADIB LAW FIRM

Behrooz Akhlaghi
INTERNATIONAL LAW OFFICE
OF DR. BEHROOZ AKHLAGHI &
ASSOCIATES

Reza Askari
FOREIGN LEGAL AFFAIRS
GROUP

Akhlaghi Behrooz
INTERNATIONAL LAW OFFICE
OF DR BEHROOZ AKHLAGHI &
ASSOCIATES

Gholamhossein Davani
DAYARAYAN AUDITING &
FINANCIAL SERVICES

Saeed Hashemian
ADIB LAW FIRM

Mehdi Heidarzadeh
ALVAND SAYAN
INTERNATIONAL TRADING
Co, LTD.

Javad Javaheri
PARISA MAZAHERI
ATIEH ASSOCIATES

Mozaffar Mohammadian
TEEMA BAR INTERNATIONAL
TRANSPORT

Yahya Rayegani
FARJAM LAW OFFICE

Behrooz Rezazadeh
PSDC GROUP

Jamal Seifi
DR. JAMAL SEIFI &
ASSOCIATES

Mir Shahbiz Shafe
DR. JAMAL SEIFI &
ASSOCIATES

Cyrus Shafizadeh
TAVAKOLI & SHAHABI

Mostafa Shahabi
TAVAKOLI & SHAHABI

IRLANDIA

Arthur Cox, member of Lex
MUNDI

Margaret Austin
EUGENE F. COLLINS
SOLICITORS

Alan Browning
LK SHIELDS SOLICITORS,
MEMBER OF IUS LABORIS

Jonathan Cullen
LK SHIELDS SOLICITORS,
MEMBER OF IUS LABORIS

Richard Curran
LK SHIELDS SOLICITORS,
MEMBER OF IUS LABORIS

Gavin Doherty
EUGENE F. COLLINS
SOLICITORS

Ciara Garry
ESB NETWORKS

Paul Glenfield
MATHESON ORMSBY PRENTICE

Micheál Grace
MASON HAYES & CURRAN

Colm Kelly
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Ian Lavelle
LK SHIELDS SOLICITORS,
MEMBER OF IUS LABORIS

Margaret Masterson
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Gavan Neary
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Shane Neville
LK SHIELDS SOLICITORS,
MEMBER OF IUS LABORIS

Malichi O'Callaghan
DUNCAN & GREHAN PARTNERS
PANALPINA WORLD

Transport Ltd.
JUDITH RIORDAN
MASON HAYES & CURRAN

Brendan Sharkey
REDDY CHARLTON MCKNIGHT

Gavin Simons
EUGENE F. COLLINS
SOLICITORS

Michael Treacy
PROPERTY REGISTRATION
AUTHORITY

Colm Walsh
IRISH INTERNATIONAL
FREIGHT ASSOCIATION

Maeva Walsh
REDDY CHARLTON MCKNIGHT

ISLANDIA

Elin Arnadóttir
PRICEWATERHOUSECOOPERS.

Kristján Ásgeirsson
ARKITEKTASTOFAN OG

Gudrún Bergsteinsdóttir
BBA LEGAL

Þórdur Búason
REYKJAVÍK CONSTRUCTION
AGENCY

Ólafur Eyjólfsson
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Skuli Th. Fjeldsted
FJELDSTED, BLÖNDAL &
FJELDSTED

Erlendur Gíslason
LOGOS, MEMBER OF LEX
MUNDI

Ingibjörg Guðbjartsdóttir
BBA LEGAL

Elisabet Guðbjörnsdóttir
PRICEWATERHOUSECOOPERS
LEGAL SERVICES

Reynir Haraldsson
JÓNAR TRANSPORT

Margrét Hauksdóttir
THE LAND REGISTRY

Kristín Helga
PRICEWATERHOUSECOOPERS
LEGAL SERVICES

Jón Ingi Ingibergsson
PRICEWATERHOUSECOOPERS.

Erlingur E. Jónasson
ISTAK

Hróbjartur Jónatansson
AM PRAXIS LAW OFFICES

Ásta Kristjánsdóttir
PRICEWATERHOUSECOOPERS
LEGAL SERVICES

Ragna Matthíasdóttir
ISTAK

Dadi Ólafsson
BBA LEGAL

Kristján Pálsson
JÓNAR TRANSPORT

Eyvindur Sólness
LVA

Heidar Stefánsson
LOGOS, MEMBER OF LEX
MUNDI

Gunnar Sturluson
LOGOS, MEMBER OF LEX
MUNDI

Rúnar Svavar Svavarsson
ORKUVEITA REYKJAVÍKUR,
DISTRIBUTION-ELECTRICAL
SYSTEM

Bergtór Tormóðsson
ISTAK

IZRAEL

RONEN BAR-EVEN
WEISS- PORAT & CO.

Paul Baris
YIGAL ARNON & CO.

Ofer Bar-On
SHAVIT BAR-ON GAL-ON TZIN
NOV YAGUR, LAW OFFICES

Koby Cohen
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Lior Crystal
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Clifford Davis
S. HOROWITZ & CO., MEMBER
OF LEX MUNDI

Roe Hecht
SHAVIT BAR-ON GAL-ON TZIN
NOV YAGUR, LAW OFFICES

Aaron Jaffe
YIGAL ARNON & CO.

Zeev Katz
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Vered Kirshner
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Gideon Koren
BEN ZVI KOREN & CO. LAW
OFFICES

Orna Kornreich-Cohen
SHAVIT BAR-ON GAL-ON TZIN
NOV YAGUR, LAW OFFICES

Michael Lagon
THE ISRAEL ELECTRIC
CORPORATION LTD.- DAN
DISTRICT

Michelle Liberman
S. HOROWITZ & CO., MEMBER
OF LEX MUNDI

David Rosen
IDILITY CONSULTING

Gerry Seligman
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Yifat Shkedi-Shatz
S. HOROWITZ & CO., MEMBER
OF LEX MUNDI

Edward Shtaf
THE ISRAEL ELECTRIC
CORPORATION LTD.- DAN
DISTRICT

Daniel Singerman
BUSINESS DATA ISRAEL +
PERSONAL CHECK

Nir Zalmanov
B.A.S

JAMAJKA

Theresa Bowen
LEX CARIBBEAN

Arlene E. Burton
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Eric Alexander Crawford
PRICEWATERHOUSECOOPERS
EAGLE AND WHALE LTD.

Nicole Foga
FOGA DALEY & CO.

Stephanie Gordon
LEX CARIBBEAN

Herbert Winston Grant
GRANT, STEWART, PHILLIPS
& CO.

Michael Hall
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Corrine N. Henry
MYERS, FLETCHER & GORDON,
MEMBER OF LEX MUNDI

Alicia P. Hussey
MYERS, FLETCHER & GORDON,
MEMBER OF LEX MUNDI

Emile G.R. Leiba
MYERS, FLETCHER & GORDON,
MEMBER OF LEX MUNDI

Sandra Minott-Phillips
MYERS, FLETCHER & GORDON,
MEMBER OF LEX MUNDI

Viveen Morrison
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Hilary Reid
MYERS, FLETCHER & GORDON,
MEMBER OF LEX MUNDI

Natalie Farrell Ross
MYERS, FLETCHER & GORDON,
MEMBER OF LEX MUNDI

Lisa N. Russell
MYERS, FLETCHER & GORDON,
MEMBER OF LEX MUNDI

Humprey Taylor
TAYLOR CONSTRUCTION LTD.

Lorraine Thomas
LTN LOGISTICS
INTERNATIONAL CO. LTD

Maliaca Wong
MYERS, FLETCHER & GORDON,
MEMBER OF LEX MUNDI

JAPONIA

Allen & Overy
APL

Miho Arimura
HATASAWA & WAKAI LAW
FIRM

Credit Information Center
CORP.

Mijo Fujita
ADACHI, HENDERSON,
MIYATAKE & FUJITA

Yoshimasa Furuta
ANDERSON MORI &
TOMOTSUNE

Shigeru Hasegawa
ZEIRISHI-HOJIN
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Tamotsu Hatasawa
HATASAWA & WAKAI LAW
FIRM

Takashi Hirose
OH-EBASHI LPC & PARTNERS

Yuko Inui
ORRICK, HERRINGTON &
SUTCLIFFE LLP

Muriuki Kaindio
TOKYO TRADING Co. LTD.

Yosuke Kanegae
OH-EBASHI LPC & PARTNERS

Hideki Thurgood Kano
ANDERSON MORI &
TOMOTSUNE

Yutaro Kawabata
NISHIMURA & ASAHI

Susumi Kawaguchi
OBAYASHI CORPORATION

Kotaku Kimu
ZEIRISHI-HOJIN
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Kenichi Kojima
USHIJIMA & PARTNERS

Toshio Miyatake
ADACHI, HENDERSON,
MIYATAKE & FUJITA

Michihiro Mori
NISHIMURA & ASAHI

Tohru Motobayashi
MORI HAMADA &
MATSUMOTO

Takafumi Nihei
NISHIMURA & ASAHI

Miho Niunoya
ATSUMI & PARTNERS

Naoko Sato
ANDERSON MORI &
TOMOTSUNE

Tetsuro Sato
BAKER & MCKENZIE

Eri Sugihara
NISHIMURA & ASAHI

Hidetaka Sumomogi
NISHIMURA & ASAHI

Hiroyuki Suzuki
ZEIRISHI-HOJIN
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Toshio Taikoji
KAJIMA CORPORATION

Junichi Tobimatsu
MORI HAMADA &
MATSUMOTO

Jun Yamada
ANDERSON MORI &
TOMOTSUNE

Michi Yamagami
ANDERSON MORI &
TOMOTSUNE

Akio Yamamoto
KAJIMA CORPORATION

Kazuhiro Yanagida
NISHIMURA & ASAHI

Setsuko Yufu
ATSUMI & PARTNERS

JEMEN

Abdulalah A. Al karraz
LANDS & SURVEYING
AUTHORITY

Qusai Abdalla
ABDALLA AL-MEQBELI &
ASSOCIATES

Walaa Abdalla
ABDALLA AL-MEQBELI &
ASSOCIATES

Mohamed Taha Hamood
AL-HASHIMI
MOHAMED TAHA HAMOOD
& Co.

Louai Al-Meqbeli
*ABDALLA AL-MEQBALI &
 ASSOCIATES*

Abdalla Al-Meqbeli
*ABDALLA AL-MEQBELI &
 ASSOCIATES*

Alaa Al-Meqbeli
*ABDALLA AL-MEQBELI &
 ASSOCIATES*

Mohamed Hamoud Baider
IFC

Randall Cameron
*MEJANNI, HAZEM HASSAN &
 Co. KPMG*

Nowar M. Mejanni
*MEJANNI, HAZEM HASSAN &
 Co. KPMG*

Zayed Mohammed Budier
*LANDS & SURVEYING
 AUTHORITY*

Sanjay Prajapapi
*RATCO FOR TRADING &
 SERVICES*

Mayad Saeed Abdullah Yafai
IFC

JORDANIA

Saleh Abdelati
*ALI SHARIF ZU'BI, ADVOCATES
 & LEGAL CONSULTANTS,
 MEMBER OF LEX MUNDI*

Chaled Abu-Gharbieh
*ARCH EPE, ENTERPRISE
 BUSINESS SOLUTIONS*

Anas Abunameh
LAW & ARBITRATION CENTRE

Ibrahim Abunameh
LAW & ARBITRATION CENTRE

Bassam Abu-Rumman
*ALI SHARIF ZU'BI, ADVOCATES
 & LEGAL CONSULTANTS,
 MEMBER OF LEX MUNDI*

Sabri Al Khassib
*AMMAN CHAMBER OF
 COMMERCE*

Tamara Al-Banna
KHALIFEH & PARTNERS

Eman M. Al-Dabbas
*INTERNATIONAL BUSINESS
 LEGAL ASSOCIATES*

Arafat Alfayoumi
CENTRAL BANK

Omar Aljazy
*ALJAZY & Co. ADVOCATES &
 LEGAL CONSULTANTS*

Francis Bawab
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Stephen Carpenter
*CUSTOMS ADMINISTRATION
 MODERNIZATION PROGRAM
 (CAMP)*

Micheal T. Dabit
*MICHAEL T. DABIT &
 ASSOCIATES*

Anwar Elliyan
*THE JORDANIAN ELECTRIC
 POWER Co. LTD. (JEPCO)*

Greater Amman
MUNICIPALITY

David H. Harrell
*CUSTOMS ADMINISTRATION
 MODERNIZATION PROGRAM
 (CAMP)*

George Hazboun
*ZEINA JARADAT
 PRICEWATERHOUSECOOPERS*

Rasha Laswi
ZALLOUM & LASWI LAW FIRM

Husam Jamil Madanat
*LAND AND SURVEY
 DIRECTORATE*

Firas Malhas
*INTERNATIONAL BUSINESS
 LEGAL ASSOCIATES*

Munaf Malkawi
MUFIDA ART MOSAIC

Maher Melhem
*ABU-GHAZALEH
 PROFESSIONAL CONSULTING
 (AGPC)*

Amer Mofleh
*INTERNATIONAL BUSINESS
 LEGAL ASSOCIATES*

Khalid Nazer
*KHALIFEH & PARTNERS
 OMQ AL BIHAR EST.*

Ahmad Quandour
KHALIFEH & PARTNERS

Osama Y. Sabbagh
*THE JORDANIAN ELECTRIC
 POWER Co. LTD. (JEPCO)*

Stephan Stephan
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Azzam Zalloum
ZALLOUM & LASWI LAW FIRM

Iyad Zawaideh
*ALI SHARIF ZU'BI, ADVOCATES
 & LEGAL CONSULTANTS,
 MEMBER OF LEX MUNDI*

Kareem Zureikat
*ALI SHARIF ZU'BI, ADVOCATES
 & LEGAL CONSULTANTS,
 MEMBER OF LEX MUNDI*

KAMBODŻA

Chan Koulika Bo
B.N.G.

Kate Bugeja
*ARBITRATION COUNCIL
 FOUNDATION*

Keokolreak Buth
*VANNA & ASSOCIATES LAW
 FIRM*

Huot Chea
THE WORLD BANK

Michael Cheah
SAGGARA CORPORATION

Phanin Cheam
*MUNICIPALITY OF PHNOM
 PENH BUREAU OF URBAN
 AFFAIRS*

Rithy Chey
B.N.G.

Boyan Chhan
INDOCHINA RESEARCH

Ngov Chong
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Brennan Coleman
DFDL MEKONG LAW GROUP

Sandra D'Amico
*HR INC. (CAMBODIA) Co.,
 LTD.*

Louis-Martin Desautels
DFDL MEKONG LAW GROUP

Senaka Fernando
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Rob Force
DFDL MEKONG LAW GROUP

Stephane Guimbert
THE WORLD BANK GROUP

Phea Ham
CHHUN VINITA LAW OFFICE

Svay Hay
ACLEDA BANK PLC.

Kent Helmers
INDOCHINA RESEARCH

Naryth H Hour
B.N.G.

Tim Holzer
DFDL MEKONG LAW GROUP

Santhea Houn
*NARITA LOGISTICS &
 SERVICES/PANALPINA*

Dourng Kakada
*ECONOMIC INSTITUTE OF
 CAMBODIA*

May Kano
ACLEDA BANK PLC.

Sakhan Khom
*ARBITRATION COUNCIL
 FOUNDATION*

Chhung Kong
DFDL MEKONG LAW GROUP

Kheng Leang
*NARITA LOGISTICS &
 SERVICES/PANALPINA*

Jean Loi
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Janet H. Lueckenhausen
FUNCTIONAL ENGINEERING

Tayseng Ly
*HBS LAW FIRM &
 CONSULTANTS*

Nimmith Men
*ARBITRATION COUNCIL
 FOUNDATION*

Jacqueline Menyhart
B.N.G.

Eric Metayer
*NARITA LOGISTICS &
 SERVICES/PANALPINA*

Long Mom
*RAF INTERNATIONAL
 FORWARDING INC.*

Kaing Monika
*THE GARMENT
 MANUFACTURERS
 ASSOCIATION IN CAMBODIA*

Laurent Notin
INDOCHINA RESEARCH

Ry Ouk
BOU NOU OUK & PARTNERS

Phan Phalla
*SUPREME NATIONAL
 ECONOMIC COUNSEL*

Pisetha Pin
*SAMNANG CRM COMPANY
 LIMITED*

Soleil Della Pong
*HR INC. (CAMBODIA) Co.,
 LTD.*

Sour Por
*GLOBAL LINK SERVICE PTE
 LTD.*

Sovannorak Rath
NATIONAL BANK

Kuntheapini Saing
*ARBITRATION COUNCIL
 FOUNDATION*

Denora Sarin
SARIN & ASSOCIATES

Chanthy Sin
LINEX

Sorya Sin
*SHA TRANSPORT EXPRESS
 Co. LTD.*

Billie Jean Slott
SCIARONI & ASSOCIATES

Lor Sok
*ARBITRATION COUNCIL
 FOUNDATION*

Chamnan Som
*CAMBODIAN FEDERATION OF
 EMPLOYERS AND BUSINESS
 ASSOCIATIONS*

Sorphea Sou
*ARBITRATION COUNCIL
 FOUNDATION*

David Symansky
*HR INC. (CAMBODIA) Co.,
 LTD.*

Michael Tan
*RAF INTERNATIONAL
 FORWARDING INC.*

Vann Tho
ACLEDA BANK PLC

Janvibol Tip
TIP & PARTNERS

Iv Visal
ELECTRICITE DU CAMBODGE

Sal Viseth
SAL CHANTHA

KAMERUN

Mobeh Andre
MAERSK S.A.

Gilbert Awah Bongam
*ACHU AND FON-NDIKUM LAW
 FIRM*

Richard Batchato
SERVICE DU CADASTRE

David Boyo
JING & PARTNERS

Anne Marie Dibounje Jocke
*CABINET MAITRE ELISE
 LOTTIN*

Paul Marie Djamen
BICEC

Laurent Dongmo
JING & PARTNERS

Ivonne Egbe
SERVICES DES DOMAINES

Evariste Eloundou
MAERSK S.A.

Lucas Florent Essomba
*CABINET ESSOMBA &
 ASSOCIÉS*

Jean Pierre Eyoum
*MANDENGUE
 ETUDE NOTARIALE EYOUM
 MANDENGUE*

Atsishi Fon Ndikum
*ACHU AND FON-NDIKUM LAW
 FIRM*

Philippe Fouda Fouda
BEAC

Caroline Idrissou-Belingar
BEAC

Angoh Angoh Jacob
NICO HALLE & Co. LAW FIRM

Paul Jing
JING & PARTNERS

Henri Pierre Job
*CABINET D'AVOCATS HENRI
 JOB*

Serge Jokung
*CABINET MAITRE MARIE
 ANDRÉE NGWE*

Jean Aime Kounga
*CABINET D'AVOCATS ABENG
 ROLAND*

Kumfa Jude Kwenyui
JURIS CONSUL LAW FIRM

Ariane Marceau-Cotte
*CABINET MAITRE MARIE
 ANDRÉE NGWE*

Danielle Mbape
JING & PARTNERS

Alain Serges Mbebi
CABINET CADIRE

Augustin Yves Mbock Koked
CABINET CADIRE

Clarence Mireille Moni Nseke

Epse Etame
*CABINET MAITRE ELISE
 LOTTIN*

Bérangère Monin
*FIDAFRICA /
 PRICEWATERHOUSECOOPERS*

Jean Jacques Moukory Eyango
*CABINET MAITRE ELISE
 LOTTIN*

Raoul Mouthé
NIMBA CONSEIL

Aimé Ndock Len
*M & N LAW FIRM, CABINET
 D'AVOCATS*

Marcelin Ndoum
ETUDE DE NOTAIRE Wo'o

Isidore Baudouin Ndzana
FIDAFRICA / PRICEWATERHOUSECOOPERS

Simon Pierre Nemba
CABINET MAÎTRE MARIE ANDRÉE NGWE

Julius Ngu Tabe Achu
ACHU AND FON-NDIKUM LAW FIRM

Marie-Andrée Ngwe
CABINET MAÎTRE MARIE ANDRÉE NGWE

Mbah Martin Njah
NICO HALLE & Co. LAW FIRM

Pierre Njigui
ABB CAMEROON

Patrice Guy Njoya
CABINET MAÎTRE MARIE ANDRÉE NGWE

Jacques Nyemb
CABINET NYEMB

Christian O'Jeanson
MAERSK S.A.

André-Marie Owono
CABINET NYEMB

Blaise Talla
CABINET JURIDIQUE MOUTHE & ASSOCIES SARL

Dominique Taty
FIDAFRICA / PRICEWATERHOUSECOOPERS

Charles Tchuente
CABINET NYEMB

Jude Yong Yeh
CABINET CADIRE

KANADA

David Bish
GOODMANS LLP

Jay A. Carfagnini
GOODMANS LLP

Allan Coleman
OSLER, HOSKIN & HARCOURT LLP

David Cooper
BORDEN LADNER GERVAIS LLP

Gilles Demers
GROUPE OPTIMUM

Jeremy Fraiberg
OSLER, HOSKIN & HARCOURT LLP

Anne Glover
BLAKE, CASSELS & GRAYDON, MEMBER OF LEX MUNDI

Yoine Goldstein
McMILLAN BINCH MENDELSON

Steven Golick
PAMELA S. HUGHES BLAKE, CASSELS & GRAYDON, MEMBER OF LEX MUNDI

Andrew Kent
McMILLAN BINCH MENDELSON

Matthew Kindree
BAKER & MCKENZIE LLP

Joshua Kochath
COMAGE CONTAINER LINES

Susan Leslie
FIRST CANADIAN TITLE

Charles Magerman
BAKER & MCKENZIE LLP

Thomas O'Brien
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Alfred Page
BORDEN LADNER GERVAIS LLP

John Pirie
BAKER & MCKENZIE LLP SAM RAPPPOS BRUCE REYNOLDS BORDEN LADNER GERVAIS LLP

Damian Rigolo
OSLER, HOSKIN & HARCOURT LLP

Paul Robinson
CORPORATIONS CANADA

Kelly Russell
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Paul Schabas
BLAKE, CASSELS & GRAYDON, MEMBER OF LEX MUNDI

Irina Schnitzer
DAVIS LLP

Nicholas Scheib
McMILLAN BINCH MENDELSON SDV

Sharon Vogel
BORDEN LADNER GERVAIS LLP

Kim Wood
PRICEWATERHOUSECOOPERS

KATAR

Naveed Abdulla
GULF STAR GROUP

Shawki Abu Nada
CENTRAL TENDERS COMMITTEE

Abdelmoniem Abutiffa
QATAR INTERNATIONAL LAW FIRM

Ali Al Amari
CENTRAL BANK

Kholoud Al Faihani
Maitha Al Hajri

Mohammed Saleh Al Jilani
CENTRAL BANK

Hassan Abdulla Al Khouri
Abdullah Al Muslemami LEGAL ADVISOR

Nada Mubarak Al Sulaiti
AL SULAITI, ATTORNEYS, LEGAL CONSULTANTS & ARBITRATORS

Mohammed A. Ali
AL KHORRI ADVOCATE & LEGAL CONSULTANTS

Adnan Ali
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Abdul Rahman Ali Almotawa
CUSTOMS AND PORTS GENERAL AUTHORITY

A. Rahman Mohamed
AL-JUFAIRI A. RAHMAN MOHAMED AL-JUFAIRI

Juma Ali Rashed Al-Kaabi
MINISTRY OF ECONOMY & COMMERCE

Rashid Bin Abdulla Al-Khalifa
LAW OFFICE OF RASHID BIN ABDULLA AL-KHALIFA

Khalil Al-Mulla
CUSTOMS AND PORTS GENERAL AUTHORITY

Muna Al-Mutawa
ADVOCATE & LEGAL CONSULTANT

Mohammed H. Al-Naimi
CENTRAL TENDERS COMMITTEE

Ahmad Al-Remeih
REAL ESTATE REGISTRATION DEPARTMENT

Ahmed Mohammed Al-RMEHY
MINISTRY OF JUSTICE

Walid A. Moneim Amen
LABOUR DEPARTMENT

Ian Clay
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Dalal K. Farhat
ARAB ENGINEERING BUREAU

Steuart Anthony Greig
BIN YOUSEF CARGO EXPRESS W.L.L.

Robert A. Hager
PATTON BOGGS LLP

Tajeldin Idris Babiker
ABN LAW FIRM

Samar A. Ismail
KHATIB & ALAMI

Ibrahim Jaidah
ARAB ENGINEERING BUREAU

Abdul Jaleel
LEX CHAMBERS.

Milan Joshi
BIN YOUSEF CARGO EXPRESS W.L.L.

Upuli Kasthuriarachchi
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Sajid Khan
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Ali Kudah
CUSTOMS AND PORTS GENERAL AUTHORITY

Ahmed Sayed Rekey Mansy
LAW OFFICE OF RASHID BIN ABDULLA AL-KHALIFA

Abdul Muttalib
GULF STAR GROUP

Najwan Nayef
CLYDE & Co.LEGAL CONSULTANTS

Ali Said Othman
CENTRAL TENDERS COMMITTEE

Mohammed SHK. Qasem
KHATIB & ALAML

Annette Seiffert
CLYDE & Co. LEGAL CONSULTANTS

Sarah Simms
CLYDE & Co. LEGAL CONSULTANTS

Laura Warren
CLYDE & Co. LEGAL CONSULTANTS

Terence G.C. Witzmann
HSBC

Bolat Abaidullayev
BUSINESS ENVIRONMENT IMPROVEMENT PROJECT/ PRAGMA CORPORATION

Ardak Aiyekeyeva
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Anvar Akhmedov
FIRST CREDIT BUREAU

Aman Aliev
ASSISTANCE, LLC LAW FIRM

Askar Baigazin
PRICEWATERHOUSECOOPERS LEGAL SERVICES

Nurlan Baimurzayev
MINISTRY OF JUSTICE

Ildus Bariev
GLOBALINK LOGISTICS GROUP

Aliya Baysenova
ASSISTANCE, LLC LAW FIRM

Gulnur Bekmukhanbetova
McGUIRE WOODS KAZAKHSTAN LLP

Shamshidin Bizhkenov
ARISTAN PROJECT MANAGEMENT GROUP (APMG)

Sergey Chetverikov
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Michael Dark
MICHAEL WILSON & PARTNERS LTD.

Almaz Dosserbekov
ARISTAN PROJECT MANAGEMENT GROUP (APMG)

Ardak Dyussebayeva
AEQUITAS LAW FIRM

Courtney Fowler
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Oleg Gnoevykh
Me&M LOGISTICS

Semion Issyk
AEQUITAS LAW FIRM

Vladimir Ivlev
FIRST CREDIT BUREAU

Thomas Johnson
DENTON WILDE SAPTE

KAZACHSTAN

Terence G.C. Witzmann
HSBC

Bolat Abaidullayev
BUSINESS ENVIRONMENT IMPROVEMENT PROJECT/ PRAGMA CORPORATION

Ardak Aiyekeyeva
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Anvar Akhmedov
FIRST CREDIT BUREAU

Aman Aliev
ASSISTANCE, LLC LAW FIRM

Askar Baigazin
PRICEWATERHOUSECOOPERS LEGAL SERVICES

Nurlan Baimurzayev
MINISTRY OF JUSTICE

Ildus Bariev
GLOBALINK LOGISTICS GROUP

Aliya Baysenova
ASSISTANCE, LLC LAW FIRM

Gulnur Bekmukhanbetova
McGUIRE WOODS KAZAKHSTAN LLP

Shamshidin Bizhkenov
ARISTAN PROJECT MANAGEMENT GROUP (APMG)

Sergey Chetverikov
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Michael Dark
MICHAEL WILSON & PARTNERS LTD.

Almaz Dosserbekov
ARISTAN PROJECT MANAGEMENT GROUP (APMG)

Ardak Dyussebayeva
AEQUITAS LAW FIRM

Courtney Fowler
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Oleg Gnoevykh
Me&M LOGISTICS

Semion Issyk
AEQUITAS LAW FIRM

Vladimir Ivlev
FIRST CREDIT BUREAU

Thomas Johnson
DENTON WILDE SAPTE

Elena Kaeva
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Dina Kali
PRICEWATERHOUSECOOPERS LEGAL SERVICES

Nursultan Kassenov
ARISTAN PROJECT MANAGEMENT GROUP (APMG)

Pasha Karim
GLOBALINK LOGISTICS GROUP

Yekaterina Kim
MICHAEL WILSON & PARTNERS LTD.

Alexander Kurganov
Me&M LOGISTICS

Abdulkhamid Muminov
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Assel Musina
DENTON WILDE SAPTE

Berik Nurgaziyev
ARISTAN PROJECT MANAGEMENT GROUP (APMG)

Yuliya Pentzova
AEQUITAS LAW FIRM

Saniya Perzadayeva
MACLEOD DIXON

Elvis Robert
Me&M LOGISTICS

Asem Shaidildinova
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Kanat Skakov
SALANS

Zhaniya Ussen
ASSISTANCE, LLC LAW FIRM

Dubek Zhabykenov
BA SERVICES INTERNATIONAL LLC

Danat Zhakenov
ZHAKENOV & PARTNERS IN ASSOCIATION WITH GRUNDBERG MOCATTA RAKISON

Valerie A. Zhakenov
ZHAKENOV & PARTNERS IN ASSOCIATION WITH GRUNDBERG MOCATTA RAKISON

Liza Zhumakhmetova
PRICEWATERHOUSECOOPERS LEGAL SERVICES

Ainur Zhumanbayeva
MICHAEL WILSON & PARTNERS LTD.

KENIA

George Akoto
AKOTO & COMPANY ADVOCATES

George Arego
SIGINON FREIGHT LTD

Anil Madhavan Changwony
SIGINON FREIGHT LTD OLIVER FOWLER KAPLAN & STRATTON

Fiona Fox
CHUNGA ASSOCIATES

Peter Gachuhi
KAPLAN & STRATTON

Francis Gichuhi
PRISM DESIGNS AFRICA

Edmond Gichuru
GICHURU KIPLAGAT &
ADVOCATES

William Ikutha Maema
ISEME, KAMAU & MAEMA
ADVOCATES

Karori Kamau
ISEME, KAMAU & MAEMA
ADVOCATES

Patrick Karara
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Peter Kenani
HOMELINE CONSOLIDATION
SERVICES LTD.

Morris Kimuli
B.M. MUSAU & Co.
ADVOCATES

Felix Kioko
B.M. MUSAU & Co.
ADVOCATES

Meshack T. Kipturgo
SIGNON FREIGHT LTD

Owen Koimburi
SCI KOIMBURI TUCKER & Co.

Alexandra Kontos
WALKER KONTOS ADVOCATES

Gilbert Langat
KENYA SHIPPERS COUNCIL

Nicholas Malonza
B.M. MUSAU & Co.
ADVOCATES

Victor Majani
OSORO AND Co, CERTIFIED
PUBLIC ACCOUNTANTS

Sam Mbugua
PHILTON

Rosemary Mburu
INSTITUTE OF TRADE
DEVELOPMENT
METROPOL EAST AFRICA LTD.

Osoro Moses Osano
MURIU MUNGAI & Co
ADVOCATES

Washington Muthamia
ALEXANDRIA FREIGHT
FORWARDERS LTD.

Judy Mwangi
CHUNGA ASSOCIATES

Wachira Ndege
CREDIT REFERENCE BUREAU
AFRICA LTD.

Stephen Okello
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Erastus K. Omolo
ERASTUS & Co. CERTIFIED
PUBLIC ACCOUNTANTS

Elisha Ongoya
ASIEMA & Co ADVOCATES

Tom Onyango
OCHIENG, ONYANGO, KIBET
& OHAGA

Cephas Osoro
OSORO AND Co, CERTIFIED
PUBLIC ACCOUNTANTS

Mohammed Ramadhan
DEL RAY CARGO

Sonal Sejpal
ANJARWALLA & KHANNA
ADVOCATES

Rodgers Abwire Sekwe
MURIU MUNGAI & Co
ADVOCATES

Deepen Shah
WALKER KONTOS ADVOCATES

Mahat Somane
KAPLAN & STRATON

John Syekei Nyandieka
MURIU MUNGAI & Co
ADVOCATES

Joseph Taracha
THE CENTRAL BANK

Adrian Topoti
B.M. MUSAU & Co.
ADVOCATES

KIRGIZIA

Ainura Abdyrakunova
LORENZ LAW FIRM

Gulnara Ahmatova
INTERNATIONAL BUSINESS
COUNCIL

Nursulu Ahmetova
USAID BUSINESS
ENVIRONMENT IMPROVEMENT
PROJECT

Renat Akhmetov
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Sabyrbek Akimabev
USAID BUSINESS
ENVIRONMENT IMPROVEMENT
PROJECT

Niyazbek Aldashev
LORENZ LAW FIRM

Natalia Alenkina
CONSULTANT HOLDING

Petrova Alevtina
ENGINEERING SERVICE LTD

Dogadin Andrei
UNION OF ENTREPRENEURS OF
KYRGYZSTAN

Talaybek Asylbekov
INTERNATIONAL BUSINESS
COUNCIL

Denis Bagrov
GRATA LAW FIRM

Zharkymbai Baiganchuk
CONSTRUCTION COMPANY
-KEP STROI LTD

Julia Bulatova
LAW FIRM „PARTNER”

Natalia Dolinskaya
INTERNATIONAL BUSINESS
COUNCIL

Akjoltoi Ebelesova
CREDIT INFORMATION BUREAU
ISHENIM

Damir Esenaliev
THE WORLD BANK

Saltanat Ismailova
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Nurbek Ismankulov
M&M LOGISTICS

Kalberdiev Junus
KALMAMTOVICH
THE GOSREGISTER OF THE
KYRGZ REPUBLIC

Abykeev Kadyr
AVANGARD STYLE LTD

Vitaliy Khabarov
LAW FIRM „PARTNER”

Tatyana Kim
CHAMBER OF TAX
CONSULTANTS

Galina Kucheryavaya
ORGANISATION GROUP OF
PROCREDIT HOLDING

Nurdin Kumushbekov
USAID BUSINESS
ENVIRONMENT IMPROVEMENT
PROJECT

Usen Kydryaliev
ENTREPRENEURS’ UNION OF
KYRGYZSTAN

Erkin Madmarov
IBC

Barno Marazykova
LAW FIRM „PARTNER”

Tatyana Marchenko
LORENZ LAW FIRM

Olga Moreva
USAID BUSINESS
ENVIRONMENT IMPROVEMENT
PROJECT

Janybek Musaev
ALMAS NAKIPOV
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Aidin Nazekov
USAID BUSINESS
ENVIRONMENT IMPROVEMENT
PROJECT

Sergey Oseledko

Erkin Sakiev

Kanat Seidaliev
GRATA LAW FIRM

Yulia Shapovalova
USAID BUSINESS
ENVIRONMENT IMPROVEMENT
PROJECT

Anastasia Shloeva
GLOBALINK LOGISTICS GROUP

Mirgul Smanalieva
LAW FIRM „PARTNER”

Kalybek Sultanov
AVANGARD STYLE LTD

Rakhat Suyumkulov
MENS LTD.

Azim Usmanov
GRATA LAW FIRM

Alexander Vachtel
SENTYABR STROI LTD

KIRIBATI

Kenneth Barden
ATTORNEY-AT-LAW

William Wylie Clarke
HOWARDS LAWYERS

Lawrence Muller
BETIO CITY COUNCIL

Tion Neemia
SHIPPING AGENCY OF KIRIBATI
PORTS AUTHORITY

Matereta Raiman
MINISTRY OF FINANCE &
ECONOMIC DEVELOPMENT

KOLUMBIA

Carlos Alcalá
JOSÉ LLOREDA CAMACHO
& Co.

Mauricio Angulo
COMPUTEC - DATA CRÉDITO

Patricia Arrázola-Bustillo
GÓMEZ-PINZÓN ABOGADOS

Luis Alfredo Barragán
BRIGARD & URRUTIA, MEMBER
OF LEX MUNDI

Pablo Barraquer-Uprimny
BRIGARD & URRUTIA, MEMBER
OF LEX MUNDI

Guillermo Hernando Bayona
COMBARIZA
NOTARIA 44 DE BOGOTÁ

Juliana Bazzani Botero
JOSÉ LLOREDA CAMACHO
& Co.

Juan Guillermo Becerra
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Claudia Benavides
GÓMEZ-PINZÓN ABOGADOS

Nicolás Botero
HOLGUÍN, NEIRA & POMBO
ABOGADOS

Carlos Rodríguez Calero
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Maria Paula Camacho
CÁMARA COLOMBIANA DE LA
CONSTRUCCIÓN

Bibiana Camacho
CAVELIER ABOGADOS

Carolina Camacho
POSSE HERRERA & RUIZ

Dario Cárdenas
CÁRDENAS & CÁRDENAS
BAKER & MCKENZIE

Felipe Cuberos
PRIETO & CARRIZOSA S.A.

Maria Helena Díaz Méndez
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Jose Duran
EXCELLENTIA STRATEGIC

Lucas Fajardo-Gutierrez
BRIGARD & URRUTIA, MEMBER
OF LEX MUNDI

Gustavo Florez
SOCIEDAD PORTUARIA
REGIONAL DE CARTAGENA

Carlos Fradique-Méndez
BRIGARD & URRUTIA, MEMBER
OF LEX MUNDI

Ana Giraldo
PRIETO & CARRIZOSA S.A.

Santiago Gutiérrez
JOSÉ LLOREDA CAMACHO
& Co.

Viviana Hernández Grajales
CÁMARA COLOMBIANA DE LA
CONSTRUCCIÓN

Wilson Herrera Robles
PRICEWATERHOUSE COOPERS

Santiago Higuera
CÁMARA COLOMBIANA DE LA
CONSTRUCCIÓN

Mario Hoyos
JOSÉ LLOREDA CAMACHO
& Co.

Jorge Lara-Urbaneja
BAKER & MCKENZIE

Alessandra Laureiro
GÓMEZ-PINZÓN ABOGADOS

Cristina Lloreda
BRIGARD & URRUTIA, MEMBER
OF LEX MUNDI

Santiago Lopez
PRICEWATERHOUSECOOPERS
LEGAL SERVICES

Natalia López
POSSE HERRERA & RUIZ

Gabriela Mancero
CAVELIER ABOGADOS

Carlos Monroy
CONIKA CONSTRUCCIONES

Ana Maria Navarrete
POSSE HERRERA & RUIZ

Luis E. Nieto
NIETO & CHALELA

Ana Maria Olaya
POSSE HERRERA & RUIZ

Juan Carlos Paredes
BRIGARD & URRUTIA, MEMBER
OF LEX MUNDI

Carlo Polo
COMPUTEC - DATA CRÉDITO

Raul Quevedo
JOSÉ LLOREDA CAMACHO
& Co.

Fernan Restrepo
BRIGARD & URRUTIA, MEMBER
OF LEX MUNDI

Cristina Rueda Londono
BAKER & MCKENZIE

Juan Carlos Ruiz
JOSÉ LLOREDA CAMACHO
& Co.

José Roberto Sáchica Méndez
BAKER & MCKENZIE

Paula Samper Salazar
GÓMEZ-PINZÓN ABOGADOS

Felipe Sandoval Villamil
GÓMEZ-PINZÓN ABOGADOS

José Luis Suárez
GÓMEZ-PINZÓN ABOGADOS

Raúl Alberto Suárez Arcila
JOSE ALEJANDRO TORRES
POSSE HERRERA & RUIZ

Beatriz Uribe Botero
CÁMARA COLOMBIANA DE LA
CONSTRUCCIÓN

Claudia Vargas
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Diego Vega
PRICEWATERHOUSECOOPERS
LEGAL SERVICES

Alberto Zuleta
GÓMEZ-PINZÓN ABOGADOS

KOMORY

Harimia Ahmed Ali
CABINET ME HARIMIA

Remy Grondin
VITOGAZ COMORES

Ahamada Mahamoudou
AVOCAT Á LA COUR

Youssef Yahaya
IMPOTS DE LA GRANDE
COMORE

KOREA P.L.D.

Yong Seok Ahn
LEE & KO

Dong-Ook Byun
CUSTOMS SERVICE

Min-Sook Chae
KOREA CREDIT BUREAU

Hyeong-Tae Cho
SAMIL
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Han-Jun Chon
SAMIL
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Eui Jong Chung
BAE, KIM & LEE LLC

Lionel Darrieutort
SDV

Marc Fally
SDV

Sang-goo Han
YOON YANG KIM SHIN & YU

Sean C. Hayes
AHNSE LAW OFFICES

Baek Huh
HWANG MOK PARK P.C.,
MEMBER OF LEX MUNDI

C.W. Hyun
KIM & CHANG

James I.S. Jeon
SOJONG PARTNERS

Young-Cheol Jeong
YONSEI UNIVERSITY

Kim Jung In
KOREA CREDIT BUREAU

Gee-Hong Kim
HORIZON LAW GROUP

Jung-In Kim
KOREA CREDIT BUREAU

Yong-Deog Kim
KOREA CREDIT BUREAU

Kyu-Dong Kim
SAMIL
PRICEWATERHOUSECOOPERS

S.E. Stephan Kim
SOJONG PARTNERS

Wonhyung Kim
YOON YANG KIM SHIN & YU
KOREA INFORMATION SERVICE

Jung Myung Lee
HWANG MOK PARK P.C.,
MEMBER OF LEX MUNDI

Hye Jeong Lee
AHNSE LAW OFFICES

Sung Whan Lee
AHNSE LAW OFFICES

Kwon Lee
KIM & CHANG

Kyu Wha Lee
LEE & KO

Jada Soyun Lee
ORRICK, HERRINGTON &
SUTCLIFFE LLP

Sun-Kyoo Lee
SAMIL
PRICEWATERHOUSECOOPERS

June Ha Lim
HWANG MOK PARK P.C.,
MEMBER OF LEX MUNDI

Patrick J. Monaghan
KIM & CHANG

Sung-Ho Moon
HORIZON LAW GROUP

Ho Joon Moon
LEE & KO

Je-Sik Myoung
KOREA CREDIT BUREAU

Byung-Hun Nam
NAM SUN INDUSTRIES CO.
PANALPINA IAF LTD.

Sang Il Park
HWANG MOK PARK P.C.,
MEMBER OF LEX MUNDI

J.T. Park
KIM & CHANG

Jung-Taek Park
KIM & CHANG

Jeong Seo
KIM & CHANG

Dong-Suk Wang
KOREA CREDIT BUREAU

Kim Ji Woong
KOREA CREDIT BUREAU

Jee-Yeon Yu
KIM & CHANG

KOSTARYKA

Bufete Facio & Cañas,
MEMBER OF IUS LABORIS &
LEX MUNDI

Alejandro Antillon
PACHECO COTO

Carlos Barrantes
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Alejandro Bettoni Traube
DONINELLI & DONINELLI
- ASESORES JURÍDICOS
ASOCIADOS

Caroline Bono
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Eduardo Calderón-Odio
BLP ABOGADOS

Gastón Certad
BATALLA & ASOCIADOS

Silvia Chacon
ALFREDO FOURNIER &
ASOCIADOS

María Fernanda Chavarría B
CORDERO & CORDERO
ABOGADOS

Daniel Chaves
CINDE

Ricardo Cordero B.
CORDERO & CORDERO
ABOGADOS

Daniel De la Garza
JD CANO

Melania Dittel
ARIAS & MUÑOZ

Anamari Echeverría
PARQUE EMPRESARIAL FORUM

Alejandro Fernández de
CASTRO
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Octavio Fournier
ALFREDO FOURNIER &
ASOCIADOS

Neftali Garro
BLP ABOGADOS

Andrés Gómez
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Andrea González-Rojas
BLP ABOGADOS

Jorge Guzmán
LEX COUNSEL

María del Mar Herrera
BLP ABOGADOS

Randall Zamora Hidalgo
COSTA RICA ABC

Roberto Leiva
FACIO & CAÑAS, MEMBER OF
LEX MUNDI

Vicente Lines
ARIAS & MUÑOZ

Andrés López
BLP ABOGADOS

Ivannia Méndez Rodríguez
OLLER ABOGADOS

Jorge Montenegro
SCGMT ARQUITECTURA Y
DISEÑO

Eduardo Montoya Solano
SUPERINTENDENCIA GENERAL
DE ENTIDADES FINANCIERAS

Cecilia Naranjo
LEX COUNSEL

Pedro Oller
OLLER ABOGADOS

Ramón Ortega
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Marianne Pál - Hegedüs
AGUILAR CASTILLO LOVE

Andrea Paniagua
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Felix Pecou Johnson
JAPDEVA CARIBBEAN PORT
AUTHORITY

Laura Perez
CINDE

Julio Pinedo
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Monica Romero
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Miguel Ruiz Herrera
LEX COUNSEL

Andrea Saenz
AGUILAR CASTILLO LOVE

Mauricio Salas
BLP ABOGADOS

Jose Luis Salinas
SCGMT ARQUITECTURA Y
DISEÑO

Walter Anderson Salomons
JAPDEVA CARIBBEAN PORT
AUTHORITY

Ana Victoria Sandoval
JD CANO

Juan Tejada
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Natalia Van der Laat
BLP ABOGADOS

Marianela Vargas
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Sebastián Wong
JD CANO

Rodrigo Zapata
LEX COUNSEL

Jafet Zúñiga Salas
SUPERINTENDENCIA GENERAL
DE ENTIDADES FINANCIERAS

KUWEJT

Ihab Abbas Calderon
AL-FAHAD & CO, DELOITTE &
TOUCHE

Labeed Abdal
THE LAW FIRM OF LABEED
ABDAL

Amal Abdallah
AL-SALEH & PARTNERS

Mahmoud Abdulfattah
THE LAW OFFICES OF MISHARI
AL-GHAZALI

Lina A. Adlouni
THE LAW OFFICE OF AL-ESSA
& PARTNERS

Abdullah Al-Ayoub
ABDULLAH KH. AL-AYOUB &
ASSOCIATES, MEMBER OF LEX
MUNDI

Ammar Al-Fouzan
THE LAW OFFICES OF MISHARI
AL-GHAZALI

Mishari M. Al-Ghazali
THE LAW OFFICES OF MISHARI
AL-GHAZALI

Mohammed Al Noor
AL-TWAIJRI AND PARTNERS
LAW FIRM

Reema Ali
ALI & PARTNERS

Abdullah Bin Ali
PACKAGING AND PLASTIC
INDUSTRIES Co. (KSC)

Tim Bullock
AL-FAHAD & CO, DELOITTE &
TOUCHE

Paul Day
AL SARRAF & AL RUWAYEH

Sam Habbas
AL SARRAF & AL RUWAYEH

Nazih Abdul Hameed
AL-SALEH & PARTNERS

Sunil Jose
ABU-GHAZALEH CONSULTING
AND INTELLECTUAL PROPERTY

Mazen A. Khoursheed
PACKAGING AND PLASTIC
INDUSTRIES Co. (KSC)

Jasmin Paurus Kohina
ABDULLAH KH. AL-AYOUB &
ASSOCIATES, MEMBER OF LEX
MUNDI

Chirine Krayem Moujaes
THE LAW OFFICES OF MISHARI
AL-GHAZALI

Dany Labaky
THE LAW OFFICES OF MISHARI
AL-GHAZALI

Shaik Haneef Moinuddin
LAW OFFICES OF JAMAL
AHMED ABDULLAH

Mohamed Omar
AL MARKAZ LAW FIRM

Omar Hamad Yousuf Al-Essa
THE LAW OFFICE OF AL-ESSA
& PARTNERS

Ahmed Zakaria
AL SARRAF & AL RUWAYEH

LAOS

KELLY BIRD
ASIAN DEVELOPMENT BANK

Sithong Chanthasouk
DFDL MEKONG LAW GROUP

Lasonexay Chanthavong
DFDL MEKONG LAW GROUP

Sounthorn Chanthavong
DFDL MEKONG LAW GROUP

Aristotle David
DFDL MEKONG LAW GROUP

Chanthaly Douangvilay
PEOPLE'S COURT OF
VIENTIANE CAPITAL

Daodeuane Duangdara
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Grant Follett
DFDL MEKONG LAW GROUP

Daniel Horngren
VASCO LTD.

Richard Irwin
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Khamkhong Liemphrachan
MINISTRY OF JUSTICE

Ketsana Phommachanh
MINISTRY OF JUSTICE,
LAW RESEARCH AND
INTERNATIONAL COOPERATION
INSTITUTE

Thavorn Rujivanarom
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Khongsy Saisoutha
JUDGEMENT ENFORCEMENT
OFFICE OF VIENTIANE
CAPITAL

Sivath Sengdouangchanh
CONSULTANT

Khamphone Sipaseuth
MINISTRY OF JUSTICE

Danyel Thomson
DFDL MEKONG LAW GROUP

Andrea Wilson
DFDL MEKONG LAW GROUP

Mark Badenhorst
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Paul De Chalain
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Thuso Green
PROCELL

Gerhard Gouws
NEDBANK LTD.
HARLEY & MORRIS

Mankhebe Makume
LESOTHO ELECTRICITY
COMPANY (PTY) LTD

João Martins
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Mathias Matshe
SHEERAN & ASSOCIATES

Kuena Mophethe
K.MOPHETHE LAW CHAMBERS

Thabo Mpaka
MPAKA CHAMBERS

Theodore Ntlatlapa
DNT ARCHITECTS

Malaika Ribeiro
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Peter Sands
SDV (PTY) LTD

Dudzile Seamatha
SHEERAN & ASSOCIATES

Tiisetso Sello-Mafatle
SELLO - MAFATLE CHAMBERS

LIBAN

Association of Banks in
LEBANON (ABL)

Nada Abdelsater-Abusamra
RAPHAËL & ASSOCIÉS

Wadh Abou Nasr
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Soha Al Masri
ABU GHAZALEH- LEGAL

Manal Assir
UNDP

Jean Baroudi
BAROUDI & ASSOCIATES

Rita Bou Habib
AUDIT DEPARTMENT - VAT
DIRECTORATE

Najib Choucair
CENTRAL BANK

Bernard Choueiri
MINISTRY OF JUSTICE

Sanaa Daakour
THE LEVANT LAWYERS

Bassam Darwich
P & G LEVANT

Theodore De Mar Youssef
BADRI AND SALIM EL
MEOUCHI LAW FIRM, MEMBER
OF INTERLEGES
ELECTRICITÉ DU LIBAN

Chadia El Meouchi
BADRI AND SALIM EL
MEOUCHI LAW FIRM, MEMBER
OF INTERLEGES

Dania George
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Samer Ghalayini
THE LEVANT LAWYERS

Fady Ghanem
BADRI AND SALIM EL
MEOUCHI LAW FIRM, MEMBER
OF INTERLEGES

Greta Habib
BADRI AND SALIM EL
MEOUCHI LAW FIRM, MEMBER
OF INTERLEGES

Louay Hajj Chehaddeh
MINISTRY OF FINANCE

Abdallah Hayek
HAYEK GROUP

Wajih Hechaimé
HECHAIME LAW FIRM

Fady Jamaledine
THE LEVANT LAWYERS

Maria Jreissat
BADRI AND SALIM EL
MEOUCHI LAW FIRM, MEMBER
OF INTERLEGES

Georges Jureidini
COSERV SARL - PANALPINA
AGENTS

Georges Kadige
KADIGE & KADIGE LAW FIRM

Michel Kadige
KADIGE & KADIGE LAW FIRM

Wael Khaddage
MINISTRY OF FINANCE

Najib Khattar
KHATTAR ASSOCIATES

Albert Laham

Georges Maarawi
MINISTRY OF FINANCE

Eddy Maghariki
HYAM G. MALLAT LAW FIRM

Georges Mallat
HYAM G. MALLAT LAW FIRM

Nabil Mallat
HYAM G. MALLAT LAW FIRM

Rachad Medawar
OBEID & MEDAWAR LAW FIRM

Fadi Moghaizel
MOGHAIZEL LAW FIRM,
MEMBER OF LEX MUNDI

Mario Mohanna
PATRIMOINE CONSEIL SARL

Mirvat Mostafa
THE LEVANT LAWYERS

Rahaf Nabhouh
UNDP PROJECT OF THE
MINISTRY OF FINANCE

Toufic Nehme
LAW OFFICE OF ALBERT
LAHAM

Hermes Peter
INCOME TAX DEPARTMENT-
BEIRUT

Moussa Raphaël
RAPHAËL & ASSOCIÉS

Mazen Rasamny
BADRI AND SALIM EL
MEOUCHI LAW FIRM, MEMBER
OF INTERLEGES

Mireille Richa
TYAN & ZGHEIB LAW FIRM

Jihad Rizkallah
BADRI AND SALIM EL
MEOUCHI LAW FIRM, MEMBER
OF INTERLEGES

Elias A. Saadé
MOGHAIZEL LAW FIRM,
MEMBER OF LEX MUNDI

Joseph Safar
HAYEK GROUP

Christel Salem
BADRI AND SALIM EL
MEOUCHI LAW FIRM, MEMBER
OF INTERLEGES

Rached Sarkis
RACHED SARKIS OFFICE

Camille C. Sifri
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Nady Tyan
TYAN & ZGHEIB LAW FIRM

Patricia Yammine
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Ray Yazbeck
BADRI AND SALIM EL
MEOUCHI LAW FIRM, MEMBER

Lindiwe Sephomolo
ASSOCIATION OF LESOTHO
EMPLOYERS AND BUSINESS

Phoka Thene
SELLO - MAFATLE CHAMBERS

LIBERIA

Kelvin Abdallah
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Gideon Ayi-Owoo
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Golda A. Bonah
SHERMAN & SHERMAN

G. Raymond Bright
ACE PLANNING &
CONSULTING GROUP

F. Augustus Caesar, Jr.
CAESAR ARCHITECTS, INC.

Roy Chalkley
UMARCO CITY CORPORATION OF
MONROVIA

Henry Reed Cooper
COOPER TOGBAH LAW FIRM

Frank Musah Dean
DEAN & ASSOCIATES

Peter Doe-Sumah
GEBHON HOLDINGS INC.

Dzidzedze Fiadjoé
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Christine Sonpon Freeman
COOPER & TOGBAH LAW FIRM

Cyril Jones
JONES & JONES

George Kwatia
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Martha Lackay
LIBERIA ELECTRICITY
CORPORATION

Steven Neufville
MINISTRY OF PUBLIC WORKS

Togba Ngangana
MINISTRY OF PUBLIC WORKS

Sylvanus O' Connor
AEP CONSULTANTS INC.

Chan-Chan A. Paegar
SHERMAN & SHERMAN

Joseph N. Siaway
MAERSK LTD.

G. Lahaison Waritay
MINISTRY OF PUBLIC WORKS

Darcy White
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Ben Wolo
LIBERIA
TELECOMMUNICATIONS
CORPORATION

Melvin Yates
COMPASS INC., CLEARING AND
FORWARDING

Harvy T. Yuan, Sr.
LIBERIA ELECTRICITY
CORPORATION

LITWA

Kęstutis Adamonis
SORAINEN

Mike Ahern
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Petras Baltusevicius
DSV TRANSPORT UAB

Kim Bartholdy
DSV TRANSPORT UAB

Kristina Bartuseviciene
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Vilius Bernatonis
SUTKIENE, PILKAUSKAS &
PARTNERS

Renata Beržanskienė
SORAINEN LAW OFFICES

Vilma Brilinkeviciene
SUTKIENE, PILKAUSKAS &
PARTNERS

Dovilė Burgienė
LAW FIRM LIDEIKA,
PETRAUSKAS, VALIŪNAS IR
PARTNERIAI LAWIN, MEMBER
OF LEX MUNDI

Sergej Butov
LAW FIRM LIDEIKA,
PETRAUSKAS, VALIŪNAS IR
PARTNERIAI LAWIN, MEMBER
OF LEX MUNDI

Robertas Ciocys
LAW FIRM LIDEIKA,
PETRAUSKAS, VALIŪNAS IR
PARTNERIAI LAWIN, MEMBER
OF LEX MUNDI

Radville Ciricaite
FOIGT & PARTNERS / REGIJA
BORENIUS

Giedre Domkute
LAW FIRM AAA BALTIC
SERVICE COMPANY

Ieva Dosinaite
NORCOUS & PARTNERS,
MEMBER OF IUS LABORIS

Mindaugas Dovidauskas
FORTUNE LAW GROUP

Vilma Dovidauskiene
COMPETENT AMERINDE
CONSOLIDATED

Stasys Drazdauskas
FOIGT & PARTNERS / REGIJA
BORENIUS

Rolandas Galvėnas
LAW FIRM LIDEIKA,
PETRAUSKAS, VALIŪNAS IR
PARTNERIAI LAWIN, MEMBER
OF LEX MUNDI

Simas Gudynas
LAW FIRM LIDEIKA,
PETRAUSKAS, VALIŪNAS IR
PARTNERIAI LAWIN, MEMBER
OF LEX MUNDI

Agne Jakaite
LAW FIRM LIDEIKA,
PETRAUSKAS, VALIŪNAS IR
PARTNERIAI LAWIN, MEMBER
OF LEX MUNDI

Agne Jonaitytė
SORAINEN LAW OFFICES

Viktorija Kapustinskaja
SORAINEN LAW OFFICES

Jurgita Karvelė
FOIGT & PARTNERS / REGIJA
BORENIUS

Jonas Kiauleikis
FOIGT & PARTNERS / REGIJA
BORENIUS

Mindaugas Kiškis
LAW FIRM LIDEIKA,
PETRAUSKAS, VALIŪNAS IR
PARTNERIAI LAWIN, MEMBER
OF LEX MUNDI

Raminta Klumbyte

Egdijus Kundelis
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Žilvinas Kvietkus
NORCOUS & PARTNERS,
MEMBER OF IUS LABORIS

Asta Macijauskiene
LAW FIRM BERNOTAS &
DOMINAS GLIMSTEDT

Gytis Malinauskas
SORAINEN LAW OFFICES

Linas Margevičius
LEGAL BUREAU OF LINAS
MARGEVICIUS

Kipras Mensevicius
TOMAS MIELIAUSKAS
LAW FIRM FORESTA

Bronislovas Mikuta
ĪVA NAVICKAITĒ
LAW FIRM ZABIELA
ZABIELAITE & PARTNERS

Žygmantas Pacevičius
FOIGT & PARTNERS / REGIJA
BORENIUS

Rytis Paukste
LAW FIRM LIDEIKA,
PETRAUSKAS, VALIŪNAS IR
PARTNERIAI LAWIN, MEMBER
OF LEX MUNDI

Algirdas Pekšys
SORAINEN

Jonas Pilkauskas
SUTKIENE, PILKAUSKAS &
PARTNERS

Thomas Saulenas
FORESTA BUSINESS LAW
GROUP

Rimantas Simaitis
NORCOUS & PARTNERS,
MEMBER OF IUS LABORIS

Julija Solovjova
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Daiva Ušinskaitė
LAW FIRM AAA BALTIC
SERVICE COMPANY

Vilija Vaitkutė Pavan
LAW FIRM LIDEIKA,
PETRAUSKAS, VALIŪNAS IR
PARTNERIAI LAWIN, MEMBER
OF LEX MUNDI

Agne Vilutiene
LAW FIRM FORESTA

Lina Vosyliene
KPMG

Darius Zabiela
LAW FIRM ZABIELA,
ZABIELAITE & PARTNERS

Indre Zakalskyte
ERNST & YOUNG

Jūratė Zarankienė
ERNST & YOUNG

Ernesta Zutautaitė
LAW FIRM FORESTA

Audrius Žvybas
BERNOTAS & DOMINAS
GLIMSTEDT

LUKSEMBURG

Allen & Overy LLP
LARA AHERNE
BONN SCHMITT STEICHEN,
MEMBER OF LEX MUNDI

Rene Beltjens
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Denis Cantele
OOSTVOGELS PFISTER FEYTEN

Guy Castegnaro
CASTEGNARO CABINET
D'AVOCATS, MEMBER OF IUS
LABORIS

Christel Dumont
OOSTVOGELS PFISTER FEYTEN

Thomas Ecker
VILLE DE LUXEMBOURG -
SERVICE DE L'ÉLECTRICITÉ

Gérard Eischen
CHAMBER OF COMMERCE
OF THE GRAND-DUCHY OF
LUXEMBOURG

Martine Gerber Lemaire
OOSTVOGELS PFISTER FEYTEN

Anabela Fernandes
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Jean Luc Heiby
SDV INTERNATIONAL
LOGISTICS

Isabelle Lapietra
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Roxanne Le Ligeour
LOYENS & LOEFF

Michaël Lockman
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Tom Loesch
LINKLATERS

Nuria Martin
LOYENS & LOEFF

Séverine Moca
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Peter Moons
LOYENS & LOEFF

Anne Murrath
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Elisabeth Omes
BONN SCHMITT STEICHEN,
MEMBER OF LEX MUNDI

Laurent Paquet
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Simon Paul
LOYENS & LOEFF
PAUL WURTH S.A.
ENGINEERING & PROJECT
MANAGEMENT

Françoise Pfeiffer
OOSTVOGELS PFISTER FEYTEN

Dominique Robinet
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Serge Saussoy
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Jean-Luc Schaus
LOYENS & LOEFF

Alex Schmitt
BONN SCHMITT STEICHEN,
MEMBER OF LEX MUNDI

Marleen Vandenput
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Davide Visin
PRICEWATERHOUSECOOPERS

LOTWA

Ilze Abika
SKUDRA & UDRIS LAW
OFFICES

Mike Ahern
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Martins Aljens
LEJINS, TORGANS & PARTNERS,
MEMBER OF IUS LABORIS

Laura Ausekle
LATVIJAS BANKA

Elina Bedanova
LEJINS, TORGANS & PARTNERS,
MEMBER OF IUS LABORIS

Eva Berlaus-Gulbe
SORAINEN

Iveta Berzina
SKUDRA & UDRIS LAW
OFFICE

Ilze Bukaldere
LIEPA, SKOPINA/ BORENIUS

Andis Burkevics
SORAINEN LAW OFFICES

Andis Čonka
LATVIJAS BANKA

Zane Džule
LIEPA, SKOPINA/BORENIUS

Zlata Elksnina-Zascirinska
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Ivars Grunte
LOZE, GRUNTE & CERS

Andris Ignatenko
ESTMA SIA

Aija Klavinska
PRICEWATERHOUSECOOPERS
LAW OFFICES BLUEGER &
PLAUDE

Oleg Litskevich
MARITIME TRANSPORT &
AGENCIES

Janis Loze

Zane Paeglite
SORAINEN

Baiba Plaude
BLUEGER & PLAUDE

Ivars Pommers
LAWFIRM OF GLIMSTEDT AND
PARTNERS

Inese Rendeniece
LOZE, GRUNTE & CERS

Sergejs Rudans
LIEPA, SKOPINA/BORENIUS

Dace Silava-Tomsone
LEJINS, TORGANS & PARTNERS,
MEMBER OF IUS LABORIS

Mihails Špika
JSC DZINTARS

Sarmis Spilbergs
KLAVINS&SLAIDINS/LAWIN,
MEMBER OF LEX MUNDI

Zane Stalberga - Markvarte
MARKVARTE & PARTNERI LAW
OFFICE

Pāvels Tjuševs
EVERSHEDS BITĀNS -
ATTORNEYS-AT-LAW

Maris Vainovskis
EVERSHEDS BITĀNS -
ATTORNEYS-AT-LAW

Vilmars Vanags
RE & RE LTD.

Maija Volkova
LEJINS, TORGANS & PARTNERS,
MEMBER OF IUS LABORIS

Agate Ziverte
PRICEWATERHOUSECOOPERS

MACEDONIA

Violeta Angelova Gerovska
IKRP ROKAS & PARTNERS

Zlatko Anteviski
LAWYERS ANTEVSKI

Benita Beleskova
IKRP ROKAS & PARTNERS

Goran Bonevski
PUBLIC REVENUE OFFICE

Biljana Čakmakova
MENS LEGIS ČAKMAKOVA
ADVOCATES

Katerina Carceva
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Zoran Cvetanoski
STATE AUTHORITY FOR
GEODETIC WORKS

Pavlinka Dameska
MENS LEGIS ČAKMAKOVA
ADVOCATES

Aleksandar Dimić
POLENAK LAW FIRM

Aleksandra Donevska
LAWYERS ANTEVSKI

Vesna Gavriloska
MENS LEGIS ČAKMAKOVA
ADVOCATES

Ana Hadzieva
POLENAK LAW FIRM

Solobodan Hristovski
POLENAK LAW FIRM

Biljana Ickovska
LAW OFFICE NIKOLOVSKI

Aleksandar Ickovski
LAW OFFICE NIKOLOVSKI

Nena Ivanovska
JUDICIAL REFORM
IMPLEMENTATION PROJECT

Katerina Jordanova
LAWYERS ANTEVSKI

Kristijan Karapančevski
KARAPANČEVSKI COMPANY

Dejan Knezović
LAW OFFICE KNEZOVIC &
ASSOCIATES

Emmanuel Koenig
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Mirjana Markovska
MARKOVSKA & ANDREVSKI

Irena Mitkovska
LAWYERS ANTEVSKI

Goce Mojsoski
PRICEWATERHOUSECOOPERS
NATIONAL BANK

Goran Nikolovski
LAW OFFICE NIKOLOVSKI

Ljupcho Nikolovski
MARKOVSKA & ANDREVSKI

Vesna Paunkoska
VALENTIN PEPELJUGOSKI
LAW OFFICE PEPELJUGOSKI

Sonja Peshevska
LAW OFFICE PEPELJUGOSKI

Kristijan Polenak
POLENAK LAW FIRM

Tatjana Popovski Buloski
POLENAK LAW OFFICE

Ljubic Ruben
MENS LEGIS LAW FIRM

Tatjana Siskovska
POLENAK LAW FIRM

Dejan Stojanoski
LAW OFFICE PEPELJUGOSKI

Dzuli Stojanova
MENS LEGIS ČAKMAKOVA
ADVOCATES

Suzana Stojkoska
MARKOVSKA & ANDREVSKI

Biljana Tofiloska
LAWYERS ANTEVSKI

Slavica Trckova
LAW OFFICE TRCKOVA

Natasa Trifunovska
EMPIRIA INTERNATIONAL

Vladimir Vasilevski
BETASPED INTERNATIONAL
FREIGHT FORWARDING

Eva Veljanovska
MENS LEGIS ČAKMAKOVA
ADVOCATES

Sanja Veljanovska
MENS LEGIS LAW FIRM

Metodija Velkov
POLENAK LAW FIRM

Darko Vuksanović

Milica Zafirova
MARKOVSKA & ANDREVSKI

MADAGASKAR

Lalao Andriamanga
ECONOMIC DEVELOPMENT
BOARD OF MADAGASCAR

Eric Andriamihaja Robson
ECONOMIC DEVELOPMENT
BOARD OF MADAGASCAR

Tsiry Andriamisamanana
MADAGASCAR CONSEIL
INTERNATIONAL

Josoa Lucien Andrianelinjaka
BANQUE CENTRALE

Philippe Buffer
ESPACE INGÉNIERIE

Dseyre
MADAGASCAR CONSEIL
INTERNATIONAL

Yves Duchateau
SDV

John Hargreaves
ECONOMIC DEVELOPMENT
BOARD OF MADAGASCAR

Raphaël Jakoba
MADAGASCAR CONSEIL
INTERNATIONAL

Pascaline R.Rasamoeliasoa
CABINET DELTA AUDIT
DELOITTE

Sahondra Rabenarivo
KEYSERLINGK - RABENARIVO
ASSOCIÉS

Pierrette Rajonarisoa
SDV

Aina Rakotondrazaka

Lanto Tiana Ralison
FIDAFRICA /
PRICEWATERHOUSECOOPERS

André Randranto
ANCIEN BÂTONNIER

William Randrianarivelo
FIDAFRICA /
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Sahondra Rasoarisoa
DELTA AUDIT DELOITTE

Théodore Raveloarison
JARY - BUREAU D'ETUDES
ARCHITECTURE INGENIERIE

Andriamisa Ravelomanana
FIDAFRICA /
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Jean Marcel Razafimahenina
CABINET DELTA AUDITDELOITTE

Njiva Razanatsoa
BANQUE CENTRALE

Louis Sagot
CABINET D'AVOCAT LOUIS
SAGOT

Dominique Taty
FIDAFRICA /
PRICEWATERHOUSECOOPERS

MALAWI

Kevin M. Carpenter
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Richard Chakana
2PS CARGO CO.

Marshal Chilenga
TF & PARTNERS

Alan Chinula
STUART FORSTER

Jim Ghobede
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Roseline Gramani
SAVJANI & CO.

Aamir Rashid Jakhura
FARGO GROUP OF COMPANIES

Chimwemwe Kalua
GOLDEN & LAW

Anthony Kamanga, SC
MINISTRY OF JUSTICE

Dannie J. Kamwaza
KAMWAZA DESIGN
PARTNERSHIP

Alfred Majamanda
MBENDERA & NKHONO
ASSOCIATES

Modesai Msisha
NYIRENDA & MSISHA LAW
OFFICES

Misheck Msiska
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Isaac Nsamala

Krishna Savjani
SAVJANI & CO.

Duncan Singano
SAVJANI & CO.

Don Whayo
KNIGHT FRANK

MALEDIWI

Mohamed Akhsan
ARCHENG PVT LTD.

Mohideen Bawa
HORIZON FISHERIES PVT.
LIMITED

Jatindra Bhatray
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Mohamed Hameed
ANTRAC PVT. LTD.

Nadiya Hassan

Dheena Hussain
SHAH, HUSSAIN & CO.
BARRISTERS & ATTORNEYS

Yudhishtan Kanagasabai
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Laila Manik
SHAH, HUSSAIN & CO.
BARRISTERS & ATTORNEYS

Aishath Rizna
SHAH, HUSSAIN & CO.
BARRISTERS & ATTORNEYS.

Aminath Rizna
SHAH, HUSSAIN & CO.
BARRISTERS & ATTORNEYS

Aishath Samah
BANK OF MALDIVES PLC.

Shuaib M. Shah
SHAH, HUSSAIN & CO.
BARRISTERS & ATTORNEYS

MALEZJA

Nadia Aim Ab. Wahab
AZMI & ASSOCIATES

Nor Azimah Abdul Aziz
COMPANIES COMMISSION OF
MALAYSIA

Noor Azhar
S.G. EMAS SENDIRIAN BERHAD

Zain Azlan
ZAIN & CO.
BANK NEGARA MALAYSIA

Michel Barbesier
SDV SDN BHD

Tan Kee Beng
SDV SDN BHD

Hong Yun Chang
TAY & PARTNERS

Ying Cheng Chee
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Boon Hong Chen
SKRINE & Co., MEMBER OF
LEX MUNDI

Yuan Yuan Cheng
SKRINE & Co., MEMBER OF
LEX MUNDI

Chee Hoong Chia
ZAIN & Co.

Sharon Chooi
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Tze Keong Chung
CTOS SDN BHD

Nancy Gan
RASLAN - LOONG

Hazlan Hassan
NORDIN HASSAN
ARMEIRA TECHNOLOGIES
SDN. BHD.

Sien Yian Hee
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Kumar Kanagasabai
SKRINE & Co., MEMBER OF
LEX MUNDI

Geeta Kaur
SDV SDN BHD

Chuan Keat Khoo
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Christopher Lee
WONG & PARTNERS

Theresa Lim
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Koon Huan Lim
SKRINE & Co., MEMBER OF
LEX MUNDI

Caesar Loong
RASLAN - LOONG

Len Toong Low
NORTH PORT

Khin Lian Low
ZAIN & Co.

Suhara Mohamad Sidik
AZMI & ASSOCIATES

Azmi Mohd Ali
AZMI & ASSOCIATES

Zuhaidi Mohd Shahari
AZMI & ASSOCIATES

Shahri Omar
NORTH PORT

Normaizan Rahim
AZMI & ASSOCIATES

Gayathiry Ramalingam
ZAIN & Co.

Chandran Ramasamy
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Dinesh Ratnarajah
AZMAN, DAVIDSON & Co.

Hsian Siong
WONG & PARTNERS

Ee Ling Tan
TAY & PARTNERS

Heng Choon Wan
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Peter Wee
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Kim Hoe Yeo
NORTH PORT

Melina Yong
RASLAN - LOONG

MALI

Traore Baba
TMS - TRANSIT
MANUTENTION SERVICES
SARL

Baya Berthé

Amadou Camara
SCP CAMARA TRAORÉ

Jonathan Darboux
BCEAO

Fatima Diarra
OFFICE NOTARIAL AHMADOU
TOURE, NOTAIRE A BAMAKO

Mohamed Abdoulaye Diop
SDV

Fatimatou Zahra Diop
BCEAO

Jean Claude Gnamien
FIDAFRICA /
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Hermann Gnango
FIDAFRICA /
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Mamadou Ismadla Konate
JURIFIS CONSULT MALI

Mamadou Maiga
L'UNION DES CAISSES
MUTUELLES DEPAGNE ET DES
CRÉDITS DU MALI

Evelyne M'Bassidgé
FIDAFRICA /
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Adeline Messou
FIDAFRICA /
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Malick Badara Sow
ATELIER D'ARCHITECTURE ET
D'URBANISME

Salif Tall
ETUDE DE ME TOURE

Dominique Taty
FIDAFRICA /
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Ahmadou Toure
OFFICE NOTARIAL AHMADOU
TOURE, NOTAIRE A BAMAKO

Madhou Traore
CENTRE NATIONAL
DE PROMOTION DES
INVESTISSEMENTS - CNPI

Fousséni Traoré
FIDAFRICA /
PRICEWATERHOUSECOOPERS

MAROKO

Bank Al-Maghrib
AZIZ ABOUELOUFA
GLOBEX MARITIME CO.

Mly Hicham Alaoui
GLOBEX MARITIME CO.

Myriam Emmanuelle Bennani
AMIN HAJJI & ASSOCIÉS
ASSOCIATION D'AVOCATS

Rachid Benzakour
CABINET D'AVOCATS
BENZAKOUR & LAHBABI

Richard Cantin
JURISTRUCTURES - PROJECT
MANAGEMENT & LEGAL
ADVISORY SERVICES LLP

Mahat Chraïbi
ALLEANCE ADVISORY MAROC

Driss Debbagh
KETTANI LAW FIRM

Youssef El Falah
ABA RULE OF LAW
INITIATIVE-MOROCCO

Hafid Elbaze
ALLEANCE ADVISORY MAROC

Mourad Faouzi
OULAMINE LAW GROUP

Nawal Jellouli
MINISTÈRE DE L'ÉCONOMIE ET
DES FINANCES

Azeddine Kabbaj
BARREAU DE CASABLANCA

Mehdi Kettani
ALI KETTANI LAW OFFICE

Nadia Kettani
KETTANI LAW FIRM

Rita Kettani
KETTANI LAW FIRM

Bouchaïb Labkiri
GLOBEXLINE SARL

Wilfried Le Bihan
CMS BUREAU FRANCIS
LEFEBVRE

Michel Lecerf
ALLEANCE ADVISORY MAROC

Réda Oulamine
OULAMINE LAW GROUP

Hassan Rahmouni
HASSAN RAHMOUNI LAW FIRM

Nesrine Roudane
NERO BOUTIQUE LAW FIRM

Morgane Saint-Jalmes
KETTANI LAW FIRM

Houcine Sefrioui
PRESIDENT DE LA CAAF

Rachid Senhaji
ORDRE DES ARCHITECTES DE CASABLANCA

Marc Veuillot
ALLEANCE ADVISORY MAROC

MAURETANIA

Tidiane Bal
BSD & ASSOCIÉS

Youssoupha Diallo
BSD & ASSOCIÉS

Maouloud Vall El Hady Seyid
ETUDE HADY MAOULOUDVALL

Hamoud Ismail
SMPN

Cheikani Jules
CABINET ME JULES

Mohamed Lam
BSD & ASSOCIÉS

Wedou Mohamed
MAURHANDLING

Ahmed Salem Ould
BOUHOUBEYNI
CABINET BOUHOUBEYNI

Ahmed Salem Ould Hacem
BANQUE CENTRALE

Mohamedou Ould Hacem
BUREAU TASMIM

Hamdi Ould Mahjoub
PRIVATE PRACTICE

Aliou Sall
ASSURIM CONSULTING

Cheikh Sall
ETUDE HADY MAOULOUDVALL

Dominique Taty
FIDAFRICA /
PRICewaterhouseCOOPERS

Ould Yahya Yeslem
ETUDE MAÎTRE YESLEM
O.YAHYA

MAURITIUS

Ryan Allas
PRICewaterhouseCOOPERS
BPML FREEPORT SERVICES LTD

Philip Bond
PRICewaterhouseCOOPERS

André Bonieux
PRICewaterhouseCOOPERS

Urmila Boolell
BANYMANDHUB BOOLELL
CHAMBERS

Thierry Chellen
BENOIT CHAMBERS

Yandraduth Googoolye
BANK OF MAURITIUS

Thierry Koenig
DE COMARMOND & KOENIG
LEGIS & PARTNERS

Didier Lenette
PRICewaterhouseCOOPERS

Damien Mamet
PRICewaterhouseCOOPERS
LEGAL SERVICES

Jean Pierre Montocchio
LOGANAYAGAN MUNIAN
ARTISCO INTERNATIONAL

Khalil Munseea
FARFAT ENTERPRISE LTD.

Camille Pouletty
DE COMARMOND & KOENIG

Iqbal Rajahbalee
BLC CHAMBERS

Andre Robert
ATTORNEY-AT-LAW

Deviantee Sobaran
REGISTRAR-GENERAL'S
DEPARTMENT

Vikash Takoor
BANK OF MAURITIUS

Parikshat Teeluck
MAERSK LTD.

Bobby Yerkiah
PRICewaterhouseCOOPERS

MEKSYK

Gabriel I. Aguilar
BUSTAMENTE
PRICewaterhouseCOOPERS

Silvia Aguiriga
PRICewaterhouseCOOPERS

Isis Anaya
SEDECO

Alberto Balderas
JAUREGUI, NAVARRETE Y
NADER, S.C.

Carlos Cano
PRICewaterhouseCOOPERS

María Casas López
BAKER & MCKENZIE

Nallieli Cid
PRICewaterhouseCOOPERS

Rodrigo Conesa
RITCH MUELLER, S.C.

Eduardo Corzo Ramos
HOLLAND & KNIGHT-
GALLÁSTEGUI Y LOZANO, S.C.

Raul de la Sierra Scauley
BARRERA, SIQUEIROS Y TORRES
LANDA

Oscar de La Vega
BASHAM, RINGE Y CORREA,
MEMBER OF IUS LABORIS

Dolores Enriquez
PRICewaterhouseCOOPERS

Mariano Enriquez-Mejia
BAKER & MCKENZIE

Salvador Esquivel Bernal
PRICewaterhouseCOOPERS

César Fernando Gomez
BARRERA, SIQUEIROS Y TORRES
LANDA

Julio Flores Luna
GOODRICH, RIQUELME Y
ASOCIADOS, MEMBER OF LEX
MUNDI

Carlos Frias
PRICewaterhouseCOOPERS

Manuel Galicia
GALICIA Y ROBLES, S.C.

Celina Cossette Garcia
PRICewaterhouseCOOPERS
LEGAL SERVICES

Hans Goebel
JAUREGUI, NAVARRETE Y
NADER, S.C.

Dalia Goldsmit
PRICewaterhouseCOOPERS

Daniel Gómez Alba
CAAAREM

Teresa de Lourdes Gómez
NERI
GOODRICH, RIQUELME Y
ASOCIADOS, MEMBER OF LEX
MUNDI

Hugo Gonzalez
BAKER & MCKENZIE

Cesar Gonzalez
PRICewaterhouseCOOPERS

Eugenia González Rivas
GOODRICH, RIQUELME Y
ASOCIADOS

Alvaro Gonzalez-Schiaffino
PRICewaterhouseCOOPERS

Benito Guerrero
GLUSCA DEL PACIFICO

Yves Hayaux-du-Tilly
JAUREGUI, NAVARRETE Y
NADER, S.C.

Rodrigo Hernández Terán
PRICewaterhouseCOOPERS

Alejandro Ledesma
PRICewaterhouseCOOPERS

Adriana Lopez
PRICewaterhouseCOOPERS
LEGAL SERVICES

Ana Paula López Padilla y
LAPUENTE
BARRERA, SIQUEIROS Y TORRES
LANDA

Gerardo Lozano Alarcón
HOLLAND & KNIGHT-
GALLÁSTEGUI Y LOZANO, S.C.

Lorenza Luengo Gomezmont
BAKER & MCKENZIE

Laura Macarty
PRICewaterhouseCOOPERS

Carlos Manuel Martínez
PRICewaterhouseCOOPERS

Edgar Francisco Martínez
HERRASTI

Goodrich, Riquelme y
ASOCIADOS

Bernardo Martínez Negrete
GALICIA Y ROBLES, S.C.

Fernando Medel
NOTARY PUBLIC 218 OF THE
FEDERAL DISTRICT

Carla Mendoza
BAKER & MCKENZIE

Carlos E. Montemayor
PRICewaterhouseCOOPERS

Alonso Martin Montes
PRICewaterhouseCOOPERS
LEGAL SERVICES

Rocío Montes
PRICewaterhouseCOOPERS

Michelle Muciño
PMC ASOCIADOS

Gabriela Nassau
RITCH MUELLER, S.C.

Marco Nava
PRICewaterhouseCOOPERS

Arturo Pedromo
GALICIA Y ROBLES, S.C.

Lázaro Peña
PRICewaterhouseCOOPERS

Juan Manuel Perez
PRICewaterhouseCOOPERS
LEGAL SERVICES

Nicolás Pérez
GALICIA Y ROBLES, S.C.

Gabriela Pérez Castro Ponce
DE LEÓN
MIRANDA & ESTAVILLO, S.C.

Pablo Perezalonso Eguía
RITCH MUELLER, S. C.

Leonel Pereznieto
JAUREGUI, NAVARRETE Y
NADER, S.C.

Guillermo Picarchic
PMC ASOCIADOS

José Picarchic
PMC ASOCIADOS

Claudia Ríos
PRICewaterhouseCOOPERS

Mario Alberto Rocha
PRICewaterhouseCOOPERS

Cecilia Rojas
GALICIA Y ROBLES, S.C.

Arturo Ruiz Massieu
PRICewaterhouseCOOPERS

Israel Saldaña
PRICewaterhouseCOOPERS

Jorge Sanchez
GOODRICH, RIQUELME Y
ASOCIADOS

Paola Sánchez Hernandez
BARRERA, SIQUEIROS Y TORRES
LANDA

Cristina Sánchez-Urtiz
MIRANDA & ESTAVILLO, S.C.

Fernando Santamaria-Linares
PRICewaterhouseCOOPERS
LEGAL SERVICES

Monica Schiaffino Pérez
BASHAM, RINGE Y CORREA,
MEMBER OF IUS LABORIS

Juan Francisco Torres Landa
RUFFO
BARRERA, SIQUEIROS Y TORRES
LANDA

Antonio Torres-Cabello
CAAAREM

Maribel Trigo Aja
GOODRICH, RIQUELME Y
ASOCIADOS, MEMBER OF LEX
MUNDI

Layla Vargas Muga
GOODRICH, RIQUELME Y
ASOCIADOS, MEMBER OF LEX
MUNDI

Carlos Vela
PRICewaterhouseCOOPERS

MIKRONEZJA

Eric Emeka Akamigbo
POHNPEI STATE GOVERNMENT

Kenneth Barden
ATTORNEY-AT-LAW

MOŁDAWIA

Dinu Armasu
FOREIGN INVESTORS
ASSOCIATION

Maxim Banaga
PRICewaterhouseCOOPERS

Eduard Boian
PRICewaterhouseCOOPERS

Vitaliy Nikolaevich Bulgac
INDEPENDENT CONSULTANT

Victor Burac
VICTOR BURAC LAW FIRM

Mihail Buruiana
BURUIANA & PARTNERS

Victor Burunsus
THE WORLD BANK

Andrei Caciurenco
ACI PARTNERS

Georghu Calugharu
UNION OF EMPLOYERS IN
BUILDING AND CONSTRUCTION
MATERIALS INDUSTRY

Andrian Candu
PRICewaterhouseCOOPERS
LEGAL SERVICES

Octavian Cazac
TURCAN & TURCAN

Svetlana Ceban
PRICewaterhouseCOOPERS

Vitalie Ciofu
GLADEI & PARTNERS

Bogdan Ciubotaru
TURCAN & TURCAN

Aureliu Anatol Colenco
COMMERCIAL COURT

Alla Cotos
PRICewaterhouseCOOPERS

Sergiu Dumitrascu
PRICewaterhouseCOOPERS

Serghei Filatov
ACI PARTNERS

Feodosia Furculita
CUSTOMS SERVICE

Roger Gladei
GLADEI & PARTNERS

Silvia Grosu
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Roman Gutu

Oxana Guțu

Valeriu Lazar
BIS

Victor A. Levintsa
LEVINTSA & ASSOCIATES

Andrei Lopusneac
UNION FENOSA
INTERNATIONAL

Cristina Martin
ACI PARTNERS

Mihaela Mitroi
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Marin Moraru
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Gleb Morozov
ALEXANDRU MUNTEANU
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Igor Odobescu
ACI PARTNERS

Ruslan Pirnevu
QUEHENBERGER-HELLMANN
SRL

Maria Popescu
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Nicolae Posturusu
CUSTOMS SERVICE

Silvia Radu
UNION FENOSA
INTERNATIONAL

Ion Railean
UNION OF EMPLOYERS IN
BUILDING AND CONSTRUCTION
MATERIALS INDUSTRY

Mihai Roscovan
BUSINESS CONSULTING
INSTITUTE

Pavel Sarghi
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Antonina Sevenco

Viorel Sirghi
BSMB LEGAL COUNSELLORS

Tatiana Stavinschi
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Serghei Toncu
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Nicolae Triboi
NATIONAL ENERGY
REGULATORY AGENCY

Alexander Turcan
TURCAN & TURCAN

Evgeniy Untilo
UNION OF EMPLOYERS IN
BUILDING AND CONSTRUCTION
MATERIALS INDUSTRY

Irina Verhovetchi
ACI PARTNERS

Daniela Zaharia
ACI PARTNERS

Marina Zanoga
TURCAN & TURCAN

MONGOLIA

Tomas Balco
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Badarch Bayarmaa
LYNCH & MAHONEY

Batzaya Bodikhoo
ANAND & BATZAYA
ADVOCATES

David Buxbaum
ANDERSON & ANDERSON

Batbayar Byambaa
GTS ADVOCATES

Enkh-Amgalan
CHOIDOGDEMID
GOBI CORPORATION

Khatanbat Dashdarjaa
ARLEX CONSULTING SERVICES

Delgermaa
GOBI CORPORATION

Courtney Fowler
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Damdinsuren Khand
TSETS LAW FIRM

Odmaa Khurelbald
ANDERSON & ANDERSON

Daniel Mahoney
LYNCH & MAHONEY

Leylim Mizamkhan
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Odonhuu Muuzee
TSETS LAW FIRM

Bayartsetseg N.
CHONO CORPORATION

Enkhriimaa N.
TUUSHIN COMPANY LTD.

Zorigt N.
TUUSHIN COMPANY LTD.

Sarantsatsral Ochirpurev
URKH COMPANY

Christian Packard
ANDERSON & ANDERSON

Uranbaatar S.
ARLEX CONSULTING SERVICES

Jocelyn Steiner
LYNCH & MAHONEY

Odbaatar Sukhbaatar
ANDERSON & ANDERSON

Tsogt Tsend
ADMINISTRATIVE COURT OF
CAPITAL CITY

Amangyeld Tuul
CREDIT REGISTRY

Arskaa Urjin
ULAANBAATAR ELECTRICITY
DISTRIBUTION NETWORK
COMPANY

Michelle Zorig
ARLEX CONSULTING SERVICES

MOZAMBIK

Salimo Abdula
CONFEDERATION OF BUSINESS
ASSOCIATIONS

Mark Badenhorst
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Carolina Balate
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Armindo Braz Barradas
MINISTRY OF INDUSTRY AND
COMMERCE

Timothy W. Born
USAID

José Manuel Caldeira
SAL & CALDEIRA -
ADVOGADOS E CONSULTORES,
LDA

Eduardo Calú
SAL & CALDEIRA -
ADVOGADOS E CONSULTORES,
LDA

Alexandra Carvalho
MONJARDINO

Kátia Cassamo
MOZLEGAL LDA

Henrique Castro-Arnaro
ARQUITECTOS E ASSOCIADOS,
LDA

Paulo Centeio
MGA ADVOGADOS &
CONSULTORES

Pedro Chabela
ELECTRICIDADE DE
MOÇAMBIQUE E.P.

Pedro Ernesto Chambe
MOCARGO

Anastácia Chamusse
BANCO DE MOÇAMBIQUE

Dipak Chandulal
MGA ADVOGADOS &
CONSULTORES

Mucio Chebete
MOCARNO

Jonas Chitsumba
ELECTRICIDADE DE
MOÇAMBIQUE E.P.

Ahmad Chothia
MANICA FREIGHT SERVICES
S.A.R.L.

Carol Christie Smit
MOZLEGAL LDA

Pedro Couto
H. GAMITO, COUTO,
GONÇALVES PEREIRA
E CASTELO BRANCO &
ASSOCIADOS

Simeai Cuamba
CUAMBA ADVOGADO

Paul De Chalain
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Carlos de Sousa e Brito
CARLOS DE SOUSA & BRITO &
ASSOCIADOS

Fulgencio Dimande
MANICA FREIGHT SERVICES
S.A.R.L.

Maria João Dionísio
PIMENTA, DIONÍSIO E
ASSOCIADOS

Télmo Ferreira
H. GAMITO, COUTO,
GONÇALVES PEREIRA
E CASTELO BRANCO &
ASSOCIADOS

Jose Forjaz
JOSE FORJAZ ARQUITECTOS

Adrian Frey
MOZLEGAL LDA

Paulo Fumane
CONFEDERATION OF BUSINESS
ASSOCIATIONS

Martins Garrine
MANICA FREIGHT SERVICES
S.A.R.L.

Jennifer Garvey
NIPUL KAILASHCUMAR GOVAN
PIMENTA, DIONÍSIO E
ASSOCIADOS

Jorge Graça
MGA ADVOGADOS &
CONSULTORES

Soraia Issufo
SAL & CALDEIRA -
ADVOGADOS E CONSULTORES,
LDA

Jorge Jorge Graça
MGA ADVOGADOS &
CONSULTORES

Neima Jossob
MOZLEGAL LDA

Friedrich Kaufmann
MINISTÉRIO DA INDÚSTRIA E
COMÉRCIO

Jim Lafleur
CONFEDERATION OF
BUSINESS ASSOCIATIONS OF
MOZAMBIQUE

Rufino Lucas
TEC TÉCNICOS CONSTRUTORES,
LDA

Eugénio Luis
BANCO DE MOÇAMBIQUE

Ivan Carlos Macão
SAL & CALDEIRA -
ADVOGADOS E CONSULTORES,
LDA

Jaime Magumbe
SAL & CALDEIRA -
ADVOGADOS E CONSULTORES,
LDA

Samuel Munzele Maimbo
THE WORLD BANK

Manuel Didier Malunga
NATIONAL DIRECTORATE OF
REGISTRY AND NOTARIES

João Martins
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Camilo Mate
MGA ADVOGADOS &
CONSULTORES

Carlos Rafa Mate
ROYAL NORWEGIAN EMBASSY

Genaro Moura
MANICA FREIGHT SERVICES
S.A.R.L.

Julio Mutisse
SAL & CALDEIRA -
ADVOGADOS E CONSULTORES,
LDA

Lara Narcy
H. GAMITO, COUTO,
GONÇALVES PEREIRA
E CASTELO BRANCO &
ASSOCIADOS

Auxílio Eugénio Nhabanga
FERNANDA LOPES &
ASSOCIADOS ADVOGADOS

Emilio R. Nhamisitane
ADVOGADO

Ildio Alexandre Ombe
ELECTRICIDADE DE
MOÇAMBIQUE E.P.

Miguel Paiva
MOZLEGAL LDA

Paulo Pimenta
PIMENTA, DIONÍSIO E
ASSOCIADOS

António de Vasconcelos Porto
VASCONCELOS PORTO &
ASSOCIADOS

José Augusto Tomo Psico
BANCO DE MOÇAMBIQUE

Malaika Ribeiro
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Luis Filipe Rodrigues
SAL & CALDEIRA -
ADVOGADOS E CONSULTORES,
LDA

Ana Filipa Russo de Sá
SILVA GARCIA

Firza Sadek
PIMENTA, DIONÍSIO E
ASSOCIADOS

Carlos Schwalbach
JOSE FORJAZ ARQUITECTOS

Muchimba Sikumba-Dils
MSD INVESTMENTS

Katia Tourais
SAL & CALDEIRA -
ADVOGADOS E CONSULTORES,
LDA

António Veloso
PIMENTA, DIONÍSIO E
ASSOCIADOS

NAMIBIA

Joos Agenbach
KOEPE PARTNERS

Mark Badenhorst
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Benita Blume
H.D. BOSSAU & CO.

Hanno D. Bossau
H.D. BOSSAU & CO.

Albé Botha
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Lorna Celliers
BDO SPENCER STEWARD

Esi Chase
ADVOCATE

Andy Chase
STAUCH+PARTNERS
ARCHITECTS

Paul De Chalin
PRICewaterHOUSECOOPERS

Eddie Dichtl
WOKER FREIGHT SERVICES

Ferdinand Diener
CITY OF WINDHOEK POWER
DEPARTMENT

Nellie du Toit
PRICewaterHOUSECOOPERS

Hans-Bruno Gerdes
ENGLING, STRITTER &
PARTNERS

Ismarelda Hangué
DEEDS OFFICE

Sebby Kankondi
PORTS AUTHORITY

Herman Charl Kinghorn
KINGHORN ASSOCIATESF

Peter Frank Koep
P.F. KOEP & CO.

Frank Köpplinger
G.F. KÖPPLINGER LEGAL
PRACTITIONERS

Norbert Liebich
TRANSWORLD CARGO (PTY)
LTD.

John D. Mandy
STOCK EXCHANGE

Richard Traugott Diethelm
MUELLER
KOEPP PARTNERS

Brigitte Nependa
H.D. BOSSAU & CO.

Carina Oberholzer
PRICewaterHOUSECOOPERS
JESSE SCHICKERLING
THE LAW SOCIETY OF NAMIBIA

Ndapewa Shipopyeni

Retha Steinmann
THE LAW SOCIETY OF
NAMIBIA

Axel Stritter
ENGLING, STRITTER &
PARTNERS

Marius van Breda
TRANSUNION NAMIBIA

Lourens Willers
G.F. KÖPPLINGER LEGAL
PRACTITIONERS

Renate Williamson
P.F. KOEP & CO.

Paul A. E. Wolff
MANICA GROUP PTY. LTD.

NEPAL

Anil Chandra Adhikari
CREDIT INFORMATION BUREAU

Ajay Ghimire
APEX LAW CHAMBER

Jagat B. Khadka
SHANGRI-LA FREIGHT PVT.
LTD.

LD Mahat
CSC & Co. /
PRICewaterHOUSECOOPERS

Ashok Man Kapali
SHANGRI-LA FREIGHT PVT.
LTD.

Purnachitra Pradhan
KARJA SUCHANA KENDRA
LTD.(CIB)

Devendra Pradhan
PRADHAN & ASSOCIATES

Madan Krishna Sharma
CSC & Co. /
PRICewaterHOUSECOOPERS

Sudheer Shrestha
KUSUM LAW FIRM

Ramji Shrestha
PRADHAN & ASSOCIATES

Ram Chandra Subedi
SUPREME COURT OF NEPAL,
APEX LAW CHAMBER

Anup Upreti
PIONEER LAW ASSOCIATES

NIEMCY

Allen & Overy LLP

Florian Amereller
AMERELLER RECHTSANWÄLTE

Gabriele Apfelbacher
CLEARY GOTTLIEB STEEN &
HAMILTON LLP

Kai Bandilla
PRICewaterHOUSECOOPERS
LEGAL

Sven Bäumler
VATTENFALL EUROPE
DISTRIBUTION HAMBURG
GMBH

Henning Berger
WHITE & CASE

Astrid Berle
SCHUFA HOLDING AG

Jennifer Bierly
AVOCADO RECHTSANWÄLTE

Thomas Buhl
CLEARY GOTTLIEB STEEN &
HAMILTON LLP

Thomas Büssow
PRICewaterHOUSECOOPERS

Pia Dorfmueller
PRICewaterHOUSECOOPERS

Andreas Eckhardt
PRICewaterHOUSECOOPERS
LEGAL

Dieter Endres
PRICewaterHOUSECOOPERS

Horst Engelhardt
DR. ENGELHARDT
TREUHAND GMBH
WIRTSCHAFTSPRÜFUNGSGESELL
SCHAFT

Sigrun Erber-Faller
NOTARE ERBER-FALLER UND
VORAN

Hanno Fierdag
RECHTSANWALT DR. FIERDAG

Markus J. Goetzmann
C-B-H RECHTSANWÄLTE

Andrea Gruss
ASHURST

Robert Gutte
CLEARY GOTTLIEB STEEN &
HAMILTON LLP

Rüdiger Harms
CLEARY GOTTLIEB STEEN &
HAMILTON LLP

Manfred Heinrich
DEUTSCHE BUNDESBANK

Götz-Sebastian Hök
DR. HÖK STIEGLMEIER &
PARTNER

Andrea Hosenfeld
ASHURST

Kai Christian Jaenecke
PRICewaterHOUSECOOPERS
LEGAL SERVICES

Andre Jahn
DR. HÖK STIEGLMEIER &
PARTNER

Jörg Kraffel
WHITE & CASE

Peter Limmer
NOTARE DR. LIMMER & DR.
FRIEDERICH

Frank Lohrmann
CLEARY GOTTLIEB STEEN &
HAMILTON LLP

Max Lurati
PRICewaterHOUSECOOPERS
LEGAL

Cornelia Marquardt
NORTON ROSE

Susanne Mattern
PRICewaterHOUSECOOPERS

Werner Meier
CLEARY GOTTLIEB STEEN &
HAMILTON LLP

Dirk Meyer-Claassen
SENATSVRWALTUNG FÜR
STADTENTWICKLUNG BERLIN

Werner M. Mues
C-B-H RECHTSANWÄLTE

Eike Najork
C-B-H RECHTSANWÄLTE

Bernd Oberbossel

Dirk Otto
NORTON ROSE

Daniel Panajotow
CLEARY GOTTLIEB STEEN &
HAMILTON LLP

Peter Polke
CLEARY GOTTLIEB STEEN &
HAMILTON LLP

Sebastian Prügel
WHITE & CASE

Christopher Schauenburg
CLEARY GOTTLIEB STEEN &
HAMILTON LLP

Friedrich Tobias Schoene
HOGAN & HARTSON LLP

Thomas Schulz
NÖRR STIEFENHOFER LUTZ,
MEMBER OF LEX MUNDI

Hanno Sperlich
CLEARY GOTTLIEB STEEN &
HAMILTON LLP

Dirk Stiller
PRICewaterHOUSECOOPERS
LEGAL SERVICES

Dieter Straub
CMS HASCHÉ SIGLE

Tobias Taetzner
PRICewaterHOUSECOOPERS

Holger Thomas
SJ BERWIN LLP

Valentin Todorow
HOGAN & HARTSON LLP

Christoph Torwegge
PRICewaterHOUSECOOPERS
LEGAL

Heiko Vogt
PANALPINA WELTTRANSPORT
GMBH

Annekatrens Werthmann-
FELDHUES
PRICewaterHOUSECOOPERS
LEGAL

Karl-Heinz Wewetzer
SENATSVRWALTUNG FÜR
STADTENTWICKLUNG BERLIN

Wilhelm Zeddies
SURVEYING AUTHORITIES -
ADV C/O LGN

NIGER

Aliou Amadou
S.C.P.A. MANDELA

Karim Artzika
CONSERVATION FONCIÈRE

Mahamane Baba
SDV

Alain Blambert
SDV

Moussa Coulibaly
CABINET D'AVOCATS SOUNA-
COULIBALY

Jonathan Darboux
BCEAO

Adssa Degbey
EcoBANK

Fatimato Zahra Diop
BCEAO

Bernard Duffros
SOCIÉTÉ D'EXPLOITATION DES
EAUX DU NIGER

Jean Claude Gnamien
FIDAFRICA /
PRICewaterHOUSECOOPERS

Hermann Gnango
FIDAFRICA /
PRICewaterHOUSECOOPERS

Souley Hammi Illiassou
ETUDE D'AVOCATS - MARC LE
BIHAN & COLLABORATEURS

Diaouga Haoua
ETUDE DE MAÎTRE DJIBO
ABSSATOU

Dodo Dan Gado Haoua
ETUDE DE MAÎTRE DODO DAN
GADO HAOUA

Issoufou Issa
DIRECTION GÉNÉRALE DES
IMPÔTS

Seybou Issifi
COMMUNAUTÉ URBAINE DE
NIAMEJ

Bernar-Oliver Kouaovi
CABINET KOUA OVI

Fati Kountche-Adji
CABINET FATI KOUNTCHE

Fatouma Lanto
ETUDE D'AVOCATS MARC LE
BIHAN ET COLLABORATEURS

Marc Le Bihan
ETUDE D'AVOCATS MARC LE
BIHAN & COLLABORATEURS

Diallo Rayanatu Loutou
CABINET LOUTOU -
ARCHITECTES

Laouali Madougou
ETUDE D'AVOCATS MARC LE
BIHAN & COLLABORATEURS

Boubacar Nouhou Maiga
E.N.G.E.

Saadou Maiguizo
BUREAU D'ETUDES
TECHNIQUES D'ASSISTANCE
ET DE SUIVILLANCE EN
CONSTRUCTION CIVILE

Marie-Virginie Mamoudou
CHAMBRE NATIONALE DES
NOTAIRES DU NIGER

Aoula Mamoudou
MINISTÈRE DE L'URBANISME,
DE L'HABITAT ET DU
CADASTRE

Mamane Sani Manane
BUREAU D'ETUDES BALA &
HIMO

Evelyne M'Bassidgé
FIDAFRICA /
PRICewaterHOUSECOOPERS

Adeline Messou
FIDAFRICA /
PRICewaterHOUSECOOPERS

Yayé Mounkadla
CABINET D'AVOCATS
MOUNKAILA-NIANDOU

Ibrahim Mounouni
BUREAU D'ETUDES BALA &
HIMO

Mayaki Oumarou
DESS NOTARIAL

Sahabi Oumarou
THEMIS INTERNATIONAL
CONSULTANTS

Achimi M. Rilwanou
ETUDE DE MAÎTRE ACHIMI
RILWANOU

Abdou Yacouba Saddou
CABINET ASPAU

Mano Salaou
CABINET D'AVOCATS MANO
SALAOU

Boubacar Salaou
ETUDE DE MAÎTRE BOUBACAR
SALAOU

Daouda Samna
S.C.P.A. MANDELA

Halilou Sani
NIGER

Abdou Moussa Sanoussi
E.N.G.E.

Dominique Taty
FIDAFRICA /
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Idrissa Tchernaka
ETUDE D'AVOCATS - MARC LE
BIHAN & COLLABORATEURS

Fousséni Traoré
FIDAFRICA /
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Hamadou Yacouba
ETUDE DE MAÎTRE DJIBO
ADSSATOU

NIGERIA

Oluseyi Abiodun Akinwunmi
AKINWUNMI & BUSARI, LEGAL
PRACTITIONERS (A & B)

Olaleye Adebisi
WTS ADEBIYI & ASSOCIATES

Temitayo Adegoke
ALUKO & OYEBODE

Adeola Adeiye
UDO UDOMA & BELO-OSAGIE

Saheed A. Aderemi

Francis Adewale
VISTA BRIDGE GLOBAL
RESOURCES LIMITED

Adesegun Agbebiyi
ALUKO & OYEBODE

Gboalhan Agboluaje
AELEX, LEGAL PRACTITIONERS
& ARBITRATORS

Daniel Agbor
UDO UDOMA & BELO-OSAGIE

Kenneth Aitken
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Uche Ajaegbu
NIGERIA EMPLOYERS'
CONSULTATIVE ASSEMBLY

Owolabi Animashaun
SCOTECH UNIVERSAL
RESOURCES LIMITED

Linda Arifayan
WTS ADEBIYI & ASSOCIATES

Barr. N.U. Chianakwalam
LEGAL STANDARD CONSULTING

Akinbo A. A. Cornerstone
YOMM KINBOSS NIGERIA
LIMITED

Kofo Dosekun
ALUKO & OYEBODE

Emmanuel Egwuagu
OBLA & Co.

Jude Bieneso Ehiedu
OLISA AGBAKOBA &
ASSOCIATES

Nnenna Ejekam
NNENNA EJEKAM ASSOCIATES

Olusoji Elias
OLUSOJI ELIAS AND COMPANY

Anse Agu Ezetah
CHIEF LAW AGU EZETAH
& Co.

Yemi Idowu
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Agent Benjamin Ihua-
MADUENYI
IHUA & IHUA

Femi David Ikotun
ZIONGATE CHAMERS

Okorie Kalu
PUNUKA ATTORNEYS &
SOLICITORS

Folajimi Mohammed
OLUSOJI ELIAS AND COMPANY

Ramat Muhammad
J.K. ADAMU & Co

Victor Nwakasi
OLISA AGBAKOBA &
ASSOCIATES

Godwin Obla
OBLA & Co.

Motunrayo Odumosu
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Ozofu Ogiemudia
UDO UDOMA & BELO-OSAGIE

Mathias Okojie
PUNUKA ATTORNEYS &
SOLICITORS

Patrick Okonjo
OKONJO, ODLAWA & EBIE

Dozie Okwuosah
CENTRAL BANK

Titilola Olateju
OKONJO, ODLAWA & EBIE

Ayodeji Olomojobi
ALUKO & OYEBODE

Friday Omoregbee
ADONO-SEE RESOURCES
NIGERIA LIMITED

Fred Onuobia
G. ELIAS & Co. SOLICITORS
AND ADVOCATES

Tochukwu Onyiuke
PUNUKA ATTORNEYS &
SOLICITORS

Tunde Osasona
WHITESTONE WORLDWIDE
LTD.

Olufemi Ososanya
HLB Z.O. OSOSANYA & Co.

Gbenga Oyeboode
ALUKO & OYEBODE

Olushola Salau
WTS ADEBIYI & ASSOCIATES

Mohammed Sani
SMAH INTEGRATED SERVICES
LTD.

Tunji Tiamiyu
MULTIFREIGHTLOGISTICS
NIG LTD.

Reginald Udom
ALUKO & OYEBODE

Uche Ugoi
AKINWUNMI & BUSARI, LEGAL
PRACTITIONERS (A & B)

Aniekan Ukanpah
UDO UDOMA & BELO-OSAGIE

Maxwell Ukpkebor
WTS ADEBIYI & ASSOCIATES

Adamu M. Usman
F.O. AKINRELE & Co.

Tokunbo Wahab
ALUKO & OYEBODE

NIKARAGUA

Diana Aguilar
ACZALAW

Guillermo Alemán Gómez
ACZALAW

Bernardo Arauz
BAUTRANS & LOGISTICS

Bertha Argüello de Rizo
F.A. ARIAS & MUÑOZ

David Urcuyo Báez
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Minerva Adriana Bellorin
RODRÍGUEZ
ACZALAW
BENDAÑA & BENDAÑA

Caroline Bono
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Thelma Carrion
AGUILAR CASTILLO LOVE

Humberto Carrión
CARRIÓN, SOMARRIBA &
ASOCIADOS

Gloria Maria de Alvarado
ALVARADO Y ASOCIADOS,
MEMBER OF LEX MUNDI

Francis Diaz
GARCÍA & BODÁN

Maricarmen Espinosa Segura
MOLINA & ASOCIADOS
CENTRAL LAW

Mervin Estrada
GARCÍA & BODÁN

Alejandro Fernández de
CASTRO
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Terencio García Montenegro
GARCÍA & BODÁN

Gerardo Hernández
CONSORTIUM - TABOADA &
ASOCIADOS

Ruth Huete
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Mariela Jiménez
ACZALAW

Pablo Mogollon
TRANSUNION

Yalí Molina Palacios
MOLINA & ASOCIADOS
CENTRAL LAW

Alvaro Molina Vaca
MOLINA & ASOCIADOS
CENTRAL LAW

Roberto Montes
ARIAS & MUÑOZ

Soraya Montoya Herrera
MOLINA & ASOCIADOS
CENTRAL LAW

Amilcar Navarro
GARCÍA & BODÁN

Ramón Ortega
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Silvio G. Otero Q.
GLOBALTRANS
INTERNACIONAL

Andrea Paniagua
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Róger Pérez
ARIAS & MUÑOZ

Julio Pinedo
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Carlos Taboada Rodríguez
CONSORTIUM - TABOADA &
ASOCIADOS

Carlos Jose Salinas Blandino
ALVARADO Y ASOCIADOS,
MEMBER OF LEX MUNDI

Felipe Sánchez
ACZALAW

Alfonso José Sandino Granera
CONSORTIUM - TABOADA &
ASOCIADOS

Julio E. Sequeira
EVENOR VALDIVIA P. &
ASOCIADOS

Arnulfo Somarriba
TRANSUNION

Rodrigo Taboada Rodríguez
CONSORTIUM - TABOADA &
ASOCIADOS

Juan Tejada
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Carlos Tellez
GARCÍA & BODÁN

David Urcuyo
PRICEWATERHOUSECOOPERS

NORWEGIA

Anders Aasland Kittelsen
ADVOKATFIRMAET SCHJØDT DA

Bjørn Erik Andersen
DNB NOR

Jan L. Backer
WIKBORG, REIN & Co.

Stig Berge
THOMMESSEN KREFTING
GREVE LUND AS, MEMBER OF
LEX MUNDI

Carl Arthur Christiansen
RAEDER ADVOKATFIRMA

Magnar Danielsen
NORWEGIAN MAPPING
AUTHORITY, CADASTRE AND
LAND REGISTRY

Knut Ekern
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Stein Fagerhaug
DALAN ADVOKATFIRMA DA

Marie Fjulsrud
ADVOKATFIRMAET HJORT DA,
MEMBER OF IUS LABORIS

Claus R. Flinder
SIMONSEN ADVOKATFIRMA DA

Amund Fougner
ADVOKATFIRMAET HJORT DA,
MEMBER OF IUS LABORIS

Geir Frøholm
ADVOKATFIRMAET SCHJØDT
D.A.

Mads Fuglesang
ADVOKATFIRMAET SELMER
D.A.

Ingenborg Gjølstad
THOMMESSEN KREFTING
GREVE LUND AS, MEMBER OF
LEX MUNDI

Pål Hasner
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Renate Iren Heggelund
ADVOKATFIRMAET SELMER
D.A.

Odd Hylland
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Tove Ihle-Hansen
PRICEWATERHOUSECOOPERS
JÓNAR TRANSPORT

Hanne Karlsen
RAEDER ADVOKATFIRMA

Niels R. Kjaer
RIME ADVOKATFIRMA DA

Bjørn H. Kise
ADVOKATFIRMA VOGT &
WIG A.S.

Ole Fredrik Melleby
RAEDER ADVOKATFIRMA

Karl Erik Nedregotten
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Thomas Nordgrd
VOGT & WIG AS

Ole Kristian Olsby
HOMBLE OLSBY
ADVOKATFIRMA AS

Johan Ratvik
DLA PIPER NORWAY DA

Anne Ulset Sande
KVALE & Co. ADVOKATFIRMA
ANS

Vegard Sivertsen
DELOITTE, MEMBER OF
DELOITTE TOUCHE TOHMATSU

Stle Skutle Arneson
ADVOKATFIRMA VOGT &
WIG A.S.

Simen Smeby Lium
WIKBORG, REIN & Co.

Christel Spannow
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Bernt Olav Steinland
ADVOKATFIRMAET SELMER
D.A.

Svein Sulland
ADVOKATFIRMAET SELMER
D.A.

Espen Trédal
PRICEWATERHOUSECOOPERS

NOWA ZELANDIA

Douglas Alderslade
CHAPMAN TRIPP

Matthew Allison
VEDA ADVANTAGE

Jania Baigent
SIMPSON GRIERSON, MEMBER
OF LEX MUNDI

Kevin Best
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Geoff Bevan
CHAPMAN TRIPP

Shelley Cave
SIMPSON GRIERSON, MEMBER
OF LEX MUNDI

John Cuthbertson
PRICEWATERHOUSECOOPERS

James Gibson
BELL GULLY

Richard Holden
SIMPSON GRIERSON, MEMBER
OF LEX MUNDI

Wanita Lala
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Kate Lane
MINTER ELLISON RUDD WATTS

Thomas Leslie
BELL GULLY

Aaron Lloyd
MINTER ELLISON RUDD WATTS

Robert Muir
LAND INFORMATION NEW
ZEALAND

Ian Page
BRANZ

Mihai Pascariu
MINTER ELLISON RUDD WATTS

John Powell
RUSSELL McVEAGH

Mark Russell
SIMPSON GRIERSON, MEMBER
OF LEX MUNDI

Neil Tier
GRANT THORNTON LTD.
SDV

Murray Tingey
BELL GULLY

Ross vander Schyff
MINISTRY OF ECONOMIC
DEVELOPMENT

Simon Vannini

Daniel Vizor
BELL GULLY

OMAN

Abdulhakeem Zahran al-Abri
MINISTRY OF HOUSING

Hazem H. Abu-Ghazaleh
ABU GHAZEL INTELLECTUAL
PROPERTY

Syed Nasir Ahmed
DAMCO

Zubaida Fakir Mohamed Al
BALUSHI
CENTRAL BANK

Ahmed Al Barwani
DENTON WILDE SAPTE

Azzan Qasim Al Busaidi
INTERNATIONAL RESEARCH
FOUNDATION

Khamis Abdullah Al-Farsi
MINISTRY OF COMMERCE AND
INDUSTRY

Said bin Saad Al Shahry
SAID AL SHAHRY LAW OFFICE

Ali Nassir Seif Al-Bualy
AL-BUALY ATTORNEYS AT LAW
& LEGAL CONSULTANTS

Mohsin Ahmed Alawi
AL-HADAD
MOHSIN AL-HADAD & AMUR
AL-KIYUMI & PARTNERS

Khalid Khamis Al-Hashmi
MUSCAT MUNICIPALITY

Abdullah Alsaïdi
DR. ABDULLAH ALSAIDI LAW
OFFICE

Saif Al-Saidi
DR. SAIF AL-SAIDI ADVOCATES
AND LEGAL CONSULTANTS

Mohammed Alshahri
MOHAMMED ALSHAHRI &
ASSOCIATES
MINISTRY OF HOUSING.

Hamad M. Al-Sharji
HAMAD AL-SHARJI, PETER
MANSOUR & Co.

Jihad Al-Taie
JIHAD AL-TAIE & ASSOCIATES

Majid Al Toki
TROWERS & HAMLINS

Sami Salim Al Asmi
THE OMANI CENTER FOR
INVESTMENT PROMOTION
& EXPORT DEVELOPMENT
(OCIPED)

Gaby Cobos
CURTIS MALLETT - PREVOST,
COLT & MOSLE LLP

M.K. Das
BANK MUSCAT

Mehreen B. Elahi
AL ALAWI, MANSOOR JAMAL
& Co.

Abshaer M. Elgatal
DR. SAIF AL-SAIDI ADVOCATES
AND LEGAL CONSULTANTS

Alessandro Gugolz
SAID AL SHAHRY LAW OFFICE

Dali Habboub
DENTON WILDE SAPTE

Sunil Joseph
MAERSK LINE

P.E. Lalachen MJ
HASSAN AL ANSARI LEGAL
CONSULTANCY

Mohammed Magdi
J. NASSIR & PARTNERS

Pushpa Malani
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Mansoor Jamal Malik
AL ALAWI, MANSOOR JAMAL
& Co.

Kapil Mehta
MAERSK LINE

Subha Mohan
CURTIS MALLETT - PREVOST,
COLT & MOSLE LLP

Ala Hassan Moosa
MUSCAT ELECTRICITY
DISTRIBUTION COMPANY

Jessica Morris
DENTON WILDE SAPTE

Bruce Palmer
CURTIS MALLETT - PREVOST,
COLT & MOSLE LLP

Marian Paul
AL ALAWI, MANSOOR JAMAL
& Co.

Reji Paul
DR. ABDULLAH ALSAIDI LAW
OFFICE

Madhu Sathyaseelan
JIHAD AL-TAIE & ASSOCIATES

Peter Sayer
SAID AL SHAHRY LAW OFFICE

Charles Schofield
TROWERS & HAMLINS

Paul Sheridan
DENTON WILDE SAPTE

Paul Suddaby
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Jeff Todd
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Thomas Willan
DENTON WILDE SAPTE

Norman Williams
MAJAN ENGINEERING
CONSULTANTS

Sarah Wright
DENTON WILDE SAPTE

PAKISTAN

Sh. Farooq Abdullah
ABRAHAM & SARWANA

Ali Jafar Abidi
STATE BANK OF PAKISTAN

Waheed Ahmad
CHAUDHARY LAW ASSOCIATES

Masood Ahmed
ABRAHAM & SARWANA

Amjad Ali
COTTON LOOP
AROMA SURGICAL Co.

Shariq Aziz
ONLINE SHIPPING & LOGISTICS

Major Javed Bashir
GREENFIELDS INTERNATIONAL

Kashif Butt
ZEESHAN ENTERPRISES
BUNKER LOGISTICS

Ikram Fayaz
QAMAR ABBAS & Co.

Tahseen Ghani
HUSSAIN HOME TEXTILE

Khalid Habibullah
ABRAHAM & SARWANA

Javed Hassan
SOJITZ CORPORATION

Waqar Hussain
ABRAHAM & SARWANA

Hamid Hussain
CROWN MOVERS WORLDWIDE

Rashid Ibrahim
A.F. FERGUSON & Co.

Ali Adnan Ibrahim
GEORGETOWN UNIVERSITY
LAW CENTER

Aman Ullah Iqbal
CROWN TRADING COMPANY

Tariq Nasim Jan
DATACHECK PVT. LTD.

Shaukat Ali Khan
ALHABIB TEXTILE INDUSTRIES

Arif Khan
QAMAR ABBAS & Co.

Asim Khan Hameed
IVON TRADING COMPANY
PVT. LTD.

Muhammad Maki
ABRAHAM & SARWANA

Mehmood Y. Mandviwalla
MANDVIWALLA & ZAFAR

Rashid Mehmood

Yasir Mehmood
AL HAFIZ ENTERPRISES

T. Ud-Din A. Mirza
A.F. FERGUSON & Co.

Moazzam Mughal
BOXING WINNER

Mohammad Qasim Qureshi
AZAM CHAUDHRY LAW
ASSOCIATES

Shaheer Asghar Qureshi
SAHIL FREIGHT PAKISTAN
PRIVATE LIMITED

Faiza Rafique
CHAUDHARY LAW ASSOCIATES

Adnan Rafique
PARIAN INTERNATIONAL

Abdul Rahman
QAMAR ABBAS & Co.

Waqar Rana
CORNELIUS LANE & MUFTI

Abid Rauf
ARC INTERNATIONAL

Mehdi Raza
MOOSA TEXTILE MILLS (PVT)
LTD

Sajjad Raza
TRANSOCEAN SHIPPING
AGENCIES

Abdul Razzaq
QAMAR ABBAS & Co.

Jawad A. Sarwana
ABRAHAM & SARWANA

Mohammad Shafique
ONLINE SHIPPING & LOGISTICS

Ghulam Haider Shamsi
HAIDER SHAMSI & Co.,
CHARTERED ACCOUNTANTS

Mohammed Shoukat
AIRCON LOGISTIC
INTERNATIONAL

Zubair Umer
TEXTILE HOME

Ilyas Zafar
ZAFAR & ASSOCIATES LLP.

PALAU

Kenneth Barden
ATTORNEY-AT-LAW

Cristina Castro
WESTERN CAROLINE TRADING
Co.

Lolita Gibbons-Decheny
KOROR PLANNING AND
ZONING OFFICE

David Shadel
THE LAW OFFICE OF KIRK AND
SHADEL

PANAMA

Alejandro Alemán
ALFARO, FERRER & RAMÍREZ

Amanda C. Barrata de Wong
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Francisco A. Barrios G.
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Caroline Bono
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Jose A. Bozzo
GARRIDO & GARRIDO

Jose Ignacio Bravo
COCOLPLAN

Luis Chalhoub
ICAZA, GONZALEZ-RUIZ &
ALEMAN

Shanina J. Contreras
AROSEMENA NORIEGA &
CONTRERAS, MEMBER OF IUS
LABORIS AND LEX MUNDI

Julio Cesar Contreras III
AROSEMENA NORIEGA &
CONTRERAS, MEMBER OF IUS
LABORIS AND LEX MUNDI

Guadalupe de Coparropa
CEVA LOGISTICS

Ricardo Eskildsen Morales
ESKILDSEN & ESKILDSEN

Michael Fernandez
CAPAC (CÁMARA PANAMEÑA
DE LA CONSTRUCCIÓN)

Alejandro Fernández de
CASTRO
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Enna Ferrer
ALFARO, FERRER & RAMÍREZ

Einys K. Fuentes
PANAMÁ SOLUCIONES
LOGÍSTICAS INT. - PSLI

Jorge Garrido
GARRIDO & GARRIDO

Jorge R. González Byrre
ARIAS, ALEMÁN & MORA

Ricardo Madrid
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Ana Lucia Márquez
AROSEMENA NORIEGA &
CONTRERAS, MEMBER OF IUS
LABORIS AND LEX MUNDI

Ivette Elisa Martínez Saenz
PATTON, MORENO & ASVAT

Yadira I. Moreno
AGUILAR CASTILLO LOVE

Erick Rogelio Muñoz
SUCRE ARIAS & REYES

José Miguel Navarrete
AROSEMENA NORIEGA &
CONTRERAS, MEMBER OF IUS
LABORIS AND LEX MUNDI

Ramón Ortega
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Andrea Paniagua
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Sebastian Perez
UNION FENOSA - EDEMET -
EDECHI

Julio Pinedo
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Alfredo Ramírez Jr.
ALFARO, FERRER & RAMÍREZ

Manuel E. Rodriguez
UNION FENOSA - EDEMET -
EDECHI

Luz María Salamina
ASOCIACIÓN PANAMEÑA DE
CRÉDITO

Juan Tejada
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Valentín Ureña III
AROSEMENA NORIEGA &
CONTRERAS, MEMBER OF IUS
LABORIS AND LEX MUNDI

Patricia Urriola
PANALPINA

Ramón Varela
MORGAN & MORGAN

PAPUA NOWA GWINEA

Tyson Boboro
ALLENS ARTHUR ROBINSON

Vincent Bull
ALLENS ARTHUR ROBINSON

David Caradus
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Richard Flynn
BLAKE DAWSON

Justin Haiara
STEELES LAWYERS

Peter Joseph Heystraten
SEA HORSE PACIFIC

Antonia Laki
PRICEWATERHOUSECOOPERS

David Lavery
BLAKE DAWSON

John Leahy
PETER ALLAN LOWING
LAWYERS

Simon Nutley
PETER ALLAN LOWING
LAWYERS

Steven O'Brien
O'BRIENS

Kapu Rageau
RAGEAU, MANUA & KIKIRA
LAWYERS
STEAMSHIPS TRADING
COMPANY LTD.

Thomas Taberia
PETER ALLAN LOWING
LAWYERS

PARAGWAJ

Perla Alderete
VOUGA & OLMEDO ABOGADOS

Hugo T. Berkemeyer
BERKEMEYER, ATTORNEYS &
COUNSELORS

Luis Alberto Breuer
BERKEMEYER, ATTORNEYS &
COUNSELORS

Esteban Burt
PERONI, SOSA, TELLECHEA,
BURT & NARVAJA, MEMBER OF
LEX MUNDI

María Debattisti
SERVIMEX SACI

Lorena Dolsa
BERKEMEYER, ATTORNEYS &
COUNSELORS

Blas Dos Santos
FERRERE ATTORNEYS

Estefanía Elicetche
PERONI, SOSA, TELLECHEA,
BURT & NARVAJA, MEMBER OF
LEX MUNDI

Jorge Figueredo
VOUGA & OLMEDO ABOGADOS

Néstor Gamarra
SERVIMEX SACI

Ilse Gonzalez
ILSE GONZALEZ & ASOC

Larisa Guillén
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Jorge Jimenez Rey
BANCO CENTRAL

Nestor Loizaga
FERRERE ATTORNEYS

Carmela Martínez
PRICEWATERHOUSECOOPERS

María Esmeralda Moreno
MORENO RUFFINELLI &
ASOCIADOS

Roberto Moreno Rodríguez
ALCALÁ
MORENO RUFFINELLI &
ASOCIADOS

Hector Palazon
FERRERE ATTORNEYS

Rocío Penayo
MORENO RUFFINELLI &
ASOCIADOS

Yolanda Pereira
BERKEMEYER, ATTORNEYS &
COUNSELORS

Armindo Riquelme
FIORIO, CARDOZO &
ALVARADO

Belen Saldívar Romañach
FERRERE ATTORNEYS
Angela Schaerer de Sosa
ESCRIBANA PÚBLICA

Ruben Taboada
PRICEWATERHOUSECOOPERS

PERU

Walter Aguirre
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Marco Antonio Alarcón Piana
ESTUDIO ECHECOPAR

Humberto Allemant
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Gisella Alvarado Caycho
ESTUDIO ECHECOPAR

Guillermo Auler
FORSYTH & ARBE ABOGADOS

Raul Barrios
BARRIOS FUENTES GALLO
ABOGADOS

German Barrios
BARRIOS FUENTES GALLO
ABOGADOS

Vanessa Barzola
PRICEWATERHOUSECOOPERS
LEGAL SERVICES

Marianell Bonomini
PRICEWATERHOUSECOOPERS
LEGAL SERVICES

José Ignacio Castro
ESTUDIO RUBIO, LEGUÍA,
NORMAND Y ASOCIADOS

Fernando Castro Kahn
MUÑIZ, RAMÍREZ, PERÉZ-
TAIMAN & LUNA VICTORIA
ATTORNEYS AT LAW

Javier de la Vega
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Alfonso De Los Heros Pérez
ALBELA
ESTUDIO ECHECOPAR

Mariana De Olazaval
ESTUDIO OLAECHEA, MEMBER
OF LEX MUNDI

Paula Devescovi
BARRIOS FUENTES GALLO
ABOGADOS

Juan Carlos Durand
GRAHAMMER
DURAND ABOGADOS

Arturo Ferrari
MUÑIZ, RAMÍREZ, PERÉZ-
TAIMAN & LUNA VICTORIA
ATTORNEYS AT LAW

Guillermo Ferrero
ESTUDIO FERRERO ABOGADOS

Luis Fuentes
BARRIOS FUENTES GALLO
ABOGADOS

Juan García Montúfar
ESTUDIO RUBIO, LEGUÍA,
NORMAND Y ASOCIADOS

Anabeli González
ESTUDIO FERRERO ABOGADOS

Cecilia Guzman-Barron
BARRIOS FUENTES GALLO
ABOGADOS

Jose A. Honda
ESTUDIO OLAECHEA, MEMBER
OF LEX MUNDI

Rafael Junco
CAMARA PERUANA DE LA
CONSTRUCCION

Kuno Kafka Prado
ESTUDIO RUBIO, LEGUÍA,
NORMAND Y ASOCIADOS

Adolfo Lopez
PRICEWATERHOUSECOOPERS

German Lora
PAYET, REY, CAUVI ABOGADOS

Raul Lozano-Merino
PEÑA, LOZANO, FAURA &
ASOCIADOS

Milagros Maravi
ESTUDIO RUBIO, LEGUÍA,
NORMAND Y ASOCIADOS

Jesús Matos
ESTUDIO OLAECHEA, MEMBER
OF LEX MUNDI

Milagros Mendoza
ESTUDIO RUBIO, LEGUÍA,
NORMAND Y ASOCIADOS

Anna Julia Mendoza
PAYET, REY, CAUVI ABOGADOS

Marlene Molero
ESTUDIO RUBIO, LEGUÍA,
NORMAND Y ASOCIADOS

Miguel Mur
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Franco Muschi
PAYET, REY, CAUVI ABOGADOS

Gabriel Musso
ESTUDIO RUBIO, LEGUÍA,
NORMAND Y ASOCIADOS

Carmen Padrón
ESTUDIO RUBIO, LEGUÍA,
NORMAND Y ASOCIADOS

Adolfo J. Pinillos
DURAND ABOGADOS

Lucianna Polar
ESTUDIO OLAECHEA, MEMBER
OF LEX MUNDI

Carlos Javier Rabanal Sobrino
DURAND ABOGADOS

Fernando M. Ramos
BARRIOS FUENTES GALLO
ABOGADOS

Sonia L. Rengifo
BARRIOS FUENTES GALLO
ABOGADOS

Alonso Rey Bustamante
PAYET, REY, CAUVI ABOGADOS

Guillermo Acuña Roeder
ESTUDIO RUBIO, LEGUÍA,
NORMAND Y ASOCIADOS

Augusto Ruiloba Morante
ESTUDIO ECHECOPAR

Emil Ruppert Yañez
ESTUDIO RUBIO, LEGUÍA,
NORMAND Y ASOCIADOS

Carolina Sáenz
ESTUDIO RUBIO, LEGUÍA,
NORMAND Y ASOCIADOS

Adolfo Sanabria Mercado
MUÑIZ, RAMÍREZ, PERÉZ-
TAIMAN & LUNA VICTORIA
ATTORNEYS AT LAW

Diego Sanchez
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Martin Serkovic
ESTUDIO OLAECHEA, MEMBER
OF LEX MUNDI

Hugo Silva
RODRIGO, ELÍAS, MEDRANO
ABOGADOS

José Antonio Valdez
ESTUDIO OLAECHEA, MEMBER
OF LEX MUNDI

Valery Vicente
FORSYTH & ARBE ABOGADOS

Manuel Villa-García
ESTUDIO OLAECHEA, MEMBER
OF LEX MUNDI

Ursula Villanueva
ESTUDIO RUBIO, LEGUÍA,
NORMAND Y ASOCIADOS

Monica Yolanda Arteaga
CHAPARRO
REGISTRO PREDIAL URBANO

POLSKA

Allen & Overy A. Pędzich
S.P.K.

Grzegorz Banasiuk
GIDE LOYRETTE NOUEL POLSKA

Aleksander Borowicz
BIURO INFORMACJI
KREDYTOWEJ S.A.

Tomasz Brudkowski
KOCHAŃSKI, BRUDKOWSKI &
PARTNERS

Krzysztof Cichocki
SKS LEGAL

Krzysztof Ciepłiński
GIDE LOYRETTE NOUEL
POLSKA

Bożena Ciosek
WIERZBOWSKI EVERSHEDES,
MEMBER OF EVERSHEDES
INTERNATIONAL LTD.

Tomasz Duchniak
SKS LEGAL

Lech Giliciński
WHITE & CASE W.
DANIŁOWICZ, W. JURCEWICZ I
WSPÓLNICY SP. K.

Paweł Grzeszkowski
GIDE LOYRETTE NOUEL
POLSKA

Fidala Jarosław
TOKARCUK, JĘDRZEJCZYK,
WSPÓLNICY. KANCELARIA
PRAWNA GIDE LOYRETTE
NOUEL POLSKA

Piotr Kaim
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Tomasz Kański
SOLTYSIŃSKI KAWECKI &
SZŁĘZAK

Iwona Karasek
JAGIELLONIAN UNIVERSITY
KRAKOW

Edyta Kolkowska
EWA LACHOWSKA - BROL
WIERZBOWSKI EVERSHEDES,
MEMBER OF EVERSHEDES
INTERNATIONAL LTD.

Dagmara Lipka-Chudzik
MAGNUSSON

Agata Mierzwa
WIERZBOWSKI EVERSHEDES,
MEMBER OF EVERSHEDES
INTERNATIONAL LTD.

Dariusz Okolski
OKOLSKI LAW OFFICE

Krzysztof Pawlak
SOLTYSIŃSKI KAWECKI &
SZŁĘZAK

Weronika Pelc
WARDYŃSKI & PARTNERS,
MEMBER OF LEX MUNDI

Anna Maria Puksztó
SALANS

Bartłomiej Raczkowski
BARTŁOMIEJ RACZKOWSKI
KANCELARIA PRAWA PRACY

Piotr Sadownik
GIDE LOYRETTE NOUEL
POLSKA

Katarzyna Sarek
BARTŁOMIEJ RACZKOWSKI
KANCELARIA PRAWA PRACY
ZBIGNIEW SKÓRCZYŃSKI
CHADBOURNE & PARKE LLP

Dariusz Smiechowski
UNION OF POLISH ARCHITECTS
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Iwona Smith
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Ewelina Stobiecka
EISELSBERG NATLACEN
WALDERDORFF CANCOLA
RECHTSANWÄLTE GMBH

PORTORYKO

Viviana Aguilu
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Israel Alicea
QUÍÑONES & SÁNCHEZ, PSC

Ignacio Alvarez
PIETRANTONI MÉNDEZ &
ALVAREZ LLP

Alfredo Alvarez-Ibañez
O'NEILL & BORGES

Juan Aquino
O'NEILL & BORGES

Javier Arbona
QUÍÑONES & SÁNCHEZ, PSC

James A. Arroyo
TRANSUNION

Hermann Bauer
O'NEILL & BORGES

Nikos Buxeda Ferrer
ADSUAR MUÑIZ GOYCO SEDA
& PÉREZ-OCHOA, P.S.C

Mildred Caban
GOLDMAN ANTONETTI &
CÓRDOVA P.S.C

Jorge Capó
O'NEILL & BORGES

Walter F. Chow
O'NEILL & BORGES

Myrtelesa Diaz Pedora
ADSUAR MUÑIZ GOYCO SEDA
& PÉREZ-OCHOA, P.S.C

Alberto G. Estrella
WILLIAM ESTRELLA LAW
OFFICES

Carla Garcia
O'NEILL & BORGES

Carlos Hernandez
REICHARD & ESCALERA

Gerardo Hernandez
WILLIAM ESTRELLA LAW
OFFICES

Francisco Hernández-Ruiz
REICHARD & ESCALERA

Donald E. Hull
PIETRANTONI MÉNDEZ &
ALVAREZ LLP

Luis Marini
O'NEILL & BORGES

Rubén M. Medina-Lugo
CANCIO, NADAL, RIVERA &
DÍAZ

Oscar O Meléndez - Sauri
COTO MALLEY & TAMARGO,
LLP

Pedro A. Morell
GOLDMAN ANTONETTI &
CÓRDOVA P.S.C

Carlos Nieves
QUÍÑONES & SÁNCHEZ, PSC

Joaquín M Nieves
SUN AIR EXPEDITE SERVICE

Jorge Peirats
PIETRANTONI MÉNDEZ &
ALVAREZ LLP

Edwin Quiñones
QUÍÑONES & SÁNCHEZ, PSC

Victor Rodriguez
MULTITRANSPORT & MARINE
CO.

Victor Rodriguez
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Jorge M. Ruiz Montilla
MCCONNELL VALDÉS LLC

Javier Sánchez

Ineabelle Santiago
REICHARD & ESCALERA

Yasmin Umpierre-Chaar
O'NEILL & BORGES

Carlos Valdeley
O'NEILL & BORGES

Fernando Van Deryds
REICHARD & ESCALERA

Travis Wheatley
O'NEILL & BORGES

PORTUGALIA

Victor Abrantes
VICTOR ABRANTES -
INTERNATIONAL SALES AGENT

Filipa Arantes Pedroso
MORAIS LEITÃO, GALVÃO
TELES, SOARES DA SILVA &
ASSOCIADOS, MEMBER OF LEX
MUNDI

Miguel Azevedo
GARRIGUES

Manuel P. Barrocas
BARROCAS SARMENTO NEVES

José Pedro Briosa e Gala
BARROCAS SARMENTO NEVES

Rita Carvalho
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Tiago Castanheira Marques
ABREU ADVOGADOS

Susana Cebola
DIRECTORATE GENERAL OF
REGISTRY & NOTARY CIVIL
SERVICE

Gabriel Cordeiro
DIRECÇÃO MUNICIPAL DE
GESTÃO URBANÍSTICA

João Cadete de Matos
BANCO DE PORTUGAL

Carlos de Sousa e Brito
CARLOS DE SOUSA & BRITO &
ASSOCIADOS

Cristina Dein
DEIN ADVOGADOS

John Duggan
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Bruno Ferreira
GARRIGUES

Jorge Figueiredo
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Inga Kilikeviciene

Martim Krupenski
BARROCAS SARMENTO NEVES

Maria Manuel Leitão Marques
SECRETARY OF STATE
FOR ADMINISTRATIVE
MODERNISATION

Diogo Léonidas Rocha
GARRIGUES

Jorge Pedro Lopes
POLYTECHNIC INSTITUTE OF
BRAGANÇA

Marta Elisa Machado
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Ana Margarida Maia
MIRANDA CORREIA
AMENDEOIRA & ASSOCIADOS

Miguel Marques dos Santos
GARRIGUES

Filipa Marques Junior
MORAIS LEITÃO, GALVÃO
TELES, SOARES DA SILVA &
ASSOCIADOS, MEMBER OF LEX
MUNDI

Isabel Martínez de Salas
GARRIGUES

Susana Melo
GRANT THORNTON
CONSULTORES, LDA

Joaquim Luís Mendes
GRANT THORNTON
CONSULTORES, LDA.

João Moucheira
DIRECTORATE GENERAL OF
REGISTRY & NOTARY CIVIL
SERVICE
MOUTEIRA GUERREIRO, ROSA
AMARAL & ASSOCIADOS -
SOCIEDADE DE ADVOGADOS
R.L.

Rita Nogueira Neto
GARRIGUES

Felipe Oliveira
CARLOS DE SOUSA & BRITO &
ASSOCIADOS

Rui Peixoto Duarte
ABREU ADVOGADOS

Pedro Pereira Coutinho
GARRIGUES

Acácio Pita Negrão
PLEN - SOCIEDADE DE
ADVOGADOS, RL

Margarida Ramalho
ASSOCIAÇÃO DE EMPRESAS
DE CONSTRUÇÃO E OBRAS
PÚBLICAS

Paulo Ribeiro
QUINTA DO FIGUEIRAL

Filomena Rosa
DIRECTORATE GENERAL OF
REGISTRY & NOTARY CIVIL
SERVICE

David Salgado Areias
ABREU ADVOGADOS

Pedro Santos
ANDROMEDA

Pedro Santos
GRANT THORNTON
CONSULTORES, LDA

Raquel Santos
MORAIS LEITÃO, GALVÃO
TELES, SOARES DA SILVA &
ASSOCIADOS, MEMBER OF LEX
MUNDI

Manuel Silveira Botelho
ANTÓNIO FRUTUOSO DE MELO
E ASSOCIADOS - SOCIEDADE DE
ADVOGADOS, R.L.

Carmo Sousa Machado
ABREU ADVOGADOS

João Paulo Teixeira de Matos
GARRIGUES

REPUBLIKA KONGA

Prosper Bizitou
FIDAFRICA /
PRICEWATERHOUSECOOPERS

David Bourion
FIDAFRICA /
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Mohammad Daoudou
FIDAFRICA /
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Jean-Philippe Esseau
CABINET ESSEAU

Mathias Essereke
CABINET D'AVOCATS CLAUDE
COELHO

Ludovic Désiré Essou
CABINET ESSOU

Philippe Fouda Fouda
BEAC
ETUDE DE MAITRES SÉRAPHIN
MCAKOSSO-DOUTA ET
NORBERT M'FOUTOU

Henriette Lucie Arlette Galiba
OFFICE NOTARIAL ME GALIBA

Caroline Idrissou-Belingar
BEAC

Sylvère Bérenger Kymbassa
BOUSSI
ETUDE MAITRE BÉATRICE
DIANZOLO, HUISSIER DE
JUSTICE

François Lavanant
SDV

Emmanuel Le Bras
FIDAFRICA /
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Bruno Ossebi
CABINET ESSOU

Chimène Prisca Nina Pongui
ETUDE DE ME CHIMÈNE
PRISCA NINA PONGUI

Roberto Prota
SDV

REPUBLIKA

ŚRODKOWOAFRYKAŃSKA

Richard Anokonayan
MINISTERIE DE LA FONCTION
PUBLIQUE

Max Symphorien Babdiba
CLUB OHADA

Jean Christophe Bakossa
L'ORDRE CENTRAFRICAİN DES
ARCHITECTES

Emile Bizon
CABINET TIANGAYE -
UNIVERSITÉ DE BANGUI

Michel Desprez
SDV CENTRAFRIQUE - GROUPE
BOLLORÉ

Maurice Dibert- Dollet
MINISTÈRE DE LA JUSTICE

Bertin-Rufin Dimanche
MINISTÈRE DES FINANCES,
DIRECTION GÉNÉRALE DES
IMPÔTS ET DES DOMAINES

Christiane Doraz-Sereffesenet
SÉCRÉTAIRE GÉNÉRALE DE LA
CHAMBRE DES NOTAIRES

Marie-Edith Douzima-Lawson
Cabinet Douzima
& MINISTÈRE DE LA FONCTION
PUBLIQUE

Energie Centrafricaine
(ENERCA)

Philippe Fouda Fouda
BEAC

Dolly Gotilogue
ISIDORE GROTHE
MINISTÈRE DES FINANCES ET
DU BUDGET

Gabriel Houndoni
CLUB OHADA

Caroline Idrissou-Belingar
BEAC

Noel Kelembho
SDV - GROUPE BOLLORÉ

Bouna Loumandet Chrésia
ETUDE NOTARIALE

Jean Paul Maradas Nado
MINISTÈRE DE L'URBANISME

Anasthasie Mbo-Gaudeuille
CHAMBRE DE COMMERCE
D'INDUSTRIE DES MINES ET DE
L'ARTISANAT

Serge Médard Missamou
CLUB OHADA

Yves Namkomokoina
MAGISTRAT, COMMERCE
TRIBUNAL

Jean Baptiste Nouganga
BUREAU COMPTABLE FISCAL -
CABINET NOUGANGA

Bako Sah
ARCHITECT

ROSJA

Marat Agabalyan
HERBERT SMITH CIS LLP

Darya Angelo
LAW FIRM ALRUD

Ekaterina Avilova
PRICewaterhouseCOOPERS
LEGAL SERVICES

Fedor Bogatyrev
LAW FIRM ALRUD

Alexia Borisov
ANDREAS NEOCLEOUS & Co.,
LEGAL CONSULTANTS

Julia Borozdna
BAKER & MCKENZIE

Maria Bykovskaya
GIDE LOYRETTE NOUËL,
MEMBER OF LEX MUNDI
ESPRO REAL ESTATE

Valery Getmanenko
BAKER & MCKENZIE

Maria Gorban
GIDE LOYRETTE NOUËL,
MEMBER OF LEX MUNDI

Evgeniy Gouk
PRICewaterhouseCOOPERS
CIS LAW OFFICES B.V.

Marlena Hurley
TRANSUNION CRIF DECISION
SOLUTION

Irina Im
PRICewaterhouseCOOPERS

Sergej Juzovitski
RAMBOLL

Maxim Kandyba
PRICewaterhouseCOOPERS
CIS LAW OFFICES B.V.

Ekaterina Kotova
PRICewaterhouseCOOPERS
CIS LAW OFFICES B.V.

Dmitry Kurochkin
HERBERT SMITH CIS LLP

Sergei L. Lazarev
RUSSIN & VECCHI, LLC.

Maxim Likholetov
MAGNUSSON

Dmitry Lyakhov
RUSSIN & VECCHI, LLC.

Anastasia Malashkevich
PRICewaterhouseCOOPERS

Irina Martakova
PRICewaterhouseCOOPERS

Vladimir Melnikov
HERBERT SMITH CIS LLP

Lyudmila Merzlikina
ALRUD LAW FIRM

Yuri Monastyrsky
MONASTYRSKY, ZYUBA,
STEPANOV & PARTNERS
OAO PIGMENT

Gennady Odarich
PRICewaterhouseCOOPERS
LEGAL SERVICES

Tatiana Ponomareva

Igor Porokhin
MAGNUSSON

Maria Priezzheva
ORRICK HERRINGTON &
SUTCLIFFE LLP

Roman Reshetyuk
PRICewaterhouseCOOPERS
LEGAL SERVICES

Evgeniy Reyzman
BAKER & MCKENZIE

Konstantin Salichev
ANDREY SHPAK
PRICewaterhouseCOOPERS

Olga Sirodovaya
ORRICK HERRINGTON &
SUTCLIFFE LLP

Steven Snaith
PRICewaterhouseCOOPERS

Pavel Solovyev
MAGNUSSON

Irina Strizhakova
ANDREAS NEOCLEOUS & Co.,
LEGAL CONSULTANTS

Elena Subocheva
RUSSIN & VECCHI, LLC

Mikhail Usubyayn
ORRICK, HERRINGTON &
SUTCLIFFE LLP

Andrey Zhdanov
BAKER & MCKENZIE

RPA

Theo Adendorff
KCSA

Ross Alcock
EDWARD NATHAN
SONNENBERGS INC.

Mark Badenhorst
PRICewaterhouseCOOPERS
BAY LANGUAGE INSTITUTE

Kobus Blignaut
EDWARD NATHAN
SONNENBERGS INC

Matthew Bonner
BAKER & MCKENZIE LLP

Lloyd Chater
BOWMAN GILFILLAN, MEMBER
OF LEX MUNDI

Paul Coetser
BRINK COHEN LE ROUX

Haydn Davies
WEBBER WENTZEL

Paul De Ch Alain
PRICewaterhouseCOOPERS

Gretchen De Smit
EDWARD NATHAN
SONNENBERGS INC.

Tim Desmond
GARLICK & BOUSFIELD INC

Rudolph Du Plessis
BOWMAN GILFILLAN, MEMBER
OF LEX MUNDI.

Miranda Feinstein
EDWARD NATHAN
SONNENBERGS INC.

Hennie Geldenhuis
DEPARTMENT OF LAND
AFFAIRS

Sean Gilmour
PRICewaterhouseCOOPERS

Tim Gordon-Grant
BOWMAN GILFILLAN, MEMBER
OF LEX MUNDI

Igno Gouws
WEBBER WENTZEL

Roelof Grové
ADAMS & ADAMS
KING IMPEX

Unathi Kondile
BOWMAN GILFILLAN, MEMBER
OF LEX MUNDI

Erle Koomets
PRICewaterhouseCOOPERS

Renee Kruger
WEBBER WENTZEL

Irvin Lawrence
GARLICK & BOUSFIELD INC

Sam Lefafa
DEPARTMENT OF LAND
AFFAIRS

João Martins
PRICewaterhouseCOOPERS

Joey Mathekgga
CIPRO (COMPANIES & IPR
REGISTRATION OFFICE)

Gabriel Meyer
DENEYS REITZ / AFRICA
LEGAL

Amit Parekh
BOWMAN GILFILLAN, MEMBER
OF LEX MUNDI
Q & N WEST EXPORT
TRADING HOUSE

Eamonn Quinn
EAMONN DAVID QUINN
ATTORNEY

Antoinette Reynolds
DEPARTMENT OF LAND
AFFAIRS

Malaika Ribeiro
PRICewaterhouseCOOPERS

Nyasha Samuriwo
BOWMAN GILFILLAN, MEMBER
OF LEX MUNDI

Peter Sands
SDV LTD

Richard Shein
BOWMAN GILFILLAN, MEMBER
OF LEX MUNDI

Rob Smorfitt
CHAMBER OF COMMERCE &
INDUSTRIES

Chris Todd
BOWMAN GILFILLAN, MEMBER
OF LEX MUNDI
TRANSUNION ITC

Jacques van Wyk
CLIFFE DEKKER

Llewellyn van Wyk
CSIR

Claire Van Zuylen
BOWMAN GILFILLAN, MEMBER
OF LEX MUNDI

Allen West
DEPARTMENT OF LAND
AFFAIRS

St Elmo Wilken
DENEYS REITZ / AFRICA
LEGAL

Rozalynne Wright
WEBBER WENTZEL

RUMUNIA

Adriana Almasan
STOICA & ASOCIATII
ATTORNEYS-AT-LAW

Alina Badea
MUȘAT & ASOCIATII

Emanuel Bancila
PRICewaterhouseCOOPERS

Irina Bănică
MUȘAT & ASOCIATII

Irina Barbu
D & B DAVID SI BAIAS S.C.A.

Cristian Bichi
NATIONAL BANK

Monica Bicusca
ANGHEL STABB & PARTNERS

Roxana Bolea
D & B DAVID SI BAIAS S.C.A.

Cosmin Bonea
SALANS

Cezara Chirica
D & B DAVID SI BAIAS S.C.A.

Anamaria Corbescu
SALANS

Dorin Coza
BABUȘ SULICA
PROTOPOESCU VONICA

Tiberiu Csaki
SALANS

Peter De Ruiter
PRICewaterhouseCOOPERS

Luminita Dima
NESTOR NESTOR DICULESCU
KINGSTON PETERSEN, MEMBER
OF LEX MUNDI & OF SEE LEGAL

Alexandru Dobrescu
LINA & GUIA S.C.A

Ion Dragulin
NATIONAL BANK

Laura Adina Duca
NESTOR NESTOR DICULESCU
KINGSTON PETERSEN, MEMBER
OF IUS LABORIS, OF LEX
MUNDI & OF SEE LEGAL

Cristina Ene
PRICewaterhouseCOOPERS

Serban Epure
BIROUL DE CREDIT

Adriana Gaspar
NESTOR NESTOR DICULESCU
KINGSTON PETERSEN, MEMBER
OF IUS LABORIS, OF LEX
MUNDI & OF SEE LEGAL

Gina Gheorghe
TANASESCU, LEAUA, CADAR &
ASOCIATII

Sergiu Gidei
D & B DAVID SI BAIAS S.C.A.

Alexandru Gosa
D & B DAVID SI BAIAS S.C.A.

Veronica Suliczki
BABUȘ SULICA
PROTOPOESCU VONICA

Mihai Guia
LINA & GUIA S.C.A

Nicolae Hariuc
*ZAMFIRESCU RACOȚI PREDOIU
LAW PARTNERSHIP
HIDROPNEUMATICA*

Roxana Ionescu
*NESTOR NESTOR DICULESCU
KINGSTON PETERSEN, MEMBER
OF IUS LABORIS, OF LEX
MUNDI & OF SEE LEGAL*

Iulian Iosif
MUȘAT & ASOCIAȚII

Crenguta Leaua
*TANAȘESCU, LEAUA, CADAR &
ASOCIATII*

Cristian Lina
LINA & GUIA S.C.A

Dumitru Viorel Manescu
*NATIONAL UNION OF
ROMANIAN NOTARIES*

Alina Manescu
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Oana Manuceanu
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Gelu Titus Maravela
MUȘAT & ASOCIAȚII

Carmen Medar
D & B DAVID SI BALAS S.C.A

Raluca Mocanu
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Dominic Morega
MUȘAT & ASOCIAȚII

Adriana Neagoe
NATIONAL BANK

Manuela Marina Nestor
*NESTOR NESTOR DICULESCU
KINGSTON PETERSEN, MEMBER
OF IUS LABORIS, OF LEX
MUNDI & OF SEE LEGAL*

Madalin Niculeasa
*NESTOR NESTOR DICULESCU
KINGSTON PETERSEN, MEMBER
OF IUS LABORIS, OF LEX
MUNDI & OF SEE LEGAL*

Lavinia Nucu
ANGHEL STABB & PARTNERS

Alina Oancea
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Marius Pătrășcanu
MUȘAT & ASOCIAȚII

Cristina Popescu
LINA & GUIA S.C.A

Alina Popescu
MUȘAT & ASOCIAȚII

Mariana Popescu
NATIONAL BANK

Diana Emanuela Precup
*NESTOR NESTOR DICULESCU
KINGSTON PETERSEN, MEMBER
OF IUS LABORIS, OF LEX
MUNDI & OF SEE LEGAL*

Irina Preoteasa
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Alina Proteasa
LINA & GUIA S.C.A

Adriana Puscas
*BABIUC SULICA
PROTOPODESCU VONICA*

Raluca Radu
SALANS

Laura Radu
*STOICA & ASOCIATII
ATTORNEYS-AT-LAW*

Alina Rafaila
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Angela Rosca
TAXHOUSE SRL

Alex Rosca
TAXHOUSE SRL

Ana-Maria Rusu
SALANS

Romana Schuster
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Cristina Simion
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Alexandru Slujitoru
D & B DAVID SI BALAS S.C.A.

Alexandra Sova
SOVA & PARTNERS

Ileana Sovaila
MUȘAT & ASOCIAȚII

David Stabb
ANGHEL STABB & PARTNERS

Marta Stefan
ANGHEL STABB & PARTNERS

Cristiana Stoica
*STOICA & ASOCIATII
ATTORNEYS-AT-LAW*

Sorin Corneliu Stratula
*STRATULA TOMOSOIU
MOCANU*

Potysz Tiberu
*BITRANS LTD., MEMBER OF
WORLD MEDIATRANS GROUP*

Anca Vatasoiu
SALANS

Mihai Vintu
PRICEWATERHOUSECOOPERS

RWANDA

Banque Commerciale du
RWANDA

Emmanuel Abijuru
UNIVERSITÉ LIBRE DE KIGALI

Alberto Basomingera
*CABINET D'AVOCATS
MHAYIMANA*

Pierre Célestin Bumbakare
*RWANDA REVENUE
AUTHORITY*

José Habimana
UMWILIMU SACCO

Jean Havugimana
*RWANDA REVENUE
AUTHORITY*

Suzanne Iyakaremye
SDV

Project Kaburege
CABINET D'AVOCAT KABUREGE

Annie Kairaba-Kyambadde
*RWANDA INITIATIVE FOR
SUSTAINABLE DEVELOPMENT /
LANDNET*

Marcellin Kamanzi
*ROBERT KAMUGISHA
MINISTRY OF JUSTICE*

Angélique Kantengwa
NATIONAL BANK

Theophile Kazaneza
KIGALI BAR ASSOCIATION

Rodolphe Kembukuswa
SDV

Narasimha Kollegal
*WORLD FREIGHT S.A.R.L.
ISAËE MHAYIMANA
CABINET D'AVOCATS
MHAYIMANA*

Minette Mutoni
BARREAU DE KIGALI

Pothin Muvura

David Ngaracu
WORLD FREIGHT S.A.R.L.

Athanase Rutabingwa
KIGALI ALLIED ADVOCATES

Vincent Shyirambere
*OFFICE OF THE REGISTRAR OF
LAND TITLES*

André Verbruggen

SALVADOR

Carlos Roberto Alfaro
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Ana Margoth Arévalo
*SUPERINTENDENCIA DEL
SISTEMA FINANCIERO*

Francisco Armando Arias
*RIVERA
ARIAS & MUÑOZ*

Irene Arrieta de Díaz Nuila
ARRIETA BUSTAMANTE

Francisco José Barrientos
AGUILAR CASTILLO LOVE

Caroline Bono
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Diana Castro
LEXINCORP

Ricardo Cevallos
*CONSORTIUM CENTRO
AMÉRICA ABOGADOS*

Walter Chávez Velasco
GOLD SERVICE / MSI

David Claros
GARCÍA & BODÁN

Geraldo Cruz
GARCÍA & BODÁN

Karla de Martínez
ARRIETA BUSTAMANTE

Mayra de Morán
*PRESIDENTIAL PROGRAM „EL
SALVADOR EFICIENTE”*

Maria Marta Delgado
ARIAS & MUÑOZ

Alejandro Fernández de
*CASTRO
PRICEWATERHOUSECOOPERS*

Roberta Gallardo de
*CROMEYER
ARIAS & MUÑOZ*

Ernesto Hemepe
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Carlos Henriquez
GOLD SERVICE / MSI

Juan Carlos Herrera
ARIAS & MUÑOZ

Thelma Dinora Lizama de
*OSORIO
SUPERINTENDENCIA DEL
SISTEMA FINANCIERO*

Karla Martinez
ARRIETA BUSTAMANTE

Daniel Martinez
GARCÍA & BODÁN

Luis Medina
*RUSCONI, VALDEZ, MEDINA &
ASOCIADOS*

Astrud Maria Meléndez
*ASOCIACIÓN PROTECTORA DE
CRÉDITOS DE EL SALVADOR
(PROCREDITO)*

José Walter Meléndez
CUSTOMS

Mauricio Melhado
GOLD SERVICE / MSI

Camilo Mena
GOLD SERVICE / MSI

Antonio R. Mendez Llort
*ROMERO PINEDA &
ASOCIADOS, MEMBER OF LEX
MUNDI AND TERRA LEX*

Miriam Eleana Mixco Reyna
GOLD SERVICE / MSI

Jocelyn Mónico
AGUILAR CASTILLO LOVE

Ramón Ortega
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Andrea Paniagua
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Carlos Pastrana
*JULIO PINEDO
PRICEWATERHOUSECOOPERS*

Francisco Eduardo Portillo
CEPA

Ana Patricia Portillo Reyes
*GUANDIQUE SEGOVIA
QUINTANILLA*

Flor de Maria Rodriguez
ARIAS & MUÑOZ

Kelly Romero
*RUSCONI, VALDEZ, MEDINA &
ASOCIADOS*

Adonay Rosales
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Oscar Samour
*CONSORTIUM CENTRO
AMÉRICA ABOGADOS*

Juan Tejada
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Manuel Telles Suvillaga
LEXINCORP

Mauricio Antonio Urrutia
*SUPERINTENDENCIA DEL
SISTEMA FINANCIERO*

Julio Valdés
ARIAS & MUÑOZ

Juan Vásquez
GOLD SERVICE / MSI

SAMOA

Tiffany Acton
QUANTUM CONTRAX LTD

Mike Betham
TRANSAM LTD.

Lawrie Burich
QUANTUM CONTRAX LTD

Murray Drake
DRAKE & CO.

Ruby Drake
DRAKE & CO.

George Latu
LATU EY & CLARKE LAWYERS

Arthur R. Penn
LESA MA PENN

John Ryan
TRANSAM LTD.

Shan Shiraz Ali Usman
TRADEPAC MARKETING LTD.

SENEGAL

Ibrahima Abdoulaye
SENELEC

Khaled Abou El Houda
*CABINET KANJO KOITA
CABINET SARR & ASSOCIÉS,
MEMBER OF LEX MUNDI*

Magatte Dabo
TRANSFRET DAKAR

Jonathan Darboux
BCEAO

Fallou Diéye
*APIX -AGENCE CHARGÉE
DE LA PROMOTION DE
L'INVESTISSEMENT ET DES
GRANDS TRAVAUX*

Issa Dione
SENELEC

Patricia Lake Diop
*FODÉ DIOP
ART INGÉRIERIE AFRIQUE*

Fatimatou Zahra Diop
BCEAO

Amadou Drame
CABINET D'AVOCAT

Cheikh Fall
CABINET D'AVOCAT

Adssatou Fall
*FIDAFRICA /
PRICEWATERHOUSECOOPERS*

Mame Adama Gueye
*MAME ADAMA GUEYE &
ASSOCIES*

Khaled A. Houda
AVOCAT À LA COUR

Matthias Hubert
*FIDAFRICA /
PRICEWATERHOUSECOOPERS*

Oumy Kalsoum Gaye
*CHAMBRE DE COMMERCE
D'INDUSTRIE ET
D'AGRICULTURE DE DAKAR*

Seydina Kane
SENELEC

Sidy Kanoute
AVOCAT À LA COUR

Moussa Mbacke
*ETUDE NOTARIALE MOUSSA
MBACKE*

Mamadou Mbaye
*SCP MAME ADAMA GUEYE &
ASSOCIÉS*

Ibrahima Mbodj
AVOCAT À LA COUR

Pierre Michaux
*FIDAFRICA /
PRICEWATERHOUSECOOPERS*

Pape Oumar Ndiaye
AVOCAT À LA COUR

Cheikh Tidiane Ndiaye
SECOM

Moustapha Ndoye
CABINET D'AVOCATS

Cheikh Oumar Fall
*MBACKÉ SENE
SENELEC*

Daniel-Sedar Senghor
*NOTAIRE
SDV*

Djibril Sy
SECOM

Dominique Taty
*FIDAFRICA /
PRICEWATERHOUSECOOPERS*

Ibra Thiombane
*SCP MAME ADAMA GUEYE &
ASSOCIÉS*

Moustapha Thioune
*SOCIETE GENERALE DE
BANQUES AU SENEGAL*

Adama Traore
*SCP MAME ADAMA GUEYE &
ASSOCIÉS*

Baba Traore
TRANSFRET

SERBIA

Rade Bačković
*ASSOCIATION OF SERBIAN
BANKS*

Rene Bijvoet
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Bojana Bogojević
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Marija Bojović
PRICEWATERHOUSECOOPER

Nataša Cvetičanin
LAW OFFICES JANKOVIĆ,

Popović & Mitić

Aleksandar Dimitrov
*PRICA & PARTNERS LAW
OFFICE*

Jelena Djokić
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Uroš Djordjević
*ZIVKOVIĆ & SAMARDŽIĆ LAW
OFFICE*

Jelena Edelman
*PRICA & PARTNERS LAW
OFFICE*

Olga Serb Gretić
NINKOVIĆ LAW OFFICE

Oliver Haussmann
*MORAVČEVIĆ, VOJNOVIĆ
& ZDRAVKOVIĆ O.A.D. U
SARADNJI SA SCHÖNHERR
HARRISON SOLICITORS*

Jovana Ilić
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Anna Jankov
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Nikola Janković
*LAW OFFICES JANKOVIĆ,
POPOVIĆ & MITIĆ*

Martina Jović
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Mirko Kevac
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Dubravka Kosić
LAW OFFICE KOSIC

Marija Kostić
*LAW OFFICES JANKOVIĆ,
POPOVIĆ & MITIĆ*

Ivan Krsikapa
NINKOVIĆ LAW OFFICE

Aleksandar Mančev
*PRICA & PARTNERS LAW
OFFICE*

Aleksandar Miljković
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Dimitrije Nikolić
CARGO T. WEISS

Djurdje Ninković
NINKOVIĆ LAW OFFICE

Darija Ognjenović
*PRICA & PARTNERS LAW
OFFICE*

Igor Oljačić
LAW OFFICE KOSIC

Vladimir Perić
*PRICA & PARTNERS LAW
OFFICE*

Snežana Pešić
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Mihajlo Prica
*PRICA & PARTNERS LAW
OFFICE*

Marko Repić
LAW OFFICE KOSIC

Vladimir Savić
CPI INVESTMENT

Neenad Stanković
*JOKSOVIĆ, STOJANOVIĆ AND
PARTNERS*

Ana Stanković
*MORAVČEVIĆ, VOJNOVIĆ
& ZDRAVKOVIĆ O.A.D. U
SARADNJI SA SCHÖNHERR*

Petar Stojanović
*JOKSOVIĆ, STOJANOVIĆ AND
PARTNERS*

Jovana Stojanović
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Zoran Teodosijević
*LAW OFFICES JANKOVIĆ,
POPOVIĆ & MITIĆ*

Jovana Tomašević
*ZIVKOVIĆ & SAMARDŽIĆ LAW
OFFICE*

Clare Vernon
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Miloš Vulić
*PRICA & PARTNERS LAW
OFFICE*

Relja Zdravković
*MORAVČEVIĆ, VOJNOVIĆ
& ZDRAVKOVIĆ O.A.D. U
SARADNJI SA SCHÖNHERR*

Branislav Živković
*ZIVKOVIĆ & SAMARDŽIĆ LAW
OFFICE*

Miloš Živković
*ZIVKOVIĆ & SAMARDŽIĆ LAW
OFFICE*

SESZELE

Gerry Adam
MAHE SHIPPING CO. LTD.

Jules G. Baker
PORTS AUTHORITY

France Gonzalves Bonte

Andre D. Ciseau
*SEYCHELLES PORTS
AUTHORITY*

Alex Ellenberger
*LOCUS ARCHITECTURE PTY.
LTD.*

Daniel Houareau
PORTS AUTHORITY

Joe Morin
MAHE SHIPPING CO. LTD.

Bernard L. Pool
POOL & PATEL

Roddy Ramanjooloo
*HOOLOOMAN PROJECT
SERVICES*

Unice Romain
PORTS AUTHORITY

Serge Rouillon
ATTORNEY-AT-LAW

SIERRA LEONE

Kelvin Abdallah
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Gideon Ayi-Owoo
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Mohamed Sahid Bangura
MACAULEY, BANGURA & CO.

H.A. Bloomer
PORTS AUTHORITY

A.Y Brewah
BREWAH & CO.

Nicholas Colin Browne-Marke
COURT OF APPEALS

Charles Campbell
CHARLES CAMPBELL & Co.

John Carter
KPMG

Leslie Theophilus Clarkson
AHMRY SERVICES

Neneh Dabo
*ANTI-CORRUPTION
COMMISSION*

Vidal Decker
KPMG

Mariama Dumbuya
*RENNER THOMAS & Co.,
ADELE CHAMBERS*

Dzidzedze Fiadjo
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Cecil French
NATIONAL POWER AUTHORITY

Denis John Scott Garvie
NATIONAL POWER AUTHORITY

Eke Ahmed Halloway
HALLOWAY & PARTNERS

Millicent Hamilton-Hazeley
CLAS LEGAL

Michael A.O. Johnson
*MINISTRY OF LANDS,
COUNTRY PLANNING AND THE
ENVIRONMENT*

Mariama Kallay
*GOVERNMENT OF SIERRA
LEONE*

Alex Konoima
*MINISTRY OF LANDS,
COUNTRY PLANNING AND THE
ENVIRONMENT*

George Kwatia
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Centus Macauley Esq.
MACAULEY, BANGURA & Co.

Joseph Daniel Mahaye
*MINISTRY OF ENERGY &
POWER*

Sullay A. Mannah
BANK OF SIERRA LEONE

Noah Mansaray
PORTS AUTHORITY

Corneilius Adeyemi Max-
Williams I
SHIPPING AGENCIES LTD.

A.P. Moller-Maersk
MAERSK LTD.

Augustine Musa, Esq.
BREWAH & Co.

Oliver Onylander
ADELE CHAMBERS

Eduard Parkinson
NATIONAL POWER AUTHORITY

Prashatn Poduval
MAERSK LTD.

Roger Rogers
*INTERNATIONAL
CONSTRUCTION Co. LTD.*

Susan Sisay
SISAY & ASSOCIATE

Lornard Taylor
MACAULEY, BANGURA & Co.

Alhaji Timbo
NATIONAL POWER AUTHORITY

Mohamed Ahmad Tunis
AHMRY SERVICES

Ayodele Wak-Williams
DEL-WAK AGENCIES

Darcy White
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Klaudius Williams-Tucker
KPMG

Amy Wright
ECOBANK SIERRA LEONE LTD.

Rowland Wright
WRIGHT & Co.

Alfred Yarteh
NATIONAL POWER AUTHORITY

SINGAPUR

Kala Anandarajah
RAJAH & TANN

Hui Jia Ang
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Hooi Yen Chin
GATEWAY LAW CORPORATION

Paerin Choa
TSMP LAW CORPORATION

Kit Min Chye
TAN PENG CHIN LLC

Troy Doyle
CLIFFORD CHANCE WONG

Cyril Dumon
*SDV INTERNATIONAL
LOGISTICS*

Paula Eastwood
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Chi Duan Gooi
DONALDSON & BURKINSHAW

Muhammad Hattar
RODYK & DAVIDSON LLP

Ong Hway Cheng
RAJAH & TANN

Nanda Kumar
RAJAH & TANN

Lee Lay See
RAJAH & TANN

Airinn Loh
*SCHENKER PTE. LTD.
MINISTRY OF TRADE AND
INDUSTRY*

Sheikh Babu Nooruddin
*AL NOOR INTERNATIONAL
PTE. LTD.*

Beng Hong Ong
*WONG TAN & MOLLY LIM LLC
QBB (PTE) LTD.*

See Tiat Quek
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Mark Rowley
CREDIT BUREAU PTE LTD.

Andrew Seah
SCHENKER PTE. LTD.

Priya Selvam
RAJAH & TANN

Lee Chuan Seng
BECA CARTER HOLDINGS &
FERNER PTE LTD.

Nish Shetty
WONGPARTNERSHIP LLP
SHOOK LIN & BOK LLP (IN
JOINT VENTURE WITH ALLEN
& OVERY LLP)

May Yee Tan
WONG TAN & MOLLY LIM LLC

Winston Tay
CUSTOMS

Siu Ing Teng
SINGAPORE LAND AUTHORITY

Liew Yik Wee
WONGPARTNERSHIP LLP

Lim Wee Teck
RAJAH & TANN

Eddie Wong
CITY DEVELOPMENTS LTD.

Paul Wong
RODYK & DAVIDSON LLP

Valerie Wu
DONALDSON & BURKINSHAW

Stephanie Yuen Thio
TSMP LAW CORPORATION

SŁOWACJA

Zuzana Amrichova
PRICEWATERHOUSECOOPERS.

Martina Behuliaková
GEODESY, CARTOGRAPHY AND
CADASTRE AUTHORITY OF THE
SLOVAK REPUBLIC

Vladimir Beles
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Radmila Benkova
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Todd Bradshaw
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Ján Budinský
SLOVAK CREDIT BUREAU, S.R.O.

Kristina Cermakova
PETERKA & PARTNERS

Elena Chorvátová
PETERKA & PARTNERS

Zuzana Dragúnová-Valerová
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Viera Gregorova
PETERKA & PARTNERS

Simona Halakova
ČECHOVÁ & PARTNERS,
MEMBER OF LEX MUNDI

Andrea Jezerska
ČECHOVÁ & PARTNERS,
MEMBER OF LEX MUNDI

Tomas Jucha
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Michaela Jurková
ČECHOVÁ & PARTNERS,
MEMBER OF LEX MUNDI

Soňa Lehocá
ALIANCIAADVOKÁTOV AK,
S.R.O.

Katarina Leitmannová
GEODESY, CARTOGRAPHY AND
CADASTRE AUTHORITY

Marek Lovas
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Michal Luknár
SQUIRE SANDERS S.R.O.

Přemysl Marek
PETERKA & PARTNERS

Tomáš Maretta
ČECHOVÁ & PARTNERS,
MEMBER OF LEX MUNDI

Viktor Mišík
DEDÁK & PARTNERS
PANALPINA WELTTRANSPORT
GMBH

Zora Puškáčová
ZUKALOVÁ COUNSELORS-AT-
LAW

Peter Rozbora
ČECHOVÁ & PARTNERS,
MEMBER OF LEX MUNDI

Gerta Sámelová-Flassiková
ALIANCIAADVOKÁTOV AK,
S.R.O.

Peter Varga
PROCHÁZKA RANDL KÚBR,
MEMBER OF IUS LABORIS &
LEX MUNDI

Clare Moger
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Zuzana Wallova
NATIONAL BANK

Michal Zeman
ČECHOVÁ & PARTNERS,
MEMBER OF LEX MUNDI

Dagmar Zukalová
ZUKALOVÁ COUNSELORS-AT-
LAW

SŁOWENIA

Ana Berce
ODVETNIKI ŠELIH &
PARTNERJI

Crtomir Borec
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Branko Božnik
EFT TRANSPORTAGENTUR
GMBH

Nataša Božović
BANK OF SLOVENIA

Eva Budja
LAW OFFICE JADEK & PENZA
D.O.O.

Nada Drobnič
DELOITTE D.O.O

Aleksander Ferik
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Ana Filipov
SCHÖNHERR RECHTSANWÄLTE
GMBH / ATTORNEYS-AT-LAW

Masa Grgurevič Alcin
THE SUPREME COURT

Barbara Guzina
DELOITTE D.O.O

Andrej Jarkovič
JANEŽIČ & JARKOVIČ
ATTORNEYS-AT-LAW & PATENT
ATTORNEYS

Aleksandra Jemc
LAW OFFICE JADEK & PENZA
D.O.O.

Jernej Jeraj
SCHÖNHERR RECHTSANWÄLTE
GMBH / ATTORNEYS-AT-LAW

Janos Kelemen
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Danijel Kerševan
PANALPINA WELTTRANSPORT
GMBH

Barbara Kozarič
DELOITTE D.O.O.

Božena Lipej
SURVEYING & MAPPING
AUTHORITY

Klemen Mir
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Matjaz Nahtigal
ODVETNIKI ŠELIH &
PARTNERJI

Sonja Omerza
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Pavle Pensa
LAW OFFICE JADEK & PENZA
D.O.O.

Tomaž Petrovič
SCHÖNHERR RECHTSANWÄLTE
GMBH / ATTORNEYS-AT-LAW

Natasa Pipan Nahtigal
ODVETNIKI ŠELIH &
PARTNERJI

Petra Plevnik
ATTORNEYS AT LAW MIRO
SENICA IN ODVETNIKI
ELEKTRO LJUBLJANA D.D.

Anka Pogačnik
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Tamara Šerdoner
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Andreja Škofič-Klanjšček
DELOITTE D.O.O

Beta Štembal
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Renata Šterbenc Štrus
LAW OFFICE JADEK & PENZA
D.O.O.

Laura Thomson
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Nives Uljan
PANALPINA WELTTRANSPORT
GMBH

Matthias Wahl
SCHÖNHERR RECHTSANWÄLTE
GMBH / ATTORNEYS-AT-LAW

Alenka Zaveršek
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Brigita Žunič
DELOITTE D.O.O

Tina Žvanut Mioč
LAW OFFICE JADEK & PENZA
D.O.O.

SRI LANKA

APL
N.P.H. AMARASENA
CREDIT INFORMATION BUREAU

Chiranga Amirthiah
F.J. & G. DE SARAM, MEMBER
OF LEX MUNDI

Manoj Bandara
F.J. & G. DE SARAM, MEMBER
OF LEX MUNDI

Savantha De Saram
D.L. & F. DE SARAM

Chamari de Silva
F.J. & G. DE SARAM, MEMBER
OF LEX MUNDI

Sharmela de Silva
TIRUCHELVAM ASSOCIATES

Sadhini Edirisinghe
F.J. & G. DE SARAM, MEMBER
OF LEX MUNDI

Champika Fernando
TIRUCHELVAM ASSOCIATES

Samadh Gajaweera
NITHYA PARTNERS

Naomal Goonewardena
NITHYA PARTNERS

Priyanthi Guneratne
F.J. & G. DE SARAM, MEMBER
OF LEX MUNDI

Ruwanthi Herat-Gunaratne
NITHYA PARTNERS

Vindya Hettige
NITHYA PARTNERS

Dhanushke Jayarathne
HAYLEYS AGRO BIOTECH

Kishani Jayasooriya
JULIUS & CREASY

Tudor Jayasuriya
F.J. & G. DE SARAM, MEMBER
OF LEX MUNDI

Inoka Jayawardhana
F.J. & G. DE SARAM, MEMBER
OF LEX MUNDI

Mahes Jayadevan
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Husni Jiffry
LANKA ORIX SECURITIES
PVT LTD

Julius & Creasy
LAN MANAGEMENT
DEVELOPMENT SERVICE

Ruvindu Manathunga
HIF LOGISTICS (PVT) LTD.

Dian Nanayakkara
TIRUCHELVAM ASSOCIATES

Asiri Perera
MIT CARGO (PVT) LTD.

Lakshana Perera
SUDATH PERERA ASSOCIATES

Hiranthi Ratnayake
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Paul Ratnayake
PAUL RATNAYEKE ASSOCIATES
TIRUCHELVAM ASSOCIATES

Harini Udugampola
F.J. & G. DE SARAM, MEMBER
OF LEX MUNDI

Shehara Varia
F.J. & G. DE SARAM, MEMBER
OF LEX MUNDI

Charmalie Weerasekera
SUDATH PERERA ASSOCIATES

Shashi Weththasinghe
JULIUS & CREASY

STANY ZJEDNOCZONE

Stephen Anderson
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Birute Awasthi
COMPETENT AMERINDE
CONSOLIDATED

Asheet Awasthi
FORTUNE LAW GROUP

Luke A. Barefoot
CLEARY GOTTLLIEB STEEN &
HAMILTON LLP

Donald Bernstein

Walter Bobadilla
AGOUTI CONSTRUCTION
CONSULTING, LLC.

Agne Ceskeviciute
FORTUNE LAW GROUP

Victor Chiu
CLEARY GOTTLLIEB STEEN &
HAMILTON LLP

Richard Conza
CLEARY GOTTLLIEB STEEN &
HAMILTON LLP

Jean Pierre de Nes
BOLLORE – SDV

Joshua L. Ditelberg
SEYFARTH SHAW LLP

Lindsay Dunn
CRAIG EISELE
TRANS-AFRICAN
DEVELOPMENT STRATEGIES,
L.L.C.

Julija Gecaite
COMPETENT AMERINDE
CONSOLIDATED

Benjamin E. Gehrt
SEYFARTH SHAW LLP

Lindsee P. Granfield
CLEARY GOTTLLIEB STEEN &
HAMILTON LLP

Steven Horowitz
CLEARY GOTTLLIEB STEEN &
HAMILTON LLP

Monika Knyzelyte
FORTUNE LAW GROUP

Arthur Kohn
CLEARY GOTTLLIEB STEEN &
HAMILTON LLP

Azniv Ksachikyan
ORRICK, HERRINGTON &
SUTCLIFFE LLP

Fiana Kwasnik
CLEARY GOTTlieb STEEN &
HAMILTON LLP

Michael Lazerwitz
CLEARY GOTTlieb STEEN &
HAMILTON LLP

Bradford L. Livingston
SEYFARTH SHAW LLP

Colin Lloyd
CLEARY GOTTlieb STEEN &
HAMILTON LLP

Paul Marquardt
CLEARY GOTTlieb STEEN &
HAMILTON LLP

Karen Monroe
SILLER WILK LLP

Robert Morris
PRICewaterHOUSECOOPERS

Kelly J. Murray
PRICewaterHOUSECOOPERS

Phillipe A. Naudin
SDV

Samuel Nolen
RICHARDS, LAYTON & FINGER,
P.A., MEMBER OF LEX MUNDI

Sean O'Neal
CLEARY GOTTlieb STEEN &
HAMILTON LLP

Jeffrey Penn
CLEARY GOTTlieb STEEN &
HAMILTON LLP

Maria Priezzheva
ORRICK HERRINGTON &
SUTCLIFFE LLP

Stephen Raslavich
UNITED STATES BANKRUPTCY
COURT

Sandra Rocks
CLEARY GOTTlieb STEEN &
HAMILTON LLP

Olga Sirodova
ORRICK HERRINGTON &
SUTCLIFFE LLP

Catharine Slack
DAVID SNYDER
SNYDER & SNYDER, LLP

My Chi To
DEBEVOISE & PLIMPTON LLP

Frederick Turner
SNYDER & SNYDER, LLP

Mikhail Usbyan
ORRICK, HERRINGTON &
SUTCLIFFE LLP

Penny Vaughn
PRICewaterHOUSECOOPERS

Karen Wagner

SUAZI

Vincent Galeromeloe
TRANSUnion ITC

Tina Phumlile Khoza
MUNICIPAL COUNCIL OF
MANZINI

Paul Lewis
PRICewaterHOUSECOOPERS

Andrew Linsey
PRICewaterHOUSECOOPERS
C.J. LITTLER
C.J. LITTLER & Co.

Jerome Ndzimandze
SPEED LIMIT CONSTRUCTION

José Rodrigues
RODRIGUES & ASSOCIATES

P.M. Shilubane
P.M. SHILUBANE &
ASSOCIATES

Mahene Thwala
THLAWA ATTORNEYS

Bradford Mark Walker
BRAD WALKER ARCHITECTS

SUDAN

Omer Abdel Ati
OMER ABDEL ATI SOLICITORS

Abdullah Abozaid
LAW OFFICE OF ABDULLAH A.
ABOZAID

Mohamed Ibrahim Adam
DR. ADAM & ASSOCIATES

Jamal Ibrahim Ahmed
ATTORNEY-AT-LAW

Ashraf A.H. El Neil
MAHMOUD ELSHEIKH OMER &
ASSOCIATES ADVOCATES

Tariq Mohmoud Elsheikh
OMER
MAHMOUD ELSHEIKH OMER &
ASSOCIATES ADVOCATES

Yassir Elsidig
MARWACO FOR MEDICAL &
CHEMICAL IMPORTS LTD.

Kastaki S. Ganbert
K.S. GANBERT & SONS LTD.

Osman Mekki Abdurrahman
HLCS

Mekki Osman
HLCS

Osman Osman
HLCS

Amal Sharif
MAHMOUD ELSHEIKH OMER &
ASSOCIATES ADVOCATES

Abdel Gadir Warsama
DR. ABDEL GADIR WARSAMA
GHALIB & ASSOCIATES LEGAL
FIRM

Tag Eldin Yamani Sadig
MONTAG TRADING &
ENGINEERING CO. LTD.

SURINAM

G. Clide Cambridge
PARAMARIBO CUSTOM BROKER
& PACKER

Anoeschka Debipersad
A.E. DEBIPERSAD &
ASSOCIATES

Marcel K. Eynhoven
N.V. ENERGIEBEDRIJVEN
SURINAME

Carel van Hest
ARCHITECT
HAKRINBANK N.V.

Johan Kastelein
KDV ARCHITECTS

Stanley Marica
ADVOKATENKANTOOR MARICA
LAW FIRM MARICA

Anouschka Nabibaks
BDO ABRAHAMSRAIJMANN &
PARTNERS

B.M. Oemraw
N.V. GLOBAL EXPEDITION

Angèle J. Ramsarasing-Karg
BDO ABRAHAMSRAIJMANN &
PARTNERS

Adiel Sakoer
N.V. GLOBAL EXPEDITION

Inder Sardjoe
N.V. EASY ELECTRIC

Albert D. Soedamah
SOEDAMAH & ASSOCIATES

Radjen A. Soerdjbalie
NOTARIAAT R.A. SOERDJBALIE

Jennifer van Dijk-Silos
LAW FIRM VAN DIJK-SILOS

M.E. van Genderen-Relyveld
HIGH COURT OF JUSTICE

J.R. von Niesewand
HIGH COURT OF JUSTICE

Perry D. Wolfram
BROCAD N.V.

SYRIA

Mazen Abo Nasr
YASER HMEDAN LAW OFFICE.

Sulafah Akili
MINISTRY OF ECONOMY &
TRADE

Mouazza Al Ashhab
AUDITING CONSULTING
ACCOUNTING CENTER

Hani Al Jazari
SYRIAN ARAB CONSULTANTS
LAW OFFICE

Rawaa Al Midani
MINISTRY OF TRADE &
ECONOMY

Abd Anaser Al Saleh
SBANEH

Alissar Al-Ahmar
AL-AHMAR & PARTNERS

Nabih Alhafez
SFS (SPEED FORWARD
SHIPPING)

Bisher Al-Houssami
AL-ISRAA INT'L FREIGHT
FORWARDER

Rasem Al-Ikhwani
HOME TEXTILE COMPANY

Wasim Anan
YASER HMEDAN LAW OFFICE.

Nasim Awad
LEGALITY - LAWYERS &
CONSULTANTS

Karam I. Bechara
BANK AUDI

Hani Bitar
SYRIAN ARAB CONSULTANTS
LAW OFFICE

Riad Daoudi
SYRIAN ARAB CONSULTANTS
LAW OFFICE

Lina El-Hakim
HAKIM LAW FIRM

Youssef El-Hakim
HAKIM LAW FIRM

Wael Hamed
YASER HMEDAN LAW OFFICE.

Abdul Raouf Hamwi
CIVIL ENGINEERING OFFICE

Bashir Haza
MINISTRY OF TRADE &
ECONOMY

Yaser Hmedan
YASER HMEDAN LAW OFFICE.

Ibrahim Ibrahim
MINISTRY OF TRADE &
ECONOMY

Joumana Jabbour
ATTORNEY-AT-LAW

Antoun Joubran
SYRIAN ARAB CONSULTANTS
LAW OFFICE

Osama Karawani
KARAWANI LAW OFFICE

Raed Karawani
KARAWANI LAW OFFICE

Fadi Kardous
KARDOUS LAW OFFICE

Mazen N. Khaddour
LAW OFFICE OF M.
KHADDOUR & ASSOCIATES

Salah Kurdy
YASER HMEDAN LAW OFFICE.

Moussa Mitry
UNIVERSITY OF DAMASCUS /
LOUKA & MITRY LAW OFFICE

Gabriel Oussi
SYRIAN ARAB CONSULTANTS
LAW OFFICE

Housam Safadi
SAFADI BUREAU

Maya Saleh
YASER HMEDAN LAW OFFICE.

Samer Sultan
SULTANS LAW

SZWAJCARIA

Peter R. Altenburger
ALTENBURGER

Rashid Bahar
BÄR & KARRER AG

Beat M. Barthold
FRORIEP RENGLI

Marc Bernheim
STAIGER SCHWALD & PARTNER

Bernhard G. Burkard
NOTARIAT BERNHARD
BURKARD

Mauro Cavadini
BRUNONI MOLINO MOTTIS
ADAMI

Robert P. Desax
PRICewaterHOUSECOOPERS

Cyrill Diem
SZVANNE ECKERT
WENGER PLATTNER

Olivier Hari
SCHELLENBERG WITTMER

Jakob Hoehn
PESTALOZZI LACHENAL PATRY,
MEMBER OF LEX MUNDI

Ueli Huber
HOMBURGER

David Hürlimann
CMS VON ERLACH HENRICI
AG

Vincent Jeanneret
SCHELLENBERG WITTMER

Hanspeter Kläy
WASSILOS LYTRAS
APM GLOBAL LOGISTICS
SWITZERLAND LTD.

Christian P. Meister
NIEDERER KRAFT & FREY

Valerie Meyer
NIEDERER KRAFT & FREY

Andrea Molino
BRUNONI MOLINO MOTTIS
ADAMI

Georg Naegeli
HOMBURGER

Gema Olivar
ELENA SAMPEDRO
SCHELLENBERG WITTMER

Daniel Schmitz
PRICewaterHOUSECOOPERS

Daniel Stuedler
SWISSTOPO, DIRECTORATE FOR
CADASTRAL SURVEYING

Barbara Stöckli-Klaus
FRORIEP RENGLI

Andrin Waldburger
PRICewaterHOUSECOOPERS
ZEK SWITZERLAND

SZWECJA

Mats Berter
MAQS LAW FIRM

Linda Broström-Cabrera
PRICewaterHOUSECOOPERS

Roger Gavelin
PRICewaterHOUSECOOPERS

Olof Hallberg
ADVOKATFIRMAN LINDAHL

Emil Hedberg
ADVOKATFIRMAN VINGE KB,
MEMBER OF LEX MUNDI

Petter Holm
GÄRDE WESSLAU
ADVOKATBYRÅ

Bengt Kjellson
LANTMÄTERIET

Christoffer Monell
MANNHEIMER SWARTLING
ADVOKATBYRL

Karl-Arne Olsson
GÄRDE WESSLAU
ADVOKATBYRL

Mattias Örnulf
HÖKERBERG & SÖDERQVIST
ADVOKATBYRL KB

Carl Östring
MAGNUSSON

Patrik Ottoson
MAQS LAW FIRM
PANALPINA AB

Jesper Schönbeck
ADVOKATFIRMAN VINGE KB,
MEMBER OF LEX MUNDI

Odd Swarting
SETTERWALLS ADVOKATBYRL

TADŽYKISTAN

Bakhtiyor Abdulhamidov
AKHMEDOV, AZIZOV &
ABDULHAMIDOV ATTORNEYS

Ardak Aiyekyeva
PRICewaterHOUSECOOPERS

Shavkat Akhmedov
AKHMEDOV, AZIZOV &
ABDULHAMIDOV ATTORNEYS

Dilshod Alimov
USAID/BEL, PRAGMA
CORPORATION

Abdulbori Baybayev
LEX LAW FIRM

Faridun Boboev
GOLDEN LION GROUP
COMPANIES

Sergey Chetverikov
PRICewaterHOUSECOOPERS
ADKHAM ERGASHEV
IFC

Courtney Fowler
PRICewaterHOUSECOOPERS

Elena Kaeva
PRICewaterHOUSECOOPERS

Abdulhamid Muminov
PRICewaterHOUSECOOPERS

Mizrobiddin Nugmanov
GLOBALINK LOGISTICS GROUP

Madina Nurmatova
TAJIKISTAN BEE - SME POLICY
PROJECT

Zarina Odinaeva
IFC

Manuchehr Rakhmonov
USAID/BEL, PRAGMA CORP

Nurali Shukurov
USAID/BEL, PRAGMA CORP

Djasurbek Teshae
GOLDEN LION GROUP
COMPANIES

Victoria Victorova
IFC

Wendy Jo Werner
IFC

TAJLANDIA

Allen & Overy

Khunying Natthika

Wattanavekin Angubolkul
EASTERN SUGAR AND CANE
COMPANY LIMITED

Janist Aphornratana
PRICewaterHOUSECOOPERS

Angsurus Areekul
THAI CONTRACTORS
ASSOCIATION UNDER H.M. THE
KING'S PATRONAGE

Chalee Chantanayingyong
SECURITIES & EXCHANGE
COMMISSION

Phadet Charoensivakorn
NATIONAL CREDIT BUREAU
Co., LTD.

Thunyaporn Chartisathian
SIAM PREMIER INTERNATIONAL
LAW OFFICE LTD.

Chinnavat Chinsangaram
WHITE & CASE

John Fotiadis
TILLEKE & GIBBINS
INTERNATIONAL LTD., MEMBER
OF LEX MUNDI

Seetha Gopalakrishnan
PRICewaterHOUSECOOPERS

Vira Kamme
SIAM CITY LAW OFFICES LTD.

Yingyong Karnchanapayap
TILLEKE & GIBBINS
INTERNATIONAL LTD., MEMBER
OF LEX MUNDI

TAJWAN, CHINY

Victor Chang
LCS & PARTNERS

John Chen
FORMOSA TRANSNATIONAL

Nicholas V. Chen
PAMIR LAW GROUP

Din Shin Chen
SUPERTech CONSULTANTS
INTERNATIONAL

Paul F. Chen
SUPERTech CONSULTANTS
INTERNATIONAL

Frances F.Y. Chen
TAI E INTERNATIONAL PATENT
& LAW OFFICE

Yu-Li Chen
TAIWAN SHIH LIN DISTRICT
COURT

Edgar Y. Chen
TSAR & TSAI LAW FIRM

Tina Chen
WINKLER PARTNERS

Chun-Yih Cheng
FORMOSA TRANSNATIONAL

Abraham Cheng
LEXCEL PARTNERS

Yu-Chung Chiu
MINISTRY OF THE INTERIOR

Julie C. Chu
JONES DAY

Steven Go
PRICewaterHOUSECOOPERS

May Han
TAI E INTERNATIONAL PATENT
& LAW OFFICE

Yuling Hsu
FORMOSA TRANSNATIONAL

Tony Hsu
PAMIR LAW GROUP

Barbara Hsu
SDV LTD.

Robert Hsu
SDV LTD.

Inu Hsu
TAIPOWER

T.C. Huang
HUANG & PARTNERS

Margaret Huang
LCS & PARTNERS

Joanne Hung
YANGMING PARTNERS

Zue Min Hwang
ASIA WORLD ENGINEERING &
CONSTRUCTION CO.

Charles Hwang
YANGMING PARTNERS

Nathan Kaiser
WENFEI LAW

Wen-Hong Kao
PRICewaterHOUSECOOPERS

Lawrence Lee
HUANG & PARTNERS

Michael D. Lee
PAMIR LAW GROUP

Poching Lee
WENFEI LAW

Chih-Shan Lee
WINKLER PARTNERS

Hung-Lieh Liang
PRICewaterHOUSECOOPERS

Tory C.T. Liao
TAI E INTERNATIONAL PATENT
& LAW OFFICE

Perkin T.Y. Liaw
TAI E INTERNATIONAL PATENT
& LAW OFFICE

Ming-Yen Lin
DEEP & FAR, ATTORNEYSAT-
LAW

Jeffrey Lin
JOINT CREDIT INFORMATION
CENTER

Rich Lin
LCS & PARTNERS

Emily Lin
PAMIR LAW GROUP

Yishian Lin
FORMOSA TRANSNATIONAL

Frank Lin
REXMED INDUSTRIES Co., LTD.

Youlanda Liu
PAMIR LAW GROUP

Charlotte Liu
PRICewaterHOUSECOOPERS

Catherine Liu
SDV LTD.

Julia Liu
SDV LTD.

Jennifer Lo
PRICewaterHOUSECOOPERS

Mike Lu
LEXCEL PARTNERS

Lloyd G. Roberts III
WINKLER PARTNERS

Michael Schreiber
YANGMING PARTNERS

Jasmine C. Shen
PAMIR LAW GROUP

Tanya Y. Teng
HUANG & PARTNERS

Bee Leay Teo
BAKER & MCKENZIE

C.F. Tsai
DEEP & FAR, ATTORNEYSAT-
LAW

Eric Tsai
PUHUA & ASSOCIATES,
PRICewaterHOUSECOOPERS
LEGAL SERVICES

Rita Tsai
APL

Joe Tseng
LCS & PARTNERS

Richard Watanabe
PRICewaterHOUSECOOPERS

Robin J. Winkler
WINKLER PARTNERS

Main-Main Wu
ASIA WORLD ENGINEERING &
CONSTRUCTION Co.

Pei-Yu Wu
BAKER & MCKENZIE

Quiao-ling Wu
DEEP & FAR, ATTORNEYSAT-
LAW

Shin Mei Wu
JOINT CREDIT INFORMATION
CENTER

Echo Yeh
LEXCEL PARTNERS

Andrew Yeh
PANALPINA

Shih-Ming You
MINISTRY OF THE INTERIOR

TANZANIA

Patrick Ache
MKONO & Co.

Krista Bates van Winkelhof
FK LAW CHAMBERS

Steven de Backer
MKONO & Co.

Santosh Gajjar
SUMAR VARMA ASSOCIATES

Farija Ghikas
REX ATTORNEYS

Christopher Giattas
REX ATTORNEYS

Eve Hawa Sinare
REX ATTORNEYS

Johnson Jasson
JOHNSON JASSON &
ASSOCIATES ADVOCATES

Ngwaru Maghembe
MKONO & Co.

Victoria Lyimo Makani
REX ATTORNEYS

Bruno Marilhet
SHARBATHO

Tabitha Maro
REX ATTORNEYS

Ken Mkondya
REX ATTORNEYS

Nimrod Mkono
MKONO & Co.

Angela Mndolwa
FK LAW CHAMBERS

Arafa Mohamed
REX ATTORNEYS

Chris Msuya
HORWARTH TANZANIA

Lugano J.S. Mwandambo
REX ATTORNEYS

Shabani Mwatawala
PSM ARCHITECTS Co. LTD.

Alex Thomas Nguluma
REX ATTORNEYS

Gilbert Nyantanyi
MKONO & Co.

Conrad Nyukuri
PRICewaterHOUSECOOPERS
LEGAL SERVICES

Adalbert Rusagara
BREAKTHROUGH HOLDINGS

Charles R.B. Rwechungura
REX ATTORNEYS

Rishit Shah
PRICewaterHOUSECOOPERS

Gregory Sikira
TANGANYIKA LAW SOCIETY
CENTER

Eve Hawa Sinare
REX ATTORNEYS

Mohamed H. Sumar
SUMAR VARMA ASSOCIATES

David Tarimo
PRICewaterHOUSECOOPERS

Mustafa Tharoo
RINGO & ASSOCIATES,
MEMBER OF THE AFRICA
LEGAL NETWORK

TIMOR WSCHODNI

Candido da Conceição
USAID

Roberto Monteiro
SDV

Cornelio Pacheco
JVK INTERNATIONAL MOVERS

Tjia Soh Siang
TJIA & TCHAI ASSOCIATES

Francisco Soares
SERVIÇO DO IMPOSTO DE
TIMOR LESTE

TOGO

Bolloré DTI - SDV

Jean-Marie Adenka
CABINET ADENKA

Da-Blece Afoda-Sebou
ORDRE NATIONAL
DES ARCHITECTES DU
TOGO, (ONAT)

Kokou Gadémon Agbessi
CABINET LUCREATIF

Kafoui Agboyibor
CABINET ME YAWOVI AGBOYIBO

Martial Akakpo
SCP MARTIAL AKAKPO

Adzewoda Ametsiagbe
DIRECTION GÉNÉRALE DE
L'URBANISME ET DE L'HABITAT

Kokou Darius Atsoo
SCP MARTIAL AKAKPO

Philippe Attoh
SCP MARTIAL AKAKPO

Sylvanus Dodzi Awutey
CABINET LUCREATIF

Jonathan Darboux
BCEAO

Fatimatou Zahra Diop
BCEAO

Foli Doe-Bruce
A.U.D.E.P. INTERNATIONAL

Koffi Joseph Dogbevi
CABINET LUCREATIF

Firmin Kwami Dzonoukou
NOTAIRE

Sonhaye Gbati
FONDATION HEINRICH KLOSE

Franklin Koffi Gbedey
ENGINEER

Jean Claude Gnamien
FIDAFRICA /
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Hermann Ngango
FIDAFRICA /
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Evelyne M'Bassidgé
FIDAFRICA /
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Adeline Messou
FIDAFRICA /
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Tiburce Monnou
SCP MARTIAL AKAKPO

Olivier Pedanou
CABINET LUCREATIF

Galolo Soedjede
AVOCAT À LA COUR

Dominique Taty
FIDAFRICA /
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Inčs Mazalo Tekpa
CABINET LUCREATIF

Fousséni Traoré
FIDAFRICA /
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Adjé Prince Wilson Adjete
AVOCAT À LA COUR

Prince Zacharie Adjé Wilson-
Adjete
CABINET DE MAÎTRE GALOLO
SOEDJEDE, AVOCAT AU
BARREAU DU TOGO

TONGA

Inoke Afu
DATELINE SHIPPING & TRAVEL
LTD.

Ramsay R. Dalgety
TONGA ELECTRIC POWER
BOARD

Fine Tohi
DATELINE SHIPPING & TRAVEL
LTD.

William Clive Edwards
LAW OFFICE

Aisake Eke
MINISTRY OF FINANCE

Sione Etika
ETIKA LAW OFFICE

Anthony Ford
SUPREME COURT

Salesi Fotu
LAND REGISTRY

L. Aloma Johansson
R. ALBIN JOHANSSON & Co.
PUBLIC ACCOUNTANTS AND
BUSINESS CONSULTANTS

Lusio Lausi'i
MINISTRY OF LABOR,
COMMERCE AND INDUSTRIES

Maliu Mafi
ISLAND ENTERPRISES LTD.

Mele Mafi Otuaifi

Lee Miller
WASTE MANAGEMENT LTD.

Laki M. Niu
LAKI NIU OFFICES

Samiuela M. Palu
MAGISTRATE'S COURT

Siaosi Peleki Moala
MINISTRY OF WORKS

Sipiloni Raas
JAIMI ASSOCIATES -
ARCHITECTS

David Reesby
FLETCHER ROYCO JOINT
VENTURE

Ian Skelton
SHORELINE DISTRIBUTION
LTD.

Dana Stephenson
LAW OFFICE

Ralph Stephenson
LAW OFFICE

Maliu Taione

Sione Havea Taione
SUPREME COURT OF JUSTICE

Hiva Tatila
TONGA DEVELOPMENT BANK

Christine Uta'atu
UTA'ATU & ASSOCIATES

Isilei Vea
JAIMI ASSOCIATES -
ARCHITECTS

Diana Warner
SKIP'S CUSTOM JOINERY LTD.

TRINIDAD I TOBAGO

Andre Bass
THE FAST FREIGHT GROUP

Steve Beckles
R.D. RAMPERSAD & Co.

Tiffany Castillo
M. HAMEL-SMITH & Co.,
MEMBER OF LEX MUNDI.

Terry Curtis
TRANSUNION

Rachael Cyrus
M. HAMEL-SMITH & Co.,
MEMBER OF LEX MUNDI

Gary Edwards
T & K ENGINEERING LIMITED

Nicole Ferreira-Aaron
M. HAMEL-SMITH & Co.,
MEMBER OF LEX MUNDI

Larry Hackshaw
CARIBBEAN SHIPPING &
CONSOLIDATING CORP

Peter Inglefield
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Colin Laird
COLIN LAIRD ASSOCIATES

Marcia Leonard
THE FAST FREIGHT GROUP

Keomi Lourenco
M. HAMEL-SMITH & Co.,
MEMBER OF LEX MUNDI

Ramesh Lutchman
TRANSUNION

Marjorie Nunez
LEX CARIBBEAN

Gregory Pantin
M. HAMEL-SMITH & Co.,
MEMBER OF LEX MUNDI

Sonji Pierre Chase
LEX CARIBBEAN

Deborah Ragoonath
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Mark Ramkerrysingh
FITZWILLIAM STONE FURNESS-
SMITH & MORGAN

Ramdath Dave Rampersad
R.D. RAMPERSAD & Co.

Danzel Reid
TRINIDAD & TOBAGO
ELECTRICITY COMMISSION

Bryan Rooplal
EMPLOYERS' CONSULTATIVE
ASSOCIATION OF TRINIDAD
AND TOBAGO

Winston R. Simmonds
CARIBBEAN SHIPPING &
CONSOLIDATING CORP

Stephen A. Singh
LEX CARIBBEAN

Patricia Thomas
WORLD FREIGHT S.A.R.L.

Jonathan Walker
M. HAMEL-SMITH & Co.,
MEMBER OF LEX MUNDI

Grantley Wiltshire
M. HAMEL-SMITH & Co.,
MEMBER OF LEX MUNDI

TUNEZJA

Samir Abdelly
ABDELLY & ASSOCIÉS

Monem Achour
ACHOUR & ASSOCIATES

Mokhtar Amor
SOCIÉTÉ TUNISIENNE DE
L'ELECTRICITÉ ET DU GAZ

Mohamed Moncef Barouni
ACR

Adly Bellagha
ADLY BELLAGHA &
ASSOCIATES

Mohamed Ben Abdallah
AGENCE DE PROMOTION DE
L'INDUSTRIE

Hend Ben Achour
ADLY BELLAGHA &
ASSOCIATES

Rafika Ben Aissa Bouslama
MINISTÈRE DE LA JUSTICE

Othman Ben Arfa
SOCIÉTÉ TUNISIENNE DE
L'ELECTRICITE ET DU GAZ

Ismail Ben Farhat
ADLY BELLAGHA &
ASSOCIATES

Béatrice Ben Hassen
SLTC GRAVELEAU, DACHSER
GROUP

Elyès Ben Mansour
AVOCATS CONSEILS ASSOCIÉS

Miriam Ben Rejeb
PRICEWATERHOUSECOOPERS
LEGAL SERVICES

Kamel Ben Salah
GIDE LOYRETTE NOUËL,
MEMBER OF LEX MUNDI

Abdelfattah Benahji
FERCHIOU & ASSOCIÉS
MEZIOU KNANI

Belkacem Berrah
TRIBUNAL DE 1ÈRE INSTANCE
DE TUNIS

Manel Bondi
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Salaheddine Caid Essebsi
CE&P LAW FIRM

Salma Chaari
ABDELLY & ASSOCIÉS

Faouzi Cheikh
BANQUE CENTRALE

Abdelmalek Dahmani
DAHMANI TRANSIT
INTERNATIONAL

Eric Douay
SDV

Mohamed Lotfi El Ajeri
AVOCAT A LA COUR ET
MEDIATEUR AGREE PAR LE
B.B.MC

Mourad El Aroui
AMEN BANK

Yassine El Hafi
ADLY BELLAGHA &
ASSOCIATES

Fadza Feki
BANQUE CENTRALE

Abderrahmen Fendri
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Yessine Ferah
CE&P LAW FIRM

Amel Ferchichi
GIDE LOYRETTE NOUËL,
MEMBER OF LEX MUNDI

Noureddine Ferchious
FERCHIOU & ASSOCIÉS
MEZIOU KNANI

Aff Gaigi
AVOCATS CONSEILS ASSOCIÉS

Lamia Harguem
GIDE LOYRETTE NOUËL,
MEMBER OF LEX MUNDI
INSTITUT D'ECONOMIE
QUANTITATIVE

Badis Jedidi
GIDE LOYRETTE NOUËL,
MEMBER OF LEX MUNDI

Najla Jezi
ACR

Sami Kallel
KALLEL & ASSOCIATES

Adlene Kooli
COMETE ENGINEERING
MINISTÈRE DU
DÉVELOPPEMENT ET
DE LA COOPÉRATION
INTERNATIONALE

Amina Larbi
GIDE LOYRETTE NOUËL,
MEMBER OF LEX MUNDI

Mohamed Louzir
CABINET M.S. LOUZIR

Mabrouk Maalaoui
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Slim Malouche
MALOUCHE LAW FIRM

Khaled Marzouk
RÉPUBLIQUE TUNISIENNE
CENTRE INFORMATIQUE DU
MINISTÈRE DES FINANCES

Mohamed Ali Masmoudi
PRICEWATERHOUSECOOPERS
LEGAL SERVICES

Sarah Mebezaa COMETE ENGINEERING	Şeref Can Arat MEHMET GÜN & Co.	Rüçhan Derici 3E DANIŞMANLIK LTD. ŞTİ.	Özlem Kızıl ÇAKMAK AVUKATLIK BÜROSU	Çağlı Şahin Biber PRICEWATERHOUSECOOPERS
Radhi Meddeb COMETE ENGINEERING	Naci Arkan MINISTRY OF FINANCE	Emine Devres DEVRES LAW OFFICE	Özcan Koç GULHAN MARBLE	Bilge Saltan DÜLGER LAW FIRM
Faouzi Mili MILI AND ASSOCIATES	Özen Atıhan PEKIN & PEKIN, MEMBER OF LEX MUNDI, MEMBER OF SEE LEGAL	Başak Diclehan KPMG YETKİN YMM A.Ş	Sertak Kokenek BENER LAW OFFICE, MEMBER OF IUS LABORIS	Hasan Sarıççek KPMG YETKİN YMM A.Ş
Hedidar Moufida AGENCE DE PROMOTION DE L'INDUSTRIE	Pınar Aybek BENER LAW OFFICE, MEMBER OF IUS LABORIS	Onur Dönmez ORHANER LAW OFFICE	Cumhur Köseoğlu KENTSEL MACHINERY Co. LTD.	Selim Sariibrahimoğlu SARIIBRAHIMOĞLU LAW OFFICE
Mohamed Taieb Mrabet BANQUE CENTRALE	Levent Aydaş AYDAŞ LIMAN KURMAN	Dilara Duman SARIIBRAHIMOĞLU LAW OFFICE	Cengiz Koyuncu TEKTRON DIŞ TIC. LTD. ŞTİ.	Mustafa Serdaroğlu PEKIN & PEKIN, MEMBER OF LEX MUNDI, MEMBER OF SEE LEGAL
Ahmed Ouerfelli LEGAL AND JUDICIAL RESEARCH CENTRE	Yasemin Aydoğmuş MEHMET GÜN & Co.	Erdem Egemen PRICEWATERHOUSECOOPERS	Kürşat Kunter CENTRAL BANK	Ayşe Sert ÇAKMAK AVUKATLIK BÜROSU
Imed Tanazefi GIDE LOYRETTE NOUEL, MEMBER OF LEX MUNDI	Elvan Aziz Bikmen PAKSOY & Co. LAW FIRM	Murat Emirhanoglu KPMG YETKİN YMM A.Ş	Burcak Kurt SOMAY HUKUK BÜROSU	Ufuk Soğütüoğlu DELOITTE & TOUCHE
Rachid Tmar PRICEWATERHOUSECOOPERS LEGAL SERVICES	Derya Bakşı Pekyalçın TARLAN & PEKYALÇIN LAW OFFICE	Sedat Eratalar DELOITTE & TOUCHE	Alpaslan Hamdi Kuzucuoğlu İSTANBUL METROPOLITAN MUNICIPALITY	Sera Somay SOMAY HUKUK BÜROSU
Amine Turki ORDRE DES ARCHITECTES DE TUNISIE	Selin Barlak PAKSOY & Co. LAW FIRM	Gökben Erdem Dirican PEKIN & PEKIN, MEMBER OF LEX MUNDI, MEMBER OF SEE LEGAL	Altan Liman AYDAŞ LIMAN KURMAN	Emine Sönmez PRICEWATERHOUSECOOPERS LEGAL DEPARTMENT
Anis Wahabi AWT AUDIT & CONSEIL	Burçin Barlas ALKAN DENİZ MAVİOĞLU DILMEN LAW OFFICE	Esin Ertek PRICEWATERHOUSECOOPERS	Koshy Mathai IMF	Naz Tamer MEHMET GÜN & Co.
Sebai Youssef RÉPUBLIQUE TUNISIENNE, MINISTÈRE DE L'INTÉRIEUR ET DU DÉVELOPPEMENT LOCAL	Cansel Baydınç HERGUNER BILGEN OZEKE	Luc Fourcade SDV - HOROZ LOGISTICS	Orhan Yavuz Mavioğlu ALKAN DENİZ MAVİOĞLU DILMEN LAW OFFICE	Aylin Tarlan TARLAN & PEKYALÇIN LAW OFFICE
Mohamed Ali Masmoudi PRICEWATERHOUSECOOPERS LEGAL SERVICES	Erim Bener BENER LAW OFFICE, MEMBER OF IUS LABORIS	Hakki Gedik HERGUNER BILGEN OZEKE	Rana Mazlum Yılmaz YILMAZ LAW OFFICES	Bülent Taş MINISTRY OF FINANCE
TURCJA	Yvonne Bensason MEHMET GÜN & Co.	Arman Gezer DELOITTE & TOUCHE	Lerzan Nalbantoğlu TURUNÇ LAW OFFICE	Güzel Tokar PRICEWATERHOUSECOOPERS
Melike Akan MEHMET GÜN & Co.	Sinan Bofovalı PEKIN & PEKIN, MEMBER OF LEX MUNDI, MEMBER OF SEE LEGAL	Sait Gözüm DELOITTE & TOUCHE	Yılmaz Naçakar MED SHIPPING LOGISTICS TRANSPORT & TRADE LTD. CORPORATION	Filiz Toprak MEHMET GÜN & PARTNERS
Ceyda Akbal TURUNÇ LAW OFFICE	Tuba Burcu Senel TURKISH CONFEDERATION OF EMPLOYER ASSOCIATIONS	Ali Gözütok PEKIN & PEKIN, MEMBER OF LEX MUNDI, MEMBER OF SEE LEGAL	Jacques Naudin SDV - HOROZ LOGISTICS	Şule Tunalı SALKIM TARIM ÜRÜNLERİ SAN. VE TIC. LTD. ŞTİ. TURKISH INDUSTRIALISTS' AND BUSINESSMEN'S ASSOCIATION (TUSIAD)
Melis Akkurt BENER LAW OFFICE, MEMBER OF IUS LABORIS	Gulnur Camcı SOMAY HUKUK BÜROSU	Hakan Güleçyüz ULTRASONİK LTD.	Zeynephan Oğuz CERRAHOĞLU LAW FIRM	Noyan Turunç TURUNÇ LAW OFFICE
Miray Akovalgil PEKIN & PEKIN, MEMBER OF LEX MUNDI, MEMBER OF SEE LEGAL	Esin Çamlıbel TURUNÇ LAW OFFICE	Onur Gülsaran CERRAHOĞLU LAW FIRM	Fahri Okumuş CENTRAL BANK	Ibrahim Tutar PENETRA CONSULTING AND AUDITING
Ceren Aktaş PRICEWATERHOUSECOOPERS	Can Canko PEKIN & PEKIN, MEMBER OF LEX MUNDI, MEMBER OF SEE LEGAL	Rifat Günay CENTRAL BANK	Şebnem Önder ÇAKMAK AVUKATLIK BÜROSU	Ebru Tuygun DELOITTE & TOUCHE
Bora Aktürk AKTÜRK & ÇETİNER AB	M. Fadlullah Cerrahoğlu CERRAHOĞLU LAW FIRM	A. Feridun Güngör ERNST & YOUNG	Şebnem Işık MEHMET GÜN & PARTNERS	Gökçe Ucuza BENER LAW OFFICE, MEMBER OF IUS LABORIS
Mehmet Alakas ALACLOTH	F. Şebnem Çetiner AKTÜRK & ÇETİNER AB	Hande Hamevi PEKIN & PEKIN, MEMBER OF LEX MUNDI, MEMBER OF SEE LEGAL	Oğuz Kain MEHMET GÜN & PARTNERS	Tuğçe Uğurlu HERGUNER BILGEN OZEKE
Duygu Alkan ALKAN DENİZ MAVİOĞLU DILMEN LAW OFFICE	Fikret Çetinkaya KPMG YETKİN YMM A.Ş	Şebnem Işık MEHMET GÜN & PARTNERS	Oğuz Kain PEKIN & PEKIN, MEMBER OF LEX MUNDI, MEMBER OF SEE LEGAL	Arzu Uluç CENTRAL BANK
Mustafa Alper YASED - INTERNATIONAL INVESTORS ASSOCIATION	Gulnisa Coşkun PEKIN & PEKIN, MEMBER OF LEX MUNDI, MEMBER OF SEE LEGAL	Egemen Karaduman ERNST & YOUNG	Hande Hamevi PEKIN & PEKIN, MEMBER OF LEX MUNDI, MEMBER OF SEE LEGAL	Hilal Ünal GOKSER MACHINE LTD
Arda Alposkay DEVRES LAW OFFICE	Ebru Dabbagh TURUNÇ LAW OFFICE	Ozan Karaduman MEHMET GÜN & Co.	Selin Özbeke OZBEK ATTORNEYS AT LAW	Furkan Ünal PGLOBAL ADVISORY SERVICES LTD.
Uğur Amasya AMASYA LAW OFFICE	Kürşat Demirezen ICT INTERNATIONAL TRADING	Ekin Kavukçuoğlu DELOITTE & TOUCHE	Selin Özdoğan CERRAHOĞLU LAW FIRM	Begüm Yavuzdoğan MEHMET GÜN & PARTNERS
Melsa Ararat CORPORATE GOVERNANCE FORUM OF TURKEY, SABANCI UNIVERSITY	Orkun Deniz KREDİT KAYIT BUREAU	Gözde Kayacak PEKIN & BAYAR LAW FIRM	Ekin Vukçuoğlu Özgülsen DELOITTE & TOUCHE	Banyu Yılmaz UNION OF CHAMBERS AND COMMODITY EXCHANGES
	Eda Deniz ALKAN DENİZ MAVİOĞLU DILMEN LAW OFFICE	Betül Kencebay YASED - INTERNATIONAL INVESTORS ASSOCIATION	Funda Özsel BENER LAW OFFICE, MEMBER OF IUS LABORIS	Asım Serdar Yılmaz ÇAKMAK AVUKATLIK BÜROSU
			Tuba Özsezen YASED - INTERNATIONAL INVESTORS ASSOCIATION	
			Alaattin Özyürek INVESTMENT SUPPORT AND PROMOTION AGENCY OF TURKEY	
			Ferhat Pekin PEKIN & BAYAR LAW FIRM	

Hülya Yılmaz
DELOITTE & TOUCHE

Çağatay Yılmaz
YILMAZ LAW OFFICES

Aylin Yontar
CERRAHOĞLU LAW FIRM

Murat Yülek
PGLOBAL ADVISORY SERVICES LTD.

Serap Zuvin
SERAP ZUVIN LAW OFFICES

UGANDA

Joachim Alinaitwe
SHONUBI, MUSOKE & CO. ADVOCATES

Joseph Baliddawa
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Walugembe Christopher
MMAKS ADVOCATES

Frederick M.S Egonada-Ntende
HIGH COURT

Moses Jurua Adriko
MMAKS ADVOCATES

Francis Kamulegeya
PRICEWATERHOUSECOOPERS

John Fisher Kanyemibwa
KATEERA & KAGUMIRE ADVOCATES

Phillip Karugaba
MMAKS ADVOCATES

Edwin Karugire
KIWANUKA & KARUGIRE ADVOCATES

Jim Kasigwa
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Vincent Katutsi
KATEERA & KAGUMIRE ADVOCATES

Peter Kauma
KIWANUKA & KARUGIRE ADVOCATES

Sophie Kayemba
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Robert Kiggundu
ARCH FORUM LTD.

Geoffrey Kiryabwire
JUSTICE

Kiryowa Kiwanuka
KIWANUKA & KARUGIRE ADVOCATES

Robert Komakec
ARCH FORUM LTD.

Eeshi Kutugu
PRICEWATERHOUSECOOPERS

James Kyazze
SHONUBI, MUSOKE & CO. ADVOCATES

Joseph Luswata
SEBALU & LULE ADVOCATES AND LEGAL CONSULTANTS

Robinah Lutaaya
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Ben Luwum
BVL & CO.

John Mpambala
KAMPALA CITY COUNCIL

Paul Frobisher Mugambwa
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Simon Muhumuza
KAMPALA CITY COUNCIL

Cornelius Mukiibi
C. MUKIIBI SENTAMU & CO.

Fatuma Nabulime
SDV TRANSAMI LTD.

Plaxeda Namirimu
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Rachel Nansikombi
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Diana Ninsiima
MMAKS ADVOCATES

Alex Rezida
NANGWALA, REZIDA & CO. ADVOCATES

Kenneth Rutaremwa
KATEERA & KAGUMIRE ADVOCATES

Ali Sengendo
MWEBE, SEBAGALA & CO.

Stephen Serunjogi
KATEERA & KAGUMIRE ADVOCATES

Alan Shonubi
SHONUBI, MUSOKE & CO. ADVOCATES

Manish Siyani
SEYANI BROTHERS & CO. (U) LTD

Parbat Siyani
SEYANI BROTHERS & CO. (U) LTD

Sebadduka Swaibu
SHABA MOTORS LTD.

Godfrey Zziwa
MUWANGUZI, ZZIWA & MUSISI ADVOCATES

UKRAINA

Oleg Y. Alyoshin
VASYL KISIL & PARTNERS

Sasha Androschuk
GRISCHENKO & PARTNERS

Aleksandra Androschyk
GRISCHENKO & PARTNERS

Andrey Astapov
ASTAPOV LAWYERS INTERNATIONAL LAW GROUP

Olga Balytska
DLA PIPER

Ron J. Barden
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Igor Bessonov
FLORENTIN BLANC IFC

Timur Bondaryev
ARZINGER & PARTNERS INTERNATIONAL LAW FIRM

Tatiana Buchko
SHEVCHENKO DIDKOVSKIY & PARTNERS

Igor Dankov
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Vladimir Didenko
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Eugene Freyuk
ILYASHEV & PARTNERS

Karyna Gorovaya
INTERNATIONAL LAW OFFICES

Kseniya Guretskaya
INTERNATIONAL LAW OFFICES

Lesia Iakovenko
IFC

Sanjar Ibragimov
IFC

Nataliya Khutoryanets
ZAMORSKA & PARTNERS LLC

Andriy Kirmach
CHADBOURNE & PARKE LLP

Kateryna Kokot
THE SILECKY FIRM

Sergei Konnov
KONNOV & SOZANOVSKY

Maksym Kopeychykov
ILYASHEV & PARTNERS

Kseniya Koryukalova
KONNOV & SOZANOVSKY

Tatyana Kuzmenko
ASTAPOV LAWYERS INTERNATIONAL LAW GROUP

Borys Lobovyk
KONNOV & SOZANOVSKY

Valeriy Lukinov
VENISSA LTD.

Mikhail Malkov
DMITRY MAXIMOV REM SHIPPING LTD.

Vadym Mizyakov
SHEVCHENKO DIDKOVSKIY & PARTNERSAGH

Natalya Myroshnychenko
INTERNATIONAL LAW OFFICES

Sergiy Onishchenko
CHADBOURNE & PARKE LLP

Kateryna Onul
IFC

Dmytro Orendarets
ARZINGER & PARTNERS INTERNATIONAL LAW FIRM

Oleksandr Padalka
SHEVCHENKO DIDKOVSKIY & PARTNERS

Magdalena Patrzyk
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Olexiy V. Pokotylo
HANNES SNELLMAN, ATTORNEYS-AT-LAW LTD.

Sava P. Poliakov
GRISCHENKO & PARTNERS

Vitaliy Pravdyuk
KONNOV & SOZANOVSKY

Anna Putintseva
CHADBOURNE & PARKE LLP

Dmitry Pyatachenko
IFC

Marina Savchenko
ASTAPOV LAWYERS INTERNATIONAL LAW GROUP

Olga Serbul
LAW FIRM IP & C. CONSULT LLC

Mykhailo Shchitka
VASYL KISIL & PARTNERS

Olga Shumikhina
GRISCHENKO & PARTNERS

Markian B. Silecky
THE SILECKY FIRM

Svitlana Silecky
THE SILECKY FIRM

Anna Sisetska
VASYL KISIL & PARTNERS

Artem Skorobogatov
INTERNATIONAL LAW OFFICES

Oleksander Subbotin
ARZINGER & PARTNERS INTERNATIONAL LAW FIRM

Iryna Telychko
GRISCHENKO & PARTNERS

Oleg Vusochinskiy
GRISCHENKO & PARTNERS

Tetyana Vydoborets
KONNOV & SOZANOVSKY

Anna Yakubenko
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Olexiy Yanov
LAW FIRM IP & C. CONSULT, LLC

Tatiana Zamorska
ZAMORSKA & PARTNERS LLC

Sergiy Zheka
CHADBOURNE & PARKE LLP

URUGUAY

Bernardo Amorin
OLIVERA & DELPIAZZO

Jonás Bergstein
ESTUDIO BERGSTEIN

Corina Bove
GUYER & REGULES, MEMBER OF LEX MUNDI

Carlos Brandes
GUYER & REGULES, MEMBER OF LEX MUNDI

Nicolas Brause
JIMÉNEZ DE ARÉCHAGA, VIANA & BRAUSE

Virginia Brause
JIMÉNEZ DE ARÉCHAGA, VIANA & BRAUSE

Jorge De Vita
JORGE DE VITA STUDIO

Leonardo Decarlini
PRICEWATERHOUSECOOPERS

María Durán
HUGHES & HUGHES

Noelia Eiras
HUGHES & HUGHES

Gabriel Ejgenberg
ESTUDIO BERGSTEIN

Fabrizio Fava
PANALPINA WORLD TRANSPORT LTD

Marcelo Femenías Vidal
BADO, KUSTER, ZERBINO & RACHETTI

Agustina Fernández
GIAMBRUNO GUYER & REGULES, MEMBER OF LEX MUNDI

Javier Fernández Zerbino
BADO, KUSTER, ZERBINO & RACHETTI

Juan Federico Fischer
LVM ATTORNEYS AT LAW

Federico Formen
LVM ATTORNEYS AT LAW

Sergio Franco
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Nelson Alfredo Gonzales
SDV S.A.

Gabriela Gutierrez
ESTUDIO BERGSTEIN

Ariel Imken
SUPERINTENDENCIA DE INSTITUCIONES DE INTERMEDIACIÓN FINANCIERA - BANCO CENTRAL DEL URUGUAY

Alfredo Inciarte Blanco
ESTUDIO PÉREZ DEL CASTILLO, INCARTÉ, GARI ABOGADOS

Alma Kubachek
ESTUDIO JURIDICO NOTARIAL DE ALMA KUBACHEK

Ricardo Mezzera
ESTUDIO DR. MEZZERA

Alejandro Miller Artola
GUYER & REGULES, MEMBER OF LEX MUNDI

Matias Morgare
SDV S.A.

Luis Muxi
LVM ATTORNEYS AT LAW

Juan Martín Olivera
OLIVERA & DELPIAZZO

María Concepción Olivera
OLIVERA & DELPIAZZO

Ricardo Olivera-García
OLIVERA & DELPIAZZO

Gabriel Pedro
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Juan Pablo Pesce
CONATEL S.A.

Ismael Pignatta Sánchez
GUYER & REGULES, MEMBER OF LEX MUNDI

María José Poey
GUYER & REGULES, MEMBER OF LEX MUNDI

Verónica Raffo
FERRERE ATTORNEYS

Aejandro Rey Jiménez de
ARÉCHAGA GUYER & REGULES, MEMBER OF LEX MUNDI

María Noel Riotorto
GUYER & REGULES, MEMBER
OF LEX MUNDI

Analia Rodríguez
BANCO CENTRAL

Agustina Rodríguez
FERRERE ATTORNEYS

Monica Santos
OLIVERA & DELPIAZZO

Juan Troccoli
LVM ATTORNEYS-AT-LAW

Gerardo Viñoles
VINOLES STUDIO

Alexandra Weisz
DOVAT, CARRIQUIRY &
ASOCIADOS

UZBEKISTAN

Jakhongir Abdurazaqov
AVENT ADVOCAT

Rimat Achmedshin
FIDES

Mels Akhmedov
BAS

Dildar M. Alimbekova
BUSINESS WOMEN'S
ASSOCIATION OF UZBEKISTAN

Umid Aripdjanov
GRATA LAW FIRM

Nelly Djurabaeva
M&M

Khalid Farooq
GLOBALINK LOGISTICS GROUP

Irina Gosteva
DENTON WILDE SAPTE

Nail Hassanov
LAW FIRM LEGES ADVOKAT

Rustam Ikramov
HIMOYA LAW OFFICE

Mansurkhon Kamalov
FOREIGN ENTERPRISE OF
HUAWEI TECH INVESTMENT OF
TASHKENT

Mouborak Kambarova
DENTON WILDE SAPTE

Babur Karimov
GRATA LAW FIRM

Khurshid Kasimdzhanov
M&M LOGISTICS

Nurali Eshibaevich
KHALMURATOV
CENTRAL BANK

Zafar Khashimov
ANGLESEY FOOD

Arif Nasibov
IFC

Vera Ni
ANGLESEY FOOD

Malika Norova
GRATA LAW FIRM

Vsevolod Payevskiy
IFC
PRICewaterhouseCOOPERS

Laziza Rakhimova
GRATA LAW FIRM

VANUATU

Christopher Dawson
DAWSON BUILDERS
EXPRESS CUSTOMS SERVICES
LTD.

David Hudson
HUDSON & SUGDEN

Mark Stafford
BDO BARRETT & PARTNERS

Dani Yawa
PACIFIC LAWYERS

WENEZUELA

Jorge Acedo-Prato
HOET PELAEZ CASTILLO &
DUQUE, MEMBER OF LEX
MUNDI

Juan Enrique Aigster
HOET PELAEZ CASTILLO &
DUQUE, MEMBER OF LEX
MUNDI

Servio T. Altuve Jr.
SERVIO T. ALTUVE R. &
ASOCIADOS

Carlos Bachrich Nagy
DE SOLA PATE & BROWN,
ABOGADOS - CONSULTORES

Mercedes Briceño
CONAPRI

Diego Castagnino
HOET PELAEZ CASTILLO &
DUQUE, MEMBER OF LEX
MUNDI

Lubín Chacón
BENSON, PEREZ MATOS,
ANTAKLY & WATTS

María Paola D'Onghia
HOET PELAEZ CASTILLO &
DUQUE, MEMBER OF LEX
MUNDI

Arturo De Sola Lander
DE SOLA PATE & BROWN,
ABOGADOS - CONSULTORES

Carlos Domínguez Hernández
HOET PELAEZ CASTILLO &
DUQUE, MEMBER OF LEX
MUNDI

Jose Ferreira
RODRIGUEZ & MENDOZA

Francisco Gámez Arcaya
GÁMEZ & VERA ABOGADOS

Alejandro Giolito
PRICewaterhouseCOOPERS

Ruben Gottberg
PRICewaterhouseCOOPERS

Jose Guerra
PRICewaterhouseCOOPERS

Maigualida Ifill
PRICewaterhouseCOOPERS

Enrique Itriago
RODRIGUEZ & MENDOZA

Lorena Mingarelli Lozzi
DE SOLA PATE & BROWN,
ABOGADOS - CONSULTORES

Fernando Miranda
PRICewaterhouseCOOPERS

Fernando Miranda
PRICewaterhouseCOOPERS
LEGAL SERVICES

Bruno Paredes
LOGISTIKA TSM

John R. Pate
DE SOLA PATE & BROWN,
ABOGADOS - CONSULTORES

Bernardo Pisani
RODRIGUEZ & MENDOZA

Eduardo Porcarelli
CONAPRI

Melissa Puga Santaella
CONAPRI

Laura Silva Aparicio
HOET PELAEZ CASTILLO &
DUQUE, MEMBER OF LEX
MUNDI

John Tucker
HOET PELAEZ CASTILLO &
DUQUE, MEMBER OF LEX
MUNDI

WĘGRY

Morley Allen & Overy
IRODA

Pethő Ádám
BISZ CENTRAL CREDIT
INFORMATION LTD

Mark Balastyai
FUTUREAL HOLDING CO.

Péter Bárdos
PARTOS & NOBLET LOVELLS

Judit Bókai
DR BÓKAI NOTARY OFFICE

Hedi Bozsonyik
SZECSKAY ATTORNEYS-AT-LAW

Zsuzsanna Cseri
BÁRD, CSERI & PARTNERS
LAW FIRM

István Sándor
KELEMEN, MESZAROS, SANDOR
& PARTNERS

Dalma Dudás
RÉTI, ANTALL & MADL
LANDWELL

Gabriella Erdos
PRICewaterhouseCOOPERS

György Fehér
BELLÁK & PARTNERS LAW
OFFICE, MEMBER OF IUS
LABORIS

Anna Gáspár
BUILD-ECON LTD.

Karolina Gombos
IB GRANT THORNTON
CONSULTING KFT.
IFS LTD.

Norbert Izer
PRICewaterhouseCOOPERS

Zsuzsa Kardos
BELLÁK & PARTNERS LAW
OFFICE, MEMBER OF IUS
LABORIS

Zsuzsanna Károlyi
BELLÁK & PARTNERS LAW
OFFICE, MEMBER OF IUS
LABORIS

Adrienn Keller
BELLÁK & PARTNERS LAW
OFFICE, MEMBER OF IUS
LABORIS

Andrea Kocziha
PRICewaterhouseCOOPERS

Russell Lambert
PRICewaterhouseCOOPERS

Petra Lencs
BÁRD, CSERI & PARTNERS
LAW FIRM

Dóra Máthé
PRICewaterhouseCOOPERS

Richard Medve
RÉTI, ANTALL & MADL
LANDWELL LAW FIRM

Livia Mihovics
RÉTI, ANTALL & MADL
LANDWELL LAW FIRM

László Mohai
JUDIT NAGY
BELLÁK & PARTNERS LAW
OFFICE, MEMBER OF IUS
LABORIS

Sándor Németh
SZECSKAY ATTORNEYS-AT-LAW

Tamás Pásztor
NAGY ÉS TRÓCSÁNYI LAW
OFFICE, MEMBER OF LEX
MUNDI

Tibor Szabó
RÉTI, ANTALL & MADL
LANDWELL LAW FIRM

András Szecskey
SZECSKAY ATTORNEYS-AT-LAW

Ilona Szarka
IB GRANT THORNTON
CONSULTING KFT.

Ágnes Szent-Ivány
SÁNDOR SZEGEDI SZENT-IVÁNY
KOMÁROMI EVERSHERDS

Viktória Szilágyi
NAGY ÉS TRÓCSÁNYI LAW
OFFICE, MEMBER OF LEX
MUNDI

László Szűcs
RÉTI, ANTALL & MADL
LANDWELL LAW FIRM

Tibor Torok
PRICewaterhouseCOOPERS

Ádám Tóth
DR. TÓTH & DR. GÁSPÁR
KÖZJEGYZŐI IRODA

Gábor Varga
BISZ CENTRAL CREDIT
INFORMATION LTD

Agnes Wolford
BUDAPEST VII. DISTRICT
MUNICIPALITY

Blanka Zombori
PRICewaterhouseCOOPERS

WIELKA BRYTANIA

Allen & Overy LLP

Kon Asimacopoulos
KIRKLAND & ELLIS LLP

Jon Atkey
HER MAJESTY'S LAND
REGISTRY

Nick Benwell
SIMMONS & SIMMONS

Georgie Blyth
PRICewaterhouseCOOPERS
LEGAL SERVICES LLP

Becky Borman
PRICewaterhouseCOOPERS

Techia Braveboy
CLEARY GOTTlieb STEEN &
HAMILTON LLP

Penny Bruce
PRICewaterhouseCOOPERS
LEGAL LLP

Richard Collier-Keywood
PRICewaterhouseCOOPERS

Simon Cookson
ASHURST

Laura Cram
ASHURST

David Crosthwaite
DAVIS LANGDON LLP

Shreya Damodaran
CLEARY GOTTlieb STEEN &
HAMILTON LLP

Kirsten Dettman
SIMMONS & SIMMONS

Aaron Espin
CLEARY GOTTlieb STEEN &
HAMILTON LLP

Nick Francis
PRICewaterhouseCOOPERS

Paul Gilbert
FINERS STEPHENS INNOCENT
LLP

Helen Gorty
SIMMONS & SIMMONS

Lynn Hiestand
SKADDEN, ARPS, SLATE,
MEAGHER & FLOM

Neville Howlett
PRICewaterhouseCOOPERS

Stefano Iacomelli
IOSTO INTERNATIONAL
SERVICES LTD

Simon Jay
CLEARY GOTTlieb STEEN &
HAMILTON LLP

Nistha Jeram-Dave
PRICewaterhouseCOOPERS
LEGAL LLP

Tam John
ADDISON TECHNOLOGY LTD

Gillian Key-Vice
EXPERIAN LTD.

Shinoj Koshy
CLEARY GOTTlieb STEEN &
HAMILTON LLP

Kwame Asamoah
HW CHARTERED
ACCOUNTANTS

Kristi Lehtis
SIMMONS & SIMMONS

Emma Malkin
WEIL, GOTSHAL & MANGES

Christopher Mallon
SKADDEN, ARPS, SLATE,
MEAGHER & FLOM

Charles Mayo
SIMMONS & SIMMONS

David McCullogh
TPS CONSULTANCY

John Meadows
HM LAND REGISTRY,
ENGLAND & WALES

Alison Murrin
ASHURST

Lyndon Norley
KIRKLAND & ELLIS LLP

Oludare Omoyayi
CONJOR INVESTMENT LTD.

Fiona Patterson
SIMMONS & SIMMONS

Christian Pilkington
SKADDEN, ARPS, SLATE,
MEAGHER & FLOM
SECURITY FOILING LIMITED

Andrew Shutter
CLEARY GOTTlieb STEEN &
HAMILTON LLP

Katherine Stones
WEIL, GOTSHAL & MANGES

Lance Terry
GLANVILLES SOLICITORS

Paul Timmins
APPROVED INSPECTOR
SERVICES LIMITED

Andrew van der Lem
BETTER REGULATION
EXECUTIVE

Maria-Eleni Vlachakou
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Sally Willcock
WEIL, GOTSHAL & MANGES

VIETNAM

Vuong Kim Anh
HOA BINH CHINH PHUC DINH
CAO.A.T.A ARCHITECTS Co. LTD

Nicolas Audier
GIDE LOYRETTE NOUËL

Nguyen Xuan Bang
DESCON CONSTRUCTION
CORPORATION

Tam Bu
ORRICK, HERRINGTON &
SUTCLIFFE LLP

Anne-Lise Chatelain
GIDE LOYRETTE NOUËL

Daniel Chernov
DFDL MEKONG

Giles Thomas Cooper
DUANE MORRIS LLC

Anna Craven
FRESHFIELDS BRUCKHAUS
DERINGER

Trong Hieu Dang
VISION & ASSOCIATES

Nguyen Dang Viet
BIZCONSULT

Minh Day
ORRICK, HERRINGTON &
SUTCLIFFE LLP

Dang The Duc
INDOCHINE COUNSEL

Minh Duong
ALLENS ARTHUR ROBINSON

Tieng Thu Duong
VISION & ASSOCIATES

John Farmer
ORRICK, HERRINGTON &
SUTCLIFFE, LLP

David Fitzgerald
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Albert Franceskinj
DS AVOCATS

Giang Ha Thi Phuong
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Pham Hanh
DUANE MORRIS LLC

Le Hong Phong
BIZCONSULT

Lê Thị Hồng Hải
HOA BINH CHINH PHUC DINH
CAO

Konrad Hull
LUCY WAYNE & ASSOCIATES

Tuong Long Huynh
GIDE LOYRETTE NOUËL

Etienne Laumonier
GIDE LOYRETTE NOUËL

Kevin Le
CITY OCEAN LOGISTICS Co.,
LTD.

Cong Dinh Le
DC LAW

Viet Hai Le
HOA BINH CHINH PHUC DINH
CAO

Nguyen Huy Thuy Le
INDOCHINE COUNSEL

Truan Chien Le
NOVA PRO & ASSOCIATES

Thi Loc Le
YKVN LAWYERS

Thuy Anh Le Phan

Kevin Lê Việt Há
CITY OCEAN LOGISTICS Co.,
LTD.

Tien Ngoc Luu
VISION & ASSOCIATES

Hoang Minh Duc
DUANE MORRIS LLC

Michelle Mobley
FRESHFIELDS BRUCKHAUS
DERINGER

Hoang Kim Oanh Nguyen
BAKER & MCKENZIE

Linh Chi Nguyen
BAKER & MCKENZIE

Tran Van Quynh Nguyen
BAKER & MCKENZIE

Ngoc Bich Nguyen
DC LAW

Cong To Nguyen
GIDE LOYRETTE NOUËL

Bien Nguyen
HOAI TRUNG TEA COMPANY

Phan Manh Long Nguyen
HUNG & PARTNERS

Thi Xuan Trinh Nguyen
LUCY WAYNE & ASSOCIATES

Dao Nguyen
MAYER BROWN JSM

Van Anh Nguyen
VIETBID LAW FIRM

Linh D. Nguyen
VILAF - HONG DUC LAW FIRM

Tram Nguyen – Huyen
GIDE LOYRETTE NOUËL

Tuan Nguyen Anh
DP CONSULTING LTD
PANALPINA

Bac Pham Nghiem Xuan
VISION & ASSOCIATES

Anh Vu Phan
INDOCHINE COUNSEL

Dinh Thi Quynh Van
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Isabelle Robineau
DFDL MEKONG LAW GROUP

Nguyen Thang
VIETCOMBANK (BANK OF
FOREIGN TRADE OF VIETNAM)

Pham Thi Thanh Huyen
INDOCHINE COUNSEL

Nguyen Thi Thu Huyen
GIDE LOYRETTE NOUËL

Nhung Thieu Hong
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Ngo Quanc Thuy
DUANE MORRIS LLC

Tan Heng Thye
CHEN SHAN & PARTNERS

Trung Tran
MAYER BROWN JSM

Lan Tran
ORRICK, HERRINGTON &
SUTCLIFFE LLP

Hai Tran Thanh
PBC PARTNERS

Nam Hoai Truong
INDOCHINE COUNSEL

Robert Vernon
VIETNAM CONSULTANTS LTD

Nguyen Thu Thuy Vo
SDV LTD.

Tuỳet Hanh Võ Thi
CHEN SHAN & PARTNERS

Thu Hang Vu
BAKER & MCKENZIE

Trang Vu
CREDIT INFORMATION CENTRE
- STATE BANK OF VIETNAM

Dzung Vu
YKVN LAWYERS

Benjamin Yap
KELVIN CHIA PARTNERSHIP

WŁOCHY

Allen & Overy LLP
APL

Marianna Abbaticchio
RISTUCCIA & TUFARELLI

Fabrizio Acerbis
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Paola Albano
CLEARY GOTTlieb STEEN &
HAMILTON LLP

Gaetano Arnà
TLS /
PRICEWATERHOUSECOOPERS
LEGAL SERVICES

Maria Pia Ascenzo
BANK OF ITALY

Romina Ballana
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Paola Barazzetta
TLS /
PRICEWATERHOUSECOOPERS
LEGAL SERVICES

Susanna Beltramo
STUDIO LEGALE BELTRAMO

Antonino Boeti
PENELOPE S.R.L.

Roberto Bonsignore
CLEARY GOTTlieb STEEN &
HAMILTON LLP

Luigi Brunetti
SDV

Carlo Bruno
ASHURST

Manuela Caccialanza
JONES DAY

Sergio Calderara
NUNZIANTE MAGRONE

Stefano Cancarini
TLS /
PRICEWATERHOUSECOOPERS
LEGAL SERVICES

Alessandro Caridi
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Gennaro Cassiani
GC ARCHITECTURE BURO

Giorgio Cherubini
PIROLA PENNUTO ZEI
ASSOCIATI

Domenico Colella
PORTOLANO COLELLA
CAVALLO STUDIO LEGALE

Fabrizio Colonna
CAMOZZI BONISSONI
VARRENTI & ASSOCIATI

Mattia Colonnelli de Gasperis
LOMBARDI MOLINARI E
ASSOCIATI STUDIO LEGALE

Barbara Corsetti
PORTOLANO COLELLA
CAVALLO STUDIO LEGALE

Filippo Corsini
CHIOMENTI STUDIO LEGALE
CRIF S.P.A.

Luis Cristalli
OPDEL SNC DI ILARIO DELL
AGNOLO & Co.

Salvatore Cuzzocrea
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Antonio de Martinis
SPASARO DE MARTINIS LAW
FIRM

Elena Dèrrico
ABBATESCIANNI STUDIO
LEGALE E TRIBUTARIO

Claudio Di Falco
CLEARY GOTTlieb STEEN &
HAMILTON LLP

Domenico Di Pietro
CHIOMENTI STUDIO LEGALE

Marco Ettorre
CAMOZZI BONISSONI
VARRENTI & ASSOCIATI

Carlo Falcetto
NUNZIANTE MAGRONE

Emanuele Ferrari
STUDIO NOTARILE FERRARI

Linda Frigo
STUDIO LEGALE MACCHI DI
CELLERE E GANGEMI

Ivana Genestrone
TLS ASSOCIAZIONE
PROFESSIONALE DI AVVOCATI
E COMMERCIALISTI

Francesca Gesualdi
CLEARY GOTTlieb STEEN &
HAMILTON LLP

Lucio Ghia
GHIA LAW FIRM

Vincenzo Giannantonio
ASHURST

Maurizio Giuntoni
ECOPROGET S.R.L.

Federico Guasti
STUDIO LEGALE GUASTI

Giovanni Izzo
ABBATESCIANNI STUDIO
LEGALE E TRIBUTARIO

Arena Lanfranco
PRODITAL LEATHERS

Stefano Macchi di Cellere
JONES DAY

Barbara Magn
CAMOZZI BONISSONI
VARRENTI & ASSOCIATI

Fabrizio Mariotti

Mario Miccoli
NOTAIO MICCOLI

Valeria Morossini
Francesca napoletano
CHOMENTI STUDIO LEGALE

Gianmatteo Nunziante
NUNZIANTE MAGRONE

Francesco Nuzzolo
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Luciano Panzani
SUPREME COURT

Paolo Pasqualis
NOTARY

Giovanni Patti
ABBATESCIANNI STUDIO
LEGALE E TRIBUTARIO

Paolo Pedrazzoli
STUDIO NOTAIO PEDRAZZOLI

Andrea Pellicani
OVERSEAS ASIA

Federica Peres
PORTOLANO COLELLA
CAVALLO STUDIO LEGALE

Laura Prosperetti
CLEARY GOTTLIEB STEEN &
HAMILTON LLP

Giuseppe Ramondelli
STUDIO LEGALE NOTARILE
DI FABIO RAMONDELLI
CANTAMAGLI

Giuseppe Antonio Recchia
DIPARTIMENTO SUI RAPPORTI
DI LAVORO E SULLE RELAZIONI
INDUSTRIALI - UNIVERSITY
OF BARI

Tommaso Romolotti
CAMOZZI BONISSONI
VARRENTI & ASSOCIATI

Giovanni B. Sandicchi
CLEARY GOTTLIEB STEEN &
HAMILTON LLP

Lamberto Schiona
STUDIO LEGALE SCHIONA

Massimiliano Silvetti
NUNZIANTE MAGRONE

Piervincenzo Spasaro
SPASARO DE MARTINIS LAW
FIRM

Giovanni Stefanin
TLS ASSOCIAZIONE
PROFESSIONALE DI AVVOCATI
E COMMERCIALISTI

Robert Sturgess
SDV

Maria Antonietta Tanico
TANICO LAW FIRM

Silvio Tersilla
LOVELLS

Tommaso Tomaiuolo
TLS ASSOCIAZIONE
PROFESSIONALE DI AVVOCATI
E COMMERCIALISTI

Luca Tufarelli
RISTUCCIA & TUFARELLI

Benedetta Vannini
CLEARY GOTTLIEB STEEN &
HAMILTON LLP

Emanuela Vittelo
CLEARY GOTTLIEB STEEN &
HAMILTON LLP

Angelo Zambelli
LABLAW STUDIO LEGALE -
FAILLA, ROTONDI & ZAMBELLI

Filippo Zucchinelli
TLS /
PRICEWATERHOUSECOOPERS
LEGAL SERVICES

WYBRZEŻE KOŚCI SŁONIOWEJ

Any Ray & Partners

César Asman
CABINET N'GOAN, ASMAN &
ASSOCIÉS

Joachim Bile-Aka
BNETD

Jonathan Darboux
BCEAO

Fatimato Zahra Diop
BCEAO

Dorothee K. Dreesen
ETUDE MAITRE DREESEN

Bertrand Fleury
SDV - SAGA CI

Jean Claude Gnamien
FIDAFRICA /
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Hermann Ngango
FIDAFRICA /
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Seyanne Groga
CABINET JEAN-FRANÇOIS
CHAUVEAU

Guillaume Koffi
CONSEIL NATIONAL DE
L'ORDRE DES ARCHITECTES

Herman Kouao
EVELYNE M'BASSIDGÉ
FIDAFRICA /
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Adeline Messou
FIDAFRICA /
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Georges N'Goan
CABINET N'GOAN, ASMAN &
ASSOCIÉS

Patricia N'guessan
CABINET JEAN-FRANÇOIS
CHAUVEAU

Jacques Otro
CONSEIL NATIONAL DE
L'ORDRE DES ARCHITECTES

Athanase Raux
CABINET RAUX, AMIEN &
ASSOCIÉS

Associés

Serge Roux
ETUDE MAITRE ROUX

Dominique Taty
FIDAFRICA /
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Fousséni Traoré
FIDAFRICA /
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Nadia Vanie
CABINET N'GOAN, ASMAN &
ASSOCIÉS

Abbé Yao
SCPA DOGUÉ-ABBÉ YAO &
ASSOCIÉS

WYSPA ŚWIĘTEGO WINCENTA I GRENADYNY

Kay R.A. Bacchus-Browne
KAY BACCHUS - BROWNE
CHAMBERS

Aurin Bennett
AURIN BENNETT ARCHITECTS

Graham Bollers
REGAL CHAMBERS

Evelyn Cambridge
DOUGIE'S CUSTOMS &
SHIPPING AGENCY

Parnel R. Campbell
CAMPBELL'S CHAMBERS

Mira E. Commissiong
EQUITY CHAMBERS

Paula E. David
SAUNDERS & HUGGINS

Stanley DeFreitas
DEFREITAS & ASSOCIATES

Bernadine Dublin
LABOUR DEPARTMENT

Marlene Edwards
CAMPBELL'S CHAMBERS

Theona R. Elizee-Stapleton
COMMERCE & INTELLECTUAL
PROPERTY OFFICE (CIPO)

Tamara Gibson-Marks
HIGH COURT REGISTRARY

Venessa Gibson
NATIONAL COMMERCIAL BANK
(SVG) LTD.

Stanley Harris
ST. VINCENT ELECTRICITY
SERVICES LIMITED VINLEC

Charleston H. Jackson
DR. LEWIS LAW CHAMBERS

Leroy James
CUSTOMS AUTHORITY

Sean Joachim
CARIBTRANS

Brenan B. King
EQUINOX MARINE SURVEYING
& CONSULTING

Rosann N.D. Knights
REGAL CHAMBERS

Errol E. Layne
ERROL E. LAYNE CHAMBERS

Linton A. Lewis
DR. LEWIS LAW CHAMBERS

Andrea Young Lewis
COMMERCE & INTELLECTUAL
PROPERTY OFFICE (CIPO)

Clairmonte Lynch
CUSTOMS AUTHORITY

Moulton Mayers
MOULTON MAYERS
ARCHITECTS

Sabrina Neehall
SCOTIABANK

Kathy-Ann Noel
SAUNDERS & HUGGINS

Floyd A. Patterson
PANNELL KERR FORSTER

Richard Peterkin
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Maria Reece
SCOTIABANK

Nicole O.M. Sylvester
CARIBBEAN INTERNATIONAL
LAW FIRM

Gertel Thom
HIGH COURT KINGSTOWN

L.A. Douglas Williams
LAW FIRM OF PHILLIPS &
WILLIAMS

Arthur F. Williams
WILLIAMS & WILLIAMS

Steve J. Wyllie
ST. VINCENT ELECTRICITY
SERVICES LIMITED VINLEC

WYSPA ŚWIĘTEJ ŁUCJI

Thaddeus M. Antoine
FRANCIS & ANTOINE

Aisha Baptiste
HIGH COURT REGISTRY

Gerard Bergasse
TROPICAL SHIPPING

Desma F. Charles
REGISTRY OF COMPANIES AND
INTELLECTUAL PROPERTY

Peter I. Foster
PETER I. FOSTER &
ASSOCIATES

Peterson D. Francis
PETERSON D. FRANCIS
WORLDWIDE SHIPPING &
CUSTOMS SERVICES LTD.

Carol J. Gedeon
CHANCERY CHAMBERS
GORDON & GORDON CO

Anderson Lake
BANK OF ST LUCIA LTD

Brian Louisy
THE ST. LUCIA CHAMBER OF
COMMERCE INDUSTRY AND
AGRICULTURE

Duane C. Marquis
NLBA ARCHITECTS

Stephen Mcnamara
MCMAMARA & CO.

Richard Peterkin
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Eldris Pierre-Mauricette
TROPICAL SHIPPING

Paul Popo
LAND REGISTRY

Gilroy Pultie
ST. LUCIA ELECTRICITY
SERVICES LIMITED (LUCELEC)

Margaret Anne St. Louis
MINISTRY OF PLANNING,
DEVELOPMENT, ENVIRONMENT
AND HOUSING

Gillian Vidal-Jules
MINISTRY OF JUSTICE

Brenda M. Williams
CHASE, SKEETE & BOLAND

WYSPY MARSHALLA

Kenneth Barden
ATTORNEY-AT-LAW

Jerry Kramer
PACIFIC INTERNATIONAL, INC.

Philip Welch
MICRONESIAN SHIPPING
AGENCIES INC.

WYSPY SALOMONA

Don Boykin
JOHN ARCHITECTS LTD

John Katakhanas
SOL - LAW

Andrew Radclyff
BARRISTER & SOLICITOR

Roselle R. Rosales
PACIFIC ARCHITECTS, LTD.

Gregory Joseph Sojnocki
MORRIS & SOJNOCKI
CHARTERED ACCOUNTANTS

Gerald Stenzil
TRADCO SHIPPING

WYSPY ŚW. TOMASZA I KSIĄŻĘCA

António de Barros A. Aguiar
SOCOGESTA

André Aureliano Aragão
ANDRÉ AURELIANO ARAGÃO
JURISCONSULTA & ADVOGADO

Fernando Barros
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Jorge Bonfim
DIRECÇÃO DO COMÉRCIO

Pedro Calixto
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Edmar Carvalho
MIRANDA CORREIA
AMENDEIRA & ASSOCIADOS

Abreu Conceição
SOARES DA COSTA

João Cristovão
BANCO INTERNACIONAL DE
SÃO TOMÉ E PRÍNCIPE

Frederico da Glória
 TRIBUNAL DE PRIMEIRA
 INSTÂNCIA DE SÃO TOMÉ

Pascoal Daio
 PASCOAL DAIO - ADVOGADO &
 CONSULTORE

Abílio de Carvalho Dema
 CABINET AFRICAIN DE
 GESTION INFORMATIQUE ET
 CONTABLE

Celiza Deus Lima
 JPALMS ADVOGADOS
 DIRECÇÃO DAS ALFÂNDEGAS

Agostinho Q.S.A. Fernandes
 DIRECTORATE OF TAXES
 CESALTINO FERNANDES
 SERVIÇOS GEOGRAFICOS E
 CADASTRAIS

Raul Gomes
 ATS LOGISTICS Co.
 METALURGICA SANTO AMARO

Jean-Paul Migan
 ECOBANK

Faustino Manuel Neto
 EMAE

Eduardo Paiva
 PRICEWATERHOUSECOOPERS

**WYSPY
 ZIELONEGO
 PRZYLĄDKA**

Hermínio Afonso
 PRICEWATERHOUSECOOPERS

Janira Hopffer Almada
 D. HOPFFER ALMADA E
 ASSOCIADOS

Nandixany Andrade
 ARNALDO SILVA &
 ASSOCIADOS

Vera Andrade
 CWV ADVOGADOS

Braz de Andrade
 FIRMA BRAZ DE ANDRADE

Mary Braz de Andrade
 FIRMA BRAZ DE ANDRADE

Susana Caetano
 PRICEWATERHOUSECOOPERS

Vasco Carvalho Oliveira
 RAMOS
 ENGIC

Ilídio Cruz
 GABINETE DE ADVOCACIA
 CONSULTORIA E
 PROCURADORA JURIDICA

Zacarias De Pina
 ENGEOBRA

Victor Adolfo de Pinto Osório
 ATTORNEY-AT-LAW

Jorge Lima Delgado Lopes
 NÚCLEO OPERACIONAL DA
 SOCIEDADE DE INFORMAÇÃO

João Dono
 JOÃO DONO ADVOGADOS

Ana Duarte
 PRICEWATERHOUSECOOPERS

John Duggan
 PRICEWATERHOUSECOOPERS

Djassi Fonseca
 NOSI

Florentino Jorge Fonseca Jesus
 Municipalidade Praia
 PAULO GODINHO
 PRICEWATERHOUSECOOPERS

Eduardo Nascimento Gomes
 EMPRESA PÚBLICA DE
 ELECTRICIDADE E ÁGUA

Joana Gomes Rosa
 ADVOGADA

Agnaldo Laice
 MAERSK LINE

Jose Manuel Fausto Lima
 ELECTRA PRAIA

Ana Denise Lima Barber
 CWV ADVOGADOS

Antonio Lopes
 PRICEWATERHOUSECOOPERS

Maria de Fatima Lopes Varela
 BANCO CENTRAL DE CABO
 VERDE

Ricardo Martins
 ELECTRA

Paulo Noel Martins
 PRIME CONSULTING GROUP
 JOÃO M.A. MENDES
 AUDITEC - AUDITORES &
 CONSULTORES

Carlos Pereira Modesto
 MODESTO - DESPACHANTE

Fernando Aguiar Monteiro
 ADVOGADOS ASSOCIADOS

Ricardo Cláudio Monteiro
 GONÇALVES
 PALÁCIO DE JUSTIÇA DO
 TRIBUNAL DA COMARCA DA
 PRAIA

Milton Paiva
 D. HOPFFER ALMADA E
 ASSOCIADOS

Carlos Gregorio Lopes Pereira
 Goncalves
 CONSERVATORIA DE REGISTOS
 PREDIAL COMERCIAL &
 AUTOMOVEIS

Eldetrudes Pires Neves
 ARAÚJO, NEVES, SANTOS
 & MIRANDA, ADVOGADOS
 ASSOCIADOS

Armando J.F. Rodrigues
 PRICEWATERHOUSECOOPERS

José Rui de Sena
 AGENCIA DE DESPACHO
 ADUANEIRO FERREIRA E SENA
 LDA

Tito Lívio Santos Oliveira
 RAMOS
 ENGIC

Henrique Semedo Borges
 ADVOGADO

Arnaldo Silva
 ARNALDO SILVA &
 ASSOCIADOS

Maria Fernanda Silva Ramos
 BCA - GABINETE JURIDICO

Mario Alberto Tavares
 NOSI
 MUNICIPALITY

João Carlos Tavares Fidalgo
 BANCO CENTRAL

Elsa Tavazes
 CWV ADVOGADOS

Jorge Lima Teixeira
 ARCHITECT

Tereza Teixeira B. Amado
 AMADO & MEDINA
 ADVOGADAS

Leendert Verschoor
 PRICEWATERHOUSECOOPERS

**ZACHODNI
 BRZEG I STREFA
 GAZY**

Nidal Abu Lawi
 PALESTINE REAL ESTATE
 INVESTMENT CO.

Amal Abujaber
 PALESTINIAN MONETARY
 AUTHORITY

Safwan Al-Nather
 GERMAN TECHNICAL
 COOPERATION

Sharhabeel Al-Zaem
 SHARHABEEL AL-ZAEEM AND
 ASSOCIATES

Haytham L. Al-Zu'bi
 AL-ZU'BI LAW OFFICE,
 ADVOCATES & LEGAL
 CONSULTANTS

Mohammed Amarneh
 LEGAL AID& HUMAN RIGHTS
 COORDINATOR

Moyad Amouri
 PRICEWATERHOUSECOOPERS

Khalil Ansara
 CATHOLIC RELIEF SERVICES

Nizam Ayoob
 MINISTRY OF NATIONAL
 ECONOMY

Ali Faroun
 PALESTINIAN MONETARY

Authority

Ali Hamoudeh
 JERUSALEM DISTRICT
 ELECTRICITY Co. LTD.

Samir Huleileh
 PADICO

Hiba Hussein
 HUSSEINI & HUSSEINI

Fadi Kattan
 TRANSJORDANIAN
 ENGINEERING LTD.

Mohamed Khader
 LAUSANNE TRADING
 CONSULTANTS

Wadee Nofal
 NOFAL LAW FIRM

Samer Odeh
 LAND REGISTRATION

Michael F. Orfaly
 PRICEWATERHOUSECOOPERS

Ali Saffarini
 SAFFARININ LAW FIRM

Maha Sbeih
 MINISTRY OF NATIONAL
 ECONOMY

Karim Fuad Shehadeh
 A.F. & R. SHEHADEH LAW
 OFFICE

Ramzi Skakini
 SKAKINI FIRM

Samer Tammam
 TAMMAM TRADE

Hisham Ziad
 PALESTINIAN MONETARY
 AUTHORITY

ZAMBIA

Shaira Adamali
 PRICEWATERHOUSECOOPERS

Peter Armond
 CREDIT REFERENCE BUREAU
 AFRICA LIMITED

Candice Arnold
 GLOBAL LOGISTICS

Jim Barnhart
 USAID

Deborah Bwalya
 CORPUS GLOBE ADVOCATES

Chewe K. Bwalya
 D.H. KEMP & Co.

Anthony Bwembya
 PACRO

Felix Chabala
 ENVIRONMENTAL COUNCIL OF
 ZAMBIA

Bonaventure Chibamba
 MUTALE
 ELLIS & Co.

Mwelwa Chibesakunda
 CHIBESAKUNDA & Co./ DLA
 PIPER

Elias Chipimo
 CORPUS GLOBE ADVOCATES

Steven Chisenga
 CORPUS GLOBE ADVOCATES

Emmanuel Chulu
 PRICEWATERHOUSECOOPERS

David Doyle
 MANICA LTD

Arshad A Dudhia
 MUSA DUDHIA

Robin Durairajah
 CHIBESAKUNDA & Co./ DLA
 PIPER

Karl Frick
 SDV

Allan Gartaway
 ZAMBIA CUSTOMS AND
 FORWARDING AGENTS
 ASSOCIATION

Passmore Hamukoma
 ZAMBIA BUSINESS FORUM

James Harley
 PRICEWATERHOUSECOOPERS

Edgar Hamuwele
 GRANT THORNTON

Grant Henderson
 CHIBESAKUNDA & Co./ DLA
 PIPER

Andrew Howard
 SHARPE HOWARD & MWENYE

Jacqueline Jhata
 CORPUS GLOBE ADVOCATES

Chance Kaonga
 NATIONAL COUNCIL FOR
 CONSTRUCTION

Harriet Kapampa Kapekele
 CORPUS GLOBE ADVOCATES

Calvin Kasanda
 MINISTRY OF COMMERCE,
 TRADE AND INDUSTRY

Mutale Kasonde

Pixie Kasonde-Yangailo
 P.H. YANGAILO & Co.

Chipepo Kasumpa
 ZAMBIA BUSINESS FORUM

Anila Kuntawala
 CELTIC FREIGHT

Yogesh Kuntawala
 CELTIC FREIGHT

Kim Leneveu
 AGS FRASERS

Walusiku Lisulo
 LISULO + BWALYA

Alexander Lwatula
 BARCLAYS BANK

Clyde Mbazima
 CHIBESAKUNDA & Co./ DLA
 PIPER

Bonaventure Mbewe
 BARCLAYS BANK

Jyoti Mistry
 PRICEWATERHOUSECOOPERS

Mwape Mondoloka
 BARCLAYS BANK

Priscilla Moyo
 GLOBAL LOGISTICS

Barnaby B. Mulenga
 MINISTRY OF LAND

Chipo Munkombwe
 PRICEWATERHOUSECOOPERS

Henry Musonda
 KRAN & MUSONDA
 ASSOCIATES

Makungo Muyembe
 MINISTRY OF LABOR

Teddie Mwale
 ZESCO LTD

Francis Mwape
 NATIONAL COUNCIL FOR
 CONSTRUCTION

Shupi Mweene
 MINISTRY OF COMMERCE,
 TRADE AND INDUSTRY

Marjorie Grace Mwenda
M.G. JOHNSON-MWENDA
& Co.

Kanti Patel
CHRISTOPHER, RUSSELL COOK
& Co.

Solly Patel
CHRISTOPHER, RUSSELL COOK
& Co.

Aleksandar Perunicic
SDV

Miriam Sabi
ZRA- CUSTOMER SERVICE
CENTER

Mabvuto Sakala
CORPUS GLOBE ADVOCATES

Valerie Sesia
CUSTOMIZED CLEARING AND

Forwarding Ltd.
NICOLE SHARPE-PHIRI
SHARPE HOWARD & MWENYE

Kim Shelsby
ZAMBIA THRESHOLD PROJECT

Kayula Siame
MINISTRY OF COMMERCE,
TRADE AND INDUSTRY

Jason Villar
USAID

Albert M. Wood
ALBERT M WOOD & Co.

ZIMBABWE

Gulshen Afridi
SDV

Mark Badenhorst
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Richard Beattie
THE STONE/ BEATTIE STUDIO

Innocent Chagonda
ATHERSTONE & COOK

Paul De Chalain
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Beloved Dhlakama
BYRON VENTURAS & PARTNERS

Harry Kantor
KANTOR & IMMERMANN

Peter Lloyd
GILL, GODLONTON & GERRANS

Manuel Lopes
PRICEWATERHOUSECOOPERS

João Martins
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Jim McComish
PEARCE MCCOMISH
ARCHITECTS

Sternford Moyo
SCANLEN & HOLDERNESS

Ostern Mutero
SAWYER & MKUSHI

Vanani Nyangulu
V.S. NYANGULU & ASSOCIATES

Malaika Ribeiro
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Unity Sakhe
KANTOR & IMMERMANN

ZJEDNOCZONE EMIRATY ARABSKIE

Allen & Overy LLP

Taleb Abdel Karim Jafar
DUBAI MUNICIPALITY

Daoud Abdel Rahman

Al-Hajri
DUBAI MUNICIPALITY

Mohamed Ahmed Saleh
DUBAI MUNICIPALITY

Mahmood Al Bastaki
DUBAI TRADE

Rasha Al Saeed
BAKER BOTTS LLP

Saeed Al-Hamiz
CENTRAL BANK

Ashraf Ali
GOLDEN BUILDING MATERIALS
TRADING

Saaran Alshammari
JUBAIL PEARL

Khaled Amin
SHALAKANY LAW OFFICE,
MEMBER OF LEX MUNDI

Ali Awais
BAKER BOTTS LLP

Jennifer Bibbings
TROWERS & HAMLINS

Salmeen Dahi Bin Salmeen
DUBAI MUNICIPALITY

Lisa Dale
AL TAMIMI & Co.

Precilla D'Souza
AL TAMIMI & Co.

Sydene Helwick
AL TAMIMI & Co.

Zaid Kamhawi
EMCREDIT

Manijeh Khan
SHALAKANY LAW OFFICE,
MEMBER OF LEX MUNDI

Suneer Kumar
AL SUWAIDI & Co.

Ravi Kumar
DUBAI TRADE

John Kunjappan
MAERSK LINE

Mohamed Mahmood
MASHROOM
DUBAI MUNICIPALITY

Khulood Obaid

Yasser Omar
SHALAKANY LAW OFFICE,
MEMBER OF LEX MUNDI

Iqbal Pedhiwala
SILK BRIDGE TRADING EST

Henrik Petersen
MAERSK KANOO LLC

Dean Rolfe
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Luke Sajan
DAMCO

Munir Suboh
ABU-GHAZALEH LEGAL

Neil Taylor

Mariel Yard
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Natasha Zahid
BAKER BOTTS LLP

WWW.DOINGBUSINESS.ORG

